

Carlos Ruiz Zafón este autorul
bestsellerului internațional *Umbră vântului*.
„O lectură splendidă!” – Stephen King

POLIROM

Carlos Ruiz Zafón

Jocul îngerului

BIBLIOTECA POLIROM

Actul I

ORAȘUL BLESTEMAȚILOR

1

Un scriitor nu uită niciodată momentul când, pentru prima oară, primește câțiva bănuți sau un elogiu în schimbul unei povești. Nu uită niciodată momentul când, pentru prima oară, simte în sânge dulcea otravă a vanității și crede că, dacă izbutește să facă astfel încât nimeni să nu-i descopere lipsa de talent, visul literaturii va fi în măsură să-i aducă un acoperiș deasupra capului, o masă caldă la sfârșitul zilei și lucrul la care râvnește cel mai abtirit: un nume tipărit pe o biată bucată de hârtie, care cu siguranță va trăi mai mult decât el. Un scriitor e condamnat să-și amintească acest moment, fiindcă în clipa aceea e deja pierdut, iar sufletul său are deja un preț.

Pentru mine, această primă oară a sosit într-o îndepărtată zi din luna decembrie a anului 1917. Pe atunci aveam șaptesprezece ani și lucram la ziarul *La Voz de la Industria*^[1], care decăzuse și acum lăncezea într-un edificiu mohorât ce odinioară adăpostise o fabrică de acid sulfuric și ale cărui ziduri încă mai picurau aburul acela corosiv ce rodea mobilierul, hainele, sufletul, ba chiar și tălpile pantofilor. Sediul ziarului se ridica îndărătul pădurii de îngeri și de cruci din cimitirul din Pueblo Nuevo, iar din depărtare silueta lui se confunda cu aceea a necropolelor decupate pe fundalul unui orizont străpuns de sute de hornuri și fabrici ce țeseau deasupra Barcelonei un crepuscul perpetuu de stacojiu și negru.

În noaptea când cursul vieții mele avea să se schimbe, directorul adjunct al ziarului, don Basilio Moragas, a binevoit să mă convoace, cu puțin timp înainte de închiderea ediției, în cămăruța întunecată pironită în fundul redacției, care funcționa ca birou și ca fumaar de trabucuri. Don Basilio era un bărbat cu o înfățișare feroce și cu mustați stufoase, care nu umbla cu prostii și subscria la teoria potrivit căreia o întrebuințare abundentă a adverbilor și adjectivarea excesivă erau o chestie tipică pervertiților și celor cu lipsă de vitamine. Dacă descoperea că un redactor avea înclinații pentru proza înflorită, îl trimitea trei săptămâni să compună anunțuri mortuare. Dacă, după această purificare, individul recidiva, don Basilio îl trecea pe viață la secțiunea de amenajări și decorațiuni interioare. Cu toții ne temeam de dânsul, iar el știa acest lucru.

- Don Basilio, m-ați chemat? am îngăimat eu timid. Directorul adjunct mă privi cu coada ochiului. Am pătruns în biroul care mirosea a transpirație și a tutun, în această ordine. Don Basilio mi-a ignorat prezența și a continuat să recitească unul din articolele pe care le avea pe birou, cu creionul roșu în mână. Vreme de două minute, directorul adjunct a mitraliat textul cu corecturi, când nu cu amputări, mormăind și izbucnind necontrolat, ca și când n-aș fi fost acolo. Neștiind ce să fac, am băgat de seamă că exista un scaun rezemat de perete și am dat să mă așez.

- Cine ți-a zis să iei loc? murmură don Basilio fără să-și ridice privirea de pe text.

M-am ridicat cât am putut de repede și mi-am ținut respirația. Directorul adjunct suspină, dădu drumul creionului roșu să cadă și se aplecă în fotoliul său pentru a mă examina ca și când aș fi fost o cantitate neglijabilă.

- Mi s-a spus că dumneata scrii, Martin.

Am înghițit în sec, iar când am deschis gura, a ieșit un firicel de glas caraghios.

- Un pic... păi, nu știi... vreau să spun că, păi, da, scriu...

- Nădăjduiesc că o faci mai bine decât vorbești. Și ce scrii dumneata, dacă-mi dai voie să te întreb?

- Povestiri polițiste. Vreau să spun...

- Am prins ideea.

Privirea pe care mi-a adresat-o don Basilio a fost de nedescris. Dacă i-aș fi zis că mă ocupam cu confecționarea ieslelor de Crăciun din băligar proaspăt, i-aș fi smuls un entuziasm de trei ori mai mare. Suspină din nou și ridică din umeri.

- Vidal spune că nu ești chiar rău. Că te remarci. Sigur că, la concurența de pe aceste meleaguri, nici nu-i nevoie să te agiți prea tare. Dar, dacă spune Vidal...

Pedro Vidal era condeiu vedetă al ziarului *La Voz de la Industria*. Scria un articol pe săptămână despre evenimente șocante care constituia singura parte ce merita citită din tot ziarul și era autorul unei duzini de romane de aventuri, despre gangsterii din Raval aflați în relații amoroase cu doamne din înalta societate, romane ce își câștigaseră o popularitate modestă. Purtând întotdeauna costume impecabile de mătase și pantofi italieni strălucitori, Vidal avea trăsăturile și mutra unui june prim de matineu, cu părul său blond întotdeauna bine pieptănat, cu mustața lui dreaptă, subțire și îngustă și cu zâmbetul facil și generos al cuiva care se simte bine în pielea lui și în lume. Se trăgea dintr-o dinastie de indieni care făcuseră avere în America, prin comerțul cu zahăr, și care, la întoarcere, își înfipseseră dinții în suculenta felie a electrificării orașului. Taică-său, patriarhul familiei, era unul dintre acționarii majoritari ai ziarului, iar don Pedro folosea redacția ca pe un teren de joacă, unde să-și omoare plictiseala de a nu fi fost nevoit să muncească nici măcar o zi, în toată viața lui. Mai puțin conta că ziarul pierdea bani la fel cum noile automobile ce începeau să alerge pe străzile Barcelonei pierdeau ulei. Cu o sumedenie de titluri nobiliare, dinastia Vidal se îndeletnicea acum cu colecționarea, în centrul orașului, de bănci și terenuri de construcții de dimensiunile unor mici principate.

Pedro Vidal a fost primul căruia i-am arătat schițele pe care le scriam pe vremea când eram abia un puști și munca mea consta în căratul de cafele și țigări prin redacție. Întotdeauna a avut timp pentru mine, să-mi citească scrierile și să-mi dea sfaturi bune. Cu timpul, am devenit ajutorul lui și mi-a dat voie să-i bat la mașină textele. El a fost cel care mi-a spus că, dacă voiam să pariez cu viața mea la ruleta rusească a literaturii, era dispus să mă ajute și să-mi călăuzească primii pași. Ținându-și cuvântul, mă arunca acum în ghearele lui don Basilio, cerberul ziarului.

- Vidal e un sentimental care încă mai crede în legendele alea profund antispaniole cum sunt meritocrația sau acordarea de șanse celor care le merită, și nu piloșilor de serviciu. Bogătan cum e, își poate permite să colinde prin lume ca un poet. Dacă aș avea a suta parte din banii care lui îi prisosesc, m-aș fi apucat și eu de scris sonete, iar păsărelele ar veni să-mi mănânce din palmă, fermecate de bunătatea mea și de șarmul meu deosebit.

- Domnul Vidal e un om de seamă, am protestat eu.

- E mai mult decât atât. E un sfânt - fiindcă, în ciuda aspectului de muritor de foame pe care îl ai dumneata, de săptămâni întregi mă tot amețește cât de talentat și de muncitor este mezinul redacției. El știe că, în adâncul sufletului meu, sunt un om blajin și, în plus, m-a asigurat că, dacă îți ofer

dumitale această șansă, are să-mi dăruiască o cutie de trabucuri. Iar dacă o spune Vidal, pentru mine e ca și când Moise însuși ar coborî de pe munte cu tablele legii în mână și cu adevărul suprem revelat. Așa încât, ca să închei, fiindcă e Crăciunul, și pentru ca prietenul dumitale să tacă odată naibii, îți ofer să debutezi ca un erou: în condiții vitrege.

- Vă mulțumesc din suflet, don Basilio. Vă asigur că n-o să vă pară rău că...

- Nu te ambala, puiule. Ia să vedem, ce părere ai dumneata despre folosirea cu dărnicie și fără discernământ a adverbilor și adjectivelor?

- Că e o rușine și ar trebui prevăzută în codul penal, am răspuns eu cu convingerea convertitului militant.

Don Basilio încuviință satisfăcut.

- Ești pe calea cea bună, Martin. Ai prioritățile clare. În meseria asta supraviețuiesc cei care au priorități, nu principii. Asta-i ideea. Ia loc și bagă bine la cap, fiindcă n-am să-ți repet de două ori.

Ideea era următoarea. Din motive pe care don Basilio a considerat oportun să nu le aprofundeze, ultima pagină a ediției de duminică, rezervată în mod tradițional unei povestiri literare sau de călătorie, căzuse în ultima clipă. Conținutul prevăzut era o narațiune, de vână patriotică și lirism înflăcărat, pe tema isprăvilor de vitejie ale cavalerilor medievali din Compania Catalană a Orientului în care aceștia, în acorduri baladești, salvau creștinătatea și tot ce era decent sub soare, începând cu Țara Sfântă și sfârșind cu delta râului Llobregat. Din păcate, textul nu sosise la vreme sau, bănuiam eu, don Basilio nu prea avea chef să-l publice. Acest fapt ne lăsa, cu șase ore înainte de închiderea ediției, fără nici un alt candidat pentru înlocuirea povestirii, cu excepția unui anunț de publicitate pentru niște corsete făcute din oase de balenă care promiteau șolduri de vis și imunitate la macaroanele umplute. Dinaintea acestei dileme, consiliul director hotărâse că trebuia să facă față situației și să găsească talente literare latente peste tot prin redacție, cu scopul de a umple lacuna și de a ieși pe patru coloane cu un text de interes umanistic, spre deconectarea fidelului nostru public familist. Lista de talente dovedite la care se putea recurge era alcătuită din zece nume, dintre care, firește, nici unul nu era al meu.

- Prietene Martin, împrejurările au conspirat astfel încât nici unul din vitejii pe care-i avem pe statul de plată nu e prezent în carne și oase, ori localizabil într-un interval de timp satisfăcător. În fața dezastrului iminent, am hotărât să-ți acord dumitale ocazia.

- Contați pe mine.

- Contez pe cinci file scrise la două rânduri în următoarele șase ceasuri, domnule Edgar Allan Poe. Adu-mi o poveste, nu un discurs. Dacă o să am chef de predici, mă duc la slujba de la miezul nopții. Adu-mi o poveste pe care n-am mai citit-o până acum, iar dacă am mai citit-o, adu-mi-o așa de bine scrisă și povestită, încât să nu-mi dau seama.

Mă pregăteam să ies în zbor când don Basilio se ridică, înconjură biroul și îmi așează pe umăr o ditamai mâna, de mărimea și greutatea unei nicovale. Abia atunci, când l-am văzut de aproape, mi-am dat seama că ochii îi surâdeau.

- Dacă povestea e acceptabilă, o să-ți plătesc zece pesetas.

Iar dacă e mai mult decât acceptabilă și le place cititorilor noștri, o să te mai public.

- Vreo indicație anume, don Basilio? am întrebat eu.

- Da, să nu mă dezamăgești.

Următoarele șase ceasuri le-am petrecut în transă. M-am instalat la masa din mijlocul redacției, care îi era rezervată lui Vidal, pentru zilele când i se năzărea să vină să-și petreacă aici o bucată de vreme. Sala era pustie și cufundată într-o ceață țesută din fumul a zece mii de trabucuri. Am închis ochii o clipă și mi-am imaginat o mantie de nori negri revărsându-se peste oraș pe timp de ploaie, un om care umbla căutând întunericul, cu sânge pe mâini și un secret în privire. Nu știam cine este și nici de ce fugea, însă în următoarele șase ceasuri avea să devină cel mai bun prieten al meu. Am strecurat o foaie în tambur și, fără să mai zăbovesc, m-am apucat să storc tot ce țineam în mine. M-am luptat cu fiecare cuvânt, cu fiecare frază, cu fiecare construcție, cu fiecare imagine și cu fiecare literă ca și când ar fi fost ultimele pe care aveam să le mai scriu. Am scris și rescris fiecare rând ca și când viața mea ar fi depins de asta, și atunci am rescris-o din nou. Drept singură companie, am avut parte de ecoul clapelor bătute neconținut, pierzându-se în sala adâncită în întuneric, și marele ceas de perete epuizând minutele care mai rămâneau până în zori.

Cu puțin înainte de ora șase dimineața, am smuls ultima foaie din mașina de scris și am suspinat înfrânt, cu senzația că aveam un viespar în loc de creier. Am auzit pașii înceți și greoi ai lui don Basilio, care se apropia fără grabă. Am luat paginile și i le-am întins, nemaiîndrăznind să-i înfrunt privirea. Don Basilio a luat loc la masa alăturată și a aprins lampa. Ochii săi au parcurs textul în sus și în jos, fără să trădeze nici o expresie. Apoi și-a lăsat pentru o clipă trabucul pe marginea mesei și, uitându-se la mine, a citit cu voce tare primul rând:

- *"Noaptea se lasă peste oraș, iar străzile miros a praf, ca adierea unui blestem"*.

Don Basilio m-a privit cu coada ochiului, iar eu m-am apărat printr-un zâmbet care nu lăsa nici un dinte la nevedere. Fără să mai spună vreun cuvânt, s-a ridicat și a plecat cu povestirea mea în mână. L-am văzut cum se îndepărtează până în biroul său și cum închide ușa în urma lui. Am rămas acolo împietrit, neștiind dacă s-o iau la fugă sau să-mi aștept condamnarea la moarte. Zece minute mai târziu, care mi s-au părut zece ani, ușa biroului directorului adjunct se deschise și glasul tunător al lui don Basilio se făcu auzit în toată redacția:

- Martin. Binevoiește și vino.

M-am târât cât de încet am putut, încovoindu-mă cu câțiva centimetri la fiecare pas, până când n-am mai avut încotro și a trebuit să-mi arăt fața și să-mi ridic privirea. Cu temutul său creion roșu în mână, don Basilio mă privea cu răceală. Am vrut să înghit salivă, dar gura îmi era uscată. Don Basilio luă hârtiile și mi le înapoie. Le-am luat și m-am răsucit pe călcâie spre ușă cât de iute am putut, spunându-mi că întotdeauna se va găsi un loc pentru un lustragiu în plus în holul hotelului Colon.

- Du chestia asta în atelier și să fie trasă în planșă, zise glasul din spatele meu.

M-am întors, crezând că eram obiectul unei glume pline de cruzime. Don Basilio deschise sertarul biroului, numără zece pesetas și le așază pe masă.

- Ăștia sunt ai dumitale. Îți sugerez să-ți cumperi cu ei un alt costum, fiindcă de patru ani te tot văd cu asta, și încă îți este cu vreo șase numere mai mare. Dacă vrei, du-te la domnul Pantaleoni, la croitoria lui de pe strada Escudellers, și spune-i că vii din partea mea. O să se poarte bine cu tine.

- Mulțumesc din suflet, don Basilio. Așa voi face.

- Și apucă-te să-mi pregătești încă o povestire ca asta.

Acum îți las o săptămână. Dar să nu te culci pe-o ureche. Și poate în următoarea vor fi mai puțini

morți, fiindcă cititorul de azi preferă finalul dulceag, în care triumfă măreția spiritului uman și alte asemenea prostii.

- Da, don Basilio.

Directorul adjunct încuviință și îmi întinse mâna. I-am strâns-o.

- Bună treabă, Martin. Luni vreau să te văd la masa care era a lui Junceda, și care acum ea dumitale. Te pun la fapt divers.

- N-o să vă dezamănesc, don Basilio.

- Nu, n-o să mă dezamăgești. O să mă lași baltă, mai devreme sau mai târziu. Și bine vei face, fiindcă dumneata nu ești ziarist, și nici nu vei fi vreodată. Dar nici autor de romane polițiste nu ești, deși așa crezi. Rămâi pe aici o bucată de vreme și o să te învățăm vreo câteva lucruri care niciodată nu-s de prisos.

În acel moment, cu garda jos, m-a năpădit un asemenea sentiment de recunoștință, încât am simțit dorința de a-l îmbrățișa pe omul acela masiv. Cu masca feroce trasă din nou, la locul ei, don Basilio mă țintui cu o privire oțelită și îmi arătă ușa.

- Fără scene ieftine, rogu-te. Închide-o când ieși. Pe dinafară. Și Crăciun fericit.

- Crăciun fericit.

În luna următoare, când am ajuns la redacție pregătit să ocup pentru prima oară propria mea masă de scris, am găsit un plic din hârtie de ambalaj, cu o fundă și cu numele meu caligrafiat așa cum mă obișnuisem eu însumi s-o fac de atâția ani de zile. L-am deschis. Înăuntru am găsit ultima pagină a ediției de duminică, cu povestea mea încadrată și o notă care spunea:

„Acesta e doar începutul. În zece ani, eu voi fi ucenicul și tu maestrul. Prietenul și colegul tău, Pedro Vidal”.

Debutul meu literar trecuse cu succes botezul focului, iar don Basilio, ținându-și cuvântul dat, mi-a oferit șansa de a publica încă două povestiri de aceeași factură. În curând, direcțiunea a hotărât ca fulguranta mea carieră să aibă o periodicitate săptămânală, cu condiția să-mi desfășor în continuare îndatoririle din redacție la același preț. Îmbătat de vanitate și epuizare, îmi petreceam zilele recompunând textele colegilor mei și redactând din zbor cronici de știri minore și orori nenumărate, pentru a-mi putea mai apoi consacra nopțile scrierii, singur în sala redacției, a unui roman în foileton, bizantin și melodramatic, pe care îl cloceam în minte de o bună bucată de vreme și care, sub titlul *Misterele Barcelonei*, metisa fără nici o pudoare de la Dumas la Stoker, trecând prin Sue și Feval. Dormeam vreo trei ceasuri pe zi și arătam de parcă le petrecusem într-un coșciug. Vidal, care nu cunoscuse niciodată această foame care n-are nimic de-a face cu stomacul și care te mănâncă pe dinăuntru, era de părere că îmi ardeam creierul și că, în ritmul în care mergeam, urma să-mi celebrez propria înmormântare înainte să împlinesc douăzeci de ani. Don Basilio, pe care hărnicia mea nu-l scandaliza, avea alte rezerve. Îmi publica fiecare capitol fără nici o tragere de inimă, deranjat de ceea ce considera a fi un excedent de morbiditate și o irosire nefericită a talentului meu în slujba unor subiecte și intrigi de un gust îndoielnic.

Curând, *Misterele Barcelonei* au scos la lumină o mică vedetă a ficțiunii de foileton, o eroină pe care o imaginasem așa cum numai la șaisprezece ani îți poți imagina o *femme fatale*. Chloe Pennanyer era prințesa întunecată a tuturor vampelor. Prea inteligentă și încă și mai sucită, Chloe Permanyer purta mereu cele mai incendiare noutăți în materie de corsaje fine și oficia ca amantă și mână stângă a enigmaticului Baltasar Morel, creier al lumii interlope ce trăia într-o locuință subterană populată cu automate și relicve macabre, a cărei intrare secretă se afla în tunelurile îngropate sub catacombele din Cartierul Gotic. Metoda preferată de Chloe pentru a-și elimina victimele era să le seducă printr-un dans hipnotic în care își scotea podoabele, pentru ca mai apoi să le sărute cu un ruj otrăvit care le paraliza toți mușchii corpului și le ucidea prin asfixiere, în tăcere, în timp ce ea le privea în ochi, pentru care, în prealabil, lua un antidot dizolvat în Dom Perignon din rezervele pentru cunoscători. Chloe și Baltasar își aveau propriul lor cod de onoare: nu lichidau decât pleava și curățau lumea de mardeiași, de nemernici, de fățarnici, de fanatici, de vicleni dogmatici și de orice fel de cretini care făceau din această lume un loc mai mizerabil decât puteau suporta ceilalți, în numele unor drapele, al unor zei, al unor limbi, al unor popoare sau al oricărui alt gunoi îndărătul căruia își ascundeau lăcomia și meschinăria. Pentru mine erau niște eroi heterodocși, ca toți eroii autentici. Pentru don Basilio, ale cărui gusturi literare se opriseră la epoca de aur a poeziei spaniole, toată această poveste era o sminteală de dimensiuni colosale - însă ținând seama că narațiunile mele erau bine primite, îmi tolera extravaganțele și le atribuia unui exces de înfierbântare juvenilă.

- Dumneata ai mai multă iscusință decât bun-gust, Martin. Boala de care suferi are un nume, *grand guignol*, care este pentru dramaturgie cam ceea ce este sifilisul pentru părțile rușinoase. Poate că e plăcut când îl obții, însă din acel moment o iei cu totul la vale. Ar trebui să-i citești pe clasici, ori cel puțin pe don Benito Perez Galdos^[2], pentru a-ți înălța aspirațiile literare.

- Dar cititorilor le plac povestirile, argumentam eu.

- Meritul nu-i al dumatăle. E al concurenței, care e atât de proastă și de pedantă, încât e în stare să aducă un măgar în stare catatonică după mai puțin de un paragraf. Poate că te vei maturiza odată naibii și vei cădea din copacul fructului oprit.

Eu încuviințam simulând remușcarea, însă în sinea mea mă bucuram de acele cuvinte interzise, *grand guignol*, și îmi spuneam că orice cauză, oricât de frivolă, avea nevoie de un campion care să-i apere onoarea.

Începeam să mă simt cel mai norocos dintre muritori când am descoperit că pe câțiva colegi de la ziar îi incomoda faptul că mezinul și mascota oficială a redacției începuse să facă primii pași în lumea literelor, în timp ce propriile lor aspirații și ambiții literare lăncezeau de ani de zile într-un cenușiu limb al mizeriilor. Faptul că cititorii lecturau cu aviditate și că apreciau acele povestiri modeste mai mult decât orice alt conținut publicat în ziarul nostru în ultimii douăzeci de ani nu făcea altceva decât să înrăutățească lucrurile. În doar câteva săptămâni, am văzut cum mândria rănită a celor pe care până nu demult îi considerasem singura mea familie îi preschimba într-un tribunal ostil ce începea să nu mă mai salute, să nu-mi mai adreseze o vorbă și se complăcea în a-și cizela talentul pizmaș dedicându-mi expresii de ironie și dispreț, pe la spate. Norocul meu de neînțeles se datora ajutorului lui Pedro Vidal, ignoranței și prostiei abonaților noștri și paradigmei naționale întinse și bine nutrite care stipula fără rezerve că dobândirea unei anumite cote de succes, în orice mediu profesional, era dovada irefutabilă a incapacității și a lipsei de merite.

Ținând seama de acea neașteptată și mârșavă întorsătură a evenimentelor, Vidal căuta să mă îmbărbăteze, însă eu începeam să bănuiesc că zilele în redacție îmi erau numărate.

- Invidia e religia mediocrilor. Îi întărește, răspunde neliniștilor care îi rod pe dinăuntru și, în cele din urmă, le nimicește sufletul și le îngăduie să-și justifice meschinăria și lăcomia până când ajung să creadă că sunt niște virtuți și că porțile cerului li se vor deschide doar nefericiților ca ei, care trec prin viață fără să lase altă urmă în afară de încercările lor dosnice de a-i înjosi pe ceilalți și de a-i exclude, iar dacă se poate de a-i distruge, pe cei care, prin simplul fapt că există și că sunt cine sunt, le pun lor în evidență sărăcia de spirit, de minte și de valoare. Fericit cel la care latră cretinii, căci sufletul său niciodată nu le va aparține.

- Amin, convenea don Basilio. Dacă nu v-ați fi născut bogat, trebuia să fiți preot. Sau revoluționar. Cu asemenea predici, îl faci să se prosterneze în pocăință chiar și pe un episcop.

- Da, râdeți dumneavoastră, protestam eu. Dar cel pe care nu-l pot ei suporta nici de-o culoare eu sunt.

În ciuda evantaiului de dușmănie și suspiciuni pe care strădaniile mele mi-l plăsmuiau, trista realitate era că, în pofida ifoselor mele de autor popular, salariul nu-mi ajungea decât ca să-mi duc traiul la limită, să cumpăr mai multe cărți decât aveam timp să citesc și să închiriez o cămăruță într-o pensiune îngropată pe o străduță de lângă strada Princesa, condusă de o galițiană evlavioasă ce răspundea la numele de dona Carmen. Dona Carmen pretindea discreție și schimba așternuturile o dată pe lună, motiv pentru care își sfătuia locatarii să se abțină de a ceda ispitelor onanismului ori de a intra în pat cu hainele murdare. Nu era nevoie să îngădească prezența femeilor în odăi, întrucât în toată Barcelona nu exista nici măcar o femeie care ar fi acceptat să intre în gaura aceea, nici dacă ai fi amenințat-o cu moartea. Acolo am învățat că, în viață, aproape totul se uită, începând cu mirosurile, și că dacă aspiram la ceva pe lume era să nu mor într-un asemenea loc. În ceasurile de deprimare, cele mai multe, îmi spuneam că, dacă ceva are să mă scoată de acolo înainte să mă

îmbolnăvesc de tuberculoză, acel ceva era literatura, iar dacă pe cineva îl mânca în suflet sau prin părțile rușinoase, din partea mea n-avea decât să se scarpine cu o cărămidă.

În fiecare duminică, în orele când se ținea slujba, iar dona Carmen pleca la întâlnirea ei săptămânală cu Cel de Sus, chiriașii profitau pentru a se reuni în camera celui mai în vârstă dintre noi toți, un nefericit pe nume Heliodoro, care în tinerețe visa să ajungă matador, dar care până la urmă rămăsese să comenteze coridele și să spele closetele din aripa expusă la soare a arenei din Plaza Monumental.

- Arta luptei cu tauri a murit, proclama el. Acum totul e un comerț al crescătorilor lacomi și al toreadorilor fără suflet. Publicul nu știe să facă deosebirea între arta luptei cu tauri pentru masele ignorante și o prestație artistică pe care doar cunoscătorii o pot aprecia.

- Vai, dacă vi s-ar fi oferit dumneavoastră ocazia, don Heliodoro, alta ar fi fost acum situația.

- Chestia e că în țara asta n-au câștig de cauză decât incapabilii.

- Asta așa e.

După predica săptămânală a lui don Heliodoro urma petrecerea. Îngrămădiți ca niște cârnați lângă ferestruica încăperii, locatarii puteau să vadă și să audă prin luminator găfâielile unei vecine din clădirea alăturată, Marujita, poreclită Ardeiașul din pricina vorbelor ei usturătoare și a generoasei sale anatomii în formă de ardei gras. Marujita își câștiga bănuții frecând stabilimente de categorie inferioară, dar zilele de duminică și sărbătorile ce se cuvin respectate le dedica unui seminarist care sosea incognito în oraș cu trenul de la Manresa și se angaja cu energie și poftă în cunoașterea păcatului. Tovarășii mei de locuință tocmai stăteau lipiți de fereastră pentru a prinde o priveliște fugară a buclilor titanice ale Marujitei în una din acele mișcări de du-te-vino care le întindeau pe geamul ferestruicii ca pe un aluat de colaci de Paști, când se auzi soneria pensiunii. Cum nimeni nu se încumeta să meargă să deschidă, riscând astfel să piardă un loc cu vedere bună la spectacol, m-am lăsat păgubaș de dorința de a mă alătura grămezii și m-am îndreptat spre ușă. Când am deschis, m-am pomenit cu o priveliște insolită și improbabilă într-un cadru atât de mizerabil. Don Pedro Vidal, într-o vervă de zile mari și în costumul său de mătase italiană, zâmbea pe palier.

- S-a făcut lumină, zise el intrând fără să mai aștepte să fie poftit.

Vidal se opri să contemple sala care ținea loc de sufragerie și de agora în acea cocioabă, și suspină dezgustat.

- Poate că-i mai bine să mergem în odaia mea, am sugerat eu.

L-am condus până în cameră la mine. Strigătele și ovațiile colocatarilor mei în cinstea Marujitei și a acrobațiilor ei venerice perforau pereții de veselie.

- Ce loc vesel, comentă Vidal.

- Fiți bun și poftiți în apartamentul prezidențial, don Pedro, l-am invitat eu.

Am intrat și am închis ușa. După o privire cât se poate de sumară aruncată prin cameră, a luat loc pe singurul scaun existent și m-a privit posac. Nu-mi venea prea greu să-mi imaginez impresia pe care i-o produsese modestul meu cămin.

- Cum vi se pare?

- Încântător. Mai că m-aș muta și eu aici.

Pedro Vidal locuia în Vila Helius, un căsoi modernist monumental cu trei etaje și un turn, situat pe

povârnișul ce urcă prin cartierul Pedralbes, la intersecția străzilor Abadesa Olzet și Panama. Casa fusese un dar pe care tatăl său i-l făcuse cu zece ani în urmă, cu speranța că îi va veni mintea la cap și-și va întemeia o familie, o ispravă în care Vidal era deja cu câțiva lustri în întârziere. Viața îl binecuvântase pe don Pedro Vidal cu multe talente, printre acestea numărându-se și decepționarea și jignirea tatălui său prin fiecare gest și prin fiecare pas pe care îl făcea. Faptul de a-l vedea fraternizând cu nedoriți ca mine nu ameliorea situația. Îmi amintesc cum odată, când l-am vizitat pe mentorul meu ca să-i duc niște hârtii de la ziar, am dat peste patriarhul clanului Vidal într-una din sălile de la Vila Helius. Când m-a zărit, tatăl lui don Pedro mi-a poruncit să-i aduc un pahar de limonadă și o cârpă curată ca să-i curăț o pată de pe rever.

- Cred că mă confundați, domnule. Nu sunt servitor ...

Mi-a adresat un surâs care lămuria ordinea lucrurilor în lume fără să mai fie nevoie de cuvinte.

- Cel care te confunzi ești tu, băiete. Ești servitor, fie că știi sau nu știi. Cum te cheamă?

- David Martin, domnule. Patriarhul îmi degustă numele.

- Ascultă-mi sfatul, David Martin. Pleacă din casa asta și întoarce-te la locul tău. Te vei scuti de multe probleme și mă vei scuti și pe mine.

Nu i-am mărturisit-o niciodată lui don Pedro, însă imediat am dat fuga la bucătărie după limonadă și cârpă și mi-am petrecut un sfert de ceas curățând haina marelui bărbat. Umbra clanului era alungită și, oricât de mult îi plăcea lui don Pedro să afișeze o nonșalanță de boem, întreaga sa viață era o prelungire a rețelei familiale. Vila Helius era situată în mod convenabil, la cinci minute de marea reședință părintească ce domina tronsonul superior al bulevardului Pearson, un amalgam de balustrade, scări și mansarde care, asemenea unei catedrale, contempla din depărtare întreaga Barcelonă așa cum un copil își contemplă jucăriile împrăștiate. În fiecare zi, o expediție alcătuită din doi servitori și o bucătăreasă din casa mare, așa cum era numit domiciliul părintesc în anturajul familiei Vidal, făcea drumul până la Vila Helius pentru a curăța, lustrui, călca, găti și matlasa existența înstăritului meu protector într-un așternut de comoditate și de perpetuă uitare a stingheritoarelor sâcâieli ale vieții cotidiene. Don Pedro se deplasa prin oraș într-un sclipitor Hispano-Suiza condus de șoferul familiei, Manuel Sagnier, și probabil că niciodată în viața lui nu urcase într-un tramvai. Ca unui copil bun de palat și viță veche, lui Vidal îi scăpa farmecul acela lugubru și gălbejit al pensiunilor ieftine din Barcelona acelei epoci.

- Cu toată sinceritatea, don Pedro.

- Locul ăsta parcă-i o temniță, proclamă el în cele din urmă. Nu știu cum poți locui aici.

- La salariul pe care-l am, foarte greu.

- Dacă e nevoie, îți plătesc eu cât îți mai trebuie ca să locuiești într-un loc unde să nu miroase a sulf sau a pișat.

- Nici prin gând să nu vă treacă.

Vidal suspină.

- A murit din mândrie, în asfixia cea mai deplină. Iată, un epitaf gratis.

Câteva clipe, Vidal se foi încoace și încolo prin încăpere fără să sufle o vorbă, oprindu-se să-mi inspecteze minusculul dulap, să se uite pe fereastră cu o mutră îngreșată, să pipăie vopseaua verzuie ce acoperea pereții și să lovească ușor cu degetul arătător în becul gol ce atârna de tavan, ca și când ar fi vrut să verifice calitatea infimă a tuturor acestor lucruri.

- Ce vânt vă aduce pe aici, don Pedro? E prea mult aer curat prin Pedralbes?

- Nu vin de acasă. Vin de la ziar.

- Așa. Și?

- Eram curios să văd pe unde locuiești și, în plus, ți-am adus ceva.

Scoase din haină un plic din pergament alb și mi-l întinse.

- A sosit azi la redacție, pe numele tău.

Am luat plicul și l-am examinat. Era închis cu un sigiliu de ceară pe care se deslușea silueta unei figuri înaripate. Un înger. În afară de asta, singurul lucru ce putea fi văzut era numele meu, scris îngrijit cu o caligrafie stacojie de un aspect elegant.

- Cine l-a trimis? am întrebat intrigat. Vidal ridică din umeri.

- Vreun admirator. Sau vreo admiratoare. Nu știu. Des chide-l.

Am deschis plicul cu precauție și am scos din el o foaie împăturită pe care, cu aceeași caligrafie, se puteau citi rândurile de mai jos:

Scumpul meu prieten,

Îmi permit să-ți scriu ca să-ți transmit admirația mea și să te felicit pentru succesul de care s-a bucurat Misterele Barcelonei în această perioadă în paginile ziarului La Voz de la Industria. Ca un cititor și iubitor al literaturii bune, îmi face o mare plăcere să întâlnesc o nouă voce debordând de talent, atât de tânără și de promițătoare. Îngăduie-mi, așadar, ca dovadă a recunoștinței pe care ți-o port pentru ceasurile plăcute pe care mi le-a oferit lectura povestirilor dumitale, să te invit la o mică surpriză care sper că îți va face plăcere, în această noapte la ora 12, la localul "El Ensueno" din Raval. Te voi aștepta.

Cu drag, A.C.

Vidal, care citise peste umărul meu, își arcui sprâncenele, intrigat.

- Interesant, murmură el.

- Interesant în ce sens? am întrebat eu. Ce fel de loc este "El Ensueno"?

Vidal își scoase o țigară din portțigaretul său de platină.

- Dona Carmen nu permite să se fumeze în pensiune, l-am avertizat eu.

- De ce? Fumul tulbură mirosul de cloacă?

Vidal își aprinse țigara și o savură cu o plăcere de două ori mai mare, așa cum te bucuri de tot ce-i interzis.

- Ai cunoscut vreo femeie, David?

- Sigur că da. O grămadă.

- Vreau să spun în sensul biblic.

- La biserică?

- Nu, în pat.

- Aha.

- Ei bine?

Adevărul este că n-aveam de povestit mare lucru care să fi putut impresiona pe cineva ca Vidal. Aventurile și poveștile mele de iubire din adolescență se caracterizaseră, până atunci, prin modestie

și o remarcabilă lipsă de originalitate. Nimic din scurtul meu catalog de ciupituri, giugiuleli și sărutări furate pe sub portaluri și prin sălile de cinematograf, în semiîntuneric, nu putea aspira să merite considerația maestrului consacrat în artele și științele jocurilor de alcov din Cetatea Conților.

- Ce legătură are una cu alta? am protestat eu.

Vidal adoptă un aer profesoral și începuse să emită unul din discursurile lui.

- Pe vremea adolescenței mele, normal era ca, cel puțin pentru feciorii de familie bună, așa cum sunt eu, să fim inițiați în treburile astea de mână unei profesioniste. Când eram și eu de vârsta ta, tatăl meu, care era și încă mai este un obișnuit al celor mai fine stabilimente din oraș, m-a dus într-un loc numit "El Ensueno", care se afla la câțiva metri de palatul acela macabru pe care iubitul nostru conte Guell s-a încăpățânat să-i fie construit de Gaudi în apropiere de Rambla. Să nu-mi zici că n-ai auzit niciodată de el.

- De conte sau de lupanar?

- Foarte amuzant. "El Ensueno" obișnuia să fie un stabiliment elegant pentru o clientelă selectă, aleasă pe sprânceană. La drept vorbind, credeam că s-a închis de ani de zile, dar acum presupun că, probabil, nu e cazul. Spre deosebire de literatură, unele afaceri sunt mereu înfloritoare.

- Înțeleg. Asta a fost ideea dumneavoastră? Un fel de glumă?

Vidal tăgădui.

- Atunci, a unora din cretinii de la redacție?

- Disting o anumită ostilitate în cuvintele tale, însă mă îndoiesc că cineva care lucrează în presă ca simplu soldat și-ar putea permite onorariile unui local precum "El Ensueno", dacă e vorba de cel pe care mi-l amintesc eu.

Am pufnit.

- E totuna, fiindcă n-am de gând să mă duc. Vidal își arcui sprâncenele.

- Să nu-mi spui acum că nu ești un sceptic ca mine și că vrei să ajungi în patul nupțial nepătat la trup și suflet, că ești un suflet pur care dorește să aștepte acea clipă magică când dragostea adevărată te poartă să descoperi extazul trupului și al sufletului într-un unison binecuvântat de Sfântul Duh, pentru a popula astfel lumea de copilași care vor avea numele tău și ochii mamei lor, acea femeie sfântă, model de virtute și pudoare, alături de care vei intra de mână pe porțile cerului, sub privirea binevoitoare și aprobatoare a Pruncului Isus.

- Nu asta voiam să spun.

- Mă bucur, fiindcă e posibil, și subliniez, posibil, ca acea clipă să nu sosească niciodată, să nu te îndrăgostești, să nu vrei și nici să nu poți să-ți dăruiești viața nimănui și ca, așa cum mi s-a întâmplat mie, să împlinești într-o bună zi patruzeci și cinci de ani și să-ți dai seama că nu mai ești tânăr și că pentru tine nu există un cor de amorași cu lire, nici un covor de trandafiri albi așternut spre altar, iar singura răzbunare care-ți mai rămâne este să-i furi vieții plăcerea acestei cărni tari și arzătoare, care se evaporă mai iute decât bunele intenții, și care e lucrul cel mai asemănător cu cerul pe care-l vei întâlni în această lume mizerabilă unde totul putrezește, începând cu frumusețea și sfârșind cu amintirea.

Am lăsat să se scurgă o pauză de gravitate, pe post de ovație silențioasă. Vidal era un mare amator de operă și sfârșise prin a-și însuși tempoul și declamația marilor arii. Nu lipsea niciodată de la întâlnirea cu Puccini în Teatre del Liceu, din loja familiei. Era unul dintre puținii, fără a-i socoti pe

nefericiții îngrămădiți la galerie, care se duceau acolo ca să asculte muzica - muzica pe care o iubea atât de mult și care tindea atât de mult să-i influențeze discursurile pe tema divinului și a omenescului cu care uneori, ca în acea zi, îmi desfăta urechile.

- Ce ai de zis? întrebă Vidal sfidător.

- Ultimul paragraf îmi sună cunoscut.

Prins cu mâța-n sac, suspină și încuviință.

- E din *Crimă în Rotonda Teatrului Luceu*, recunoscui Vidal. Scena finală, în care Miranda LaFleur îl împușcă pe nelegiuitul marchiz care îi frânsese inima, trădând-o într-o noapte de pasiune petrecută, în apartamentul nupțial al hotelului Colon, în brațele spioanei țarului, Svetlana Ivanova.

- Mi se părea mie. Nu puteați alege mai bine. E capodopera dumneavoastră de frunte, don Pedro.

Vidal îmi zâmbi la acest elogiu și cumpăni dacă să-și mai aprindă o țigară.

- Ceea ce nu înseamnă că în toate acestea nu există ceva adevărat, sfârși el.

Vidal se așeză pe pervaz, nu înainte să aștearnă o batistă, pentru a nu-și păta pantalonii de burgust. Am văzut că mașina lui Hispano-Suiza era parcată jos, la colțul străzii Princesa. Șoferul, Manuel, tocmai freca cromajele cu o cârpă, ca și când ar fi fost vorba de o sculptură de-a lui Rodin. Manuel îmi amintise întotdeauna de tata, bărbați din aceeași generație care trăiseră prea multe zile de nenorocire și care își purtau memoria întipărită pe chip. Ii auzisem pe unii servitori de la Vila Helius spunând că Manuel Sagnier petrecuse multă vreme în închisoare și că, după ce-a ieșit, a suferit ani de lipsuri, întrucât nimeni nu-i mai oferea de lucru, decât ca stivuitor, descărcând saci și lăzi pe chei, o slujbă pentru care nu mai avea nici vârsta, nici sănătatea necesare. Se zvonea că, la un moment dat, Manuel, punându-și în pericol propria viață, îl salvase pe Vidal când acesta fusese cât pe ce să piară călcat de un tramvai. Drept mulțumire, Pedro Vidal, când a aflat cât de dificilă era situația bietului om, s-a hotărât să-i ofere un serviciu și posibilitatea de a se muta, împreună cu soția și cu fiica lui, în micul apartament aflat deasupra garajelor de la Vila Helius. L-a asigurat că micuța Cristina va studia cu aceiași tutori care veneau în fiecare zi la casa părintească de pe, bulevardul Pearson, ca să le predea vlăstarelor dinastiei Vidal, și că soția lui își va putea practica meseria de croitoreasă pentru familie. El avea de gând să cumpere unul dintre primele automobile ce urmau să fie puse în vânzare la Barcelona și, dacă Manuel se învoia să se instruiască în arta transportului motorizat și să lase în urmă căruța și trăsurica, Vidal urma să aibă nevoie de un șofer, fiindcă pe vremea aceea domnișorii de familie bună nu puneau mâna pe mașinile cu combustie și nici pe mașinăriile cu scurgeri gazoase. De bună seamă, Manuel a acceptat. Ca urmare a acestei răscumpărări din mizerie, versiunea oficială asigura că Manuel Sagnier și familia lui aveau un devotament orb față de Vidal, eternul apărător al celor nevoiași. Nu știam dacă să dau crezare acestei povești ca atare sau s-o atribui lungului șir de legende țesute pe seama firii de aristocrat bonom pe care o cultiva Vidal, căruia uneori parcă nu-i mai lipsea decât să i se înfățișeze unei păstorite orfane învăluit într-un nimb de lumină.

- Ai făcut mutra aceea de hoțoman pe care-o faci atunci când nutrești gânduri răutăcioase, observă Vidal. Ce pui la cale?

- Nimic. Mă gândeam cât de bun la suflet sunteți dumneavoastră, don Pedro.

- La vârsta și la poziția ta, cu cinismul nu ajungi departe.

- Așa se explică totul.

- Hai, salută-l pe bunul Manuel, care mereu întreabă de tine.

M-am arătat la fereastră și, când m-a zărit, șoferul, care întotdeauna mă trata ca pe un domnișor de familie bună și nu ca pe mocofanul care eram, m-a salutat de la distanță. I-am răspuns la salut. Pe locul din dreapta șoferului ședea fiica lui, Cristina, o creatură cu tenul palid și cu buze parcă pictate cu pensula, mai mare decât mine cu doi ani și care mă ținea cu răsuflarea tăiată de când o văzusem pentru prima oară când Vidal mă invitase să vizitez Vila Helius.

- Nu te mai uita atât la ea că se face țândări, murmură Vidal din spatele meu.

M-am întors și am dat peste acea expresie machiavelică pe care Vidal o rezerva chestiunilor legate de inimă și de alte organe nobile.

- Nu știu despre ce vorbiți.

- Adevărat grăit-ai, replică Vidal. Atunci, ce-ai să faci cu treaba din seara asta?

Am recitat nota și am șovăit.

- Dumneavoastră frecvențați tipul ăsta de localuri, don Pedro?

- Eu n-am plătit pentru o femeie de când aveam cincisprezece ani - tehnic vorbind, a plătit taică-meu, răspunse Vidal fără nici o urmă de lăudăroșenie. Dar calul de dar...

- Nu știu, don Pedro...

- Ba sigur că știi.

În drum spre ușă, Vidal mă bătu ușor pe umăr.

- Mai ai șapte ceasuri până la miezul nopții, zise el. O spun în caz că vrei să tragi un pui de somn și să prinzi puteri.

M-am uitat pe fereastră și am văzut cum se îndepărtează spre mașină. Manuel îi deschise ușa și Vidal își dădu drumul leneș pe bancheta din spate. Am auzit motorul mașinii Hispano-Suiza desfășurându-și simfonia de pistoane. În clipa aceea, fiica șoferului, Cristina, își ridică privirea și se uită spre fereastra mea. I-am zâmbit, dar mi-am dat seama că nu-și amintește cine sunt. În clipa următoare își mută privirea și marele automobil al lui Vidal se îndepărtă pe drumul de întoarcere către lumea sa.

În acele zile, strada Nou de la Rambla întindea un culoar de felinare și firme luminoase prin bezna din Raval. Cabarete, saloane de dans și localuri greu catalogabile își dădeau coate pe ambele trotuare cu case specializate în boli venerice, cauciucuri și spălături, ce rămâneau deschise până în zori, în timp ce oameni de toate categoriile, de la domnișori cu oarece dare de mână până la membri ai echipajelor unor vapoare ancorate în port, se amestecau cu tot soiul de personaje extravagante ce trăiau așteptând lăsarea întinericului. De ambele părți ale străzii se deschideau străduțe înguste și îngropate în ceață care adăposteau un șir de case de toleranță de speță tot mai joasă.

"El Ensueno" ocupa etajul superior al unei clădiri care găzduia la parter o sală de *music-hall* unde se anunța pe afișe mari prestația unei dansatoare îmbrăcate într-o togă subțire și ,diafană care nu făcea un secret din farmecele sale în timp ce ținea în brațe un șarpe negru, a cărui limbă bifurcată parcă o săruta pe buze.

"Eva Montenegro și tangoul morții - proclama afișul cu litere de-o șchioapă. Regina nopții în șase seri exclusive și irepetabile. Cu participarea extraordinară a lui Mesmero, cititorul gândurilor, care vă va dezvălui cele mai intime secrete ale dumneavoastră."

Lângă intrarea localului exista o ușă îngustă îndărătul căreia urca o scară lungă, cu pereții vopsiți în roșu. Am urcat treptele și m-am pironit în fața unei uși mari de stejar lucrat, al cărei ciocănel avea forma unei nimfe forjate în bronz, cu un trifoi modest deasupra pubisului. Am bătut de două ori și am așteptat, ferindu-mă de reflexia mea din oglinda mare și fumurie ce acoperea o bună parte din perete. Tocmai mă gândeam s-o întind de acolo cât mai iute când ușa s-a deschis și o doamnă între două vârste, cu părul complet alb și înnodat grijuliu într-un coc, mi-a zâmbit senin.

- Dumneavoastră trebuie să fiți domnul David Martin. Nimeni nu mă mai numise domn în toată viața mea, iar această formalitate m-a luat prin surprindere.

- Eu sunt.

- Vă rog să binevoiți să intrați și să veniți cu mine.

Am urmat-o printr-un scurt culoar care ducea spre o largă sală circulară cu pereții îmbrăcați în catifea roșie și cu lămpi ce aruncau o lumină slabă. Tavanul alcătuia o cupolă de cristal smălțuit de care atârna un candelabru tot de cristal, sub care o masă de mahon susținea un enorm gramofon din care se prelingea o arie de operă.

- Vă pot oferi ceva de băut, domnule?

- Dacă aveți un pahar cu apă, v-aș fi recunoscător.

Doamna cu părul alb zâmbi fără să clipească, imperturbabilă în ținuta ei amabilă și relaxată.

- Poate că domnului i-ar conveni mai degrabă o cupă de șampanie sau un lichior. Ori poate un vin superior de Jerez.

Cerul gurii mele nu depășea subtilitățile unui număr de recolte de apă de la robinet, așa încât am ridicat din umeri.

- Alegeți dumneavoastră.

Doamna încuviință fără să-și piardă zâmbetul și îmi arătă către unul din somptuoasele fotolii

presărate prin sală.

- Dacă doriți să luați loc, Chloe va fi imediat cu dumneavoastră.

Am crezut că mă înec.

- Chloe?

Străină de perplexitatea mea, doamna cu părul alb a dispărut pe o ușă ce se întrezărea îndărătul unei perdele cu mărgelile negre și m-a lăsat singur cu emoțiile mele și cu dorințele mele aprinse și inavuabile. M-am învârtit prin sală ca să risipesc tremuriciul care punea stăpânire pe mine. Cu excepția muzicii voalate și a bățăilor inimii mele resimțite în tâmples, locul acela era un mormânt. Din sală porneau șase coridoare, flancate de intrânduri acoperite de draperii albastre ce duceau până la șase uși albe, cu două canaturi, care erau închise. Mi-am dat drumul într-unul din fotolii, una din acele piese concepute să legene șezuturile prinților și ale generalisimilor cu o anumită slăbiciune pentru loviturile de stat. În scurt timp, femeia cu părul alb s-a întors cu o cupă de șampanie pe o tavă din argint. Am acceptat-o și am văzut-o cum dispare din nou pe aceeași ușă. Am băut cupa dintr-o sorbire și mi-am slăbit gulerul de la cămașă. Începeam să bănuiesc că, poate, toate astea nu erau decât o glumă pusă la cale de Vidal pe socoteala mea. În clipa aceea, am observat o figură care înainta spre mine pe unul din coridoare. Părea o copilă, și chiar asta era. Pășea cu capul plecat, așa încât nu-i puteam vedea ochii. M-am ridicat.

Copila se înclină într-o genuflexiune de reverență și îmi făcu semn s-o urmez. Abia atunci mi-am dat seama că una din mâinile ei era falsă, ca a unui manechin. Copila m-a condus până la capătul culoarului și, cu o cheie pe care o purta atârnată la gât, a deschis ușa și mi-a făcut loc să intru. Încăperea era practic cufundată în beznă. Am înaintat câțiva pași, încercând să-mi forțez vederea. Atunci am auzit ușa închizându-se în spatele meu, iar când m-am întors, copila se făcuse nevăzută. Am auzit mecanismul încuietorii rotindu-se și am știut că fusese închis. Timp de aproape un minut am rămas acolo, nemișcat. Încetul cu încetul, ochii mi s-au acomodat cu semiîntunericul, iar conturul încăperii s-a materializat în jurul meu. Camera era tapetată în negru, de la dușumea la tavan. Într-o parte se ghiceau o serie de mașinării ciudate, cum nu mai văzusem niciodată, și n-am fost capabil să stabilesc dacă mi se păreau sinistre sau ispititoare. Un încăpător divan circular zăcea sub o tăblie de pat care mi s-a părut o mare pânză de păianjen de care atârnav două sfeșnice, în care două lumânări negre ardeau și emanau acel pa:r: _fum de ceară care persistă prin capele și pe la priveghiuri. Într-o parte a divanului era un paravan cu un desen sinuos. Am simțit un fior. Locul acela era identic cu dormitorul pe care îl creasem eu în ficțiune pentru inefabila mea vampă Chloe, în aventurile ei din *Misterele Barcelonei*. În toate astea, ceva nu era lucru curat. Tocmai mă pregăteam să încerc să forțez ușa, când am băgat de seamă că nu eram singur. M-am oprit, încremenit. O siluetă se profila îndărătul paravanului. Doi ochi strălucitori mă priveau și am putut zări cum niște degete albe și ascuțite, terminate cu niște unghii lungi, vopsite în negru, se iveau printre orificiile paravanului. Am înghițit în sec.

- Chloe? am murmurat.

Ea era. *Chloe a mea*. Inegalabila *femme fatale* din povestirile mele, coborâtă parcă de pe scena operei, acum în carne și lenjerie. Avea tenul mai palid decât văzusem vreodată, iar părul negru și strălucitor era tăiat într-un unghi drept care îi încadra chipul. Buzele îi erau vopsite cu ceea ce părea a fi sânge proaspăt și nimburi negre de umbră îi înconjurau ochii verzi. Mișcărilor ei erau parcă ale unei feline, ca și când trupul acela încins într-un corset lucitor, aidoma unor solzi, ar fi fost din apă și

se deprinsese să-și rîdă de legea gravitației. Gâtul ei zvelt și interminabil era înconjurat de o bandă din catifea stacojie de care atârna un crucifix răsturnat. Am contemplat-o cum se apropie încet, incapabil nici măcar să respir, cu ochii țintuiți asupra acelor picioare desenate cu un contur imposibil, sub ciorapii de mătase ce probabil costau mai mult decât câștigam eu într-un an de zile, în niște pantofi cu vîrf de pumnal care se înnodau la glezne cu benzi de mătase. În toată viața mea nu mai văzusem vreodată ceva atît de frumos, și nici ceva de care să-mi fi fost atît de frică.

M-am lăsat purtat de acea creatură pînă la divan, unde am căzut, literalmente, în fund. Lumina lumînărilor îi mîngâia linia trupului. Am rămas cu chipul și cu buzele în dreptul pîntecelui ei gol și, fără să-mi dau seama ce fac, am sărutat-o sub buric și i-am mîngâiat pielea cu obrazul. În acele momente uitasem deja cine sunt și de unde vin. S-a aruncat în fața mea și mi-a luat mîna dreaptă. Cu moliciune, aidoma unei pisici, mi-a lins degetele de la mîna unul câte unul și apoi m-a privit fix și a început să-mi scoată hainele. Când am vrut s-o ajut, a zâmbit și mi-a îndepărtat mîinile.

- Șșsst.

Când a terminat, s-a aplecat spre mine și mi-a lins buzele.

- Acum tu. Dezbracă-mă. Încet. Foarte încet.

Am știut atunci că supraviețuisem copilăriei mele bolnăvicioase și lamentabile numai ca să trăiesc acele secunde. Am dezbrăcat-o încet, dezvelindu-i pielea pînă când pe trupul ei a mai rămas doar banda de catifea din jurul gâtului și ciorapii aceia negri din a căror amintire mulți nefericiți ca mine ar fi putut trăi o sută de ani.

- Mîngâie-mă, îmi susură ea la ureche. Joacă-te cu mine. I-am mîngâiat și i-am sărutat fiecare centimetru de piele ca și când aș fi vrut să-l memorez pentru totdeauna. Chloe nu se grăbea și răspundea la atingerea mîinilor și a buzelor mele cu gemete ușoare care mă călăuzeau. Apoi m-a făcut să mă întind pe divan și mi-a acoperit trupul cu trupul ei, pînă când am simțit cum îmi arde fiecare por. Mi-am pus mîinile pe spatele ei și am parcurs linia aceea miraculoasă care îi marca șira spinării. Privirea ei impenetrabilă mă observa de la doar câțiva centimetri de chipul meu. Am simțit că trebuie să-i spun ceva.

- Mă numesc...

- Șșșșșt.

Înainte să apuc să mai spun vreo prostie, Chloe și-a așternut buzele peste buzele mele și, timp de un ceas, m-a făcut să dispar din această lume. Conștientă de neîndemânarea mea, dar făcându-mă să cred că n-o observă, Chloe îmi anticipa fiecare mișcare și îmi călăuzea mîinile peste trupul ei, fără grabă și fără pudoare. În ochii ei nu exista nici lehamite, nici absență. Se lăsa în voia mea, savurată, cu o răbdare infinită și cu o tandrețe care m-a făcut să uit pe unde ajunsesem pînă acolo. În noaptea aceea, pentru scurtul interval al unui ceas, am învățat fiecare linie a pielii sale așa cum alții învață rugăciunile sau sentințele de pedeapsă. Mai târziu, când abia mai puteam răsufli, Chloe m-a lăsat să-mi sprijin capul pe pieptul ei și m-a mîngâiat pe păr într-o tăcere îndelungată, pînă când i-am adormit în brațe, cu mîna între coapsele ei.

Când m-am trezit, camera era tot în semiîntuneric, iar Chloe plecase. Pielea ei nu mai era sub mîinile mele. În locul ei, o carte de vizită tipărită pe același pergament alb ca și plicul în care îmi sosise invitația și pe care, sub emblema cu îngerul, se putea citi:

ANDREAS CORELLI

Editeur

Pe verso era o adnotare scrisă de mână.

Dragă David, viața e făcută din mari speranțe. Când vei fi pregătit să ți le preschimbi pe ale dumitale în realitate, ia legătura cu mine. Eu te voi aștepta. Prietenul și cititorul dumitale, A.C.

Mi-am strâns hainele de pe jos și m-am îmbrăcat. Ușa camerei nu mai era închisă. Am parcurs coridorul până în salon, unde gramofonul tăcuse. Nu exista nici urmă de copilă, nici de femeia cu părul alb care mă primise. Tăcerea era absolută. Pe măsură ce mă îndreptam spre ieșire, am avut impresia că luminile se risipeau în spatele meu, iar coridoarele și camerele se întunecau încetișor. Am ieșit pe palier și am coborât treptele întorcându-mă spre această lume, fără nici un chef. Când am ieșit în stradă, am apucat-o spre Rambla, lăsând în urmă zarva și forfota umană din localurile nocturne. O ceață subțire și călduță urca dinspre port, iar scânteierea geamurilor de la hotelul Oriente era și ea încețoșată de un galben murdar și prăfos, în care trecătorii se destrămau ca niște dâre de abur. Am luat-o din loc în timp ce parfumul lui Chloe începea să se destrame din mintea mea, și m-am întrebat dacă buzele Cristinei Sagnier, fata șoferului lui Vidal, vor fi având același gust.

Nu știi ce-i setea până când nu bei pentru prima oară. La trei zile după vizita mea la "El Ensueno", amintirea pielii lui Chloe îmi ardea până și mintea. Fără să spun nimănui nimic - cu atât mai puțin lui Vidal -, m-am hotărât să-mi adun puținele economii de care mai dispuneam și să mă duc acolo în acea noapte, cu speranța că vor fi suficiente ca să cumpăr fie și numai o clipă petrecută în brațele ei. Trecuse de miezul nopții când am ajuns la scara cu pereți roșii care urca până la "El Ensueno". Lumina de pe scară era stinsă și am urcat încetitor, lăsând în urmă fremătătoarea citadelă de cabarete, baruri, *music-halls* și localuri greu de definit cu care anii celui de-al doilea război mondial din Europa lăsaseră semănată strada Nou de la Rambla. Lumina tremurătoare care se strecura dinspre portal contura treptele în fața pașilor mei. Când am ajuns la palier, m-am oprit să caut cu mâinile ciocanul de bătut în ușă. Degetele mele au atins greoiul obiect din metal, iar când l-am ridicat, ușa a cedat câțiva centimetri și am înțeles că era deschisă. Am împins-o ușor. O tăcere absolută mi-a mângâiat chipul. În fața mea se deschidea un semiîntuneric albăstrui. Am înaintat câțiva pași, nedumerit. Ecoul luminilor din stradă pâlâpâia în văzduh, dezvăluind priveliști fugare ale pereților goi și dușumeaua crăpată din lemn. Am ajuns la sala pe care mi-o aminteam împodobită cu catifele și mobilier opulent. Era pustie. Stratul de praf ce acoperea dușumeaua strălucea precum nisipul la scânteierea firmelor luminoase din stradă. Am înaintat lăsându-mi urmele pașilor întipărite în praf. Nici urmă de gramofon, de fotolii sau de tablouri. Tavanul era spart și se întrezăreau grinzile din lemn înnegrit. Vopseaua de pe pereți atârna în fâșii ca o piele de șarpe. M-am îndreptat spre coridorul care ducea spre camera unde o întâlnisem pe Chloe, Am traversat tunelul acela întunecat până când am ajuns la ușa cu două canaturi, care acum nu mai era albă. Nu mai exista clanță, doar un orificiu în lemnul ușii, ca și când mânerul ar fi fost smuls cu violență. Am deschis ușa și am intrat.

Dormitorul lui Chloe era o celulă cufundată în beznă.

Pereții erau carbonizați și cea mai mare parte din tavan se prăbușise. Puteam vedea pânza de nori negri ce străbăteau cerul și luna care proiecta un nimb argintiu peste scheletul metalic a ceea ce fusese divanul. Atunci am auzit podeaua scârțâind în spatele meu și m-am întors rapid, înțelegând că nu eram singur în acel loc. O siluetă întunecată și ascuțită, de bărbat, se contura în dreptul intrării dinspre coridor. Nu îi puteam citi chipul, dar eram sigur că mă observă. A rămas acolo, nemișcat ca un păianjen, timp de câteva secunde, cât mi-a luat până să reacționez și să fac un pas spre el. Într-o clipită, silueta s-a retras în întuneric și, când am ajuns în salon, nu mai era nimeni. Un șuvoi de lumină de la o firmă suspendată de partea cealaltă a străzii a inundat sala pentru o secundă, dezvăluind o grămăjoară de dărâmături îngrămădite lângă perete. M-am apropiat și am îngenuncheat în fața rămășițelor roase de flăcări, de unde ceva ieșea la iveală. Niște degete. Am îndepărtat cenușa care le acoperea și, treptat, s-a configurat conturul unei mâini. Am apucat-o și, când am tras de ea, am văzut că era retezată în dreptul încheieturii. Am recunoscut-o de îndată și am priceput că mâna acelei copile, despre care crezusem că era din lemn, de fapt era de porțelan. I-am dat drumul peste grămada de rămășițe și am plecat.

M-am întrebat dacă nu cumva mi-l închipuisem pe străinul acela, fiindcă nu exista nici o urmă a pașilor săi prin praf.

Am coborât din nou în stradă și m-am oprit în dreptul clădirii, scrutând de pe trotuar ferestrele

primului etaj, complet zăpăcit. Oamenii treceau pe lângă mine râzând, neluându-mi în seamă prezența. Am încercat să găsesc silueta aceluia străin prin forfota de lume. Știam că e acolo, probabil la doar câțiva metri, observându-mă. Imediat am trecut strada și am intrat într-o cafenea înghesuită, înțesată de oameni. Am izbutit să-mi găsesc un loc la tejghea și i-am făcut semn ospătarului.

- Ce doriți?

Aveam gura uscată și nisipoasă. - O bere, am improvizat eu.

În timp ce ospătarul îmi turna băutura, m-am aplecat în față.

- Auziți, știți cumva dacă localul de vizavi, "El Ensueno", s-a închis?

Ospătarul lăsă paharul pe tejghea și se uită la mine ca la un tâmpit.

- S-a închis acum cincisprezece ani, zise el.

- Sunteți sigur?

- Bineînțeles. După incendiu nu s-a mai deschis. Altceva?

Am făcut semn că nu.

- Vă costă patru centime.

Am plătit consumația și am plecat de acolo fără să mă ating de pahar.

A doua zi am ajuns la redacția ziarului înainte de program și m-am dus țintă la arhivele de la subsol. Cu ajutorul lui Matias, responsabilul, și călăuzindu-mă după ce-mi spusese ospătarul, am început să consult primele pagini ale ziarului *La Voz de la Industria* din urmă cu cincisprezece ani. Mi-a luat vreo patruzeci de minute până când am găsit povestea, de fapt o scurtă notiță. Incendiul avusese loc în zorii zilei de Corpus Dei din anul 1903. Șase persoane au pierit surprinse de flăcări: un client, patru din fetele angajate și o fetiță care lucra acolo. Poliția și pompierii indicaseră drept cauză a tragediei o lampă cu gaz defectă, cu toate că patronatul unei parohii din apropiere invoca răsplata divină și intervenția Sfântului Duh ca factori determinanți.

Întorcându-mă la pensiune, m-am întins în patul din camera mea și am încercat zadarnic să ațipesc. Am scos din buzunar cartea de vizită a aceluia străin binefăcător pe care o găsisem în mână când m-am trezit pe divanul lui Chloe și am recitat în semiîntuneric cuvintele scrise pe verso: *mari speranțe*.

În lumea mea, speranțele, mari și mici, rareori se preschimbau în realitate. Până cu câteva luni în urmă, singura mea dorință arzătoare din fiecare noapte când mă duceam la culcare era să pot aduna într-o bună zi suficient curaj ca să intru în vorbă cu fata șoferului mentorului meu, Cristina, și să treacă ceasurile ce mă despărteau de zori ca să revin în redacția ziarului. Acum, inclusiv acel refugiu începea să-mi scape printre degete. Poate că, dacă într-una din strădaniile mele eșuam răsunător, aș fi izbutit să-mi redobândesc afecțiunea colegilor mei, îmi spuneam. Poate că dacă scriam ceva atât de mediocru și de abject încât nici un cititor să nu fie capabil să treacă de primul paragraf, păcatele tinereții mele aveau să-mi fie iertate. Poate că nu era un preț prea mare ca să mă pot simți din nou acasă. Poate.

Ajunsesem la ziarul *La Voz de la Industria* cu mulți ani în urmă, de mână cu tatăl meu, un bărbat chinuit și lipsit de noroc care, când s-a întors din războiul din Filipine, s-a pomenit într-un oraș care prefera să nu-l recunoască și cu o soție care deja îl uitase și care, la doi ani după întoarcerea lui, s-a hotărât să-l părăsească. Când a făcut aceasta, l-a lăsat cu sufletul sfâșiat și cu un fiu pe care nu și-l dorise niciodată și cu care nu știa ce să facă. Tatăl meu, care abia știa să-și scrie și să-și citească propriul nume, n-avea nici un căpătâi. Tot ce învățase în război era cum să omoare alți oameni asemenea lui înainte ca aceștia să-l omoare pe el, întotdeauna în numele unor cauze mărețe și găunoase, care se dovedeau cu atât mai absurde și mai josnice cu cât te apropiiai mai mult de câmpul de luptă.

Când s-a întors de la război, tatăl meu, care părea un bărbat cu douăzeci de ani mai în vârstă decât atunci când plecase, și-a căutat o slujbă pe la diferitele întreprinderi industriale din Pueblo Nuevo și prin cartierul Sant Marti. Nu izbutea să se angajeze decât pentru câteva zile și, mai devreme sau mai târziu, îl vedeam întorcându-se acasă cu privirea ticăloșită de ranchiună. Cu timpul, în lipsa oricărei alternative, a acceptat un post ca paznic de noapte la ziarul *La Voz de la Industria*. Leafa era modestă, însă lunile treceau și, pentru prima oară de la întoarcerea lui din război, se părea că nu mai intră în încurcături. Pacea a fost de scurtă durată. Curând, unii dintre vechii săi camarazi de arme, niște cadavre vii, care se întorseseră mutilați la trup și la suflet pentru a constata că cei care îi trimiseseră la moarte în numele lui Dumnezeu și al patriei acum îi scuipau în față, l-au implicat în niște afaceri necurate pentru care era prea mărunț și pe care niciodată n-a apucat să le înțeleagă.

Adesea, tatăl meu dispărea câte două zile, iar când se întorcea mâinile și hainele îi miroseau a praf de pușcă, iar buzunarele a bani. Atunci se refugia în camera lui și, deși credea că nu-mi dau seama, își injecta, puțin sau mult, tot ceea ce izbutise să facă rost. La început nu închidea ușa niciodată, însă într-o zi m-a surprins cum îl pândeam și mi-a tras o scatoalcă de mi-au crăpat buzele. Apoi m-a îmbrățișat până când brațele i s-au istovit și a rămas întins pe podea, cu acul încă agățat în piele. I-am scos seringă și l-am învelit cu o pătură. După acel incident, a început să se încuie în cameră.

Locuiam într-o mică mansardă suspendată deasupra șantierului noii săli de concerte menite să adăpostească Palau de la Musica del Orfeo Catala. Era un loc rece și înghesuit, în care vântul și umezeala păreau să-și rădă de grosimea zidurilor. Obișnuiam să mă așez în balconăș, cu picioarele atârând, ca să mă uit cum trec oamenii și să contemp lu acel recif de sculpturi și coloane imposibile care creștea peste stradă și pe care uneori mi se părea că-l pot atinge cu degetele, iar alteori, de cele

mai multe ori, îmi părea la fel de îndepărtat ca și luna. Am fost un copil slab și bolnăvicios, cu înclinație spre febră și spre infecții care mă târau până la marginea mormântului, dar care, în ultima clipă, se răzgândeau și plecau în căutarea unei prăzi mai însemnate. Când mă îmbolnăveam, tatăl meu sfârșea prin a-și pierde răbdarea și, după a doua noapte de veghe, obișnuia să mă lase în grija vreunei vecine și dispărea de acasă pentru câteva zile. Cu timpul, am început să bănuiesc că nădăjduia să mă găsească mort la întoarcere și astfel să se vadă eliberat de povara aceluia copil cu sănătate șubredă care nu-i era de nici un folos.

Nu o dată mi-am dorit să se întâmple chiar așa, însă tatăl meu mereu se întorcea și mă găsea în viață, bine mersi și un pic mai înalt. Mama Natură nu avea nici o rețineră în a mă delecta cu întinsa ei gamă de boli și mizerii, însă n-a găsit niciodată modalitatea de a-mi aplica pe deplin legea gravitației. Împotriva oricărui pronostic, am supraviețuit acelor primi ani făcând echilibristică pe frânghia unei copilării dinainte de epoca penicilinei. Pe atunci, moartea încă nu trăia în anonim, ea putând fi văzută și mirosită peste tot, devorând suflete ce încă nu avuseseră vreme nici să păcătuiască.

Încă de pe vremea aceea, singurii mei prieteni erau făcuți din hârtie și cerneală. La școală, învățasem să citesc și să scriu cu mult înaintea celorlalți copii din cartier. Acolo unde colegii mei vedeau dăre de cerneală pe niște pagini de neînțeles, eu vedeam lumină, străzi și oameni. Cuvintele și misterul științei lor oculte mă fascinau și îmi păreau a fi o cheie cu care se putea deschide o lume infinită, la adăpost de acea casă, de acele străzi și de acele zile tulburi în care chiar și eu puteam intui că mă așteaptă o soartă nu tocmai strălucită. Tatălui meu nu-i plăcea să vadă cărți în casă. Pe lângă literele pe care nu le putea descifra, exista în ele ceva care-l ofensa. Îmi spunea că atunci când voi împlini zece ani mă va pune să muncesc și că ar fi fost mai bine să-mi scot din cap toate păsărelele alea fiindcă, altminteri, voi sfârși prin a deveni un nenorocit și un muritor de foame. Eu ascundeam cărțile sub saltea și îl așteptam să plece sau să adoarmă ca să pot citi. Odată m-a surprins citind în timpul nopții și l-a apucat furia. Mi-a smuls cartea din mână și a azvârlit-o pe fereastră.

- Dacă te mai prind că faci risipă de curent ca să citești prostiile alea o să-ți pară rău.

Tatăl meu nu era un om zgârcit și, în ciuda sărăciei prin care treceam, atunci când putea îmi scăpa câțiva bănuți ca să-mi cumpăr dulciuri la fel ca și ceilalți copii din cartier. Era convins că îi cheltuiau pe acadele, semințe sau caramelle, însă eu îi păstram într-o cutie de cafea, sub pat, iar când adunam câte patru sau cinci reali dădeam fuga să-mi cumpăr câte o carte fără știrea lui.

Locul meu preferat din tot orașul era librăria "Sempere și Fiii" de pe strada Santa Ana. Locul acela, mirosind a hârtie veche și a praf, era sanctuarul și refugiul meu. Librarul îmi dădea voie să mă așez pe un scaun, într-un ungher, și să citesc, după pofta inimii, orice carte doream. Sempere nu mă lăsa aproape niciodată să plătesc cărțile pe care mi le pune în mână, însă, când nu era atent, îi lăsam pe tejghea bănuții pe care izbutisem să-i adun, înainte să plec. Nu era decât mărunțiș, iar cu mizeria aia, cu siguranță, singurul lucru pe care mi l-aș fi putut permite ar fi fost nu o carte, ci cel mult un set de foite pentru țigări. Când se făcea ora să plec, o făceam târându-mi picioarele și sufletul, fiindcă dacă ar fi depins de mine, aș fi rămas să locuiesc acolo.

La un Crăciun, Sempere mi-a făcut cel mai frumos cadou pe care l-am primit în toată viața mea. Era un volum vechi, citit și trăit pe deplin.

- *Marile speranțe* de Charles Dickens... am citit eu pe copertă.

Știam că Sempere cunoștea unii scriitori care îi frecventau prăvălia și, după dragostea cu care

mânuia acel volum, m-am gândit că poate domnul Charles era unul dintre aceștia.

- E prietenul dumneavoastră?

- De-o viață întreagă. Iar începând de astăzi va fi și al tău.

În după-amiaza aceea, ascuns sub haină ca să nu-l vadă taică-meu, l-am adus acasă pe noul meu prieten. A fost o toamnă de ploi și zile de plumb, pe timpul căreia am citit *Marile speranțe* de vreo nouă ori la rând, în parte fiindcă nu aveam altă carte la îndemână ca s-o citesc și în parte fiindcă nu credeam că ar putea exista alta mai bună, și începeam să nutresc bănuiala că domnul Charles o scrisese numai pentru mine. Curând, am avut ferma convingere că nu vreau să fac altceva în viață decât să învăț să fac ceea ce făcea acel domn Dickens.

Într-o dimineață, cu noaptea-n cap, m-am trezit brusc, scuturat de tatăl meu, care se întorsese de la muncă înainte de vreme. Avea ochii injectați și respirația îi mirosea a rachiu. L-am privit îngrozit cum pipăie becul gol ce atârna de un cablu.

- E fierbinte.

M-a pironit cu privirea și a trântit mânios becul de perete.

S-a spart în mii de cioburi de sticlă care mi-au căzut pe față, dar n-am îndrăznit să le îndepărtez.

- Unde-i? a întrebat tata cu glasul rece și senin. Am tăgăduit, tremurând.

- Unde-i cartea aia împuțită?

Am tăgăduit din nou. În semiîntuneric, abia am văzut venind lovitura. Am simțit cum îmi pierd vederea și cum cad din pat, cu sânge în gură și cu o durere intensă, ca un foc alb arzându-mi îndărătul buzelor. Când mi-am întors capul într-o parte am văzut ceea ce am presupus că erau bucățile a doi dinți rușiți pe podea. Mâna tatălui meu m-a înșfăcat de gât și m-a ridicat.

- Unde-i?

- Tată, te rog...

M-a izbit cu fața de perete cu toată puterea, iar lovitura la cap m-a făcut să-mi pierd echilibrul și să mă prăbușesc ca un sac de oase. M-am târât până într-un colț și am rămas acolo, ghemuit, uitându-mă cum tatăl meu deschide dulapul, scoate cele câteva haine pe care le aveam și le aruncă pe jos. A cercetat prin sertare și prin lăzi fără a găsi cartea până când, istovit, s-a întors către mine. Am închis ochii și m-am chircit lângă perete, așteptând încă o lovitură, care n-a mai venit. Am deschis ochii și l-am văzut pe tatăl meu șezând pe pat și plângând sufocat și rușinat. Când a văzut că-l privesc, a ieșit în fugă pe scări în jos. I-am ascultat ecoul pașilor îndepărtându-se în tăcerea zorilor, și abia când am știut că e departe m-am târât până la pat și am scos cartea din ascunzătoarea de sub saltea. M-am îmbrăcat și, cu romanul sub braț, am ieșit în stradă.

O pânză de ceață cobora peste strada Santa Ana când am ajuns la poarta librăriei. Librarul și fiul său locuiau la primul etaj al aceleiași clădiri. Știam că șase dimineața nu era o oră potrivită să sun la ușa nimănui, dar singurul meu gând în clipa aceea era să salvez acea carte, și eram încredințat că, dacă tatăl meu o găsea când revenea acasă, avea s-o distrugă cu toată furia pe care o avea în sânge. Am apăsat soneria și am așteptat. A trebuit să insist de două sau trei ori până când am auzit ușa de la balcon deschizându-se și am văzut cum bătrânul Sempere, în halat și papuci, apărea și mă privea uluit. O jumătate de minut mai târziu, a coborât să-mi deschidă și, de îndată ce mi-a văzut fața, orice umbră de supărare s-a evaporat. A îngenunchat lângă mine și m-a susținut de brațe.

- Doamne sfinte! Ce-ai pățit? Cine ți-a făcut asta?

- Nimeni. Am căzut.

I-am întins cartea.

- Am venit să v-o înapoiez, fiindcă nu vreau să pătească ceva...

Sempere m-a privit în tăcere. M-a luat în brațe și m-a urcat la etaj. Fiul său, un băiat de doisprezece ani, atât de timid încât eu nu-mi aminteam să-i fi auzit glasul vreodată, se trezise când îl auzise pe taică-său și aștepta sus, pe palier. Când mi-a văzut sângele de pe față, și-a privit tatăl speriat.

- Sună-l pe doctorul Campos.

Băiatul dădu din cap afirmativ și alergă la telefon. L-am auzit vorbind și am constatat că nu era mut. Cei doi mi-au adus un fotoliu din sufragerie și m-au spălat de sângele de pe răni, așteptând venirea doctorului.

- Nu vrei să-mi spui cine ți-a făcut asta?

N-am zis nimic. Sempere nu știa unde locuiesc și nu aveam de gând să-i dau idei.

- A fost taică-tău? Mi-am ferit privirea.

- Nu. Am căzut.

Doctorul Campos, care locuia la cinci sau șase uși mai încolo, a sosit în cinci minute. M-a examinat din cap până-n picioare, palpând vânătăile și îngrijind tăieturile cu toată delicatețea de care era în stare. Era limpede că îi ard ochii de indignare, dar n-a zis nimic.

- Nu sunt fracturi, dar unele lovituri vor dura și vor dura câteva zile. Dinții aceia doi vor trebui scoși. S-au pierdut bucăți din ei și există riscul de infecție.

După plecarea doctorului, Sempere mi-a pregătit un pahar de lapte cald cu cacao și m-a urmărit, zâmbind, cum îl beau.

- Toate astea ca să salvezi *Marile speranțe*, carevasăzică...

Am ridicat din umeri. Tatăl și fiul se priviră cu un zâmbet complice.

- Data viitoare când vrei să salvezi o carte, să o salvezi cu adevărat, să nu-ți pui viața în pericol. Îmi spui mie și eu o să te duc într-un loc secret unde cărțile nu mor niciodată și unde nimeni nu le poate distruge.

I-am privit pe amândoi, intrigat.

- Ce loc e ăsta?

Sempere îmi făcu din ochi și îmi adresă zâmbetul acela misterios care părea împrumutat dintr-un roman de-al lui Alexandre Dumas și care, se spunea, era marca familiei.

- Toate la vremea lor, prietene. Toate la vremea lor.

Tatăl meu și-a petrecut toată săptămâna aceea cu ochii lipiți de podea, ros de remușcări. A cumpărat un bec nou și chiar mi-a zis că, dacă vreau să-l aprind, s-o fac, dar nu pentru mult timp, deoarece curentul costă foarte mult. Am preferat să nu mă joc cu focul. În ziua de sâmbătă din acea săptămână, tatăl meu a vrut să-mi cumpere o carte și s-a dus la o librărie de pe strada Palla, vizavi de vechile ziduri romane, prima și ultima în care punea piciorul, însă cum nu putea să citească titlurile de pe cotorul sutelor de cărți expuse, a ieșit cu mâna goală. Mai apoi mi-a dat bani, mai mulți decât de obicei, și mi-a spus să-mi cumpăr ce vreau. Mi s-a părut un moment potrivit ca să aduc în discuție un subiect pentru care de mult nu găsisem un moment oportun.

- Dona Mariana, învățătoarea, mi-a spus să te întreb dacă poți trece într-o zi pe la școală să stai de vorbă cu ea,. am zis eu ca din întâmplare.

- Să stau de vorbă despre ce? Ce-ai făcut?

- Nimic, tată. Dona Mariana vrea să stea de vorbă cu dumneata despre educația mea pe viitor. Spune că am posibilități și că ea crede că m-ar putea ajuta să obțin o bursă cu care să intru la piariști...

- Cine se crede femeia aia de-ți împuie capul cu păsărele și-ți spune că o să te bage într-un colegiu pentru filfizoni? Tu știi cine sunt oamenii ăia? Știi cum o să se uite la tine și cum o să se poarte cu tine când o să afle de unde vii?

Mi-am coborât privirea.

- Dona Mariana vrea doar să mă ajute, tată. Doar atât.

Nu te enerva. O să-i spun că nu se poate și gata.

Tata mă privi mânios, dar se abținu și respiră adânc de mai multe ori, cu ochii închiși, înainte să mai spună ceva.

- O s-o scoatem la capăt, mă înțelegi? Tu și cu mine.

Fără pomenile tuturor ticăloșilor ăloră. Și chiar cu fruntea sus.

- Da, tată.

Tata îmi puse o mână pe umăr și mă privi ca și cum, pentru un scurt moment ce nu se va mai întoarce niciodată, era mândru de mine, cu toate că eram atât de diferiți, cu toate că îmi plăceau cărțile pe care el nu le putea citi și cu toate că mama ne lăsase singuri, față în față. În acel moment am crezut că tatăl meu era omul cel mai bun din lume și că toată lumea își va da seama de asta dacă viața, măcar o dată, catadicsea să-i ofere un dram de noroc.

- Tot răul pe care-l faci în viață se întoarce împotriva ta, David. Iar eu am făcut mult rău. Mult. Dar am plătit prețul. Iar soarta noastră o să se schimbe. O să vezi. O să vezi...

În ciuda insistenței donei Mariana, care era isteată nevoie mare și care își imagina deja cam cum stăteau lucrurile, nu i-am mai pomenit tatălui meu despre acest subiect. Când învățătoarea a înțeles că nu exista nici o speranță, mi-a spus că în fiecare zi, la terminarea orelor, avea să-și dedice o oră numai pentru mine, să-mi vorbească despre cărți, despre istorie și despre toate acele lucruri care îl speriau pe tata atât de tare.

- Va fi secretul nostru, mi-a zis învățătoarea.

Pe atunci, începusem deja să înțeleg că tatii îi era rușine ca nu cumva oamenii să-l creadă un ignorant, o rămășiță inutilă a unui război care, ca mai toate războaiele, era purtat în numele lui Dumnezeu și al patriei ca să-i facă să devină mai puternici pe niște oameni care erau deja prea puternici înainte să-l fi provocat. Pe vremea aceea am început să-l însoțesc în unele nopți pe tatăl meu în tura de noapte. Luam de pe strada Trafalgar un tramvai care ne lăsa la poarta cimitirului. Eu rămâneam în ghereta lui, citind exemplare mai vechi ale ziarului și, din când în când, încercam să fac conversație cu el, o treabă anevoioasă. Tata abia mai vorbea, despre războiul din colonii ori despre femeia care îl abandonase. La un moment dat, l-am întrebat de ce ne-a părăsit mama. Eu bănuiam că fusese din vina mea, din pricina unei fapte rele pe care am săvârșit-o, fie și prin simplul fapt că m-am născut.

- Mama ta m-a părăsit încă înainte să fiu trimis pe front. Prostul am fost eu, care nu mi-am dat seama până când m-am întors. Așa e viața, David. Mai devreme sau mai târziu, totul și toți te părăsesc.

- Eu n-o să te părăsesc pe dumneata niciodată, tată. Mi s-a părut că era pe cale să izbucnească în plâns și l-am îmbrățișat ca să nu-i văd chipul.

A doua zi, fără să mă fi anunțat în prealabil, tata m-a dus până la magazinele de stofe "El Indic" de pe strada Carmen. N-am apucat să intrăm, însă din vitrinele din hol mi-a arătat o femeie tânără și surâzătoare care îi întâmpina pe clienți și le arăta pânze și țesături de lux.

- Aceea e mama ta, mi-a zis el. Într-una din zilele astea o să mă întorc aici și am s-o omor.

- Nu vorbi așa, tată.

M-a privit cu ochii înroșiți și am știut că încă o mai iubea și că eu n-aveam s-o iert niciodată pentru asta. Îmi aduc aminte cum am observat-o în secret, fără ca ea să știe că noi eram acolo, și că am recunoscut-o doar după portretul pe care tata îl păstra într-un sertar de acasă, lângă pistolul lui din armată pe care în fiecare seară, când credea că eu dorm, îl scotea și îl contempla ca și cum ar fi avut toate răspunsurile, ori cel puțin pe cele suficiente.

Ani de zile aveam să mă întorc la porțile aceluia magazin ca s-o pândesc pe furiș. N-am avut niciodată curaj să intru și nici să mă îndrept spre ea când o vedeam ieșind și îndepărtându-se pe Rambla în jos, spre o viață pe care mi-o imaginam pentru ea, cu o familie care o făcea fericită și un copil care îi merita afecțiunea și atingerea pielii mai mult decât mine. Tata n-a știut niciodată că uneori dădeam fuga s-o văd, sau că existau zile în care o urmăream de aproape, mereu pe punctul de a-i lua mâna și de a păși alături de ea, mereu fugind în ultima clipă. În lumea mea, marile speranțe trăiau doar în paginile unei cărți.

Norocul la care tata râvnea atât de mult n-a sosit niciodată. Singurul hatâr pe care viața i l-a acordat a fost că nu l-a lăsat să aștepte prea mult. Într-o noapte, când ajungeam la poarta ziarului ca să intrăm în tură, trei ucigași plătiți au ieșit din întuneric și l-au ciuruit dinaintea ochilor mei. Îmi amintesc mirosul de sulf și nimbul fumegând ce se ridica din găurile cu care gloanțele îi arsese ră paltonul. Unul dintre asasini se pregătea să-i dea lovitura de grație cu o împușcătură în tâmplă când m-am aplecat peste tata și un alt ucigaș l-a oprit. Îmi amintesc ochii asasinului deasupra ochilor mei, șovăind dacă să mă omoare și pe mine. Fără să mai zăbovească, s-au îndepărtat cu pași repezi și s-au făcut nevăzuți pe străduțele înghesuite între fabricile din Pueblo Nuevo.

În acea noapte, asasinii l-au lăsat pe tata să-și piardă sângele în brațele mele și pe mine m-au lăsat singur pe lume. Am petrecut aproape două săptămâni dormind prin atelierele tipografice ale ziarului, ascuns printre mașinile de linotip ce semănau cu niște păianjeni uriași din oțel, încercând să înăbuș acel șuierat înnebunitor care îmi perfora timpanele la lăsarea nopții. Când am fost descoperit, încă mai aveam mâinile și hainele mânjite de sânge uscat. La început nimeni n-a știut cine sunt, fiindcă n-am vorbit aproape o săptămână, iar când am făcut-o a fost ca să strig numele tatii până când mi-am pierdut glasul. Când am fost întrebat cine-i mama, le-am spus că a murit și că n-am pe nimeni pe lume. Povestea mea a ajuns la urechile lui Pedro Vidal, vedeta ziarului și prieten apropiat al editorului, care, la cererea lui, a dat ordin să mi se dea o slujbă de băiat bun la toate în editură și să mi se îngăduie să locuiesc în modestele dependențe ale portarului, de la subsol, până la noi dispoziții.

Erau ani când, pe străzile Barcelonei, sângele și violența începeau să facă parte din viața de

fiecare zi. Zile cu manifeste și cu bombe care lăsau în urmă bucăți de trupuri tremurând și fumegând pe străzile din Raval, cu bande de figuri negre ce străbăteau prin noapte făcând vărsare de sânge, cu procesiuni și defilări de sfinți și generali ce miroseau a moarte și a înșelăciune, cu discursuri incendiare unde toți mințeau și unde toți aveau dreptate. Mânia și ura care peste un număr de ani aveau să-i determine pe unii și pe alții să se ucidă în numele unor lozinci mărețe și a unor zdrențe colorate începeau deja să poată fi degustate în aerul otrăvit. Ceața permanentă a fabricilor șerpuia peste oraș și îi masca bulevardele pietruite și brăzdate de tramvaie și trăsuri. Noaptea îi aparținea luminii de gaz, întunericului de pe străduțe, sfâșiat de scânteierile împușcăturilor și de dâra albastră a prafului de pușcă ars. Erau ani în care se creștea în grabă, iar spre sfârșitul copilăriei, mulți puștani aveau deja priviri de oameni bătrâni.

Cum rămăsesem fără altă familie în afară de acea Barcelonă tenebroasă, ziarul a devenit refugiul și lumea mea până când, la paisprezece ani, leașa mi-a permis să închiriez acea cameră în pensiunea donei Carmen. Locuiam acolo abia de o săptămână când, într-o bună zi, proprietara a venit în camera mea și m-a informat că un domn întreba de mine la poartă. Pe palierul scării am găsit un bărbat îmbrăcat în cenușiu, cu o privire cenușie și cu un glas cenușiu, care m-a întrebat dacă eu sunt David Martin și, după ce i-am răspuns afirmativ, mi-a întins un pachet învelit în hârtie de ambalaj și dus a fost pe scări în jos, lăsându-și absența cenușie să vicieze acea lume de mizerii din care făceam deja parte integrantă. Am dus pachetul în cameră și am închis ușa. Cu excepția a două sau trei persoane de la ziar, nimeni nu știa că locuiesc acolo. Am desfăcut ambalajul, intrigat. Era primul pachet pe care îl primeam în viața mea. Interiorul s-a dovedit a fi o casetă din lemn vechi, al cărei aspect mi s-a părut vag familiar. Am așezat-o pe pat și am deschis-o. Conținea vechiul pistol al tatălui meu, arma pe care armata i-o dăduse și cu care se întorsese din Filipine pentru a-și făuri o moarte timpurie și mizerabilă. Lângă armă era o cutiuță din carton cu câteva gloanțe. Am luat pistolul în mână și l-am cântărit. Mirosea a praf de pușcă și a ulei. M-am întrebat câți oameni ucisese tata cu această armă, cu care în mod sigur spera să-și pună capăt vieții, până când unii i-au luat-o înainte. Am pus arma la loc în casetă și am închis-o. Primul meu impuls a fost s-o arunc la gunoi, însă mi-am dat seama că acel pistol era tot ce-mi mai rămăsese de la tata. Am presupus că zaraful de serviciu, care confiscase puținul pe care îl aveam în vechiul apartament suspendat vizavi de acoperișul de la Palau de la Musica la moartea tatălui meu, drept compensație pentru datoriile sale, se hotărâse să-mi trimită acum acea amintire macabră, pentru a-mi saluta intrarea în vârstă adultă. Am pitit caseta pe dulap, lipită de peretele pe care se acumula jegul și unde dona Carmen nu ajungea nici cu catalige, și nu m-am mai atins de ea ani de zile.

Chiar în acea după-amiază m-am întors la librăria "Sempere și Fiii" și, simțindu-mă deja un om de lume cu anumite posibilități, i-am manifestat librarului intenția de a cumpăra vechiul exemplar din *Marile speranțe* pe care mă văzusem forțat să i-l înapoiez cu ani în urmă.

- Puneți-i prețul pe care-l vreți, i-am zis. Puneți-i prețul tuturor cărților pe care nu le-am plătit în ultimii zece ani.

Îmi aduc aminte cum Sempere mi-a zâmbit cu tristețe și mi-a pus o mână pe umăr.

- Am vândut-o în dimineața asta, îmi mărturisi el abătut.

Trei sute șaizeci și cinci de zile după ce scrisesem prima mea povestire pentru ziarul *La Voz de la Industria*, am ajuns, după obicei, la redacție și am găsit-o aproape pustie. *Mai* rămăsese doar un grup de redactori care, cu luni în urmă, îmi dedicaseră de la porecle afectuoase până la cuvinte de îmbărbătare și care, în ziua aceea, când m-au văzut intrând, mi-au ignorat salutul și s-au închis într-un cerc de șușoteli. În mai puțin de un minut, și-au luat paltoanele și au dispărut de parcă s-ar fi temut să nu se molipsească de ceva. Am rămas singur în sala aceea insondabilă, contemplând strania priveliște a câtorva zeci de mese goale. Niște pași înceți și apăsați în spatele meu mi-au dat de veste că se apropia don Basilio.

- Bună seara, don Basilio. Ce s-a întâmplat azi de-au plecat toți?

Don Basilio mă privi cu tristețe și luă loc la masa alăturată.

- E o cină de Crăciun pentru toată redacția. La "Set Portes", zise el cu un glas domol. Presupun că nu ți-au spus nimic.

Am simulat un zâmbet lipsit de grijă și am făcut semn că nu.

- Dumneavoastră nu mergeți? l-am întrebat. Don Basilio tăgădui.

- Mi-a pierit cheful.

Ne-am privit în tăcere.

- Dar dacă vă invit eu? m-am oferit. Oriunde vreți. La "Can Sole", dacă vă convine. Dumneavoastră și cu mine, să sărbătorim succesul *Misterelor Barcelonei*.

Don Basilio zâmbi, încuviințând încetișor.

- Martin, zise el în cele din urmă. Nu știu cum să-ți spun.

- Ce să-mi spuneți?

Don Basilio își drese glasul.

- N-o să-ți mai public alte episoade din *Misterele Barcelonei*. L-am privit fără să pricep. Don Basilio îmi evită privirea.

- Vreți să scriu altceva? Ceva mai aproape de Galdos?

- Martin, dumneata știi cum sunt oamenii. Au fost plângeri. Eu am încercat să blochez chestiunea, însă directorul e un om slab și nu-i plac conflictele inutile.

- Nu vă înțeleg, don Basilio.

- Martin, mi-au cerut să fiu eu cel care ti-o spune.

În sfârșit mă privi și ridică din umeri.

- Sunt concediat, am murmurat eu.

Don Basilio încuviință.

Am simțit cum, fără să vreau, ochii mi se umplu de lacrimi.

- Acum ți se pare sfârșitul lumii, dar crede-mă că, în fond, e cel mai bun lucru care ți se putea întâmpla. Țasta nu-i un loc pentru dumneata.

- Și care loc e pentru mine? am întrebat.

- Îmi pare rău, Martin. Crede-mă că-mi pare rău.

Don Basilio se ridică și îmi puse o mână pe umăr cu afecțiune.

- Crăciun fericit, Martin.

Chiar în noaptea aceea, mi-am strâns totul de pe masa de scris și am părăsit pentru totdeauna locul care fusese căminul meu spre a mă pierde pe străzile întunecate și solitare ale orașului. În drum spre pensiune, m-am apropiat de restaurantul "Set Portes", sub arcele casei Xifre, Am rămas afară, contemplându-i pe colegii mei cum râdeau și ciocneau îndărătul geamurilor. Am nădărdit că absența mea îi făcea fericiți sau că, cel puțin, îi făcea să uite că nu erau și nici nu aveau să fie vreodată fericiți.

Mi-am petrecut restul săptămânii în derivă, refugiindu-mă în fiecare zi în biblioteca Ateneului și crezând că, întorcându-mă la pensiune, mă voi pomeni cu o notă din partea directorului ziarului prin care îmi solicita să fac din nou parte din redacție. Ascuns într-una din sălile de lectură, scoteam cartea de vizită pe care o găsisem în mână când m-am trezit la "El Ensueno" și începeam să-i scriu o scrisoare acelui binefăcător anonim, Andreas Corelli, scrisoare pe care, până la urmă, o rupeam mereu, iar apoi o rescriam a doua zi. În ziua a șaptea, sătul să mă tot autocompățimesc, m-am hotărât să fac inevitabilul pelerinaj până la reședința creatorului meu.

Am luat trenul spre Sarria din strada Pelayo. Pe atunci încă circula la suprafață și m-am așezat în partea din față a vagonului, ca să contemp lu cum orașul și străzile deveneau tot mai largi și mai senioriale pe măsură ce te îndepărta de centru. Am coborât pe peronul de la Sarria și de acolo am luat un tramvai care te lăsa la porțile mănăstirii Pedralbes. În acea zi era neobișnuit de cald pentru această perioadă a anului și puteam simți în briză parfumul pinilor și al bucsăului de pe coasta muntelui. Am apucat-o pe unde începea bulevardul Pearson, care deja începea să se urbanizeze, și în curând am zărit silueta inconfundabilă a Vilei Helius. Pe măsură ce urcam povârnișul și mă apropiam, am putut vedea că Vidal ședea la fereastra turnului său, numai în cămașă, savurând o țigară. Se auzea muzică plutind prin văzduh și mi-am adus aminte că Vidal era unul dintre pușinii privilegiați care dețineau un aparat de radio. Ce bine se vedea probabil viața de acolo de sus și ce neînsemnat probabil că mă vedeam eu!

L-am salutat cu mâna și mi-a răspuns la salut. Când am ajuns la vilă, m-am întâlnit cu șoferul, Manuel, care se îndrepta spre garaje cărând o grămadă de cârpe și o găleată cu apă aburindă.

- Ce bucurie să vă văd pe aici, domnule David, zise el.

Cum o mai duceți? Tot cu succese?

- Facem și noi ce putem, am răspuns eu.

- Nu fiți modest, până și fiică-mea citește aventurile alea pe care le publicați la ziar.

Am înghițit în sec, surprins că fiica șoferului nu numai că știa de existența mea, ci chiar ajunsese să citească unele din prostiile pe care le scriam.

- Cristina?

- Alta n-am, replică don Manuel. Domnul e sus, în camera de lucru, dacă vreți să urcați.

Am încuviințat în semn de mulțumire și m-am strecurat în casă. Am urcat până la turnul de la etajul al treilea, care se ridica în dreptul terasei ondulate de țigle multicolore. Acolo l-am găsit pe Vidal, instalat în acea cameră de lucru de unde se zăreau, în depărtare, orașul și marea. Vidal închise radioul, o drăcovenie de dimensiunile unui mic meteorit pe care-l cumpăraseră cu luni în urmă, când

fuseseră anunțate primele transmisiuni ale postului Radio Barcelona, din studiourile adăpostite sub cupola hotelului Colon.

- M-a costat aproape două sute de pesetas, iar acum se dovedește că nu spune decât tâmpenii.

Am luat loc pe două scaune puse față în față, cu toate ferestrele deschise către acea briză care mie, locuitor al orașului vechi și tenebros, îmi mirosea ca de pe altă lume. Liniștea era excepțională, ca un miracol. Se puteau auzi găzele roind prin grădină și frunzele copacilor legănându-se în vânt.

- Parcă suntem în toiul verii, am zis eu într-o doară.

- Nu te mai prefacă vorbindu-mi despre vreme. Mi s-a spus deja ce s-a întâmplat, zise Vidal.

Am ridicat din umeri și am aruncat o privire peste masa lui de scris. Știam că trecuseră luni de zile, dacă nu chiar ani, de când mentorul meu încerca să scrie ceea ce el numea un roman "serios", departe de subiectele facile ale povestirilor sale polițiste, pentru a-și înscrie numele în secțiunile de cea mai veche tradiție ale bibliotecilor. Nu se zăreau prea multe file.

- Cum stați cu capodopera?

Vidal azvârli mukul țigării pe fereastră și privi în zare.

- Nu mai am nimic de spus, David.

- Prostii.

- Totul e o prostie în viața asta. Este pur și simplu o chestiune de perspectivă.

- Ar trebui să scrieți asta în cartea dumneavoastră.

Nihilistul din vârful dealului. Un succes răsunător.

- Tu ești cel care va avea nevoie de succes, fiindcă ori mă înșel eu, ori începi să nu prea dispui de fonduri.

- Pot accepta oricând milostenia dumneavoastră.

- Toate au un început. Acum ți se pare sfârșitul lumii, dar...

- ...în curând îmi voi da seama că e cel mai bun lucru care mi se putea întâmpla, am completat eu.

Să nu-mi spuneți că acum don Basilio vă scrie discursurile.

Vidal râse.

- Ce ai de gând să faci? întrebă el.

- Dumneavoastră nu aveți nevoie de un secretar?

- Am deja cea mai bună secretară pe care o puteam avea. E mai inteligentă decât mine, infinit mai muncitoare, iar când zâmbește chiar mi se pare că lumea asta mizerabilă are un oarecare viitor.

- Și cine e această minunăție?

- Fiica lui Manuel.

- Cristina.

- În sfârșit te aud că-i rostești numele.

- V-ați ales o săptămână greșită ca să râdeți de mine, don Pedro.

- Nu te uita la mine cu fața aia de miel dus la tăiere. Tu chiar îți închipui că Pedro Vidal va permite ca șlehta aia de mediocri constipați și invidioși să te azvârle în stradă fără să facă nimic?

- Un cuvânt de-al dumneavoastră la director ar fi schimbat lucrurile cu siguranță.

- Știu. De aceea eu însumi i-am sugerat să te concedieze, zise Vidal.

M-am simțit ca și cum tocmai mi-ar fi ars o scatoalcă.

- Mulțumesc din suflet pentru că m-ați împins înainte, am improvisat eu.

- I-am spus să te concedieze fiindcă am ceva mult mai bun pentru tine.

- Cerșetoria?

- Necredinciosule. Chiar ieri am stat de vorbă despre tine cu doi asociați care tocmai au deschis o nouă editură și sunt în căutare de sânge proaspăt, pe care să-l stoarcă și să-l exploateze.

- Sună minunat.

- Ei sunt deja la curent cu *Misterele Barcelonei* și sunt dispuși să-ți propună o ofertă în urma căreia vei fi un om făcut.

- Vorbiți serios?

- Firește că vorbesc serios. Vor să le scrii un foileton în cea mai barocă, mai sângeroasă și mai delirantă tradiție de *grand guignol*, care să facă praf și pulbere *Misterele Barcelonei*. Cred că e ocazia pe care o așteptai. Le-am spus că le vei face o vizită și că ești gata să te pui imediat pe treabă.

Am suspinat adânc. Vidal îmi făcu cu ochiul și mă îmbrățișă.

În acest fel, la câteva luni după ce împlinisem douăzeci de ani, am primit și am acceptat o ofertă de a scrie romane de aventuri, sub pseudonimul Ignatius B. Samson. Prin contract, mă angajam să predau în fiecare lună câte două sute de pagini de manuscris dactilografiat, pagini înțesate cu intrigi, asasinate din înalta societate, orori nenumărate din drojdia societății, iubiri ilicite între moșieri cruzi și inflexibili și domnișoare nutrind dorințe inavuabile, și tot soiul de aventuri de familie întortocheate, cu niște fundaluri mai cleioase și mai tulburi decât apa din port. Seria, pe care am hotărât s-o botez *Orașul blestemaților*, urma să apară într-un volum lunar, în ediție cartonată, cu o copertă ilustrată în culori vii. În schimb, urma să primesc mai mulți bani decât crezusem vreodată că se pot câștiga făcând ceva care să-mi inspire respect, și să nu am altă cenzură decât cea impusă eventual de interesul cititorilor pe care voi fi știut să-i câștig de partea mea. Termenii ofertei mă obligau să scriu sub anonimatul unui pseudonim extravagant, însă în acel moment mi s-a părut un preț foarte mic pe care trebuia să-l plătesc pentru a-mi putea câștiga existența în meseria pe care visasem dintotdeauna s-o practic. Urma să renunț la vanitatea de a-mi vedea numele tipărit pe operă, însă nu și la mine însumi și la ceea ce eram.

Editorii mei erau doi cetățeni pitorești pe nume Barrido și Escobillas^[3]. Barrido, mărunțel, rotofei și arborând mereu un zâmbet onctuos și sibilinic, era creierul operațiunii. Provenea din industria cârnaților și, cu toate că nu citise mai mult de trei cărți la viața lui, inclusiv catehismul și cartea de telefon, era posedat de o cutezanță proverbială în aranjarea registrelor contabile, pe care le mistifica, pentru investitorii săi, cu parade de ficțiune pe care tare ar fi vrut să le emuleze autorii pe care editura, așa cum anticipase Vidal, îi escroca, îi exploata și, în ultimă instanță, îi arunca în stradă când vântul nu le mai sufla în pânze, ceea ce, mai devreme sau mai târziu, se petrecea întotdeauna.

Escobillas juca un rol complementar. Înalt, uscățiv și cu un aer vag amenințător, se formase în comerțul de pompe funebre, iar de sub colonia ordinară cu care își uda părțile rușinoase părea să se strecoare mereu un vag damf de formol care îți ridica părul măciucă. Îndatorirea lui era în esență aceea a vechilului sinistru, cu biciul în mână, dispus să facă treaba murdară pentru care Barrido, prin firea sa mai surâzătoare și prin înclinația sa nu prea athletică, prezenta mai puține aptitudini. Un adevărat *menage-a-trois* era completat de secretara sa, Herminia, care îl urma pretutindeni ca un câine credincios și pe care toată lumea o poreclea Otravă, fiindcă, în ciuda înfățișării sale de mironosiță, te puteai încrede în ea la fel de bine ca într-un șarpe cu clopoței în călduri.

Lăsând politețea la o parte, eu încercam să-i văd cât mai puțin posibil. Relația noastră era una strict comercială și nici una din părți nu simțea o prea mare dorință de a perturba protocolul stabilit. Îmi propusesem să profit de această șansă și să muncesc din greu ca să-i dovedesc lui Vidal, și mie însumi, că mă luptam pentru a-i merita ajutorul și încrederea. Cu banii abia obținuți, am părăsit pensiunea donei Carmen în căutarea unor orizonturi mai confortabile. De mult pusese ochii pe o casă mare, cu aer monumental, aflată pe strada Flassaders la numărul 30, la o azvârlitură de băț de cartierul Born, casă prin fața căreia trecusem ani de zile când plecam și când mă întorceam între ziar și pensiune. Proprietatea, terminată cu un turn ce răsărea dintr-o fațadă lucrată cu reliefuri și garguie, era închisă de ani de zile, arpoarta era ferecată cu lanțuri și lacăte roase de rugină. În pofida aspectului său funebru și colosal, ori poate tocmai din acest motiv, ideea de a ajunge să locuiesc

acolo stârnea în sinea mea acel desfrâu al ideilor nerecomandabile. În alte împrejurări aş fi presupus că un asemenea loc îmi depăşea cu mult anemicul buget, însă anii îndelungi de părăsire şi uitare la care păream condamnat m-au făcut să nutresc speranţa că, dacă nimeni altcineva nu dorea acel loc, poate că proprietarii săi aveau să-mi accepte oferta.

Întrebând prin cartier, am reuşit să aflu că această casă nu mai era locuită de mulţi ani de zile şi că proprietatea era în mâna unui administrator pe nume Vicenc Clave, care îşi avea biroul în strada Comercio, vizavi de piaţă. Clave era un domn de şcoală veche, căruia îi plăcea să se îmbrace ca sculpturile de primari şi de părinţi ai patriei pe care le găseşti la intrările în Parc de la Ciutadella şi care, cum coborai garda cât de cât, se lansa în nişte elanuri retorice care nu ocoleau nici divinul, nici omenescul.

- Carevasăzică dumneata eşti scriitor. Atunci ascultă la mine - ți-aş putea istorisi nişte poveşti care ți-ar prinde bine pentru nişte cărţi.

- Nu mă îndoiesc. De ce nu începeţi prin a-mi istorisi povestea casei din strada Flassaders, numărul 30?

Clave adoptă o expresie de mască greacă.

- Casa cu turn?

- Întocmai.

- Crede-mă, tinere, n-ai vrea dumneata să locuieşti acolo.

- De ce nu?

Clave îşi coborî vocea şi, murmurând ca şi când s-ar fi temut să nu-l audă pereţii, rosti pe un ton funebru şi sentenţios: - Casa aceea are ceva necurat. Eu am vizitat-o când am mers cu notarul s-o sigilăm şi pot să te asigur că partea veche a cimitirului de la Montjuic e mai veselă. A stat goală de atunci. Locul are amintiri neplăcute. Nimeni n-o vrea.

- Amintirile ei nu pot fi mai neplăcute decât ale mele şi, în orice caz, cu siguranţă vor scădea preţul cerut pentru ea.

- Uneori există preţuri care nu se pot plăti cu bani.

- Pot să o văd?

Am vizitat pentru prima oară casa cu turn într-o dimineaţă de martie, însoţit de administrator, de secretarul său şi de un inspector de la bancă, care se putea lăuda cu titlul de proprietate. Pe cât se părea, proprietatea rămăsese ani de zile blocată într-un labirint încâlcit de dispute legale, până când i-a revenit în cele din urmă instituţiei creditoare care îl girase pe ultimul său proprietar. În cazul în care Clave nu minţea, nimeni nu mai intrase acolo de cel puţin douăzeci de ani.

După un număr de ani, când am citit cronică unor exploratori britanici care au pătruns în bezna unui mormânt egiptean: milenar, cu labirinturi și blesteme incluse, aveam să-mi reamintesc de acea primă vizită la casa cu turn din strada Flassaders. Secretarul venea echipat cu un felinar cu ulei, fiindcă în casă nu apucase să fie instalat curentul vreodată. Inspectorul aducea o legătură cu cincisprezece chei cu care să desferece nenumăratele lacăte ce asigurau lanțurile. Când am deschis ușa de la intrare, din casă a răbufnit un suflu de putreziciune, un iz de mormânt și umezeală. Inspectorul a început să tușească, iar administratorul, care își adusese cea mai bună expresie a lui de scepticism și cenzură, și-a pus o batistă la gură.

- După dumneavoastră, m-a poftit el.

Vestibulul era un soi de curte interioară după uzul vechilor palate din zonă, cu un pavaj alcătuit din dale mari și cu o scară din piatră care urca până la ușa principală a locuinței. Un luminator din sticlă complet înecat în excremente de porumbei și de pescăruși licărea de sus.

- Nu sunt șobolani, am anunțat eu pătrunzând în clădire.

- Cineva trebuie să fi avut bun-gust și bun-simț, zise administratorul în spatele meu.

Am înaintat urcând treptele până la palierul de intrare la etajul principal, unde inspectorul de la bancă a avut nevoie de zece minute pentru a găsi cheia potrivită. Mecanismul a cedat cu un tânguit care nu prea suna a bun-venit. Ușa cea mare se deschise dezvăluind un coridor nesfârșit presărat cu pânze de păianjen care se unduiau în beznă.

- Sfântă Fecioară, murmură administratorul.

Nimeni nu se încumetă să facă primul pas, așa încât, o dată în plus, eu am fost cel care și-a asumat conducerea expediției. Secretarul ținea felinarul ridicat, observând totul cu un aer mâhnit.

Administratorul și inspectorul se priviră într-un fel indescifrabil. Când văzură că mă uit la ei, funcționarul de la bancă zâmbi placid.

- Îl ștergi de praf și, cu două-trei cârpe, ăsta-i un palat, zise el.

- Palatul lui Barbă-Albastră, comentă administratorul.

- Să fim optimiști, o dresă inspectorul. Casa n-a mai fost locuită de o bună bucată de vreme, iar asta presupune întotdeauna mici imperfecțiuni.

Eu abia dacă îi băgam în seamă. Visasem de atâtea ori la locul acela în timp ce treceam prin fața porților sale, încât abia dacă distingeam aura funebră și întunecată care îl poseda. Am înaintat pe coridorul principal, explorând odăile și saloanele în care mobile vechi zăceau părăsite, sub un strat gros de praf. Pe o masă încă mai erau o față de masă destrămată, un serviciu și o tavă cu fructe și flori împietrite. Cupele și tacâmurile rămăseseră acolo, ca și când locuitorii casei s-ar fi ridicat în mijlocul cinei.

Dulapurile erau înțesate de haine ponosite, boarfe decolorate și pantofi. Erau sertare întregi ticsite cu fotografii, ochelari, stilouri și ceasuri. Portrete umbrite de praf ne priveau de pe comode. Paturile erau făcute și acoperite de un vâl alb care lucea în semiîntuneric. Un gramofon monumental zăcea pe o masă din lemn de mahon. Pe el se găsea un disc peste care acul lunecase până la capăt. Am suflat

praful gros care-l acoperea și titlul înregistrării a ieșit la iveală: *Lacrimosa* de W.A. Mozart.

- Muzică simfonică la domiciliu, zise inspectorul. Ce ți-ai putea dori mai mult? Vă veți simți aici ca un pașă.

Administratorul îi aruncă o privire ucigătoare, făcându-mi pe neobservate semn că nu. Am străbătut etajul până la galeria din fund, unde un serviciu de cafea era pe masă și o carte deschisă aștepta în continuare pe cineva care s-o răsfoiască așezat într-un fotoliu.

- Parcă ar fi plecat brusc, fără să mai aibă timp să ia nimic cu ei, am zis eu.

Inspectorul își drese glasul.

- Poate doriți să vedeți camera de lucru?

Camera de lucru era situată în înaltul unui turn ascuțit, o structură deosebită ce avea în miezul ei o scară în spirală la care se ajungea dinspre coridorul principal și pe a cărei fațadă exterioară se puteau citi urmele tot atâtor generații câte își amintea orașul. Turnul schița un foișor suspendat deasupra acoperișurilor din cartierul Ribera și se termina printr-o structură îngustă din metal și sticlă vopsită care ținea loc de lanternă și din care răsărea o roză a vânturilor în formă de dragon.

Am urcat treptele și am pătruns în sală, unde inspectorul se grăbi să deschidă ferestrele, lăsând aerul și lumina să intre. Camera descria un salon dreptunghiular cu tavan înalt și cu podeaua din lemn închis la culoare. Dinspre cele patru mari ferestre în arc, deschise pe cele patru laturi, se puteau contempla bazilica Santa Maria del Mar la sud, marea piață din Born la nord, vechea gară Estacion de Francia la est, iar spre vest, labirintul nesfârșit de străzi și bulevarde îngrămădite unele peste altele în direcția muntelui Tibidabo.

- Ce ziceți? O minune, spuse funcționarul de la bancă entuziasmat.

Administratorul examina totul cu rezervă și cu neplăcere.

Secretarul ținea felinarul ridicat, deși nu mai era deloc nevoie. M-am apropiat de una din ferestre și am aruncat o privire vrăjită.

Barcelona întreagă apărea la picioarele mele și am vrut să cred că, atunci când voi deschide noile mele ferestre, străzile ei îmi vor șopti povești la căderea nopții și taine la ureche, pentru ca eu să le pot așterne pe hârtie și să le povestesc cui va voi să le asculte. Vidal își avea exuberantul și seniorialul său turn de fildeș în zona cea mai înaltă și mai elegantă din Pedralbes, înconjurat de munți, copaci și ceruri de vis. Eu urma să am sinistrul meu turn ridicat peste străzile cele mai vechi și mai tenebroase ale orașului, înconjurat de miasmele și bezna acelei necropole pe care poeții și asasinii au numit-o "Trandafirul de Foc".

Ceea ce în sfârșit m-a făcut să iau o hotărâre a fost masa de scris care domina centrul camerei de lucru. Pe ea, aidoma unei impozante sculpturi de metal și lumină, zăcea o impresionantă mașină de scris Underwood pentru care aș fi plătit bucuros prețul întreg de chirie. M-am așezat în fotoliul de mareșal care se afla în fața mesei și am mângâiat clapele mașinii, zâmbind.

- O cumpăr, am zis.

Inspectorul suspină cu ușurare, iar administratorul, dându-și ochii peste cap, își făcu semnul crucii. Chiar în acea după-amiază am semnat un contract de închiriere pe zece ani. În timp ce muncitorii de la compania de electricitate instalau cablurile pentru lumină prin casă, eu m-am îndeletnicit cu curățarea, ordonarea și aranjarea locuinței, secondat de trei servitori pe care Vidal mi-i trimisese în trupă, fără să mă fi întrebat mai înainte dacă voiam sau nu o mână de ajutor. Curând am descoperit că

acel comando de experți acționa potrivit unui *modus operandi* care consta în găurirea pereților în stânga și în dreapta, după care întrebau. La trei zile după sosirea lor, în casă nu mai funcționa nici un bec, însă oricine ar fi zis că era o invazie de cari devoratori de ghips și minerale prețioase.

- Vreți să spuneți că nu există un alt mod de a rezolva treaba asta? îl întrebam eu pe șeful batalionului ce repara totul prin izbituri de ciocan.

Otilio, căci așa se numea acel talent, îmi arăta planurile casei pe care administratorul mi le înmânase odată cu cheile, argumentând că de vină era casa, care era prost construită.

- Uitați-vă aici, îmi spunea el. Când lucrurile sunt prost făcute, atunci sunt prost făcute. Chiar acolo. Aici spune că aveți un rezervor pe acoperiș. Ei bine, nu. Îl aveți în curtea din spate.

- Și ce contează? Rezervorul nu-i treaba dumitale, Otilio.

Te rog să te concentrezi pe problema curentului. Lumină. Nici robinete, nici țevării. Lumină. Am nevoie de lumină.

- Dar toate se leagă. Ce ziceți de galerie?

- Că n-are lumină.

- Potrivit planurilor, aici ar trebui să fie un perete de susținere. Ei bine, colegul Remigio abia s-a atins cu ciocanul și jumătate de zid s-a prăvălit peste noi. Cât despre camere, nici nu mai vorbesc. După cum scrie aici, sala de la capătul culoarului are aproape patruzeci de metri pătrați. Nici pomeneală. Dacă are măcar douăzeci, eu mă apuc să țopăi de bucurie. Există un perete unde n-ar trebui să existe. Iar în privința gurilor de scurgere, ei bine, mai degrabă nu mai deschidem discuția. Nici una nu-i acolo unde se presupune că ar trebui să fie.

- Ești sigur că știi să citești planurile?

- Auziți, sunt un profesionist. Ascultați-mă pe mine.

Casa asta e o mare bătaie de cap. Aici a făcut fiecare cum l-a tăiat capul.

- Va trebui să te descurci cu ce ai la îndemână. Fă minuni sau fă ce-ți trece prin cap, dar vineri vreau pereții acoperiți, văruiți și să meargă lumina.

- Nu mă grăbiți, fiindcă asta e o treabă de precizie.

Trebuie acționat strategic.

- Și ce ai de gând să faci?

- Mai întâi și întâi, mergem să luăm micul dejun.

- Dar abia ați sosit de o jumătate de oră.

- Doamnele Martin, cu atitudinea asta n-o să ajungem nicăieri.

Calvarul muncilor și lucrărilor s-a prelungit cu o săptămână peste termenul prevăzut, însă, chiar și în prezența lui Otilio și a escadronului său de făcut găuri unde nu era nevoie și savurându-și câte un mic dejun de două ceasuri și jumătate, entuziasmul de a putea locui în sfârșit în acea casă la care visasem atâta vreme mi-ar fi permis să trăiesc acolo ani de zile cu lumânări și lămpi cu gaz, dacă trebuia. Am avut noroc de faptul că în cartierul Ribera se afla rezervorul spiritual și material al meșteșugarilor de tot soiul, și am găsit la o azvârlitură de băț de noul meu domiciliu pe cineva care să-mi instaleze broaște noi, care să nu mai semene cu cele de la Bastilia, precum și aplice și robinete după moda secolului XX. Ideea de a dispune de o linie telefonică nu mă convingea și, după câte putusem asculta la radioul lui Vidal, ceea ce presa momentului numea noile mijloace de comunicare

în masă nu ținuseră seama de mine atunci când își căutaseră publicul. Am hotărât că existența mea va fi una a cărților și a tăcerii. Nu mi-am luat de la pensiune decât un schimb de haine și caseta cu pistolul tatălui meu, singura amintire pe care o aveam de la el. Am împărțit restul hainelor și obiectelor mele personale între ceilalți subchiriași. Dacă mi-aș fi putut lăsa în urmă pielea și memoria, aș fi făcut-o și pe asta.

Mi-am petrecut întâia noapte oficială și electrificată în casa cu turn în ziua când a apărut episodul inaugural din *Orașul blestemaților*. Romanul era o intrigă imaginară pe care o ținusem pe seama incendiului de la "El Ensueno" din anul 1903 și a unei fături fantomatice care vrăjea străzile din Raval pe vremea aceea. Înainte să se usuze cerneala din acea primă ediție, începusem deja să lucrez la al doilea roman din serie. După socotelile mele, pornind de la o bază de treizeci de zile de muncă neîntreruptă în fiecare lună, Ignatius B. Samson trebuia să producă o medie de 6,66 pagini de manuscris util pe zi pentru a respecta termenii contractului, ceea ce era o nebunie, dar avea avantajul că nu-mi lăsa prea mult timp liber ca să-mi dau seama.

Abia am conștientizat că, odată cu trecerea zilelor, începusem să consum mai multă cafea și țigări decât oxigen. Pe măsură ce îl otrăveam, creierul meu părea că se transformă într-o mașină cu aburi care nu se va mai răci niciodată. Ignatius B. Samson era tânăr și rezistent. Muncea toată noaptea și cădea răpus de somn în zori, în puterea unor vise straniu în care literele de pe pagina prinsă în mașina de scris din camera de lucru se desprindeau de pe hârtie și, ca niște păianjeni de cerneală, se târau pe mâinile și pe fața lui, străbătându-i pielea și cuibărindu-se în venele sale, până când îi acopereau inima de negru și îi încețoșau pupilele în băltoace de beznă. Petrecea săptămâni întregi aproape fără să iasă din acea casă și uita în ce zi a săptămânii sau în ce lună a anului se află. Nu dădeam atenție durerilor de cap repetate care uneori mă asaltau brusc, ca și când o daltă de metal mi-ar fi găurit țeasta, arzându-mi vederea într-o străfulgerare de lumină albă. Mă obișnuisem să trăiesc cu un șuierat permanent în urechi, pe care doar freamătul vântului sau ploaia izbuteau să-l acopere. Uneori, când sudoarea aceea rece îmi acoperea fața și simțeam cum mâinile îmi tremură pe clapele mașinii Underwood, îmi spuneam că a doua zi mă voi duce la un doctor. Însă în acea zi exista întotdeauna o altă scenă și o altă poveste de istorisit.

Se împlinea primul an din viața lui Ignatius B. Samson când, pentru a-l sărbători, m-am hotărât să-mi iau zi liberă și să mă întâlnesc din nou cu soarele, cu briza și cu străzile unui oraș prin care încetasem să mai pășesc pentru a mi-l închipui doar. M-am bărbierit, m-am aranjat și mi-am îmbrăcat costumul cel mai bun și mai prezentabil. Am lăsat deschise ferestrele camerei de lucru și ale galeriei ca să se aerisească prin casă, iar ceața aceea deasă care devenise parfumul ei să se poată împrăștia în cele patru zări. Când am coborât în stradă, am găsit un plic mare lângă gura cutiei poștale. Înăuntru, o foaie de pergament sigilat cu pecetea de ceară cu îngerul și scrisă cu acea caligrafie aleasă în care se puteau citi următoarele:

Dragă David,

Voiam să fiu primul care te felicită în această nouă etapă a carierei dumitale. M-am bucurat enorm de lectura primelor episoade din Orașul blestemaților. Nădăjduiesc că această mică atenție îți va fi pe plac.

Te rog să primești încă o dată expresia admirației și a dorinței mele ca într-o bună zi destinele noastre să se încrucișeze. Cu încredințarea că așa va fi, te salută cu afecțiune prietenul și cititorul dumitale,

ANDREAS CORELLI

Atenția era chiar exemplarul din Marile speranțe pe care domnul Sempere mi-l dăruise în copilărie, cel pe care i-l înapoiasem înainte să-l poată găsi tata și care, când am vrut să-l recuperez după câțiva ani cu orice preț, dispăruse cu câteva ceasuri înainte, în mâna unui străin. Am contemplat bucata aceea de hârtie care, într-o zi nu foarte îndepărtată, mi se păruse că avea în ea toată magia și lumina din lume. Pe copertă încă se mai puteau desluși urmele degetelor mele de copil pătate de sânge.

- Mulțumesc, am murmurat.

Domnul Sempere își puse ochelarii de precizie ca să examineze cartea. O așeză pe o bucată de pânză întinsă pe masa lui de scris din spatele prăvăliei și îndoii veioza pentru ca fasciculul de lumină să se concentreze pe volum. Expertiza se prelungi preț de câteva minute, timp în care am păstrat o tăcere religioasă. L-am observat cum îl răsfoia, îi mirosea filele, mângâia hârtia și cotorul, cântărea volumul când cu o mână, când cu cealaltă și, în cele din urmă, închidea coperta și examina cu o lupă urmele mânjite de sânge uscat pe care degetele mele le lăsaseră acolo cu doisprezece sau treisprezece ani în urmă.

- Incredibil, îngăimă el scoțându-și ochelarii. E aceeași carte. Cum zici că ai recăpătat-o?

- Nici eu nu știu. Domnule Sempere, dumneavoastră ce știți despre un editor francez pe nume Andreas Corelli?

- Întâi și-ntâi sună mai degrabă a italian decât francez, deși numele Andreas pare grec...

- Editura e din Paris. Editions de la Lumiere. Sempere rămase pe gânduri câteva clipe, șovăind.

- Mă tem că nu-mi sună familiar. O să-l întreb pe Barcelo, care știe totul, să vedem ce-o să-mi spună.

Gustavo Barcelo era unul dintre decanii breslei anticarilor din Barcelona, iar patrimoniul său enciclopedic era la fel de legendar ca și firea lui cam aspră și cam pedantă. În sânul acestei tagme, zicala era că, în caz de îndoială, trebuie întrebă Barcelo. În clipa aceea își făcu apariția fiul lui Sempere, care, deși cu doi sau trei ani mai mare decât mine, era atât de timid încât uneori devenea invizibil, și-i făcu un semn tatălui său.

- Tată, au venit să ridice o comandă pe care cred că ai luat-o dumneata.

Librarul încuviință și îmi întinse un volum gros și jerpelit.

- Ai aici ultimul catalog al editorilor europeni. Dacă vrei, uită-te să vezi dacă găsești ceva, cât timp mă ocup eu de client, îmi sugeră el.

Am rămas singur în spatele prăvăliei, căutând zadarnic Editions de la Lumiere, în timp ce Sempere revenea la teighea. Răsfoind catalogul, l-am auzit stând de vorbă cu un glas de femeie ce mi s-a părut familiar. Am auzit că-l pomeneau pe Pedro Vidal și, intrigat, am scos capul să arunc o privire.

Cristina Sagnier, fiica șoferului și secretara mentorului meu, trecea în revistă un teanc de cărți pe care Sempere le nota, una câte una, în registrul său de vânzări. Când m-a zărit mi-a zâmbit politicoș, dar am fost sigur că nu mă recunoaște. Sempere își ridică ochii și, când îmi observă privirea tâmpă, schiță o radiografie rapidă a situației.

- Vă cunoașteți, nu-i așa? zise el.

Cristina își arcui sprâncenele, surprinsă, și mă privi din nou, neștiind de unde să mă ia.

- David Martin. Prieten cu don Pedro, m-am prezentat eu.

- Ah, desigur, zise ea. Bună ziua.

- Ce mai face tatăl dumneavoastră? am improvizat.

- Bine, bine. Mă așteaptă la colțul străzii cu mașina.

Sempere, căruia nu-i scăpa nimic, interveni:

- Domnișoara Sagnier a venit să ridice niște cărți comandate de Vidal. Cum sunt un pic cam grele, poate că vei fi atât de bun încât s-o ajuți să le ducă până la mașină...

- Nu vă faceți griji... protestă Cristina.

- Cum să nu, am sărit eu gata să ridic teancul de cărți care s-a dovedit a cântări cât *Enciclopedia Britanică*, inclusiv anexele.

Am simțit cum ceva îmi trosnește în spinare și Cristina mă privi, înspăimântată.

- Ați pățit ceva?

- Nu vă temeți, domnișoară. Prietenul Martin, aici de față, deși om de litere, e puternic ca un taur, zise Sempere. Nu-i așa, Martin?

Cristina mă observa prea puțin convinsă. Mi-am scos la iveală zâmbetul de mascul invincibil.

- Sunt numai mușchi, am zis eu. Asta-i o simplă încălzire. Sempere-fiul dădu să se ofere să care jumătate din cărți, însă taică-său, într-un acces de tact, îl reținu de braț. Cristina mi-a ținut ușa și m-am aventurat în parcurgerea celor cincisprezece sau douăzeci de metri ce mă despărțeau de automobilul Hispano-Suiza parcat la colțul dinspre Porta del Angel. Am ajuns cu greu, cu brațele gata-gata să-mi ia foc. Manuel, șoferul, m-a ajutat să descarc cărțile și m-a salutat călduros.

- Ce întâmplare să vă văd pe aici, domnule Martin.

- Mică-i lumea.

Cristina îmi oferi un zâmbet ușor drept mulțumire și urcă în mașină.

- Îmi pare rău de episodul cu cărțile.

- Nu-i nimic. Un pic de exercițiu ridică moralul, am pretextat eu ignorând junghiul năprasnic ce mi se formase în spinare. Salutări lui don Pedro.

I-am văzut plecând spre piața Catalunya și când m-am întors l-am zărit în ușa librăriei pe Sempere, care mă privea cu un zâmbet pisicesc și îmi făcea semn să-mi șterg balele. M-am îndreptat spre el și n-am putut să nu râd de mine însumi.

- De-acum îți știi secretul, Martin. Te credeam mai ponderat în treburile astea.

- Toate ruginesc.

- Mie-mi povestești? Îmi poți lăsa cartea pentru câteva zile?

Am încuviințat.

- Să aveți mare grijă de ea.

Am revăzut-o câteva luni mai târziu, în compania lui Pedro Vidal, la masa pe care o avea rezervată întotdeauna la "Maison Doree", Vidal m-a poftit să mă așez cu ei la masă, dar mi-a fost de ajuns să încrucișez o privire cu ea ca să-mi dau seama că trebuie să declin oferta.

- Cum merge romanul, don Pedro?
- Ca pe roate.
- Mă bucur. Poftă bună.

Întâlnirile noastre erau întâmplătoare. Uneori dădeam peste ea în librăria "Sempere și Fiii", unde se ducea adesea să caute cărți pentru don Pedro. Dacă se ivea ocazia, Sempere mă lăsa singur cu ea, însă curând Cristina a descoperit trucul și trimitea unul din servitorii de la Vila Helius să ridice comenzile.

- Știu că nu-i treaba mea, spunea Sempere, dar poate că ar trebui să ți-o scoți din minte.
- Nu știi despre ce vorbești, domnule Sempere.
- Martin, ne cunoaștem de atâta vreme.

Lunile se scurgeau ca prin ceață, fără ca măcar să bag de seamă. Trăiam pe timp de noapte, scriind de la lăsatul serii până în zori și dormind în timpul zilei. Barrido și Escobillas nu mai încetau să se felicite pentru succesul reputat de *Orașul blestemaților*, iar când mă vedeau în pragul colapsului mă asigurau că, după încă două romane, îmi vor acorda un an sabatic, să mă odihnesc sau să mă îndeletnicesc cu scrierea unei opere personale, pe care o vor publica cu surle și trâmbițe, cu numele meu adevărat scris pe copertă cu litere de-o șchioapă. Întotdeauna mai era nevoie doar de încă două romane. Întepăturile, durerile de cap și amețelile deveneau tot mai frecvente și mai intense, însă le puneam pe seama oboselii și le înăbușeam cu noi injecții de cafeină, cu țigări și cu niște pilule de codeină și de Dumnezeu mai știe ce, de care făceam rost pe sub mână de la un farmacist din strada Argenteria și care aveau gust de praf de pușcă. Don Basilio, cu care luam masa joia, din două în două săptămâni, la o terasă din Barceloneta, stăruia să merg la un doctor. Eu spuneam mereu că da, că aveam programare chiar în săptămâna aceea.

Cu excepția fostului meu șef și a celor doi Sempere, nu prea aveam timp să mă văd cu multă lume, în afară de Vidal, iar când o făceam, era mai degrabă fiindcă venea el să mă viziteze decât mă duceam eu la el. Nu-i plăcea casa cu turn și insista mereu să ieșim și să facem o plimbare până ajungeam în barul „Almirall” din strada Joaquim Costa, unde avea cont deschis și unde susținea un cenaclu literar în fiecare seară de vineri, la care nu mă invita fiindcă știa că toți cei de față, poetaștri frustrați și pupincuriști care se gudurau pe lângă el în așteptarea unei pomeni, a unei recomandări pentru un editor sau a unui cuvânt elogios cu care să-și astupe rănile vanității, mă detestau cu o tărie, cu o forță și cu un zel de care duceau lipsă isprăvile lor artistice, pe care publicul viclean se încăpățâna să le ignore. Acolo, la un absint și la un trabuc din Caraibe, îmi vorbea despre romanul său, care nu se mai termina, despre planurile de a se retrage din viața de solitar și din aventurile amoroase și cuceririle lui; cu cât mai vârstnic devenea el, cu atât mai tinere și mai nubile erau ele.

- Nu mă întrebi de Cristina, zicea el uneori malițios.
- Ce vreți să vă întreb?

- Dacă ea mă întreabă de tine.
- Vă întreabă de mine, don Pedro?
- Nu.

- Ei, poftim.
- Adevărul e că deunăzi te-a pomenit.

L-am privit în ochi ca să văd dacă nu cumva mă ia peste picior.

- Și ce-a zis?
- N-o să-ți placă.
- Dați-i drumul.

- N-a zis-o cu cuvintele astea, dar parcă am înțeles că nu pricepe cum de te prostituezi scriind romane de doi bani pentru perechea aia de pungași, că îți irosești talentul și tinerețea.

M-am simțit de parcă Vidal tocmai mi-ar fi înfipt în burtă un pumnal înghețat.

- Asta e părerea ei? Vidal ridică din umeri.
- Ei bine, din partea mea poate să se ducă dracului.

Lucram în fiecare zi cu excepția duminicilor, pe care le dedicam umblatului pe străzi și pe care aproape întotdeauna le terminam în vreo cârciumă de pe bulevardul Parallel, unde nu era greu să găsești companie și afecțiune trecătoare în brațele vreunui suflet de femeie singuratic și aflat în așteptare, ca al meu. Până în dimineața următoare, când mă trezeam alături de ele și descopeream o străină, nu-mi dădeam seama că toate semănau între ele, la culoarea părului, la mers, la un gest oarecare sau fa privire. Mai devreme sau mai târziu, ca să înăbușe tăcerea tăioasă a despărțirii, acele femei de o noapte mă întrebau cum îmi câștig existența, iar când vanitatea mă trăda și le explicam că sunt scriitor mă luau drept mincinos, fiindcă nimeni nu auzise de David Martin, deși unele chiar știau cine era Ignatius B. Samson și cunoșteau din auzite *Orașul blestemaților*. Cu timpul, am început să le spun că lucrez în clădirea de vâmi portuare Atarazanas sau că sunt stagiar la biroul de avocați al lui Sayrach, Muntaner și Cruells.

Îmi amintesc o după-amiază în care luasem loc în "Café de la Opera", în compania unei profesoare de muzică pe nume Alicia pe care, bănuiam eu, tocmai o ajutam să uite pe cineva ce nu se lăsa uitat. Mă pregăteam s-o sărut când am zărit chipul Cristinei dincolo de geam. Când am ieșit în stradă, se pierduse deja în forfota de pe Rambla. Două săptămâni mai târziu, Vidal s-a încăpățânat să mă invite la premiera operei *Madama Butterfly* de la Gran Teatre del Liceu. Familia Vidal avea o lojă la primul etaj, iar lui Vidal îi plăcea să vină, săptămânal, de-a lungul întregii stagiuni. Când m-am întâlnit cu el în hol, am descoperit că o adusese și pe Cristina. Ea m-a salutat cu un zâmbet glacial și nu mi-a mai adresat nici un cuvânt, nici o privire, până când Vidal, la jumătatea actului al doilea, s-a hotărât să coboare până în clubul din Rotondă ca să-l salute pe unul dintre verii săi și ne-a lăsat singuri în lojă, față în față, fără altă pavază în afara lui Puccini și a sutelor de chipuri din semiîntunericul teatrului. Am rezistat zece minute până când m-am întors și am privit-o în ochi.

- Am făcut ceva ce te-a jignit?
- Nu.
- Atunci putem încerca să ne prefacem că suntem prieteni, măcar la asemenea ocazii?
- Eu nu vreau să fiu prietena dumitale, David.

- De ce nu?

- Fiindcă nici dumneata nu vrei să fii prietenul meu.

Avea dreptate, nu voiam să fiu prietenul ei.

- E adevărat că ești de părere că mă prostituez?

- Părerea mea contează cel mai puțin. Important e ceea ce crezi dumneata.

Am rămas acolo încă cinci minute, după care m-am ridicat și am plecat fără să mai scot o vorbă.

Când am ajuns pe marea scară a teatrului, îmi promisesem deja că niciodată nu îi voi mai adresa nici un gând, nici o privire și nici un cuvânt amabil.

A doua zi am dat peste ea în fața catedralei și, când am vrut s-o evit, m-a salutat cu mâna și mi-a zâmbit. Am rămas nemișcat, văzând-o cum vine spre mine.

- Nu vrei să mă inviți la o gustare?

- Tocmai bat străzile și nu scap decât peste două ore.

- Atunci dă-mi voie să te invit eu. Cât ceri ca să însoțești o doamnă pentru un ceas?

Am urmat-o, fără nici o tragere de inimă, până într-o cofetărie din strada Petritxol. Am cerut două cești cu cacao fierbinte și am luat loc unul în fața celuilalt, să vedem cine va deschide primul gura. În sfârșit, am câștigat și eu o dată.

- Ieri n-am vrut să te jignesc, David. Nu știu ce ți-o fi spus don Pedro, însă eu n-am spus niciodată așa ceva.

- Poate că doar așa gândești, de aceea mi-o fi zis-o don Pedro.

- N-ai nici o idee despre ce gândesc eu, îmi replică ea cu duritate. Și nici don Pedro.

Am ridicat din umeri.

- Bine.

- Ceea ce am spus eu era cu totul altceva. Am spus că nu cred că dumneata nu faci ceea ce simți.

Am zâmbit, încuviințând. Singurul lucru pe care îl simțeam în clipa aceea era dorința de a o săruta. Cristina mi-a susținut privirea, sfidătoare. Nu și-a ferit chipul când am întins mâna și i-am mângâiat buzele, lăsându-mi degetele să-i alunece peste bărbie și peste gât.

- Așa nu, zise ea în cele din urmă.

Când ospătarul ne-a adus cele două cești aburinde, plecase deja. Au trecut luni de zile până când i-am mai auzit din nou numele.

Într-o zi de sfârșit de septembrie în care tocmai terminasem un nou episod din *Orașul blestemaților*, am hotărât să-mi iau noaptea liber. Intuiam că se apropie una din acele furtuni cu greață și cu junghiuri de foc în creier. Am înghițit un pumn de pastile de codeină și m-am întins în pat pe întuneric, așteptând să-mi treacă sudoarea rece și tremuriciul din mâini. Începeam să ațipesc când am auzit cum cineva bate la ușă. M-am târât până în hol și am deschis. Vidal, echipat în unul din impecabilele lui costume de mătase italiană, își aprindea o țigară sub un fascicul de lumină pe care Vermeer însuși parcă îl pictase pentru el.

- Ești viu sau stau de vorbă cu o stafie? m-a întrebat el.

- Să nu-mi spunei că ați venit de la Vila Helius până aici ca să-mi spunei asta.

- Nu. Am venit fiindcă de luni de zile nu mai știu nimic de tine și mă îngrijorezi. De ce nu-ți

instalezi o linie telefonică în mausoleul ăsta, ca oamenii normali?

- Nu-mi plac telefoanele. Îmi place să văd chipul oamenilor atunci când îmi vorbesc și-mi place ca și ei să mi-1 vadă pe al meu.

- În cazul tău, nu știu dacă e o idee prea bună. Te-ai mai uitat în oglindă în ultimul timp?

- Asta e specialitatea dumneavoastră, don Pedro.

- Există în morga Spitalului Clinic și unii mai îmbujorați la față decât tine. Hai, îmbracă-te.

- De ce?

- Fiindcă așa spun eu. Mergem la plimbare.

Vidal n-a acceptat refuzuri sau proteste. M-a târât până la mașina care aștepta pe Paseo del Born și i-a făcut semn lui Manuel să pornească.

- Încotro mergem? am întrebat.

- Surpriză.

Am traversat toată Barcelona până când am ajuns pe bulevardul Pedralbes și am început urcușul pe coasta dealului. Câteva minute mai târziu, am zărit Vila Helius, cu toate ferestrele ei mari aprinse, proiectând peste crepuscul o bulă de aur incandescentă. Vidal nu spunea nimic și îmi zâmbea misterios. Când am ajuns la vilă, mi-a făcut semn să-l urmez și m-a condus până în salonul mare. Acolo aștepta un grup de persoane, care, când m-au văzut, au aplaudat. I-am recunoscut pe don Basilio, pe Cristina, pe Sempere tatăl și fiul, pe fosta mea învățătoare dona Mariana, pe unii dintre autorii care publicau cu mine la Barrido și Escobillas și cu care mă împrietenisem, pe Manuel, care se alăturase grupului, și pe unele din cuceririle lui Vidal. Don Pedro îmi întinse o cupă de șampanie și zâmbi.

- La mulți ani la împlinirea vârstei de douăzeci și opt de ani, David. Uitasem.

La sfârșitul cinei, m-am scuzat o clipă ca să ies în grădină și să iau aer. Un cer înstelat întindea peste copaci un văl de argint. Abia trecuse un minut când am auzit pași apropiindu-se și m-am întors ca să mă pomenesc cu ultima persoană pe care mă așteptam s-o văd în clipa aceea, Cristina Sagnier. Mi-a zâmbit, parcă cerând iertare că dă buzna.

- Pedro nu știe că am ieșit să stau de vorbă cu dumneata, îmi zise ea.

Am observat că don-ul îi căzuse din forma de adresare, dar m-am făcut că nu bag de seamă.

- As vrea să stau de vorbă cu dumneata, David, zise ea.

Însă nu aici și nu acum.

Nici semiîntunericul din grădină nu mi-a putut ascunde fâstâceala.

- Ne putem vedea mâine, undeva? m-a întrebat. Îți promit că n-o să-ți răpesc mult timp.

- Cu o condiție, am zis eu. Să nu mă mai tratezi cu "dumneata". Deja aniversarea asta m-a îmbătrânit suficient.

Cristina zâmbi.

- De acord. Te tutuiesc dacă și dumneata mă tutuiești.

- Tutuitul e una din specialitățile mele, Unde vrei să ne întâlnim?

- Se poate acasă la tine? Nu vreau să ne vadă nimeni și nici să afle Pedro că am stat de vorbă cu tine.

- Cum dorești...

Cristina zâmbi, ușurată.

- Mulțumesc. Atunci, pe mâine? După-amiază?

- Când dorești. Știi unde locuiesc?

- Știe tata.

Se aplecă ușor și mă sărută pe obraz.

- La mulți ani, David.

Înainte să apuc să spun ceva, se făcuse nevăzută în grădină. Când m-am întors în salon, plecase deja. Vidal îmi aruncă o privire rece din capătul celălalt al salonului și abia după ce-și dădu seama că îl zărisem mi-a zâmbit.

Un ceas mai târziu, Manuel, cu încuviințarea lui Vidal, s-a oferit să mă ducă acasă cu automobilul Hispano-Suiza. M-am așezat lângă el, așa cum obișnuiam să fac ori de câte ori călătoream numai cu el, iar șoferul profita ca să-mi explice trucuri de condus și, fără știrea lui Vidal, chiar mă lăsa să mă așez pentru scurt timp la volan. În acea noapte, șoferul era mai tăcut ca de obicei și nu a deschis gura până când n-am ajuns în centrul orașului. Era mai slab decât ultima oară când îl văzusem și mi s-a părut că vârsta începea să-și spună cuvântul.

- S-a întâmplat ceva, Manuel? am întrebat eu.

Șoferul ridică din umeri.

- Nimic important, domnule Martin.

- Dacă ai vreo îngrijorare...

- Prostii cu sănătatea. La vârsta mea, grijile ies de peste tot, știți și dumneavoastră. Dar eu nu mai contez de-acum. Cea care contează e fiică-mea.

Nu prea am știut ce să-i răspund și m-am limitat să încuviințez.

- Știi că ți-neți la dânsa, domnule Martin. La Cristina mea. Un tată știe să vadă lucrurile astea.

Am încuviințat din nou, în tăcere. N-am mai schimbat nici o vorbă până când Manuel a oprit mașina la capătul străzii Flassaders, mi-a întins mâna și mi-a urat din nou la mulți ani.

- Dacă mi s-ar întâmpla ceva, orice, zise el atunci, ați ajuta-o, nu-i așa, domnule Martin? Ați face asta pentru mine?

- Desigur, Manuel. Dar ce să ți se întâmple?

Șoferul zâmbi și își luă rămas-bun cu un salut. L-am văzut cum urcă în mașină și se îndepărtează încet. Nu am fost absolut sigur, dar aș fi jurat că, după un drum făcut aproape fără să rostească un cuvânt, acum vorbea singur.

Mi-am petrecut toată dimineața umblând încocoace și încolo prin casă, aranjând și făcând ordine, aerisind și curățind obiecte și unghere de care nici nu-mi mai aminteam că există. Am coborât în fugă la o florărie din piață și când m-am întors încărcat de buchete mi-am dat seama că nu știam pe unde ascusesem vasele în care să le pun. M-am îmbrăcat ca și cum aș fi plecat să-mi caut un loc de muncă. Am repetat cuvinte și formule de salut care îmi sunau caraghios. M-am privit în oglindă și am constatat că Vidal avea dreptate - arătam ca un vampir. În cele din urmă m-am așezat într-un fotoliu din galerie, așteptând cu o carte în mână. În două ceasuri n-am trecut de prima pagină. În sfârșit, la ora patru fix după-amiază am auzit pașii Cristinei pe trepte și m-am ridicat dintr-un salt. Când a bătut la ușă, deja mă aflam acolo de-o veșnicie.

- Bună, David. E un moment nepotrivit?

- Nu, nu. Dimpotrivă. Întră, te rog.

Cristina zâmbi politicos și pătrunse pe coridor. Am condus-o până la sala de lectură din galerie și am poftit-o să ia loc.

Privirea ei examina totul pe îndelete.

- E un loc foarte deosebit, zise ea. Îmi spusese Pedro că ai o casă seniorială.

- El preferă termenul "macabră", dar presupun că e o chestiune de nuanță.

- Pot să te întreb de ce ai venit să locuiești aici? E o casă cam mare pentru cineva care trăiește singur.

Cineva care trăiește singur, am repetat în sinea mea.

Sfârșim prin a deveni ceea ce vedem în ochii celor pe care îi dorim.

- Sincer? am întrebat-o. Adevărul este că am venit să locuiesc aici fiindcă, mulți ani la rând, vedeam casa asta în fiecare zi, când mă duceam și când mă întorceam de la ziar. Era mereu închisă și, până la urmă, am început să cred că pe mine mă aștepta. Am sfârșit prin a visa, literalmente, că într-o bună zi voi locui în ea. Și așa a fost.

- Toate visele tale devin realitate, David?

- Tonul acela ironic îmi amintea prea mult de Vidal.

- Nu, i-am răspuns. Asta-i singurul, Dar tu voiai să-mi vorbești despre ceva și eu te țin de vorbă cu povești care, în mod sigur, nu te interesează.

Glasul meu sunase mai defensiv decât mi-aș fi dorit. Cu dorința pățisem la fel cum pățisem cu florile: de îndată ce o aveam în mână, nu mai știam unde să o pun.

- Voiam să-ți vorbesc despre Pedro, începu Cristina.

- Aha.

- Tu ești prietenul lui cel mai bun. Îl cunoști. El vorbește despre tine ca despre un fiu. Te iubește ca pe nimeni altul. Doar știi.

- Don Pedro m-a tratat ca pe un fiu, am zis eu. Dacă nu ar fi fost el și domnul Sempere, nu știu ce s-ar fi ales de mine.

- Motivul pentru care voiam să stau de vorbă cu tine e că sunt foarte îngrijorată din pricina lui.

- Îngrijorată pentru ce?

- Știi că, acum câțiva ani, am început să lucrez pentru el ca secretară. Adevărul este că Pedro e un om generos și am sfârșit prin a fi buni prieteni. S-a purtat foarte bine cu tatăl meu și cu mine. De aceea mă doare când îl văd așa.

- Așa cum?

- E cartea aia blestemată, romanul pe care vrea să-l scrie.

- De ani de zile lucrează la el.

- De ani de zile îl tot distruge. Eu îi corectez și îi dactilografiez toate paginile. În anii de când sunt secretara lui a distrus nu mai puțin de două mii de pagini. Zice că nu are talent. Că e un impostor. Bea întruna. Uneori îl găsesc în biroul lui, sus, beat, plângând ca un copil...

Am înghițit în sec.

-... zice că te invidiază, că ar vrea să fie ca tine, că oamenii mint și îl elogiază fiindcă vor ceva de la el, bani, ajutor, dar că el știe că opera lui n-are nici o valoare. Cu ceilalți păstrează aparențele, costumele și toate alea, însă eu îl văd în fiecare zi și se stinge văzând cu ochii. Uneori mi-e frică să nu facă vreo prostie. Asta se întâmplă de ceva vreme încoace. N-am spus nimic fiindcă nu știam cu cine să stau de vorbă. Știu că, dacă ar afla că am trecut pe la tine, s-ar înfuria. Mereu îmi spune: pe David să nu-l deranjezi cu problemele mele. El are viața înaintea, iar eu deja nu mai sunt nimic. Mereu spune astfel de lucruri. Iartă-mă că-ți povestesc toate astea, dar nu știam la cine să mă duc...

Ne-am adâncit într-o tăcere îndelungată. Am simțit cum mă cotropește un frig intens, certitudinea că, în timp ce omul căruia îi datoram viața se scufundase în deznădejde, eu, închis în lumea mea, nu mă oprisem nici o secundă ca să-mi dau seama de asta.

- Poate că n-ar fi trebuit să vin.

- Ba nu, am zis eu. Ai făcut bine.

Cristina mă privi cu un zâmbet calduț și, pentru prima oară, am avut impresia că nu eram un străin pentru ea.

- Ce putem face? mă întrebă.

- O să-l ajutăm, am zis eu.

- Și dacă nu se lasă ajutat?

- Atunci o s-o facem fără ca el să-și dea seama.

Nu voi ști niciodată dacă am făcut-o ca să-l ajut pe Vidal, cum îmi spuneam mie însumi, ori pur și simplu ca să-mi gădesc o scuză pentru a-mi petrece timpul alături de Cristina. Ne întâlneam aproape în fiecare după-amiază în casa cu turn. Cristina aducea foile pe care Vidal le scrisese de mână cu o zi în urmă, întotdeauna pline de ștersături, paragrafe întregi subliniate, adnotări peste tot și o mie și una de încercări de a salva ceea ce nu putea fi salvat. Urcam în camera de lucru și ne așezam pe podea. Cristina le citea cu voce tare și apoi discutam pe larg despre ele. Mentorul meu încerca să scrie un soi de saga epică ce cuprindea trei generații ale unei dinastii barceloneze nu foarte diferită de familia Vidal. Acțiunea demara cu câțiva ani înainte de revoluția industrială, prin sosirea în oraș a doi frați orfani, și evolua într-un soi de parabolă biblică de genul poveștii cu Cain și Abel. Unul dintre frați devenea în cele din urmă cel mai bogat și mai puternic magnat al vremii sale, pe când celălalt se dedica Bisericii și ajutorării celor sărmani, pentru a-și sfârși zilele în chip tragic, într-un episod care lăsa să se întrevadă că se inspira din nenorocirile preotului și poetului Mossen Jacint Verdaguer. De-a lungul vieților lor frații se înfruntau, iar o galerie nesfârșită de personaje defilau prin melodrame fierbinți, scandaluri, asasinate, iubiri nepermise, tragedii și celelalte cerințe ale genului, totul plasat pe scena nașterii metropolei moderne și a lumii industriale și financiare. Romanul era narat de un nepot al unuia dintre cei doi frați, care reconstitua povestea în timp ce contempla orașul arzând dintr-un palat din Pedralbes, în zilele Săptămânii Tragice, în anul 1909.

Primul lucru care m-a surprins a fost că acest subiect i-l schițasem eu lui Vidal, cu doi ani în urmă, ca sugestie pentru a-și demara romanul său de anvergură, acela pe care spunea mereu că într-o bună zi are să-l scrie. Al doilea lucru a fost că nu-mi spusese niciodată că s-ar fi hotărât să folosească ideea, și nici că ar fi investit deja ani de zile în acest scop, și asta nu din lipsă de ocazii. Al treilea lucru a fost că, în starea în care se găsea, romanul era un fiasco total și monumental: nu funcționa nici măcar o componentă, pornind de la personaje și de la structură, trecând prin atmosferă și prin dramatizare, și terminând cu un limbaj și un stil ce te făceau să-ți imaginezi eforturile unui amator cu tot atâtea pretenții cât timp liber la îndemână.

- Ce părere ai? întrebă Cristina. Crezi că se poate face ceva?

Am preferat să nu-i spun că Vidal împrumutase de la mine premisa și, cu intenția de a n-o îngrijora mai mult decât era deja, am zâmbit și am încuviințat.

- E nevoie de ceva muncă. Atâta tot.

Când începea să se lase întunericul, Cristina se așeza la mașina de scris și, împreună, rescriam cartea lui Vidal literă cu literă, rând cu rând, scenă cu scenă.

Subiectul încheșat de Vidal era atât de vag și de searbăd, încât am optat să-l recuperez pe cel improvizat de mine atunci când i-am sugerat ideea. Încetul cu încetul, am început să resuscităm personajele, transformându-le complet pe dinăuntru și refăcându-le din cap până-n picioare. Nici măcar o scenă, un moment, un rând sau un cuvânt nu supraviețuia acestui proces și totuși, pe măsură ce înaintam, aveam impresia că fac dreptate romanului pe care Vidal îl purta în inima lui și pe care își propusese să-l scrie, dar nu știa cum.

Cristina îmi spunea că, uneori, Vidal, la câteva săptămâni după ce crezuse că a scris o scenă, o

recitea în varianta ei finală dactilografiată și era surprins de iscusința și plenitudinea unui talent în care el încetase să mai creadă. Cristina se temea că va descoperi ce făceam noi și îmi spunea că trebuie să fim mai fideli față de original.

- Să nu subestimezi niciodată vanitatea unui scriitor, mai cu seamă a unuia mediocru, replicam eu.
- Nu-mi place să te aud vorbind așa de Pedro.
- Îmi pare rău. Nici mie nu-mi place.
- Poate că ar trebui să mai slăbești puțin ritmul. Nu arăți prea bine. Nu mă mai îngrijorează Pedro, acum mă îngrijorezi tu.
- Ceva bun tot trebuia să iasă din toate astea.

Cu timpul, m-am obișnuit să trăiesc pentru a savura acele clipe pe care le împărțeam cu ea. N-a trecut mult până când munca mea a început să suporte consecințele. Scoteam timp ca să lucrez la *Orașul blestemaților* de unde nici nu exista, dormind numai trei ore pe zi și forțându-mă la maximum ca să-mi respect termenii contractului. Barrido și Escobillas aveau regula de a nu citi nici o carte, nici din cele publicate de ei, nici ale concurenței, însă Otravă le citea, iar în curând a început să suspecteze că ceva ciudat se petrecea cu mine.

- Țta nu ești tu, spunea uneori.
- Sigur că nu sunt eu, dragă Herminia, Este Ignatius B. Samson.

Eram conștient de riscul pe care mi-l asumam, dar nu-mi păsa. Nu-mi păsa că mă trezeam în fiecare zi acoperit de sudoare, cu inima bătând parcă să-mi spargă pieptul. Aș fi plătit acest preț și mult mai mult decât atât, numai să nu renunț la atingerea aceea înceată și secretă care, fără să vrem, ne transforma în complici. Știam perfect că Cristina vedea asta în ochii mei în fiecare zi când venea acasă la mine, și știam perfect că niciodată nu va răspunde gesturilor mele. Nu exista un viitor, nici mari speranțe în acea cursă spre nicăieri, iar amândoi știam asta.

Uneori, după ce oboseam tot încercând să repunem pe linia de plutire acel vapor care lua apă din toate părțile, lăsam deoparte manuscrisul lui Vidal și îndrăzneam să vorbim despre orice în afară de ceea ce apropiere care, de atâta ascuns, începea să ardă în conștiință. Când și când, îmi făceam curaj și o luam de mână. Ea mă lăsa, dar eu știam că o stânjenea, că simțea că ceea ce făceam nu era bine, că recunoștința datorată lui Vidal ne unea și ne despărțea totodată. Într-o seară, cu puțin înainte să se retragă, i-am prins chipul și am încercat s-o sărut. A rămas nemișcată și, când m-am văzut în reflexul privirii sale, nu m-am încumetat să spun nimic. S-a ridicat și a plecat fără să mai rostească o vorbă. N-am mai văzut-o vreme de două săptămâni, iar când a revenit m-a pus să-i promit că așa ceva nu se va mai întâmpla niciodată.

- David, vreau să înțelegi că, atunci când vom termina de lucrat la cartea lui Pedro, nu ne vom mai vedea ca acum.
- De ce nu?
- Știi tu de ce.

Avansurile mele nu erau singurul lucru pe care Cristina nu-l vedea cu ochi buni. Începeam să bănuiesc că Vidal spunea adevărul atunci când îmi zisesese că îi displăceau cărțile pe care le scriam pentru Barrido și Escobillas, deși trecea sub tăcere acest lucru. Nu-mi venea greu să mi-o imaginez gândindu-se că treaba mea era una de mercenar, lipsită de suflet, că îmi vindeam integritatea pentru o pomană, spre îmbogățirea celor doi șobolani de canal, fiindcă nu aveam curajul să scriu cu inima, cu

numele meu și cu propriile mele sentimente. Cel mai mult mă durea că, în fond, avea dreptate. Eu fantazam cu ideea de a renunța la contract, de a scrie o carte numai pentru ea, cu care să-mi câștig respectul ei. Dacă singurul lucru pe care știam să-l fac nu era suficient de bun pentru ea, poate că ar fi fost mai bine pentru mine să mă întorc la zilele cenușii și mizerabile de la ziar. Puteam trăi în continuare din milostenia și din favorurile lui Vidal.

Ieșisem să mă plimb după o lungă noapte de muncă, incapabil să ațipesc. Fără o țintă precisă, pașii m-au purtat prin oraș în sus, până la șantierul templului Sagrada Familia. Când eram mic, taică-meu mă adusesse uneori aici ca să contemplăm Babelul acela de sculpturi și porticuri care nu mai apuca să-și ia zborul, de parcă ar fi fost blestemat. Mie îmi plăcea să-l vizitez iar și iar și să constat că nu s-a schimbat, că orașul tot creștea în jurul ei, dar Sagrada Familia rămânea în ruine încă din prima zi.

Când am ajuns, zorii albaștri se ridicau secerăți de lumini roșii, peste care se profila fațada Nașterii Domnului. Un vânt de la răsărit târa praful de pe străzile nepavate și mirosul acru al fabricilor care punctau granița cartierului Sant Marti. Tocmai traversam strada Mallorca, când am zărit luminile unui tramvai care se apropia prin aerul cețos al dimineții. Am auzit huruitul roților de metal pe șine și sunetul clopotului cu care vatmanul își vestește trecerea prin beznă. Am vrut să alerg, dar n-am fost în stare. Am rămas acolo pironit, nemișcat între șine, contemplând luminile tramvaiului care se repezeau spre mine. Am auzit strigătele vatmanului și am văzut dâra de scânteii scoasă de roți când frânele s-au înțepenit. Chiar și așa, cu moartea la numai câțiva metri, n-am fost în stare să-mi urnesc nici un mușchi. Am simțit mirosul acela de electricitate adus de lumina albă ce mi s-a aprins în ochi în timp ce farul tramvaiului s-a încetșosat, M-am prăbușit ca o păpușă, păstrându-roi cunoștința doar câteva secunde, exact cât să pot vedea cum roata tramvaiului, fumegândă, se oprea la douăzeci de centimetri de chipul meu. Apoi totul s-a întunecat.

Am deschis ochii. Coloane din piatră groase ca niște arbori se înălțau în semiîntuneric către o boltă golașă. Raze subțiri de lumină prăfoasă cădeau în diagonală, insinuând șiruri nesfârșite de paturi mizere. Mici picături de apă se desprindeau de sus ca niște lacrimi negre care explodau cu ecou când atingeau pardoseala. Semiîntunericul mirosea a mucegai și a umezeală.

- Bine ai venit în purgatoriu.

M-am ridicat și m-am răsucit ca să descopăr un bărbat îmbrăcat în zdrențe, care citea un ziar la lumina unui felinar și flutura un zâmbet căruia îi lipseau jumătate din dinți. Coperta ziarului din mâna lui anunța că generalul Primo de Rivera prelua toate puterile statului și inaugura o dictatură de catifea pentru salvarea țării de la catastrofa iminentă. Ziarul acela avea cel puțin șase ani.

- Unde mă aflu?

Omul mă privi pe deasupra ziarului, intrigat.

- La hotelul Ritz. Nu simți după miros?

- Cum am ajuns aici?

- Făcut praf. Te-au adus azi-dimineață pe targă și de atunci tot tragi la aghioase.

Mi-am pipăit haina și am constatat că toți banii pe care îi aveam la mine au dispărut.

- Ce ți-e și cu lumea asta, exclamă bărbatul dinaintea știrilor din ziarul său. Se știe că, în fazele cele mai avansate ale cretinismului, lipsa de idei se compensează cu excesul de ideologii.

- Cum se iese de aici?

- Dacă ești așa grăbit... Există două modalități, cea permanentă și cea temporară. Cea permanentă este pe acoperiș: un salt vârtos și scapi dumneata de toată murdăria asta, pentru totdeauna. Ieșirea temporară e pe aici, prin fund, unde se îndreaptă aiuritul ăla cu pumnul ridicat, căruia îi cad pantalonii și prezintă salut revoluționar tuturor trecătorilor. Însă, dacă ieși pe acolo, mai devreme sau mai târziu vei reveni aici.

Omul cu ziarul mă privea amuzat, cu acea luciditate ce strălucește doar din când în când în cazul nebunilor.

- Dumneata ești cel care m-a furat?

- Bănuiala asta mă jighește. Când te-au adus aici, erai curat ca lacrima, iar eu nu accept decât titluri de valoare negociabile la bursă.

L-am lăsat pe acel lunatic în patul lui mizer, cu ziarul lui din urmă și cu discursurile lui progresiste. Capul încă mi se învârtea și cu greu izbuteam să fac patru pași în linie dreaptă, dar am reușit să ajung până la o ușă plasată în unul din pereții laterali ai marii bolți, care dădea spre niște trepte. O lumină slabă părea să se strecoare dinspre înaltul scării. Am urcat patru sau cinci etaje, până când am simțit o adiere de aer proaspăt care intra printr-o ușă mare de la capătul scării. Am ieșit și am priceput în sfârșit unde ajunsesem.

În fața mea se întindea un lac suspendat deasupra copacilor din Parc de la Ciutadella. Soarele începea să apună deasupra orașului și apele acoperite de alge se unduiau ca un vin revărsat. Clădirea Rezervorului de Apă avea aspectul unui castel grosolan sau al unei închisori. Fusese construit pentru

a aproviziona cu apă pavilioanele Expoziției Universale din 1888, însă cu timpul măruntaiele sale de catedrală laică sfârșiseră prin a servi drept adăpost muribunzilor și săracilor care nu aveau alt loc unde să se refugieze atunci când noaptea și frigul se înăspreau. Uriașul bazin de apă suspendat pe terasa de pe acoperiș era acum un lac nămolos și turbure care secătuia încetul cu încetul prin crăpăturile clădirii.

Atunci am observat figura postată la unul din capetele terasei. Ca și când simplul contact al privirii mele l-ar fi alertat, s-a răsucit brusc pe călcâie și m-a privit. Încă mă simțeam destul de năucit și vederea îmi era încețoșată, însă mi s-a părut că văd cum figura se apropie. O făcea prea repede, ca și cum picioarele nu i-ar fi atins solul în mers și s-ar fi deplasat prin niște scuturături bruște și prea iuți ca să le surprinzi cu privirea. Abia îi puteam distinge chipul împotriva luminii, însă am putut desluși că era vorba de un domn cu ochii negri și strălucitori ce păreau prea mari pentru chipul lui. Cu cât mai aproape se afla de mine, cu atât mai mult aveam impresia că silueta lui se alungea și creștea în statură. Am simțit un frison când l-am văzut cum înaintează și am făcut câțiva pași în spate, fără să-mi dau seama că mă îndrept spre marginea lacului. Mi-am simțit picioarele pierzând contactul cu uscatul și începusem deja să cad pe spate în apele întunecate ale bazinului când străinul m-a ținut de un braț. M-a tras cu blândețe și m-a condus înapoi pe teren sigur. M-am așezat pe una din băncile plasate în jurul bazinului și am respirat adânc. Mi-am ridicat privirea și l-am văzut pentru prima oară limpede. Ochii îi erau de mărime normală, avea aceeași statură ca și mine, iar pașii și gesturile îi erau ca ale oricărui alt domn. Avea o expresie amabilă și liniștitoare.

- Mulțumesc, am zis eu.

- E totul bine?

- Da. E doar o amețelă.

Străinul se așează lângă mine. Era îmbrăcat într-un costum din trei piese închis la culoare, de o croială superioară și împodobit cu o mică broșă argintie pe reverul hainei, un înger cu aripile deschise care mi-a părut ciudat de familiar. Mi-am dat seama că prezența unui domn gătit atât de impecabil pe terasa aceea era ceva oarecum neobișnuit. Ca și cum mi-ar fi citit gândurile, străinul îmi zâmbi:

- Sper că nu te-am alarmat, începu el. Presupun că nu te așteptai să întâlnești pe nimeni aici, sus.

L-am privit, perplex. Mi-am zărit reflexul chipului în pupilele lui negre, care se dilatau ca o pată de cerneală pe hârtie.

- Pot să vă întreb ce vă aduce aici?

- Același lucru ca și pe dumneata: marile speranțe.

- Andreas Corelli, am murmurat eu.

Chipul i se luminează.

- Cât de mare plăcere îmi face să te pot saluta în sfârșit personal, prietene.

Vorbea cu un ușor accent, pe care nu l-am putut stabili.

Instinctul îmi spunea să mă ridic și să plec cât mai iute, înainte ca străinul acela să mai rostească vreun cuvânt, însă în glasul lui, în privirea lui exista ceva ce transmitea seninătate și încredere. Am preferat să nu mă mai întreb de unde ar fi putut ști că mă va găsi acolo când nici măcar eu însumi nu știam unde mă aflu. Sunetul cuvintelor și lumina ochilor lui mă întăreau. Mi-a întins mâna și i-am strâns-o. Zâmbetul său promitea un paradis pierdut.

- Presupun că ar trebui să vă mulțumesc pentru toate amabilitățile pe care le-ați avut cu mine de-a lungul anilor, domnule Corelli. Mă tem că vă sunt îndatorat.

- Nicidecum. Eu sunt cel îndatorat, prietene, și eu trebuie să-mi cer iertare că te abordez astfel, într-un loc și într-un moment atât de nepotrivite, dar mărturisesc că de mult voiam să stau de vorbă cu dumneata și nu izbuteam să găsec prilejul.

- Atunci, ce pot face pentru dumneavoastră? am întrebat eu.

- Vreau să lucrezi pentru mine.

- Poftim?

- Vreau să scrii pentru mine.

- Bineînțeles. Uitasem că sunteți editor.

Străinul râse. Avea un râs dulce, de copil care n-a spart niciodată o farfurie.

- Cel mai bun dintre toți. Editorul care a așteptat toată viața. Editorul care te va face pe dumneata nemuritor.

Străinul îmi întinse una din cărțile lui de vizită, identică cu cea pe care încă o mai păstram și pe care o găsisem în mână atunci când m-am trezit din visul meu cu Chloe.

ANDREAS CORELLI

Editeur

Editions de la Lumiere

Boulevard St-Germain, 69. Paris

- Mă simt măgulit, domnule Corelli, dar mă tem că mi-e imposibil să vă accept invitația. Am un contract semnat cu...

- Barrido și Escobillas, știu. Oameni cu care, fără nici o intenție de a vă jigni, n-ar trebui să întrețineți nici o relație.

- E o opinie pe care o împărtășesc și alții.

- Domnișoara Sagnier, eventual?

- O cunoașteți?

- Din auzite. Pare genul de femeie ce te-ar putea face să dai orice pentru a-i câștiga respectul și admirația, nu-i așa? Nu te îndeamnă ea să-i părăsești pe cei doi paraziți și să fii fidel doar față de dumneata?

- Nu-i atât de simplu. Am un contract care mă leagă în exclusivitate de ei pentru încă șase ani.

- Știu, dar n-ar trebui să-ți faci griji în această privință.

Avocații mei studiază subiectul și te asigur că există diverse formule pentru a dizolva definitiv orice piedică legală, în cazul în care te-ai învoi să accepți propunerea mea.

- Iar propunerea dumneavoastră este...?

Corelli zâmbi cu un aer jucăuș și malițios, ca un licean care se bucură dezvăluind un secret.

- Să-mi dedici un an în exclusivitate pentru a lucra la o carte comandată, o carte a cărei tematică urmează s-o discutăm dumneata și cu mine la semnarea contractului și pentru care ți-aș plăti, în avans, suma de o sută de mii de franci.

L-am privit, uluit.

- Dacă suma nu ți se pare adecvată, sunt gata să o accept pe aceea pe care o vei considera ca fiind

corectă. Voi fi sincer, domnule Martin, nu mă voi certa cu dumneata pentru bani. Și, fie vorba între noi, cred că nici dumneata nu vei vrea s-o faci, deoarece știu că, atunci când îți voi explica ce fel de carte vreau să scrii pentru mine, prețul va conta cel mai puțin.

Am suspinat și am râs în sinea mea.

- Văd că nu mă crezi.

- Domnule Corelli, eu sunt un autor de romane de aventuri care nici măcar nu-mi poartă numele. Editorii mei, pe care dumneavoastră îi cunoașteți pe cât se pare, sunt doi escroci de doi bani care nu valorează nici cât greutatea lor în băligar, iar cititorii mei nu știu nici măcar că exist. De ani de zile îmi câștig existența în meseria asta și încă n-am scris măcar o pagină de care să mă simt satisfăcut. Femeia pe care o iubesc crede că îmi irosesc viața și are dreptate. Mai crede și că nu am dreptul s-o doresc, că suntem două suflete neînsemnate, a căror unică rațiune de a fi e recunoștința pe care i-o datorăm unui om care ne-a scos pe amândoi din mizerie, și se prea poate să aibă dreptate și în această privință. Prea puțin contează. Într-o bună zi, când nici nu mă voi gândi, voi împlini treizeci de ani și îmi voi da seama că, pe zi ce trece, semăn tot mai puțin cu cel care voiam să fiu atunci când aveam cincisprezece. Asta în caz că-i împlinesc, fiindcă în ultima vreme sănătatea mea e aproape la fel de consistentă ca și munca mea. În prezent, dacă sunt în stare să leg două fraze lizibile pe oră, trebuie să mă declar mulțumit. Asta-i genul de autor și de om care sunt. Nu cel care primește vizite de la editori din Paris cu cecuri în alb, ca să scriu cartea care să le schimbe viața și să le preschimbe în realitate toate speranțele.

Corelli mă privi cu o mină gravă, cântărindu-mi cuvintele.

- Cred că te judeci cu prea multă severitate, ceea ce de asemenea este o însușire care îi distinge pe oamenii de valoare. Crede-mă când îți spun că, de-a lungul carierei mele, am avut de-a face cu o infinitate de personaje pe care n-ai fi dat nici un scuipat și care aveau despre sine o părere amețitor de bună. Dar vreau să înțelegi că, deși nu mă crezi, știu exact ce fel de autor și de om ești. De ani de zile sunt pe urmele dumitale, după cum știi. Am citit de la prima povestire pe care ai scris-o pentru ziarul *La Voz de la Industria* până la seria *Misterele Barcelonei*, și acum fiecare episod din seria lui Ignatius B. Samson. Aș îndrăzni să spun că te cunosc chiar mai bine decât te cunoști dumneata. De aceea știu că, până la urmă, îmi vei accepta oferta.

- Ce altceva mai știți?

- Știu că avem ceva, sau multe, în comun. Știu că ți-ai pierdut tatăl și eu de asemenea. Știu ce înseamnă să pierzi un tată când încă mai ai nevoie de el. Al dumitale ți-a fost smuls în împrejurări tragice. Al meu, din motive care acum nu contează, m-a repudiat și m-a alungat din casa lui. Aproape ți-aș spune că asta poate fi chiar mai dureros. Știu că te simți singur și crede-mă când îți spun că și acesta e un sentiment pe care îl cunosc în profunzime. Știu că adăpostești în inimă mari speranțe, dar că nici una dintre ele nu s-a îndeplinit, și știu că lucrul ăsta, fără să-ți dai seama, te ucide puțin câte puțin pe zi ce trece.

Cuvintele lui au produs o tăcere îndelungată.

- Știți o mulțime de lucruri, domnule Corelli.

- Suficiente ca să mă gândesc că mi-ar plăcea să te cunosc și să-ți fiu prieten. Și cred că dumneata nu ai mulți prieteni. Nici eu n-am. Nu mă încred în oamenii care consideră că au mulți prieteni. E un semn că nu-i cunosc pe ceilalți.

- Dar dumneavoastră nu căutați un prieten, căutați să angajați pe cineva.
- Caut un asociat temporar. Te caut pe dumneata.
- Sunteți foarte sigur pe dumneavoastră, am îndrăznit eu.
- E un cusur din naștere, replică Corelli ridicându-se.

Un altul e clarviziunea. De aceea înțeleg că e poate prea devreme pentru dumneata și că nu îți este suficient să auzi adevărul din gura mea. Ai nevoie să-l vezi cu propriii dumitale ochi. Să-l simți pe propria piele. Și, crede-mă, îl vei simți.

Mi-a întins mâna și nu și-a retras-o până când nu i-am strâns-o.

- Pot cel puțin să fiu liniștit că o să te gândești la ce ți-am spus și că o să mai stăm de vorbă? întrebă el.

- Nu știu ce să spun, domnule Corelli.

- Nu-mi spune nimic acum. Te asigur că data viitoare când ne vom întâlni vei vedea lucrurile mult mai limpede.

Cu aceste cuvinte, îmi zâmbi cordial și se îndepărtă spre scară.

- Va exista o dată viitoare? am întrebat. Corelli se opri și se răsuci spre mine.

- Există întotdeauna.

- Unde?

Ultimele lumini ale zilei cădeau peste oraș și ochii lui ardeau ca doi tăciuni.

L-am văzut dispărând pe ușa dinspre scară. Abia atunci mi-am dat seama că, de-a lungul întregii conversații, nu-l văzusem clipind nici măcar o dată.

Cabinetul medical era situat la un etaj înalt de la care se zăreau marea sclipind în depărtare și povârnișul străzii Muntaner punctată cu tramvaie ce lunecau până în El Ensanche^[4], printre vile mari și clădiri senioriale. Sala de consultații mirosea a curat. Încăperile erau decorate cu un gust rafinat. Tablourile erau liniștitoare și pline de priveliști dătătoare de speranță și pace. Rafturile erau ticsite cu cărți impunătoare radiind autoritate. Infirmierele se mișcau ca niște balerine și zâmbeau când treceau pe lângă tine. Era un purgatoriu pentru buzunare chivernisite.

- Domnul doctor vă va primi chiar acum, domnule Martin. Doctorul Trias era un om cu un aer patrician și cu un aspect impecabil, care transmitea seninătate și încredere prin orice gest. Ochi cenușii și pătrunzători îndărătul unor ochelari fără ramă. Zâmbet cordial și afabil, niciodată frivol. Doctorul Trias era un om obișnuit să lupte cu moartea și, cu cât mai mult zâmbea, cu atât mai multă frică îți provoca. După felul cum m-a poftit să intru și să iau loc, am avut impresia că, deși cu câteva zile în urmă, când am început să-mi fac analizele, îmi vorbise despre recente progrese din știință și medicină ce dădeau speranțe în lupta împotriva simptomelor pe care i le descriesem, în ce-l privea pe el nu existau îndoieli.

- Cum vă simțiți? întrebă el șovăind dacă să se uite la mine sau la dosarul pe care-l avea pe masă.

- Spuneți-mi dumneavoastră.

Îmi oferi un zâmbet ușor, de bun jucător.

- Mi-a spus infirmiera că sunteți scriitor, dar văd aici că, atunci când ați completat formularul de internare, ați scris că sunteți mercenar.

- În cazul meu, nu-i nici o diferență.

- Cred că unul dintre pacienții mei vă citește.

- Nădăjduiesc că paguba neurologică provocată nu a fost permanentă.

Doctorul zâmbi ca și cum acest comentariu i s-ar fi părut amuzant și adoptă o atitudine mai directă, prin care lăsa să se înțeleagă că amabila și banala parte introductivă a conversației se isprăvisese.

- Domnule Martin, văd că ați venit singur. Nu aveți rude apropiate? Soție? Frați? Părinți care mai trăiesc?

- Asta sună un pic funebru, am zis eu.

- Domnule Martin, n-o să vă mint. Rezultatele primelor analize nu sunt chiar atât de îmbucurătoare pe cât ne așteptam.

L-am privit în tăcere. Nu simțeam nici frică, nici neliniște.

Nu simțeam nimic.

- Totul indică faptul că aveți o excrescență localizată pe lobul stâng al creierului. Rezultatele îmi confirmă temerile legate de simptomele pe care mi le-ați descris și totul pare să indice că ar putea fi vorba de un carcinom.

Pentru câteva secunde am fost incapabil să spun ceva.

- De cât timp îl am?

- E imposibil să știm cu certitudine, dar aș îndrăzni să presupun că tumoarea e în creștere de ceva

vreme, ceea ce ar explica simptomele pe care mi le-ați descris și dificultățile pe care le-ați întâmpinat în ultimul timp în munca dumneavoastră.

Am respirat adânc, încuviințând. Doctorul mă observa cu un aer răbdător și binevoitor, lăsându-mi timp să mă dezmeticesc. Am încercat să încep mai multe fraze care n-au apucat să-mi înflorească pe buze. În cele din urmă, privirile ni s-au întâlnit.

- Presupun că sunt în mâinile dumneavoastră, domnule doctor. Să-mi spuneți ce tratament trebuie să urmez.

Am văzut atunci cum ochii i se inundă de disperare și că își dă seama că nu voisem să înțeleg ce-mi spusese el. Am încuviințat din nou, luptând cu greața care începea să-mi urce în gâtleej. Doctorul îmi turnă un pahar cu apă dintr-o cană și mi-l întinse. L-am golit dintr-o sorbire.

- Nu există tratament, am zis eu.

- Există. Există multe lucruri pe care le putem face ca să vă alinăm durerea și să vă garantăm maximum de confort și liniște ...

- Dar voi muri.

- Da.

- În curând.

- E posibil.

Am zâmbit discret. Chiar și veștile cele mai proaste sunt o alinare atunci când nu fac altceva decât să confirme un lucru pe care îl știai, deși nu voiai să-l știi.

- Am douăzeci și opt de ani, am zis fără să știu prea bine de ce.

- Îmi pare rău, domnule Martin. Aș fi vrut să vă dau alte vești.

Am simțit că în sfârșit mărturisise o minciună sau un păcat minor și că povara remușcării i se ridica dintr-odată.

- Cât timp mi-a mai rămas?

- E greu de stabilit cu exactitate. Aș spune că un an, cel mult un an și jumătate.

Tonul său lăsa să se înțeleagă că acest pronostic era mai mult decât optimist.

- Și din anul ăsta, sau cât o fi, cât timp credeți că îmi pot păstra capacitatea de a lucra și de a mă descurca singur?

- Sunteți scriitor și lucrați cu creierul. Din păcate, chiar acolo e localizată problema și chiar acolo vor apărea mai întâi unele limitări.

- Limitări nu-i un termen medical, domnule doctor.

- De regulă, pe măsură ce boala avansează, simptomele pe care le-ați înregistrat se manifestă tot mai intens și mai frecvent și, la un moment dat, va trebui să vă internați într-un spital ca să ne putem asuma îngrijirea dumneavoastră.

- Nu voi putea să scriu.

- Nu veți putea nici măcar să vă gândiți să scrieți.

- Cât timp?

- Nu știu. Nouă sau zece luni. Poate mai mult, poate mai puțin. Îmi pare tare rău, domnule Martin.

Am încuviințat și m-am ridicat. Îmi tremurau mâinile și n-aveam aer.

- Domnule Martin, înțeleg că aveți nevoie de timp ca să vă gândiți la tot ce v-am spus, dar e important să luăm măsuri cât mai repede.

- Nu pot să mor deocamdată, domnule doctor. Încă nu pot. Mai am de făcut câteva lucruri. După aceea, voi avea toată viața la dispoziție ca să pot muri.

Chiar în acea noapte, am urcat în camera de lucru din casa cu turn și m-am așezat în fața mașinii de scris, deși știam că inspirația îmi secătuisese. Ferestrele erau larg deschise, însă Barcelona nu mai voia să-mi povestească nimic și n-am fost în stare să umplu nici măcar o pagină. Tot ce eram capabil să plăsmuiesc mi se părea banal și găunos. Îmi era suficient să-mi recitesc cuvintele ca să pricep că nu prea meritau să consum tușul. Nu mai eram capabil să aud acea muzică desprinsă dintr-un fragment de proză decentă. Puțin câte puțin, ca o otravă lentă și plăcută, cuvintele lui Andreas Corelli au început să-mi picure în minte.

Mai aveam cel puțin o sută de pagini ca să termin acel al nu știu câtelea episod din aventurile rocambolești care rotunjiseră atât de mult buzunarele lui Barrido și Escobillas, însă chiar în clipa aceea am știut că nu-l voi mai termina. Ignatius B. Samson rămăsese întins pe șine în fața tramvaiului, vlăguit, iar sufletul său secătuisese în prea multe pagini care n-ar fi trebuit să vadă niciodată lumina tiparului. Dar înainte să mă părăsească, îmi lăsase ultima lui dorință. Să-l înmormântez fără ceremonii și, măcar 9 dată în viață, să am curajul de a-mi folosi glasul propriu. Îmi lăsa moștenire considerabilul său arsenal de fum și lumini. Și mă ruga să-l las să plece, fiindcă el se născuse pentru a fi uitat.

Am luat paginile pe care apucasem să le scriu din ultimul lui roman și le-am dat foc, simțind cum mi se ia câte o piatră de pe inimă odată cu fiecare pagină pe care o dădeam flăcărilor. O briză umedă și călduroasă sufla în acea noapte peste acoperișuri și, intrând prin ferestrele mele, a luat cu sine cenușa lui Ignatius B. Samson și a împrăștiat-o pe străduțele orașului vechi de unde, chiar dacă vorbele sale aveau să se piardă pentru totdeauna și numele său avea să dispară din memoria celor mai fideli cititori, el nu va pleca niciodată.

A doua zi m-am prezentat la sediul lui Barrido și Escobillas.

Secretara era nouă, aproape o copilă, și nu m-a recunoscut.

- Cum vă numiți?

- Hugo, Victor.

Secretara zâmbi și conectă centrala telefonică pentru a o anunța pe Herminia.

- Doamnă Herminia, a venit domnul Victor Hugo, care dorește să-l vadă pe domnul Barrido.

Am văzut-o cum încuviințează și închide centrala.

- A spus că iese chiar acum.

- Lucrezi de mult aici? am întrebat-o.

- De o săptămână, îmi răspunse fata cu sollicitudine.

Dacă nu socotisem greșit, era a opta secretară pe care o aveau Barrido și Escobillas de la începutul anului. Angajații editurii care depindeau direct de hoțomanca de Herminia nu rezistau prea mult, fiindcă Otravă, când descoperea că sunt ceva mai răsăriți decât ea și se temea că ar putea să o pună în umbră, lucru care se întâmpla în nouă cazuri din zece, îi acuza că fură, că șterpelesc sau le pune în cârcă vreo altă vină aberantă, și făcea tămbălău până când Escobillas îi dădea afară și îi

amenința că trimite după ei un asasin tocmit dacă cumva nu-și țineau gura.

- Ce bine-mi pare să te văd, David, zise Otravă. Parcă ești mai chipeș. Arăți foarte bine.

- M-a călcat un tramvai. _Barrido e aici?

- Ce-ți veni? Pentru tine, e aici întotdeauna. O să se bucure tare mult când o să-i spun că ai venit să ne faci o vizită.

- Nici nu-ți imaginezi.

Otravă m-a condus până în biroul lui Barrido, decorat precum camera unui cancelar de operetă, cu abundență de covoare, busturi de împărați, naturi moarte și volume legate în piele și cumpărate cu grămada și care, după câte îmi puteam eu închipui, probabil că aveau foile albe. Barrido mi-a oferit cel mai onctuos zâmbet al său și mi-a strâns mâna.

- Suntem deja cu toții nerăbdători să primim noul episod.

Află că tocmai le reedităm pe ultimele două și că se vând ca pâinea caldă. Încă cinci mii de exemplare. Ce părere ai?

Gândeam că trebuie să fi fost cel puțin cincizeci de mii, dar m-am mulțumit să încuviințez fără entuziasm. Barrido și Escobillas ridicaseră până la un nivel de rafinament întâlnit doar în anumite aranjamente florale ceea ce în breasla editorilor din Barcelona era cunoscut sub numele de tiraj dublu. Pentru fiecare titlu se făcea o ediție oficială și declarată de câteva mii de exemplare, pentru care autorului i se plătea o sumă ridicolă. Apoi, dacă respectiva carte mergea, existau una sau mai multe ediții reale și subterane de zeci de mii de exemplare, care nu se declarau niciodată și pentru care autorul nu vedea nici o peseta. Aceste ultime exemplare se puteau deosebi de primele fiindcă Barrido pune să fie tipărite în secret într-o veche fabrică de cârnați din Santa Perpetua de Mogoda și, dacă le răsfoiai, emanau mireasma inconfundabilă a cârnatului bine afumat.

- Mă tem că am vești proaste.

Barrido și Otravă schimbă o privire fără a-și clinti moacele. Între timp, Escobillas se materializă pe ușă și mă privi cu acel aer sec și urâcios cu care parcă îți lua din ochi măsura pentru coșciug.

- Uite cine a venit pe la noi. Ce surpriză plăcută, nu-i așa? îi spuse Barrido asociatului său, care se mulțumi să încuviințeze.

- Care sunt veștile alea proaste? întrebă Escobillas.

- Ești într-o oarecare întârziere, prietene Martin? adăugă Barrido pe un ton amical. Desigur că putem aranja...

- Nu, nu sunt în întârziere. Pur și simplu nu va exista nici o carte.

Escobillas făcu un pas în față și își arcui sprâncenele.

Barrido lăsă să-i scape un râset.

- Cum adică nu va exista nici o carte? întrebă Escobillas.

- Adică ieri am pus-o pe foc și n-a mai rămas nici o pagină din manuscris.

Se lăsă o tăcere încordată. Barrido făcu un gest de conciliere și arătă spre ceea ce era cunoscut ca fiind fotoliul pentru vizitatori, un tron negricios și desfundat în care autorii și furnizorii erau încolțiți ca să rămână la nivelul privirii lui Barrido.

- Martin, ia loc și povestește-mi. Ceva te preocupă, se vede. Îți poți descărca sufletul cu noi,

fiindcă ești în familie.

Otravă și Escobillas încuviințară cu convingere, arătându-mi cât de mult mă apreciau printr-o privire de vrăjită devoțiune. Am preferat să rămân în picioare. Toți au făcut la fel și m-au contemplat ca și cum aș fi fost o statuie de sare aflată pe punctul de a vorbi dintr-o clipă în alta. Pe Barrido îl durea fața de atâta zâmbit.

- Ei bine?

- Ignatius B. Samson s-a sinucis. Am lăsat inedită o povestire de douăzeci de pagini în care moare lângă Chloe Permanyer, îmbrățișați după ce au înghițit o otravă.

- Autorul moare în unul din propriile lui romane? întrebă Herminia nedumerită.

- E despărțirea sa avangardistă de lumea serialului. Un detaliu despre care eram sigur că o să vă placă în mod deosebit.

- Și n-ar putea exista un antidot sau...? întrebă Otravă.

- Martin, probabil că nu-i nevoie să-ți aduc aminte că dumneata, și nu prezumtivul răposat Ignatius, ești cel care ai semnat un contract... zise Escobillas.

Barrido ridică mâna pentru a-și face colegul să tacă.

- Cred că știu ce ți se întâmplă, Martin. Dumneata ești epuizat. De ani de zile îți storci creierii fără odihnă, lucru pentru care această editură îți mulțumește și te prețuiește, și ai nevoie de o perioadă de respiro. Și te înțeleg. Il înțelegem, nu-i așa?

Barrido îi privi pe Escobillas și pe Otravă, care începură să încuviințeze cu o expresie gravă.

- Dumneata ești un artist și vrei să faci artă, literatură înaltă, ceva care să-ți izvorască din inimă și care să-ți înscrie numele cu litere de aur pe treptele istoriei universale.

- Așa cum puneți dumneavoastră problema sună ridicol, am zis eu.

- Fiindcă așa și este, interveni Escobillas.

- Ba nu, nu este, i-o reteză Barrido. E omenește. Iar noi suntem oameni. Eu, asociatul meu și Herminia, care, fiind femeie și o ființă sensibilă și delicată, e cea mai umană dintre toți, nu-i așa, Herminia?

- Cât se poate de umană, conveni Otravă.

- Și, cum suntem oameni, te înțelegem și vrem să te sprijinim. Fiindcă suntem mândri de dumneata și suntem convinși că succesele dumitale vor fi și ale noastre, și fiindcă în această editură, la urma urmei, ceea ce contează sunt oamenii și nu cifrele.

După ce-și termină discursul, Barrido făcu o pauză teatrală.

Poate că se aștepta să izbucnesc în aplauze - dar când a văzut că tac în continuare și-a continuat expunerea fără să mai zăbovească.

- De aceea vreau să-ți propun următorul lucru: ia-ți dumneata șase luni, sau nouă, dacă e nevoie, și închide-te în camera de lucru ca să-ți scrii marele roman al vieții. Când va fi gata, ni-l aduci și noi îl vom publica cu numele dumitale, jucând la totul sau nimic. Fiindcă suntem de partea dumitale.

L-am privit întâi pe Barrido și apoi pe Escobillas. Otravă era pe punctul de a izbucni în plâns de emoție.

- Bineînțeles, fără avans, preciză Escobillas. Barrido bătu euforic aerul cu palma.

- Ce zici?

Am început să lucrez chiar în ziua aceea. Planul meu era pe cât de simplu, pe atât de nesăbuit. Ziua urma să rescriu cartea lui Vidal, iar noaptea să lucrez la a mea. Urma să frec și pe față, și pe dos toate șiretlicurile învățate de la Ignatius B. Samson și să le pun în slujba puținelor lucruri demne și decente care îmi mai rămăseseră în inimă, dacă într-adevăr îmi mai rămăseseră. Aveam să scriu din recunoștință, din disperare și din vanitate. Aveam să scriu mai ales pentru Cristina, ca să-i demonstrez că și eu eram capabil să-mi plătesc datoria față de Vidal și că David Martin, deși se afla în pragul morții, își câștigase dreptul de o privi în ochi fără să se rușineze de speranțele lui ridicole.

N-am mai revenit pentru consultație la doctorul Trias.

Nu-i vedeam rostul. În ziua când nu voi mai putea să mai scriu un cuvânt, și nici să mi-l imaginez, voi fi fost primul care să-și dea seama. Farmacistul meu de încredere și prea puțin scrupulos îmi făcea rost, fără să pună întrebări, de oricâte pastile de codeină îi ceream și, uneori, de câte un alt deliciu care îmi lua foc în vene și îmi dinamita totul, de la durere la conștiință. N-am zis nimănui de vizita mea la medic, și nici de rezultatul analizelor.

Strictul necesar mi-l asigura comanda săptămânală expediată de la "Can Gispert", un formidabil magazin de produse coloniale de pe strada Mirallers, în spatele catedralei Santa Maria del Mar. Comanda era mereu aceeași. Mi-o aducea de obicei fiica patronilor, o fată care stătea și mă privea ca o căprioară speriată când o invitam să intre în antreu și o lăsam să aștepte cât plecăm să caut banii ca să-i plătesc.

- Asta-i pentru tatăl tău, iar asta-i pentru tine. Întotdeauna îi dădeam bacșiș zece centime, pe care le accepta în tăcere. În fiecare săptămână fata îmi bătea din nou la ușă cu comanda, și în fiecare săptămână îi plăteam și îi dădeam un bacșiș de zece centime. Timp de nouă luni și o zi, cât avea să-mi ia scrierea acelei singure cărți ce urma să-mi poarte numele, fata aceea al cărei nume nu-l știam și al cărei chip îl uitam în fiecare săptămână, până când mă pomeneam din nou cu ea în prag, a fost persoana pe care am văzut-o cel mai adesea.

Cristina a încetat să mai vină neanunțată la întâlnirile noastre din fiecare după-amiază. Începeam să mă tem că Vidal ne sesizase stratagama când, într-o după-amiază în care o așteptam după aproape o săptămână de absență, am deschis ușa crezând că era ea și m-am pomenit cu Pep, unul din servitorii de la Vila Helius. Îmi aducea din partea Cristinei un pachet sigilat cu grijă, conținând manuscrisul complet al lui Vidal. Pep mi-a explicat că tatăl Cristinei a suferit un anevrism care l-a lăsat practic invalid și că ea l-a dus într-un sanatoriu din Pirinei, la Puigcerda, unde pesemne era un doctor tânăr, expert în tratarea acestor afecțiuni.

- Senior Vidal s-a ocupat de toate, îmi explică Pep. Nu s-a uitat la bani.

Vidal nu-și uita niciodată servitorii, m-am gândit eu, nu fără o anumită amărăciune.

- Mi-a cerut să vă predau asta personal. Și să nu spun nimic nimănui.

Băiatul îmi înmână pachetul, ușurat că se descotorosește de acel obiect misterios.

- Ți-a lăsat vreo adresă unde ar putea fi găsită la nevoie?

- Nu, domnule Martin. Tot ce știu este că tatăl domnișoarei Cristina e internat într-un loc numit Vila San Antonio.

Câteva zile mai târziu, Vidal mi-a făcut una din vizitele lui improvizate și a rămas la mine toată după-amiaza, bându-mi anasonul, fumându-mi țigările și vorbindu-mi despre ce nenorocire pățise

șoferul său.

- Nu-mi vine să cred. Un om tare ca un stejar - și, fulgerător, cade lat și nici nu mai știe cum îl cheamă.

- Cristina cum se simte?

- Îți poți imagina. Maică-sa a murit cu ani în urmă și Manuel e singura familie care i-a mai rămas. Și-a luat cu ea un album cu fotografii de familie și i le arată în fiecare zi bietului om, să vadă dacă-și mai amintește ceva.

În timp ce Vidal vorbea, romanul lui - sau ar trebui să spun al meu - zăcea într-un teanc de foi cu fața în jos pe masa din galerie, la o jumătate de metru de mâna lui. Mi-a povestit că, în absența lui Manuel, a insistat ca Pep - pe cât se pare un bun călăreț - să-și însușească în profunzime arta șofatului, însă tânărul, deocamdată, era un dezastru.

- Lăsați-i timp. Un automobil nu-i un cal. Tot secretule să exersezi.

- Acum, că tot ai pomenit, pe tine Manuel te-a învățat să conduci, nu-i așa?

- Puțin, am recunoscut eu. Și nu-i așa de ușor cum pare.

- Dacă romanul ăsta la care lucrezi acum nu se vinde, poți deveni oricând șoferul meu.

- Să nu-l îngropăm pe bietul Manuel de pe acum, don Pedro.

- A fost o remarcă de prost gust, recunosc Vidal. Îmi pare rău.

- Și romanul dumneavoastră, don Pedro?

- E pe drumul cel bun. Cristina a luat cu ea la Puigcerda manuscrisul final ca să-l treacă pe curat și să-l aranjeze în pagină cât timp stă cu taică-său.

- Mă bucur că vă văd mulțumit. Vidal zâmbi, triumfător, - Cred că va fi ceva măreț, zise el. După atâtea luni pe care le credeam pierdute, am recitit primele cincizeci de pagini pe care Cristina le-a trecut pe curat și am fost surprins de mine însumi. Cred că și pe tine o să te surprindă. Se vede treaba că încă mai am câteva trucuri să te învăț.

- Nu m-am îndoit niciodată, don Pedro.

În acea după-amiază, Vidal bea mai mult ca de obicei.

Peste ani, mă deprinsesem să-i citesc evantaiul de neliniști și de rezerve și am bănuț că vizita lui nu era doar una de politețe. După ce a terminat proviziile de anason, i-am pus un pahar plin cu coniac și am așteptat.

- David, există unele lucruri despre care tu și cu mine n-am vorbit niciodată...

- Despre fotbal, de pildă.

- Vorbesc serios.

- Vă ascult, don Pedro.

Mă privi îndelung, șovăind.

- Eu am încercat dintotdeauna să fiu un prieten bun pentru tine, David. Știi asta, nu-i așa?

- Ați fost mult mai mult decât atât, don Pedro. Știu asta și o știți și dumneavoastră.

- Uneori mă întreb dacă n-ar fi trebuit să fiu mai onest cu tine.

- În ce privință?

Vidal își cufundă privirea în paharul de coniac.

- Există unele lucruri pe care nu ți le-am spus niciodată, David. Lucruri despre care poate că ar fi trebuit să-ți vorbesc cu ani în urmă...

Am lăsat să se scurgă o clipă care a părut eternă. Orice ar fi vrut să-mi povestească Vidal, era limpede că nici tot coniacul din lume nu-l putea face să vorbească.

- Nu vă faceți griji, don Pedro. Dacă au putut să aștepte atâția ani, cu siguranță mai pot aștepta și până mâine.

- Mâine poate că nu voi mai avea curaj să ți le spun. Mi-am dat seama că nu-l mai văzusem niciodată atât de speriat. Avea ceva pe inimă și începea să mă stingherească să-l văd în acea situație critică.

- Iată cum o să facem, don Pedro. Când vor fi publicate cartea dumneavoastră și a mea, ne întâlnim să ciocnim un pahar și atunci o să-mi povestiți ce aveți de povestit. Mă invitați într-unul din locurile acelea scumpe și rafinate unde nu sunt lăsat să intru dacă nu vin cu dumneavoastră și o să-mi faceți toate destăinuirile pe care veți vrea să mi le faceți. De acord?

Când s-a lăsat întunericul l-am condus până la Paseo del Born, unde Pep aștepta lângă automobilul Hispano-Suiza, îmbrăcat în uniformă lui Manuel, care îi era cu cinci numere mai mare, la fel ca și mașina. Caroseria era dichisită cu niște zgârieturi și lovituri vădit recente care te dureau numai când le zăreai.

- La trap ușor, Pep, ai înțeles? l-am sfătuit eu. În nici un caz galop. Încet, dar sigur, ca pe un armăsar percheron ^[5].

- Da, domnule Martin. Încet, dar sigur.

La plecare, Vidal m-a îmbrățișat cu putere, iar când a urcat în mașină mi s-a părut că purta pe umeri greutatea întregii planete.

La câteva zile după ce am terminat și am pus punct celor două romane, al lui Vidal și al meu, Pep s-a prezentat la mine acasă pe neașteptate. Era îmbrăcat în acea uniformă pe care o moștenise de la Manuel și care îi conferea aspectul unui copil deghizat în feldmareșal. La început am bănuțit că îmi aducea un mesaj din partea lui Vidal, ori poate din partea Cristinei, însă expresia sumbră de pe fața lui m-a făcut să elimin această ipoteză de îndată ce ne-am încrucișat privirile.

- Vești proaste, domnule Martin.

- Ce s-a întâmplat?

- Domnul Manuel.

În timp ce îmi explica ce s-a întâmplat glasul i s-a stins, iar când l-am întrebat dacă vrea un pahar cu apă aproape că a izbucnit în plâns. Manuel Sagnier decedase în urmă cu trei zile în sanatoriul de la Puigcerda, după o lungă agonie.

După cum hotărâse fiica lui, fusese îngropat, cu o zi în urmă, într-un mic cimitir de la poalele Pirineilor.

- Doamne sfinte, am murmurat eu.

În loc de apă, i-am oferit lui Pep un pahar cu coniac bine umplut și l-am parcat într-un fotoliu din galerie. După ce s-a mai liniștit, Pep mi-a explicat cum Vidal îl trimisese să o ia pe Cristina, care se întorcea în acea după-amiază cu trenul care trebuia să sosească la ora cinci.

- Închipuiți-vă cum s-o fi simțit domnișoara Cristina... murmură el zbuciumat, la gândul că va trebui s-o întâmpine și s-o consoleze pe drumul către micul apartament de deasupra garajelor de la Vila Helius, unde locuise cu tatăl ei încă din copilărie.

- Pep, nu cred că e o idee bună să te duci s-o întâmpini pe domnișoara Sagnier.

- Așa mi-a ordonat don Pedro...

- Spune-i lui don Pedro că îmi iau eu această sarcină.

Cu ajutorul băuturii și al retoricii, l-am convins să plece și să lase problema în seama mea. Eu însumi urma să merg și s-o aduc la Vila Helius cu un taxi.

- Vă mulțumesc, domnule Martin. Dumneavoastră, ca om de litere, știți mai bine ce să-i spuneți bieteii de ea.

La cinci fără un sfert m-am pornit spre Estacion de Francia, recent inaugurată. Cu prilejul Expoziției Universale din acel an, orașul fusese presărat cu minunății, dintre care cea boltă din oțel și sticlă, cu un aer de catedrală, era preferata mea, fie și pentru simplul fapt că se afla aproape de casă și o puteam vedea din camera de lucru, din turn. În acea după-amiază cerul era presărat cu nori negri care năvăleau dinspre mare și se învălmășeau peste oraș. Ecooul fulgerelor de la orizont și un vânt cald mirosind a praf și a electricitate vesteau că se apropie o furtună de vară destul de puternică. Când am ajuns la gară tocmai începeau să cadă primele picături, strălucitoare și grele ca niște monede căzute din cer. Când am intrat pe peron să aștept sosirea trenului, ploaia lovea deja cu putere bolta gării și noaptea parcă s-a lăsat brusc, întreruptă doar de străfulgerările de lumină ce se declanșau deasupra orașului, lăsând în urma lor o dără de zgomot și furie.

Trenul a ajuns cu aproape o oră întârziere, ca un șarpe de abur târându-se prin furtună. Am așteptat în dreptul locomotivei s-o văd pe Cristina apărând printre călătorii care coborau din vagoane. Zece minute mai târziu toți pasagerii coborâseră și încă n-o zărisem. Mă pregăteam să mă întorc acasă, crezând, că nu luase trenul acela, când m-am hotărât să arunc o ultimă privire și să parcurg tot peronul, până la capăt, uitându-mă atent la ferestrele compartimentelor. Am găsit-o în penultimul vagon, șezând, cu capul rezemat de geam și cu privirea rătăcită. Am urcat în vagon și m-am oprit în ușa compartimentului. Când mi-a auzit pașii s-a întors și m-a privit fără surprindere, zâmbind ușor. S-a ridicat și m-a îmbrățișat în tăcere.

- Bine ai venit, am zis eu.

Singurul bagaj al Cristinei era o valiză mică. I-am întins mâna și am coborât amândoi pe peron, care era deja pustiu. Am parcurs distanța până în holul gării fără să rostim o vorbă. Când am ajuns la ieșire ne-am oprit. Ploaia cădea cu putere, iar șirul de taxiuri care, atunci când sosisem eu, se afla la intrarea în gară se evaporase.

- Nu vreau să mă întorc la Vila Helius în noaptea asta, David. Încă nu.

- Poți să rămâi la mine dacă vrei, sau putem căuta o cameră la un hotel.

- Nu vreau să fiu singură.

- Să mergem la mine acasă. Dacă ceva îmi prisosește, acel ceva sunt camerele.

L-am zărit pe unul din hamali, care ieșise să contemple furtuna ținând în mână o umbrelă uriașă. M-am apropiat de el și i-am propus să i-o cumpăr pentru o sumă de cinci ori mai mare decât costa de fapt. Mi-a înmănat-o împachetată într-un zâmbet serviabil.

La adăpostul acestei umbrele ne-am aventurat prin potop, îndreptându-ne spre casa cu turn, unde, din cauza rafalelor de vânt și a bălților, am ajuns după zece minute, uzi leoarcă. Furtuna întrerupsese iluminatul, iar străzile erau cufundate într-un întuneric lichid, ici și colo punctat cu felinare cu ulei sau lumânări aprinse, proiectate din balcoane sau portaluri. Nu m-am îndoit că formidabila instalație electrică de acasă trebuia să fi fost printre primele care au sucombat. A trebuit să urcăm treptele pe băjbâite și, când am deschis ușa apartamentului, scăpărarea fulgerelor i-a dezgropat aspectul cel mai funebru și mai inospitalier.

- Dacă te-ai răzgândit și preferi să căutăm un hotel...

- Nu, e bine așa. Nu-ți face griji.

Am lăsat valiza Cristinei în antreu și m-am dus în bucătărie după o cutie cu lumânări de diferite dimensiuni, pe care o țineam în cămară. Am început să le aprind, una câte una, fixându-le pe farfurii, în cești și pahare. Cristina mă privea din ușă.

- Nu durează decât un minut, am asigurat-o eu. Am experiență.

Am început să împrăști lumânări prin camere, pe coridor și prin unghere, până când toată casa s-a cufundat într-o blândă întunecime aurită.

- Parcă e o catedrală, zise Cristina.

Am însoțit-o până într-unul din dormitoare, pe care nu-l foloseam niciodată, dar îl mențineam curat și aranjat din vremurile când Vidal, prea beat ca să se mai întoarcă la palatul său, mai rămânea la mine peste noapte.

- Îți aduc imediat prosoape curate. Dacă n-ai haine de schimb, îți pot oferi ampla și sinistra

garderobă stil *Belle Epoque* pe care foștii proprietari au lăsat-o în dulapuri.

Stângacele mele tentative de umor abia izbuteau să-i smulgă un zâmbet și se mulțumi să încuviințeze. Am lăsat-o să șadă pe pat în timp ce dădeam fuga după prosoape. Când m-am întors, era în același loc, nemișcată. Am lăsat prosoapele pe pat lângă ea și i-am adus două lumânări pe care le plasasem la ușă, ca să aibă ceva lumină.

- Mulțumesc, îngăimă ea.
- Cât te schimbi, mă duc să-ți pregătesc o supă fierbinte.
- Nu mi-e foame.
- Oricum o să-ți prindă bine. Dacă ai nevoie de ceva, spune-mi.

Am lăsat-o singură și m-am îndreptat spre camera mea, să mă descotorosesc de pantofii uzi leoarcă. Am pus apa la încălzit și m-am așezat în galerie să aștept. Ploaia continua să cadă puternic, mitraliind ferestrele cu furie și formând șiroaie, în burlanele turnului și ale terasei, șiroaie care sunau ca niște pași pe acoperiș. Mai departe, cartierul Ribera era cufundat într-o beznă aproape totală.

Imediat am auzit cum ușa de la camera Cristinei se deschide și am ascultat-o cum se apropie. Se îmbrăcase într-un capot alb și își aruncase pe umeri un șal de lână care nu i se potrivea.

- L-am împrumutat dintr-un dulap, zise ea. Sper să nu te superi.
- Poți să-l păstrezi, dacă vrei.

Se așeză într-unul din fotolii și își plimbă ochii prin sală, oprindu-se la teancul de foi de pe masă. M-a privit, iar eu am încuviințat.

- L-am terminat acum câteva zile, am zis eu.
- Și al tău?

La drept vorbind, simțeam că ambele manuscrise sunt ale mele, dar am clătinat din cap afirmativ.

- Îmi dai voie? întrebă ea luând o pagină și apropiind-o de lumânare.
- Sigur.

Am văzut-o cum citește în tăcere, cu un zâmbet abia schițat.

- Pedro nu va crede niciodată că a scris așa ceva, zise ea.
- Ai încredere în mine, i-am replicat eu.

Cristina așeză foaia la locul ei în teanc și mă privi îndelung.

- Mi-a fost dor de tine, zise ea. Nu voiam, dar mi s-a întâmplat.
- Și mie la fel.

- Erau zile când, înainte să merg la sanatoriu, treceam pe la gară și mă opream pe peron să aștept trenul de la Barcelona, gândindu-mă că poate te văd acolo.

Am înghițit în sec.

- Credeam că nu vrei să mă vezi, am zis eu.
- Și eu credeam așa. Tata întreba des de tine, știi? M-a rugat să am grijă de tine.
- Tatăl tău era un om cumsecade, am zis eu. Un prieten bun.

Cristina încuviință cu un zâmbet, dar am văzut cum ochii i se umplu de lacrimi.

- Spre sfârșit nu-și mai amintea nimic. Erau zile când mă confunda cu mama și *îmi* cerea iertare

pentru anii petrecuți în închisoare. Apoi treceau săptămâni în care abia își dădea seama că eram de față. Cu timpul, singurătatea îți pătrunde în suflet și nu se mai duce.

- Îmi pare rău, Cristina.

- În ultimele zile am crezut că e mai bine. Începea să-și amintească unele lucruri. Luasem cu mine un album cu fotografii pe care el îl ținea în casă și îi arătam încă o dată cine era fiecare. Era o fotografie de acum câțiva ani, de la Vila Helius, unde erați tu și cu el, în mașină. Tu stai la volan și tata te învață să conduci. Amândoi râdeți. Vrei s-o vezi?

Am șovăit, dar nu m-am încumetat să stric acea clipă.

- Sigur...

Cristina plecă să caute albumul în valiză și reveni cu o cărticică legată în piele. Se așeză lângă mine și începu să întoarcă paginile umplute cu portrete vechi, decupaje și cărți poștale. Ca și tatăl meu, Manuel abia dacă învățase să scrie și să citească, iar amintirile lui erau alcătuite din imagini.

- Uite, aici ești.

Am examinat fotografia și mi-am amintit exact ziua de vară când Manuel m-a lăsat să urc în prima mașină cumpărată de Vidal și m-a învățat primele noțiuni de șofat. Apoi am scos mașina până în strada Panama și, la o viteză de aproximativ cinci kilometri pe oră, care mie mi s-a părut amețitoare, am mers până la bulevardul Pearson și ne-am întors cu mine la volan.

"Sunteți un as al volanului", declarase Manuel solemn.

"Dacă într-o bună zi o să dați greș în treaba cu poveștile, să luați în calcul că aveți un viitor în cursele de mașini."

Am zâmbit, amintindu-mi acel moment, pe care îl crezusem pierdut. Cristina îmi întinse albumul.

- Păstrează-l. Tatei i-ar fi plăcut să fie al tău.

- E al tău, Cristina. Nu-l pot accepta.

- Și eu prefer să-l păstrezi tu.

- Atunci rămâne în grija mea, până când vei vrea să vii după el.

Am început să răsfoiesc albumul, revăzând chipuri pe care mi le aminteam și altele pe care nu le mai văzusem niciodată. Erau acolo fotografia de la nunta lui Manuel Sagnier cu soția sa Marta, cu care Cristina semăna atât de bine, portrete de studio ale unchilor și bunicilor ei, imaginea unei străzi din Raval pe unde trecea o procesiune și a băilor San Sebastian, de pe plaja de la Barceloneta. Manuel colecționase cărți poștale vechi cu Barcelona și decupaje din ziare cu imagini ale unui Vidal foarte tânăr pozând la intrarea hotelului Florida de pe Tibidabo, și o alta în care apărea la braț cu o frumusețe de infarct, în saloanele cazinoului de la Rabasada.

- Tatăl tău îl venera pe don Pedro.

- Mereu mi-a spus că lui îi datorăm totul, răspunse Cristina.

Am continuat să călătoresc prin mijlocirea memoriei bietului Manuel până când am dat peste o pagină unde apărea o fotografie care parcă nu se potrivea cu restul. În poză se vedea o fetiță de opt sau nouă ani pășind pe o mică platformă din lemn care înainta într-o întindere de mare luminoasă. Mergea de mână cu un adult, un bărbat îmbrăcat într-un costum alb pe care cadrul nu-l cuprindea în întregime. La capătul platformei se putea zări o mică barcă cu pânze și un orizont infinit în care soarele apunea. Fetița, care stătea cu spatele, era Cristina.

- Asta-i preferata mea, murmură ea.

- Unde-i făcută?

- Nu știu. Nu-mi amintesc nici locul, nici ziua. Nici măcar nu sunt sigură că bărbatul acela e tatăl meu. E ca și cum acel moment n-ar fi existat niciodată. De ani de zile am găsit-o în albumul tatei și n-am știut niciodată ce înseamnă. Parcă ar vrea să-mi spună ceva.

Am mai întors câteva pagini. Cristina îmi povestea cine era fiecare.

- Uite, asta sunt eu la paisprezece ani.

- Știu.

Cristina mă privi cu tristețe.

- Eu nu-mi dădeam seama, nu-i așa? Am ridicat din umeri.

- Nu mă vei putea ierta niciodată.

Am preferat să răsfoiesc decât s-o privesc în ochi.

- N-am nimic de iertat.

- Uită-te la mine, David.

Am închis albumul și am făcut ce-mi cerea.

- Nu-i adevărat, zise ea. Sigur că-mi dădeam seama.

Îmi dădeam seama în fiecare zi, dar credeam că n-am dreptul.

- De ce?

- Fiindcă viețile noastre nu ne aparțin. Nici a mea, nici a tatei, nici a ta...

- Totul îi aparține lui Vidal, am zis eu cu amărăciune. Încetișor, îmi luă mâna și o duse la buze.

- Azi nu, murmură ea.

Știam că o voi pierde imediat după acea noapte, iar durerea și singurătatea care o rodeau pe dinăuntru se vor înăbuși treptat. Știam că are dreptate - nu fiindcă ceea ce spusese ar fi fost adevărat, ci pentru că, în fond, amândoi credeam asta și așa avea să fie mereu. Ne-am ascuns ca doi tâlhari în una din camere, fără a ne încumeta să aprindem o lumânare și nici măcar să vorbim. Am dezbrăcat-o lent, parcurgându-i pielea cu buzele, conștient că nu voi mai face asta niciodată. Cristina s-a dăruit cu furie și s-a lăsat purtată, iar când oboseala ne-a biruit, a adormit în brațele mele fără să mai spună nimic. Am rezistat somnului, savurându-i căldura trupului și gândindu-mă că dacă a doua zi moartea voia să-mi iasă în cale, aveam s-o întâmpin împăcat. Am mângâiat-o pe Cristina în semiîntuneric, ascultând furtuna care se îndepărta de oraș, dincolo de ziduri, știind că o voi pierde, dar că, pentru câteva minute, ne-am aparținut unul altuia, și nimănui altcuiva.

Când prima boare a zorilor a măturat ferestrele, am deschis ochii și am găsit patul gol. Am ieșit pe coridor și m-am dus până în galerie. Cristina lăsase albumul și luase romanul lui Vidal. Am umblat prin toată casa, unde mirosul absenței sale se făcea deja simțit, și am stins, una câte una, lumânările pe care le aprinsesem în noaptea trecută.

Nouă săptămâni mai târziu, mă aflam în fața la numărul 17 din piața Catalunya, unde librăria "Catalonia" își deschisese porțile cu doi ani în urmă, și contempnam uluit o vitrină care mi s-a părut nesfârșită și ticsită cu exemplare ale unui roman cu titlul *Casa cenușii* de Pedro Vidal. Am zâmbit în sinea mea. Mentorul meu utilizase până și titlul pe care i l-am sugerat cu ceva timp în urmă, atunci când i-am explicat premisa poveștii. M-am hotărât să intru și am cerut un exemplar. L-am deschis la întâmplare și am început să recitesc pasaje pe care le știam pe de rost și pe care le terminasem de cizelat cu nu mai mult de două luni în urmă. N-am întâlnit nici măcar un cuvânt, în toată cartea, pe care să nu-l fi pus eu acolo, cu excepția dedicației: „*Pentru Cristina Sagnier, fără de care...* ”.

Când i-am restituit cartea, vânzătorul mi-a spus să nu mai stau pe gânduri.

- Ne-a sosit acum două zile și am citit-o deja, adăugă el.

Un mare roman. Ascultați la mine și cumpărați-l. Știu că e ridicat în slăvi în toate ziarele și asta e mai mereu un semn prost, dar în cazul ăsta excepția confirmă regula. Dacă nu vă place, mi-l aduceți și vă înapoiez banii.

- Mulțumesc, am răspuns eu, pentru recomandare și mai ales pentru ce mi-ați mai propus. Dar l-am citit și eu.

- Atunci, v-ar putea interesa altceva?

- N-aveți un roman intitulat *Pașii cerului*?

Librarul își stoarse creierii câteva momente.

- Este cel scris de Martin, nu-i așa, acela cu *Orașul ...*? Am clătinat din cap afirmativ.

- L-am cerut, dar editura nu mi-a trimis nici un exemplar.

Dați-mi voie să mă uit mai bine.

L-am urmat până la o tezghea unde s-a consultat cu unul dintre colegii lui, care a tăgăduit.

- Trebuia să ne sosească ieri, dar editorul spune că nu are exemplare. Îmi pare rău. Dacă doriți, vă rezerv una când va sosi...

- Nu vă faceți griji. Am să mai trec. Mulțumesc mult.

- Îmi pare rău, domnule. Nu știu ce s-o fi întâmplat, fiindcă, după cum v-am spus, trebuia s-o avem deja...

Când am ieșit din librărie m-am dus până la un chioșc de presă aflat la capătul Ramblei. De acolo am cumpărat aproape toate ziarele din ziua aceea, începând cu *La Vanguardia* și terminând cu *La Voz de la Industria*. Am luat un loc în cafeneaua "Canaletas" și am început să caut prin paginile lor. Recenziile la romanul scris pentru Vidal figurau în toate edițiile, pe câte o pagină întreagă, cu titluri scrise cu litere mari și cu un portret al lui don Pedro în care acesta apărea meditativ și misterios, etalând un costum nou și savurând o pipă cu o nonșalanță studiată. M-am apucat să citesc diferitele titluri și primul și ultimul paragraf al recenziilor.

Primul pe care l-am găsit începea astfel: "*Casa cenușii* este o operă matură, bogată și de înalt nivel, care ne reconciliază cu tot ce ne poate oferi mai bun literatura contemporană". Un alt cotidian îl informa pe cititor că "nimeni nu scrie mai bine în Spania decât Pedro Vidal, romancierul nostru cel

mai respectat și mai recunoscut", iar un al treilea spunea că romanul era "capital, de o lucrătură măiastră și de o calitate excelentă". Un al patrulea cotidian remarcă marele succes internațional al lui Vidal și al operei sale: "Europa capitulează în fața maestrului" (deși romanul abia apăruse de două zile în Spania și, în caz de traducere, nu putea apărea în nici o altă țară mai devreme de un an de zile). Articolul se extindea într-o glosă prolixă pe seama mării recunoașteri și a respectului enorm pe care numele Vidal îl suscita printre "cei mai remarcabili experți internaționali", deși, după câte știam eu, nici una dintre cărțile lui nu fusese tradusă niciodată în nici o limbă, cu excepția unui roman a cărui traducere în limba franceză o finanțase însuși don Pedro și din care se vânduseră 126 de exemplare. Dincolo de aceste miracole, presa afirma la unison că "s-a născut un clasic" și că romanul marca "întoarcerea unuia dintre cei mari, condeii cel mai de seamă al vremii noastre: Vidal, maestrul indiscutabil".

Pe pagina opusă a câtorva din aceste ziare, într-un spațiu mai modest, de una sau două coloane, am putut întâlni și câteva semnalări ale romanului scris de un anume David Martin. Cea mai favorabilă începea astfel: "Lucrare de începător, scrisă într-un stil pedestru, *Pașii cerului*, a debutantului David Martin, evidențiază încă de la prima pagină lipsa de mijloace și de talent a autorului său". O a doua estima că "debutantul Martin încearcă să-l imite pe maestrul Pedro Vidal, fără să izbutească". Ultima pe care am fost în stare s-o citesc, publicată în *La Voz de la Industria*, începea direct cu un șapou cu caractere aldine în care spunea: "David Martin, un autor complet necunoscut, scriitor de reclame, ne surprinde cu ceea ce este, poate, cel mai prost debut literar din acest an".

Am lăsat pe masă ziarele și cafeaua pe care o comandasem și am apucat-o pe Rambla în jos, spre sediul editurii lui Barrido și Escobillas. Pe drum, am trecut prin fața a patru sau cinci librării, toate împodobite cu nenumărate exemplare din romanul lui Vidal. În nici una n-am întâlnit măcar un exemplar dintr-al meu. În toate se repeta același episod pe care îl trăisem la "Catalonia".

- Păi, să vedeți, nu știu ce s-o fi întâmplat, fiindcă trebuia să ne sosească alaltăieri, dar editorul spune că a epuizat stocurile și că nu știe când o va retipări. Dacă doriți să-mi lăsați un nume și un număr de telefon, vă pot anunța când sosește... Ați întrebat la "Catalonia"? Dacă nici ei n-o au...

Cei doi asociați m-au primit cu un aer funebru și neprietenos: Barrido, înapoia biroului său, mângâind un stilou, și Escobillas, în picioare în spatele lui, sfredelindu-mă cu privirea. Otravă se linge pe buze de nerăbdare, așezată pe un scaun lângă mine.

- Nu știi cât de rău îmi pare, prietene Martin, explică Barrido, problema e următoarea: librării ne fac comenzile bazându-se pe recenzii care apar în ziare, să nu mă întrebi de ce. Dacă te duci în magazia de vizavi, vei vedea că avem trei mii de exemplare din romanul dumatăle, care stau și se prăpădesc de plictiseală.

- Cu toată cheltuiala și pierderile pe care acest lucru le presupune, completă Escobillas pe un ton vădit ostil.

- Am trecut pe la magazie înainte să vin aici și am constatat că există trei sute de exemplare. Șeful mi-a zis că nu s-au tipărit mai multe.

- Nu-i adevărat, ridică tonul Escobillas. Barrido îl întrerupse, conciliant.

- Iartă-l pe asociatul meu, Martin. Înțelege că suntem la fel de indignați, dacă nu și mai indignați ca dumneata, pentru tratamentul rușinos la care presa locală a supus o carte de care toți cei din această editură eram profund îndrăgostiți, dar te rog să înțelegi că, în ciuda încrederii noastre pline de entuziasm în talentul dumatăle, în cazul ăsta suntem legați de mâini și de picioare din pricina

confuziei create de aceste note de presă răutăcioase. Dar să nu te descurajezi, fiindcă Roma nu s-a făcut în două zile. Noi ne luptăm din răsuputeri să-i acordăm operei dumitale considerația pe care o merită înaltele ei calități literare...

- Printr-o ediție de trei sute de exemplare. Barrido oftă, îndurerat de lipsa mea de încredere.

- Ediția este de cinci sute, preciză Escobillas. După celelalte două sute au venit în persoană Barcelo și Sempere

ieri. Restul va apărea în tirajul următor, fiindcă în ultimul n-au intrat din pricină că a coincis cu mai multe noutăți editoriale. Dacă dumneata ai face un efort să ne înțelegi problemele și n-ai fi atât de egoist, ai vedea perfect lucrurile.

I-am privit pe toți trei, nevenindu-mi să-mi cred ochilor:

- Sa nu-mi spuneți ca n-o sa mai faceți nimic. Barrido mă privi, dezolat.

- Și ce ai vrea să facem noi, prietene? Am mizat pe totul sau nimic. Ajută-ne și dumneata puțin.

- Dacă ai fi scris măcar o carte ca aceea a prietenului dumitale Vidal, zise Escobillas.

- Acela chiar că-i un mare roman, confirmă Barrido. O spune până și *La Voz de la Industria*.

- Știam eu că așa are să se întâmple, continuă Escobillas.

Dumneata ești un nerecunoscător.

De lângă mine, Otravă mă privirea cu un aer mâhnit.

Mi s-a părut că o să-mi ia mâna să mă consoleze și i-am îndepărtat-o rapid. Barrido îmi oferi un zâmbet onctuos.

- Poate că tot răul e spre bine, Martin. Poate că e un semn de la Dumnezeu, care în infinita lui înțelepciune vrea să-ți arate calea de întoarcere spre treaba care le-a adus atâta fericire cititorilor cărții *Orașul blestemaților*.

Am izbucnit în râs. Barrido mi se alătură și, la un semn de-al lui, la fel făcură Escobillas și Otravă. Am contemplat corul acela de hiene și mi-am spus că, în alte împrejurări, momentul mi s-ar fi părut de o excelentă ironie.

- Așa îmi plăci, să fii optimist, spuse Barrido. Ce zici?

Când vom avea următorul episod al lui Ignatius B. Samson? Toți trei mă priviră cu solitudine și nerăbdare. Mi-am dres glasul ca să vocalizez cu precizie și le-am zâmbit.

- Duceți-vă dracului.

După ce am ieșit de acolo, am rătăcit ceasuri întregi pe străzile Barcelonei, fără nici o țintă. Am simțit că îmi venea greu să respir și ceva îmi apăsa pieptul. O sudoare rece îmi acoperea fruntea și mâinile. La lăsarea nopții, nemaștiind unde să mă ascund, am apucat-o înapoi spre casă. Trecând prin fața librăriei "Sempere și Fiii", am văzut că librarul umpluse vitrina cu exemplare din romanul meu. Era târziu și librăria era închisă, dar înăuntru era încă lumină, iar când am vrut să grăbesc pasul am văzut că Sempere mă observase și îmi zâmbea cu o tristețe pe care nu i-o mai văzusem niciodată în toți anii de când îl cunoșteam. A venit la ușă și a deschis.

- Întră o secunda, Martin.

- În altă zi, domnule Sempere.

- Fă-o pentru mine.

M-a luat de braț și m-a tras înăuntru, în librărie. L-am urmat până în spatele prăvăliei și acolo mi-a oferit un scaun. A umplut două pahare cu ceva ce mi s-a părut mai gros ca smoala și mi-a făcut semn să-l beau pe al meu dintr-o înghițitură. A făcut și el la fel.

- Am stat să răsfoiesc cartea lui Vidal, zise el.

- Succesul sezonului, am remarcat eu.

- El știe că dumneata ai scris-o?

Am ridicat din umeri.

- Ce mai contează?

Sempere mi-a dedicat aceeași privire cu care îl întâmpinase pe puștiul de opt ani, într-o zi de demult, când acesta venise în casa lui cu vânătași și cu dinții spărți.

- Te simți bine, Martin?

- Perfect.

Sempere tăgădui discret și se ridică să ia ceva de pe un raft. Am văzut că era un exemplar din romanul meu. Mi-l întinse împreună cu un stilou și zâmbi.

- Fii bun și dă-mi o dedicație.

După ce i-am scris dedicația, Sempere mi-a luat cartea din mână și a așezat-o în vitrina de onoare, dindărătul teșghelei, acolo unde păstra primele ediții, care nu erau de vânzare. Acela era sanctuarul particular al lui Sempere.

- Nu-i nevoie să faceți asta, domnule Sempere, am murmurat eu.

- O fac pentru că așa am chef și pentru că ocazia o merită. Cartea asta e o frântură din inima dumată, Martin. Și, atât cât mă privește pe mine, și dintr-a mea. O pun între *Le Pere Goriot* și *Educația sentimentală*.

- Țsta-i un sacrilegiu.

- Prostii. E una dintre cele mai bune cărți pe care le-am vândut în ultimii zece ani, și am vândut multe, îmi zise bătrânul Sempere.

Cuvintele lui amabile abia au izbutit să scrijelească acel calm rece și impenetrabil care începea să

mă năpădească. M-am întors acasă plimbându-mă, fără grabă. Când am ajuns la casa cu turn, mi-am turnat un pahar cu apă și, în timp ce-l beam în bucătărie, pe întuneric, am izbucnit în râs.

A doua zi de dimineață am primit două vizite de curtoazie.

Prima era a lui Pep, noul șofer al lui Vidal. Îmi aducea un mesaj din partea stăpânului, prin care mă convoca la un prânz la "Maison Doree", fără îndoială acea masă festivă pe care mi-o promisese cu ceva timp în urmă. Pep părea încurcat și dornic să plece cât mai repede. Aerul de complicitate pe care obișnuia să-l aibă cu mine se evaporase. N-a vrut să intre, ci a preferat să aștepte pe palier. Mi-a întins mesajul scris de Vidal abia privindu-mă în ochi și, imediat ce i-am zis că o să vin, a plecat fără să mai salute.

A doua vizită, o jumătate de ceas mai târziu, i-a adus la ușa mea pe cei doi editori ai mei, însoțiți de un domn cu o înfățișare rigidă și cu o privire pătrunzătoare, care s-a prezentat ca fiind avocatul lor. Acest trio formidabil afișa o expresie între doliu și beligeranță care nu lăsa loc de îndoieli cu privire la natura situației. I-am invitat să intre în galerie, unde s-au așezat pe rând, aliniați de la stânga la dreapta pe sofa, în ordinea descrescătoare a înălțimii.

- Pot să vă ofer ceva? Un păhărel de cianură?

Nu speram un zâmbet și nici nu l-am obținut. După o scurtă introducere a lui Barrido referitoare la pierderile cumplite pe care dezastrul creat de eșecul *Pașilor cerului* urma să le provoace editurii, avocatul a trecut la o expunere sumară în care, mai pe înțelesul tuturor, mi-a spus, nici mai mult, nici mai puțin, că, dacă nu reveneam la muncă în ipostaza mea de Ignatius B. Samson și nu predam un manuscris din *Orașul blestemaților* într-o lună și jumătate, mă vor da în judecată pentru nerespectarea contractului, daune, prejudicii și încă cinci sau șase termeni juridici care mi-au scăpat, fiindcă deja nu mai eram atent. Nu toate veștile erau proaste. În ciuda neplăcerilor iscate de purtarea mea, Barrido și Escobillas găsiseră în inima lor o perlă de generozitate cu care să netezească asperitățile și să pună bazele unei noi legături întemeiate pe prietenie și profit.

- Dacă dorești, poți cumpăra la un cost preferențial de șaptezeci la sută din prețul de vânzare toate exemplarele rămase din *Pașii cerului*, întrucât am constatat deja că pentru acest titlu nu există cerere și ne va fi imposibil să le includem în tirajul următor, explică Escobillas.

- De ce nu-mi înapoiți drepturile? Una peste alta, n-ați plătit un sfanț pentru ea și n-aveți de gând să încercați să vindeți nici măcar un exemplar.

- Nu putem face asta, prietene, nuanță Barrido. Cu toate că nu s-a concretizat nici un acot către dumneata personal, editarea a presupus o investiție extrem de importantă pentru editură, iar contractul pe care l-ai semnat este pe douăzeci de ani, cu posibilitatea de a fi prelungit în mod automat în același condiții în cazul în care editura se hotărăște să-și exercite dreptul legitim. Te rog să înțelegi că trebuie să căpătăm și noi ceva. Nu se poate ca totul să-i revină autorului.

După încheierea acestui discurs, i-am poftit pe cei trei domni să se îndrepte spre ieșire, fie pe propriile lor picioare, fie în șuturi, la alegere. Înainte să le închid ușa în nas, Escobillas a ținut să-mi azvârle una din privirile lui de deochi.

- Vrem un răspuns într-o săptămână, sau ești un om terminat, îngăimă el.

- Într-o săptămână, dumneata și imbecilul de asociat al dumitale veți fi morți, am replicat cu calm, fără să știu prea bine de ce am rostit aceste cuvinte.

Mi-am petrecut restul dimineții contemplând pereții, până când clopotele de la Santa Maria mi-au

amintit că se apropie ora întâlnirii mele cu don Pedro Vidal.

Mă aștepta la cea mai bună masă din sală, jucându-se cu un pahar de vin alb în mâini și ascultându-l pe pianistul care mângâia o piesă de Enrique Granados cu degete de catifea. Când m-a zărit, s-a ridicat și mi-a întins mâna.

- Felicitări, i-am zis.

Vidal a zâmbit imperturbabil și a așteptat să mă așez eu ca să ia loc și dânsul. Am lăsat să treacă un minut de tăcere la adăpostul muzicii și al privirilor unor oameni de neam bun, care îl salutau pe Vidal de la distanță sau veneau la masa noastră să-l felicite pentru succesul său, care era subiectul la ordinea zilei în tot orașul.

- David, nu știi cât de rău îmi pare pentru ce s-a întâmplat, începu el.

- Să nu vă pară rău, bucurați-vă.

- Crezi că toate astea înseamnă ceva pentru mine? Lingușirea câtorva nenorociți? Cea mai mare năzuință a mea era să te văd pe tine triumfând.

- Regret că v-am dezamăgit din nou, don Pedro. Vidal suspină.

- David, eu nu sunt vinovat că s-au luat de tine. Vina e a ta. O căutai cu lumânarea. Ești deja destul de mărișor ca să știi cum merg lucrurile.

- Spuneți-mi dumneavoastră.

Vidal plescăi din limbă, ca și când naivitatea mea l-ar fi ofensat.

- La ce te așteptai? Nu ești unul de-ai lor. Nu vei fi niciodată. N-ai vrut să fii, și crezi că te vor ierta. Te închizi în căsoiul tău și crezi că vei putea supraviețui fără să te aliniezi și să te conformezi regulilor jocului. Ei bine, te înșeli, David. Te-ai înșelat mereu. Nu așa merge treaba. Dacă vrei să joci de unul singur, fă-ți bagajele și du-te undeva unde să poți fi stăpân pe soarta ta, dacă un asemenea loc chiar există. Dar dacă rămâi aici, ar fi mai bine pentru tine să te înscrii într-o parohie, indiferent care. E foarte simplu.

- Asta faceți dumneavoastră, don Pedro? Vă înscrieți într-o parohie?

- Eu n-am nevoie, David. Eu sunt cel care le dă lor de mâncare. Nici pe asta n-ai înțeles-o niciodată.

- Ați fi surprins să aflați cât de repede mă pun la zi. Dar nu vă faceți griji, fiindcă recenziile alea contează cel mai puțin. De bine, de rău, mâine n-o să-și mai aducă aminte nimeni de ele, nici de ale mele, nici de ale dumneavoastră.

- Atunci, care-i problema?

- Lăsați-o baltă.

- Sunt ticăloșii ăia doi? Barrido și hoțul de cadavre?

- Nu vă mai gândiți la asta, don Pedro. Așa cum ați spus, vina e mea. Îmi aparține mie și nimănui altcuiva.

Un *maître* se apropie cu o privire întrebătoare. Eu nu mă uitasem pe meniu și nici n-aveam de gând s-o fac.

- Ca de obicei, pentru amândoi, îi indică don Pedro. Ospătarul se îndepărtă cu o plecăciune. Vidal se uita la mine de parcă aș fi fost un animal periculos închis într-o cușcă.

- Cristina n-a putut să vină, zise el. Am adus asta, ca să-i scrii o dedicație.

Lăsă pe masă un exemplar din *Pașii cerului*, care era învelit în hârtie purpurie cu emblema librăriei "Sempere și Fiii", și îl împinse spre mine. N-am schițat nici un gest să-l iau. Vidal deveni palid. Vehemența discursului și tonul său defensiv băteau în retragere. Acum urmează lovitura de grație, mi-am zis în sinea mea.

- Spuneți-mi odată ce aveți de spus, don Pedro. N-o să vă mușc.

Vidal goli paharul dintr-o sorbire.

- Voiam să-ți spun două lucruri. N-or să-ți placă.

- Încep să mă obișnuiesc.

- Unul are de-a face cu tatăl tău.

Am simțit cum zâmbetul acela otrăvit mi se întipărește pe buze.

- Am vrut să ți-o spun ani la rând, dar m-am gândit că n-o să-ți facă nici un bine. Vei crede că nu ți-am spus-o din lașitate, însă îți jur, îți jur pe ce vrei tu că...

- Ce? i-am retezat-o eu.

Vidal oftă.

- În noaptea când tatăl tău a murit...

- Când a fost asasinat, l-am corectat eu pe un ton glacial.

- A fost o greșeală. Moartea tatălui tău a fost o greșeală.

L-am privit fără să pricep.

- Oamenii aceia nu pe el îl căutau. S-au înșelat. Mi-am amintit privirile celor trei asasini în întuneric, mirosul de praf de pușcă și sângele tatei revărsându-se negru pe sub mâinile mele.

- Pe mine voiau să mă omoare, zise Vidal cu un firicel de glas. Un fost asociat al tatălui meu a descoperit că nevasta lui și cu mine...

Am închis ochii și am ascultat cum un râs întunecat se plămădește în sinea mea. Tata murise ciuruit din pricina unei încurcături amoroase de-a lui don Pedro.

- Spune ceva, te rog, mă imploră Vidal. Am deschis ochii.

- Care-i al doilea lucru pe care voiați să mi-l spuneți? Niciodată nu-l mai văzusem pe Vidal speriat. Ii stătea bine.

- Am cerut-o pe Cristina în căsătorie. O lungă tăcere.

- A acceptat.

Vidal își coborî privirea. Unul dintre ospătari se apropia cu gustările. Le depuse pe masă urându-ne „*Bon appetit*”. Vidal nu îndrăzni să mă mai privească. Gustările se răceau în farfurie. Imediat, am luat exemplarul din *Pașii cerului* și dus am fost.

În acea după-amiază, ieșind de la „Maison Doree”, m-am surprins umblând singur pe Rambla în jos, cu exemplarul acela din *Pașii cerului*. Pe măsură ce mă apropiam de colțul de unde începea strada Carmen, mâinile au început să-mi tremure. M-am oprit în fața vitrinei de la firma de bijuterii "Bagues", prefăcându-mă că mă uit la medalioanele din aur, sub formă de zâne și flori, presărate cu rubine. Fațada barocă și exuberantă a magazinelor "El Indio" se afla la câțiva metri și oricine ar fi crezut că e vorba de un mare bazar de minuni și miracole nebănuite, mai curând decât de o prăvălie de pânze și țesături. M-am apropiat agale și am intrat în holul care ducea spre ușă. Știam că ea nu mă

putea recunoaște, că poate nici eu însumi n-o mai puteam recunoaște, însă, chiar și așa, am rămas acolo aproape cinci minute până când m-am încumetat să intru. Când am făcut-o, inima îmi bătea cu putere și am simțit cum mâinile îmi asudă.

Pereții erau acoperiți de rafturi ticsite cu suluri mari de țesături de toate felurile, iar pe mese, vânzătorii, înarmați cu rulete și cu niște foarfeci speciali atârnați la brâu, le arătau costisitoarele pânze unor doamne de rang însoțite de servitoare și croitorese, ca și când ar fi fost vorba de niște materiale prețioase.

- Vă pot ajuta cu ceva, domnule?

Era un bărbat corpulent cu glas strident, înfofolit într-un costum de flanel ce părea gata-gata să plesnească dintr-o clipă în alta și să semene prăvălia cu fâșii plutitoare de pânză. Mă privea cu un aer condescendent și cu un zâmbet între forțat și ostil.

- Nu, am mormăit eu.

Atunci am văzut-o. Mama cobora de pe o scară, ținând în mână un mănunchi de resturi de materiale. Purta o bluză albă și am recunoscut-o pe loc. Se mai îngrășase puțin, iar chipul ei, mai estompat, avea acel aer, parcă de înfrângere, pe care ți-l conferă rutina și dezamăgirea. Vânzătorul, mânios, îmi vorbea în continuare, dar eu abia îi auzeam glasul. N-o vedeam decât pe ea cum se apropie și cum trece prin fața mea. Pentru o secundă m-a privit și, văzând că mă uit la ea, mi-a zâmbit docil, așa cum îi zâmbești unui client sau unui patron, iar apoi și-a văzut de treaba ei. Mi s-a pus un asemenea nod în gât, încât abia mi-am putut descleșta buzele ca să-l fac să tacă pe vânzător, și am avut nevoie de ceva timp ca să mă îndrept spre ieșire cu lacrimi în ochi. Odată ajuns în stradă, am traversat de cealaltă parte și am intrat într-o cafenea. M-am așezat la o masă în dreptul ferestrei care dădea spre ușa magazinului "El Indio" și am așteptat.

Trecuse aproape o oră și jumătate când l-am văzut pe vânzătorul care mă întâmpinase ieșind și trăgând grilajul de la intrare. În scurt timp, au început să se stingă luminile și au trecut unii dintre vânzătorii care lucrau acolo. M-am ridicat și am ieșit în stradă. Un puști de vreo zece ani ședea în ușa de alături, uitându-se la mine. I-am făcut semn să se apropie. A venit și i-am arătat un bănuț. A zâmbit de la o ureche la cealaltă și am constatat că îi lipseau mai mulți dinți.

- Vezi pachetul ăsta? Vreau să i-l dai unei doamne care o să iasă îndată. Îi spui că ți l-a dat un domn pentru ea, dar să nu-i zici că am fost eu. Ai priceput?

Puștiul încuviință. I-am dat bănuțul și cartea.

- Și acum, să așteptăm.

N-am avut de zăbovit prea mult timp. Trei minute mai târziu, am văzut-o ieșind. Se îndrepta spre Rambla.

- E doamna aceea. O vezi?

Mama se opri o clipă în fața porticului bisericii Betleemului și i-am făcut semn puștiului, care a dat fuga spre ea. Am asistat la scenă de la distanță, fără să-i pot auzi cuvintele.

Copilul i-a întins pachetul și ea l-a privit uimită, șovăind dacă să-l accepte sau nu. Băiatul a insistat și, în cele din urmă, ea a luat pachetul în mână și s-a uitat după puști cum o ia la goană. Descumpănită, s-a întors într-o parte și-n cealaltă, căutând cu privirea. A cântărit pachetul, cercetând hârtia purpurie în care era învelit. În cele din urmă, curiozitatea a biruit-o și l-a deschis.

Am privit-o cum scoate cartea. A ținut-o cu amândouă mâinile, privind coperta, apoi întorcând

volumul ca să-i vadă și coperta din spate. Am simțit cum mi se taie răsuflarea și am vrut să mă apropiu de ea, să-i spun ceva, dar n-am putut. Am rămas acolo, la câțiva metri de mama mea, pândind-o fără ca ea să bage de seamă că mă aflu în preajmă, până când și-a reluat drumul, cu cartea în mână, spre statuia lui Columb. Trecând prin fața Palatului Vicereginii, s-a apropiat de un coș de hârtii și a aruncat-o. Am privit-o plecând pe Rambla în jos, până când s-a pierdut în mulțime, ca și când niciodată nu s-ar fi aflat acolo.

Sempere-tatăl era singur în librăria lui, lipind cotorul unui exemplar din *Fortunata* și Jacinta care se desprindea în bucăți, când și-a ridicat privirea și m-a văzut de cealaltă parte a ușii. I-au fost suficiente două secunde ca să vadă starea în care mă aflam. Mi-a făcut semn să intru. De cum am ajuns înăuntru, librarul mi-a oferit un scaun.

- Arăți rău, Martin. Ar trebui să te duci la un doctor.

Dacă ți-e frică, te însoțesc. Nici mie nu-mi plac medicii, cu halatele lor albe și cu chestiile ascuțite pe care le țin în mână, dar uneori n-avem încotro.

- E numai o durere de cap, domnule Sempere. Deja îmi trece.

Sempere îmi turnă un pahar cu apă de Vichy.

- Ține. Asta le vindecă pe toate, mai puțin prostia, care-i o pandemie în creștere.

Am zâmbit fără chef la gluma lui Sempere. Am golit paharul de apă și am suspinat. Simțeam greața pe buze și o apăsare intensă care îmi zvâcnea îndărătul ochiului stâng. Pentru o clipă, am crezut că o să mă prăbușesc și am închis ochii. Am respirat adânc, rugându-mă să nu rămân acolo lat. Destinul nu putea să aibă un simț al umorului atât de pervers încât să mă fi condus până la librăria lui Sempere ca să-i lase bacșiș, drept mulțumire pentru tot ce făcuse pentru mine, un cadavru. Am simțit o mână care îmi susținea fruntea cu delicatețe. Sempere. Am deschis ochii și m-am pomenit cu librarul și cu fiul său, care își făcuse apariția, privind-mă cu o expresie de priveghi.

- Să-l anunț pe doctor? întrebă Sempere-fiul.

- Mă simt deja mai bine, mulțumesc. Mult mai bine.

- Nu știi, dar ai un fel de a te simți mai bine de ți se face părul măciucă. Ești pământiu.

- Mai e un pic de apă?

Sempere-fiul se grăbi să-mi umple paharul.

- Vă rog să iertați spectacolul, le-am zis eu. Vă asigur că nu l-am pregătit înadins.

- Nu vorbi prostii.

- Poate că ți-ar prinde bine să mănânci ceva dulce. Se poate să fi fost o cădere a glicemiei... observă fiul.

- Du-te până la cuptorul din colț și adu ceva dulce, conveni librarul.

De îndată ce am rămas singuri, Sempere mă țintui cu privirea.

- Vă jur că mă duc la doctor, am zis și eu.

Două minute mai târziu, fiul librarului s-a întors cu o pungă de hârtie cu tot ce avea mai bun patiseria din cartier. Mi-a întins-o și am ales o brioșă care, cu alt prilej, mi s-ar fi părut la fel de ispititoare ca posteriorul unei artiste dintr-un ansamblu de revistă.

- Mușcă, ordonă Sempere.

Am mâncat docil brioșa. Încetul cu încetul, am început să mă simt mai bine.

- Parcă ai revenit la viață, observă fiul.

- Ce nu vindecă gogoșile din colțul străzii...

În clipa aceea am auzit clopoțelul de la ușă. Un client intrase în librărie și, la încuviințarea tatălui său, Sempere-fiul ne-a părăsit ca să se ocupe de el. Librarul a rămas lângă mine și încerca să-mi măsoare pulsul apăsându-mi încheietura mâinii cu degetul arătător.

- Domnule Sempere, vă amintiți, cu mulți ani în urmă, când mi-ați spus că, dacă într-o bună zi va trebui să salvez o carte, s-o salvez cu adevărat, atunci să vin la dumneavoastră?

Sempere aruncă o privire spre cartea pe care o recuperasem din coșul de hârtii în care o azvârlise mama și pe care încă o țineam în mână.

- Așteaptă cinci minute.

Începea să se întunece când am coborât pe Rambla, prin forfota de lume care ieșise la plimbare într-o după-amiază călduroasă și umedă. Briza abia adia, balcoanele și ferestrele erau larg deschise, iar oamenii priveau afară defilarea de siluete pe sub cerul aprins de chihlimbar. Sempere pășea cu pas vioi și nu și-a încetinit marșul până când n-am zărit porticul întunecat care se deschidea la intrarea pe strada Arc del Teatre. Înainte să traversăm m-a privit solemn și mi-a zis:

- Martin, ceea ce vei vedea acum nu vei putea povesti nimănui - nici lui Vidal. Nimănui.

Am încuviințat, intrigat de aerul de seriozitate și de mare taină al librarului. L-am urmat pe Sempere pe strada îngustă, o simplă breșă între clădirile sumbre și ruinate, ce păreau să se aplece ca niște sălcii de piatră pentru a închide linia cerului profilată de terasele de pe acoperișuri. În scurt timp, am ajuns la o poartă mare din lemn care parcă fereca o veche biserică rămasă o sută de ani pe fundul unei mlaștini. Sempere urcă cele două trepte până la poartă și apucă ciocănelul din bronz, de forma unui mic diavol zâmbitor. Lovi de trei ori în ușă și coborî din nou să aștepte lângă mine.

- Ceea ce vei vedea acum nu vei putea povesti...

-... nimănui. Nici lui Vidal. Nimănui.

Sempere încuviință cu severitate. Am așteptat preț de două minute, până când s-a auzit ceea ce păreau a fi o sută de zăvoare descuiate în același timp. Poarta s-a întredeschis cu un geamăt adânc și a apărut chipul unui bărbat între două vârste, cu părul rar, cu o expresie de pasăre răpitoare și o privire pătrunzătoare.

- Colac peste pupăză, numai Sempere mai lipsea, să vezi și să nu crezi, trânti el. Ce-mi aduci azi? Încă un pasionat de literatură din aceia care nu-și trag o iubită fiindcă preferă să stea cu mama?

Sempere făcu abstracție de această primire sarcastică.

- Martin, el este Isaac Monfort, păzitorul acestui loc și posesor al unei simpatii fără seamăn. Să-i dai ascultare în tot ce-ți va spune. Isaac, el este David Martin, un prieten bun, scriitor și un om în care am încredere.

Numitul Isaac mă măsură din creștet până-n tălpi fără prea mult entuziasm, apoi schimbă o privire cu Sempere.

- Un scriitor nu e niciodată un om de încredere. Ia să vedem, ți-a explicat Sempere care sunt regulile?

- Doar că nu pot vorbi nimănui despre ceea ce voi vedea aici.

- Aceasta este prima și cea mai importantă. Dacă nu o respecti, eu însumi voi veni și-ți voi suci gâtul. Ai prins care-i ideea de ansamblu?

- Sută la sută.

- Atunci, la drum, zise Isaac făcându-mi semn să intru.

- Eu acum plec, Martin, și vă las pe voi. Aici o să fie în siguranță.

Am înțeles că Sempere se referea la carte. M-a îmbrățișat cu putere și apoi s-a pierdut în noapte. Am pășit pragul, iar numitul Isaac a tras de o manetă din spatele porții. Mii de mecanisme înnodate într-o încâlceală de bare și scripeți au zăvorât-o. Isaac a luat de jos o lampă cu gaz și a ridicat-o în dreptul feței mele.

- Arătați foarte rău, stabili el.

- Indigestie, am replicat.

- De la ce?

- De la realitate.

- Poftește la coadă, o reteză dânsul.

Am înaintat printr-un lung coridor pe ale cărui flancuri învăluite în semiîntuneric se întrezăreau fresce și scări de marmură. Am pătruns în acea incintă de palat și, curând, în fața noastră s-a deslușit intrarea spre ceea ce părea a fi o sală mare.

- Ce-ai adus? întrebă Isaac.

- *Pașii cerului. Un roman.*

- Halal titlu, de prost gust. Te pomenești că dumneata ești autorul?

- Mă tem că da.

Isaac suspină, oftând discret.

- Și ce-ai mai scris?

- *Orașul blestemaților*, volumele de la unu la douăzeci și șapte, printre altele.

Isaac se întoarce spre mine și zâmbi, încântat.

- Ignatius B. Samson?

- Odihnească-se în pace și sluga dumneavoastră.

Enigmaticul păzitor se opri atunci și lăsă lampa pe ceea ce părea a fi o balustradă suspendată în dreptul unei bolți de mari dimensiuni. Am ridicat privirea și am rămas fără grai. Un labirint colosal de punți, pasaje și rafturi ticsite cu sute de mii de cărți se ridica alcătuiind o uriașă bibliotecă pe care nu puteai s-o cuprinzi cu privirea. O încâlceală de tuneluri străbătea imensa structură, care părea să urce în spirală către o mare cupolă de sticlă, dinspre care se strecurau perdele de lumină și beznă. Am putut zări câteva siluete izolate care cutreierau pasarele și scări ori examinau amănunțit culoarele acelei catedrale alcătuite din cărți și din cuvinte. Nu-mi puteam crede ochilor și m-am uitat, uluit, la Isaac Monfort. Acesta zâmbea ca un vulpoi bătrân care își savurează trucul preferat.

- Ignatius B. Samson, bine ai venit în Cimitirul Cărților Uitate.

L-am urmat pe paznic până la baza marelui naos care adăpostea labirintul. Pardoseala pe care pășeam era peticită cu dale și lespezi cu inscripții funerare, cruci și chipuri estompate în piatră. Păzitorul se opri și plimbă felinarul cu gaz peste câteva din piesele acelu puzzle macabru, spre delectarea mea.

- Rămășițe ale unei vechi necropole, explică el. Dar asta să nu-ți dea vreo idee și să te hotărăști să-mi pici mort aici.

Am continuat până într-o zonă din fața structurii centrale, care părea să țină loc de prag. Isaac îmi tot recita încontinuu normele și îndatoririle, țintuindu-mă din când în când cu câte o privire pe care eu, mai apoi, o îmblânzeam printr-o încuviințare ascultătoare.

- Articolul unu: prima oară când cineva vine aici are dreptul să-și aleagă o carte, cea pe care o vrea, dintre toate câte există în acest loc. Articolul doi: când cineva adoptă o carte, își asumă obligația de a o proteja și de a face tot posibilul să nu se piardă niciodată. Pentru tot restul vieții. Până acum ai nelămuriri?

Mi-am ridicat privirea spre imensitatea labirintului.

- Cum să alegi o singură carte din atâtea?

Isaac ridică din umeri.

- Unii preferă să creadă că, de fapt, cartea este cea care îi alege pe ei... Destinul, ca să spunem așa. Ceea ce vezi dumneata aici este suma secolelor de cărți pierdute și uitate, cărți care erau condamnate să fie distruse și reduse la tăcere pentru totdeauna, cărți care păstrează memoria și sufletul unor vremuri și minuni de care nimeni nu-și mai amintește. Nimeni dintre noi, nici măcar cei mai vârstnici, nu știe exact când a fost creat acest loc, și nici cine l-a creat. Probabil e aproape la fel de vechi ca orașul însuși și a crescut odată cu el, în umbra lui. Știm că edificiul a fost ridicat din rămășițele unor palate, biserici, temnițe și spitale care probabil au existat cândva pe acest loc. Structura principală datează de la începutul secolului al XVIII-lea și de atunci s-a schimbat în permanență. Înainte vreme, Cimitirul Cărților Uitate a stat ascuns sub tunelurile orașului medieval. Unii spun că, pe vremea Inchiziției, oameni știutori de carte și liber-cugetători ascundeau cărți interzise în sarcofage și le îngropau în osuarele existente în tot orașul ca să le protejeze, nădăjduind că generațiile viitoare le vor putea dezgropa. La jumătatea secolului trecut, s-a descoperit un lung tunel care conduce din măruntaiele labirintului până în pivnițele unei vechi biblioteci care, astăzi, e blocată și ascunsă sub ruinele unei vechi sinagogi din cartierul Call. Când ultimele ziduri ale orașului au căzut, s-a produs o alunecare de teren, iar tunelul a fost inundat de apele torentului subteran care, de veacuri, curge pe sub ceea ce astăzi este Rambla. Acum e impracticabil, dar bănuim că, pentru mult timp, tunelul cu pricina a fost una din principalele căi de acces către locul acesta. Cea mai mare parte a structurii pe care o poți vedea s-a dezvoltat de-a lungul secolului al XIX-lea. Nu mai mult de o sută de persoane din tot orașul cunosc locul acesta și sper că Sempere n-a comis o eroare atunci când te-a inclus și pe dumneata printre ele ...

Am tăgăduit energic, însă Isaac mă privea cu scepticism.

- Articolul trei: îți poți înmormânta cartea oriunde vrei.

- Și dacă mă rătăcesc?

- O clauză adițională, din partea mea: încearcă să nu te rătăcești.

- S-a rătăcit cineva vreodată? Isaac lăsă să-i scape o pufnitură.

- Când am început să lucrez aici, cu ani în urmă, umbla povestea despre Dario Alberti de Cymerman. Presupun că Sempere nu ți-a vorbit despre asta, firește...

- Cymerman? Istoricul?

- Nu, dresorul de foci. Câți Dario Alberti de Cymerman cunoști? Fapt este că, în iarna anului 1889, Cymerman a intrat în labirint, unde a dispărut timp de o săptămână. A fost găsit pitit într-unul din tuneluri, aproape mort de groază. Se zidise înapoia mai multor rânduri de texte sfinte, ca să nu fie văzut.

- Văzut de cine? Isaac mă privi lung.

- De omul în negru. Sigur Sempere nu ți-a povestit asta?

- Sigur nu.

Isaac își coborî glasul și adoptă un ton confidențial.

- Unii dintre membri, de-a lungul anilor, l-au văzut uneori pe omul în negru în tunelurile labirintului. Fiecare îl descrie altfel. Unii chiar afirmă că au stat de vorbă cu el. Într-o vreme, a circulat zvonul că omul în negru este spiritul unui autor blestemat pe care unul dintre membri l-a dat de gol după ce a luat de aici una din cărțile lui și nu și-a ținut făgăduiala. Cartea s-a pierdut pentru totdeauna, iar autorul răposat rătăcește pe vecie pe coridoare căutând răzbunare - știi dumneata, soiul acela de chestii gen Henry James, cu mare priză la public.

- Doar n-o să-mi spuneți că dați crezare unui asemenea lucru.

- Bineînțeles că nu. Eu am altă teorie. Acea a lui Cymerman.

- Și anume....

- Că omul în negru este proprietarul acestui loc, părintele tuturor cunoștințelor secrete și interzise, al științei și al memoriei, purtătorul de lumină al povestitorilor și scriitorilor din vremuri imemorabile... Este îngerul nostru păzitor, îngerul minciunilor și al nopții.

- Mă luați peste picior.

- Orice labirint își are minotaurul său, preciză păzitorul.

Isaac zâmbi enigmatic și îmi arătă spre intrarea în labirint.

- E numai al dumitale.

Am apucat-o pe o pasarelă care conducea spre una din intrări și am pătruns încetișor într-un lung coridor de cărți care descria o curbă ascendentă. Când ajungea la capătul curbei, tunelul se bifurca în patru culoare și forma un mic cerc din care urca o scară în spirală ce se pierdea în sus. Am urcat treptele până am dat peste un palier dinspre care porneau trei tuneluri, Am ales unul dintre ele, pe acela despre care credeam că duce spre inima structurii, și m-am aventurat. În trecere, ștergeam cu degetele cotoarele a sute de cărți. M-am lăsat impregnat de miros, de lumina ce izbutea să se strecoare prin fante și din felinarele de sticlă fixate în structura din lemn, plutind în oglinzi și penumbre. Am umblat fără țintă preț de aproape treizeci de minute, până când am ajuns într-un soi de cameră închisă, unde se aflau o masă și un scaun. Pereții erau alcătuiți din cărți și păreau solizi, cu excepția unei mici crăpături, de unde aveai impresia că cineva luase un volum. Am hotărât că acela

va fi noul cămin al *Pașilor cerului*. Am contemplat coperta pentru ultima oară și am recitit primul paragraf, imaginându-mi clipa când, dacă așa voia soarta, mulți ani după ce voi fi murit și voi fi fost uitat, cineva va străbate același drum și va ajunge în acea sală pentru a găsi o carte necunoscută în care eu puseseam tot ceea ce aveam de oferit. Am așezat-o acolo, cu sentimentul că eu sunt cel care rămâne pe raft. Chiar atunci am simțit o prezență în spatele meu și m-am întors ca să mă pomenesc, privindu-mă fix în ochi, cu omul în negru.

La început nu mi-am recunoscut propria privire în oglindă, într-una din multele care alcătuiau un lanț de lumină slabă de-a lungul coridoarelor labirintului. Chipul și pielea pe care le vedeam oglindite erau ale mele, însă ochii erau ai unui străin. Tulburi, întunecați și debordând de răutate. Mi-am desprins privirea și am simțit cum greața îmi dă din nou târcoale. M-am așezat pe scaunul din fața mesei și am respirat adânc. Mi-am imaginat că până și doctorului Trias i-ar fi putut părea amuzantă ideea că acelui chiriaș al creierului meu, excrescența tumorală, cum îi plăcea lui s-o numească, i s-ar fi năzărit să-mi aplice lovitura de grație în locul acela și să-mi acorde cinstea de a fi primul cetățean permanent al Cimitirului Romancierilor Uitați. Îngropat în compania ultimei și lamentabilei sale opere, cea care l-a dus la mormânt. Cineva avea să mă găsească acolo peste zece luni sau peste zece ani, ori poate niciodată. Un *gran finale*, demn de *Orașul blestemaților*.

Cred că m-a salvat râsul amar, care mi-a limpezit capul și m-a făcut să conștientizez unde mă aflam și ce venisem să fac. Mă pregăteam să mă ridic de pe scaun când l-am văzut. Era un volum grosolan, de culoare închisă și fără titlu vizibil pe cotor. Se afla deasupra unui teanc de alte patru cărți în capătul mesei. L-am luat în mână. Copertele păreau legate în piele, ori într-un fel de piele tăbăcită și închisă la culoare, mai degrabă din pricina atingerii repetate decât fiindcă ar fi fost vopsită. Cuvintele titlului, care fuseseră întipărite cu ceea ce am presupus că era un fel de fier înroșit pe scoarța cărții, erau șterse, însă pe pagina a patra se putea citi același titlu, în mod limpede.

Lux Aeterna D.M.

Am presupus că inițialele, care coincideau cu ale mele, corespundeau numelui autorului, însă în carte nu mai exista nici un indiciu care să confirme acest lucru. Am răsfoit grăbit câteva pagini și am recunoscut cel puțin cinci limbi diferite care alternau în text. Spaniolă, germană, latină, franceză și ebraică. Am citit, la întâmplare, un paragraf care m-a dus cu gândul la o rugăciune de care nu-mi aminteam să fi existat în liturgia tradițională și m-am întrebat dacă nu cumva acel registru era un soi de liturghier sau un compendiu de rugăciuni. Textul era punctat cu numerale și strofe cu începuturi subliniate ce păreau să indice episoade sau diviziuni tematice. Cu cât îl examinam mai mult, cu atât mai mult îmi dădeam seama că, de fapt, îmi amintea de evangheliile și catehismele de pe vremea când eram elev.

Aș fi putut să ies de acolo, să aleg orice alt volum dintre sutele de mii și să părăsesc acel loc pentru a nu mă mai întoarce niciodată. Aproape am crezut că am și făcut-o, până când mi-am dat seama că parcurgeam drumul îndărăt prin tunelurile și coridoarele labirintului cu cartea în mână, ca și când ar fi fost un parazit care mi se lipise de piele. Pentru o clipă, mi-a trecut prin cap ideea că acea carte voia să iasă din locul cu pricina mai mult decât voiam eu și că, într-un fel sau altul, îmi călăuzea pașii. După ce am făcut câteva ocoluri și am trecut de două ori prin dreptul aceluiași exemplar din volumul al patrulea din operele complete ale lui LeFanu, m-am pomenit, fără să știu cum, în dreptul scării care cobora în spirală, iar de acolo am izbutit să găsesc drumul spre ieșirea din labirint. Bănuisem că Isaac mă va aștepta în prag, însă nu exista nici un semn că ar fi fost prezent, deși am avut certitudinea că cineva mă privește din întuneric. Marea boltă a Cimitirului Cărților Uitate era cufundată într-o liniște adâncă.

- Isaac! am strigat.

Ecoul glasului s-a pierdut în umbră. Am așteptat câteva secunde zadarnic și m-am îndreptat spre ieșire. Semiîntunericul albastru care se strecura prin cupolă s-a risipit treptat până când bezna din jurul meu a devenit aproape totală. Câțiva pași mai departe, am deslușit o lumină care pâlpâia într-un capăt al galeriei și am putut constata că paznicul lăsase felinarul jos, lângă poartă. M-am întors pentru ultima oară să scrutez întunericul din galerie. Am tras de mânerul care pune în mișcare mecanismul de bare și scripeți. Elementele încuietorii s-au eliberat unul câte unul și poarta a cedat câțiva centimetri. Am împins-o exact atât cât să pot trece și am ieșit. În câteva secunde, poarta a început să se închidă la loc și s-a ferecat cu un ecou adânc.

Pe măsură ce mă depărtam de locul acela, am simțit cum magia lui mă părăsea, iar greața și durerea mă năpădeau din nou. Am căzut cu fața în jos de două ori, prima dată pe Rambla și a doua când am încercat să traversez Via Layetana, unde un copil m-a ridicat și m-a salvat să nu fiu călcat de un tramvai. Cu mare greutate am ajuns până la ușa mea. Casa stătuse închisă toată ziua, iar căldura, acea căldură umedă și otrăvitoare care, de la o zi la alta, sufoca orașul încetul cu încetul, plutea prin interior sub forma unei lumini prăfoase. Am urcat până în camera de lucru din turn și am deschis larg ferestrele. Abia adia un suflu de briză pe sub un cer acoperit de nori negri care se mișcau în cercuri deasupra Barcelonei. Am lăsat cartea pe masa mea de scris și mi-am spus că voi avea timp să o examinez amănunțit. Sau poate că nu. Poate că timpul meu se terminase. Prea puțin părea să mai conteze.

În acele clipe abia mă țineam pe picioare și simțeam nevoia să mă întind în întuneric. Am scos unul din cele două flacoane cu pilule de codeină din sertar și am dat pe gât trei sau patru dintr-o înghițitură. Mi-am vârât flaconul în buzunar și am luat-o pe scări în jos, nefiind absolut sigur că voi ajunge întreg până în dormitor. Când am ajuns în hol, mi s-a părut că văd o pâlpâire în linia de lumină de sub ușa principală, ca și când cineva s-ar fi aflat de partea cealaltă. M-am apropiat încet de intrare, sprijinindu-mă de pereți.

- Cine-i? am întrebat.

Nici un răspuns, nici un sunet. Am șovăit o clipă, apoi am deschis și am ieșit pe palier. M-am aplecat să mă uit pe scări în jos. Treptele coborau în spirală, estompându-se în întuneric. Nu era nimeni. M-am întors spre ușă și am băgat de seamă că micul felinar care ilumina palierul pâlpâie. Am intrat din nou în casă și am închis cu cheia, lucru pe care de multe ori uitam să-l fac. Atunci l-am văzut. Era un plic de culoare crem cu margini zimțate. Cineva îl strecurase pe sub ușă. Am îngenuncheat ca să-l ridic. Era o hârtie groasă și poroasă. Plicul era sigilat cu ceară roșie și purta numele meu. Blazonul întipărit în ceară înfățișa silueta îngerului cu aripile întinse., L-am deschis.

Stimate domnule Martin,

Urmează să-mi petrec o bucată de vreme în oraș și mi-ar plăcea tare mult să mă pot bucura de compania dumitale și, poate, de ocazia de a relua subiectul ofertei mele. Ți-aș fi deosebit de recunoscător dacă, în cazul în care nu ai un alt program stabilit, m-ai însoți la cină în următoarea zi de vineri 13 a lunii în curs, la ora 10 seara, într-o mică vilă pe care am închiriat-o pentru șederea mea la Barcelona. Casa se află la intersecția străzilor Olot și San Jose de la Montana, lângă intrarea în Parcul Giiell. Îmi doresc și nădăjduiesc că vei putea veni.

Al dumitale prieten,

ANDREAS CORELLI

Am lăsat biletul să cadă pe jos și m-am târât până în galerie. Acolo m-am întins pe canapea, la adăpostul semiîntunericului. Mai erau șapte zile până la această întâlnire. Am zâmbit în sinea mea. Nu credeam că voi mai trăi șapte zile. Am închis ochii și am încercat să ațipesc. Șuieratul acela permanent din urechi îmi părea acum mai zgomotos ca niciodată. Împunsături de lumină albă se aprindeau în mintea mea cu fiecare bătaie a inimii.

Nu veți putea nici măcar să vă gândiți să scrieți.

Am deschis din nou ochii și am scrutat întunericul albastru care învăluia galeria. Lângă mine, pe masă, încă mai era vechiul album cu fotografii pe care îl lăsase Cristina. Nu avusesem curaj să-l arunc, nici măcar să-l ating. Am întins mâna spre album și l-am deschis. Am întors filele până când am dat peste imaginea pe care o căutam. Am smuls-o de pe pagină și am cercetat-o. Cristina, copilă fiind, mergând de mână cu un străin pe platforma aceea care înainta în mare. Am strâns fotografia la piept și m-am lăsat biruit de oboseală. Încetul cu încetul, amărăciunea și furia din acea zi, din acei ani, s-au stins treptat și m-a învăluit o beznă caldă, plină de glasuri și de mâini care mă așteptau. Mi-am dorit să mă pierd în ea așa cum nu-mi dorisem nimic toată viața, însă ceva a tras de mine și un junghi de lumină

și de durere m-a smuls din acel vis plăcut ce făgăduia să nu se mai sfârșească.

Încă nu șopti glasul, încă nu.

Am știut că zilele trec fiindcă, din când în când, mă trezeam și mi se părea că văd lumina soarelui răzbătând prin obloanele de la ferestre. În mai multe rânduri, mi s-a părut că aud bătăi la ușă și glasuri care îmi pronunțau numele și apoi dispăreau îndată. Câteva ceasuri sau câteva zile mai târziu m-am sculat și mi-am dus mâinile la față, ca să descopăr sânge pe buze. Nu știu dacă am coborât în stradă sau doar am visat. Însă, fără să-mi dau scama cum am ajuns acolo, m-am pomenit că o apucasem pe Paseo del Born, îndreptându-mă spre catedrala Santa Maria del Mar. Străzile erau pustii sub luna de mercur. Mi-am ridicat privirea și mi s-a părut că zăresc spectrul unei mari furtuni negre desfășurându-și aripile deasupra orașului. O lumină albă a despicat cerul și o mantie țesută din picături de ploaie s-a abătut ca un roi de pumnale de cristal. Cu o clipă înainte ca prima picătură să atingă pământul, timpul a stat în loc și sute de mii de lacrimi de lumină au rămas suspendate în văzduh ca niște fire de praf. Am știut că cineva sau ceva pășește în spatele meu și i-am putut simți răsuflarea în ceafă, rece și impregnată de duhoarea cărnii putrezite și a focului. Am simțit cum degetele sale, lungi și ascuțite, plutesc peste pielea mea și, în clipa aceea, pășind prin ploaia suspendată, și-a făcut apariția acea copilă care trăia doar în portretul pe care îl strângeam la piept. M-a luat de mână și a tras de mine, călăuzindu-mă din nou spre casa cu turn, lăsând în urmă acea prezență înghețată care șerpuia în spatele meu. Când mi-am revenit în simțiri, trecuseră șapte zile.

Eram în zorii zilei de vineri, 13 iulie.

Pedro Vidal și Cristina Sagnier s-au căsătorit în acea dupăamiază. Ceremonia a avut loc la ora cinci, în capela mănăstirii din Pedralbes. A asistat doar o mică parte din clanul Vidal, în timp ce, semn rău exponenții cei mai iluștri ai familiei, inclusiv tatăl mirelui, au absentat. Dacă ar fi existat guri rele, ar fi zis că ideea mezinului de a o lua în căsătorie pe fiica șoferului a căzut ca un șuvoi de apă rece peste membrii dinastiei. Dar nu au existat. Printr-un discret pact al tăcerii, cronicarii știrilor mondene aveau altceva de făcut în acea după-amiază și nici măcar o publicație nu s-a făcut ecoul ceremoniei. Nimeni nu s-a aflat acolo pentru a povesti cum la porțile bisericii s-a adunat un ciorchine de foste amante ale lui don Pedro, care plâneau în tăcere ca o adunătură de văduve ofilite, cărora nu le mai rămânea decât să-și piardă și ultima speranță. Nimeni nu s-a aflat acolo ca să povestească cum Cristina ținea în mână un buchet de trandafiri albi și purta o rochie de culoarea fildeșului care ise confunda cu pielea, creând impresia că mireasa venea la altar dezbrăcată, fără altă podoabă în afara vălului alb ce îi acoperea chipul și un cer de culoarea chihlimbarului ce părea să se strângă într-un vârtej de nori peste săgeata clopotniței.

Nimeni nu s-a aflat acolo ca să consemneze cum cobora din mașină și, pentru o clipă, se oprea să-și ridice privirea să se uite spre piața din fața portalului bisericii, până când ochii ei l-au întâlnit pe omul acela muribund, căruia îi tremurau mâinile și care murmura, fără ca nimeni să le poată auzi, cuvinte pe care urma să le ia cu el în mormânt.

- Fiți blestemați. Fiți blestemați amândoi.

Două ceasuri mai târziu, așezat în fotoliul din camera de lucru, am deschis caseta care, cu ani în urmă, ajunsese în mâinile mele și care conținea singurul lucru rămas de la tata. Am scos pistolul învelit în pânză și am deschis tamburul. Am introdus șase gloanțe și am închis arma la loc. Am dus țeava la tâmplă, am tras percutorul și am închis ochii. În clipa aceea am simțit cum acea rafală de vânt șfichiuia brusc turnul și ferestrele camerei de lucru se deschideau larg, izbind în perete cu putere. O adiere înghețată mi-a mângâiat pielea, ducând cu sine suflarea pierdută a marilor speranțe.

Taxiul urca încetișor spre marginile cartierului Gracia, îndreptându-se spre incinta solitară și sumbră a Parcului Giiell. Dealul era punctat cu vile care văzuseră și zile mai bune, și care acum se iveau printre arborii ce se legănau în vânt ca o apă neagră. Sus, pe coastă, am zărit poarta cea mare a incintei. Cu trei ani în urmă, la moartea lui Gaudi, moștenitorii contelui Giiell vânduseră primăriei acea zonă pustie, care nu avusese niciodată alt locuitor în afara arhitectului său, pe o peseta. Uitată și neîngrijită, grădina de coloane și turnuri te ducea acum cu gândul la un paradis blestemat. I-am zis șoferului să oprească în dreptul grilajului de la intrare și i-am achitat cursa.

- Domnule, sunteți sigur că aici vreți să coborâți? mă întrebă șoferul, care nu era prea sigur pe el. Dacă doriți, vă pot aștepta câteva minute...

- Nu-i nevoie.

Bâzâitul taxiului s-a pierdut la vale și am rămas singur cu ecoul vântului printre copaci. Frunzele uscate se târau la intrarea în parc și se învâртеjeau la picioarele mele. M-am apropiat de grilaj, care era închis cu lanțuri roase de rugină, și m-am uitat înăuntru. Lumina lunii mângâia silueta dragonului care străjuiește scara. O formă întunecată cobora treptele cu mare încetineală, observându-mă cu ochi ce străluceau ca niște perle sub apă. Era un câine negru. Animalul se opri la capătul de jos al scării și abia atunci am băgat de seamă că nu era singur. Alte două animale mă observau în tăcere. Unul se apropiase pe furiș prin umbra proiectată de casa paznicului, situată lateral față de intrare. Celălalt, cel mai mare dintre ele, se cățăraseră pe zid și mă privea de pe cornișă, la numai doi metri. Aburul răsuflării îi picura printre colții scoși la vedere. M-am retras cu mare încetineală, fără să-mi desprind privirea din ochii lui și fără să-i întorc spatele. Pas cu pas, am ajuns până pe trotuarul celălalt. Alt câine se cocoțase pe zid și mă urmărea din ochi. Am cercetat terenul în căutarea vreunui băț sau a vreunei pietre cu care să mă apăr, în caz că se hotărâu să sară și să vină după mine, dar pe jos nu erau decât frunze uscate. Știam că, dacă îmi feresc privirea și o iau la fugă, animalele mă vor urmări și nu voi putea străbate nici douăzeci de metri până să sară pe mine și să mă facă bucăți, Cel mai mare dintre animale înaintă câțiva pași pe zid și eram sigur că va sări. Al treilea, singurul pe care îl văzusem de la început și care probabil era pe post de momeală, începea să escaladeze partea mai joasă a zidului ca să li se alăture celorlalți doi. Acu-i acu, mi-am zis în sinea mea.

În clipa aceea, scăpărarea unui fulger a aprins și a luminat fețele de lup ale celor trei animale, care s-au oprit cât ai clipi. M-am uitat peste umăr și am văzut movila care se ridica la cincizeci de metri de intrarea în parc. Luminile din casă se aprinseseră, singurele de pe tot dealul. Unul dintre animale a scos un geamăt înăbușit și s-a retras în interiorul parcului. Celelalte l-au urmat o clipă mai târziu.

Fără să mai stau pe gânduri, am pornit spre casă. Așa cum îmi indicase Corelli în invitație, vila se ridica la intersecția străzilor Olot și San Jose de la Montana. Era o structură înaltă, cu multe unghiuri, pe trei niveluri, de forma unui turn surmontat de mansarde, care contempla, ca o santinelă, orașul și parcul fantomatic de la picioarele sale.

Casa era situată la capătul unui povârniș abrupt și al unor scări care te lăsau la poartă. Nimburi de lumină aurie răzbăteau prin ferestrele mari. Pe măsură ce urcam treptele din piatră, mi s-a părut că deslușesc o siluetă conturată deasupra unei balustrade de la etajul al doilea, nemișcată ca un păianjen pe propria-i plasă. Am ajuns la ultima treaptă și m-am oprit să-mi trag sufletul. Ușa principală era

Întredeschisă și o fâșie de lumină se întindea până la picioarele mele. M-am apropiat încet și m-am oprit în prag. Un miros de flori moarte emana dinăuntru. Am bătut în ușă cu dosul degetelor și aceasta s-a deplasat câțiva centimetri spre interior. În fața mea era un antreu și un coridor lung care pătrundea în casă. Am putut detecta un sunet sec și repetitiv, ca al unui oblon izbind în fereastră din pricina vântului, sunet ce provenea de undeva din casă și care amintea de bătaia unei inimi. Am înaintat câțiva pași în antreu și am văzut că, la stânga mea, se afla scara ce ducea spre turn. Mi s-a părut că aud pași ușori, pași de copil, urcând ultimele etaje.

- Bună seara! am strigat:

Înainte ca eco-ul glasului meu să se stingă pe coridor, sunetul de percuție care ticăia undeva prin casă s-a oprit. O tăcere deplină s-a pogorât în jurul meu și un curent de aer înghețat mi-a mângâiat fața.

- Domnule Corelli! Sunt Martin. David Martin. Neprimind nici un răspuns, m-am aventurat pe coridorul care înainta spre interiorul casei. Pereții erau acoperiți cu fotografii, portrete înrămate de diferite dimensiuni. După atitudinea și veșmintele subiecților, am presupus că majoritatea aveau cel puțin între douăzeci și treizeci de ani. Sub rama fiecăruia era o plăcuță cu numele celui din portret și anul în care fusese făcută poza. Am studiat acele chipuri care mă priveau dintr-un alt timp. Copii și bătrâni, doamne și domni. Toți aveau în comun o umbră de tristețe în privire, o chemare tăcută. Toți se uitau spre obiectiv cu o dorință care îți îngheța sângele în vine.

- Te interesează arta fotografică, prietene Martin ? spuse vocea de lângă mine.

M-am întors tresărind. Andreas Corelli contempla fotografiile alături de mine, cu un zâmbet melancolic. Nici nu-l văzusem, nici nu-l auzisem apropiindu-se, iar când mi-a zâmbit am simțit un frison.

- Credeam că nu vei veni.

- Și eu la fel.

- Atunci, permite-mi să te invit la un pahar de vin, să ciocnim pentru greșelile noastre.

L-am urmat până într-un salon cu ferestre largi, orientate către oraș. Corelli m-a poftit să iau loc într-un fotoliu și apoi a umplut două pahare dintr-o sticlă de cristal de pe o masă. Mi-a întins un pahar și a luat loc în fotoliul din fața mea.

Am gustat vinul. Era excelent. L-am golit aproape dintr-o sorbire și curând am simțit cum căldura care îmi cobora pe gât îmi domolește agitația. Corelli își adulmeca paharul și mă observa cu un zâmbet senin și prietenos.

- Ați avut dreptate, i-am zis.

- De obicei am dreptate, îmi răspunse Corelli. E o obișnuință care rareori îmi oferă vreo satisfacție. Uneori îmi spun că puține lucruri mi-ar plăcea mai mult decât eventuala certitudine că m-am înșelat.

- Asta se poate aranja cu ușurință. Întrebați-mă pe mine. Eu mă înșel întotdeauna.

- Ba nu, nu te înșeli. Mi se pare că vezi lucrurile aproape la fel de clar ca mine și că nici dumitale asta nu-ți aduce nici o satisfacție.

Ascultându-l, mi-a trecut prin minte că, în clipa aceea, singurul lucru care mi-ar fi putut oferi vreo satisfacție era să dau foc întregii lumi și să ard odată cu ea. Ca și când mi-ar fi citit gândul, Corelli zâmbi dezvelindu-și dinții și încuviințând.

- Eu te pot ajuta, ca prieten.

M-am surprins singur ferindu-mi privirea de a lui și concentrându-mă asupra micii broșe cu un înger de argint de pe reverul său.

- Drăguță broșă, am zis arătând spre ea.

- Amintire de familie, răspuse Corelli.

Mi s-a părut că schimbaserăm deja politețuri și banalități cât pentru toată seara.

- Doamnă Corelli, ce caut eu aici?

Ochii lui Corelli străluceau cu aceeași culoare pe care o avea și vinul care se legăna în paharul său.

- E foarte simplu. Te afli aici pentru că în sfârșit ai înțeles că acesta îți este locul. Te afli aici pentru că, acum un an, ți-am făcut o ofertă. O ofertă pe care, în acel moment, nu erai pregătit să o accepți, dar de care n-ai uitat. Iar eu mă aflu aici deoarece cred în continuare că ești omul pe care-l caut și de aceea am preferat mai curând să aștept douăsprezece luni decât să renunț și să merg mai departe.

- O ofertă pe care n-ați apucat niciodată să o detaliați, am amintit eu.

- De fapt, singurul lucru pe care ți l-am oferit au fost detaliile.

- O sută de mii de franci ca să lucrez un an de zile pentru dumneavoastră la scrierea unei cărți.

- Întocmai. Multă lume ar crede că acesta era esențialul.

Dar nu și dumneata.

- Mi-ați spus că, atunci când îmi veți explica ce fel de carte vreți să scriu pentru dumneavoastră, o voi face chiar dacă nu mă plătiți.

Corelli încuviință.

- Ai o memorie bună.

- Am o memorie excelentă, domnule Corelli, însă nu-mi amintesc să fi văzut, să fi citit sau să fi auzit de vreo carte editată de dumneavoastră.

- Te îndoiești de solvabilitatea mea?

Am tăgăduit încercând să ascund dorința și lăcomia care mă rodeau pe dinăuntru. Cu cât mai dezinteresat mă arătam, cu atât mai ispitit mă simțeam de promisiunile editorului.

- Pur și simplu mă intrigă motivele dumneavoastră, am remarcat eu.

- Așa și trebuie.

- În orice caz, vă amintesc că am un contract în exclusivitate cu Barrido și Escobillas, pentru încă cinci ani. Deunăzi am primit o vizită foarte elocventă din partea lor, în compania unui avocat ce părea foarte eficient. Dar presupun că nu contează, fiindcă cinci ani înseamnă prea mult timp - iar dacă ceva îmi este limpede, atunci acest ceva e că lucrul de care duc cel mai mult lipsă este timpul.

- Nu-ți face griji din pricina avocaților. Ai mei se dovedesc mult mai eficienți decât ai buboaielor ăloră două și nu pierd nici un proces, niciodată. Lasă amănuntele legale și litigioase în seama mea.

După felul cum a zâmbit când a rostit aceste cuvinte, mi-am spus că ar fi fost mai bine pentru mine să n-am de-a face vreodată cu avocații de la Editions de la Lumiere.

- Vă cred. Presupun că mai rămâne, atunci, de lămurit care sunt celelalte detalii ale ofertei

dumneavoastră, cele esențiale.

- Nu există un mod mai simplu de a-ți spune ce am de spus, așa încât cel mai bine ar fi să-ți vorbesc pe șleau.

- Vă rog.

Corelli se aplecă în față și mă pironi cu privirea.

- Domnule Martin, vreau să creezi o religie pentru mine. La început am crezut că nu l-am auzit bine.

- Cum ați spus?

Corelli îmi susținu acea privire cu ochii lui fără fund.

- Am spus că vreau să creezi o religie pentru mine. M-am uitat la el o bună bucată de vreme, amuțit.

- Mă luați peste picior.

Corelli tăgădui, savurându-și vinul cu plăcere.

- Vreau să-ți aduni tot talentul și să te dedici trup și suflet, ca să lucrezi, un an de zile, la cea mai mare poveste pe care vei fi creat-o vreodată: o religie.

N-am putut decât să izbucnesc în râs.

- Sunteți complet nebun. Asta-i oferta dumneavoastră?

Asta-i cartea pe care vreți să v-o scriu?

Corelli încuviință senin.

- V-ați greșit scriitorul. Eu nu știu nimic despre religie.

- Nu-ți face griji din pricina asta. Știu eu. Nu caut un teolog. Caut un narator. Dumneata știi ce este o religie, prietene Martin?

- De-abia mi-aduc aminte "Tatăl nostru".

- O rugăciune frumoasă și bine lucrată. Lăsând poezia la o parte, o religie este, mai mult sau mai puțin, un cod moral care se exprimă prin legende, mituri și orice alte artefacte literare, cu scopul de a stabili un sistem de convingeri, de valori și de norme prin care să reglementeze o cultură sau o societate.

- Amin, am replicat eu.

- Ca și în literatură sau în orice act de comunicare, ceea ce îi conferă eficiență este forma, și nu conținutul, continuă Corelli.

- Tocmai îmi spuneți că o doctrină este, mai mult sau mai puțin, o poveste.

- Totul e o poveste, domnule Martin. Ceea ce credem, ceea ce cunoaștem, ceea ce ne amintim și chiar ceea ce visăm. Totul e o poveste, o narațiune, o succesiune de întâmplări și personaje care comunică un conținut emoțional. Un act de credință este un act de acceptare, și anume de acceptare a unei povești care ni se istorisește. Noi acceptăm ca fiind adevărat doar ceea ce poate fi povestit. Să nu-mi spui că nu te ispitește ideea.

- Nu.

- Nu te ispitește să creezi o poveste pentru care oamenii să fie în stare să trăiască și să moară, pentru care să fie în stare să ucidă și să se lase uciși, să se jertfească și să se osândească, să-și dea

sufletul? Ce provocare mai mare ar putea fi pentru meseria dumitale decât aceea de a crea o poveste atât de puternică încât să treacă dincolo de ficțiune și să se preschimbe în adevăr revelat?

Ne-am privit în tăcere preț de mai multe secunde.

- Cred că știți deja răspunsul meu.

Corelli zâmbi.

- Eu da. Cel care cred că încă nu-l știe ești dumneata.

- Vă mulțumesc pentru companie, domnule Corelli. Și pentru vin și pentru discursuri. Foarte provocatoare. Aveți mare grijă cui i le spuneți. Vă urez să vă găsiți omul, iar cărțulia să fie un adevărat succes.

M-am ridicat și am dat să plec.

- Ești așteptat undeva, domnule Martin? Nu i-am răspuns, însă m-am oprit.

- Oare nu ne înfuriem atunci când știm că ar putea exista atâtea lucruri pentru care să trăim, cu sănătate și cu avere, fără piedici? îmi zise Corelli din spate. Oare nu ne înfuriem atunci când acestea ne sunt smulse din mână?

M-am întors încet.

- Ce înseamnă un an de muncă pe lângă posibilitatea ca tot ce ne dorim să devină realitate? Ce înseamnă un an de muncă pe lângă promisiunea unei existențe îndelungate și îmbelșugate?

Nimic, mi-am zis în sinea mea, fără să vreau. Nimic.

- Asta-i promisiunea dumneavoastră?

- Stabilește dumneata prețul. Vrei să dai foc lumii și să arzi odată cu ea? S-o facem împreună.

Dumneata fixezi prețul. Eu sunt dispus să-ți dau ceea ce-ți dorești cel mai mult.

- Nu știu ce-mi doresc cel mai mult.

- Ba eu cred că știi.

Editorul zâmbi și îmi făcu din ochi. Se ridică și se îndreptă spre o comodă pe care se afla o lampă. Deschise primul sertar și scoase un plic de pergament. Mi-l întinse, dar nu l-am acceptat. Îl lăsă pe masa dintre noi și se așeză la loc, fără să rostească o vorbă. Plicul era deschis, iar în interiorul lui se zăreau ceea ce păreau a fi mai multe teancuri de bancnote de o sută de franci. O avere.

- Vă țineți toți banii ăștia într-un sertar și lăsați ușa deschisă? am întrebat.

- Îi poți număra. Dacă ți se par insuficienți, stabilește altă cifră. Ți-am mai spus că n-am să mă contrazic cu dumneata în privința banilor.

Am privit tot bănetul acela o lungă bucată de timp, iar în cele din urmă am refuzat. Cel puțin văzusem. Era adevărat. Oferta și vanitatea pe care mi-o cumpăra în acele momente de mizerie și deznădejde erau adevărate.

- Nu-i pot accepta, am zis eu.

- Crezi că sunt bani murdari?

- Toți banii sunt murdari. Dacă ar fi curați, nimeni nu i-ar mai vrea. Dar nu asta-i problema.

- Atunci?

- Nu-i pot accepta fiindcă nu vă pot accepta oferta. N-aș putea s-o fac niciodată, nici dacă aș vrea.

Corelli îmi cântări cuvintele.

- Pot să te întreb de ce?

- Fiindcă sunt pe moarte, domnule Corelli. Fiindcă mi-au mai rămas de trăit doar câteva săptămâni, sau poate chiar zile. Fiindcă nu mi-a mai rămas nimic de oferit.

Corelli își coborî privirea și se cufundă într-o tăcere îndelungată. Am ascultat cum vântul zgâria ferestrele și șerpuia peste casă.

- Să nu-mi spuneți că nu știți, am adăugat.

- Bănuiam.

Corelli rămase așezat, fără să mă privească.

- Există mulți alți scriitori care pot scrie această carte pentru dumneavoastră, domnule Corelli. Vă rămân recunoscător pentru ofertă. Mai mult decât vă imaginați. Noapte bună.

Am pornit spre ieșire.

- Să spunem că te-aș putea ajuta să-ți învingi boala, zise el.

M-am oprit la jumătatea culoarului și m-am întors. Corelli se afla la doar două palme de mine și mă privea ținând. Mi s-a părut că era mai înalt decât atunci când îl văzusem pentru prima oară pe coridor și că ochii îi erau mai mari și mai închiși la culoare. Am putut vedea în pupilele lui cum reflexia mea se încovoia pe măsură ce ele se dilatau.

- Te îngrijorează înfățișarea mea, prietene Martin? Am înghițit în sec.

- Da, am mărturisit.

- Te rog, întoarce-te în salon și ia loc. Dă-mi voie să-ți explic mai pe îndelete. Ce ai de pierdut?

- Nimic, presupun.

Îmi puse o mână pe braț, cu delicatețe. Avea degetele lungi și palide.

- N-ai de ce să te temi de mine. Sunt prietenul dumitale. Atingerea lui era reconfortantă. M-am lăsat condus din nou în salon și m-am așezat docil, ca un copil care așteaptă cuvintele unui adult. Corelli îngenunche lângă fotoliu și își pironi privirea într-a mea. Îmi luă mâna și o strânse cu putere.

- Vrei să trăiești?

Am vrut să răspund, dar n-am găsit cuvinte. Mi-am dat seama cum mi se pune un nod în gât, iar ochii mi se umplu de lacrimi. Până atunci, nu pricepusem cât de mult îmi doream să pot respira în continuare, să deschid ochii în fiecare dimineață și să pot ieși în stradă să pășesc peste pietre, să văd cerul și, mai ales, să-mi aduc aminte în continuare.

Am făcut semn că da.

- O să te ajut, prietene Martin. Îți cer doar să ai încredere în mine. Acceptă-mi oferta. Lasă-mă să te ajut. Lasă-mă să-ți dăruiesc ceea ce-ți dorești cel mai mult. Asta-i promisiunea mea.

Am făcut din nou semn că da.

- Accept.

Corelli zâmbi și se aplecă peste mine ca să mă sărute pe obraz. Avea buzele reci ca gheața.

- Dumneata și cu mine, prietene, vom face lucruri mari împreună. O să vezi, șopti el.

Îmi oferi o batistă să-mi șterg lacrimile. Am făcut-o fără să simt rușinea mută de a plânge în fața unui străin, ceva ce nu mai făcusem de când murise tata.

- Ești epuizat, domnule Martin. Rămâi aici peste noapte.

În casa asta sunt camere din belșug. Te asigur că dimineață o să te simți mai bine și vei vedea lucrurile mai limpede.

Am ridicat din umeri, dar am înțeles că avea dreptate Corelli. Abia mă țineam pe picioare și nu-mi doream decât să dorm adânc. Nici măcar nu-mi venea să mă ridic din acel fotoliu, cel mai comod și mai primitiv din istoria universală a tuturor fotoliilor.

- Dacă nu vă supărați, aș prefera să rămân aici.

- Bineînțeles. O să te las să te odihnești. Foarte curând te veți simți mai bine. Îți dau cuvântul meu.

Corelli se apropie de comodă și stinse lampa cu gaz.

Salonul se cufundă în semiîntunericul albastru. Pleoapele îmi cădeau grele și o senzație de beție îmi inunda capul, dar am apucat să văd silueta lui Corelli traversând salonul și dispărând în umbră. Am închis ochii și am ascultat freamățul vântului îndărătul geamurilor.

Am visat cum casa se scufundă încetul cu încetul. Inițial, mici lacrimi de apă întunecată au început să răsară din crăpăturile din pardoseală, din ziduri, din reliefurile de pe acoperiș, din globurile lămpilor, din orificiile clanțelor. Era un lichid rece care se târa lent și greoi, ca niște picături de mercur, și care încet-încet alcătuia o pătură ce acoperea pardoseala și escalada pereții. Am simțit cum apa îmi acoperă picioarele și cum urcă repede. Am rămas în fotoliu, văzând cum nivelul apei îmi trece peste gât și cum în doar câteva secunde ajunge până la tavan. M-am simțit plutind și am putut vedea cum niște lumini palide se unduiau dincolo de ferestre. Erau figuri omenești suspendate la rândul lor în întunericul acela apos. Curgeau prinse de curent și își întindeau mâinile spre mine, dar eu nu le puteam ajuta și apa le târa iremediabil. Cei zece mii de franci ai lui Corelli pluteau în jurul meu, unduindu-se ca niște pești de hârtie. Am traversat salonul și m-am apropiat de o ușă închisă, dintr-un capăt al încăperii. Un firicel de lumină se strecura prin gaura cheii. Am deschis ușa și am văzut că dădea spre niște scări care coborau abrupt spre adâncurile casei. Am coborât.

La capătul scării se deschidea un salon oval în centrul căruia se distingea un grup de figuri reunite în cerc. Când au băgat de seamă că eram de față s-au întors și am văzut că erau îmbrăcate în alb și purtau măști și mănuși. Niște lumini albe și intense ardeau deasupra a ceea ce mi s-a părut a fi o masă de operație. Un om a cărui față nu avea trăsături și nici ochi aranja piesele pe o tavă cu instrumente chirurgicale. Una dintre figuri mi-a întins o mână, invitându-mă să mă apropiu. Am înaintat și am simțit cum mă apucă de cap și de trup și mă așază pe masă. Luminile mă orbeau, dar am izbutit să văd că toate figurile erau identice și aveau fața doctorului Trias. Am răs în tăcere. Unul din doctori ținea în mână o seringă mică pe care apoi mi-a injectat-o în gât. N-am simțit nici o înțepătură, ci doar o senzație plăcută de amețală și de căldură care mi se răspândea prin trup. Doi dintre doctori mi-au așezat capul pe un mecanism de fixare și s-au apucat să regleze coroana cu șuruburi care susțineau o placă matlasată la unul din capete. Am simțit cum brațele și picioarele îmi sunt prinse cu niște curele. N-am opus nici o rezistență. Când tot trupul mi-a fost imobilizat din cap până-n picioare, unul din doctori i-a întins un bisturiu altuia dintre gemenii săi, iar acesta s-a aplecat peste mine. Am simțit cum cineva mă ia de mână și mi-o ține. Era un copil care mă privea cu tandrețe și care avea fața mea din ziua când tata a fost omorât.

Am văzut tăișul bisturiului coborând în bezna lichidă și am simțit cum metalul execută o tăietură pe fruntea mea. Nu m-a durut. Am simțit cum ceva iese din tăietură și am văzut cum un nor negru se scurge încet din rană și se împrăștie în apă. Sângele urca în volute spre lumini, ca un fum, și se răsucea în forme schimbătoare. L-am privit pe copil, care îmi zâmbea și îmi ținea mâna cu putere. Atunci am observat. Ceva se mișca înlăuntrul meu. Ceva ce până în urmă cu doar câteva clipe stătuse strâns ca un clește în jurul minții mele. Am simțit cum ceva se retrage, ca un ghimpe împlântat până în măduvă care se extrage cu cleștii. Am intrat în panică și am vrut să mă ridic, dar eram imobilizat. Copilul mă privea țintă și încuviința. Am crezut că leșin, sau că o să mă trezesc, și atunci l-am văzut. L-am văzut reflectat în luminile de deasupra mesei de operație. Două filamente negre se iveau din rană, șerpundu-mi peste piele. Era un păianjen negru, mare cât un pumn. Mi-a alergat peste față și, înainte să apuce să sară de pe masă, unul din chirurghi l-a străpuns cu un bisturiu. L-a ridicat la lumină ca să-l poată vedea. Păianjenul își agita picioarele și sângea în bătaia luminilor. Avea pe spate o

pată albă, sugerând o siluetă cu aripi întinse. Un înger. Imediat, picioarele i-au rămas neputincioase și corpul i s-a desprins. A rămas plutind și, când copilul a ridicat mâna să-l atingă, s-a prefăcut în pulbere. Doctorii mi-au dezlegat legăturile și au slăbit mecanismul de fixare în care îmi fusese prins craniul. Cu ajutorul doctorilor, m-am ridicat în capul oaselor pe masa de operație și mi-am dus o mână la frunte. Rana se închidea. Când m-am uitat din nou înjur, am descoperit că eram singur.

Luminile din sala de operație s-au stins și încăperea a rămas în semiîntuneric. Am făcut cale întoarsă către scară și am urcat treptele care m-au condus înapoi în salon. Lumina zorilor se strecura prin apă, surprinzând mii de particule aflate în suspensie. Eram obosit. Mai obosit decât fusesem vreodată în toată viața mea. Trupul mi s-a prăbușit cu încetineală, iar când, în sfârșit, a rămas în repaus pe fotoliu am putut vedea cum dăre de bule minuscule încep să alerge de colo-colo pe tavan. O cameră de aer de mici dimensiuni s-a format acolo sus și am priceput că nivelul apei începe să scadă. Apa, densă și strălucitoare ca o gelatină, se scurgea cu repeziciune prin crăpăturile de la ferestre, ca și când casa ar fi fost un submersibil care se înălța din adâncuri. M-am ghemuit în fotoliu, stăpânit de o senzație de imponderabilitate și de pace de care nu voiam să mă mai despart niciodată. Am închis ochii și am ascultat freacă apei din jurul meu. Am deschis ochii și am zărit o ploaie de picături care cădeau cu mare încetineală de sus, ca niște lacrimi ce se puteau opri în zbor. Eram obosit, foarte obosit, și nu-mi doream decât să dorm adânc.

Am deschis ochii în strălucirea intensă a unei amiezi călduroase. Lumina se revărsa ca o pulbere dinspre ferestre. Primul lucru pe care l-am observat au fost cei o sută de mii de franci care se aflau tot pe masă. M-am ridicat și m-am dus la fereastră. Am tras draperiile și un val de lumină orbitoare a inundat sala. Barcelona era tot acolo, unduindu-se în văzduhul fierbinte ca o fata morgana. Atunci mi-am dat seama că țiuitul din urechi, pe care zgomotele din timpul zilei îl acopereau de obicei, dispăruse cu totul. Am auzit o tăcere intensă, pură ca o apă cristalină, pe care nu-mi mai aminteam s-o mai fi trăit vreodată. M-am auzit pe mine însumi râzând. Mi-am dus mâinile la cap și i-am pipăit pielea. Nu simțeam nici o apăsare. Vederea îmi era clară și mi s-a părut că cele cinci simțuri tocmai mi se deșteptaseră. Am putut să miros lemnul vechi în care erau lucrate tavanul și coloanele. Am căutat o oglindă, dar nu era nici una în tot salonul. Am plecat să caut o "baie sau altă cameră cu o oglindă în care să verific dacă nu cumva m-am trezit în trupul unui străin, să mă asigur că pielea aceea pe care o simțeam și oasele acelea erau ale mele. Toate ușile din casă erau închise. Am străbătut tot etajul fără să pot deschide măcar una. M-am întors în salon și am constatat că, acolo unde visasem o ușă care conducea spre pivniță, exista doar un tablou cu imaginea unui înger ghemuit pe o stâncă ce răsărea deasupra unui lac nesfârșit. M-am îndreptat spre scara ce ducea la etajele superioare, însă de îndată ce am pășit pe primul tronson de trepte m-am oprit. Un întuneric greu și impenetrabil părea să locuiască dincolo de locul unde lumina se risipea.

- Domnule Corelli! am strigat.

Vocea mi s-a pierdut ca și când s-ar fi ciocnit de ceva solid, fără să lase vreun ecou ori vreun reflex. M-am întors în salon și m-am uitat la banii de pe masă. O sută de mii de franci. Am luat banii și i-am cântărit. Hârtia se lăsa mângâiată. I-am vârat în buzunar și m-am îndreptat din nou spre coridorul care ducea spre ieșire. Zecile de chipuri din portrete mă contemplau în continuare cu intensitatea unei promisiuni. Am preferat să nu înfrunt acele priviri și m-am dus spre ieșire, însă exact înainte să ies am băgat de seamă că, dintre toate ramele, una era goală, fără inscripție și fără fotografie. Am simțit un miros dulce și pergamentos și mi-am dat seama că venea dinspre degetele

mele. Era parfumul banilor. Am deschis ușa de la intrare și am ieșit la lumina zilei. Ușa s-a închis greoi în urma mea. M-am întors să privesc casa, întunecată și tăcută, străină de lumina radioasă a acelei zile cu cer albastru și soare strălucitor. M-am uitat la ceas și am constatat că trecuse de ora unu după-amiaza. Dormisem mai mult de douăsprezece ore în șir într-un fotoliu vechi și, cu toate astea, nu mă simțisem mai bine în toată viața mea. Am apucat-o la vale, spre oraș, cu un zâmbet pe față și cu certitudinea că, pentru prima oară de multă vreme, poate pentru prima oară în viața mea, lumea îmi zâmbea.

1

Mi-am sărbătorit întoarcerea în lumea celor vii depunându-mi omagiul într-unul din templele cele mai influente din tot orașul: sediul central al Banco Hispano Colonial din strada Fontanella. La vederea celor o sută de mii de franci, directorul, investitorii și o întreagă armată de casieri și contabili au intrat în extaz și m-au înălțat pe altarele rezervate acelor clienți care inspiră o devoțiune și o simpatie vecine cu sfințenia. După ce am rezolvat formalitățile cu banca, am hotărât să dau piept cu un alt cal al apocalipsei și m-am apropiat de un chioșc de presă din piața Urquinaona. Am deschis la mijloc un exemplar din *La Voz de la Industria* și am căutat secțiunea de fapt divers, care îmi aparținuse și mie într-o vreme. Mâna iscusită a lui don Basilio se simțea încă în titluri și am recunoscut aproape toate semnăturile, ca și când timpul abia dacă trecuse. Cei șase ani de dictatură călduță a generalului Primo de Rivera aduseseră în oraș un calm otrăvit și tulbure, care nu prindea prea bine secțiunii de crime și orori. În ziare abia dacă mai apăreau istorii despre bombe și schimburi de focuri. Barcelona, temutul "Trandafir de Foc", începea să pară mai degrabă o oală sub presiune. Eram pe cale să închid ziarul și să-mi recuperez restul când am văzut știrea. Era un anunț scurt într-o coloană ce conținea patru incidente diferite, evidențiate pe ultima pagină.

UN INCENDIU LA MIEZUL NOPTII ÎN RAVAL S-A SOLDAT CU UN MORT ȘI DOI RĂNIȚI GRAV

Joan Marc Huguet | Redacție. Barcelona

În dimineața zilei de vineri, în Plaza del Angels, numărul 6, la sediul editurii Barrido și Escobillas, a izbucnit un incendiu grav în care și-a pierdut viața directorul instituției, dl Jose Barrido, și au fost grav răniți asociatul său, dl Jose Luis Lopez Escobillas, și muncitorul Ramon Guzman, care a fost cuprins de flăcări în timp ce încerca să-i ajute pe cei doi responsabili ai instituției. Pompierii avansează ipoteza că flăcările ar fi putut fi provocate de arderea unei substanțe chimice folosite la renovarea sediului. Pentru moment, nu sunt excluse alte cauze, întrucât martori de la fața locului afirmă că au văzut un bărbat ieșind, cu câteva clipe înainte de declanșarea incendiului. Victimele au fost transportate la Spitalul Clinic, unde una a ajuns decedată, iar celelalte două au fost internate în stare foarte gravă.

Am ajuns cât am putut de repede. Mirosul de ars se putea simți de pe Rambla. Un grup de vecini și de curioși se adunaseră în piața din fața clădirii. Dâre de fum alb se ridicau dintr-o grămadă de dărâmături înghesuite în dreptul intrării. I-am recunoscut pe mai mulți angajați ai editurii încercând să salveze dintre ruine puținele lucruri care mai rămăseseră. Cutii cu cărți pârlite și mobile mușcate de flăcări se îngrămădeau în stradă. Fațada rămăsese înnegrită, iar ferestrele plesniseră din pricina focului. Am străpuns cercul de gură-cască și am intrat. O duhoare intensă mi s-a aprins în gâtleej. Unii dintre muncitorii editurii care se chinuiau să-și recupereze obiectele personale m-au recunoscut și m-au salutat cu privirea plecată.

- Domnule Martin... mare nenorocire, murmurau ei. Am străbătut ceea ce fusese recepția și m-am

îndreptat spre biroul lui Barrido. Flăcările îi devoraseră covoarele și îi redusese mobilierul la câteva schelete de jăritic. Castele tavanului se prăbușiseră într-un colț, deschizând o cale de lumină spre curtea din spate. Un fascicul intens de cenușă plutitoare străbătea sala. Un scaun supraviețuise miraculos focului. Era în centrul încăperii și pe el ședea Otravă, care plângea cu privirea în pământ. Am îngenuncheat în fața ei. M-a recunoscut și a zâmbit printre lacrimi.

- Ești teafără? am întrebat-o. A încuviințat.

- Mi-a zis să mă duc acasă, știi? Că se făcuse deja târziu și să mă duc să mă odihnesc, fiindcă azi vom avea o zi foarte lungă. Tocmai închideam toată contabilitatea lunii... Dacă aș mai fi rămas un minut ...

- Ce s-a întâmplat, Herminia?

- Am lucrat cu toții până târziu. Era aproape miezul nopții când domnul Barrido mi-a zis să mă duc acasă. Editorii îl așteptau pe un domn care venea să-i viziteze...

- La miezul nopții? Ce domn?

- Cred că din străinătate. Era ceva în legătură cu o ofertă, nu știu. Aș fi rămas cu plăcere, dar era foarte târziu și domnul Barrido mi-a zis...

- Herminia, domnul acela, îți amintești cum se numește? Otravă mă privi cu mirare.

- Tot ce-mi amintesc i-am povestit deja inspectorului care a venit azi-dimineață. M-a întrebat de tine.

- Un inspector? De mine?

- Ei vorbesc cu toată lumea.

- Desigur.

Otravă mă privea fix, cu neîncredere, ca și când încerca să-mi citească gândurile.

- Nu știu dacă are să scape cu viață, murmură ea referindu-se la Escobillas. S-a pierdut totul - arhivele, contractele... totul. S-a zis cu editura.

- Îmi pare rău, Herminia.

Un zâmbet strâmb și răutăcios îi înflori pe buze.

- Îți pare rău? Nu asta voiai?

- Cum poți crede una ca asta?

Otravă mă privi bănuitoare.

- Acum ești liber.

Am dat să-i ating brațul, dar Herminia s-a ridicat în picioare și a făcut un pas înapoi, ca și când prezența mea ar fi înfricoșat-o.

- Herminia...

- Pleacă, îmi zise ea.

Am lăsat-o pe Herminia între ruinele fumegânde. Când am ieșit în stradă, am dat peste un grup de copii care scormoneau prin mormanele de moloz. Unul dintre ei dezgropase din cenușă o carte și o cerceta cu un amestec de curiozitate și dispreț. Coperta îi fusese înnegrită de flăcări, iar marginea paginilor așijderea, însă în rest cartea era intactă. Am știut, după desenul de pe cotor, că era vorba de un volum din seria *Orașul blestemaților*.

- Domnule Martin?

M-am întors și m-am pomenit cu trei bărbați dichisiți în costume cumpărate în sezonul de reduceri, ce nu se potriveau cu căldura umedă și lipicioasă care plutea în aer. Unul dintre ei, care părea să fie șeful, făcu un pas în față și îmi oferî un zâmbet cordial, de vânzător iscusit. Ceilalți doi, care păreau să aibă constituția și temperamentul unei prese hidraulice, s-au mulțumit să mă țintuiască cu o privire fățiș dușmănoasă.

- Domnule Martin, sunt inspectorul Victor Grandes, iar aceștia sunt colegii mei, agenții Marcos și Castelo, de la secția de investigații și securitate. Mă întreb dacă ați putea fi atât de amabil încât să ne acordați câteva minute.

- Bineînțele, i-am răspuns.

Numele Victor Grandes îmi suna cunoscut din anii petrecuți la secțiunea de fapt divers. Vidal îi dedicase câteva articole și îmi amintesc în mod deosebit unul în care îl califica drept revelația secției, o valoare solidă ce confirma venirea în poliție a unei noi generații de profesioniști de elită, mai bine formați decât predecesorii lor, incoruptibili și tari ca oțelul. Adjectivele și hiperbolele erau ale lui Vidal, nu ale mele. Am presupus că, de atunci, inspectorul Grandes nu făcuse decât să urce pe scara ierarhică în Chestură și că prezența sa acolo era o dovadă că, pentru corp, incendiul de la Barrido și Escobillas era o chestiune serioasă.

- Dacă nu aveți nimic împotriva, am putea merge într-o cafenea unde să stăm de vorbă nestingheriți, zise Grandes fără să-și slăbească nici un pic zâmbetul de serviciu.

- Cum doriți.

Grandes m-a condus până într-un băruleț plasat la intersecția străzilor Doctor Dou și Pintor Fortuny. Marcos și Castelo mergeau în spatele nostru, fără să-și ia ochii de la mine. Grandes mi-a oferit o țigară, pe care am refuzat-o. Și-a vârât pachetul înapoi în buzunar. Nu și-a deschis gura până când n-am ajuns în cafenea și m-au condus până la o masă din fund, unde cei trei s-au postat în jurul meu. Dacă m-ar fi dus într-o carceră întunecată și umedă, întâlnirea mi s-ar fi părut mai amicală.

- Domnule Martin, cred că ați aflat deja despre cele petrecute azi-dimineață.

- Tocmai am citit în ziar. Și ce mi-a spus Otravă ...

- *Otravă?*

- Pardon. Domnișoara Herminia Duaso, secretara direcțiunii.

Marcos și Castelo schimbară o privire amuzată. Grandes zâmbi.

- Interesantă poreclă. Spuneți-mi, domnule Martin, unde vă aflați în cursul nopții trecute?

Afurisită naivitate, întrebarea m-a luat prin surprindere.

- E o întrebare de rutină, mă lămurî Grandes. Încercăm să stabilim unde se aflau toate persoanele care ar fi putut avea o legătură cu victimele în ultimele zile. Angajați, furnizori, rude, cunoscuți ...

- Eram cu un prieten.

De cum am deschis gura, am regretat că mi-am ales acele cuvinte. Grandes băgă de seamă acest lucru.

- Un prieten?

- Nu chiar un prieten, mai curând o persoană ce are legătură cu munca mea. Un editor. În cursul nopții trecute aveam stabilită o întrevvedere cu el.

- Mi-ați putea spune până la ce oră ați stat cu această persoană?
- Până târziu. De fapt, până la urmă am rămas peste noapte acasă la el.
- Înțeleg. Iar persoana despre care spuneți că are legătură cu munca dumneavoastră se numește...?
- Corelli. Andreas Corelli. Un editor francez. Grandes își notă numele într-un carnețel.
- S-ar părea că numele de familie e italian, zise el.
- La drept vorbind, nu știu exact de ce naționalitate este.
- E de înțeles. Iar acest domn Corelli, de orice naționalitate o fi, ar putea confirma că în cursul nopții trecute era cu dumneavoastră?

Am ridicat din umeri.

- Presupun că da.
- Presupuneți?
- Sunt sigur că da. De ce n-ar face-o?
- Nu știu, domnule Martin. Există vreun motiv pentru care credeți că n-ar face-o?
- Nu.
- Atunci, am încheiat subiectul.

Marcos și Castelo mă priveau de parcă m-ar fi auzit spunând numai minciuni de când ne-am așezat.

- Ca să terminăm, m-ați putea lămuri ce fel de întâlnire ați avut în cursul nopții trecute cu acest editor de naționalitate nedeterminată?

- Domnul Corelli mi-a dat întâlnire ca să-mi facă o ofertă.
- O ofertă de ce fel?
- Profesională.
- Am priceput. Ca să scrieți o carte, eventual?
- Întocmai.

- Spuneți-mi, în mod obișnuit, după o întâlnire de lucru, rămâneți peste noapte la domiciliul, să spunem, al părții contractante?

- Nu.
- Dar mi-ați spus că ați rămas peste noapte la domiciliul acestui editor.
- Am rămas fiindcă nu mă simțeam bine și am crezut că nu puteam ajunge până acasă la mine.
- V-a căzut greu cina, eventual?
- Am avut unele probleme de sănătate în ultimul timp.

Grandes încuviință cu un aer de consternare. - Amețeli, dureri de cap... am completat eu.

- Dar e rezonabil să considerăm că vă simțiți deja mai bine?
- Da. Mult mai bine.
- Mă bucur nespun. Adevărul e că arătați într-un fel demn de invidiat. Nu-i așa?

Castelo și Marcos încuviințară încet.

- Oricine ar spune că v-ați luat o mare piatră de pe inimă, observă inspectorul.
- Nu vă înțeleg.

- Mă refer la ameteți și la necazuri.

Grandes manevra acea farsă cu o exasperantă stăpânire a timpilor.

- Iertați-mi ignoranța cu privire la detaliile mediului dumneavoastră profesional, domnule Martin, dar nu-i așa că aveți cu cei doi editori un contract semnat care expira abia peste șase ani?

- Peste cinci.

- Iar acest contract nu vă lega în exclusivitate, ca să zic așa, de editura lui Barrido și Escobillas?

- Aceștia erau termenii.

- Atunci, pentru ce motiv trebuia să discutați o ofertă cu un concurent, când contractul vă împiedica să o acceptați?

- Era o simplă conversație, nimic mai mult.

- Care totuși s-a preschimbat într-o noapte petrecută la domiciliul acestui domn.

- Contractul meu nu mă împiedică să stau de vorbă cu terțe persoane. Nici să-mi petrec noaptea altundeva decât la mine acasă. Sunt liber să dorm unde vreau și să stau de vorbă cu cine vreau și despre ce vreau.

- Bineînțeles. Nu încercam să insinuez contrariul, dar mulțumesc că m-ați lămurit în această privință.

- Vă mai pot lămuri cu ceva?

- Doar o mică nuanță. În ipoteza în care, după moartea domnului Barrido, Doamne ferește, domnul Escobillas nu-și va reveni de pe urma rănilor și va deceda la rândul său, editura este desființată, iar contractul dumneavoastră devine nul. Greșesc?

- Nu sunt sigur. Nu știu exact în ce regim era constituită firma.

- Dar e probabil să fie așa, ați zice dumneavoastră?

- E posibil. Ar trebui să-l întrebați pe avocatul editorilor.

- De fapt, l-am întrebat deja. Și mi-a confirmat că, dacă se va întâmpla ceea ce nimeni nu-și dorește să se întâmple și domnul Escobillas își va da obștescul sfârșit, așa va fi.

- Atunci aveți deja răspunsul.

- Iar dumneavoastră, libertate deplină să acceptați oferta domnului...

-... Corelli.

- Spuneți-mi, ați acceptat-o deja?

- Pot să vă întreb ce legătură are asta cu cauzele incendiului? am trântit eu.

- Nici una. E o simplă curiozitate.

- Asta-i tot? am întrebat.

Grandes se uită la colegii săi și apoi la mine.

- În ce mă privește, da.

Am dat să mă ridic. Cei trei polițiști au rămas pironiți la locurile lor.

- Domnule Martin, să nu uit, zise Grandes, îmi puteți confirma dacă vă amintiți că, în urmă cu o săptămână, domni Barrido și Escobillas v-au vizitat la domiciliul dumneavoastră din strada Flassaders numărul 30 însoțiți de avocatul pomenit mai adineauri?

- Așa a fost.

- Era o vizită de lucru sau de curtoazie?

- Editorii au venit să-și exprime dorința de a mă reapuca de lucru la o serie de cărți pe care le lăsasem deoparte ca să mă ocup câteva luni de un alt proiect.

- Dumneavoastră ați califica discuția pe care ați avut-o ca fiind una cordială și destinsă?

- Nu-mi aduc aminte să fi ridicat cineva glasul.

- Și vă aduceți aminte că le-ați răspuns, citez, că "într-o săptămână veți fi morți"? Fără să ridicați glasul, bineînțeles.

Am suspinat.

- Da, am recunoscut eu.

- La ce vă refereați?

- Eram supărat și am spus ce mi-a venit la gură, domnule inspector. Asta nu înseamnă că vorbeam serios. Uneori spunem lucruri pe care nu le gândim.

- Mulțumesc pentru sinceritate, domnule Martin. Ne-ați fost de mare ajutor. Bună ziua.

Am plecat de acolo cu cele trei priviri înfipite ca niște pumnale în spatele meu și cu certitudinea că, dacă aș fi răspuns cu câte o minciună la fiecare întrebare a inspectorului, nu m-aș fi simțit mai puțin vinovat.

Gustul amar al întâlnirii cu Victor Grandes și cu cei doi agenți cu înfățișări de vasilisc pe care-i avea drept escortă abia dacă a durat cât m-am plimbat o sută de metri prin soare, într-un trup pe care abia îl mai recunoșteam: puternic, fără dureri și fără greață, fără țiuitori în urechi și fără junghiuri agonizante în craniu, fără oboseală și fără sudori reci. Fără nici o urmă din certitudinea unei morți sigure, care mă asfixia cu doar douăzeci și patru de ore în urmă. Ceva îmi spunea că tragedia petrecută în acea noapte, inclusiv moartea lui Barrido și practic apropiata încetare din viață a lui Escobillas, ar fi trebuit să mă umple de regret și de angoasă, însă nici conștiința mea, nici eu n-am fost capabili să simțim altceva decât cea mai agreabilă indiferență. În acea dimineață de iulie, Rambla era o sărbătoare, iar eu prințul ei.

Plimbându-mă, m-am apropiat de strada Santa Ana, cu gândul să-i fac o vizită-surpriză domnului Sempere. Când am intrat în librărie, Sempere-tatăl se foia în spatele tejghelei socotind, în timp ce fiul lui se cocoșase pe o scară și făcea ordine pe rafturi. Când m-a zărit, librarul mi-a adresat un zâmbet cordial și mi-am dat seama că, pentru o clipă, nu a realizat cine eram. O secundă mai târziu zâmbetul i s-a șters și, cu gura căscată, a ocolit tejgheaua ca să mă îmbrățișeze.

- Martin? Dumneata ești? Doamne, Maica Domnului...

Ești de nerecunoscut! Eram atât de îngrijorat pentru dumneata! Am mers de mai multe ori împreună acasă la dumneata, dar nu răspundeai. Am tot întrebat prin spitale și pe la secțiile de poliție.

Fiul său mă privea în continuare din înaltul scării, nevenindu-i să-și creadă ochilor. A trebuit să-mi amintesc că, în urmă cu doar o săptămână, mă văzuseră într-o stare cu nimic mai prejos decât a chiriașilor de la morga din districtul cinci.

- Regret că v-am speriat. Am lipsit câteva zile pentru o chestiune de lucru.

- Dar ce s-a întâmplat? Mi-ai dat ascultare și ai fost la doctor, nu-i așa?

Am încuviințat.

- S-a dovedit a fi o nimica toată. Chestii de tensiune.

Câteva zile am băut un tonic și iată-mă ca nou.

- Păi, să-mi spui și mie cum se cheamă tonicul ăsta, să încerc să fac un duș cu el... Ce plăcere și ce ușurare să te văd așa!

Euforia s-a risipit repede când a picat știrea zilei.

- Ai auzit de întâmplarea cu Barrido și Escobillas? Întrebă librarul.

- De acolo vin. E greu de crezut una ca asta.

- Cine-ar fi zis... Nu că mi-ar fi inspirat vreo simpatie, dar de aici și până la așa ceva... Și spune-mi, toate astea pe dumneata, din punct de vedere legal, cum te afectează? Iartă-mă că te întreb așa brutal.

- Adevărul e că nu știu. Cred că cei doi asociați erau titularii societății. Or fi existând moștenitori, presupun, dar e posibil ca, dacă mor amândoi, societatea ca atare să se desființeze. Și angajamentul meu față ei la fel. Așa cred.

- Altfel spus, dacă Escobillas, Doamne iartă-mă, o mierlește și el, dumneata ești un om liber.

Am încuviințat.

- Grea dilemă... murmură librarul.
- Cum o da Domnul, am îndrăznit eu.

Sempere încuviință, dar am observat că ceva din toate acestea îl neliniștea și prefera să schimbe subiectul.

- În sfârșit. Întâmplarea face că mi-ai picat la țanc, fiindcă voiam să-ți cer o favoare.

- S-a făcut.

- Te previn că n-o să-ți placă.

- Dacă mi-ar plăcea, n-ar fi o favoare, ar fi o plăcere. Iar dacă favoarea e pentru dumneata, atunci se va împlini.

- De fapt, nu-i pentru mine. Eu ți-o spun și dumneata hotărăști. Fără nici o obligație - de acord?

Sempere se rezemă de tejghea și adoptă aerul narativ care îmi aducea atâtea amintiri din copilărie petrecute în acea prăvălie.

- E vorba de o fată, Isabella. Cred că are șaisprezece ani. Isteață foc. Vine mereu aici să-i împrumut cărți. Îmi spune că vrea să fie scriitoare.

- Parcă am mai auzit povestea asta, am zis eu.

- Întâmplarea face că, acum o săptămână, mi-a lăsat o povestire de-a ei, nu mare lucru, douăzeci sau treizeci de pagini, și mi-a cerut părerea.

- Și?

Sempere își coborî glasul, ca și cum ceea ce tocmai îmi spunea era sub confidențialitatea unei investigații judiciare preliminare.

- Magistrală. Mai bună decât nouăzeci și nouă la sută din ce-am văzut publicat în ultimii douăzeci de ani.

- Sper să mă socotești și pe mine printre cei unu la sută rămași, fiindcă altminteri o să-mi consider vanitatea călcată în picioare și înjunghiată mișelește.

- Aici voiam să ajung. Isabella te adoră.

- Mă adoră? Pe mine?

- Da, ca și cum ai fi Fecioara și Pruncul Isus laolaltă. A citit *Orașul blestemaților* de zece ori integral, iar când i-am dat *Pașii cerului* mi-a spus că dacă ar fi în stare să scrie o asemenea carte, ar putea muri liniștită.

- Asta îmi miroase a capcană.

- Știam eu că ai să te eschivezi.

- Nu mă eschivez. Încă nu mi-ai zis în ce constă favoarea.

- Imaginează-ți.

Am oftat. Sempere plescăi din limbă.

- Ți-am zis că n-o să-ți placă.

- Cere-mi altceva.

- Nu trebuie decât să stai de vorbă cu ea. Să o încurajezi, să o sfătuești... să o asculți, să îi citești ceva și să o îndrumi. Nu-ți va fi prea greu. Fata are mintea iute ca săgeata. O să-ți placă de ea la

nebuie. O să vă împrieteniți. Și ea poate lucra ca ajutoarea dumitale.

- N-am nevoie de nici o ajutoare. Cu atât mai puțin de o necunoscută.

- Fleacuri. Și, pe lângă asta, de cunoscut, o cunoști deja.

Sau așa zice dânsa. Spune că te cunoaște de ani de zile, dar că în mod sigur nu-ți amintești de ea. Pe cât se pare, cei doi nenorociți pe care-i are ca părinți sunt convinși că treaba asta cu literatura o va osândi să ajungă în iad sau să rămână fată bătrână în societate - și cumpănesc dacă să o călugărească sau să o mărite cu vreun cretin care să-i facă opt copii și s-o îngroape pe vecie printre tigăi și oale. Dacă nu faci dumneata ceva ca s-o salvezi, e ca și cum ai ucide-o.

- Nu dramatiza, domnule Sem pere.

- Uite, nu ți-aș cere una ca asta fiindcă știu că, dumitale, chestia asta cu altruismul ți se potrivește așa cum ți s-ar potrivi să dănuiești o horă, dar ori de câte ori o văd intrând aici și uitându-se la mine cu ochisorii ăia inteligenți și plini de dorință, și mă gândesc la viitorul care o așteaptă, mi se rupe inima. Fata învață repede, Martin. Dacă îmi amintește de cineva, atunci îmi amintește de dumneata când erai mic.

Am oftat.

- Isabella și mai cum?

- Gispert. Isabella Gispert.

- N-o cunosc. N-am auzit numele ăsta în viața mea. Vi s-a turnat o gogoasă.

Librarul tăgădui în șoaptă.

- Isabella mi-a zis că exact așa veți spune.

- Talentată și ghicitoare. Și ce v-a mai zis?

- A zis că bănuiește că dumneata ești mai bun ca scriitor decât ca om.

- O scumpă, Isabellita asta.

- Pot să-i spun să te viziteze? Fără nici o obligație.

Am cedat și am încuviințat. Sempere zâmbi triumfător și vru să pecetluiască înțelegerea cu o îmbrățișare, însă am rupt-o la fugă înainte ca bătrânul librar să-și poată duce la bun sfârșit misiunea de a încerca să mă facă să mă simt un om bun.

- N-o să regreti, Martin, l-am auzit spunând când ieșeam pe ușă.

Când am ajuns acasă, m-am pomenit cu inspectorul Victor Grandes așezat pe treptele din fața porții, savurând cu calm o țigară. Când m-a văzut, mi-a zâmbit cu șarmul acela de june prim, ca și când ar fi fost un vechi prieten într-o vizită de curtoazie. M-am așezat lângă el și mi-a oferit tabachera deschisă. *Gitanes*, am băgat de seamă. Am acceptat.

- Ce-i cu cu Hansel și Gretel?

- Marcos și Castelo n-au putut veni. Am primit o plângere și s-au dus în Pueblo Seco să ridice o mai veche cunoștință de-a noastră, care probabil avea nevoie de o anumită putere de convingere ca să-și îmbrospăteze memoria.

- Bietul om.

- Dacă le-aș fi zis că merg să mă întâlnesc cu dumneavoastră, sigur mă rugau să-i iau și pe ei. Le-ați căzut cu tron.

- O adevărată dragoste la prima vedere, am observat și eu. Ce pot face pentru dumneavoastră, domnule inspector? Pot să vă invit sus, la o cafea?

- N-aș îndrăzni să dau buzna în intimitatea dumneavoastră, domnule Martin. De fapt, voiam numai să vă dau vestea personal, înainte să aflați din alte surse.

- Ce veste?

- Escobillas a murit azi, la prima oră a după-amiezii, la Spitalul Clinic.

- Dumnezeu! Nu știam, am zis eu.

Grandes ridică din umeri și continuă să fumeze în tăcere.

- Era de așteptat. Ce să-i facem?

- Ați putut afla ceva despre cauzele incendiului? am întrebat.

Inspectorul mă privi lung și apoi încuviință.

- Totul pare să indice că cineva a vărsat benzină peste domnul Barrido și i-a dat foc. Flăcările s-au împrăștiat când el, cuprins de panică, a încercat să scape din birou. Asociatul lui și celălalt angajat, care i-au sărit în ajutor, au fost prinși de foc.

Am înghițit în sec. Grandes zâmbi liniștitor.

- Îmi spunea azi după-amiază avocatul editorilor că, dat fiind caracterul personal al angajamentului existent în redactarea contractului pe care l-ați semnat cu ei, la decesul editorilor acesta devine nul, deși moștenitorii își păstrează drepturile asupra operei publicate anterior. Presupun că vă va trimite o scrisoare de informare, dar m-am gândit că v-ar plăcea să aflați mai devreme, în caz că trebuie să luați vreo decizie cu privire la oferta editorului aceluia de care ați pomenit.

- Mulțumesc.

- Nu aveți pentru ce.

Grandes își strivi țigara și azvârli chiștocul pe jos. Îmi zâmbi afabil și se ridică. Mă bătu cu palma peste umăr și o porni spre strada Princesa.

- Domnule inspector! l-am strigat.

Grandes se opri și se întoarse.

- Doar nu credeți că...

Inspectorul îmi oferi un zâmbet leneș.

- Aveți grijă de dumneavoastră, domnule Martin.

M-am dus la culcare devreme și m-am trezit brusc, crezând că era deja a doua zi, ca să constat imediat că abia trecuseră câteva minute după miezul nopții.

În vis, îi văzusem pe Barrido și Escobillas prinși în capcană în biroul lor. Flăcările le urcau pe haine până ce acopereau fiecare centimetru al trupurilor lor. De după haine, pielea le cădea în fășii, iar ochii cuprinși de panică le plesneau din cauza focului. Trupurile li se scuturau în spasme de agonie și de groază, până când cădeau printre dărâmături, în timp ce carnea li se desprindea de oase ca o ceară topită, formând la picioarele mele o băltoacă fumegândă în care îmi vedeam oglindit chipul zâmbind în timp ce suflam în chibritul pe care-l țineam între degete.

M-am ridicat să caut un pahar cu apă și, presupunând că îmi sărise deja somnul, am urcat în camera de lucru și am scos din sertarul mesei de scris cartea pe care o salvasem din Cimitirul Cărților Uitate. Am aprins lampa și am îndoit brațul flexibil pe care era fixat becul așa încât să lumineze cartea direct. Am deschis-o la prima pagină și am început să citesc.

Lux Aeterna D.M.

La prima vedere, cartea era o culegere de texte și rugăciuni ce părea lipsită de orice sens. Piesa era un original, un mănunchi de pagini bătute la mașină și legate în piele fără prea multă grijă. Am citit mai departe și, în scurt timp, mi s-a părut că intuiesc o anumită metodă în succesiunea evenimentelor, cântecelor și reflecțiilor care punctau textul. Limbajul avea o cadență proprie și ceea ce, la început, părea o absență totală de plan sau de stil, puțin câte puțin, scotea la iveală un cânt hipnotic ce se pogora încetul cu încetul în sufletul cititorului, cufundându-l într-o stare undeva între somnolență și uitare. Același lucru se petrecea cu conținutul, a cărui axă centrală nu se evidențiază până în miezul unei prime secțiuni, sau cântări, căci opera părea structurată sub forma unor vechi poeme compuse în epoci în care timpul și spațiul se scurgeau după voia lor. Mi-am dat seama atunci că acea *Lux Aeterna* era, să zic așa, un soi de carte a morților.

După primele treizeci sau patruzeci de pagini de divagații și cimilituri, te adânceai într-un puzzle precis și extravagant de rugăciuni și de implorații din ce în ce mai neliniștitor, în care moartea, la care, din când în când, în versuri de o metrică îndoielnică, se făcea referință ca la un înger alb cu ochi reptilieni, iar alteori ca la un copil luminos, era prezentată ca o zeitate unică și omniprezentă, care se manifestă în natură, în dorință și în fragilitatea existenței.

Oricine ar fi fost acel enigmatic D.M., în versurile sale moartea se desfășura ca o forță vorace și eternă. Un amestec complicat de referințe la diverse mitologii despre raiuri și iaduri se împletea aici într-un singur plan. După D.M., exista doar un început și un sfârșit, numai un creator și un distrugător care se prezenta sub diferite nume pentru a-i zăpăci pe oameni și pentru a le ispiti slăbiciunea, un singur Dumnezeu al cărui chip adevărat era împărțit în două jumătăți: una blândă și milostivă, cealaltă, crudă și diavolească.

Până acolo am putut deduce, întrucât dincolo de aceste începuturi autorul părea să-și fi pierdut direcția narațiunii și abia dacă mai puteai descifra referințele sau imaginile ce populau textul ca niște viziuni profetice. Furtuni de sânge și de foc precipitându-se peste orașe și sate. Armate de cadavre în

uniformă străbătând câmpii nesfârșite și nimicind viața în calea lor. Prinți spânzurați cu fâșii de steaguri de porți de fortărețe. Mări negre unde mii și mii de suflete chinuite pluteau suspendate pentru eternitate sub ape înghețate și otrăvite. Nori de cenușă și oceane de oase și de carne putrezită infestate de gândaci și șerpi. Succesiunea de tablouri infernale și dezgustătoare continua până la saturație.

Pe măsură ce dădeam paginile manuscrisului aveam senzația că parcurg pas cu pas harta unei minți bolnave și distruse. Rând cu rând, autorul acelor pagini își documentase, în mod involuntar, propria coborâre într-o prăpastie a nebuniei. Ultima treime a cărții mi s-a părut o tentativă de a face cale întoarsă, un strigăt deznădăjduit din celula strâmbătății sale pentru a scăpa din labirintul de tuneluri pe care și le deschisese în minte. Textul se sfârșea la jumătatea unei fraze de implorare, abrupt, fără nici o explicație.

Când am ajuns acolo, îmi cădeau pleoapele. Dinspre fereastră m-a mângâiat o briză ușoară ce venea dinspre mare și mătura negura de pe acoperișuri. Mă pregăteam să închid cartea când am băgat de seamă că ceva rămăsese prins în filtrul minții mele, ceva legat de compoziția mecanică a acelor pagini. M-am întors la capăt și am început să parcurg textul din nou. Am găsit prima mostră în rândul al cincilea. Începând de acolo, același semn apărea la fiecare două sau trei rânduri. Una din litere, S-ul majuscul, apărea întotdeauna ușor aplecată spre dreapta. Am scos o pagină albă din sertar și am introdus-o în tamburul mașinii Underwood de pe masa de lucru. Am scris o frază la întâmplare:

Sună clopotele de la Santa Maria del Mar.

Am scos foaia și am examinat-o la lumina lămpii.

Sună... Santa Maria...

Am oftat. *Lux Aeterna* fusese scrisă chiar la această mașină de scris și, am presupus, probabil chiar la acel birou.

A doua zi dimineața, am coborât să iau micul dejun într-o cafenea din fața porților bisericii Santa Maria del Mar. Cartierul Born era ticsit de căruțe și de oameni care mergeau la piață, de negustori și de toptangii care își deschideau prăvăliile. M-am așezat la una din mesele de afară și am comandat o cafea cu lapte. Un exemplar din ziarul *La Vanguardia* rămăsese orfan pe masa alăturată și l-am adoptat eu. În timp ce ochii îmi lunecau peste titluri și peste introduceri, am observat cum o siluetă urca scara până la intrarea în catedrală și se așeza pe ultima treaptă ca să mă urmărească fără să-mi dau seama. Fata avea probabil în jur de șaisprezece sau șaptesprezece ani și se prefăcea că își notează ceva într-un caiet în timp ce îmi arunca priviri pe furiș. Calm, mi-am degustat cafeaua cu lapte. Apoi i-am făcut un semn chelnerului să vină.

- O vezi pe fata aceea care stă așezată la poarta bisericii?

Spune-i să comande ce pofteste, că plătesc eu.

Chelnerul încuviință și se porni spre ea. Văzând că cineva se apropie, fata își adânci capul în caiet, luând o expresie de concentrare absolută, care mi-a smuls un zâmbet. Ospătarul se opri în fața ei și tuși semnificativ. Ea își ridică privirea din caiet și îl privi. Ospătarul îi explică misiunea lui și în cele din urmă arătă spre mine. Fata îmi aruncă o privire, alarmată. Am salutat-o cu mâna. Obrajii i s-au aprins ca jăraticul. S-a ridicat și s-a apropiat de masă cu pași scurți și cu privirea ațintită în jos.

- Isabella? am întrebat.

Fata își ridică privirea și oftă, rușinându-se.

- De unde ați știut? mă întrebă ea.

- Intuiție supranaturală, am răspuns eu.

Mi-a întins mâna și i-am strâns-o fără entuziasm.

- Pot să iau loc? m-a întrebat.

S-a așezat fără să aștepte răspunsul. O jumătate de minut, fata și-a schimbat poziția de vreo șase ori până ce și-a reluat-o pe cea inițială. O priveam cu calm și cu un dezinteres calculat.

- Nu vă amintiți de mine, nu-i așa, domnule Martin?

- Ar trebui?

- Ani de zile v-am adus sus coșul cu comanda dumneavoastră de la "Can Gispert".

Imaginea fetei care, atâta vreme, îmi aducea alimentele de la băcănie mi-a revenit în amintire și s-a topit în chipul mai adult și ușor mai colțuros al acelei Isabella, o femeie cu forme delicate și privirea oțelită.

- Copila cu bacșișurile, am zis eu, deși nu prea mai avea nimic de copilă în ea.

Isabella încuviință.

- Mereu m-am întrebat ce făceai cu toate monedele alea.

- Cumpăram cărți de la "Sempere și Fiii".

- Dacă aș fi știut...

- Dacă vă deranjez, plec.

- Nu mă deranjezi. Vrei să mănânci ceva?

Fata tăgădui.

- Domnul Sempere îmi spune că ai talent.

Isabella ridică din umeri și îmi returnă un zâmbet sceptic.

- Ca regulă generală, cu cât cineva are mai mult talent, cu atât mai mult se îndoiește că-l are, am zis eu. Și viceversa.

- Atunci, eu trebuie să fiu un miracol, replică Isabella.

- Bine ai venit în club. Spune-mi, ce pot face pentru tine?

Isabella trase adânc aer în piept.

- Domnul Sempere mi-a spus că, eventual, ați putea citi ceva din ce am eu și să-mi spuneți părerea dumneavoastră și să-mi oferiți câteva sfaturi.

Am privit-o în ochi câteva secunde fără să-i răspund.

Mi-a susținut privirea fără să clipească.

- Asta-i tot?

- Nu.

- Mi se părea mie. Care-i capitolul al doilea?

Isabella șovăi doar o clipită.

- Dacă vă place ceea ce citiți și credeți că am posibilități, v-aș ruga să-mi permiteți să fiu ajutoarea dumneavoastră.

- Ce te face să crezi că am nevoie de o ajutoare?

- Vă pot face ordine în hârtii, pot bate la mașină, pot corecta greșeli și scăpări...

- Greșeli și scăpări?

- Nu am vrut să insinuez că dumneavoastră faceți greșeli...

- Atunci, ce voiai să insinuezi?

- Nimic. Dar întotdeauna patru ochi văd mai bine decât doi. Și, în plus, mă pot ocupa de corespondență, de comisioane, vă pot ajuta să căutați documentația. Pe lângă asta, știu să gătesc și pot...

- Îmi solicitați un post de ajutoare sau de bucătăreasă?

- Vă solicit o șansă.

Isabella își coborî privirea. Nu mi-am putut reține un zâmbet. Fără să vreau, acea creatură ciudată îmi era simpatică.

- Uite cum facem. Adu-mi cele mai bune douăzeci de pagini pe care le-ai scris, cele despre care crezi tu că dovedesc ce știi să faci mai bine. Să nu-mi aduci nici una în plus, fiindcă n-am de gând s-o citesc. O să mă uit peste ele pe îndelete și, în funcție de cum văd lucrurile, mai stăm de vorbă.

Chipul i se luminează și, pentru o clipă, vălul acela de asprime și de timiditate care îi imobiliza fața se risipi.

- N-o să vă pară rău, zise ea.

Se ridică și mă privi cu emoție.

- E bine dacă vi le aduc acasă?

- Lasă-mi-le în cutia poștală. Asta-i tot?

Încuviință de câteva ori și se retrase cu pașii aceia mărunți și energici. Când fu pe punctul de a se întoarce și a o lua la goană, am strigat-o.

- Isabella!

Mă privi cu sollicitudine, cu privirea înnorată de o neliniște subită.

- De ce eu? am întrebat-o. Și să nu-mi spui fiindcă sunt autorul tău preferat și toate lingușelile cu care Sempere te-a sfătuit să mă perlezi, pentru că, dacă o faci, asta va fi prima și ultima noastră conversație.

Isabella șovăi o clipă. Îmi oferi o privire sinceră și îmi răspunse fără menajamente.

- Fiindcă... sunteți singurul scriitor pe care-l cunosc.

Îmi zâmbi și se duse cu caietul ei, cu pasul ei nesigur și cu sinceritatea ei. Am urmărit-o cum o cotește spre strada Mirallers și se pierde după catedrală.

Când am ajuns acasă, după numai o oră, m-am pomenit cu ea așezată în fața intrării, așteptând cu ceea ce am presupus că era povestirea ei în mână. Când m-a văzut, s-a ridicat și a forțat un zâmbet.

- Ți-am spus să mi-o lași în cutia poștală, i-am zis eu. Isabella încuviință și ridică din umeri.

- În semn de recunoștință, v-am adus un pic de cafea de la prăvălia părinților mei. E columbiană. Foarte bună. Cafeaua nu intra în cutia poștală și m-am gândit că e mai bine să vă aștept.

Acest pretext nu-i putea trece prin cap decât unei romanciere în curs de formare. Am oftat și am deschis ușa.

- Întră.

Am urcat scara cu Isabella urmându-mă cu câteva trepte în spate, ca un cățeluș de lux.

- Întotdeauna vă ia atâta timp să serviți micul dejun?

Nu că mi-ar păsa, firește, dar cum vă așteptam aici de aproape trei sferturi de oră, am început să-mi fac griji, zic, nu cumva să se fi înecat cu ceva - o dată întâlnesc și eu un scriitor în carne și oase, iar la norocul meu n-ar fi de mirare să fi înghițit o măslină pe partea greșită și iaca așa se termină și cariera mea literară, mă mitralie fata.

M-am oprit la jumătatea tronsonului și am privit-o cu expresia cea mai dușmănoasă posibil.

- Isabella, pentru ca lucrurile să meargă bine între noi, va trebui să stabilim o serie de reguli. Prima este că întrebările le pun eu și tu te limitezi să răspunzi la ele. Când nu există întrebări din partea mea, dintr-a ta nu vin nici răspunsuri, nici discursuri spontane. A doua regulă este că îmi iau pentru micul dejun sau pentru prânz sau ca să casc ochii la stele cât timp poftesc, iar asta nu constituie obiect de dezbatere.

- Nu voiam să vă jignesc. Înțeleg că o digestie lentă ajută la inspirație.

- A treia regulă este că sarcasmul nu ți-l tolerez înainte de amiază. Ne-am înțeles?

- Da, domnule Martin.

- A patra este că nu trebuie să mă strigi domnule Martin nici în ziua când voi fi înmormântat. Probabil că ție îți par o fosilă, dar mie îmi place să cred că sunt încă tânăr. Mai mult, chiar așa și sunt. Punct.

- Cum trebuie să vă strig?

- Pe numele meu: David.

Fata încuviință. Am deschis ușa apartamentului și i-am făcut semn să intre. Isabella șovăi o clipă și se strecură dintr-o săritură.

- Eu cred că dumneata arăți destul de tânăr pentru vârsta dumitale, David.

M-am uitat la ea uluit.

- Ce vârstă crezi că am?

Isabella mă privi din cap până în picioare, cântărind.

- Cam treizeci de ani? Dar nu vi-i arătați...

- Fă-mi plăcerea să taci și pregătește o cafetieră cu amestecul ăla pe care l-ai adus.

- Unde-i bucătăria?

- Caut-o.

Am băut amândoi acea delicioasă cafea columbiană așezați, în galerie. Isabella își ținea ceașca și mă privea cu coada ochiului în timp ce eu citeam cele douăzeci de pagini pe care mi le adusese. Ori de câte ori întorceam o pagină și îmi ridicam ochii, dădeam peste privirea ei în așteptare.

- Dacă o să rămâi acolo uitându-te la mine ca o cucuvea, o să dureze mult.

- Ce vrei să fac?

- Nu voiai să fii ajutoarea mea? Atunci, ajută. Caută ceva ce trebuie pus în ordine și pune-l în ordine, de pildă.

Isabella se uită în jur.

- Totul e dezordonat.

- Bate fierul cât e cald.

Isabella încuviință și porni în întâmpinarea haosului și a dezordinii care domnea în locuința mea cu o determinare soldățească. I-am auzit pașii îndepărtându-se pe coridor și am continuat să citesc. Povestirea pe care mi-o adusese abia dacă avea un fir narativ. Relata, cu o sensibilitate ascuțită și cuvinte bine articulate, senzațiile și lipsurile ce frământau mintea unei fete izolate într-o odaie rece de la un ultim etaj din cartierul Ribera, de unde contempla orașul și oamenii care veneau și plecau pe străzile înguste și întunecate. Imaginile și muzica tristă a prozei sale trădau o singurătate vecină cu deznădejdea. Fata din povestire își petrecea orele ca prizonieră a propriei sale lumi și, din când în când, se privea într-o oglindă și își creșta brațele și coapsele cu un ciob de sticlă, lăsând cicatrice ca acelea ce se puteau ghici sub mânecile Isabellei. Eram pe punctul de a-mi isprăvi lectura când am băgat de seamă că fata mă privea din ușa galeriei.

- Ce-i?

- Iartă-mă că te întrerup, dar ce-i în camera de la capătul culoarului?

- Nimic.

- Miroase ciudat.

- E umezeală.

- Dacă vrei, pot s-o curăț și...

- Nu. Camera aia nu se folosește. Și apoi, nu ești servitoarea mea și nu trebuie să cureți nimic.

- Vreau doar să ajut.

- Ajută-mă turnând încă o ceașcă de cafea.

- De ce? Povestirea vă adoarme?

- Cât e ceasul, Isabella?

- Trebuie să fie zece dimineața.

- Și asta înseamnă...

-... că nu există sarcasm până la amiază, replică Isabella.

Am zâmbit triumfător și i-am întins ceașca goală. A luat-o și s-a dus cu ea spre bucătărie.

Când s-a întors cu cafeaua aburindă, isprăvisem deja ultima pagină. Isabella se așeză în fața mea. I-am zâmbit și am gustat pe îndelete cafeaua excelentă. Fata își frământa mâinile și strângea din dinți,

aruncând pe furiș priviri către paginile cu povestirea ei, pe care eu le lăsasem pe masă cu fața în jos. A îndurat vreo două minute fără să deschidă gura.

- Cum e? zise în cele din urmă.

- Superbă.

Se luminează la față.

- Povestirea mea?

- Cafeaua.

Mă privi rănită și se ridică să-și adune foile.

- Lasă-le acolo unde sunt, am poruncit eu.

- Pentru ce? E clar că nu ți-au plăcut și că te gândești că sunt o biată idioată.

- N-am spus asta.

- N-ai spus nimic, ceea ce e și mai rău.

- Isabella, dacă într-adevăr vrei să te dedici scrisului, ori cel puțin să scrii pentru ca alții să te citească, va trebui să te obișnuiești ca uneori oamenii să te ignore, să te insulte, să te disprețuiască și aproape întotdeauna să îți arate că le ești indiferentă. Asta-i unul din avantajele meseriei.

Isabella își coborî privirea și respiră adânc.

- Eu nu știu dacă am talent. Știu doar că îmi place să scriu. Sau, mai bine zis, că am nevoie să scriu.

- Mincinoaso.

Își ridică privirea și mă privi cu asprime.

- Foarte bine. Am talent. Și nu-mi pasă nici cât negru sub unghie dacă dumneata crezi că n-am.

Am zâmbit.

- Așa îmi place deja mai mult. Sunt cât se poate de acord.

Se uită la mine zăpăcită.

- Că am talent sau că dumneata nu crezi că am?

- Tu ce părere ai?

- Atunci, dumneata crezi că am posibilități?

- Cred că ai talent și dorință, Isabella. Mai mult decât crezi și mai puțin decât speri. Dar mulți oameni au talent și dorință, iar mulți dintre ei nu ajung niciodată la nimic. Asta e doar începutul pentru a face orice în viață. Talentul înnăscut e ca forța unui atlet. Te poți naște cu mai multe sau cu mai puține însușiri, însă nimeni nu ajunge să fie un atlet pur și simplu fiindcă s-a născut înalt sau puternic, sau rapid. Ceea ce-l face pe atlet, sau pe artist, este munca, meseria și tehnica. Inteligența cu care te naști e doar o muniție. Ca să ajungi să faci ceva cu ea, trebuie să-ți transformi mintea într-o armă de precizie.

- De ce comparația asta cu războiul?

- Orice operă de artă este agresivă, Isabella. Iar toată viața artistului e un război, mic sau mare, începând cu el însuși și cu limitările lui. Ca să ajungi la orice ți-ai propune, e nevoie mai întâi și-ntâi de ambiție, apoi de talent, de cunoaștere și, în cele din urmă, de șansă.

Isabella reflectă asupra vorbelor mele.

- Discursul ăsta îl torni tuturor, sau tocmai ți-a venit în minte?

- Discursul nu-i al meu. Mi l-a turnat, cum ziceai, cineva căruia i-am pus aceleași întrebări pe care mi le pui tu mie acum. De atunci au trecut mulți ani, dar nu trece o zi fără să-mi dau seama câtă dreptate avea.

- Atunci, pot să fiu ajutoarea dumitale?

- O să mă gândesc.

Isabella încuviință, satisfăcută.

Se așezase la un colț al mesei pe care zăcea albumul de fotografii lăsat de Cristina. Îl deschise la întâmplare la ultima pagină și zăbovi cu privirea asupra unui portret al noii soții a lui Vidal, făcut la porțile de la Vila Helius, cu doi sau trei ani în urmă. Am înghițit în sec. Isabella închise albumul și își perindă privirea prin galerie, până când și-o opri din nou asupra mea. Eu o priveam cu nerăbdare. Îmi zâmbi tulburată, ca și când aș fi surprins-o iscodind pe unde n-avea voie.

- Ai o logodnică foarte frumoasă, zise ea.

Privirea pe care i-am aruncat-o i-a alungat zâmbetul cât ai clipi.

- Nu-i logodnica mea.

- Ah.

A urmat o tăcere lungă.

- Presupun că a cincea regulă e să nu mă bag unde nu-mi fierbe oala, nu-i așa?

Nu i-am răspuns. Isabella încuviință ca pentru sine și se ridică în picioare.

- Atunci, mai bine te las în pace și nu te mai deranjez pe ziua de azi. Dacă ești de acord, revin mâine și începem.

Își adună foile și îmi zâmbi timid. I-am răspuns aprobând din cap.

Isabella se retrase discret și dispăru pe coridor. Am auzit pașii ei îndepărtându-se și apoi zgomotul porții când s-a închis. În absența ei, am observat pentru prima oară tăcerea vrăjită ce domnea în casa aceea.

Poate că a fost din pricina excesului de cafeină care îmi străbătea venele, ori era doar conștiința mea care încerca să iasă înapoi la lumină după o pană de curent, dar fapt este că mi-am petrecut restul dimineții întorcând pe toate fețele o idee oricum, numai reconfortantă nu. Îmi venea greu să cred că între incendiul în urma căruia își pierduseră viața Barrido și Escobillas, pe de o parte, oferta lui Corelli, de la care nu mai avusesem nici o veste, pe de altă parte - ceea ce mă făcea să intru la bănuiele -, și acel straniu manuscris salvat din Cimitirul Cărților Uitate, despre care suspectam că fusese scris între acei patru pereți, nu exista nici o legătură.

Perspectiva de a mă întoarce acasă la Andreas Corelli fără să fiu invitat, ca să-l întreb despre coincidența faptului că discuția noastră și incendiul s-au produs practic concomitent, mi se părea prea puțin atrăgătoare. Instinctul îmi spunea că, atunci când editorul se va decide că vrea să mă revadă, o va face *motu proprio* și că dacă acea întâlnire nu-mi inspira ceva, acest ceva era graba. Investigația în privința incendiului era deja în mâinile inspectorului Victor Grandes și a celor doi buldogi ai săi, Marcos și Castelo, pe a căror listă de persoane favorite mă consideram inclus cu mențiune de onoare. Cu cât mai departe mă țineam de ei, cu atât mai bine. Asta îmi lăsa ca singură alternativă viabilă manuscrisul și legătura dintre el și casa cu turn. După ani întregi în care îmi spusese mie însumi că nu întâmplător ajunsese să locuiesc acolo, această idee începea să capete un alt înțeles.

Am hotărât să încep din locul unde închisese o bună parte din obiectele și bunurile pe care foștii locatari din casa cu turn le lăsaseră în urma lor. Am recuperat cheia ultimei camere de pe coridor din sertarul de la bucătărie, unde rămăsese ani de zile. Nu mai intrasem acolo de când lucrătorii de la compania de electricitate instalaseră cablurile prin casă. Când am vârat cheia în broască, am simțit un curent de aer rece care ieșea din orificiul închizătorii peste degetele mele și am constatat că Isabella avea dreptate, camera aceea emana un miros straniu, care te ducea cu gândul la flori moarte și pământ răscolit.

Am deschis ușa și mi-am dus mâna la față. Duhoarea era intensă. Am pipăit peretele căutând întrerupătorul, dar becul gol care atârna de tavan n-a reacționat. Lumina ce pătrundea dinspre coridor lăsa să se întrevadă conturul mormanului de cutii, cărți și cufere pe care le închisese acolo. Am contemplat totul cu lehamite. Peretele din fund era acoperit în întregime cu un dulap mare din stejar. Am îngenuncheat în fața unei cutii cu fotografii vechi, ochelari, ceasuri și mici obiecte personale. Am început să scotocesc fără să știu prea bine ce căutam. În scurt timp am abandonat încercarea și am oftat. Ca să pot spera să aflu ceva, aveam nevoie de un plan. Mă pregăteam să părăsesc odaia când am auzit ușa dulapului deschizându-se puțin câte puțin în spatele meu. Un suflu de aer înghețat și umed mi-a măturat ceafa. Ușa dulapului era întredeschisă, iar înăuntru se puteau întrezări rochiile și costumele vechi care atârnav de umerase, mâncate de vreme, unduind ca niște alge sub apă. Curentul de aer rece care aducea acea duhoare de acolo provenea. M-am ridicat și m-am apropiat încetșor de dulap.

Am deschis larg ușile și am despărțit cu mâinile veșmintele care atârnav de umerase. Lemnul din fund era putred și începuse să se desprindă. De cealaltă parte se putea ghici un zid din ghips în care fusese practicat un orificiu larg de doi centimetri. M-am aplecat, încercând să privesc de partea

cealaltă, dar întunericul era aproape total. Lumina slabă dinspre coridor se strecura prin orificiu proiectând un fir vaporos de partea cealaltă. Abia dacă se zărea ceva mai mult decât o atmosferă încărcată. Mi-am apropiat ochiul încercând să-mi fac o imagine despre ceea ce exista dincolo de zid, însă în momentul acela un păianjen negru apărură în gura orificiului. M-am retras dintr-odată, iar păianjenul s-a zorit să se cațere prin interiorul dulapului și s-a făcut nevăzut în umbră. Am închis ușa dulapului și am ieșit din odaie. Am aruncat cheia și am închis-o în primul sertar al comodei de pe coridor. Duhoarea ce rămăsese închisă în acea cameră se răspândise pe culoar ca o otravă. Am blestemat ceasul în care îmi venise în minte să deschid ușa aceea și am ieșit în stradă cu gândul să uit, fie și numai pentru câteva ore, de bezna care zvâcnea în inima acelei case.

O idee proastă nu vine niciodată singură. Pentru a sărbători că descoperisem un fel de cameră obscură ascunsă la mine acasă, m-am dus până la librăria "Sempere și Fiii" cu gândul de a-l invita pe librar să luăm prânzul la "Maison Doree". Sempere-tatăl tocmai citea o ediție superbă din *Manuscrisul găsit la Saragosa* de Potocki și nici n-a vrut să audă de așa ceva.

- Dacă vreau să văd snobi și nătărăi umflându-se în pene și gratulându-se reciproc n-am nevoie să plătesc, Martin.

- Nu fiți cârcotaș. Sunteți invitatul meu.

Sempere refuză. Fiul său, care asistase la conversație din spatele prăvăliei, mă privea, șovăind.

- Dar dacă îl iau pe fiul dumitale, ce se întâmplă? N-o să mai vorbești cu mine?

- Voi știți cum vă pierdeți vremea și banii. Eu rămân să citesc, fiindcă viața e scurtă.

Sempere-fiul era un model de timiditate și discreție. Deși ne cunoșteam de când eram copii, nu-mi amintesc să fi avut cu el mai mult de patru sau cinci conversații între patru ochi, mai lungi de cinci minute. Nu-i știam nici un viciu sau mic păcat. Știam din surse sigure că, printre fetele din cartier, era considerat nici mai mult, nici mai puțin decât bărbatul fatal și burlacul de aur. Nu puține își făceau drum pe la librărie sub orice pretext și se opreau în fața tejghelei oftând, însă fiul lui Sempere, în caz că își dădea seama, nu făcea niciodată un pas ca să încaseze acele cecuri de devotament și buze întredeschise. Oricare altul ar fi făcut o carieră de crai extraordinară doar cu o zecime din înzestrările lui. Oricare în afară de Sempere-fiul, căruia uneori nu știai dacă nu cumva merita să-i atribui titlul de sfânt.

- Dacă o ține tot așa, asta o să rămână fecior, se plângea uneori Sempere.

- Ați încercat să-i puneți niscaiva ardei iute în supă ca să-i stimulați irigarea în punctele-cheie? Întrebam eu.

- Dumneata râzi, pușlama ce-mi ești, dar uite că eu mă apropii de șaptezeci de ani și n-am nici măcar un nepot.

Am fost întâmpinați de același *maitre* care își amintea de ultima mea vizită, însă fără zâmbetul servil și fără gestul de bun-venit. Când i-am zis că n-am făcut rezervare a încuviințat cu o grimasă de dispreț și a pocnit din degete chemând un chelner care ne-a condus fără ceremonie la ceea ce am bănuțit că era cea mai proastă masă din sală, lângă ușa de la bucătărie, îngropată într-un ungher întunecat și zgomotos. În următoarele douăzeci și cinci de minute nimeni n-a venit la masă, nici ca să ne ofere meniul, nici ca să ne aducă un pahar cu apă. Personalul ne ocolea trântind ușa și ignorându-ne cu desăvârșire prezența și gesturile prin care voiam să atragem atenția.

- Carevasăzică n-ar trebui să plecăm? Întrebă în cele din urmă Sempere-fiul. Eu, cu un sandviș luat

de oriunde, mă descurc...

Nu terminase de rostit aceste cuvinte când i-am văzut apărând. Vidal și soția înaintau spre masa lor însoții de *maitre* și de doi ospătari care nu mai pridideau cu gesturi de slugărnice. S-au așezat și în două minute a început procesiunea sărutatului mâinii, în care, unul după altul, comesenii din sală veneau să-l felicite pe Vidal. El îi primea cu grație divină și îi expedia în scurt timp. Sempere-fiul, care își dăduse seama de situație, mă observa.

- Martin, te simți bine? De ce nu plecăm?

Am încuviințat din cap. Ne-am ridicat și ne-am îndreptat spre ieșire, ocolind prin partea opusă față de masa lui Vidal. Înainte să părăsim sala am trecut prin fața celui *maitre*, care nici nu s-a deranjat să se uite la noi și, în timp ce ne îndreptam spre ieșire, am putut vedea în oglinda de deasupra ușii cum Vidal se apleca și o săruta pe Cristina pe buze. Când am ieșit în stradă, Sempere-fiul m-a privit, necăjit.

- Îmi pare rău, Martin.

- Nu-ți face griji. O alegere proastă. Asta-i tot. Dacă n-ai nimic împotriva, despre asta, tatălui dumitale...

-... nici o vorbă, mă asigură el.

- Mulțumesc.

- N-ai pentru ce. Ce-ai zice dacă te-aș pofti eu la ceva mai din popor? E o cantină pe strada Carmen care te dă pe spate.

Îmi pierise pofta de mâncare, dar am acceptat cu plăcere.

- Hai.

Locul se afla în apropiere de bibliotecă și se serveau mâncăruri de casă la preț redus, pentru oamenii din cartier. Abia dacă am gustat mâncarea, ce mirosea infinit mai bine decât orice adulmecasem la "Maison Doree" în toți anii de când se deschisese, însă, la momentul desertului, golisem deja de unul singur o sticlă și jumătate de vin negru, iar capul meu începuse să graviteze.

- Sempere, spune-mi un lucru. Dumneata ce ai împotriva îmbunătățirii seminției omenești? Cum altfel se explică faptul că un cetățean tânăr și sănătos, binecuvântat de Cel de Sus cu o înfățișare ca a dumitale nu a profitat de cele mai atrăgătoare creaturi din vitrina cu personaje?

Fiul librarului râse.

- Ce te face să crezi că n-am făcut-o?

Mi-am atins nasul cu degetul arătător, făcându-i cu ochiul.

Sempere-fiul încuviință.

- Cu riscul că mă vei lua de habotnic, îmi place să cred că încă mai aștept.

- Ce aștepti? Să nu-ți mai pornească instrumentul?

- Dumneata vorbești ca tata.

- Bărbații înțelepți împărtășesc gândul și vorba.

- Eu aș zice că ar mai fi ceva în plus, nu? întrebă el.

- Ceva în plus?

Sempere făcu semn că da.

- Ce știi eu? am zis..

- Eu cred, că știi.

- Păi, vezi cât de mult îmi folosește.

Mă pregăteam să-mi mai torn un pahar când Sempere mă opri.

- Prudență, șopti el.

- Vezi că ești habotnic?

- Fiecare este ceea ce este.

- Asta se poate lecui. Ce-ai zice dacă ne-am porni, dumneata și cu mine, pe chefuit cu femeii?

Sempere mă privi cu milă.

- Martin, cred că e mai bine să te duci acasă și să te odihnești. Și mâine e o zi.

- N-o să-i spui tatălui dumitale că am tras o beție, nu-i așa?

În drum spre casă, m-am oprit în nu mai puțin de șapte baruri ca să le degust stocurile de tărie până când, sub un pretext sau altul, eram dat afară și străbăteam încă o sută sau două sute de metri în căutarea unui nou port în care să fac escală. Nu fusesem niciodată un băutor de cursă lungă, iar spre sfârșitul după-amiezii eram deja atât de beat încât nu-mi mai aminteam nici unde locuiesc. Îmi aduc aminte cum doi ospătari de la cârciuma „Ambos Mundos” din Plaza Real m-au ridicat fiecare de câte un braț și m-au depus pe o bancă din fața fântâniei, unde am căzut într-o toropeală grea și întunecată.

Am visat că mergeam la înmormântarea lui don Pedro.

Un cer sângeriu strângea ca într-un clește labirintul de cruci și de îngeri care înconjurau mausoleul familiei Vidal din cimitirul de la Montjuic. Un cortegiu tăcut de văluri cernite înconjura amfiteatrul de marmură înnegrită care alcătua porticul mausoleului. Fiecare figură purta o lungă lumânare albă. Lumina a o sută de flăcări sculpta conturul unui înger mare din marmură copleșit de tristețea pierderii, pe un pedestal sub care se întindea mormântul deschis al mentorului meu și, înăuntru, o raclă de cleștar. Trupul lui Vidal, înveșmântat în alb, zăcea întins sub cristal, cu ochii deschiși. Lacrimi negre îi coborau pe obraji. Din cortegiu înainta silueta văduvei sale, Cristina, care cădea în genunchi în fața sicriului, scăldată în plâns. Unul câte unul, membrii cortegiului se perindau prin fața defunctului și depuneau trandafiri negri pe coșciugul de cristal, până când acesta era acoperit și nu i se mai putea vedea decât fața. Doi gropari fără chip coborau sicriul în groapă, al cărei fund era inundat cu un lichid dens și întunecat. Sarcofagul rămânea să plutească pe giulgiul de sânge, care încetul cu încetul se strecura prin crăpăturile încuietorii de cristal. Puțin câte puțin, coșciugul se inunda și sângele acoperea cadavrul lui Vidal. Înainte ca fața să i se scufunde complet, mentorul meu își mișca ochii și mă privea. Un stol de păsări negre își lua zborul și eu o luam la goană, rătăcindu-mă pe potecile din nesfârșitul oraș al morților. Doar un plâns din depărtare reușea să mă călăuzească spre ieșire și îmi îngăduia să mă feresc de plânsul și de rugămintțile figurilor întunecate, din umbră, care îmi ieșeau în cale și mă implorau să le iau cu mine, să le salvez din eterna lor beznă.

M-au trezit doi gardieni, care mă loveau încetișor peste picior cu bastonul de cauciuc. Se înnoptase și mi-au trebuit câteva secunde să mă lămuresc dacă era vorba de ordinea publică sau de niște agenți ai doamnei cu coasa în misiune specială.

- Uite ce-i, domnule, ia treci dumneata acasă ca să-ți faci somnul după chefulă, ne-am înțeles?

- La ordinele dumneavoastră, domnule colonel.

- Mișcă sau te bag la zdup, să vedem dacă o să-ți mai ardă de glume.

N-a fost nevoie să-mi repete încă o dată. M-am ridicat în picioare cum am putut și am pornit spre casă înainte ca pașii să mă călăuzească din nou printr-o altă cârciumă împuțită. Traseul, care în condiții normale mi-ar fi luat zece sau cincisprezece minute, s-a prelungit aproape de trei ori. În cele din urmă, printr-un viraj miraculos, am ajuns în poarta casei mele, iar acolo, ca și cum la mijloc ar fi fost un blestem, am dat iar peste Isabella, care ședea de astă dată în vestibulul clădirii, așteptându-mă.

- Sunteți beat, zise Isabella.

- Trebuie că sunt, fiindcă în plin *delirium tremens* mi s-a părut că te găsesc la miezul nopții dormind în poarta casei mele.

- N-aveam unde mă duce în altă parte. M-am certat cu tata și m-a alungat de acasă.

Am închis ochii și am oftat. Creierul meu toropit de băutură și de amărăciune era incapabil să dea o formă torentului de refuzuri și blesteme care mi se înghesuiau pe buze.

- Aici nu poți rămâne, Isabella.

- Vă rog, numai în noaptea asta. Mâine o să-mi caut o pensiune. Vă implor, domnule Martin.

- Nu te uita la mine cu ochii ăia de miel dus la tăiere, am amenințat eu.

- Oricum, dacă sunt în stradă, e din vina dumneavoastră, adăugă ea.

- Din vina mea... Asta chiar că-i bună. Talent la scris nu știu dacă ai, dar imaginație înfierbântată ai berechet. Din ce motiv nenorocit, dacă se poate ști, e vina mea că tatăl tău te-a scos în stradă?

- Când sunteți beat vorbiți ciudat.

- Nu sunt beat. N-am fost beat în viața mea. Răspunde-mi la întrebare.

- I-am zis tatei că dumneavoastră m-ați angajat ca ajutătoare și că de acum încolo o să mă dedic literaturii și nu mai pot lucra la prăvălie.

- Ce?

- Putem intra? Mi-e frig și fundul mi-a înțepenit de la dormitul pe trepte.

Am simțit cum capul mi se învârte și cum greața îmi dădea târcoale. Mi-am ridicat privirea spre penumbra ușoară care se strecura prin luminatorul din înaltul scării.

- Aceasta e pedeapsa pe care cerul mi-o trimite ca să mă căiesc pentru viața mea desfrânată?

Isabella îmi urmă direcția privirii, intrigată.

- Cu cine vorbiți?

- Nu vorbesc cu nimeni, monologhez. Prerogativa bețivanului. Dar mâine la prima oră voi dialoga cu taică-tău și voi pune capăt acestei absurdități.

- Nu știu dacă e o idee bună. A jurat că dacă vă vede vă omoară. Are o pușcă cu două țevi ascunsă îndărătul tejghelei. Așa e dânsul. O dată a omorât un măgar cu ea. Era într-o vară, undeva lângă Argentonă ...

- Taci. Nici o vorbă în plus. Liniște.

Isabella încuviință și rămase în așteptare, uitându-se la mine. Mi-am reluat căutarea cheii. Acum nu eram în stare să înfrunt, ca un toreador în arenă, flecăreala acestei adolescente încăpățanate. Aveam nevoie să cad pe pat și să-mi pierd cunoștința, de preferat în această ordine. Am căutat vreo

două minute, fără rezultate vizibile. Până la urmă, Isabella, fără să rostească o vorbă, mi-a luat-o înainte și mi-a scotocit prin buzunarul jachetei, pe unde mâinile mele trecuseră de o sută de ori, și a găsit cheia. Mi-a arătat-o și eu am încuviințat, învins.

Isabella a deschis ușa apartamentului și m-a ajutat să mă ridic în picioare. M-a condus până în dormitor ca pe un invalid și m-a ajutat să mă tolănesc în pat. Mi-a potrivit capul pe perne și mi-a scos pantofii. M-am uitat la ea buimăcit.

- Fiți liniștit, n-o să vă scot și pantalonii.

Mi-a descheiat nasturii de la gât și s-a așezat lângă mine, privindu-mă. Mi-a zâmbit cu o melancolie pe care, la anii ei, n-ar fi trebuit s-o aibă.

- Niciodată nu v-am văzut atât de trist, domnule Martin. E din pricina acelei femei, nu-i așa? Cea din fotografie.

Mi-a luat mâna și mi-a mângâiat-o, liniștindu-mă.

- Toate trec, ascultați-mă pe mine. Toate trec. Involuntar, ochii mi s-au umplut de lacrimi și mi-am întors capul pentru ca ea să nu-mi vadă fața. Isabella a stins lumina de pe măsută și a rămas așezată lângă mine, în semiîntuneric, ascultându-l plângând pe bețivul acela nenorocit fără să pună întrebări și fără să-și dea cu părerea, oferindu-mi doar compania și bunătatea ei, până când am adormit.

M-au trezit agonia mahmurelii, o menghină care îmi strângea tâmplele, și mireasma cafelei columbiene. Isabella pregătise o măsuță lângă pat cu o cafetieră proaspăt făcută și o farfurie cu pâine, brânză, șuncă și un măr. Priveliștea mâncării mi-a făcut greață, dar am întins mâna spre cafetieră. Isabella, care mă privise din prag fără să bag de seamă, mi-o luă înainte și îmi turnă o ceașcă, toată numai un zâmbet.

- Beți-o așa, plină, și o să vă prindă de minune. Am acceptat cana și am băut.

- Cât e ceasul?

- E unu după-amiază.

Am lăsat să-mi scape o pufnitură.

- De câte ore ești trează?

- De vreo șapte.

- Și ce faci de atunci?

- Fac curățenie și ordine, dar aici e treabă pentru mai multe luni de zile, răspuse Isabella.

Am sorbit din nou, prelung, din cafea.

- Mulțumesc, am șoptit. Pentru cafea. Și pentru că ai făcut ordine și curățenie, dar n-ai de ce s-o faci.

- N-o fac pentru dumneavoastră, dacă asta vă îngrijorează. O fac pentru mine. Dacă o să locuiesc aici, prefer să nu mă gândesc că aș putea rămâne lipită de ceva dacă mă reazem întâmplător.

- Să locuiești aici? Credeam că am stabilit că...

Când am ridicat glasul, o durere ascuțită mi-a retezat vorba și gândul.

- Ssst, susură Isabella.

Am încuviințat ca un armistițiu. Acum nu puteam și nici nu voiam să mă cert cu Isabella. Va fi timp să o înapoiez familiei sale mai târziu, când mahmureala va bate în retragere. Am golit ceașca dintr-o a treia sorbitură și m-am ridicat cătinel, Cinci-șase spini dureroși mi s-au înfipt în cap. Am lăsat să-mi scape o tânguială. Isabella mă susținea de braț.

- Nu sunt invalid. Pot să am grijă de mine însumi. Isabella mă eliberă provizoriu. Am făcut câțiva pași spre coridor. Isabella mă urma îndeaproape, ca și când s-ar fi temut să nu mă prăbușesc dintr-un moment în altul. M-am oprit în fața camerei de baie.

- Pot urina de unul singur?

- Țintiți cu grijă, îngăimă fata. O să vă las micul dejun în galerie.

- Nu mi-e foame.

- Trebuie să mâncați ceva.

- Ești ucenica mea sau ești maică-mea?

- V-o spun spre binele dumneavoastră.

Am închis ușa de la baie și m-am refugiat înăuntru. Ochilor mei le-au trebuit vreo două secunde ca să se obișnuiască cu ceea ce vedeau. Baia era de nerecunoscut. Curată și strălucitoare. Fiecare lucru

la locul lui. O bucată de săpun nou pe chiuvetă. Prosoape curate pe care nici măcar nu știam că le aveam. Miros de leșie.

- Sfântă Fecioară, am murmurat.

Mi-am vârât capul sub robinet și am lăsat să curgă apa rece preț de două minute. Am ieșit pe coridor și m-am îndreptat încetișor spre galerie. Dacă baia era de nerecunoscut, galeria era de pe altă lume. Isabella curățase geamurile și dușumeaua și aranjase mobila și fotoliile. O lumină curată și puternică se strecura prin geamuri, iar mirosul de praf dispăruse. Micul dejun mă aștepta pe masa din fața canapelei, pe care fata așternuse o față de masă curată. Rafturile ticsite cu cărți păreau reordonate, iar vitrinele își recăpătaseră transparența. Isabella îmi turna o a doua ceașcă de cafea.

- Știu ce faci, dar n-are să țină, i-am zis.

- Să torn o ceașcă de cafea?

Isabella ordonase cărțile împrăștiate în teancuri pe mese și prin unghere. Golise suporturile pentru reviste care rămăseseră înecate de mai bine de un deceniu. În numai șapte ore, măturase cât ai clipi ani de semiîntineric și de beznă cu zelul și cu prezența ei, și încă mai avea timp și poftă să zâmbească.

- Îmi plăcea mai mult cum era înainte, am zis eu.

- Sigur. Dumneavoastră și celor o sută de mii de gândaci pe care îi țineați cu chirie și cărora le-am făcut vânt cu amoniac.

- Așadar de acolo se simte putoarea aia?

- *Putoarea* e mirosul de curățenie, protestă Isabella. Ați putea fi un pic recunoscător.

- Sunt.

- Nu se observă. Mâine o să urc în birou și...

- Nici să nu-ți treacă prin minte...

Isabella ridică din umeri, dar privirea ei rămăsese hotărâtă și am știut că, în douăzeci și patru de ore, camera de lucru din turn va suferi o transformare iremediabilă.

- Apropo, azi-dimineață am găsit un plic în vestibul.

Probabil l-a strecurat cineva pe sub ușă azi-noapte.

Am privit-o pe deasupra ceștii.

- Poarta de jos e închisă cu cheia, am zis.

- Așa mă gândeam și eu. Adevărul e că mi s-a părut tare ciudat și, deși avea numele dumneavoastră...

-... l-ai deschis.

- Mă tem că da. Fără să vreau.

- Isabella, să deschizi corespondenta altuia nu-i un semn de bună-cuviință. În unele locuri chiar e un delict ce se pedepsește cu închisoarea.

- Asta îi zic și eu maică-mii, care mereu îmi deschide scrisorile. Și e tot în libertate.

- Unde-i scrisoarea?

Isabella scoase un plic din buzunarul șorțului pe care îl purta și mi-l întinse evitându-mi privirea. Avea marginile zimțate și era dintr-o hârtie groasă și poroasă, de culoarea fildeșului, cu pecetea cu

îngerul pe ceară roșie - ruptă - și cu numele meu scris cu caractere stacojii, cu cerneală parfumată. L-am deschis și am scos o foaie îndoită.

Dragă David,

Sper că ești bine, sănătos și că ai încasat fără probleme fondurile acordate. Ești de acord să ne vedem în noaptea asta acasă la mine ca să începem să discutăm detaliile proiectului nostru? Se va servi o cină ușoară în jurul orei zece. Te aștept.

Al dumatiale prieten,

ANDREAS CORELLI

Am împăturit foaia și am vârât-o la loc în plic. Isabella mă observa intrigată.

- Vești bune?

- Nimic care să te privească.

- Cine-i domnul ăsta, Corelli? Are un scris frumos, nu ca al dumneavoastră.

Am privit-o cu severitate.

- Dacă o să fiu ajutorul dumneavoastră, eu zic că va trebui să știu cu cine aveți de-a face. În caz că trebuie să-i trimit la plimbare, vreau să spun.

Am pufnit.

- E un editor.

- Probabil că e unul bun, fiindcă uite ce hârtie de scrisori și ce plicuri întrebuințează. Ce carte scrieți pentru el?

- Nimic care să te intereseze.

- Cum să vă ajut dacă nu-mi spuneți la ce lucrați? Nu, mai bine nu-mi mai răspundeți. Am tăcut.

Timp de zece secunde miraculoase, Isabella nu mai scoase un sunet.

- Cum e domnul ăsta, Corelli? Am privit-o cu răceală.

- Deosebit.

- Dumnezeu îi crește și... nu mai zic nimic.

Uitându-mă la fata aceea cu o inimă nobilă, m-am simțit, dacă e cu puțință, și mai mizerabil și am înțeles că, fie și cu riscul de a o răni, cu cât o îndepărtam mai repede de mine, cu atât mai bine va fi pentru amândoi.

- De ce mă privești așa?

- În noaptea asta o să ies, Isabella.

- Să vă las cina pregătită? O să vă întoarceți foarte târziu?

- O să iau cina în oraș și nu știu când o să mă întorc, dar la orice oră va fi, când mă voi întoarce vreau ca tu să fii plecată. Vreau să-ți strângi lucrurile și să te duci. Unde, mi-e indiferent. Ai înțeles?

Se schimbă la față, iar ochii i se umeziră. Își mușcă buzele și îmi zâmbi cu obrazii brăzdați de lacrimi.

- Sunt în plus. Am înțeles.

- Și să nu mai faci curățenie.

M-am ridicat și am lăsat-o singură în galerie. M-am ascuns în camera de lucru din turn. Am deschis ferestrele. Plânsul Isabellei răzbătea din galerie. Am contemplat orașul tolănit sub soarele

amiezii și mi-am îndreptat privirea către celălalt capăt, unde aproape am crezut că pot vedea țiglele strălucitoare care acopereau Vila Helius și mi-am imaginat-o pe Cristina, doamna Vidal, sus, la ferestrele turnului, privind spre cartierul Ribera. Ceva întunecat și tulbure îmi acoperi inima. Am uitat de plânsul Isabellei și nu mi-am mai dorit decât să mă întâlnesc cu Corelli ca să stăm de vorbă despre cartea lui blestemată.

Am rămas în camera de lucru din turn până când amurgul s-a împrăștiat peste oraș ca sângele în apă. Era cald, mai cald decât fusese toată vara, iar acoperișurile din Ribera parcă vibrau când te uitați la ele, ca niște miraje din abur. Am coborât în apartament și mi-am schimbat hainele. În casă era liniște, jaluzelele din galerie erau întredeschise, iar vitrinele erau scăldate într-o lumină de chihlimbar care se răspândea pe culoarul central.

- Isabella! am strigat.

Nici un răspuns. M-am dus până în galerie și am constatat că fata plecase. Totuși, înainte s-o facă, se distrase ordonând și curățând colecția de opere complete ale lui Ignatius B. Samson, care, peste ani, acumulasera praf și uitare într-o vitrină ce strălucea acum imaculată. Fata luase una din cărți și o lăsase deschisă la jumătate pe un pupitru cu picior. Am citit un rând la întâmplare și am avut impresia că mă deplasez într-un timp când totul părea pe cât de simplu, pe atât de inevitabil:

"«Poezia se scrie cu lacrimi, romanul cu sânge și istoria cu apă de ploaie», zise cardinalul în timp ce ungea cu otravă lama cuțitului în lumina candelabrului".

Candoarea studiată a acestor rânduri mi-a smuls un zâmbet și mi-a înapoiat o bănuială ce nu încetase niciodată să-mi dea târcoale: poate că ar fi fost mai bine pentru toată lumea, mai ales pentru mine, ca Ignatius B. Samson să nu se fi sinucis niciodată și ca David Martin să-i fi luat locul.

Se înnopta când am ieșit în stradă. Căldura și umezeala îi îndemnaseră pe numeroși locatari din cartier să-și scoată scaunele în stradă, în căutarea unei brize care nu mai venea. M-am strecurat printre cercurile improvizate de persoane din fața portalurilor și de la colțurile de stradă și m-am îndreptat spre Estacion de Francia, unde puteai găsi întotdeauna două sau trei taxiuri în așteptare de pasageri. Am urcat în primul de la rând. Ne-a luat vreo douăzeci de minute să traversăm orașul și să urcăm coasta muntelui pe care se găsea pădurea fantomatică a arhitectului Gaudi. Luminile casei lui Corelli se puteau vedea din depărtare.

- Nu știam că locuiește cineva aici, zise șoferul. Imediat ce i-am plătit drumul, incluzând și bacșișul, n-a pierdut nici o secundă și a plecat în grabă mare. Am așteptat câteva clipe înainte să sun, savurând tăcerea stranie care domnea în locul acela. Abia dacă mișca o frunză în pădurea care acoperea dealul din spatele meu. Un cer presărat cu stele și nori parcă trasați cu penelul se întindea în toate părțile. Puteam auzi sunetul propriei mele respirații, al hainelor mele frecându-se în mers, al pașilor mei apropiindu-se de poartă. Am tras de sonerie și am așteptat.

Poarta s-a deschis câteva momente mai târziu. Un om cu privirea și cu umerii căzuți clătină din cap afirmativ dinaintea prezenței mele și îmi făcu semn să intru. Dichiseala lui sugera că era vorba de un soi de majordom sau servitor. N-a slobozit nici un sunet. L-am urmat de-a lungul coridorului pe care mi-l aminteam străjuit de portrete și mi-a cedat trecerea spre marele salon din capăt, de unde se putea contempla întregul oraș din depărtare. Cu o plecăciune ușoară, m-a lăsat acolo singur și s-a retras cu aceeași încetineală cu care mă însoțise. M-am dus până la ferestre și m-am uitat printre perdele, omorându-mi vremea în așteptarea lui Corelli. Trecuseră vreo două minute când am băgat de seamă că un individ mă observa dintr-un colț al sălii. Era așezat, complet nemișcat, într-un fotoliu între semiîntuneric și lumina unui opaiț care abia îi dezvăluia picioarele și mâinile rezemate pe brațele fotoliului. L-am recunoscut după strălucirea ochilor care nu clipeau niciodată și după reflexul opaițului din broșa în formă de înger pe care o purta mereu la rever. Imediat ce mi-am oprit privirea asupra lui, s-a ridicat și s-a apropiat cu pași repezi, prea repezi, și pe buze cu un zâmbet lupesc care mi-a înghețat sângele în vine.

- Bună seara, Martin.

Am clătinat afirmativ din cap încercând să-i răspund la zâmbet.

- Iar te-am speriat, zise el. Îmi pare rău. Pot să-ți ofer ceva de băut sau trecem direct la cină?

- Adevărul e că nu mi-e foame.

- E din cauza căldurii, fără îndoială. Dacă dorești, putem merge în grădină și stăm de vorbă acolo.

Majordomul cel tăcut făcu act de prezență și se apucă să deschidă ușile care dădeau spre grădină, unde o potecă de lumânări fixate în farfurioare de cafea conducea către o masă albă din metal, cu două scaune așezate față în față. Flacăra lumânărilor ardea drept în sus, fără a palpâi. Luna arunca o lumină slabă, albăstrie. Am luat loc, iar Corelli a făcut la fel, în timp ce majordomul ne turna două pahare dintr-un recipient în care am presupus că era vin sau vreun fel de lichior pe care nu aveam intenția să-l gust. La lumina acelei luni aflate în primul pătrar, Corelli mi s-a părut mai tânăr, iar trăsăturile chipului său mai ascuțite. Mă privea cu o intensitate ce friza voracitatea.

- Ceva te neliniștește, Martin.
- Presupun că ați auzit de incendiu.
- Un sfârșit deplorabil și, totuși, corect ca justiție poetică.
- Vi se pare just ca doi oameni să moară în felul ăsta?
- Un mod mai puțin crunt ți s-ar părea mai acceptabil?

Justiția e o afectare a persoanei, nu o valoare universală. Nu voi simula o consternare pe care n-o simt, și presupun că nici dumneata n-o vei face, oricât de mult ai încerca. Dar, dacă preferi, păstrăm un minut de reculegere.

- Nu va fi necesar.
- Sigur că nu. E necesar doar atunci când n-ai de spus nimic valabil. Tăcerea face ca până și proștii să pară deștepți timp de un minut. Te mai preocupă și altceva, Martin?

- Poliția pare să creadă că am o legătură cu cele întâmplate. M-au întrebat de dumneavoastră.

Corelli încuviință cu nepăsare.

- Poliția trebuie să-și facă treaba ei, iar noi pe a noastră.

Ești de acord să considerăm subiectul încheiat?

Am încuviințat încetișor. Corelli zâmbi.

- Acum câteva momente, în timp ce te așteptam, mi-am dat seama că dumneata și cu mine am lăsat în suspensie o mică discuție retorică. Cu cât mai repede ne descotorosim de ea, cu atât mai repede putem trece la subiect, zise el.

Mi-ar plăcea să încep prin a te întreba ce este pentru dumneata credința.

Am șovăit câteva clipe.

- N-am fost niciodată o persoană religioasă. Mai degrabă, decât să cred sau să nu cred, mă îndoiesc. Îndoiala e credința mea.

- Foarte prudent și foarte burghez. Dar trimițând mingea mereu în afara terenului nu se câștigă partida. Dumneata de ce crezi că, de-a lungul istoriei, credințele de tot felul apar și dispar?

- Nu știu. Presupun că din pricina unor factori sociali, economici sau politici. Stați de vorbă cu cineva care n-a mai mers la școală de la zece ani. Istoria nu e punctul meu forte.

- Istoria e groapa de gunoi a biologiei, Martin.

- Cred că am lipsit la lecția asta.

- Această lecție nu se predă la școală, Martin. Această lecție ne-o dau rațiunea și observarea realității. Este o lecție pe care nimeni nu vrea să o învețe și, ca atare, trebuie s-o analizăm ca să ne putem face bine treaba. Orice șansă de afacere pornește de la incapacitatea altcuiva de a rezolva o problemă simplă și inevitabilă.

- Vorbim de religie sau de economie?

- Alege dumneata terminologia.

- Dacă vă înțeleg bine, sugerați că credința, faptul de a crede în mituri, ideologii sau legende supranaturale e o consecință a biologiei.

- Nici mai mult, nici mai puțin.

- O viziune oarecum cinică, dacă e să vină din partea unui editor de texte religioase, am observat

eu.

- O viziune profesionistă și nepărtinitoare, nuanță Corelli.

Ființa omenească crede la fel cum respiră, pentru a supraviețui.

- Teoria asta vă aparține?

- Nu e o teorie, e o statistică.

- Am impresia că trei sferturi din omenire, cel puțin, nu ar fi de acord cu această afirmație, am observat eu.

- Bineînțeles. Dacă ar fi de acord, nu ar fi credincioși potențiali. Nimeni nu poate fi convins cu adevărat că nu are nevoie să creadă dintr-un imperativ biologic.

- Așadar, dumneavoastră sugerați că stă în firea noastră să trăim amăgiți?

- Stă în firea noastră să supraviețuim. Credința e o reacție instinctivă la aspecte ale existenței pe care nu le putem explica în alt fel, fie că este vorba despre vidul moral pe care îl percepem în univers, despre certitudinea morții, despre misterul originii lucrurilor sau despre sensul propriei noastre vieți, ori despre lipsa acestui sens. Sunt aspecte elementare și de o extraordinară simplitate. Însă propriile noastre limitări ne împiedică să răspundem fără echivoc la aceste întrebări și, din acest motiv, generăm, ca apărare, o reacție emoțională. E pur și simplu biologie.

- Atunci, după dumneavoastră, toate credințele sau idealurile n-ar fi decât ficțiune.

- Orice interpretare sau observare a realității este o ficțiune în mod necesar. În acest caz, problema constă în faptul că omul e un animal moral abandonat într-un univers amoral și condamnat la o existență finită și fără altă semnificație decât perpetuarea ciclului natural al speciei. E imposibil de supraviețuit într-o stare prelungită de realitate, cel puțin pentru o ființă omenească. Ne petrecem o bună parte a vieților noastre visând, mai ales când suntem treji. Cum spuneam, simplă biologie.

Am oftat.

- Și, după toate astea, vreți să inventez o poveste care să-i facă pe naivi să cadă în genunchi și să-i convingă că au văzut lumina, că există ceva în care să creadă, pentru care să trăiască și pentru care să moară, sau chiar să ucidă.

- Întocmai. Nu-ți cer să inventezi nimic din ce n-a fost deja inventat, într-un fel sau altul. Îți cer pur și simplu să mă ajuți să-i dau de băut celui însetat.

- Un scop lăudabil și pios, l-am ironizat eu.

- Nu, o simplă propunere comercială. Natura e o mare piață liberă. Legea cererii și ofertei e un fapt molecular.

- Poate că ar trebui să vă căutați un intelectual pentru treaba asta. Vorbind de fapte moleculare și comerciale, vă asigur că majoritatea n-au văzut o sută de mii de franci laolaltă în toată viața lor și fac rămășag că vor fi dispuși să-și vândă sufletul, ori să și-l inventeze, pentru o mică parte din această sumă.

Strălucirea metalică a ochilor săi m-a făcut să bănuiesc că Corelli urma să-mi dedice încă una din acidele sale predici de buzunar. Am vizualizat soldul din contul meu de la Banco Hispano Colonial și mi-am zis că o sută de mii de franci meritau cu prisosință să ascult o liturghie sau o colecție de predici.

- Un intelectual e îndeobște cineva care nu se distinge tocmai prin intelectul său, rosti Corelli

răspicat. Își atribuie sieși acest calificativ pentru a compensa impotența naturală pe care o intuiește în capacitățile sale. E chestia aceea atât de veche și de adevărată cu spune-mi cu ce te fudulești și o să-ți spun de ce duci lipsă. E ceva ce ni se întâmplă zi de zi. Incompetentul se prezintă mereu pe sine ca pe un expert, crudul ca pe un milostiv, păcătosul ca pe un cucernic, cămătarul ca pe un binefăcător, meschinul ca pe un patriot, arogantul ca pe un umil, vulgarul ca pe un elegant și nătărăul ca pe un intelectual. Din nou, totul e opera naturii, care, departe de a fi silfida pe care o cântă toți poeții, e o mamă crudă și vorace care, pentru a rămâne în viață, trebuie să se hrănească cu odraslele cărora le dă naștere.

Corelli și poetica biologiei feroce pe care o profesa începeau să-mi facă greață. Vehemența și mânia reprimată de care musteau cuvintele editorului mă deranjau și m-am întrebat dacă exista ceva în univers care să nu-i fi părut respingător și vrednic de dispreț, inclusiv persoana mea.

- Ar trebui să ții prelegeri duhovnicești mobilizatoare în școli și parohii de Duminica Floriilor. Ați avea un succes copleșitor, i-am sugerat eu.

Corelli râse cu răceală.

- Nu schimba subiectul. Ceea ce caut eu este opusul unui intelectual, adică pe cineva inteligent. Și l-am găsit deja.

- Mă măguliți.

- Chiar mai bine, te plătesc. Și încă foarte bine, ceea ce e singura măgulire autentică în lumea asta prostituată. Să nu accepți niciodată distincții care să nu fie tipărite pe spatele unui cec. Ele îi aduc câștig doar celui care le acordă. Și din moment ce te plătesc, mă aștept să mă ascuți și să-mi urmezi instrucțiunile. Crede-mă când îți spun că n-am nici un interes să te fac să-ți pierzi timpul. Câtă vreme vei primi leafă, timpul dumitale e și al meu.

Tonul său era amabil, însă strălucirea ochilor îi era oțelită și nu lăsa loc de echivocuri.

- Nu-i nevoie să-mi amintiți la fiecare cinci minute.

- Iartă-mi insistența, prietene Martin. Dacă te amețesc cu toate aceste divagații, o fac numai ca să le elimin cât mai curând. Ceea ce vreau de la dumneata este forma, nu fondul. Fondul e mereu același și e inventat de când există omul ca ființă. E întipărit în inima lui ca un număr de serie. Ceea ce vreau de la dumneata e să găsești un mod inteligent și seducător de a răspunde la întrebările pe care ni le punem cu toții și să o faci din perspectiva propriei dumitale interpretări a sufletului omenesc, punându-ți în practică arta și meșteșugul. Vreau să-mi aduci o narațiune care să trezească sufletul din om.

- Nimic mai mult...

- Și nimic mai puțin.

- Dumneavoastră vorbiți de manipularea sentimentelor și emoțiilor. N-ar fi mai simplu de convins oamenii cu o expunere rațională, simplă și clară?

- Nu. E imposibil să închei cu cineva un dialog rațional despre credințe și concepte pe care nu le-a dobândit prin intermediul rațiunii. E totuna dacă vorbim de Dumnezeu, de rasă sau de mândrie patriotică. De aceea am nevoie de ceva mai puternic decât o simplă expunere retorică. Am nevoie de forța artei, de punerea în scenă. Noi credem că înțelegem versurile unui cântec, însă, de fapt, ceea ce ne face să-l credem sau nu este muzica.

Am încercat să înghit toată acea galimație fără să mă înec.

- Fii liniștit, pentru azi nu mai am alte discursuri, încheie Corelli. Și acum, să trecem la partea practică: dumneata și cu mine ne vom întâlni aproximativ la fiecare cincisprezece zile. Mă vei informa despre progresele dumitale și îmi vei arăta ce-ai lucrat. Dacă am de făcut schimbări și observații, îți voi da de înțeles. Lucrul se va întinde pe o durată de douăsprezece luni, timpul necesar pentru a termina treaba. La capătul acestui termen, dumneata îmi vei preda toată lucrarea și notele adunate, fără excepție, care îi revin singurului proprietar și garant al drepturilor, adică mie. Numele dumitale nu va figura ca autor al documentului și te angajezi să nu o reclami după predare și nici să discuți lucrarea realizată ori termenii acestui acord, în public sau în privat, cu nimeni. În schimb, vei primi în avans suma de o sută de mii de franci, care a fost deja încasată, iar la sfârșit, după predarea lucrării, dacă mă satisface, vei primi o bonificație de cincizeci de mii de franci.

Am înghițit în sec. Nu conștientizăm lăcomia de câștig care ni se ascunde în inimă până când nu auzim dulcele zornăit al banilor în buzunar.

- Nu doriți să formalizați un contract în scris?

- Acordul nostru este unul între doi oameni de onoare. Și a fost deja parafat. Un asemenea acord nu poate fi încălcat fiindcă îl distruge pe cel care l-a semnat, zise Corelli pe un ton care m-a făcut să mă gândesc că ar fi fost de preferat să semnez o hârtie, fie și cu sânge. Ai vreo nelămurire?

- Da. De ce?

- Nu înțeleg, Martin.

- De ce vreți materialul ăsta, sau cum vreți să-i spuneți? Ce aveți de gând să faceți cu el?

- Ai probleme de conștiință, Martin, la momentul acesta?

- Poate că mă luați drept un individ fără principii, însă dacă voi participa la ceva ce îmi propuneți, vreau să știu care-i obiectivul. Cred că am dreptul.

Corelli zâmbi și își așeză mâna peste mâna mea. Am simțit un fior la atingerea pielii sale înghețate și netede ca marmura.

- Fiindcă dumneata vrei să trăiești.

- Asta sună vag amenințător.

- E o simplă și prietenească aducere aminte a ceea ce știi deja. Dumneata mă vei ajuta fiindcă vrei să trăiești și fiindcă nu-ți pasă de preț sau de consecințe. Fiindcă nu cu mult timp în urmă te știai în pragul morții și acum ai în față o eternitate și șansa unei vieți. Mă vei ajuta fiindcă ești om. Și fiindcă, deși nu vrei să accepți, ai credință.

Mi-am retras mâna din preajma lui și l-am observat cum se ridică din scaun și se îndreaptă spre capătul grădinii.

- Nu fi îngrijorat, Martin. Totul va ieși bine. Ascultă-mă pe mine, zise Corelli pe un ton blând și adormitor, aproape părintesc.

- Pot pleca?

- Desigur. Nu vreau să te rețin mai mult decât e necesar.

Mi-a făcut plăcere să stăm de vorbă. Acum te voi lăsa să te retragi și să te gândești la tot ce am vorbit. Vei vedea cum, după ce-ți va trece indigestia, îți vei da seama că adevăratele răspunsuri vin la dumneata. Nu există pe drumul vieții nici un lucru pe care să nu-l știm încă dinainte de a-l începe. Nu învățăm în viață nimic important, ci doar ne amintim.

Se ridică și îi făcu un semn majordomului taciturn, care aștepta la marginea grădinii.

- O mașină te va lua și te va lăsa acasă. Ne vedem peste două săptămâni.

- Aici?

- Cum o da Domnul, zise el lingându-se pe buze ca și cum ar fi fost o glumă savuroasă.

Majordomul se apropie și îi făcu semn să-l urmez.

Corelli încuviință și se așeză la loc, cu privirea pierdută din nou asupra orașului.

Mașina, ca să o numesc așa, aștepta la poarta vilei. Nu era un automobil oarecare, era o piesă de colecționar. M-a dus cu gândul la o caleașcă fermecată, la o catedrală rulantă, cu cromaje și curbe făcute din știință pură, atinsă de un înger din argint plasat deasupra motorului asemenea unei statuete de la prora unei corăbii. Cu alte cuvinte, un Rolls-Royce. Majordomul mi-a deschis portiera și m-a salutat cu o plecăciune. Am intrat în habitaclu, care părea mai degrabă o cameră de hotel decât cabina unui vehicul cu motor. Mașina a demarat imediat ce m-am așezat pe locul meu și a pornit-o la vale.

- Știi adresa?

Șoferul, o figură întunecată de dincolo de un geam despărțitor, încuviință scurt din cap. Am traversat Barcelona în tăcerea narcotică a acelei calești din metal care parcă abia atinge pământul. Pe geamuri, am văzut perindându-se străzi și clădiri, ca niște faleze scufundate. Trecuse de miezul nopții când Rolls-Royce-ul negru o coti pe strada Comercio și intră pe Paseo del Born. Mașina se opri la capătul străzii Flassaders, prea îngustă ca să poată intra. Șoferul coborî și îmi deschise portiera cu o plecăciune. Am coborât din mașină, iar el a închis portiera și s-a urcat la loc în vehicul fără să rostească o vorbă. L-am privit cum se îndepărtează până când s-a destrămat într-un val de umbre. M-am întrebat ce-am făcut și, preferând să nu găsesc răspunsul, am pornit spre casă simțind că lumea întreagă era o temniță fără scăpare.

Când am intrat în apartament, m-am dus direct în camera de lucru. Am deschis larg ferestrele și am lăsat briza umedă și fierbinte să pătrundă în încăpere. Pe unele terase din cartier se puteau zări figuri tolănite pe saltele și cearșafuri, încercând să scape de căldura sufocantă și să adoarmă. În depărtare, cele trei mari coșuri de fum de pe bulevardul Parallel se ridicau ca niște ruguri funerare, împrăștiind o mantie de cenușă albă care se întindea deasupra Barcelonei ca un praf de cristal. Mai aproape, statuia Fecioarei Milostive luându-și zborul de pe cupola bisericii mi-a amintit de îngerul de pe Rolls-Royce și de cel pe care Corelli îl etala mereu la rever. Simțeam că, după multe luni de tăcere, orașul îmi vorbea din nou și îmi povestea secretele sale.

Atunci am văzut-o, încovrigată pe treapta unei uși de pe acel tunel îngust și mizerabil care se numea strada Moscas. Isabella. M-am întrebat de cât timp o fi stat acolo și mi-am zis că nu era treaba mea. Mă pregăteam să închid fereastra și să mă retrag în birou când am băgat de seamă că nu era singură. Două persoane se apropiau de ea încet, poate prea încet, dinspre capătul străzii. Am oftat, sperând că indivizii vor trece mai departe. N-au făcut-o. Unul dintre ei s-a postat de partea cealaltă, blocând ieșirea de pe străduță. Celălalt a îngenuncheat în fața fetei, întinzând un braț spre ea. Fata se mișcă. Câteva clipe mai târziu, cei doi s-au aplecat asupra Isabellei și am auzit-o țipând.

Mi-a luat cam un minut să ajung până acolo. Când am ajuns, unul dintre cei doi bărbați o strângea pe Isabella de mâini, iar celălalt îi ridicase rochia. Chipul fetei era chircit într-o expresie de groază. Al doilea individ, care își deschidea drum printre coapsele ei râzând în hohote, îi ținea un cuțit la beregată. Trei firicele de sânge se prelingeau de pe tăiș. M-am uitat în jur. Două lăzi cu moloz și un morman de pietre și materiale de construcție abandonate lângă zid. Am înșfăcat ceva ce s-a dovedit a fi o bară de metal, solidă și grea, de o jumătate de metru. Primul care și-a dat seama de prezența mea a fost cel care ținea cuțitul. Am făcut un pas în față, învârtind amenințător bara de metal. Privirea lui

sări de la bară la ochii mei și am văzut cum îi pierea zâmbetul de pe buze. Celălalt s-a întors și m-a văzut înaintând cu bara ridicată. A fost suficient să-i fac un semn din cap ca să-i dea drumul Isabellei și să se ascundă grăbit în spatele tovarășului său.

- Hai să plecăm, murmură el.

Celălalt nu-l băgă în seamă. Mă privea fix, cu văpăi în ochi și cu cuțitul în mână.

- Tu de ce te bagi ca musca-n lapte, fecior de curvă? Am luat-o de o mână pe Isabella și am ridicat-o de jos fără să-mi mut privirea de la omul care ținea arma. Am căutat cheile în buzunar și i le-am întins.

- Du-te acasă, i-am zis. Fă cum îți spun.

Isabella șovăi o clipă, însă i-am putut auzi pașii îndepărtându-se pe străduță spre Flassaders. Individul cu cuțitul o văzu cum pleacă și zâmbi cu sălbăticie.

- Te hăcuiesc, bulangiule.

Nu m-am îndoit de capacitatea și de pofta lui de a-și înfăptui amenințarea, însă ceva din privirea lui mă făcea să cred că oponentul meu nu era complet imbecil și că, dacă încă n-o făcuse, era fiindcă se întreba cât o fi cântărind bara aceea din metal pe care o țineam în mână și, mai ales, dacă oi fi avut puterea, curajul și timpul s-o folosesc ca să-i strivesc scăfârlia înainte să-mi poată el înfige lama cuțitului.

- Încearcă, l-am poftit.

Tipul îmi susținu privirea mai multe secunde și apoi râse. Băiatul care-l însoțea oftă ușurat. Omul vârî lama în mânerul cuțitului și scuipe la picioarele mele. Se răsuci pe călcâie și se îndepărtă spre întunericul din care ieșise, cu tovarășul său alergând în urma lui ca un câine credincios.

Am găsit-o pe Isabella încovrigată pe palierul din casa cu turn. Tremura și ținea cheile cu amândouă mâinile. M-a văzut intrând și s-a ridicat dintr-o dată.

- Vrei să chem un doctor?

Făcu semn că nu.

- Ești sigură?

- N-au apucat să-mi facă nimic, murmură ea încercând să-și rețină lacrimile.

- Nu așa mi s-a părut.

- Nu mi-au făcut nimic, bine? protestă ea.

Am vrut să o susțin de braț în timp ce urcam scările, dar s-a ferit de atingerea mea.

Odată ajunși în apartament, am condus-o la baie și am aprins lumina.

- Ai niște haine curate de schimb pe care să ți le pui? Isabella îmi arată geanta pe care o avea la ea și încuviință.

- Hai, spală-te cât timp pregătesc ceva pentru cină.

- Cum poate să-ți fie foame acum?

- Uite că-mi este.

Isabella își mușcă buza de jos.

- Adevărul e că și mie îmi este...

- Atunci, am încheiat discuția, am zis eu.

Am închis ușa de la baie și am așteptat să aud apa curgând. M-am întors în bucătărie și am pus apă la încălzit. Mai rămăsese ceva orez, niște kaizer și câteva verdețuri pe care Isabella le adusese în dimineața precedentă. Am improvisat ceva din resturi și am așteptat aproape o jumătate de oră ca Isabella să iasă din baie, golind cam jumătate de sticlă de vin. Am auzit-o plângând cu furie de partea cealaltă a peretelui. Când a apărut în ușa bucătăriei, avea ochii înroșiți și părea mai micuță ca niciodată.

- Nu știu dacă mai am poftă de mâncare, murmură ea.

- Ia loc și mănâncă.

Ne-am așezat la măsuța din mijlocul bucătăriei. Isabella examinează oarecum bănuitoare mâncarea din orez și felurile de șuncă pe care i-o servisem.

- Mănâncă, i-am poruncit.

Luă o lingură de probă și o duse la buze.

- E bun, zise ea.

I-am turnat o jumătate de pahar de vin și am umplut restul cu apă.

- Tata nu-mi dă voie să beau vin.

- Eu nu-s taică-tău.

Am cinat în tăcere, schimbând priviri. Isabella a golit fărfulia și a înfulecat felia de pâine pe care i-o tăiasem. Zâmbea timid. Nu-și dădea seama că spaima încă nu se abătuse peste ea. Apoi am condus-o până la ușa dormitorului ei și am aprins lumina.

- Încearcă să te odihnești un pic, i-am zis. Dacă ai nevoie de ceva, bate o dată în perete. Sunt în camera de alături.

Isabella încuviință.

- V-am auzit sforăind noaptea trecută.

- Eu nu sforăi.

- Probabil că erau conductele. Sau poate vreun vecin care ține un urs.

- Dacă mai scoți o vorbă te întorci în stradă. Isabella zâmbi și încuviință.

- Mulțumesc, îngăimă ea. Nu închideți ușa de tot - vă rog, lăsați-o întredeschisă.

- Noapte bună, i-am zis stingând lumina și lăsând-o pe Isabella în semiîntuneric.

Mai târziu, în timp ce mă dezbrăcam în dormitorul meu, am băgat de seamă că aveam un semn întunecat pe obraz, ca o lacrimă neagră. M-am dus la oglindă și l-am frecat cu degetele. Era sânge uscat. Abia atunci mi-am dat seama că eram epuizat și că mă dureau toate mădularele.

A doua zi dimineață, înainte să se trezească Isabella, m-am dus până la magazinul de coloniale pe care familia ei îl ținea pe strada Mirallers. Abia se crăpase de ziuă și grilajul prăvăliei era doar pe jumătate ridicat. M-am strecurat înăuntru și am dat peste doi băieți care stivuiau cutii de ceai și alte mărfuri pe tejghea.

- E închis, îmi zise unul dintre ei.

- Nu pare. Du-te și caută-l pe stăpânul tău.

În timp ce așteptam, mi-am făcut de lucru examinând emporiul familial al ingratei moștenitoare Isabella, care în infinita sa inocență se lepădase de beneficiile comerțului pentru a se prosterna în fața privațiunilor literaturii. Prăvălia era un mic bazar de minunății aduse din toate colțurile lumii. Dulcețuri, dulciuri și ceaiuri. Cafele, mirodenii și conserve. Fructe și carne uscată. Ciocolată și aperitive afumate. Un paradis pantagruelic pentru buzunarele bine căptușite. Don Odon, tatăl copilului și responsabilul stabilimentului, și-a făcut apariția în scurt timp, purtând un halat albastru, o mustață de mareșal și o expresie de consternare care îl situa la o proximitate alarmantă de un infarct. Am hotărât să sar peste politețuri.

- Fiica dumitale îmi spune că ții o pușcă cu două țevi cu care ai promis să mă omori, i-am zis deschizându-mi brațele în cruce. Iată-mă.

- Dumneata cine ești, nerușinatule?

- Sunt nerușinatul care a trebuit să găzduiască o fată fiindcă taică-său, un papă-lapte, nu-i în stare s-o țină la respect.

Furia îi lunecă de pe figură și băcanul afișă un zâmbet îngrijorat și înfricoșat.

- Senior Martin? Nu v-am recunoscut... Ce face fata?

Am oftat.

- Fata e teafără și nevătămată acasă la mine, sforăind ca un dulău, însă cu onoarea și virtutea nepătate.

Băcanul își făcu cruce de două ori la rând, ușurat.

- Dumnezeu să te răsplătească.

- Mulțumesc foarte mult, dar între timp o să te rog să binevoiești să vii și s-o iei negreșit în cursul zilei de azi, că de nu o să-ți sparg fața, cu pușcă sau fără pușcă.

- Pușcă? bâigui băcanul fâstâcindu-se.

Nevastă-sa, o femeie mărunțică cu privirea agitată, ne pândea de după o perdea care ascunde spatele prăvăliei. Ceva îmi spunea că nu se va lăsa cu împușcături. Don Odon, pufnind, păru că se prăbușește pe loc.

- Ce n-aș da eu, domnule Martin... Dar fata nu vrea să stea aici, argumentă el dezolat.

Când am văzut că băcanul nu era personajul negativ pe care Isabella mi-l zugrăvisese, mi-a părut rău că îi vorbisem pe tonul acela.

- N-ai dat-o afară din casă?

Don Odon făcu ochii cât cepele, îndurerat. Nevastă-sa înaintă și-i luă mâna.

- Ne-am certat. S-au spus niște lucruri care n-ar fi trebuit să se spună, de ambele părți. Dar fata are o fire aprinsă, că mai bine o lași în pace... A amenințat că pleacă și a zis că n-o s-o mai vedem niciodată. Biata de maică-sa cât pe ce să dea ortul popii de tare ce-i bătea inima. Eu am ridicat glasul la ea și i-am zis că o bag la o mănăstire.

- Un argument infailibil ca să convingi o tânără de șaisprezece ani, am observat eu.

- E primul lucru care mi-a venit în minte... argumentă băcanul. Cum s-o bag la mănăstire?

- După câte am văzut, doar cu ajutorul unui regiment întreg de la Garda Civilă.

- Nu știi ce v-o fi spus fata, domnule Martin, dar să n-o credeți. N-om fi noi oameni rafinați, dar nici monștri nu suntem. Eu nu mai știu cum să mă port cu ea. Nu-s omul care să scoată cureaua și să-și învețe minte odrasla cu bătaia. Iar soția mea, aici de față, nu se încumetă să ridice vocea nici la pisică. Nu știu de unde o fi luat fata firea asta. Eu cred că i se trage de la atâta citit. Și să știi că ne-au prevenit măicuțele. Avea o vorbă taică-meu, fie-i țărâna ușoară: în ziua când femeilor li se va da voie să învețe să citească și să scrie, lumea nu va mai putea fi cârmuită.

- Un mare gânditor, tatăl dumitale, dar asta nu rezolvă nici problema dumitale, nici pe a mea.

- Și ce putem face? Isabella nu vrea să stea cu noi, domnule Martin. Zice să suntem moșmoniți, că n-o înțelegem, că vrem s-o îngropăm în prăvălia asta... Ce n-aș da s-o înțeleg? Lucrez în prăvălia asta de la șapte ani, cât e ziuica de lungă, și tot ce înțeleg este că lumea e un loc pocit și nemilos pentru o fată cu capul în nori, explică băcanul rezemându-se de un butoi. Cel mai tare mă tem că, dacă o silesc să se întoarcă, are să fugă de-adevăratele și-o să intre pe mâna oricărui... Nici nu vreau să mă gândesc.

- Așa e, adăugă nevastă-sa, care vorbea cu un pic de accent italian. Credeți-ne că fata ne-a frânt inima, dar nu e prima dată când pleacă. Seamănă cu maică-mea, care avea o fire napolitană...

- Văleu, *mamma*, își aminti don Odon îngrozit numai cât invocase memoria soacrei.

- Când ne-a spus că o să stea acasă la dumneavoastră câteva zile, cât să vă ajute la muncă, ne-am mai liniștit, continuă mama Isabellei, fiindcă știm că sunteți un om cumsecade și, până la urmă, fata e aici, aproape, la două străzi. Știm că o să vă pricepeți dumneavoastră s-o convingeți să se întoarcă.

M-am întrebat ce le-o fi povestit Isabella despre mine ca să le vâre în cap că eram în stare să merg pe apă.

- Chiar aseară, la o azvârlitură de băț de aici, au fost zdrobiți în bătaie doi zilieri care se întorceau acasă. Ce spuneți de asta? Se vede treaba că au fost snopiți în bătaie cu un fier, până au rămas lați. Se spune că nu se știe dacă unul o să trăiască, iar celălalt o să rămână damblagiu pe viață, zise mama. În ce lume trăim!?

Don Odon mă privi, consternat.

- Dacă mă duc după ea, o să plece iar. Și de data asta nu știu dacă o să mai dea peste cineva ca dumneata. Știm noi că nu se cade ca o domnișoară să stea în gazdă acasă la un domn necăsătorit, însă măcar suntem încredințați că dumneata ești cinstit și vei ști să ai grijă de ea.

Băcanul era pe punctul de a izbucni în plâns. Aș fi preferat să dea fuga după pușcă. Exista oricând posibilitatea ca vreun verișor napolitan să-și facă apariția pe acolo ca să salveze cinstea fetei cu un trabuc în mână. *Porca miseria*.

- Îmi dai cuvântul dumitale că o să aveți grijă de ea până are să-i vină mintea la cap și o să se întorcă?

Am pufnit.

- Îți dau cuvântul meu.

M-am întors acasă încărcat cu bunătăți și cu delicatese pe care don Odon și nevastă-sa au stăruit să mi le ofere din partea casei. Le-am promis că o să am grijă de Isabella pentru câteva zile, până când avea să-și bage mințile în cap și să priceapă că locul ei era alături de familia sa. Băcanii au insistat să-mi plătească pentru întreținerea ei, chestie exagerată, pe care am refuzat-o. Planul meu era ca, în mai puțin de o săptămână, Isabella să doarmă din nou acasă, chiar dacă pentru asta va fi trebuit să susțin în continuare povestea că era asistenta mea în timpul zilei. S-a întâmplat și la case mai mari.

Când am intrat în casă, am găsit-o așezată la masa din bucătărie. Spălase toate farfuriile din seara precedentă, făcuse cafea și se îmbrăcase și pieptănase ca și cum ar fi fost o sfântă ieșită dintr-o iconiță. Isabella, care numai proastă nu era, știa perfect de unde veneam și s-a înarmat cu privirea ei cea mai bună de cățel abandonat. Mi-a zâmbit cu supușenie. Am lăsat pe chiuvetă pungile cu bunătăți primite de la don Odon și am privit-o.

- N-a tras tata cu pușca în dumneavoastră?

- Nu mai avea cartușe și s-a hotărât să tragă în mine cu borcanele astea de dulceață și cu bucățile astea de brânză.

Isabella strânse din buze, adoptând o expresie serioasă.

- Carevasăzică numele de Isabella e după bunica?

- *Mamma*, confirmă ea. În cartierul ei i se spunea Vezuvia.

- Cred și eu.

- Se spune că semăn un pic cu ea. La perseverență.

Nu era nevoie să fie dovedit cu acte la judecătorie.

- Părinții tăi sunt oameni cumsecade, Isabella. Ei nu te înțeleg pe tine mai puțin decât îi înțelegi tu pe dânșii.

Fata nu zise nimic. Îmi turnă o ceașcă de cafea și așteaptă verdictul. Aveam două opțiuni: să o dau afară și să le provoc celor doi băcani moartea prin leșin, sau să-mi iau inima-n dinți și să mă înarmez cu răbdare pentru două, trei zile. Am presupus că patruzeci și opt de ore sub înfățișarea mea cea mai cinică și mai tranșantă vor fi fost suficiente ca să înfrâng determinarea de fier a unei domnișoare și s-o trimit, în genunchi, înapoi la fusta mamei, implorând iertare și găzduire cu casă și masă.

- Poți rămâne aici deocamdată...

- Mulțumesc!

- Nu așa repede. Poți să rămâi, cu condiția ca: unu, în fiecare zi să treci puțin pe la prăvălie ca să-ți saluți părinții și să le spui că ești bine, și doi, să nu-mi ieși din vorbă și să respecti regulile acestei case.

Toate acestea sunau patriarhal, dar prea slab de înger.

Mi-am păstrat fața severă și am decis să adopt un ton ceva mai apăsător.

- Care sunt regulile acestei case?

- În principiu, cum mi se năzărește mie.

- Mi se pare corect.

- Atunci, ne-am înțeleș.

Isabella înconjură masa și mă îmbrățișă cu recunoștină. l-am putut simți căldura trupului de șaisprezece ani și formele tari pe trupul meu. Am îndepărtat-o cu blândețe și am plasat-o la cel puțin un metru distanță.

- Prima regulă e că aici nu suntem în *Micuțele doamne* și nu ne îmbrățișăm și nu ne apucăm de plâns cu una, cu două.

- Cum spuneți dumneavoastră.

- Aceasta va fi deviza pe baza căreia ne vom construi conviețuirea: cum spun eu.

Isabella râse și o porni iute spre coridor.

- Unde crezi că te duci?

- Să fac ordine și curățenie în camera dumneavoastră de lucru. Doar nu cumva aveți de gând s-o lăsați în halul în care se află...

Aveam nevoie să găsesc un loc unde să mă gândesc și să mă ascund de zelul domestic și de obsesia pentru curățenie a noii mele ajutoare, așa încât m-am dus la biblioteca din naosul cu arce gotice a fostului ospiciu medieval din strada Carmen. Mi-am petrecut restul zilei înconjurat de tomuri care miroseau a mormânt pontifical, citind mitologie și istorii ale religiilor, până când ochii au fost pe punctul să-mi cadă pe masă și să plece rostogolindu-se afară din bibliotecă. După mai multe ceasuri de lectură neîntreruptă, am socotit că abia dacă adunasem a milioana parte din ce puteam găsi sub arcele aceluia sanctuar al cărților, ca să nu mai vorbesc de tot ce se scrisese pe această temă. Am hotărât că mă voi întoarce a doua zi, și a treia la fel, și că îmi voi dedica cel puțin o săptămână întreagă pentru a-mi alimenta cazanul gândirii cu pagini și pagini despre zei, miracole și profeții, despre sfinți și apariții, despre revelații și mistere. Orice, numai să nu mă gândesc la Cristina și la don Pedro, și la viața lor conjugală.

Întrucât dispuneam de o ajutoare plină de solitudine, i-am dat instrucțiuni să-mi facă copii după catehismele și textele școlare care se foloseau în oraș pentru învățământul religios și să-mi întocmească rezumate după fiecare dintre acestea. Isabella n-a discutat ordinele, dar a încruntat din sprâncene când le-a primit.

- Vreau să știu de-a fir a păr cum li se predă copiilor toată tărășenia, de la arca lui Noe la minunea cu pâinile și peștii, i-am explicat eu.

- Dar pentru ce?

- Pentru că așa sunt eu și am un evantai larg de curiozități.

- Vă documentați pentru o nouă versiune a lui *Doamne, Doamne, ceresc tată?*

- Nu. Pun la cale o versiune de roman a aventurilor Măicuței Stegar. Tu fă doar cum îți spun și nu mă contrazice, sau te trimit înapoi la prăvălia părinților tăi, ca să vinzi dulceață de gutui cu toptanul.

- Sunteți un despot.

- Mă bucur că începem să ne cunoaștem.

- Are vreo legătură cu cartea pe care o veți scrie pentru editorul acela, Corelli?

- S-ar putea.

- Mie îmi cam miroase că acea carte n-are șanse să se vândă.

- Dar tu ce știi?

- Mai multe decât credeți dumneavoastră. Și nu aveți de ce să vă supărați, fiindcă încerc doar să vă ajut. Sau v-ați hotărât cumva să nu mai fiți un scriitor profesionist și să vă transformați într-un diletant cu cafeaua și gogoșa?

- Deocamdată am mâinile ocupate s-o fac pe dădaca.

- Eu nu m-aș apuca să inițiez o dezbatere despre cine a cui dădacă este, fiindcă am victoria asigurată dinainte.

- Și ce dezbatere vă vine în gând excelenței voastre?

- Arta comercială *versus* prostii cu morală.

- Dragă Isabella, mica mea Vezuvia, în arta comercială, iar orice artă care își merită numele e

comercială mai devreme sau mai târziu, prostia se află mai mereu în privirea observatorului.

- Mă faceți proastă?

- Ți-am dat un ordin. Fă ce-ți spun. Și cu asta basta. Să nu mai aud o vorbă!

Am arătat spre ușă, iar Isabella și-a dat ochii peste cap, șușotind vreo sudalmă pe care n-am apucat s-o aud, în timp ce se îndepărta pe culoar.

În timp ce Isabella cutreiera prin școli și librării căutând manuale și catehisme felurite pe care să le conspiceze, eu mă duceam la biblioteca din strada Carmen ca să-mi aprofundez educația teologică, ispravă în care mă avântam cu doze extravagante de cafea și stoicism. Primele șapte zile ale acestei ciudate geneze nu mi-au scos la lumină decât îndoieli. Una din puținele certitudini pe care le-am găsit a fost că marea majoritate a autorilor care s-au simțit chemați să scrie despre cele divine, despre cele omenești și despre cele sfinte trebuie să fi fost niște savanți docti și cucernici cum nu se mai poate, însă ca scriitori nu făceau nici cât o ceapă degerată. Cititorul răbdător care trebuia să patineze peste paginile lor se făcea luntre și punte ca să nu alunece într-o stare de comă indusă de plictiseală la fiecare punct și de la capăt.

După ce am supraviețuit primelor o mie de pagini pe această temă, începeam să am impresia că sutele de credințe religioase catalogate de-a lungul istoriei literei tipărite se dovedeau a semăna extraordinar de bine unele cu altele. Am pus această primă impresie pe seama ignoranței mele sau a lipsei unei documentații adecvate, însă nu-mi puteam alunga senzația că parcursesem subiectul câtorva duzini de romane polițiste în care asasinul se dovedea a fi unul sau altul, însă mecanismul intrigii era, în esență, mereu același. Mituri și legende, fie despre zeități, fie despre formarea și istoria unor popoare și seminții, au început să îmi apară ca niște imagini de puzzle diferențiate vag și construite întotdeauna cu aceleași piese, însă altfel aranjate.

După două zile mă împrietenisem deja cu Eulalia, bibliotecara-șefă, care îmi selecta texte și tomuri din oceanul de hârtie de care se ocupa și din când în când mă vizita la masa mea din colț ca să mă întrebe dacă mai am nevoie de ceva. Trebuie să fi fost de o vârstă cu mine, iar istețimea îi dădea pe dinafară, îndeobște sub forma unor săgeți ascuțite și ușor veninoase.

- Mult mai citești despre cele sfinte, domnul meu! Te-ai hotărât să te faci băiat de strană acum, în pragul maturității?

- Nu fac decât să mă documentez.

- Ah, așa spun toți.

Glumele și istețimea bibliotecarei ofereau un balsam neprețuit, cu care le puteam supraviețui acelor texte tari ca piatra și îmi puteam continua pelerinajul documentar. Când Eulalia avea un moment liber, venea la masa mea și mă ajuta să pun în ordine toată acea galimație. Erau pagini în care abundau povestiri despre părinți și copii, despre mame caste și sfinte, despre trădări și convertiri, despre profeții și profeți martiri, despre trimiși din cer sau din slavă, despre bebeluși născuți ca să salveze universul, despre ființe malefice cu o înfățișare înfiorătoare și cu o morfologie îndeobște animală, despre fapte eterice cu trăsături rasiale acceptabile care funcționau ca agenți ai binelui și despre eroi supuși unor încercări strașnice ale destinului. Se desprindea mereu noțiunea existenței pământești ca o stație de tranzit care îndemna la docilitate și la acceptarea sorții și a normelor de grup, fiindcă recompensa era întotdeauna într-o lume de dincolo ce promitea paradisuri debordând de tot ceea ce constituise o lipsă în viața trupească.

Joi, la amiază, Eulalia a venit la masa mea în timpul unei pauze și m-a întrebat dacă, în afară de faptul că citeam hagiografii, mai și mâncam din când în când. Am invitat-o să luăm prânzul la "Casa Leopoldo", care tocmai deschisese nu departe. În timp ce degustam o delicioasă coadă de taur înăbușită, mi-a povestit că lucra de doi ani pe postul său și că de patru ani muncea la un roman căruia nu-i mai dădea de capăt și care avea ca principală scenă de desfășurare biblioteca din strada Carmen, iar ca subiect, o serie de crime misterioase care se petreceau acolo.

- Mi-ar plăcea să scriu ceva asemănător cu romanele lui Ignatius B. Samson, de acum un număr de ani, zise ea. Îți sună cunoscut?

- Vag, am răspuns.

Eulalia nu izbutea să găsească o formulă pentru romanul ei și i-am sugerat să-i dea, pe ansamblu, un ton ușor sinistru și să-și centreze istoria în jurul unei cărți secrete, aflată în posesia unui spirit chinuit, și să introducă intrigi secundare cu un pronunțat conținut supranatural.

- Asta ar face Ignatius B. Samson în locul dumatăle, i-am sugerat eu.

- Dar dumneata ce tot faci de citești atâta despre îngerii și demonii? Să nu-mi spui că ești un fost seminarist pocăit.

- Încerc să descopăr ce au în comun originile diferitelor religii și mituri, i-am explicat eu.

- Și până acum ce-ai aflat?

- Mai nimic. Nu vreau să te plictisesc cu "Doamne miluiește".

- Nu mă plictisești. Spune.

Am ridicat din umeri.

- Păi, ce mi s-a părut mai interesant până acum este că majoritatea tuturor acestor credințe pornesc de la un fapt sau de la un personaj a cărui existență istorică se poate dovedi mai mult sau mai puțin, însă evoluează repede ca mișcări sociale subordonate și guvernate de circumstanțele politice, economice și sociale ale grupului care le acceptă. Încă n-ai adormit?

Eulalia făcu semn că nu.

- O bună parte din mitologia care se dezvoltă în jurul fiecăreia dintre aceste doctrine, de la liturghie și până la norme și tabuuri, provine din birocrăția generată pe măsură ce ele evoluează, și nu din presupusul fapt supranatural de la care au pornit. Mare parte din anecdotele simple și cumini, un amestec de bun-simț și folclor, precum și toată încărcătura beligerantă pe care ajung să o dezvolte provin din interpretarea ulterioară a acestor principii, atunci când ele nu tind să-și piardă valabilitatea, în mâna celor care le aplică. Aspectul administrativ și ierarhic pare să fie un aspect-cheie în evoluția lor. Adevărul le este revelat, în principiu, tuturor oamenilor, însă repede apar indivizi care își atribuie autoritatea și datoria de a interpreta, de a administra și, după caz, de a altera acest adevăr în numele binelui comun, iar în acest scop stabilesc o organizație puternică și potențial represivă. Acest fenomen, despre care biologia ne învață că îi este propriu oricărui grup social din lumea animală, nu întârzie să transforme doctrina într-un element de control și de luptă politică. Dezbinările, războaiele și sciziunile devin inevitabile. Mai devreme sau mai târziu, cuvântul se face trup, iar trupul sângerează.

Mi s-a părut că vorbele mele începeau să sune ca ale lui Corelli, și am oftat. Eulalia zâmbea slab și mă privea cu o anumită rezervă.

- Asta cauți dumneata? Sânge?

- Bătaia duce la învățătură, nu invers.

- N-as fi chiar atât de sigură de asta.

- Îmi închipui că ai frecventat o școală de măicuțe.

- La "Maicile Pruncului Isus". Opt ani de zile.

- E adevărat ce se spune, că elevele din școlile de măicuțe adăpostesc dorințele cele mai obscure și mai inexprimabile?

- Pariez că ți-ar face mare plăcere să descoperi.

- Pariază toate jetoanele pe da.

- Ce-ai mai învățat din micul dumitale curs intensiv de teologie pentru minți înfierbântate?

- Nu mare lucru. Primele mele concluzii mi-au lăsat un gust amar de banalitate și inconsecvență.

Toate astea îmi păreau deja mai mult sau mai puțin evidente, fără să mai am nevoie să înghit enciclopedii și tratate despre cum se gâdilă îngerii, poate pentru că sunt incapabil să înțeleg dincolo de prejudecățile mele, sau pentru că nu mai e nimic de înțeles, iar *quid-ul* chestiunii e pur și simplu a crede sau nu, fără să mai stăm și să ne gândim de ce. Cum ți se pare retorica mea? Continuă să te impresioneze?

- Îmi face pielea de găină. Păcat că nu te-am cunoscut în anii mei de școlăriță cu dorințe obscure.

- Ești nemiloasă, Eulalia.

Bibliotecara râse cu poftă și mă privi lung în ochi.

- Spune-mi, Ignatius B., cine ți-a frânt inima cu atâta sălbăticie?

- Văd că dumneata știi să citești mai mult decât cărți.

Am rămas așezați la masă câteva minute, contemplând ospătarii care se perindau încoace și încolo prin sala de mese a "Casei Leopoldo".

- Știi care-i partea cea mai bună cu inimile frânte? întrebă bibliotecara.

Am tăgăduit.

- Că nu se pot frânge cu adevărat decât o singură dată. Restul sunt zgârieturi.

- Scrie asta în cartea dumitale.

Am arătat spre inelul ei de logodnă.

- Nu știi cine-o fi nătărăul ăla, dar sper că știe că e cel mai norocos bărbat din lume.

Eulalia zâmbi cu oarecare tristețe și încuviință. Ne-am întors în bibliotecă și fiecare a revenit la locul său: ea la biroul ei și eu la colțul meu. Mi-am luat rămas-bun de la ea a doua zi, când am hotărât că nu puteam și nici nu voiam să mai citesc un rând în plus despre revelații și adevăruri eterne. În drum spre bibliotecă, i-am cumpărat un trandafir alb de la un chioșc de flori de pe Rambla și i l-am lăsat pe biroul gol. Am întâlnit-o pe unul din culoare, aranjând cărți.

- Mă părăsești deja, atât de curând? zise când mă văzu.

Cine o să-mi mai facă complimente de-acum înainte?

- Cine n-o să-ți facă?

M-a însoțit până la ieșire și mi-a strâns mâna în capul scărilor care coborau spre curtea interioară a fostului spital. Am început să cobor treptele. La jumătatea drumului m-am oprit și m-am întors. Rămăsese acolo și mă privea.

- Mult noroc, Ignatius B. Sper să găsești ceea ce cauți.

În timp ce luam cina cu Isabella la masa din galerie, am băgat de seamă că noua mea ajutoare mă privea pieziș.

- Nu vă place supa? Nu v-ați atins de ea... aruncă fata. M-am uitat la farfuria intactă pe care o lăsasem să se răcească pe masă. Am luat o lingură și m-am prefăcut că savurez mâncarea cea mai aleasă.

- Foarte bună, am zis eu.

- De asemenea, n-ați rostit o vorbă de când v-ați întors de la bibliotecă, adăugă Isabella.

- Mai ai vreo plângere?

Isabella se uită în altă parte, supărată. Am băut supa rece fără poftă, un pretext ca să nu fiu nevoit să fac conversație.

- De ce sunteți așa trist? Din cauza acelei femei?

Am lăsat lingura în farfuria pe jumătate goală.

Nu i-am răspuns și am continuat să vâslesc în supă cu lingura. Isabella nu-și lua ochii de la mine.

- O cheamă Cristina, am zis eu. Și nu sunt trist. Sunt bucuros pentru ea că s-a măritat cu prietenul meu cel mai bun și o să fie tare fericită.

- Iar eu sunt regina din Saba.

- Tu ești o băgăcioasă.

- Îmi plăceți mai mult așa, când sunteți cătrănit și spuneți adevărul.

- Atunci ia să vedem cum o să-ți placă asta: du-te în camera ta și lasă-mă naibii o dată în pace.

Încercă să zâmbească, însă când am întins mâna spre dânsa ochii i se umpluseră deja de lacrimi. Luă farfuria mea și pe a ei și fugi spre bucătărie. Am auzit farfuriile căzând în chiuvetă și, după câteva secunde, ușa dormitorului ei închizându-se dintr-o lovitură. Am oftat și am savurat paharul de vin care îmi rămăsese, o băătură excelentă adusă de la prăvălia părinților Isabellei. Apoi m-am dus până la ușa camerei ei și am bătut ușor cu dosul degetelor. N-a răspuns, dar am auzit-o cum plânge cu sughițuri. Am încercat să deschid ușa, însă fata o încuiase pe dinăuntru.

Am urcat în camera de lucru, care după trecerea Isabellei mirosea a flori proaspete și părea cabina unui vas de croazieră de lux. Isabella aranjase toate cărțile, ștersese praful și lăsase totul strălucitor și de nerecunoscut. Bătrâna mașină Underwood părea o sculptură, iar literele de pe clape se puteau citi din nou fără dificultate. Un teanc de foi ordonate grijuliu era pe birou, cu rezumatele diferitelor texte școlare de religie și catehism, lângă corespondența zilei. Pe o tăviță de cafea erau două țigări de foi care emanau un parfum delicios. Erau marca Macanudos, unul din deliciile din Marea Caraibilor pe care un om de legătură din Tabacalera i le pasa clandestin tatălui Isabellei. Avea un gust intens, care te făcea să-ți închipui că în suflarea ei călduță se găseau toate aromele și otrăvurile pe care un om și le putea dori pentru a muri împăcat. M-am așezat la birou și am frunzărit scrisorile din ziua aceea. Le-am ignorat pe toate mai puțin una, din pergament ocru, scrisă cu acea caligrafie pe care aș fi recunoscut-o oriunde. Misiva noului meu editor și protector, Andreas Corelli, mă convoca duminică după-amiaza sus, în turnul noului teleferic care străbătea portul Barcelonei.

Turnul San Sebastian se ridica la o sută de metri înălțime, într-un amestec de cabluri și oțel care te lua cu amețeală numai când aruncaai o privire. Linia telefericului fusese inaugurată chiar în acel an, cu prilejul Expoziției Universale, care dăduse totul peste cap și semănase Barcelona cu minunății. Telefericul trecea pe deasupra danei portului, din acel prim turn până la un mare foișor central, cu aspect de Turn Eiffel, care slujea drept meridian și de la care plecau cabinele suspendate în gol, în partea a doua a traseului, până la muntele Montjuic, unde era situată inima expoziției. Această minune a tehnicii promitea priveliști ale orașului până atunci accesibile doar dirijabilelor, păsărilor de o anumită anvergură și boabelor de grindină. Așa cum vedeam eu lucrurile, omul și pescărușul nu fuseseră concepuți ca să împartă același spațiu aerian, și de cum am pus piciorul în ascensorul care urca în turn am simțit cum stomacul mi se face ghem. Urcarea mi s-a părut infinită, iar hurelul acelei capsule de alamă, un exercițiu de greață autentic.

L-am găsit pe Corelli privind pe una din ferestrele cu vedere spre dana portului și spre întregul oraș, cu privirea pierdută în acuarelele cu pânze și catarge care lunecau pe apă. Purta un costum de mătase albă și se juca între degete cu o bomboană pe care, până la urmă, a înghițit-o cu o voracitate lupească. Am tușit semnificativ și patronul s-a întors, zâmbind cu mulțumire.

- O priveliște minunată, nu crezi? întrebă Corelli. Am încuviințat, alb ca varul.
- Înălțimile îți dau emoții?
- Sunt un animal de suprafață, am răspuns menținându-mă la o distanță prudentă de fereastră.
- Mi-am permis să cumpăr bilete dus-întors, mă anunță el.
- Sunteți foarte atent.

L-am urmat până la pasarela de acces la cabinele care plecau din turn și rămâneau suspendate în gol, la aproape o sută de metri înălțime, pentru un timp care mi se părea o nebunie.

- Cum ți-ai petrecut săptămâna, Martin?
- Citind.

Mă privi scurt.

- După expresia dumitale plictisită, bănuiesc că nu l-ai citit pe Alexandre Dumas.
- Mai degrabă o colecție de universitari obtuzi și învechiți, cu stilul lor arid și greoi.
- Aha, intelectuali! Și dumneata voiai să angajezi unul.

Oare de ce cu cât are cineva mai puține de zis, cu atât o face în cel mai pompos și mai pedant mod posibil? întrebă Corelli, Oare vor să amăgească lumea, sau pe sine?

- S-ar putea amândouă.

Patronul îmi înmână biletele și îmi făcu semn să o iau înainte. I le-am întins lucrătorului care ținea deschisă portiera cabinei. Am intrat fără entuziasm. Am hotărât să rămân în mijloc, cât mai departe de geamuri. Corelli zâmbea ca un copil entuziasmat.

- Poate că o parte din problema dumitale este că i-ai citit pe comentatori și nu pe autorii comentărilor. O eroare obișnuită, dar fatală atunci când cineva vrea să învețe ceva util, observă Corelli.

Portierele cabinei se închiseră și un zvâcnet brusc ne situă pe orbită. M-am apucat de o bară din metal și am respirat adânc.

- Îmi închipui că nu tocmai savanții și teoreticienii sunt sfinții la care vă închinați, am zis eu.
- Eu nu mă închin nici unui sfânt, prietene Martin, cu atât mai puțin celor care se canonizează pe ei

înșiși, sau între ei. Teoria este practica neputințioșilor. Sugestia mea este să te desparți de enciclopediști și de recenzii lor și să mergi la surse. Spune-mi, dumneata ai citit Biblia?

Am șovăit o clipă. Cabina ieși în gol. M-am uitat spre pământ.

- Fragmente ici și colo, presupun, am murmurat.

- Presupui. Ca mai toată lumea. Gravă eroare. Toată lumea ar trebui să citească Biblia. Și s-o recitească. Credincioși sau nu, n-are importanță. Eu o recitesc cel puțin o dată pe an. E cartea mea preferată.

- Sunteți un credincios sau un sceptic? am întrebat.

- Sunt un profesionist. Și dumneata la fel. Ceea ce credem sau nu este irelevant pentru realizarea muncii noastre. A crede sau a nu crede e un act de slăbiciune sufletească. Știm sau nu știm, și cu asta basta.

- Atunci, mărturisesc că nu știu nimic.

- Continuă pe drumul acesta și vei descoperi pașii marelui filosof. Iar între timp citește Biblia de la cap la coadă. E una dintre cele mai mari povești istorisite vreodată. Să nu comiți eroarea de a confunda cuvântul lui Dumnezeu cu industria liturghierului care trăiește de pe urma lui.

Cu cât îmi petreceam mai mult timp în compania editorului, cu atât mai puțin credeam că-l înțeleg.

- Cred că m-am pierdut. Vorbim de legende și povești, iar dumneavoastră îmi spuneți acum că trebuie să mă gândesc la Biblie ca la cuvântul lui Dumnezeu?

O umbră de nerăbdare îi înnegură privirea.

- Vorbesc în sens figurat. Dumnezeu nu e un palavragiu. Cuvântul e monedă omenească.

Mi-a zâmbit atunci cum îi zâmbești unui copil care nu-i în stare să priceapă lucrurile cele mai elementare, ca să nu-i dai o scatoalcă. Observându-l, mi-am dat seama că era imposibil să știi când vorbea serios sau glumea. La fel de imposibil cum era să ghicesc scopul acelei acțiuni extravagante pentru care îmi plătea un salariu de monarh regent. Între timp, cabina se legăna în vânt ca un măr într-un copac biciuit de furtună. În viața mea nu-mi mai amintisem atât de mult de Isaac Newton.

- Dumneata ești un fricos, Martin. Mașinăria asta e complet sigură.

- Voi crede acest lucru când voi pași din nou pe pământ. Ne apropiam de punctul median al traseului, turnul San Jaime, care se ridică pe cheiurile apropiate de marele Palat al Vănilor.

- Vă supărați dacă o să coborâm aici? am întrebat. Corelli ridică din umeri și încuviință scrâșnind din dinți.

N-am respirat liniștit până când nu m-am aflat în ascensorul turnului și nu l-am auzit aterizând. Când am ieșit de pe chei am găsit o bancă orientată spre apele portului și spre muntele Montjuic și ne-am așezat să vedem telefericul zburând la înălțime: eu ușurat, iar Corelli tânjind.

- Vorbește-mi despre primele dumitale impresii. Despre ce ți-au sugerat aceste zile de studiu și lectură intensivă.

M-am apucat să fac un rezumat al celor pe care credeam că le-am învățat, sau de care credeam că m-am dezvățat în timpul acelor zile. Editorul asculta atent, clătinând din cap afirmativ și gesticulând cu mâinile. La capătul raportului meu de expertiză despre miturile și credințele omului, Corelli se pronunță pozitiv.

- Cred că ai făcut o excelentă muncă de sinteză. N-ai găsit proverbialul ac din carul cu fân, însă ai

înțeles că singurul lucru care interesează cu adevărat în tot maldărul de fân e un ac afurisit, iar restul e hrană pentru măgari. Și dacă tot veni vorba de măgăruși, te interesează fabulele?

- În copilărie, pentru câteva luni, am vrut să fiu Esop.
- Cu toții lăsăm în urma noastră mari speranțe.
- Ce voiăți să fiți dumneavoastră în copilărie, domnule Corelli?
- Dumnezeu.

Zâmbetul său de șacal mi-l alungă pe-al meu cât ai clipi.

- Martin, fabulele sunt poate unul din mecanismele literare cele mai interesante care s-au născocit.

Știi ce ne învață ele?

- Lecții morale?

- Nu. Ne învață că oamenii deprind și asimilează idei și concepte prin intermediul unor narațiuni, al unor istorisiri, și nu prin cursuri magistrale sau discursuri teoretice. Același lucru ne învață oricare din marile texte religioase. Toate acestea sunt povestiri cu personaje care trebuie să înfrunte viața și să depășească obstacole, personaje care pornesc într-o călătorie de îmbogățire spirituală, prin intermediul unor peripeții și revelații. Toate cărțile sfinte sunt, în primul rând, niște mari povești, ale căror intrigi abordează aspectele fundamentale ale firii omenești și le situează într-un context moral și în cadrul unor dogme supranaturale. Am preferat să-ți petreci o săptămână chinuită citind teze, discursuri, opinii și comentarii ca să-ți dai seama singur că nu-i nimic de învățat din ele, pentru că de fapt nu sunt decât niște exerciții, făcute cu bună sau cu rea-voință, îndeobște eșuate, pentru a încerca să învețe la rândul lor. S-au isprăvit conversațiile academice. Începând de azi, vreau să începi să citești poveștile fraților Grimm, tragediile lui Eschil, *Ramayana* sau legendele celtice. Dumneata singur. Vreau să analizezi cum funcționează aceste texte, să le afli esența și de ce provoacă o reacție emoțională. Vreau să înveți gramatica, nu morala. Și vreau ca, peste două sau trei săptămâni, să-mi aduci deja ceva făcut de dumneata, începutul unei povești. Vreau să mă faci să cred.

- Credeam că suntem profesioniști și că nu putem comite păcatul de a crede în ceva.

Corelli zâmbi, dezvelindu-și dinții:

- Numai păcătoșii pot fi convertiți - sfinții, niciodată.

Zilele treceau între lecturi și ciondăneli. Deprins cu anii de viață solitară și cu starea aceea de anarhie metodică și subestimată proprie burlacilor, prezența permanentă a unei femei în casă, fie și a unei adolescente neastâmpărate și cu o fire schimbătoare, începea să-mi dinamiteze obiceiurile și tabieturile într-un fel subtil, dar sistematic. Eu credeam în dezordinea ordonată, Isabella, nu. Eu credeam că fiecare obiect își află locul său în haosul unei locuințe, Isabella, nu. Eu credeam în singurătate și în liniște, Isabella, nu. În doar două zile, am descoperit că eram incapabil să mai găsesc ceva în propria mea casă. În cazul în care căutam un cuțitaș pentru deschis scrisori, un pahar sau o pereche de pantofi, trebuia să o întreb pe Isabella unde binevoise providența să-i dea inspirația de a le ascunde.

- Nu ascund nimic. Așez lucrurile la locurile lor, ceea ce nu-i totuna.

Nu trecea o zi în care să nu simt imboldul de a o sugruma de cinci-șase ori. Când mă refugiam în camera de lucru, căutând pacea și tihna necesare gândirii, Isabella apărea în câteva minute, zâmbitoare, să-mi aducă de jos o cană de ceai sau niște paste. Începea să se foiască prin încăpere, se uita pe geam, se apuca să-mi aranjeze ce aveam pe birou și apoi mă întreba ce fac acolo, sus, atât de tăcut și de misterios.

Am descoperit că fetele de șaisprezece ani au o capacitate verbală atât de mare, încât creierul le îndeamnă să și-o exercite la fiecare douăzeci de secunde. În a treia zi, am hotărât că trebuia să-i găsesc un logodnic, dacă se putea unul surd.

- Isabella, cum e posibil ca o fată atât de drăguță ca tine să nu aibă pretendenți?

- Cine zice că n-am?

- Nu există nici un băiat care să-ți placă?

- Băieții de vârsta mea sunt plictisitori. N-au nimic de spus și jumătate din ei par proști de-a binelea.

Era cât pe ce să-i spun că nu se deșteptau cu vârsta, dar n-am vrut să-i stric plăcerea.

- Atunci, de ce vârstă îți plac?

- Adulți. Ca dumneavoastră.

- Eu îți par adult?

- Păi, nu mai sunteți chiar un puști.

Am preferat să cred că mă ia peste picior decât să încasez acea lovitură sub centură în plină vanitate. Am hotărât să i-o iau înainte cu câteva picături de sarcasm.

- Veștile bune sunt că domnișoarelor tinere le plac bărbații adulți, iar cele proaste, că bărbaților adulți, mai ales celor boșorogi și îmbăloșați, le plac domnișoarele tinere.

- Știam. Să nu credeți că încă îmi mai sug degetul. Isabella mă privi, punând ceva la cale, și îmi zâmbi cu viclenie. Acu e acu, mi-am zis în sinea mea.

- Și dumneavoastră vă plac tot domnișoarele tinere? Aveam răspunsul pe buze înainte să fi formulat ea întrebarea. Am adoptat un ton de dăscălie și imparțialitate, ca al unui profesor de geografie.

- Îmi plăceau când eram de vârsta ta. În general îmi plac fetele de-o vârstă cu mine.

- La vârsta dumneavoastră nu mai sunt fete, sunt domnișoare - sau, mai precis, doamne.

- Am încheiat discuția. N-ai nimic de făcut pe jos?

- Nu.

- Atunci apucă-te de scris. Nu te țin aici ca să-mi speli farfuriile și să-mi ascunzi lucrurile. Te țin aici fiindcă mi-ai zis că vrei să înveți să scrii și eu sunt singurul idiot pe care-l cunoști care te poate ajuta s-o faci.

- Nu-i cazul să vă supărați. Chestia e că-mi lipsește inspirația.

- Inspirația vine când îți lipești coatele de masă și fundul de scaun și începi să asuzi. Alege-ți un subiect, o idee, și stoarce-ți creierul până când o să te doară. Asta se cheamă inspirație.

- Subiect am deja.

- Aleluia.

- O să scriu despre dumneavoastră.

O lungă tăcere cu priviri potrivnice, ca ale unor adversari care se privesc peste tabla de șah.

- De ce?

- Fiindcă îmi păreți interesant. Și ciudat.

- Și adult.

- Și susceptibil. Aproape ca un băiat de vârsta mea.

Fără să vreau, începeam să mă obișnuiesc cu compania Isabellei, cu înțepăturile ei și cu lumina pe care o adusese în casa aceea. Dacă lucrurile continuau în felul ăsta, aveau să se împlinescă cele mai rele temeri ale mele și aveam să sfârșim prin a ne împrieteni.

- Dumneavoastră aveți deja subiect, cu toate cărțoaiele alea pe care le consultați?

Am hotărât că era cu atât mai bine cu cât îi povesteam Isabellei mai puțin despre sarcina mea.

- Mă aflu încă în faza de documentare.

- Documentare? Și asta ce mai e?

- În principiu, citești o mie de pagini ca să înveți necesarul și să ajungi la esențialul unui subiect, la adevărul său emoțional, iar apoi uiți totul ca s-o iei de la zero.

Isabella oftă.

- Ce înseamnă adevărul emoțional?

- E sinceritatea din interiorul ficțiunii.

- Atunci, trebuie să fii onest și cumsecade ca să scrii ficțiune?

- Nu. Trebuie să știi meserie. Adevărul emoțional nu e o calitate morală, e o tehnică.

- Vorbiți ca un om de știință, protestă Isabella.

- Literatura, cel puțin cea bună, e o știință cu sânge de artă. Ca și arhitectura sau muzica.

- Eu credeam că e ceva care erupe din artist, așa, deodată.

- Singurele chestii care erup așa, deodată, sunt părul și negii.

Isabella aprecie aceste dezvăluiri cu prea puțin entuziasm.

- Spuneți toate astea ca să mă descurajați și să plec acasă.

- N-o să-mi pice mie o asemenea plească.

- Sunteți cel mai rău dascăl din lume.
- Pe dascăl îl face învățăcelul, și nu invers.
- Nu se poate discuta cu dumneavoastră fiindcă știți toate trucurile retoricii. Nu-i drept.
- Nimic nu-i drept. Cel mult, se poate aspira la ceva logic. Justiția e o boală ciudată într-o lume altminteri sănătoasă tu.

- Amin. Asta se întâmplă când devii adult? Încetezi să mai crezi în lucruri, ca dumneavoastră?

- Nu. Pe măsură ce îmbătrânesc, majoritatea oamenilor continuă să creadă în tâmpenii, în general din ce în ce mai mari. Eu merg împotriva curentului fiindcă îmi place să scot oamenii din sărite.

- Să nu băgați mâna-n foc. Când o să fiu mare, eu o să continuu să cred în lucruri, amenință Isabella.

- Mult noroc.

- Și, în plus, cred în dumneavoastră.

Nu și-a ferit privirea când m-am uitat la ea.

- Fiindcă nu mă cunoști.

- Asta e părerea dumneavoastră. Nu sunteți atât de misterios pe cât credeți.

- Nu încerc să fiu misterios.

- Era un înlocuitor amabil pentru antipatic. Știu și eu unele trucuri de retorică.

- Asta nu-i retorică. E ironie. Sunt chestii diferite.

- Dumneavoastră trebuie să câștigați întotdeauna disputele?

- Când nu mi se dă de furcă, așa ca acum, da.

- Și cu omul acela, patronul dumneavoastră...

- Corelli?

- Corelli. El vă dă de furcă?

- Nu. Corelli știe mai multe trucuri de retorică decât mine.

- Mă gândeam eu. Aveți încredere în el?

- De ce mă întrebi?

- Nu știu. Aveți încredere în el?

- De ce să n-am încredere în el?

Isabella ridică din umeri.

- Ce treabă v-a dat de făcut, concret? Nu-mi spuneți?

- Ți-am spus deja. Vrea să scriu o carte pentru editura lui.

- Un roman?

- Nu tocmai. Mai curând o poveste. O legendă.

- O carte pentru copii?

- Așa ceva.

- Și o s-o faceți?

- Plătește foarte bine.

Isabella se încruntă.

- Pentru asta scrieți dumneavoastră? Fiindcă sunteți bine plătit?
- Uneori.
- Și de data asta?
- De data asta o să scriu cartea fiindcă trebuie s-o fac.
- Îi sunteți îndatorat?
- S-ar putea spune că da, presupun.

Isabella cântări chestiunea. Mi s-a părut că va spune ceva, dar s-a răzgândit și și-a mușcat buzele.

În schimb, mi-a oferit un zâmbet inocent și una din privirile ei îngerești cu care era capabilă să schimbe subiectul cât ai clipi.

- Mi-ar plăcea și mie să fiu plătită ca să scriu, zise ea.
- Tuturor celor care scriu le-ar plăcea, dar asta nu înseamnă că cineva o s-o și facă.
- Și cum reușești?
- Pentru început cobori în galerie, iei hârtia...
- ... îți rezemi coatele și îți storci creierul până când te doare. Da.

Mă privi în ochi, șovăind. De o săptămână și jumătate o țineam la mine și încă nu schițasem nici un gest de a o trimite înapoi la casa ei. Am presupus că se întreba când o voi face sau de ce n-o făcusem încă. Și eu mă întrebam același lucru și nu găseam răspunsul.

- Îmi place să fiu ajutoarea dumneavoastră, deși sunteți așa cum sunteți, zise ea în cele din urmă.

Fata mă privea ca și cum viața ei ar fi depins de un cuvânt binevoitor. Am cedat ispitei. Vorbele bune sunt bunătați deșarte care nu presupun nici un sacrificiu și pentru care te alegi cu mai multă recunoștință decât pentru faptele bune.

- Și mie îmi place să fii ajutoarea mea, Isabella, deși sunt așa cum sunt. Și are să-mi placă și mai mult când n-o să mai fie nevoie să fii ajutoarea mea și n-o să mai ai nimic de învățat de la mine.
- Credeți că am posibilități?
- N-am nici o îndoială. În zece ani, tu o să fii maestrul și eu ucenicul, am zis repetând acele cuvinte care păstrau încă gustul trădării.
- Sunteți un mincinos, zise ea sărutându-mă ușor pe obraz și zbughind-o imediat pe scări în jos.

După-amiază am lăsat-o pe Isabella instalată la biroul pe care îl pregătisem pentru ea în galerie, în fața paginilor albe, și m-am dus la librăria lui don Gustavo Barcelo din strada Fernando, cu intenția să fac rost de o ediție bună și lizibilă a Bibliei. Toate combinațiile de vechi și noi testamente de care dispuneam acasă erau tipărite cu caractere microscopice, pe hârtie subțire semitransparentă, iar lectura lor, în loc să te îndemne la fervoare și la inspirație divină, te împingea la migrenă. Barcelo, care, printre multe altele, era un colecționar inveterat de cărți sfinte și texte apocrifre creștine, dispunea, în partea din spate a librăriei, de un separeu ticsit cu o gamă formidabilă de evanghelii, memorii de sfinți și de fericiți, și tot soiul de texte religioase.

Când m-a văzut intrând în librărie, unul dintre angajați a dat fuga să-și anunțe șeful, în biroul din spatele prăvăliei. Barcelo își făcu apariția din birou, euforic.

- Cât mă bucur să te văd! Mi-a zis Sempere că ai renăscut, dar asta-i ceva de antologie. Pe lângă dumneata, Rudolph Valentino parcă-i abia întors de la prășit. Pe unde te-ai ascuns, pușlama ce-mi ești?

- Pe ici și colo, am zis eu.

- Peste tot mai puțin la banchetul de nuntă al lui Vidal.

Ți s-a dus dorul, prietene.

- Dați-mi voie să mă îndoiesc.

Librarul încuviință, lăsând să se înțeleagă că îmi respecta dorința de a nu aborda acest subiect.

- Accepți o ceașcă de ceai?

- Chiar și două. Și o Biblie. Dacă se poate, ușor de mânăuit.

- Asta nu-i o problemă, zise librarul. Dalmau! Unul dintre angajați veni zorit la chemare.

- Dalmau, prietenul Martin, aici de față, are nevoie de o ediție a Bibliei cu un caracter nu decorativ, ci lizibil. Mă gândesc la ediția Torres Amat, din 1825. Ce părere ai?

Una din particularitățile librăriei lui Barcelo era că acolo se vorbea despre cărți ca despre niște vinuri alese, catalogând buchetul, aroma, consistența și anul recoltei.

- O alegere excelentă, domnule Barcelo, deși eu aș înclina pentru versiunea actualizată și revăzută.

- O mie opt sute șaiszeci?

- O mie opt sute nouăzeci și trei.

- Desigur. Adjudecat. Împacheteaz-o pentru prietenul Martin și trece-o în contul casei.

- În nici un caz, am obiectat eu.

- Ziua când o să iau bani de la un necredincios ca dumneata pentru cuvântul lui Dumnezeu va fi ziua când mă va trăsni un fulger nimicitor, și pe bună dreptate.

Dalmau plecă iute în căutarea Bibliei mele, iar eu l-am urmat pe Barcelo până în birou, unde librarul a turnat două cești de ceai și mi-a oferit o țigară de foi din umidificator. Am acceptat-o și am aprins-o de la flacăra unei lumânări pe care mi-o întinsese Barcelo.

- Macanudo?

- Văd că îți educi cerul gurii. Un bărbat trebuie să aibă vicii, dacă se poate de lux, fiindcă altminteri, când ajunge la bătrânețe, n-are de ce să se izbăvească. De fapt, o să-ți țin companie, ce mama naibii...

Un nor de fum de trabuc rafinat ne acoperi ca o maree în urcare.

- Acum câteva luni am fost la Paris și am avut ocazia să fac unele cercetări asupra subiectului pe care i l-ai pomenit dumneata prietenului Sempere cu ceva timp în urmă, explică Barcelo.

- Editions de la Lumiere.

- Chiar așa. Mi-ar fi plăcut să pot scormoni un pic mai mult, însă, din păcate, de când editura s-a închis, se pare că nimeni n-a achiziționat catalogul și mi-a venit greu să adun mare lucru.

- Spuneți că s-a închis? Când?

- În o mie nouă sute paisprezece, dacă nu mă-nșală memoria.

- Trebuie să fie o greșală.

- Ba nu, dacă vorbim despre Editions de la Lumiere de pe *boulevard* St-Germain.

- Despre ea vorbim.

- Uite, de fapt mi-am notat totul, ca să nu uit când urma să ne vedem.

Barcelo căută prin sertarul biroului și scoase un carnetel de însemnări.

- Aici e: "Editions de la Lumiere, editură de texte religioase cu sucursale la Roma, Paris, Londra și Berlin. Fondator și editor, Andreas Corelli. Data deschiderii primei reprezentanțe din Paris, 1881".

- Imposibil, am murmurat. Barcelo ridică din umeri.

- Păi, poate m-am înșelat, dar...

- Ați avut ocazia să vizitați sediul?

- De fapt am încercat, fiindcă hotelul meu era în fața Panteonului, foarte aproape, iar fostul sediu al editurii se afla pe trotuarul sudic al bulevardului, între strada St-Jacques și bulevardul St-Michel.

- Și?

- Clădirea era pustie și avea ferestrele și ușile astupate, și se părea că avusese loc un incendiu sau așa ceva. Singurul lucru rămas intact era ciocănelul de la ușă, o piesă într-adevăr superbă, în formă de înger. Bronz, așa zice eu. Aș fi luat-o cu mine dacă un jandarm nu mă privea pieziș și n-am avut curajul să provoc un incident diplomatic, ca nu cumva Franța să se decidă să ne mai invadeze o dată.

- Dacă ne uităm în jur, poate că ne-ar fi făcut o favoare.

- Uite că poate n-ar fi stricat... Dar revenind la subiect, când am văzut în ce stare se afla totul, m-am dus să întreb în cafeneaua învecinată și mi s-a spus că edificiul era așa de peste douăzeci de ani.

- Ai putut afla ceva despre editor?

- Corelli? Din câte am înțeles, editura s-a închis când el a hotărât să se retragă, deși încă nu avea, probabil, nici cincizeci de ani. Cred că s-a mutat într-un sătuc din sudul Franței, în ținutul Luberon, și că a murit la scurt timp după aceea. O mușcătură de șarpe, s-a spus. O viperă. Să te retragi în Provența ca să pățești una ca asta...

- Sunteți sigur că a murit?

- Pere Coligny, un fost concurent, mi-a arătat anunțul său mortuar, pe care îl ținea înrămat, ca pe un

trofeu. Mi-a spus că îl privea în fiecare zi ca să-și aducă aminte că ticălosul acela blestemat e mort și îngropat. Sunt chiar cuvintele lui, deși în franceză suna mult mai frumos și mai muzical.

- A pomenit Coligny dacă editorul avea vreun copil?

- Am avut impresia că acest Corelli nu era subiectul lui preferat și, cât de iute a putut, Coligny mi-a scăpat printre degete. Pe cât se pare, a existat un scandal, când Corelli i l-a furat pe unul dintre autori, unul Lambert.

- Ce s-a petrecut?

- Partea cea mai amuzantă a poveștii e că acest Coligny nici n-a apucat să-l vadă vreodată pe Corelli. Singura lor relație se reducea la corespondența comercială. Buba, așa zice eu, era că, pe cât se pare, *monsieur* Lambert a semnat un contract ca să scrie o carte pentru Editions de la Lumiere fără știrea lui Coligny, pentru care lucra în exclusivitate. Lambert era un dependent de opiu în fază terminală și avea suficiente datorii cât să paveze cu ele strada Rivoli de la un capăt la celălalt. Coligny bănuia că bietul de el, care era pe moarte, dar căruia Corelli îi oferise o cifră astronomică, a acceptat fiindcă voia să-și lase copiii cu o situație bună.

- Ce fel de carte?

- Ceva cu conținut religios. Coligny a menționat titlul, o expresie latinească uzuală, pe care acum nu mi-o mai amintesc. Știi și dumneata că toate cărțile astea duhovnicești sună cam la fel. *Pax Gloria Mundi*, sau așa ceva.

- Ce s-a întâmplat cu cartea și cu Lambert?

- Aici chestiunea se complică. Pe cât se pare, bietul Lambert, într-un acces de nebunie, a vrut să ardă manuscrisul și și-a dat foc cu el chiar în editură. Mulți au crezut că, până la urmă, opiul i-a prăjit creierul, însă Coligny bănuia că cel care l-a îndemnat să se sinucidă a fost Corelli.

- De ce să fi făcut una ca asta?

- Cine știe? Poate că nu voia să-i achite suma pe care i-a promis-o. Poate că toate acestea erau fantezii de-ale lui Coligny, despre care eu așa zice că era amorezat de Beaujolais douăsprezece luni pe an. Ca să nu mai lungim vorba, mi-a spus că acest Corelli a încercat să-l ucidă ca să-l elibereze pe Lambert de contract și că nu l-a lăsat în pace decât când s-a hotărât să-și rezilieze contractul cu scriitorul și să-l lase să plece.

- Nu spunea că nu l-a văzut niciodată?

- Întocmai. Eu cred că acest Coligny delira. Când l-am vizitat în apartamentul lui, am văzut mai multe cruci, fecioare și chipuri de sfinți decât într-o prăvălie de suveniruri religioase. Am avut impresia că nu era chiar sănătos la cap. Când mi-am luat rămas-bun, mi-a zis să mă țin departe de Corelli.

- Dar n-a zis că murise?

- *Ecco qua*.

Am tăcut. Barcelo mă privea, intrigat.

- Am impresia că cercetările mele nu ți-au produs o prea mare surpriză.

Am schițat un zâmbet lipsit de griji, ca nedând prea mare importanță problemei.

- Dimpotrivă. Vă mulțumesc că v-ați făcut timp pentru cercetări.

- N-ai pentru ce. Să umblu după bârfe prin Paris e pentru mine o plăcere în sine, doar mă știi.

Barcelo smulse din carnetel pagina cu datele pe care și le notase și mi-o întinse.

- În caz că o să ai nevoie. Aici este tot ce-am putut să aflu.

M-am ridicat în picioare și i-am strâns mâna. M-a însoțit până la ieșire, unde Dalmau îmi pregătise pachetul.

- Dacă vrei vreo iconiță cu Pruncul Isus, din acelea în care închide și deschide ochii după cum te uiți la el, am și din astea. Și una cu Fecioara înconjurată de mielusei care, când o rotești, se transformă în niște îngerași bucălați. O minune a tehnologiei stereoscopice.

- Deocamdată mi-e de ajuns cuvântul revelat.

- Așa să fie.

I-am mulțumit librarului pentru eforturile de a mă încuraja, însă, pe măsură ce mă îndepărtam, a început să mă năpădească o neliniște rece și am avut impresia că străzile și destinul meu erau construite pe nisipuri mișcătoare.

În drum spre casă, m-am oprit în fața vitrinei unei papetării din strada Argenteria. Pe o bucată de postav aranjată în pliuri lucea o casetă ce conținea câteva penițe și un stilou de fildeș care se asorta cu o călimară albă gravată cu ceea ce păreau a fi niște muze sau niște zâne. Ansamblul avea un oarecare aer de melodramă și părea furat de pe masa de scris a unui romancier rus, dintre aceia care nu osteneau decât la fiecare o mie de pagini. Isabella avea o caligrafie de balet pe care eu o invidiam, curată și îngrijită ca și conștiința ei, și mi s-a părut că setul acela de penițe i se potrivea perfect. Am intrat și l-am rugat pe vânzător să mi-l arate. Penițele erau suflate cu aur și toată pozna costa o mică avere, dar am hotărât că n-ar fi de prisos să răspund cu o mică atenție amabilității și răbdării pe care tânăra mea ajutoare mi le demonstra. L-am rugat să mi-l ambalez într-o hârtie purpurie strălucitoare, cu o fundă mare cât o caleașcă.

Când am ajuns acasă m-am pregătit să mă bucur de acea satisfacție egoistă pe care o simți atunci când te prezinți cu un cadou în mână. Mă pregăteam să o strig pe Isabella ca pe un animal de companie credincios care n-avea altceva de făcut decât să aștepte cu devotament întoarcerea stăpânului, dar ceea ce am văzut când am deschis ușa m-a lăsat mut de uimire. Culoarul era întunecat ca un tunel. Ușa camerei din fund era deschisă și proiecta pe dușumea o dâră de lumină gălbuie și intermitentă.

- Isabella! am strigat cu gura uscată.

- Aici sunt.

Glasul venea din interiorul camerei. Am lăsat pachetul pe masa din antreu și m-am îndreptat într-acolo. M-am oprit în prag și am privit înapoi. Isabella era așezată pe dușumea. Pusese o lumânare într-un pahar înalt și se îndeletnicea zeloasă cu cea de-a doua ei vocație, după literatură: ordinea și buna rânduială în locuințele altora.

- Cum ai intrat aici?

Mă privi zâmbitoare și ridică din umeri.

- Eram în galerie și am auzit un zgomot. M-am gândit că sunteți dumneavoastră, că poate v-ați întors și, când am ieșit pe culoar, am văzut că ușa camerei era deschisă. Credeam că ați spus că o țineți închisă.

- Ieși de aici. Nu-mi place să intri în camera asta. E multă umezeală aici.

- Aiurea. Cu câte sunt de făcut pe aici... Uitați-vă, haideți.

Uitați-vă ce am găsit.

Am șovăit.

- Întrați, hai.

Am intrat în cameră și am îngenuncheat lângă dânsa.

Isabella separase obiectele și cutiile pe categorii: cărți, jucării, fotografii, haine, pantofi, ochelari. Am privit cu teamă toate acele lucruri. Isabella părea vrăjită, ca și când ar fi dat peste minele regelui Solomon.

- Toate astea sunt ale dumneavoastră? Am tăgăduit.

- Sunt ale fostului proprietar.

- Îl cunoșteți?

- Nu. Toate acestea erau aici de ani de zile când m-am mutat.

Isabella ținea în mână un pachet cu corespondență și mi l-a arătat ca și cum ar fi fost o probă dintr-o investigație judiciară preliminară.

- Ei bine, cred că am aflat cum se numea.

- Nu mai spune.

Isabella zâmbi, evident încântată de zelul ei detectivistic.

- Marlasca, rosti ea răspicat. Se numea Diego Marlasca. Nu vi se pare curios?

- Ce anume?

- Că inițialele sunt aceleași cu ale dumneavoastră: D.M.

- E o simplă coincidență. Zeci de mii de oameni din orașul ăsta au aceleași inițiale.

Isabella îmi făcu cu ochiul. Se bucura ca niciodată.

- Uitați-vă ce-am găsit.

Isabella recuperase o casetă din alamă ticsită cu fotografii vechi. Erau imagini din alte timpuri, vechi cărți poștale cu Barcelona de odinioară, cu palatele dărâmate din Parc de la Ciutadella după Expoziția Universală din 1888, cu mari vile demolate și cu bulevarde presărate cu oameni îmbrăcați după uzul ceremonios al epocii, cu trăsuri și memorii ce aveau culoarea copilăriei mele. Din ele, chipuri și priviri pierdute mă contemplau de la treizeci de ani distanță. În mai multe din acele fotografii, mi s-a părut că recunosc chipul unei actrițe care se bucurase de popularitate pe când eram eu mic și care mai apoi căzuse în uitare pentru multă vreme. Isabella mă observa, în tăcere.

- O recunoașteți? întrebă.

- Mi se pare că se numea Irene Sabino, parcă. Era o actriță care se bucura de o anumită faimă în teatrele de pe bulevardul Parallel. E mult de atunci. Dinainte să te fi născut tu.

- Atunci uitați-vă la asta.

Isabella îmi întinse o fotografie în care Irene Sabino apărea rezemată într-o fereastră pe care nu mi-a venit greu să o identific drept fereastra biroului meu din turn.

- Interesant, nu-i așa? întrebă Isabella. Credeți că locuia aici?

Am ridicat din umeri.

- Poate că era amanta acelui Diego Marlasca...

- În orice caz, nu cred că-i treaba noastră.

- Ce anost mai sunteți uneori!

Isabella vârî fotografiile în casetă. Una dintre ele îi alunecă din mână și se opri la picioarele mele. Am ridicat-o și am examinat-o. În ea, Irene Sabino, într-o rochie neagră care-ți lua ochii, poza cu un grup de persoane îmbrăcate de petrecere, într-un loc pe care mi s-a părut că-l recunosc drept marele salon de la Cercul Ecvestru. Era o simplă fotografie de petrecere, care nu mi-ar fi atras atenția dacă, în plan secund, aproape șters, nu s-ar fi distins un domn cu părul alb, sus pe trepte. Andreas Corelli.

- V-ați schimbat la față, zise Isabella.

Mi-a luat fotografia din mână și a examinat-o în tăcere.

M-am ridicat în picioare și i-am făcut Isabellei semn să iasă din cameră.

- Nu vreau să mai intri aici, i-am zis fără vlagă.

- De ce?

Am așteptat să iasă din cameră și am închis ușa. Isabella mă privea ca și când n-ar fi fost întru totul de acord.

- Mâine să le anunți pe surorile de caritate și să le spui să vină după toate astea. Să ia totul, iar ce nu vor, să arunce.

- Dar...

- Nu mă contrazice.

N-am vrut să-i înfrunt privirea și m-am îndreptat către scara ce urca înspre camera de lucru. Isabella mă privea de pe culoar.

- Cine e bărbatul acela, domnule Martin?

- Nimeni, am murmurat eu. Nimeni.

Am urcat în camera de lucru. Era o noapte întunecată, fără lună și fără stele pe cer. Am deschis larg ferestrele și m-am oprit să contemp lu orașul în umbre. Abia mai adia un suflu de briză, iar transpirația îmi mușca pielea. M-am așezat pe pervaz și am aprins a doua țigară de foi din cele lăsate de Isabella pe biroul meu cu câteva zile în urmă, așteptând o boare de vânt răcoros sau o idee ceva mai acătării decât toată acea colecție de locuri comune, cu care să mă apuc de comanda patronului. Atunci am auzit sunetul obloanelor de la dormitorul Isabellei deschizându-se la etajul inferior. Un dreptunghi de lumină coborî în curtea interioară și i-am văzut profilul și silueta conturate în el. Isabella se apropie de fereastră și privi spre umbre fără să bage de seamă că eram acolo. Am contemplat-o cum se dezbrăca încet. Am văzut-o cum se duce spre oglinda din șifonier și cum își cercetează trupul, mângâindu-și pântecul cu vârful degetelor și parcurgând tăieturile pe care și le făcuse pe interiorul coapselor și brațelor. S-a contemplat îndelung, fără alt veșmânt decât o privire învinsă, după care a stins lumina.

M-am întors în camera de lucru și m-am așezat în fața teancului de notițe și de însemnări pe care le adunasem pentru cartea patronului. Am revăzut acele schițe de istorii ticsite cu revelații mistice și profeți ce supraviețuiau unor probe strașnice și se întorceau cu adevărul revelat, cu prunci mesianici abandonati în poarta unor familii umile și curate la suflet persecutați de imperii laice și malefice, cu paradisuri făgăduite în alte dimensiuni celor care își acceptau destinul și regulile jocului cu spirit sportiv, și cu zeități oțioase și antropomorfe care n-aveau altceva mai bun de făcut decât să mențină o vigilență telepatică asupra conștiinței a milioane de primate firave, ce învățaseră să gândească taman atunci când s-au descoperit abandonate în voia sorții într-un ungher îndepărtat al universului și a căror vanitate, sau disperare, le determina să creadă orbește că cerul și infernul se dădeau peste cap din pricina micilor lor păcate triviale și meschine.

M-am întrebat dacă asta văzuse în mine patronul meu: o minte de mercenar fără nici o reținere în a urzi o poveste narcotică în stare să trimită copiii la culcare sau să-l convingă pe un biet nenorocit fără speranță să-și omoare vecinul în schimbul recunoștinței eterne a unor zeități subscrise eticii pistolului. Cu câteva zile în urmă sosise încă una din acele misive prin care eram chemat să mă întâlnesc cu patronul pentru a comenta cum avansasem în munca mea. Sătul de propriile mele scrupule, mi-am spus că nu mai erau decât douăzeci și patru de ore până la întâlnire și, în ritmul în care mă mișcam, aveam să mă prezint cu mâna goală și cu capul plin de îndoieli și suspiciuni. Fără alternativă, am făcut ceea ce făcusem atâția ani la rând în situații similare. Am pus o foaie în mașina de scris Underwood și, cu mâinile pe claviatură, ca un pianist în așteptarea măsurii, am început să-mi storc creierul, să văd ce iese.

- Interesant, rosti patronul după ce termină a zecea și ultima pagină. Straniu, dar interesant.

Eram așezați pe o bancă, în ceața aurită a umbrarului din Parc de la Ciutadella. O boltă de scânduri filtra lumina mărunțind-o într-o pulbere de aur, iar o grădină de plante sculpta umbrele și lucirile acelei stranii penumbre luminoase care ne înconjura. Am aprins o țigară și am contemplat fumul care urca dintre degetele mele în volute albastre.

- Venind de la dumneavoastră, straniu e un adjectiv neliniștitor, am zis eu.

- Voiam să spun straniu în opoziție cu vulgar, preciză Corelli.

- Dar...?

- Nu există nici un dar, prietene Martin. Cred că ai găsit o cale interesantă și cu multe posibilități.

Pentru un romancier, dacă cineva îi spune că vreo pagină de-a lui e interesantă și are posibilități e un semn că lucrurile nu merg bine. Corelli păru să-mi citească neliniștea.

- Dumneata ai apucat-o invers. În loc să te duci la reperele mitologice, ai început de la sursele mai prozaice. Pot să te întreb de unde ai scos ideea unui mântuitor războinic, în locul unui pașnic?

- Dumneavoastră ați pomenit de biologie.

- Tot ce avem nevoie să știm e scris în marea carte a naturii. E suficient să avem curajul și limpezimea minții și a spiritului ca s-o citim, conveni Corelli.

- Una din cărțile pe care le-am consultat explica cum, la om, bărbatul atinge punctul critic al fertilității la vârsta de șaptesprezece ani. Femeia îl atinge mai târziu, și îl menține, iar într-un anume fel acționează ca selector și judecător al genelor pe care acceptă să le reproducă și al celor pe care le respinge. Bărbatul, în schimb, pur și simplu propune și se consumă mult mai repede. Vârsta la care atinge potența reproductivă maximă e atunci când spiritul său combativ e la punctul critic. Un băiat e soldatul perfect. Are un mare potențial de agresivitate și un nivel critic deficitar sau nul ca să și-l poată analiza ori ca să judece cum să și-l canalizeze. De-a lungul istoriei, numeroase societăți au găsit modalitatea de a folosi acest capital de agresiune și și-au transformat adolescenții în soldați, în carne de tun cu care să-și cucerească vecinii ori să se apare de agresiunile acestora. Ceva îmi spunea că protagonistul nostru era un trimis din ceruri, însă un trimis care, la prima tinerețe, se ridica la luptă și elibera adevărul cu sabia în mână.

- Ai hotărât să amesteci istoria cu biologia, Martin?

- Din cuvintele dumneavoastră mi s-a părut că înțeleg că sunt unul și același lucru.

Corelli zâmbi. Nu știu dacă își dădea seama, însă, atunci când surâdea, parcă era un lup înfometat. Am înghițit în sec și am ignorat înfățișarea aceea care îți făcea pielea de găină.

- Am tot stat să mă gândesc și mi-am dat seama că majoritatea marilor religii au provenit sau și-au atins punctul critic de expansiune și influență în acele momente ale istoriei când societățile care le adoptau aveau o bază demografică mai tânără și sărăcită. Societățile în care șaptezeci la sută din populație avea sub optsprezece ani, dintre care jumătate adolescenți de sex masculin, cu vinele arzând de agresivitate și impulsuri de fertilitate, erau niște domenii abonate la acceptarea și avântul credinței.

- Aici ai simplificat, dar văd încotro bați, Martin.

- Știu. Însă, ținând seama de aceste linii generale, m-am întregbat de ce să nu merg direct la subiect și să stabilesc o mitologie în jurul acestui mântuitor războinic, făcut din sânge și furie, care își salvează poporul, genele, femelele și bătrânii garanți ai dogmei politice și rasiale de dușmani, adică de toți cei care nu acceptă și nu se supun doctrinei sale.

- Ce se întâmplă cu adulții?

- La adulți vom ajunge apelând la frustrarea lor. Pe măsură ce înaintăm în viață și trebuie să renunțăm la iluziile, la visurile și la dorințele din tinerețe, crește senzația de a ne simți victime ale lumii și ale celorlalți. Întotdeauna găsim pe cineva vinovat pentru nenorocirea sau eșecul nostru, pe cineva pe care vrem să-l excludem. Îmbrățișarea unei doctrine care pozitivază această ranchiună și această victimizare îmbărbătează și dă puteri. Adultul se simte astfel parte a grupului și își sublimază dorințele și năzuințele pierdute prin intermediul comunității.

- Se poate, admise Corelli. Dar ce se întâmplă cu toată acea iconografie a morții, cu steaguri și blazoane? Nu ți se pare contraproductivă?

- Nu. Mi se pare esențială. E adevărat că haina îl face pe călugăr, dar, mai cu seamă, îl face pe enoriaș.

- Și ce-mi vei spune despre femei, despre cealaltă jumătate?

Îmi pare rău, dar îmi vine greu să văd o parte substanțială a femeilor dintr-o societate crezând în stindarde și blazoane. Psihologia cercetașului e pentru băieți.

- Orice religie organizată, cu puține excepții, are ca pilon fundamental subjugarea, reprimarea și anularea femeii în cadrul grupului. Femeia trebuie să accepte rolul de prezență eterică, pasivă și maternă: niciodată o postură de autoritate sau de independență, altminteri plătește consecințele. Își poate avea locul ei de onoare printre simboluri, însă nu în ierarhie. Religia și războiul sunt treburi masculine. Și, în orice caz, femeia sfârșește uneori prin a deveni complicea și executoarea propriei sale subjugări.

- Și bătrânii?

- Bătrânețea e vaselina credulității. Când moartea bate la ușă, scepticismul iese pe fereastră. După o spaimă cardiovasculară zdravănă începi să crezi și în Scufița Roșie.

Corelli râse.

- Ai grijă, Martin, mi se pare că devii mai cinic decât mine, M-am uitat la el ca un elev ascultător și dornic să obțină aprobarea unui dascăl dificil și exigent. Corelli mă bătuse ușor cu palma peste genunchi, încuviințând mulțumit.

- Îmi place. Îmi place parfumul emanat de toate acestea.

Vreau să te mai gândești și să le găsești o formă. O să-ți mai dau ceva timp. Ne întâlnim peste două sau trei săptămâni - o să te anunț cu câteva zile înainte.

- Trebuie să plecați din oraș?

- Chestiuni legate de editură îmi reclamă prezența și mă tem că mă așteaptă câteva zile de drumuri. Dar plec mulțumit. Ai făcut treabă bună. Știam eu că mi-am găsit candidatul ideal.

Patronul se ridică și îmi întinse mâna. Mi-am șters de cracul pantalonilor sudoarea care îmi îmbibase palma și i-am strâns-o.

- Vi se va duce dorul, am improvizat eu.
- Nu exagera, Martin - începuseși foarte bine.

L-am văzut cum pleacă în întunericul umbrarului, cu ecoul pașilor risipindu-se în umbră. Am rămas acolo o bună bucată de vreme, întrebându-mă dacă patronul a mușcat momeala și a luat de bună toată grămada aia de bazaconii pe care i le-am servit. Aveam certitudinea că i-am povestit exact ceea ce voia să audă. Nădăjduiam că așa stăteau lucrurile și că, după înșiruirea aceea de grozăvii, rămăsese pentru moment satisfăcut și convins că sluga sa, nefericitul romancier ratat, a aderat la mișcare. Mi-am spus că merita să încerc, în orice fel, să-mi fac un pic de timp ca să aflu în ce m-am băgat. Când m-am ridicat și am ieșit din umbrar, mâinile încă îmi tremurau.

Anii de experiență în scrierea unor intrigi polițiste îți oferă o serie de principii fundamentale de la care să poți iniția o investigație. Unul dintre aceste principii este că orice intrigă cât de cât solidă, inclusiv cele pasionale, se naște și moare cu un iz de bani și de proprietate imobiliară. Ieșind din umbrar, m-am îndreptat spre sediul Registrului Proprietății din strada Consejo de Ciento și am cerut să consult volumele în care se făcea referire la cumpărarea, vânzarea și proprietatea casei mele. Tomurile din biblioteca Registrului conțin aproape la fel de multă informație esențială despre realitățile vieții ca și operele complete ale celor mai respectați filosofi, sau poate chiar mai mult.

Am început prin a consulta secțiunea care cuprindea procesul de închiriere, de către mine, a imobilului situat pe strada Flassaders, la numărul 30. Acolo am găsit indicațiile necesare pentru a putea urmări istoria imobilului dinainte ca acesta să fi intrat în proprietatea Banco Hispano Colonial, în anul 1911, ca parte a unui proces de sechestrul intentat familiei Marlasca, familie care, pesemne, moștenise imobilul la moartea proprietarului. Acolo era menționat un avocat pe nume S. Valera, care reprezentase familia în cursul procesului. Un nou salt în trecut mi-a permis să găsesc datele referitoare la cumpărarea clădirii de către Diego Marlasca Pongiluppi, în anul 1902, de la un anume Barnabe Massot y Caballe, Mi-am notat pe o foaie separată toate informațiile, începând cu numele avocatului și al participanților la tranzacție și sfârșind cu datele respective. Unul dintre angajați anunță cu voce tare că mai erau cincisprezece minute până la ora închiderii și m-am pregătit de plecare, însă, mai înainte, m-am grăbit să consult starea proprietății locuinței lui Andreas Corelli de lângă Parcul Guell. După scurgerea celor cincisprezece minute, timp în care am căutat fără succes, mi-am ridicat privirea din volumul de registre ca să dau peste privirea cenușie a secretarului. Era un tip tras la față și lucind de briantină de la mustați până la păr, care respira acea lenevie beligerantă a celor care își transformă slujba într-o tribună pentru a pune piedici în viața celorlalți.

- Scuzați. Nu reușesc să găsesc o proprietate, am zis.

- E posibil să se întâmple fiindcă nu există, sau fiindcă nu știți dumneavoastră să căutați. Pe azi am închis deja.

Am răspuns acestei parade de amabilitate și de eficiență cu cel mai fermecător zâmbet al meu.

- Poate că o găsesc cu ajutorul dumneavoastră priceput, am sugerat.

Îmi aruncă o privire scârbită și îmi smulse tomul din mâini.

- Reveniți mâine.

A doua mea oprire a fost la solemnul edificiu al Baroului din strada Mallorca, la doar câteva străduțe distanță. Am urcat treptele străjuite de candelabre de cristal și de ceea ce mi s-a părut a fi o sculptură a justiției, cu un bust și o atitudine de star din teatrele de pe bulevardul Parallel. Un omuleț cu figură de șoarece m-a întâmpinat la secretariat cu un zâmbet afabil și m-a întrebat cu ce mă poate ajuta.

- Caut un avocat.

- Ați nimerit unde trebuie. Aici nu mai știm cum să ne descotorosim de ei. Pe zi ce trece sunt tot mai mulți. Se înmulțesc ca iepurii.

- Asta-i lumea modernă. Cel pe care-l caut eu se numește - sau se numea - Valera. S. Valera. Cu

"V".

Omulețul se pierdu într-un labirint de fișiere, murmurând ceva în sinea lui. Am așteptat rezemat de tejghea, plimbându-mi ochii prin decorul acela care respira gravitatea categorică a legii. După cinci minute, omulețul s-a întors cu un dosar.

- Îmi apar zece Valera, Doi cu "S". Sebastian și Soponcio.

- Soponcio?

- Dumneavoastră sunteți foarte tânăr, dar cu ani în urmă acesta era un nume ^[6] distins și numai bun pentru exercitarea avocaturii. Apoi a venit charlestonul și a dus totul de râpă.

- Trăiește don Soponcio?

- Potrivit arhivei și datei când a încetat să-și plătească cotizația la Barou, Soponcio Valera y Menacho a trecut între cei drepți în anul 1919. *Memento mori*. Sebastiane fiul său.

- În exercițiu?

- Permanent și deplin. Îmi închipui că doriți adresa.

- Dacă nu vă deranjez prea tare.

Omulețul mi-o notă pe o hârtiuță și mi-o întinse.

- Bulevardul Diagonal, 442. E la o azvârlitură de băț de aici - însă e două, iar la ora asta avocații de elită ies să ia masa cu văduve moștenitoare bogate sau cu fabricanți de postavuri și explozibile. Eu aş aștepta să se facă ora patru.

Am vârât adresa în buzunarul jachetei.

- Așa voi face. Vă mulțumesc mult pentru ajutor.

- Pentru asta suntem aici. Mergeți cu bine.

Mai aveam de pierdut două ceasuri până la vizita pe care urma să i-o fac avocatului Valera, așa încât am luat un tramvai care cobora până la Via Layetana și m-am dat jos în dreptul străzii Condal. Librăria "Sempere și Fiii" era la doi pași și știam din experiență că bătrânul librar, contravenind practicii imutabile din comerțul local, nu închidea la amiază. L-am găsit ca întotdeauna, la tejghea, aranjând cărți și ocupându-se de un grup numeros de clienți care se perindau printre mese și printre rafturi în căutarea vreunei comori. Când m-a zărit, a zâmbit și a venit să mă salute. Era mai slab și mai palid decât ultima dată când ne văzuserăm. Pesemne mi-a citit îngrijorarea în privire, fiindcă a ridicat din umeri și a făcut un gest de nepăsare.

- Unii câștigă, alții pierd. Dumneata ai devenit o figură, iar eu o lepădătură, după cum vezi, zise el.

- Vă simțiți bine?

- Eu? Minunat. E blestemata de angină pectorală. Nimic serios. Ce vânt te aduce pe aici, prietene Martin?

- M-am gândit să vă invit la masă.

- Îți mulțumesc, dar nu pot lăsa cârma. Fecioru-meu a plecat în piața Sarria să evalueze o colecție și socotelile nu ne prea dau voie să închidem când clienții încă se mai perindă.

- Să nu-mi spuneți că aveți probleme financiare.

- Asta-i o librărie, Martin, nu un birou notarial. Aici, învățătura îți oferă strictul necesar, iar uneori nici atât.

- Dacă aveți nevoie de ajutor...

Sempere mă opri ridicând o mână.

- Dacă vrei să mă ajuți, cumpără o carte.

- Dumneavoastră știți că ceea ce vă datorez eu nu se poate plăti cu bani.

- Încă un motiv ca nici prin cap să nu-ți treacă. Nu-ți face griji pentru noi, Martin, că de aici nu vom fi scoși decât cu picioarele înainte. Dar, dacă vrei, poți să împarți cu mine un prânz savuros din pâine cu stafide și brânză proaspătă de Burgos. Cu asta și cu *Contele de Monte-Cristo* poți supraviețui o sută de ani.

Sempere abia dacă s-a atins de mâncare. Zâmbea istovit și se prefăcea interesat de ce-i spuneam eu, însă am sesizat că uneori îi venea greu să respire.

- Spune-mi, Martin, la ce lucrezi acum?

- E greu de explicat. O carte la comandă.

- Un roman?

- Nu tocmai. Nu prea știu cum s-o definesc.

- Important e că lucrezi. Mereu am spus că statul degeaba înmoaie spiritul. Trebuie să ne menținem creierul ocupat. Iar dacă n-avem creier, măcar mâinile.

- Dar uneori muncim mai mult decât ar fi cazul, domnule Sempere. N-ar trebui să vă luați o vacanță? De câți ani stați aici, pe baricade, fără întrerupere?

Sempere se uită în jur.

- Locul ăsta e viața mea, Martin. Unde să mă duc? Pe o bancă în parc, la soare, să dau de mâncare la porumbei și să mă plâng de reumatism? Aș muri în zece minute. Locul meu e aici. Iar fecioru-meu încă nu-i pregătit să preia frâiele, chiar dacă se gândește la asta.

- Dar e un băiat muncitor. Și un om cumsecade.

- Prea cumsecade, fie vorba între noi. Uneori mă uit la el și mă întreb ce-o să se aleagă de dânsul când eu n-o să mai fiu. Cum o să se descurce...

- Toți tații fac asta, domnule Sempere.

- O face și al dumatăle? Iartă-mă, n-am vrut...

- Nu vă faceți griji. Tata avea și singur destule griji ca să și le ia în cârcă și pe cele pe care i le produceam eu. Cu siguranță, fiul dumneavoastră are mai multă experiență decât credeți.

Sempere mă privea, ezitând.

- Știi ce cred eu că-i lipsește?

- Viclenia?

- O femeie.

- Doar n-o să ducă lipsă de iubite, cu toate porumbițele care se îngrămădesc la vitrină să-l admire.

- Eu vorbesc de o femeie adevărată, din acelea care te fac să fii ceea ce trebuie să fii.

- E încă tânăr. Lăsați-l să se distreze câțiva ani.

- Asta-i bună. Măcar dacă s-ar distra. Eu, la vârsta lui, dacă aș fi avut la dispoziție așa o grămadă de fătuci, aș fi păcătuit ca un cardinal.

- Dumnezeu dă pâine cui n-are dinți.

- De asta duce lipsă, de dinți. Și de pofta de-a mușca.

Mi s-a părut că ceva îi umbla prin minte librarului. Se uita la mine și zâmbea.

- Poate că dumneata l-ai putea ajuta...

- Eu?

- Dumneata ești un om de lume, Martin. Și nu-mi face fața asta. În mod sigur, dacă îți dai puțin silința, îi găsești feciorului meu o fată cumsecade. El arată bine. Restul îl înveți dumneata.

Am rămas fără cuvinte.

- Nu voiai să mă ajuți? întrebă librarul. Uite că ai ocazia.

- Eu vorbeam de bani.

- Iar eu vorbesc de fecioru-meu, de viitorul acestei case. De toată viața mea.

Am suspinat. Sempere îmi luă mâna și mi-o strânse cu puțină putere care îi mai rămăsese.

- Promite-mi că n-ai să mă lași să părăsesc lumea asta fără să-mi văd feciorul așezat cu o femeie din acelea pentru care merită să-ți dai viața. Și să-mi dea un nepot.

- Dacă aflu una ca asta, eu mă fac popă.

Sempere zâmbi.

- Uneori mă gândesc că ar fi trebuit să fii copilul meu, Martin.

L-am privit pe librar, mai slăbit și mai bătrân ca niciodată, doar o umbră a bărbatului puternic și impunător pe care mi-l aminteam din anii copilăriei mele petrecuți între pereții aceia, și am simțit cum cade cerul pe mine. M-am apropiat de el și, înainte să-mi dau seama, am făcut ceea ce nu mai făcusem niciodată, în toți anii de când îl cunoșteam. I-am dat o sărutare, pe fruntea aceea presărată cu pete și împodobită cu câteva fire cărunte.

- Îmi promiți?

- Vă promit, i-am zis în timp ce mă îndreptam spre ieșire.

Biroul avocatului Valera ocupa etajul de sus al unei extravagante clădiri moderniste plasate pe bulevardul Diagonal, la numărul 442, la un pas de colțul cu Paseo de Gracia. În lipsa altor cuvinte mai bune, edificiul părea o încrucișare între un ceas uriaș cu carilon și o corabie de pirați, împodobită cu ferestre grandioase și un acoperiș cu mansarde verzi. În orice alt loc din lume, acea structură barocă și bizantină ar fi fost proclamată una din cele șapte minuni ale lumii sau o plâsmuire diabolică, operă a vreunui artist nebun, posedat de duhuri de pe lumea cealaltă. În cartierul Ensanche din Barcelona, unde piese similare răsăreau pretutindeni ca ciupercile după ploaie, abia dacă izbutea să-ți atragă atenția.

Am intrat în vestibul și am găsit un ascensor care m-a dus cu gândul la ce-ar lăsa în urma lui un păianjen uriaș care, în loc de pânze, ar țese catedrale, Portarul mi-a deschis cabina și m-a întemnițat în cea capsulă stranie, care a început să urce prin casa scării. O secretară cu o înfățișare severă mi-a deschis ușa din stejar lucrat și mi-a făcut semn să poftesc. I-am spus cum mă numesc și i-am precizat că nu aveam stabilită o întâlnire, dar că era vorba de o chestiune legată de vânzarea-cumpărarea unui imobil din cartierul Ribera. Ceva s-a schimbat în privirea ei imperturbabilă.

- Casa cu turn? întrebă secretara.

Am încuviințat. Secretara m-a condus până într-un birou în care nu mai era nimeni și mi-a făcut semn să intru. Am bănuț că nu era sala de așteptare oficială.

- Așteptați un moment, vă rog, domnule Martin. O să-l anunț pe domnul avocat că sunteți aici.

Mi-am petrecut următoarele patruzeci și cinci de minute în acel birou, înconjurat de rafturi ticsite cu tomuri mari cât niște lespezi funerare, purtând pe cotor inscripții precum "1888-1889, B.C.A. Secțiunea I. Titlul II", care parcă te invitau irezistibil la lectură. Biroul dispunea de o fereastră largă, suspendată deasupra bulevardului Diagonal, de la care se putea contempla tot orașul. Mobilierul mirosea a lemn nobil învechit și condimentat cu bănet. Covoarele și fotoliile din piele sugerau atmosfera unui club britanic. Am încercat să ridic una din lămpile care dominau masa de scris și am socotit că trebuia să cântărească pe puțin treizeci de kilograme. O mare pictură în ulei, plasată deasupra unui șemineu încă nefolosit, înfățișa prezența pântecoasă și expansivă a unui personaj care nu putea fi decât inefabilul don Saponcio Valera y Menacho. Titanicul avocat etala favoriți și mustăți ce semănau cu coama unui leu bătrân, iar ochii săi, de foc și de oțel, dominau fiecare ungher al încăperii, de pe lumea de dincolo, cu gravitatea unei sentințe de condamnare la moarte.

- Nu vorbește, dar, dacă te oprești să privești tabloul un pic, parcă imediat va începe s-o facă, zise un glas din spatele meu.

Nu-l auzisem când a intrat. Sebastian Valera era un bărbat care acționa discret, ce părea să-și fi petrecut cea mai mare parte din viață încercând să iasă târâș-grăpiș din umbra tatălui său, iar acum, la cincizeci și ceva de ani, era deja sătul să mai încerce. Avea o privire inteligentă și pătrunzătoare, ce adăpostea acea atitudine de excelență de care se bucură numai prințesele de sânge regal și avocații cu adevărat costisitori. Mi-a întins mâna și i-am strâns-o.

- Regret că v-am făcut să așteptați, dar nu aveam cunoștință de vizita dumneavoastră, zise el făcându-mi semn să iau loc.

- Dimpotrivă. Eu vă mulțumesc pentru că ați fost amabil și m-ați primit.

Valera zâmbea așa cum numai cineva care cunoaște și fixează prețul fiecărui minut poate s-o facă.

- Secretara mi-a spus că vă numiți David Martin. David Martin, scriitorul?

Pesemne că fața mea surprinsă m-a dat de gol.

- Mă trag dintr-o familie de mari cititori, explică el. Cu ce vă pot ajuta?

- Aș dori să vă consult în legătură cu vânzarea-cumpărarea unei clădiri situate în...

- Casa cu turn? mi-o reteză avocatul politicos.

- Da.

- O știți? întrebă el.

- Locuiesc în ea.

Valera mă privi lung, zâmbind în continuare. Se îndreptă în scaun și adoptă o postură de om încordat și închis în sine.

- Sunteți actualul proprietar?

- De fapt, locuiesc în clădire cu chirie.

- Și ce ați dori să aflați, domnule Martin?

- Aș vrea să știu, dacă se poate, detaliile legate de cumpărarea imobilului de către Banco Hispano Colonial și să capăt câteva informații despre fostul proprietar.

- Don Diego Marlasca, murmură avocatul. Pot să vă întreb pentru ce vă interesează?

- Cazuistică. Recent, în timpul unei reamenajări a clădirii, am găsit o serie de obiecte care cred că îi aparțineau.

Avocatul încruntă din sprâncene.

- Obiecte?

- O carte. Sau, mai bine zis, un manuscris.

- Domnul Marlasca era un mare pasionat de literatură.

De fapt, era autorul a numeroase cărți de drept, ca și de istorie și de alte subiecte. Un mare erudit. Și un om de caracter, cu toate că, spre sfârșitul vieții, unii au încercat să-i păteze reputația.

Avocatul sesiză mirarea de pe chipul meu.

- Bănuiesc că nu știți mare lucru despre cum a murit domnul Marlasca.

- Mă tem că nu.

Valera suspină ca și cum ar fi stat în cumpănă dacă să mai vorbească sau nu.

- N-o să scrieți despre asta, nu-i așa, nici despre Irene Sabino?

- Nu.

- Am cuvântul dumneavoastră?

Am clătinat din cap afirmativ. Valera ridică din umeri.

- De altfel, nici n-aș putea să spun altceva decât ceea ce se știa la vremea lor, presupun, zise el mai mult pentru sine.

Avocatul aruncă o privire scurtă către portretul tatălui său, apoi își aținti ochii asupra mea.

- Diego Marlasca era asociatul și cel mai bun prieten al tatălui meu. Împreună au fondat acest

birou de avocatură. Domnul Marlasca avea o minte strălucită. Din păcate, în același timp, era un om complicat și afectat de lungi perioade de melancolie. La un moment dat, tatăl meu și domnul Marlasca au hotărât să dizolve asocierea. Domnul Marlasca a părăsit avocatura pentru a se consacra primei sale vocații: scrisul. Se spune că mai toți avocații își doresc în sinea lor să se lase de profesie și să devină scriitori...

-... până când compară câștigurile.

- Fapt este că don Diego legase o relație de prietenie cu o actriță ce se bucura pe atunci de o anumită popularitate, Irene Sabino, pentru care voia să scrie o comedie dramatică. La asta se rezuma totul. Domnul Marlasca era un cavaler și nu și-a înșelat niciodată soția, dar știți cum e lumea. Bârfă. Zvonuri și gelozii. Fapt este că s-a împrăștiat vestea mincinoasă că don Diego avea o legătură cu Irene Sabino. Soția nu l-a iertat niciodată pentru asta și cei doi s-au despărțit. Domnul Marlasca, distrus, a cumpărat casa cu turn și s-a mutat în ea. Din nenorocire, locuia acolo abia de un an de zile când a pierit într-un accident nefericit.

- Ce fel de accident?

- Domnul Marlasca a murit înecat. O tragedie.

Valera își coborâse privirea și vorbea aproape în șoaptă.

- Și scandalul?

- Să spunem că unele limbi veninoase au ținut să insinueze că domnul Marlasca s-a sinucis după ce a suferit o decepție în dragoste cu Irene Sabino.

- Și așa a fost?

Valera își scoase ochelarii și se frecă la ochi.

- Dacă vreți să vă spun adevărul, nu știu. Nici nu știu, nici nu-mi pasă. Ce-a fost, a fost.

- Și ce s-a întâmplat cu Irene Sabino? Valera își puse din nou ochelarii.

- Credeam că interesul dumneavoastră se limitează la domnul Marlasca și la chestiunile legate de vânzare-cumpărare.

- E o simplă curiozitate. Printre obiectele personale ale domnului Marlasca am găsit numeroase fotografii cu Irene Sabino, precum și scrisori de-ale ei adresate domnului Marlasca...

- Unde vreți să ajungeți cu toate astea? strigă Valera. Vreți bani?

- Nu.

- Mă bucur, fiindcă n-o să vă dea nimeni. Chestiunea nu mai interesează pe nimeni. M-ați înțeles?

- Perfect, domnule Valera. Nu intenționez să vă inoportunez și nici să fac insinuări nelalocul lor.

Regret că v-am jignit cu întrebările mele.

Avocatul zâmbi și lăsă să-i scape un oftat ușor, ca și când conversația s-ar fi terminat.

- Nu-i nimic. Dumneavoastră iertați-mă pe mine. Profitând de dispoziția aceasta împăciuitoare a avocatului, am adoptat expresia mea cea mai mieroasă.

- Poate că doamna Alicia Marlasca, văduva lui... Valera se făcu mic în fotoliu, vădit incomodat.

- Domnule Martin, n-aș vrea să mă înțelegeți greșit, însă o parte din datoria mea ca avocat al familiei e să le ocrotesc intimitatea. Din motive evidente. A trecut multă vreme, dar n-aș vrea să se deschidă acum răni mai vechi care nu duc nicăieri.

- Am priceput.

Avocatul mă observa, încordat.

- Și spuneți că ați găsit o carte? Întrebă el.

- Da... Un manuscris. Probabil că nu contează.

- Probabil că nu. Despre ce era vorba în lucrare?

- Despre teologie, aș zice.

Valera clătină din cap afirmativ.

- Vă surprinde? l-am întrebat.

- Nu. Dimpotrivă. Don Diego era o autoritate în istoria religiilor. Un om învățat. În această casă ne amintim de el în continuare cu mult drag. Spuneți-mi, ce aspecte concrete legate de vânzare-cumpărare doreați să aflați?

- Cred că m-ați ajutat mult, domnule Valera. N-aș vrea să vă mai răpesc din timp.

Avocatul încuviință, ușurat.

- E vorba de casă, nu-i așa? Întrebă.

- E un loc straniu, într-adevăr, am convenit eu.

- Îmi aduc aminte că am fost o dată acolo când eram tânăr, la scurt timp după ce don Diego a cumpărat-o.

- Știți de ce a cumpărat-o?

- A zis că a fost fascinat de ea din tinerețe și că s-a gândit mereu că i-ar plăcea să locuiască acolo.

Don Diego avea asemenea chestii. Uneori era ca un băiețuș, gata să dea orice pentru un flecușeț care-i place lui.

Am tăcut.

- Vă simțiți bine?

- Perfect. Știți ceva despre proprietarul de la care a cumpărat-o domnul Marlasca? Un anume Bornabe Massot?

- Un indian. Nu a stat niciodată mai mult de o oră în ea.

A cumpărat-o când s-a întors din Cuba și a ținut-o goală ani de zile. N-a spus de ce. El locuia într-o vilă pe care și-a construit-o în Arenys de Mar. A vândut-o pe te miri ce. Nici nu voia să știe de ea.

- Și înaintea lui?

- Cred că locuia acolo un preot. Un iezuit. Nu sunt sigur.

Tatăl meu era cel care se ocupa cu treburile lui don Diego și, la moartea acestuia, a distrus toate arhivele.

- De ce o fi făcut una ca asta?

- Pentru toate motivele pe care vi le-am povestit. Ca să evite zvonurile și să ocrotească memoria prietenului său, presupun. Adevărul e că nu mi-a spus niciodată. Tatăl meu nu era un om dispus să dea explicații pentru faptele lui. O fi avut motivele sale. Motive întemeiate, fără nici o îndoială. Don Diego a fost un foarte bun prieten, pe lângă faptul că era asociat, și toate acestea l-au durut mult pe tata.

- Ce s-a întâmplat cu iezuitul?

- Cred că avea probleme disciplinare cu ordinul. Era prieten cu părintele Cinto Verdaguer și mi se pare că a fost implicat în unele dintre încurcăturile acestuia, știți dumneavoastră.

- Exorcisme.

- Bârfe.

- Cum își poate permite un iezuit expulzat din ordin o asemenea casă?

Valera ridică din nou din umeri și am bănuț că ajunsese la fundul sacului.

- Mi-ar plăcea să vă ajut mai mult, domnule Martin, dar nu știu cum. Credeți-mă.

- Vă mulțumesc pentru timpul acordat, domnule Valera. Avocatul clătină din cap afirmativ și apăsă butonul unei sonerii aflat pe birou. Secretara care mă întâmpinase apăru în ușă. Valera mi-a întins mâna, iar eu i-am strâns-o.

- Domnul Martin pleacă. Condu-l, Margarita.

Secretara încuviință și îmi deschise drumul. Înainte să ies din birou, m-am întors să-l privesc pe avocat, care căzuse într-o melancolie sub portretul tatălui său. Am urmat-o pe Margarita până la ușă și, chiar când dădea s-o închidă, m-am întors și i-am oferit cel mai inocent zâmbet de care eram în stare.

- Iertați-mă. Domnul avocat Valera mi-a dat mai înainte adresa doamnei Marlasca, dar acum, când mă gândesc, nu sunt sigur că-mi mai aduc aminte corect numărul străzii...

Margarita suspină, dornică să scape de mine.

- E la numărul treisprezece. Șoseaua Vallvidrera, numărul 13.

- Desigur.

- Bună seara, zise Margarita.

Înainte să apuc a-i răspunde la salut, ușa mi se închise în nas, cu solemnitatea și prestața unui sfânt mormânt.

Când m-am întors în casa cu turn, am început să văd cu alți ochi ceea ce fusese pentru mine un cămin și o temniță, pentru un număr prea mare de ani. Am trecut prin portal simțind cum intru printre fălcile unei creaturi din piatră și întuneric. Am urcat treptele ca și cum m-aș fi scufundat în măruntaiele acesteia și am deschis ușa de la etaj, ca să dau peste acel culoar lung și întunecat care se pierdea în beznă și care, pentru prima oară, mi s-a părut a fi vestibulul unei minți bănuitoare și otrăvite. În capăt, conturată în lumina stacojii a amurgului care se strecura din galerie, am deslușit silueta Isabellei care înainta spre mine. Am închis ușa și am aprins lumina din antreu.

Isabella se îmbrăcase ca o domnișoară elegantă, cu părul strâns și cu niște linii ale machiajului care o făceau să pară o femeie cu zece ani mai în vârstă.

- Arăți foarte drăguță și elegantă, am zis cu răceală.

- Aproape ca o fată de vârsta dumneavoastră, nu-i așa? Vă place rochia?

- De unde ai scos-o?

- Era într-unul din cuferele din camera din fund. Cred că era a Irenei Sabino. Ce părere aveți? Nu-i așa că-mi vine de minune?

- Ți-am spus să anunți surorile să vină și să ia totul.

- Iar eu le-am spus. Azi-dimineață am fost la parohie să întreb și mi-au zis că nu pot veni să ia nimic, iar dacă vrem, putem să le ducem noi.

Am privit-o în tăcere.

- Spun adevărul, zise ea.

- Scoate-ți aia și pune-o unde ai găsit-o. Și spală-te pe față. Parcă ești...

- O stricată? termină Isabella. Am negat, oftând.

- Nu. Tu n-ai putea să pari niciodată o stricată, Isabella.

- Sigur. De aceea vă plac atât de puțin, murmură ea răsucindu-se pe călcâie și pornind spre camera ei.

- Isabella! am strigat.

M-a ignorat și a intrat în camera ei.

- Isabella! am repetat ridicând glasul.

Mi-a adresat o privire dușmănoasă și a închis ușa trântind-o. Am auzit cum începea să răscrolească lucruri prin dormitor și m-am apropiat de ușă. Am bătut cu dosul degetelor. Nici un răspuns. Am bătut din nou. Nimic. Am deschis ușa și am găsit-o adunându-și cele câteva chestii pe care și le adusese cu ea și vârandu-le în geantă.

- Ce faci? am întrebat-o.

- Plec, asta fac. Plec și vă las în pace. Sau în război, fiindcă cu dumneavoastră nu se știe.

- Pot să te întreb încotro?

- Dar ce vă mai pasă? E o întrebare retorică sau ironică?

Dumneavoastră, firește, vă e totuna, dar cum eu sunt o proastă, nu pot să fac diferența.

- Isabella, așteaptă o clipă și...

- Nu vă faceți griji pentru rochie, că mi-o scot chiar acum. Și penițele le puteți înapoia, fiindcă nici nu le-am folosit, nici nu-mi plac. Sunt o chestie de prost gust pentru copii de grădiniță.

M-am dus la ea și i-am pus o mână pe umăr. S-a îndepărtat dintr-un salt, ca și când ar fi atins-o un șarpe.

- Nu mă atingeți.

M-am retras până în cadrul ușii, în tăcere. Isabellei îi tremurau mâinile și buzele.

- Isabella, iartă-mă. Te rog. Nu voiam să te jignesc. Mă privi cu lacrimi în ochi și cu un zâmbet amar.

- Dar numai asta ați făcut. De când sunt aici. N-ați făcut altceva decât să mă insultați și să mă tratați ca și cum aș fi o biată idioată, care nu pricepe nimic.

- Iartă-mă, am repetat eu. Lasă-ți lucrurile. Nu pleca.

- De ce nu?

- Fiindcă te rog eu.

- Dacă vreau milă și îndurare, o pot găsi în altă parte.

- Nu e milă și nici îndurare, decât dacă asta simți tu pentru mine. Te rog să rămâi fiindcă idiotul sunt eu, și fiindcă nu vreau să stau singur. Nu pot să stau singur.

- Ce drăguț! Mereu cu gândul la ceilalți. Cumpărați-vă un câine.

Își lăsă geanta să cadă pe pat și se întoarse cu fața spre mine, ștergându-și lacrimile și dând drumul furiei pe care o acumulase. Am înghițit în sec.

- Atunci, dacă tot ne jucăm de-a spus adevărul, dați-mi voie să vă spun că veți fi mereu singur. Veți fi singur fiindcă nu știți să iubiți și nici să împărțiți. Sunteți la fel cum e casa asta, care îmi face părul măciucă. Nu mă miră că domnișoara în alb v-a lăsat cu ochii în soare, cum nu m-ar mira să vă lase toată lumea. Nici nu iubiți, nici nu vă lăsați iubit.

Am contemplat-o abătut, de parcă tocmai aș fi încasat o mamă de bătaie și nu știam de unde veniseră loviturile. Am căutat cuvinte și n-am găsit decât bâlbâieli.

- Chiar nu-ți place setul de penițe? am izbutit să articulez în cele din urmă.

Isabella își dădu ochii peste cap, epuizată.

- Nu faceți fata asta de câine bătut, fiindcă oi fi eu idioată, dar nici chiar așa.

Am tăcut, rezemat în cadrul ușii. Isabella mă observa, între bănuială și compasiune.

- N-am vrut să spun toate acele lucruri despre prietena dumneavoastră, cea din fotografii. Îmi cer iertare, murmură ea.

- Nu-ți cere iertare. Aveai dreptate.

Mi-am coborât privirea și am ieșit din cameră. M-am refugiat în birou, să contemlu orașul întunecat, îngropat în ceață. În scurt timp, i-am auzit pașii pe scări, șovăitori.

- Sunteți acolo, sus? întrebă ea.

- Da.

Isabella intră în încăpere. Își schimbase hainele și își spălase lacrimile de pe față. Mi-a zâmbit și i-am răspuns la fel.

- De ce sunteți așa? mă întrebă ea.

Am ridicat din umeri. Isabella se apropie și se așează pe pervaz, lângă mine. Ne-am bucurat de spectacolul de tăceri și umbre de peste acoperișurile orașului vechi, fără să mai fie nevoie să spunem nimic. După un scurt răstimp, Isabella zâmbi și mă privi.

- Ce-ar fi să aprindem una din țigările alea de foi pe care vi le oferă tata și s-o fumăm împreună?

- Nici pomeneală.

Isabella se adânci într-una din tăcerile ei prelungite.

Uneori mă privea scurt și zâmbea. Eu o observam cu coada ochiului și îmi dădeam seama că, numai când mă uitam la ea, începea să-mi vină mai puțin greu să cred că, poate, încă mai rămăsese ceva bun și decent în lumea asta mizerabilă și, cu ceva noroc, în mine însumi.

- Rămâi? am întrebat-o.

- Dați-mi un motiv temeinic. Un motiv sincer sau, altfel spus, în cazul dumneavoastră, unul egoist. Și ar fi bine să nu fie un basm de adormit copiii, fiindcă plec chiar acum.

Se adăposti îndărătul unei priviri defensive, așteptând una din lingușelile mele și, pentru o clipă, mi s-a părut că era singura persoană din lume pe care nu voiam și nici nu puteam s-o mint. Mi-am coborât privirea și, o dată în viață, am spus și eu adevărul, fie și numai ca să-l aud eu însumi rostit cu voce tare.

- Fiindcă ești singurul prieten care mi-a mai rămas. Expresia ei aspră se risipi și, înainte să-i citesc mila în ochi, mi-am ferit privirea.

- Ce s-a întâmplat cu domnul Sempere și cu celălalt, tare pedant, Barcelo?

- Ești singura care se încumetă să-mi spună adevărul.

- Dar prietenul și patronul dumneavoastră... el nu vă spune adevărul?

- Nu răsuci cuțitul în rană. Patronul nu-i prietenul meu.

Și nu cred că a spus adevărul vreodată în viața lui.

Isabella mă privi cu luare-aminte.

- Vedeți? Știam eu că nu aveți încredere în el. V-am citit pe față din prima zi.

Am încercat să-mi mai recuperez un pic din demnitate, dar n-am găsit decât sarcasm.

- Ai adăugat cititul fețelor pe lista ta de talente?

- Ca s-o citesc pe-a dumneavoastră nu-i nevoie de nici un talent, replică Isabella. E ca o poveste cu Tom Degețel.

- Și ce altceva mai citești pe fața mea, stimată Pythia?

- Că vă temeți.

Am încercat să râd, fără chef.

- Nu trebuie să vă fie rușine că vă temeți. Să te temi e o dovadă de bun-simț. Singurii care nu se tem de nimic sunt oamenii proști de-a binelea. Am citit asta într-o carte.

- În manualul fricosului?

- Nu-i nevoie s-o recunoașteți dacă asta vă pune în pericol sentimentul masculin. Știu eu că voi, bărbații, credeți că mărimea încăpățănării voastre e direct proporțională cu a părților rușinoase.

- Și pe asta ai citit-o tot în cartea aceea?

- Nu, asta îmi aparține.

Mi-am lăsat mâinile să cadă pe lângă trup, capitulând în fața evidenței.

- Bine. Da, recunosc că sunt vag neliniștit.

- Chiar că sunteți vag. Sunteți mort de frică. Mărturisiți.

- Să nu exagerăm. Să spunem că am anumite îndoieli referitor la raportul meu cu editorul, ceea ce, dată fiind experiența mea, e de înțeles. Din câte știu, Corelli e un gentleman desăvârșit, iar raportul nostru profesional va fi rodnic și pozitiv pentru ambele părți.

- De aceea vă ghiorăiesc mațele ori de câte ori i se pomenește numele.

Am oftat, nemaiaivând suflu pentru discuție.

- Ce vrei să-ți spun, Isabella?

- Că n-o să mai lucrați pentru el.

- Nu pot să fac asta.

- Și de ce nu? Nu puteți să-i dați banii înapoi și să-l trimiteți la plimbare?

- Nu-i atât de simplu.

- De ce nu? Sunteți băgat în vreo încurcătură?

- Cred că da.

- Ce fel?

- Asta încerc să aflu acum. În orice caz, sunt singurul răspunzător și cel care trebuie să o rezolve.

N-ai pentru ce să-ți faci griji.

Isabella mă privi, resemnată pentru moment, însă nu convinsă.

- Sunteți un om cu totul dezastruos, știți asta?

- Încerc să mă obișnuiesc cu gândul.

- Dacă vreți să rămân, regulile, aici, trebuie să se schimbe.

- Sunt numai urechi.

- S-a isprăvit cu despotismul luminat. Începând de azi, în casa asta e democrație.

- Libertate, egalitate și fraternitate.

- Aveți grijă cu fraternitatea. Dar gata cu "poruncesc" și "ordon" - și fără numere gen *mister*

Rochester.

- Cum spuneți dumneavoastră, *miss* Eyre.

- Și să nu vă faceți iluzii, fiindcă n-o să mă mărit cu dumneavoastră nici dacă o să rămâneți orb.

I-am întins mâna ca să pecetluim pactul. Mi-a strâns-o, ezitând, iar apoi m-a îmbrățișat. M-am lăsat cuprins de brațele ei și mi-am sprijinit fața de părul ei. Atingerea sa era pace și bun-venit, lumina de viață a unei fete de șaisprezece ani, despre care am vrut să cred că trebuie să fi semănat cu îmbrățișarea pe care mama n-a avut niciodată timpul să mi-o dea.

- Prieteni? am murmurat.

- Până când moartea ne va despărți.

Noile reguli ale domniei Isabellei au intrat în vigoare a doua zi, la ora nouă, când ajutoarea mea și-a făcut apariția în bucătărie și, fără să se mai încurce cu nimicuri, m-a informat cum aveau să meargă lucrurile începând din acel moment.

- M-am gândit că aveți nevoie de o rutină în viață. Dacă nu, o luați razna și acționați într-un fel destrăbălat.

- De unde ai scos expresia asta?

- Dintr-una din cărțile dumneavoastră. D-e-s-t-r-ă-b-ă-l-a-t.

Sună bine.

- Și se potrivește grozav.

- Nu schimbați subiectul.

În timpul zilei, amândoi urma să lucrăm, fiecare la manuscrisul său. Urma să luăm cina împreună, iar apoi ea să-mi arate paginile lucrate în ziua respectivă și să le comentăm. Eu juram să fiu sincer și să-i ofer indicațiile oportune, și nu să-i hrănesc doar mulțumirea de sine. Zilele de duminică urmau să fie festive și eu aveam s-o duc la cinematograful, la teatru sau la plimbare. Ea urma să mă ajute să caut documentație în biblioteci și arhive și își lua sarcina de a ține cămara plină, mulțumită legăturii cu prăvălia familiei. Eu urma să pregătesc micul dejun, iar dânsa cina. Prânzul avea să-l prepare cine era liber la momentul respectiv. Ne împărțeam sarcinile de curățenie în casă, iar eu mă angajam să accept faptul incontestabil că în această casă era nevoie să se facă curățenie cu regularitate. Eu nu încercam să-i găsesc logodnic sub nici o formă, iar ea se abținea să-mi mai pună sub semnul întrebării motivele pentru care lucram pentru patronul meu, ori să-și manifeste opinia în această privință, în afară de cazul în care i-o ceream eu. În rest, urma să improvizăm din mers.

Mi-am ridicat ceașca de cafea și am închinat pentru înfrângerea și capitularea mea necondiționată.

În doar două zile, m-am dedicat păcii și seninătății vasalului. Isabella se trezea greu de tot și, când își făcea apariția din camera ei, cu ochii mijiți și târșâind niște papuci de casă de-ai mei în care îi mai încăpea o jumătate de talpă, eu aveam deja pregătite micul dejun, cafeaua și ziarul de dimineață, altul în fiecare zi.

Rutina ține cheile inspirației. Abia trecuseră patruzeci și opt de ore de la instaurarea noului regim când am descoperit că începeam să-mi recapăt disciplina din anii mei cei mai productivi. Orele în care mă închideam în camera de lucru s-au concretizat repede în pagini și pagini în care, nu fără o anumită neliniște, am început să bag de seamă că lucrul ajunsese la acel punct de consistență unde încetează a mai fi o idee și se transformă în realitate.

Textul avea fluentă, era strălucitor și electrizant. Se lăsa citit ca și când ar fi fost vorba de o legendă, de o saga mitologică cu minuni și dificultăți, populată cu personaje și decoruri gravitând în jurul unei profeții de speranță pentru seminție. Narațiunea pregătea terenul pentru sosirea unui salvator războinic, care urma să elibereze norodul de toate durerile și samavolniciile, pentru a-i reda gloria și mândria ce-i fuseseră smulse de dușmani vicleni, care conspiraseră dintotdeauna și pentru totdeauna împotriva poporului, indiferent care ar fi fost acesta. Mecanismul era impecabil și funcționa în egală măsură dacă îl aplicai oricărui crez, oricărei seminții sau oricărui grup. Steaguri,

zei și proclamații erau atuuri într-un joc care oferea mereu aceleași cărți. Dată fiind natura lucrării, optasem pentru folosirea unuia din artificiile cele mai complexe și mai dificile de executat în orice text literar: aparenta absență a oricărui artificiu. Limbajul rezona clar și simplu, glas onest și limpede al unei conștiințe care nu narează, ci pur și simplu revelează. Uneori mă opream să recitesc cele scrise până în momentul respectiv și mă lăsam stăpânit de vanitatea oarbă că mașinăria pe care tocmai o montam funcționa cu o precizie impecabilă. Mi-am dat seama că, pentru prima oară după multă vreme, îmi petreceam ceasuri întregi fără să mă gândesc la Cristina sau la Pedro Vidal, Lucrurile, mi-am zis, mergeau spre bine. Poate că tocmai de aceea, fiindcă părea că în sfârșit voi ieși din impas, am procedat cum procedam ori de câte ori viața mea revenea pe un făgaș mai bun: am stricat totul.

Într-o dimineață, după micul dejun, mi-am pus unul din costumele mele de cetățean respectabil. M-am dus în galerie s-o salut pe Isabella și am văzut-o aplecată peste masa de scris, recitind pagini din ziua precedentă.

- Astăzi nu scrieți? întrebă ea fără să-și ridice privirea.

- E zi de reflecție.

Am sesizat că ținea setul de penițe și călimara cu muzele pregătite lângă caiet.

- Credeam că ți se pare o chestie de prost gust, am zis eu.

- Chiar așa mi se pare, dar eu sunt o copilă de șaisprezece ani și am tot dreptul din lume să-mi placă chestiile de prost gust. E ca și cu havanele dumneavoastră.

Mirosul de colonie a ajuns până la ea și mi-a aruncat o privire intrigată. Când a văzut că mă îmbrăcasem să ies în oraș, și-a încruntat sprâncenele.

- O s-o faceți iar pe detectivul? întrebă.

- Un pic.

- N-aveți nevoie de gardă de corp? De o doctoriță Watson? De cineva cu bun-simț?

- Nu te învăța să cauți pretexte ca să nu scrii înainte de a învăța să scrii. Țasta-i un privilegiu al profesioniștilor și trebuie să ți-l câștigi.

- Eu cred că, dacă sunt ajutoarea dumneavoastră, trebuie să fiu în toate privințele.

Am zâmbit cu blândețe.

- Acum, că tot ai spus asta, chiar am ceva să te rog. Nu, nu te speria. Are de-a face cu Sempere. Am aflat că nu prea are bani și librăria e în pericol.

- Nu se poate.

- Din păcate așa stau lucrurile - dar nu-i nimic, fiindcă n-o să lăsăm să se agraveze situația.

- Fiți atent, că domnul Sempere e foarte orgolios și n-o să vă dea voie să... Ați și încercat, nu-i așa?

Am încuviințat.

- De aceea m-am gândit că trebuie să fim mai șireți și să recurgem la mijloace neortodoxe și la înșelăciune.

- Specialitatea dumneavoastră.

Am ignorat tonul reprobator și mi-am continuat expunerea.

- M-am gândit în felul următor: ca din întâmplare, să apari pe la librărie și să-i spui lui Sempere că sunt un căpcăun, că te-ai săturat de mine...

- Până aici e verosimil sută la sută.

- Nu mă întrerupe. Îi spui toate astea, după care îi mai spui și că te plătesc mizerabil ca să fii ajutoarea mea.

- Dar nu-mi plățiți nici o centimă...

Am suspinat, înarmându-mă cu răbdare.

- Când o să-ți spună că îi pare rău, ceea ce va spune, faci o față de domniță la ananghie și îi mărturisești, dacă se poate cu lacrimi în ochi, că tatăl tău te-a dezmoștenit și că vrea să te bage la mănăstire și, de aceea, te-ai gândit dacă nu cumva ai putea lucra acolo câteva ore, de probă, în schimbul a trei la sută comision din ceea ce vinzi, ca să-ți făurești un viitor departe de mănăstire, ca o femeie partizană a libertății absolute și dedicată difuzării literelor.

Isabella se uită în altă parte.

- Trei la sută? Vreți să-l ajutați pe Sempere, sau să-l jupuiți?

- Vreau să-ți pui o rochie ca aceea de deunăzi, să te dichisești cum știi tu și să-i faci vizita când fecioru-său e la librărie, ceea ce se întâmplă de obicei după-amiaza.

- Vorbim de arătosul?

- Câți feciori are domnul Sempere?

Isabella socoti în sinea ei și, când începu să vadă încotro băteam, îmi azvârli o privire iritată.

- Dacă tata ar ști ce minte perversă aveți, și-ar cumpăra o pușcă.

- Singurul lucru pe care ți-l spun este să te vadă feciorul.

Iar tatăl să vadă cum te vede feciorul.

- Sunteți mai rău decât credeam. Acum vă ocupați cu traficul de femei.

- E doar caritate creștină. În plus, ai recunoscut că fiul lui Sempere e arătos.

- Arătos și un pic nătâng.

- Să nu exagerăm. Sempere-junior e pur și simplu un pic timid în prezența sexului femeiesc, ceea ce îl onorează. E un cetățean model care, deși conștient de efectul persuasiv al înfățișării sale plăcute și prezentabile, practică autocontrolul și ascetismul, din respect și devoțiune față de puritatea nepătată a femeii barceloneze. Să nu-mi spui că asta nu-i conferă o aură de noblețe și de farmec care îți gădilă instinctele, cel matern și cele periferice.

- Uneori cred că vă urăsc, domnule Martin.

- Agață-te de sentimentul ăsta, dar nu-l învinovăți pe bietul mezin Sempere pentru deficiențele mele, întrucât el este, în curăția lui, pâinea lui Dumnezeu.

- Noi ne-am învoit că n-o să-mi căutați logodnic.

- Nu vorbește nimeni de nici o logodnă. Dacă mă lași să termin, îți spun ce mai e.

- Continuați, domnule Rasputin.

- Când Sempere-tatăl va spune da, cum va și spune, vreau ca în fiecare zi să stai două sau trei ore la teigheaua librăriei.

- Îmbrăcată în ce? În Mata Hari?

- Îmbrăcată cu buna-cuviință și cu bunul-gust cete caracterizează. Frumușică, sugestivă, dar fără stridentă. Dacă e nevoie, recuperezi una din rochiile Irenei Sabino, însă una decentă.

- Sunt două sau trei care îmi vin grozav, preciză Isabella fascinată de idee.

- Atunci o îmbraci pe aceea care te lasă mai puțin dezvelită.

- Sunteți un reacționar. Și ce se întâmplă cu formația mea literară?

- Ce aulă mai bună decât "Sempere și Fiii" ar putea fi ca să ți-o dezvolti? Acolo vei fi înconjurată de capodopere din care poți învăța cu nemiluita.

- Și cum fac? Respir adânc, să văd dacă se lipește ceva de mine?

- E vorba doar de câteva ore pe zi. După aceea îți poți continua lucrul aici, ca și până acum, și poți primi sfaturile mele, care n-au preț și care vor face din tine o nouă Jane Austin.

- Și unde-i șmecheria?

- Șmecheria e că, în fiecare zi, eu o să-ți dau câteva pesetas și, ori de câte ori iei bani de la clienți și deschizi casa de marcaj, le pui acolo discret.

- Așadar asta-i planul...

- Ăsta-i planul, care, precum vezi, nu are nimic pervers.

Isabella își încruntă sprâncenele.

- N-are să meargă. O să-și dea seama că e ceva ciudat.

Domnul Sempere e isteț nevoie mare.

- Are să meargă. Iar dacă Sempere se miră, îi spui că oamenii, atunci când văd o domnișoară drăguță și simpatică la tejea, își mai dau drumul la buzunar și se arată mai darnici.

- Asta s-o fi petrecând în crâșmele de joasă speță pe care le frecvențați dumneavoastră, nu într-o librărie.

- Nu sunt de acord. Eu intru într-o librărie, dau peste o vânzătoare așa de încântătoare ca tine și sunt în stare să cumpăr de la ea totul, până la cel mai recent câștigător al Premiului Național de Literatură.

- Asta pentru că aveți o minte mai murdară decât un coteț de găini.

- În plus, am - sau ar trebui să spun avem - și o datorie de recunoștință față de domnul Sempere.

- Asta-i o lovitură sub centură.

- Atunci, nu mă face să țintesc și mai jos.

Orice manevră de persuadare care se respectă apelează mai întâi la curiozitate, apoi la vanitate și, în sfârșit, la bunătate sau la remușcare. Isabella își coborî privirea și încuviință încet din cap.

- Și cam când intenționați să puneți în mișcare planul cu nimfa care vine cu bucatele sub braț?

- Să nu lăsăm pe mâine ce putem face astăzi.

- Astăzi?

- În după-amiaza asta.

- Spuneți-mi drept. Toate astea sunt o stratagemă ca să spălați banii pe care vi-i plătește patronul și să vă curățați conștiința, sau ce mai aveți dumneavoastră acolo unde ar trebui s-o aveți?

- Știi deja că motivele mele sunt întotdeauna egoiste.

- Și ce se întâmplă dacă domnul Sempere refuză?
- Tu asigură-te că feciorul e acolo și că te duci îmbrăcată de duminică, dar nu de liturghie.
- E un plan degradant și ofensator.
- Și-ți place la nebunie.

Isabella zâmbi în sfârșit, pisicește.

- Și dacă feciorului îi crește brusc îndrăzneala și se hotărăște să sară calul?

- Te asigur că moștenitorul nu se va încumeta să te atingă nici cu un deget, altfel decât în prezența unui preot și cu un certificat de la episcopie în mână.

- Unii câștigă, alții pierd.
- Ai s-o faci?
- Pentru dumneavoastră?
- Pentru literatură.

Când am ieșit în stradă, m-a surprins o briză rece și tăioasă care mătura străzile cu neastâmpăr, și am știut că toamna intra pe furiș în Barcelona. În piața Palacio am urcat într-un tramvai care aștepta gol, ca o mare cursă de șoareci din fier forjat. Am luat loc lângă geam și am cumpărat un bilet de la controlor.

- Ajungeți până în Sarria?

- Până în piață.

Mi-am rezemat capul de geam și, în scurt timp, tramvaiul a pornit cu o scuturătură. Am închis ochii și m-am lăsat în voia uneia dintre acele picoteli de care te poți bucura numai la bordul unei mașinării mecanice, visul omului modern. M-am visat călătorind într-un tren construit din oase negre și vagoane în formă de coșciug, care traversa o Barcelonă pustie și presărată cu veșminte abandonate, ca și cum trupurile care le ocupaseră s-ar fi evaporat. O tundră de pălării și rochii, de costume și pantofi abandonați acoperea străzile vrăjite de tăcere. Locomotiva slobozea o dâră de fum stacojiu care se împrăștia pe cer ca o vopsea întinsă. Patronul, zâmbitor, călătorea lângă mine. Era îmbrăcat în alb și avea mănuși. Ceva închis la culoare și gelatinos îi picura de pe vârful degetelor.

- *Ce s-a întâmplat cu oamenii?*

- *Să ai credință, Martin. Să ai credință.*

Când m-am trezit, tramvaiul luneca agale pătrunzând în piața Sarria, Am coborât înainte să se oprească de tot și am pornit-o la deal pe strada Mayor de Sarria. Peste cincisprezece minute ajungeam la destinație.

Șoseaua Vallvidrera pornea dintr-o alee de copaci întunecată, întinsă în spatele castelului din cărămidă roșie al Colegiului San Ignacio. Strada urca spre munte, flancată de căsoaie solitare și acoperită de o mantie de frunze uscate. Nori albi lunecau peste costișă și se destrămau în sufluri de ceață. Am luat-o pe trotuarul cu impare și am trecut pe lângă ziduri și grilaje, încercând să citesc numerele străzii. Mai încolo se zăreau fațade din piatră întunecată și fântâni fără apă eșuate printre poteci năpădite de buruieni. Am parcurs o porțiune de trotuar în umbra unui șir lung de chiparoși și m-am pomenit că numărătoarea sărea de la 11 la 15. Nedumerit, am făcut cale întoarsă, căutând numărul treisprezece. Începeam să bănuiesc că secretara avocatului Valera se dovedise a fi mai șireată decât părea și îmi servise o adresă falsă, când m-am pomenit la intrarea unui pasaj ce pornea de pe trotuar și se prelungea cu circa cincizeci de metri, către un grilaj întunecat care forma o creastă de vârful ascuțite.

Am apucat-o pe îngustul drumeag pavat și am ajuns până la grilaj. O grădină deasă și neîngrijită se târâse până de partea cealaltă și crengile unui eucalipt treceau printre vârfulurile ascuțite ale grilajului aidoma unor brațe implorând printre gratiile unei celule. Am dat deoparte frunzele care acopereau o parte din zid și am găsit literele și cifrele săpate în piatră.

Casa Marlasca 13

Am luat-o pe lângă grilajul care înconjura grădina, încercând să zăresc ceva în interior. După vreo douăzeci de metri, am găsit o poartă metalică încastrată în zidul de piatră. Un ciocan mare de poartă odihnea pe placa din fier, sudat cu lacrimi de oțel. Poarta era întredeschisă. Am împins cu umărul și

am reușit s-o fac să cedeze suficient cât să trec fără ca muchiile de piatră care se iveau din zid să-mi sfâșie hainele. O duhoare intensă de pământ reavăn impregna văzduhul.

O potecă din dale de marmură se deschidea printre copaci și ducea până într-un luminiș acoperit cu pietre albe. Într-o parte se puteau vedea niște garaje cu poarta deschisă și rămășițele a ceva ce, odinioară, fusese un Mercedes-Benz, iar acum părea un dric lăsat în voia sorții. Casa avea o structură în stil modernist care se ridica pe trei niveluri cu linii curbe și se termina printr-o creastă de mansarde îngrămădite în turnulețe și arce. Ferestre înguste și ascuțite ca niște pumnale se deschideau în fațada presărată cu reliefuri și garguie. Geamurile oglindeau trecerea tăcută a norilor. Mi s-a părut că întrezăresc un chip profilat îndărătul uneia din ferestrele de la primul etaj.

Fără să știu prea bine de ce, am ridicat mâna și am schițat un salut. Nu voiam să fiu luat drept hoț. Silueta rămase acolo observându-mă, nemișcată ca un păianjen. Mi-am coborât privirea o clipă și, când m-am uitat din nou, dispăruse.

- Bună ziua! am strigat.

Am așteptat câteva secunde și, neprimind nici un răspuns, m-am îndreptat încet spre casă. O piscină de formă ovală flanca fațada estică. De partea cealaltă se ridica o galerie de sticlă. Scaune din pânză de cort destrămată înconjurau piscina. O trambulină presărată cu iederă înainta peste întinderea unei ape întunecate. M-am apropiat de margine și am constatat că era acoperită cu frunze moarte și cu alge care se unduiau la suprafață. Îmi contemplam propriul reflex în apele piscinei când am băgat de seamă că o siluetă întunecată se distinge în spatele meu.

M-am întors brusc și am dat peste un chip ascuțit și posomorât care mă scruta neliniștit și bănuitor.

- Cine sunteți și ce căutați aici?

- Mă numesc David Martin și m-a trimis domnul avocat Valera, am improvisat eu.

Alicia Marlasca strânse din buze.

- Dumneavoastră sunteți doamna Marlasca? Dona Alicia?

- Ce s-a întâmplat cu cel care vine dintotdeauna? întrebă ea.

Am înțeles că doamna Marlasca mă luase drept unul din stagiarii de la biroul lui Valera și presupunea că am adus acte de semnat sau vreun mesaj din partea avocaților. Pentru o clipă, am cântărit posibilitatea de a adopta această identitate, dar ceva de pe chipul acelei femei mi-a spus că ascultase suficiente minciuni la viața ei ca să mai accepte una în plus.

- Nu lucrez pentru birou, doamnă Marlasca. Motivul vizitei mele e unul particular. Mă întrebam dacă n-ați avea câteva minute ca să vorbim despre una din fostele proprietăți ale răposatului dumneavoastră soț, don Diego.

Văduva păli și își feri privirea. Se sprijinea într-un baston și am văzut că în pragul galeriei era un scaun cu rotile, în care am presupus că își petrecea mai multă vreme decât prefera să recunoască.

- N-a mai rămas nici o proprietate a soțului meu, domnule...

- Martin.

- Băncile au luat tot, domnule Martin, tot mai puțin această casă, pe care, mulțumită sfaturilor domnului Valera, tatăl, am trecut-o pe numele meu. Restul l-au luat hienele...

- Mă refeream la casa cu turn, din strada Flassaders. Văduva oftă. După cum am socotit, trebuia să fi avut între șaiszeci și șaptezeci și cinci de ani. Ecoul a ceea ce pesemne fusese o frumusețe uluitoare

abia dacă se risipise.

- Luați-vă gândul de la casa aceea. E un loc blestemat.

- Din păcate nu pot face asta. Locuiesc în ea.

Doamna Marlasca încruntă din sprâncene.

- Am crezut că nimeni nu vrea să locuiască acolo. A stat goală mulți ani.

- Am închiriat-o cu ceva timp în urmă. Motivul vizitei mele este că, în cursul unor lucrări - de reamenajare, am găsit o serie de bunuri personale care cred că i-au aparținut răposatului dumneavoastră soț și, presupun, și dumneavoastră.

- Nimic din casa aceea nu-mi aparține. Ceea ce ați găsit i-o fi aparținând femeii aceleia...

- Irene Sabino?

Alicia Marlasca zâmbi cu amărăciune.

- Ce vreți să știți de fapt, domnule Martin? Spuneți-mi adevărul. N-ați venit până aici ca să-mi înapoiți vechiturile răposatului meu soț.

Ne-am privit în tăcere și am știut că nu puteam și nici nu voiam să o mint pe femeia aceea, sub nici o formă.

- Încerc să aflu ce i s-a întâmplat soțului dumneavoastră, doamnă Marlasca.

- De ce?

- Fiindcă am impresia că și mie mi se întâmplă același lucru.

Casa Marlasca avea acea atmosferă de cimitir părăsit a caselor mari care trăiesc din absență și din lipsă. Departe de zilele ei de bogăție și glorie, de vremuri când o armată de servitori o mențineau proaspătă și plină de strălucire, casa era acum o ruină. Vopseaua de pe pereți, desprinsă; dalele din pardoseală, smulse; mobilele, mâncate de frig și umezeală; tavanele, căzute; iar covoarele mari, roase și decolorate. Am ajutat-o pe văduvă să se așeze în scaunul cu rotile și, urmându-i indicațiile, am condus-o până într-un salon de lectură în care mai rămăseseră doar câteva cărți și tablouri.

- A trebuit să vând majoritatea lucrurilor ca să supraviețuiesc, îmi explică văduva. Dacă n-ar fi fost avocatul Valera, care continuă să-mi trimită în fiecare lună o mică pensie pe socoteala biroului, n-aș fi știut unde să mă duc.

- Locuiți aici singură? Văduva încuviință.

- Asta e casa mea. Singurul loc unde am fost fericită, cu toate că de atunci au trecut mulți ani. Am trăit aici și voi muri aici. Iertați-mă că nu v-am oferit nimic. De mult n-am mai avut nici o vizită și nici nu mai știu să tratez musafirii. Doriți ceai sau cafea?

- Nu vă deranjați, mulțumesc.

Doamna Marlasca zâmbi și arată spre fotoliul în care ședeam eu.

- Acela era preferatul soțului meu. Obişnuia să se așeze acolo și să citească până foarte târziu, în fața focului. Eu mă așezam uneori aici, lângă el, și îl ascultam. Lui îi plăcea să-mi povestească diverse lucruri, cel puțin atunci. Am fost tare fericiți în casa asta...

- Ce s-a întâmplat?

Văduva ridică din umeri, cu privirea pierdută în cenușa din șemineu.

- Sunteți sigur că vreți să auziți povestea asta?

- Vă rog.

- La drept vorbind, nu știu prea bine când a cunoscut-o soțul meu. Îmi aduc aminte doar că, într-o zi, a început să o pomenească, printre altele, și că în curând nu trecea o zi fără să-i aud numele: Irene Sabino. Mi-a spus că îi fusese prezentată de un bărbat pe nume Damian Roures, care organiza ședințe de spiritism într-un local de pe strada Elisabeta. Diego era un cercetător al religiilor și asistase la mai multe asemenea ședințe ca observator. În acele zile, Irene Sabino era una dintre actrițele cele mai populare de pe bulevardul Parallel. Era o frumusețe, ce-i drept. În afară de asta, nu cred că era în stare să numere mai mult de zece. Se spunea că s-a născut într-una din colibe de pe plaja Bogatell, că maică-sa a abandonat-o în Somorrostro și a crescut printre cerșetori și indivizii care mergeau acolo să se ascundă de autorități. A început să danseze în cabarete și localuri din Raval și de pe Parallel la paisprezece ani. Chestia cu dansul e un fel de a spune. Presupun că a început să se prostitueze înainte de a învăța să citească, dacă o fi învățat vreodată... Pentru o vreme, a fost marea stea a sălii "La Criolla", sau așa se spunea. Apoi a trecut la alte localuri mai acătării. Cred că la „Apolo” l-a cunoscut pe un anume Juan Corbera, căruia toată lumea îi spunea Jaco. Jaco era impresarul și, probabil, amantul ei. Jaco a fost cel care a scornit numele de Irene Sabino și legenda că era fiica secretă a unei mari vedete din Paris și a unui prinț din nobilimea europeană. Nu știu care era numele ei adevărat. Nu știu dacă a apucat să aibă vreunul. Jaco a introdus-o în ședințele de spiritism, cred că la sugestia lui Roures, și amândoi își împărțeau beneficiile rezultate din vânzarea presupusei sale virginități unor bărbați bogați și plictisiți, care veneau la acele farse ca să-și omoare urâtul. Specialitatea lor erau cuplurile, spuneau ei.

Ceea ce Jaco și asociatul său Roures nu bănuiau este că Irene era obsedată de acele ședințe și credea cu adevărat că, în acele farse, se putea intra în contact cu lumea spiritelor. Era convinsă că mama ei îi trimitea mesaje de pe lumea cealaltă și, chiar și după ce a ajuns faimoasă, continua să vină la aceste ședințe, pentru a încerca să intre în legătură cu ea. Acolo l-a cunoscut pe soțul meu, Diego. Presupun că treceam printr-o perioadă dificilă, ca toate cuplurile. Diego voia de mult să părăsească avocatura și să se dedice în totalitate scrisului. Recunosc că nu a găsit în mine sprijinul de care avea nevoie. Eu credeam că, dacă va proceda așa, își va nenoroci viața, însă, de fapt, singurul lucru de care mă temeam era că voi pierde toate astea - casa, servitorii... Le-am pierdut pe toate oricum, așa cum l-am pierdut și pe el. Ceea ce ne-a despărțit în cele din urmă a fost pierderea lui Ismael. Ismael era fiul nostru. Diego era înnebunit după el. Niciodată n-am văzut un tată atât de devotat copilului său. Nu eu, ci Ismael era viața lui. Tocmai ne certam în dormitorul de la primul etaj. Eu începusem să-i reproșez că-și petrecea prea mult timp scriind, că asociatul său, Valera, sătul să se tot ocupe de munca amândurora, îi dăduse un ultimatum și avea de gând să desființeze biroul și să meargă pe cont propriu. Diego a zis că nu-i pasă, că e dispus să-și vândă partea lui de afacere și să se dedice vocației sale. În după-amiaza aceea i-am simțit lipsa lui Ismael. Nu era în camera lui, nici în grădină. Am crezut că, auzindu-ne cum ne certăm, s-a speriat și a plecat de acasă. Nu era prima oară când făcea asta. Cu câteva luni în urmă fusese găsit plângând pe o bancă din piața Sarria. Am plecat să-l căutăm la căderea nopții. Nici urmă de el pe nicăieri. Am trecut pe la casele vecinilor, prin spitale... Când s-au ivit zorile, după ce l-am căutat toată noaptea, i-am găsit trupul pe fundul piscinei. Se înecase în după-amiaza trecută și noi nu i-am auzit strigătele de ajutor fiindcă țipam unul la celălalt.

Avea șapte ani. Diego nu m-a iertat niciodată pentru asta, așa cum nu s-a iertat nici pe sine. În curând, nu ne-am mai putut suporta unul pe celălalt. De fiecare dată când ne priveam sau ne atingeam, vedeam trupul neînsuflețit al fiului nostru pe fundul acelei piscine blestemată. Într-o bună zi, m-am trezit și am știut că Diego m-a părăsit. A plecat și de la biroul de avocatură și s-a mutat într-o casă din cartierul Ribera, care îl obseda de ani de zile. Spunea că scrie, că a primit o comandă foarte importantă de la un editor din Paris, că n-am de ce să-mi fac griji în privința banilor. Eu știam că stă cu Irene, deși nu recunoștea. Era un om distrus.

Era convins că mai are puțin de trăit. Credea că a contractat o boală, un fel de parazit, care îl rodea pe dinăuntru. Nu vorbea decât despre moarte. Nu asculta pe nimeni. Nici pe mine, nici pe Valera... doar pe Irene și pe Roures, care îi împuiau mintea cu povești despre spirite și îl storceau de bani promițându-i că-l vor pune în legătură cu Ismael. La un moment dat, m-am dus la casa cu turn și l-am implorat să-mi deschidă. Nu m-a lăsat să intru. Mi-a zis că e ocupat, că lucrează la ceva care o să-i permită să-l salveze pe Ismael. Atunci mi-am dat seama că începea să-și piardă mințile. Credea că dacă scrie cartea aceea blestemată pentru editorul din Paris fiul nostru se va întoarce din morți. Cred că, împreună, Irene, Roures și Jaco au izbutit să-i stoarcă banii care îi mai rămăseseră, care ne mai rămăseseră... După câteva luni, când deja nu se mai întâlnea cu nimeni și își petrecea tot timpul închis în locul acela oribil, a fost găsit mort. Poliția a spus că a fost un accident, dar eu n-am crezut asta niciodată. Jaco dispăruse, iar din bani nu mai rămăsese nici urmă. Roures a afirmat că nu știe nimic. A declarat că nu mai avusese nici un contact cu Diego de luni de zile, fiindcă acesta înnebunise și se temea de el. A spus că, la ultimele ședințe de spiritism, Diego îi speria pe clienți cu povestirile lui despre suflete blestemate și că nu i-a permis să mai vină. Spunea că dedesubtul orașului e un lac mare de sânge. Spunea că fiul său îi vorbea în vise, că Ismael era prizonierul unei umbre cu piele de șarpe, care se dădea drept alt copil, și se juca cu el... N-a surprins pe nimeni când a fost găsit mort. Irene a spus că Diego și-a luat viața din vina mea, că soția lui cea rece și preocupată de propriile ei interese, care permisesse ca fiul lui să moară fiindcă nu voia să renunțe la o viață de lux, l-a împins la moarte. A spus că e singura care l-a iubit cu adevărat și că niciodată n-a acceptat de la el nici o centimă. Și cred că, cel puțin în privința asta, spunea adevărul. Cred că Jaco s-a folosit de ea ca să-l seducă pe Diego și să-i fure tot. Mai apoi, la momentul adevărului, Jaco a lăsat-o baltă și a dispărut fără să împartă cu ea nici o centimă. Așa au spus polițiștii, sau cel puțin unii dintre ei. Dintotdeauna mi s-a părut că nu voiau să răscolească povestea asta și că versiunea cu sinuciderea li s-a părut convenabilă. Dar eu nu cred că Diego și-a luat viața. N-am crezut atunci și nu cred nici acum. Cred că l-au asasinat Irene și Jaco. Și nu numai pentru bani. Mai era ceva. Îmi aduc aminte că unul dintre polițiștii desemnați să se ocupe de acest caz, un bărbat foarte tânăr pe nume Salvador, Ricardo Salvador, era de aceeași părere. A spus că ceva nu se potrivea în versiunea oficială a faptelor și că cineva ascundea adevărata cauză a morții lui Diego. Salvador s-a zbatut ca să lămurească faptele, până când i s-a luat cazul și, peste un timp, a fost dat afară și din poliție. Chiar și atunci, a continuat să investigheze pe cont propriu. Din când în când venea să mă viziteze. Am devenit prieteni buni... Eu eram o femeie singură, ruinată și disperată. Valera îmi spunea să mă recăsătoresc. Și el mă învinuia pentru ce i s-a întâmplat soțului meu și chiar a ajuns să-mi insinueze că existau mulți negustori burlaci cărora o văduvă cu aer aristocratic și cu o înfățișare plăcută le putea încălzi așternutul în amurgul vieții. Cu timpul, până și Salvador a încetat să mă mai viziteze. Nu-l învinovățesc.

În încercarea lui de a mă ajuta, și-a nenorocit viața. Uneori, mi se pare că singurul lucru pe care am izbutit să-l fac pentru ceilalți pe lumea asta a fost să le nenorocesc viața... Până azi, n-am mai

istorisit nimănuî această poveste, domnule Martin. Dacă vreți un sfat, luați-vă gândul de la casa aceea, de la mine, de la soțul meu și de la povestea asta. Plecați departe. Orașul ăsta e blestemat. Blestemat...

Am părăsit casa Marlasca cu inima grea și am umblat fără țintă prin labirintul de străzi solitare care duceau spre Pedralbes. Cerul era acoperit de un păienjeniș de nori cenușii care abia lăseau să treacă soarele. Ace de lumină perforau acea maramă și măturau costișa muntelui. Am urmat cu privirea acele linii de lumină și am putut vedea cum, în depărtare, mângâiau acoperișul smălțuit al Vilei Helius. Ferestrele străluceau de la distanță. Neascultând de bunul-simț, m-am îndreptat într-acolo. Pe măsură ce mă apropiam, cerul s-a tot întunecat și un vânt tăios mi-a ridicat în cale vârtejuri de frunze uscate. M-am oprit când am ajuns unde începea strada Panama. Vila Helius se ridica în față. Nu m-am încumetat să trec strada și să mă apropii de zidul care ocolea grădina. Am rămas acolo Dumnezeu știe cât timp, incapabil să fug și nici să mă duc să bat la ușă. Atunci am văzut-o trecând prin dreptul unei ferestre de la etajul al doilea. Am simțit un frig intens în măruntaie. Dădeam să mă retrag când s-a întors și s-a oprit. S-a apropiat de geam și i-am putut simți ochii fixați într-ai mei. A ridicat mâna, ca și când ar fi vrut să salute, dar n-a ajuns să-și despartă degetele. N-am avut curaj să-i susțin privirea și m-am răsucit pe călcâie, îndepărtându-mă în josul străzii. Îmi tremurau mâinile și le-am vârât în buzunare ca să nu mă vadă. Înainte să fac colțul, m-am mai întors o dată și am constatat că rămăsese acolo, privind-mă. Când am vrut s-o urăsc, n-am avut putere.

Am ajuns acasă cu frigul, sau așa voiam eu să cred, în oase. Când am intrat pe sub portal, am văzut un plic în cutia poștală din antreu. Pergament și ceară. Vești de la patron. L-am deschis în timp ce mă târam pe trepte în sus. Caligrafia lui prețioasă îmi dădea întâlnire a doua zi. Când am ajuns pe palier, am văzut că ușa era întredeschisă și că Isabella, zâmbitoare, mă aștepta.

- Eram în camera de lucru și v-am văzut venind, zise ea. Am încercat să-i zâmbesc, dar probabil că n-am fost prea convingător, fiindcă de cum mă privi în ochi Isabella adoptă o mină îngrijorată.

- Vă simțiți bine?

- N-am nimic. Cred că am răcit puțin.

- Pregătesc o supă care o să vă întremeze ca prin minune.

Isabella mă luă de braț și mă conduse până în galerie.

- Isabella, nu sunt invalid.

Îmi dădu drumul și își coborî privirea.

- Iertați-mă,

N-aveam chef să mă cert cu nimeni, cu atât mai puțin cu ajutoarea mea cea îndărătnică, așa încât m-am lăsat călăuzit până la unul din fotoliile din galerie și m-am prăbușit ca un sac de oase. Isabella se așeză în fața mea și mă privi alarmată.

- Ce s-a întâmplat? I-am zâmbit liniștitor.

- Nimic. Nu s-a întâmplat nimic. Nu urma să-mi dai un castron cu supă?

- Imediat.

O porni ca din pușcă spre bucătărie și am putut s-o aud de acolo cum trebăluiește. Am respirat adânc și am închis ochii până când am auzit pașii Isabellei apropiindu-se.

Îmi întinse un castron aburind, de dimensiuni exagerate.

- Parcă-i o oală de noapte, am zis eu.

- Beți-o și nu mai înșirați grosolăni.

Am adulmecat supa. Mirosea bine, dar n-am vrut să ofer prea multe dovezi de docilitate.

- Miroase ciudat, am zis. Ce are în ea?

- Miroase a pui fiindcă are pui, sare și câteva picături de vin. Beți-o.

Am luat o sorbitură și i-am înapoiat castronul. Isabella clătină din cap.

- Toată.

Am suspinat și am mai luat o sorbitură. Era bună, deși nu voiam să recunosc.

- Așadar, cum a fost ziua? Întrebă Isabella.

- A avut momentele ei. Ție cum ți-a mers?

- O aveți în față pe noua vânzătoare vedetă de la "Sempere și Fiii".

- Excelent.

- Până la ora cinci, vândusem deja două exemplare din *Portretul lui Dorian Gray* și niște opere complete de Lampedusa, unui domn foarte distins din Madrid, care mi-a dat bacșiș. Nu faceți figura asta, fiindcă am băgat și bacșișul tot în casa de marcat.

- Iar Sempere-fiul ce-a zis?

- De zis, n-a zis mare lucru. Și-a petrecut tot timpul parcă năucit, prefăcându-se că nu se uită la mine, dar fără să mă slăbească din ochi. Nici nu mă mai pot așeza, atât de mult s-a uitat după fundul meu de câte ori urcam pe scară ca să iau câte o carte. Mulțumit?

Am zâmbit și am încuviințat.

- Mulțumesc, Isabella.

Mă privi fix în ochi.

- Mai spuneți o dată.

- Mulțumesc, Isabella. Din toată inima.

Se îmbujoră și se uită în altă parte. Am rămas câteva clipe într-o tăcere calmă, bucurându-ne de acea camaraderie care, uneori, nici nu avea nevoie de cuvinte. Am băut toată supa, deși nu mai încăpea în mine nici o picătură, și i-am arătat castronul gol. A dat din cap mulțumită.

- V-ați dus s-o vedeți, nu-i așa? Pe femeia aceea, pe Cristina, zise Isabella ferindu-se de ochii mei.

- Isabella, cititoarea de chipuri...

- Spuneți-mi adevărul.

- Am văzut-o doar din depărtare.

Isabella se uită la mine cu precauție, ca și când ar fi cântărit dacă să-mi spună sau nu ceva ce se fixase în minte.

- O iubiți? Întrebă în cele din urmă.

Ne-am privit în tăcere.

- Eu nu știu să iubesc pe nimeni. Știi asta. Sunt un egoist și așa mai departe. Să vorbim despre altceva.

Isabella clătină din cap afirmativ, cu privirea ațintită asupra plicului care se zărea din buzunarul

meu.

- Vești de la patron?

- Convocarea lunară. Excelența Sa domnul Andreas Corelli binevoiește să-mi dea întâlnire mâine la ora șapte dimineața, la poarta cimitirului din Pueblo Nuevo. Nu putea alege alt loc.

- Și aveți de gând să vă duceți?

- Ce altceva pot face?

- Puteți să luați un tren chiar în noaptea asta și să dispăreți pentru totdeauna.

- Ești a doua persoană pe ziua de azi care îmi propune asta. Să dispar de aici.

- O fi vreun motiv.

- Și cine are să-ți fie călăuză și mentor în dezastrele literaturii?

- Eu vin cu dumneavoastră. Am zâmbit și i-am luat mâna.

- Cu tine, până la capătul lumii, Isabella.

Isabella își retrase mâna brusc și mă privi ofensată.

- Râdeți de mine.

- Isabella, dacă într-o zi o să-mi dea prin minte să râd de tine, o să-mi trag un glonț.

- Nu spuneți asta. Nu-mi place când vorbiți așa.

- Iartă-mă.

Ajutoarea mea se întoarse la masa ei de lucru și se cufundă într-una din tăcerile ei îndelungate. Am observat-o cum revedea paginile de peste zi, făcând corecturi și tăind paragrafe întregi cu setul de penițe pe care i-l dăruisem.

- Dacă vă uitați la mine, nu mă pot concentra. M-am ridicat și am înconjurat biroul.

- Atunci te las să lucrezi, iar după cină îmi arăți ce ai făcut.

- Nu-i gata. Trebuie să corectez tot și să rescriu și...

- Niciodată nu-i gata, Isabella. Obișnuiește-te încet-încet.

O să citim împreună după cină.

- Mâine.

M-am dat bătut.

- Mâine.

Ea încuviință, iar eu m-am pregătit să o las singură cu cuvintele ei. Tocmai închideam ușa galeriei când i-am auzit glasul, strigându-mă.

- David!

M-am oprit în tăcere de cealaltă parte a ușii.

- Nu-i adevărat. Nu-i adevărat că nu știi să iubești pe nimeni.

M-am refugiat în camera mea și am închis ușa. M-am întins în pat pe o parte, ghemuit, și am închis ochii.

Am plecat de acasă după ivirea zorilor. Nori întunecați se târau peste acoperișuri și furau culoarea străzilor. În timp ce treceam prin Parc de la Ciudadella, am văzut primele picături lovind frunzele copacilor și plesnind pe drum, ridicând volute de praf ca și cum ar fi fost niște gloanțe. De cealaltă parte a parcului, o pădure de fabrici și turnuri de gaz se multiplica spre orizont, funinginea coșurilor diluându-se în acea ploaie neagră ce cădea din cer în lacrimi de catran. Am străbătut acea inospitalieră promenadă de chiparoși care ducea până la poarta Cimitirului de Est, drumul pe care îl făcusem de atâtea ori cu tatăl meu. Patronul era deja acolo. L-am văzut de departe, așteptând imperturbabil în ploaie, sub unul din îngerii mari de piatră care străjuiau aleea principală a cimitirului. Era îmbrăcat în negru și singurul lucru care te făcea să nu-l confunzi cu una din sutele de statui de dincolo de gardul incintei erau ochii. N-a clipit deloc până când am ajuns la doar câțiva metri și, neștiind ce să fac, l-am salutat cu mâna. Era frig și vântul mirosea a var și a sulf.

- Vizitatorii ocazionali cred cu naivitate că în acest oraș e mereu soare și cald, zise patronul. Însă eu spun că, mai devreme sau mai târziu, Barcelonei i se oglindește pe cer sufletul ei vechi, tulbure și întunecat.

- Ar trebui să editați ghiduri turistice în loc de texte religioase, am sugerat eu.

- Sunt cam același lucru. Cum au mers aceste zile de pace și liniște? Lucrarea a progresat? Ai vești bune pentru mine?

Mi-am descheiat jacheta și i-am întins un mănunchi de pagini. Am pătruns în incinta cimitirului căutând un loc ferit de ploaie. Patronul a ales un vechi mausoleu care prezenta o cupolă susținută de niște coloane din marmură și înconjurată de niște îngeri cu chipul lunguiet și cu degete exagerat de lungi. Ne-am așezat pe o bancă rece din piatră. Patronul mi-a dedicat unul din zâmbetele sale canine și mi-a făcut cu ochiul, pupilele lui galbene și strălucitoare închizându-se într-un punct negru în care puteam vedea oglindit chipul meu palid și vizibil neliniștit.

- Relaxează-te, Martin. Dai prea multă importanță decorului.

Patronul începu să citească pe îndelete paginile pe care i le adusesem.

- Cred că o să mă duc să fac o plimbare cât citiți dumneavoastră, am zis eu.

Corelli clătină afirmativ din cap, fără a-și ridica privirea de pe foi.

- Să nu fugi, murmură el.

M-am îndepărtat de locul acela cât am putut de repede fără să pară evident că fac asta și m-am pierdut pe aleile și prin cotloanele necropolei. Am trecut pe lângă obeliscuri și cavouri, pătrunzând în inima cimitirului. Lespedea funerară era tot acolo, marcată de un vas gol în care rămăsese scheletul unor flori împietrite. Vidal plătise înmormântarea și chiar îi comandase unui sculptor cu o anume reputație din tagma artiștilor funerari o Pieta, care străjuia mormântul ridicând privirea spre cer, cu mâinile la piept, într-o atitudine imploratoare. Am îngenuncheat în fața pietrei și am îndepărtat mușchiul care acoperise literele gravate cu dalta.

JOSE ANTONIO MARTIN CLARES

1875-1908

Erou în războiul din Filipine

Patria și prietenii nu-l vor uita niciodată

- Bună ziua, tată, am zis.

Am contemplat ploaia neagră lunecând pe chipul Madonei, cu sunetul ploii lovind în pietrele funerare, și am zâmbit în sănătatea acelor prieteni pe care nu i-a avut niciodată și a acelei patrii care l-a trimis să moară cu zile pentru îmbogățirea câtorva bogătani, care nici măcar n-au știut vreodată de existența lui. M-am așezat pe lespede și am pus mâna pe marmură.

- Cine ți-ar fi zis una ca asta, nu-i așa?

Tata, care își trăise viața la limita sărăciei, odihnea pe vecie într-un mormânt de burghez. Când eram mic, nu înțelesesem niciodată de ce ziarul s-a hotărât să-i plătească o înmormântare cu preot de elită și cu bocitoare, cu flori și cu un cavou ca pentru un importator de zahăr. Nimeni nu mi-a zis că Vidal a fost cel care a plătit funeraliile omului care murise în locul lui, cu toate că eu bănuisem asta dintotdeauna și atribuisem acest gest bunătății și generozității infinite cu care cerul îl binecuvântase pe mentorul și idolul meu, marele don Pedro Vidal.

- Trebuie să-ți cer iertare, tată. Ani de zile te-am urât pentru că m-ai lăsat aici, singur. Îmi spuneam că ai avut parte de moartea pe care ți-ai căutat-o. De aceea n-am venit să te vizitez niciodată. Iartă-mă.

Tatei nu i-au plăcut niciodată lacrimile. Credea că un bărbat nu plânge niciodată pentru ceilalți, ci numai pentru sine. Iar dacă o făcea, era un laș și nu merita milă. N-am vrut să plâng pentru el și să-l dezamăgesc încă o dată.

- Mi-ar fi plăcut să vezi numele meu pe o carte, chiar dacă n-o puteai citi. Mi-ar fi plăcut să fii aici, cu mine, să vezi cum feciorul dumitale reușea să-și croiască drum și să facă unele din lucrurile pe care dumneata n-ai fost lăsat niciodată să le faci. Mi-ar fi plăcut să te cunosc, tată, și mi-ar fi plăcut ca dumneata să mă cunoști pe mine. Te-am transformat într-un străin ca să te uit, iar acum străinul sunt eu.

Nu l-am auzit când s-a apropiat, însă, când am ridicat capul, am văzut că patronul mă observa în tăcere, de la doar câțiva metri. M-am ridicat în picioare și m-am dus spre el ca un câine bine dresat. M-am întrebat dacă știa că acolo era îngropat tata și dacă îmi dăduse întâlnire în acel loc tocmai din acest motiv. Probabil că pe fața mea se putea citi ca într-o carte deschisă, fiindcă patronul tăgădui și îmi puse o mână pe umăr.

- Nu știam, Martin. Îmi pare rău.

Nu eram dispus să-i deschid acea poartă de camaraderie.

M-am răsucit ca să mă desprind din gestul său de afecțiune și de compătimire și am strâns din ochi ca să-mi rețin lacrimile de furie. Am apucat-o spre ieșire, fără să-l mai aștept. Patronul rămase ținut locului preț de câteva clipe, după care se hotărî să vină după mine. A mers alături de mine în tăcere până când am ajuns la poarta principală. Acolo m-am oprit și l-am privit cu nerăbdare.

- Ei bine? Aveți vreun comentariu?

Patronul îmi ignoră tonul vag dușmănos și zâmbi răbdător.

- Treaba este excelentă.

- Dar...

- Dacă ar trebui să fac o observație, cred că ai nimerit din plin atunci când ai construit toată povestea din punctul de vedere al unui martor al faptelor, care se simte victimă și vorbește în numele unui popor care îl așteaptă pe acest salvator războinic. Vreau să continui pe calea asta.

- Nu vi se pare forțat, artificial...?

- Dimpotrivă. Nimic nu ne insuflă credință mai mult decât teama, decât certitudinea că suntem amenințați. Când ne simțim victime, toate acțiunile și convingerile noastre capătă legitimitate, oricât de îndoielnice ar fi ele. Opozanții noștri, sau pur și simplu vecinii noștri, încetează să mai fie la nivelul nostru și ne devin dușmani. Noi încetăm să mai fim agresori ca să devenim apărători. Invidia, lăcomia sau resentimentul care ne mobilizează vor fi sanctificate, întrucât ne spunem că acționăm în legitimă apărare. Răul, amenințarea, se află întotdeauna în celălalt. Primul pas pentru a deveni un credincios pătimăș este teama. Teamă că ne vom pierde identitatea, viața, condiția sau convingerile. Teamă este praful de pușcă, iar ura este fitilul. Dogma, în ultimă instanță, e doar un chibrit aprins. Aici cred eu că povestea dumitale prezintă unele hibe.

- Lămuriți-mi un lucru. Dumneavoastră căutați credință sau dogmă?

- Nu ne putem mulțumi că oamenii cred. Trebuie să creadă în ce vrem noi să creadă. Și nu trebuie să pună acel lucru sub semnul întrebării, nici să plece urechea la cei care-l pun sub semnul întrebării. Dogma trebuie să facă parte din identitatea noastră. Oricine o pune sub semnul întrebării este dușmanul nostru. Este răul. Și e dreptul și îndatorirea noastră să-l înfruntăm și să-l distrugem. Aceasta e singura cale spre salvare. A crede pentru a supraviețui.

Am oftat și m-am uitat în altă parte, încuviințând fără nici un chef.

- Nu te văd prea convins, Martin. Spune-mi ce părere ai. Crezi că mă înșel?

- Nu știu. Cred că simplificați lucrurile într-un fel periculos. Tot discursul dumneavoastră pare un simplu mecanism pentru generarea și canalizarea urii.

- Adjectivul pe care urma să-l folosești nu era *periculos*, ci *respingător* - dar o să trec cu vederea.

- De ce trebuie să reducem credința la un act de respingere și supunere oarbă? Nu-i posibil să credem în valorile acceptării, ale concordiei?

Patronul zâmbi, amuzat.

- E posibil să credem în orice, Martin, în piața liberă sau în Zâna Măseluță. Ba chiar să credem că nu credem în nimic, cum faci dumneata, ceea ce reprezintă credința supremă. Am dreptate?

- Clientul are întotdeauna dreptate. Care-i hiba pe care o vedeți în poveste?

- Simt lipsa unui personaj negativ. Majoritatea dintre noi, fie că ne dăm seama sau nu, ne definim prin opoziție cu ceva sau cu cineva, mai curând decât în favoarea a ceva sau a cuiva. E mai ușor să reacționezi decât să acționezi, ca să zic așa. Nimic nu însuflețește mai tare credința și zelul dogmei ca un bun antagonist. Cu cât mai neverosimil, cu atât mai bine.

- Credeam că rolul acesta poate funcționa mai bine în abstract. Antagonistul ar fi necredinciosul, străinul, cel din afara grupului.

- Da, însă mi-ar plăcea să concretizezi mai mult. E greu să urăști o idee. Presupune o anumită disciplină intelectuală și un spirit obsesiv și bolnăvicios care nu se găsește pe toate drumurile. E mult mai ușor să urăști pe cineva cu un chip recognoscibil, pe care să-l învinovățești de tot ce te deranjează. Nu trebuie să fie neapărat un personaj individual. Poate fi o națiune, o seminție, un grup... orice.

Acest cinism senin, în stare pură, al patronului mă depășea chiar și pe mine. Am pufnit, abătut.

- Să nu mi-o faci acum pe cetățeanul model, Martin.

Pentru dumneata e totuna, iar noi avem nevoie de un personaj negativ pentru acest vodevil. Dumneata ar trebui s-o știi mai bine decât oricine. Nu există dramă fără conflict.

- Ce fel de personaj negativ v-ar plăcea? Un tiran năvălitor? Un profet mincinos? Bau-bau?

- Las costumația în seama dumatăle. Mie îmi convine oricare dintre suspjecții obișnuiți... Una din funcțiile personajului nostru negativ trebuie să fie aceea de a ne permite să adoptăm rolul de victimă și de a ne reclama superioritatea morală. În el vom proiecta tot ceea ce suntem incapabili să recunoaștem în noi înșine și demonizăm în funcție de interesele noastre particulare. E aritmetica de bază a fariseismului. Ți-am mai spus că trebuie să citești Biblia. Toate răspunsurile pe care le cauți sunt acolo.

- Asta și fac.

- E suficient să-l convingi pe habotnic că e liber de orice păcat, ca să înceapă să arunce pietre, sau bombe, cu entuziasm, Și, de fapt, nu-i nevoie de mare efort, fiindcă se convinge singur, doar cu un minim de curaj și de alibi. Nu știi dacă m-am făcut înțeleș.

- V-ați făcut înțeleș de minune. Argumentele dumneavoastră au subtilitatea unui cazan siderurgic.

- Nu cred că îmi place într-un tot tonul acesta condescendent, Martin. Ți se pare cumva că toate acestea nu sunt a înălțimea purității dumatăle morale sau intelectuale?

- Nicidecum, am murmurat eu înfricoșat.

- Atunci, ce anume îți gâdilă conștiința, prietene?

- Eterna poveste. Nu-s sigur că sunt nihilistul de care aveți nevoie.

- Nimeni nu este. Nihilismul e o poză, nu o doctrină.

Pune flacăra unei lumânări sub boașele unui nihilist și vei constata cât de repede vede lumina existenței. Altceva te deranjează pe dumneata.

Am ridicat privirea și mi-am recuperat tonul cel mai sfidător de care eram capabil, uitându-mă în ochii patronului.

- Poate că ceea ce mă deranjează este că pot înțelege toate lucrurile pe care le spuneți dumneavoastră, însă nu le simt.

- Te plătesc ca să simți?

- Uneori, să gândești și să simți e unul și același lucru.

Ideea e a dumneavoastră, nu a mea.

Patronul zâmbi într-una din pauzele sale de efect, ca un învățător care-și pregătește lovitura de grație cu care să reducă la tăcere un elev zburdalnic și neobrazat.

- Și ce simți dumneata, Martin?

Ironia și disprețul din glasul său mi-au dat curaj și am găsit un debușeu pentru umilința pe care o acumulasem luni de zile în umbra lui. Furia și rușinea de a mă simți intimidat de prezența lui și de a-i accepta discursurile otrăvite. Furia și rușinea de a-mi fi demonstrat că, deși eu preferam că cred că în mine exista doar disperarea, sufletul meu era la fel de meschin și de mizerabil ca și umanismul său infect. Furia și rușinea de a simți, de a ști că avea întotdeauna dreptate, mai ales când mă durea să recunosc acest lucru.

- Te-am întrebat ceva, Martin. Ce *simți* dumneata?

- Simt că cel mai bine ar fi să lăsăm lucrurile cum sunt și să vă dau banii înapoi. Simt că, indiferent

ce vă propuneți cu această inițiativă absurdă, prefer să nu iau parte la așa ceva. Și, mai ales, îmi pare rău că v-am cunoscut.

Patronul își coborî pleoapele și se adânci într-o tăcere îndelungată. Se întoarse și o porni către poarta necropolei. I-am observat silueta întunecată conturându-se pe fundalul grădinii de marmură și umbra nemișcată în ploaie. Mi-a fost teamă, o frică tulbure care îmi pornea din măruntaie și îmi inspira o dorință copilărească de a cere iertare și de a accepta orice pedeapsă mi s-ar fi impus, numai să nu suport acea tăcere. Și mi-a fost scârbă. De prezența lui și, îndeosebi, de mine însumi.

Patronul se răsuci pe călcâie și se apropie din nou. Se opri la numai câțiva centimetri și își plecă fața peste a mea. I-am simțit suflarea rece și m-am pierdut în ochii lui negri și fără fund. De astă dată, glasul și tonul îi erau de gheață, lipsite de acea omenie practică și studiată cu care își presăra conversația și gesturile.

- Nu-ți voi spune decât o dată. Dumneata îți vei îndeplini treaba dumitale, iar eu pe a mea. Țăsta-i singurul lucru în care poți și trebuie să simți.

Nu mi-am dat seama că aprobam din cap în neștire până când patronul a scos foile împăturite din buzunar și mi le-a întins. Le-a dat drumul să cadă înainte să le pot apuca. Vântul le-a târât într-un vârtej și le-am văzut împrăștiindu-se spre intrarea cimitirului. M-am grăbit să încerc să le salvez de ploaie, dar unele căzuseră în băltoace și sângerău în apă, cuvintele desprinzându-se de hârtie în firicele. Le-am adunat pe toate într-un pumn de hârtie udă. Când mi-am ridicat privirea și m-am uitat în jur, patronul plecase.

Dacă am avut vreodată nevoie de chipul unui prieten, în care să mă refugiez, atunci s-a întâmplat. Vechea clădire a ziarului *La Voz de la Industria* se zărea dincolo de zidurile cimitirului. M-am îndreptat într-acolo cu speranța că-l voi întâlni pe vechiul meu maestru, don Basilio, unul din acele rare suflete imune la prostia lumii, care avea întotdeauna un sfat bun de oferit. Când am intrat în sediul ziarului, am descoperit că încă recunoșteam majoritatea personalului. Parcă nu trecuse nici un minut de când plecasem de acolo, cu ani în urmă. Cei care m-au recunoscut, la rândul lor, mă priveau cu suspiciune și se uitau în altă parte pentru a evita să mă salute. M-am strecurat în sala redacției și m-am dus direct la biroul lui don Basilio, care se afla în fund. Sala era pustie.

- Pe cine căutați?

M-am întors și am dat peste Rosell, unul din redactorii care mi se păreau bătrâni încă de pe vremea când lucram acolo ca puști, și care semnase recenzia veninoasă publicată de ziar despre *Pașii cerului*, unde mă califica drept "scriitor de reclame".

- Domnule Rosell, sunt Martin. David Martin. Nu vă amintiți de mine?

Rosell lăsa să treacă mai multe secunde cercetându-mă și prefăcându-se că îi venea tare greu să mă recunoască, iar în cele din urmă aprobă din cap.

- Și don Basilio?

- A plecat acum două luni. Îl găsești la redacția ziarului *La Vanguardia*. Dacă îl vezi, transmite-i salutări.

- Așa voi face.

- Îmi pare rău pentru povestea cu cartea dumitale, zise Rosell cu un zâmbet complezent.

Am traversat redacția navigând printre priviri ursuze, zâmbete strâmbе și șușoteli otrăvite. Timpul le vindecă pe toate, mi-am zis în sinea mea, mai puțin adevărul.

O jumătate de oră mai târziu, un truc mă lăsa la poarta ziarului *La Vanguardia* de pe strada Pelayo. Spre deosebire de decrepitudinea sinistră a fostului meu ziar, aici totul emana un aer de prestanță și opulență. M-am identificat la ghișeul portarului și un puști cu aspect de ucenic, care mi-a amintit de mine însumi în anii mei de Jiminy Cricket, a fost trimis să-l anunțe pe don Basilio că îl caută cineva. Prezența leonină a bătrânului meu maestru nu devenise mai puțin impresionantă cu trecerea anilor. Eventual, cu contribuția noului său costum, în acord cu scenografia selectă, don Basilio avea o figură la fel de formidabilă ca în vremurile lui de la ziarul *La Voz de la Industria*. Când m-a zărit, ochii i s-au luminat de bucurie și, încălcând strictetea protocolului, m-a întâmpinat cu o îmbrățișare în care cu ușurință aș fi putut să-mi pierd două-trei coaste, dacă n-ar mai fi fost și alți oameni de față, fiindcă, bucuros sau nu, don Basilio trebuia să păstreze niște aparențe și o reputație.

- Ne burghezim, don Basilio?

Fostul meu șef ridică din umeri, făcând un gest de nebăgare în seamă a decorului din jur.

- Nu te lăsa impresionat.

- Nu fiți modest, don Basilio, că ați tras lozul cel mare.

Ați pus deja șaua pe ei?

Don Basilio scoase eternul său creion roșu și mi-l arătă, făcându-mi cu ochiul.

- Ajung la patru pe săptămână.

- Cu două mai puțin decât la *Voz*.

- E nevoie de timp, fiindcă am pe aici unele eminențe care îmi fac punctuația cu flinta și care cred că șapoul e o gustare tipică din provincia Logroño.

În ciuda cuvintelor sale, era evident că don Basilio se simțea în largul lui în noul cămin, ba chiar arăta mai sănătos.

- Să nu-mi spui că ai venit să-mi ceri de lucru, fiindcă nu-s în măsură să-ți ofer, amenință el.

- Vă mulțumesc, don Basilio, dar știți că m-am lăsat de meserie și că n-am treabă cu jurnalismul.

- Atunci, spune-mi cu ce te poate ajuta acest moș bombănitor.

- Am nevoie de informații despre un caz mai vechi, pentru o povestire la care lucrez: moartea unui avocat de renume pe care-l chema Marlasca - Diego Marlasca.

- Despre ce perioadă vorbim?

- O mie nouă sute patru.

Don Basilio suspină.

- Să fim noi sănătoși. Multă apă a curs de atunci.

- Nu destulă ca să spele chestiunea, am precizat eu.

Don Basilio îmi puse o mână pe umăr și îmi făcu semn să-l urmez înăuntru, în redacție.

- Nu-ți face griji, ai venit exact unde trebuia. Acești oameni de ispravă țin o arhivă pe care și-ar dori-o și sfântul Vatican. Dacă a apărut vreo chestie în presă, aici o găsim. Și, pe lângă asta, șeful arhivei e bun prieten cu mine. Te previn că, pe lângă dânsul, eu sunt Albă-ca-Zăpada. Să nu-i iei în seamă dispoziția preponderent morocănoasă. Undeva, în străfundul sufletului, e pâinea lui Dumnezeu.

L-am urmat pe don Basilio printr-un vestibul larg, cu lambriuri din lemn nobil. Într-o parte, se deschidea o sală circulară cu o mare masă rotundă și o serie de tablouri din care ne privea o pleiadă de aristocrați cu o mină severă.

- Sala sabaturilor vrăjitoarești, explică don Basilio. Aici se adună redactorii-șefi cu directorul adjunct, sluga dumneavoastră, și cu directorul și, ca niște adevărați cavaleri ai Mesei Rotunde, găsim Sfântul Graal în fiecare zi, la ora șapte seara.

- Impresionant.

- Încă n-ai văzut nimic, zise don Basilio făcându-mi cu ochiul. Uite colo.

Don Basilio se așeză sub unul din augustele portrete și împinse panoul din lemn care acoperea peretele. Panoul cedă cu un trosnet, scoțând la iveală un coridor ascuns.

- Ah, ce zici, Martin? Și ăsta-i numai unul din culoarele secrete ale casei. Nici cei din familia Borgia nu dețineau asemenea șmecherii.

L-am urmat pe don Basilio prin coridor și am ajuns într-o mare sală de lectură înconjurată de vitrine: depozitul bibliotecii secrete a ziarului *La Vanguardia*. În fundul sălii, în haloul unei lămpi de cristal verzui, se distinge figura unui bărbat între două vârste, așezat la o masă, care examina un document cu o lupă. Când ne-a văzut intrând, ne-a aruncat o privire care ar fi preschimbat în stană de piatră pe oricine ar fi fost sub vârsta majoratului sau lesne impresionabil.

- Ți-l prezint pe don Jose Maria Brotons, stăpân al lumii subpământene și șef al catacombelor acestei onorabile case, anunță don Basilio.

Brotons, fără să lase lupa din mână, se mulțumi să mă observe cu ochii aceia arzători. M-am apropiat și i-am întins mâna.

- El este fostul meu ucenic, David Martin.

Brotons îmi strânse mâna scrâșnind din dinți și se uită la don Basilio.

- El e scriitorul?

- Chiar el.

Brotons clătină din cap afirmativ.

- Chiar că are curaj, să se arate în lume după halul în care a încasat-o. Ce caută aici?

- Vrea să implore ajutorul, binecuvântarea și sfatul duminicilor într-o chestiune de investigație de înaltă specializare și arheologie a documentului, explică don Basilio.

- Și unde-i jertfa de sânge? izbucni Brotons. Am înghițit în sec.

- Jertfa? am întrebat.

Brotons mă privi ca și când aș fi fost un idiot.

- O capră, un măgăruș, un clapon la o adică...

M-am blocat. Brotons îmi susținu privirea fără să clipească, pentru o clipă nesfârșită. Apoi, când am început să simt mâncărimea sudorii pe spate, șeful arhivei și don Basilio au izbucnit în hohote de râs. I-am lăsat să râdă cu poftă pe socoteala mea, până când n-au mai putut respira și s-au oprit să-și ștergă lacrimile. În mod clar, don Basilio întâlnise un suflet-pereche în noul său coleg.

- Vino pe aici, tinere, indică Brotons cu figura aceea feroce îmblânzită. Să vedem ce putem găsi pentru dumneata.

Arhivele ziarului se aflau într-unul din subsolurile clădirii, sub nivelul care adăpostea marea mașinărie a rotativei, o grozăvie a tehnologiei post-victoriene ce părea un hibrid între o monstruoasă locomotivă cu aburi și o mașină de fabricat fulgere.

- Îți prezint rotativa, mai cunoscută sub numele de Leviatan. Umblă cu băgare de seamă, fiindcă se spune că a înghițit destui nepreveniți, zise don Basilio. E ca în povestea cu Iona și balena, dar cu efect de tranșare.

- N-o să fie chiar așa.

- Într-una din zilele astea l-am putea băga acolo pe bursierul cel nou, acela care zice că-i nepotul lui Macia și o face pe istețul, propuse Brotons.

- Fixează-i ziua și ora și sărbătorim cu o *cap-i-pota*^[7], conveni don Basilio, Râseră ca doi liceeni. Sunt făcuți unul pentru celălalt, mi-am spus în sinea mea.

Sala arhivei era amenajată într-un labirint de coridoare formate din rafturi înalte de trei metri. Două creaturi palide, care arătau de parcă nu ieșiseră din acel subsol de cincisprezece ani, oficiau ca asistenți ai lui Brotons. Când l-au văzut, au dat fuga ca niște animale de companie credincioase în așteptarea ordinelor sale. Brotons îmi aruncă o privire întrebătoare.

- Ce căutăm?

- O mie nouă sute patru. Moartea unui avocat pe nume Diego Marlasca. Component de frunte al societății barceloneze, membru fondator al biroului de avocatură "Valera, Marlasca și Sentis".

- Luna?

- Noiembrie.

La un gest al lui Brotons, cei doi asistenți au pornit în căutarea exemplarelor corespunzătoare lunii noiembrie a anului 1904. Pe vremea aceea, moartea era atât de prezentă în peisajul cotidian, încât majoritatea ziarelor deschideau prima pagină cu mari ferpare. Era de presupus că un personaj de anvergura lui Marlasca generase nu puține anunțuri mortuare în presa orașului și că vestea decesului său fusese material de prima pagină. Asistenții s-au întors cu mai multe tomuri și le-au depus pe un birou încăpător. Ne-am împărțit treaba și, colaborând toți cinci, am găsit ferparul lui don Diego Marlasca pe prima pagină, așa cum bănuisem. Ediția era din 23 noiembrie 1904.

- *Habemus* cadavru, anunță Brotons, care l-a descoperit. Erau patru anunțuri mortuare dedicate lui Marlasca. Unul din partea familiei, altul din partea biroului de avocatură, încă unul din partea baroului din Barcelona și ultimul din partea asociației culturale a Ateneului din Barcelona.

- Asta înseamnă să fii bogat. Mori de cinci sau șase ori, observă don Basilio.

Ferparele în sine nu prezentau un interes major. Rugăciuni pentru sufletul nemuritor al defunctului, indicații că funeraliile vor fi pentru cei apropiați, glose grandioase închinat unui mare cetățean, erudit și membru de neînlocuit al societății barceloneze și așa mai departe.

- Ceea ce te interesează pe dumneata trebuie să fie în edițiile cu una sau două zile înainte sau după aceea, indică Brotons.

Ne-am apucat să verificăm ziarele din săptămâna în care a murit avocatul și am găsit o serie de

știri legate de Marlasca. Prima anunța că distinsul avocat pierise într-un accident. Don Basilio citi textul știrii cu voce tare.

- Pe asta a redactat-o un urangutan, rosti el răspicat.

Trei paragrafe redundante care nu spun nimic și abia în final zice că moartea a fost accidentală, însă fără a preciza ce fel de accident.

- Aici avem ceva mai interesant, zise Brotons.

Un articol de a doua zi menționa că poliția investiga circumstanțele accidentului pentru a hotărî cu exactitate ce s-a întâmplat. Cel mai interesant era că pomenea cum, în partea din dosarul medico-legal unde apărea cauza morții, se spunea că Marlasca murise înecat.

- Înecat? interveni don Basilio. Cum? Unde?

- Nu se precizează. Probabil au trebuit să scurteze știrea ca să includă această urgentă și întinsă apologie a horei catalane, care se întinde pe trei coloane, sub titlul *În sunetul oboiului: spirit și energie*, indică Brotons.

- Arată cine se ocupa cu investigația? am întrebat.

- E menționat un anume Salvador. Ricardo Salvador, zise Brotons.

Am verificat restul știrilor legate de moartea lui Marlasca, dar nu exista nimic interesant. Textele se reproduceau unele pe altele, repetând același refren, care suna prea asemănător cu linia oficială oferită de biroul de avocatură al lui Valera și compania.

- Toate astea miros tare mult a mușamalizare, spuse Brotons.

Am oftat, descurajat. Nădăjdusem să găsesc ceva mai mult decât niște simple ferpere siropoase și niște știri seci, care nu lămureau nimic în privința faptelor.

- Dumneata n-aveai o cunoștință la Poliție? întrebă don Basilio. Cum îl cheamă?

- Victor Grandes, zise Brotons.

- Poate că el va fi în măsură să-l pună în legătură cu respectivul Salvador.

Am tușit semnificativ și cei doi bărbați impozanți mă priviră încruntând sprâncenele.

- Din motive care n-au de-a face cu cazul nostru - ori au de-a face prea mult -, aș prefera să nu-l amestec pe inspectorul Grandes în această chestiune, am zis eu.

Brotons și don Basilio schimbă o privire.

- Prea bine. Vreun alt nume de șters de pe listă?

- Marcos și Castelo.

- Văd că nu ți-ai pierdut talentul să-ți faci prieteni pe unde treci, aprecie don Basilio.

Brotons își frecă bărbia.

- Să nu ne alarmăm. Cred că voi putea găsi o altă cale de intrare, care să nu stârnească suspiciuni.

- Dacă mi-l găsiți pe Salvador, vă jertfesc orice doriți, chiar și un porc.

- Cu guta pe care-o am, m-am lăsat de slănină, însă n-aș refuza o havană bună, conveni Brotons.

- Să fie două, adăugă don Basilio.

În timp ce dădeam fuga la o tutungerie de pe strada Tallers în căutarea celor două exemplare de havane, cele mai bune și mai scumpe din prăvălie, Brotons a avut două convorbiri telefonice discrete la Poliție și a confirmat că Salvador se retrăsese din activitate, mai degrabă de nevoie, și că se

apucase să lucreze ca gardă de corp pentru industriași sau ca detectiv pentru diverse birouri de avocatură din oraș. Când am revenit la redacție ca să le înmânez respectivele țiğări de foi binefăcătorilor mei, șeful arhivei mi-a întins o notă pe care se putea citi o adresă.

Ricardo Salvador Strada Lleona, 21. Mansardă

- Conte să vă răsplătească, am zis.
- Dumneata să fii sănătos.

Strada Lleona, mai cunoscută printre localnici ca *Strada celor Trei Paturi*, în cinstea renumitului bordel pe care-l găzduia, era o străduță aproape la fel de tenebroasă ca propria-i reputație. Pornea de sub arcele din umbra pieței Real și înainta într-o crăpătură umedă și străină de lumina soarelui, printre vechile clădiri îngrămădite unele peste altele și cusute de o permanentă pânză de păianjen alcătuită din sfori cu rufe întinse la uscat. Fațadele ei învechite se destrămau în ocră, iar plăcile din piatră care acopereau solul fuseseră scaldate în sânge în anii de apogeu ai asasinatelor plătite. Nu o dată o folosisem ca scenă pentru povestirile mele din *Orașul blestemaților* și chiar și acum, pustie și uitată, continua să-mi miroase a intrigă și praf de pușcă. Din perspectiva acestei scene sumbre, totul părea să indice că retragerea forțată a comisarului Salvador din Poliție nu fusese una generoasă.

Numărul 21 era un imobil modest, înghesuit între două clădiri care îl strângeau ca într-un clește. Portalul era deschis, și nu era mai mult decât un puț de beznă din care pornea o scară îngustă și abruptă, care urca în spirală. Pardoseala era plină de băltoace, iar un lichid întunecat și vâscos răsărea din crăpăturile dalelor. Am urcat treptele cum am putut, fără să dau drumul balustradei, dar și fără să mă bizui pe ea. Nu exista decât o ușă pe fiecare palier și, judecând după cum arăta clădirea, nu am crezut că vreunul din acele apartamente depășea patruzeci de metri pătrați. Un mic luminator încununa casa scării și scâldea într-o lumină slabă etajele superioare. Ușa mansardei se afla în capătul unui mic culoar. M-a surprins s-o găsec deschisă. Am bătut cu dosul degetelor, dar n-am primit răspuns. Ușa dădea într-o sală mică în care se vedea un fotoliu, o masă și niște rafturi cu cărți și cutii metalice. Un soi de bucătărie și spălătorie ocupa odaia învecinată. Singura binecuvântare a acelei chilii era o ieșire spre terasa de pe acoperiș. Ușa terasei era tot deschisă și prin ea se strecura o briză răcoroasă care aducea mirosul de mâncare și de leșie al orașului vechi.

- E cineva acasă? am întrebat.

Cum n-am primit nici un răspuns, am înaintat până la ușa terasei și am ieșit. Jungla de acoperișuri, turnuri, rezervoare de apă, paratrăsnete și coșuri de fum creștea în toate direcțiile. Nu apucasem să fac un pas pe terasă când am simțit o atingere rece în ceafă și am auzit țcănitul metalic al unui revolver căruia i se trage perculatorul. Nu mi-a venit în minte altceva decât să ridic mâinile și să încerc să nu fac nici cea mai mică mișcare.

- Mă numesc David Martin. La Poliție mi-au dat adresa dumneavoastră. Voiam să stăm de vorbă despre un caz de care v-ați ocupat în anii dumneavoastră de activitate.

- Întotdeauna intrați în casele oamenilor fără să bateți la ușă, domnule David Martin?

- Ușa era deschisă. Am bătut, dar probabil nu m-ați auzit. Pot să-mi cobor mâinile?

- Nu v-am spus să le ridicați. Care caz?

- Moartea lui Diego Marlasca. Stau cu chirie în ceea ce a fost ultima lui locuință. Casa cu turn din strada Flassaders.

Glasul tăcu. Apăsarea revolverului rămăsese tot acolo, fermă.

- Domnul Salvador? am întrebat.

- Stau și mă gândesc dacă n-ar fi mai bine să vă zbor creierii pe loc.

- Nu vreți să-mi auziți mai întâi povestea?

Salvador slăbi apăsarea revolverului. Am auzit cum relaxează percutorul și m-am întors încetișor. Ricardo Salvador avea o figură impunătoare și întunecată, părul cenușiu și ochii de un albastru deschis, pătrunzători ca niște ace. Am socotit că trebuia să aibă în jur de cincizeci de ani, dar ar fi fost greu să găsești bărbați la jumătate din vârsta lui care să se încumete să-i stea în cale. Am înghițit în sec. Salvador își cobori revolverul și îmi întoarse spatele, intrând din nou în apartament.

- Scuzați felul în care v-am primit, murmură el.

L-am urmat până în mica bucătărie și m-am oprit în prag. Salvador lăsă pistolul pe chiuvetă și aprinse focul la unul din ochiuri, cu hârtie și carton. Scoase o sticlută de cafea și mă privi întrebător.

- Nu, mulțumesc.

- Vă previn că e singurul lucru bun pe care-l am, zise el.

- Atunci o să vă țin companie.

Salvador introduse două linguri generoase de cafea măcinată în cafetieră, o umplu cu apă dintr-o cană și o puse pe foc.

- Cine v-a zis de mine?

- Acum câteva zile i-am făcut o vizită doamnei Marlasca, văduva. Ea mi-a zis de dumneavoastră. Mi-a spus că sunteți singurul care a încercat să descopere adevărul și că asta v-a costat postul.

- E un fel de a spune, presupun, zise el.

Am sesizat că menționarea văduvei îi tulburase privirea și m-am întrebat ce s-o fi întâmplat între ei în acele zile nenorocite.

- Ce mai face? întrebă el. Doamna Marlasca.

- Cred că vă simte lipsa, m-am hazardat eu.

Salvador încuviință, cu ferocitatea complet anihilată.

- De mult n-o mai vizitez.

- Ea crede că o învinovățiți pentru ce vi s-a întâmplat.

Cred că ar dori să vă revadă, deși a trecut atâta timp.

- Poate că aveți dreptate. Poate că ar trebui să mă duc s-o văd...

- Îmi puteți spune ce s-a întâmplat?

Salvador își recuperează înfățișarea severă și clătină din cap afirmativ.

- Ce vreți să știți?

- Văduva lui Marlasca mi-a explicat că n-ați acceptat niciodată versiunea care asigura că soțul ei și-a luat viața, și că aveți bănuieli.

- Mai mult decât bănuieli. V-a povestit cineva cum a murit Marlasca?

- Știu doar că s-a spus că a fost un accident.

- Marlasca a murit înecat. Sau cel puțin așa spunea raportul Poliției.

- Cum s-a înecat?

- Nu există decât un fel de a te îneca, dar la asta voi reveni mai încolo. Curios este unde.

- În mare?

Salvador zâmbi. Era un zâmbet negru și amar precum cafeaua ce începea să dea în foc. Salvador o

adulmecă.

- Sunteți sigur că vreți să auziți povestea asta?

- De nimic n-am fost mai sigur în viața mea.

Îmi întinse o ceașcă și mă privi de sus în jos, analizându-mă.

- Bănuiesc că l-ați vizitat deja pe nemernicul ăla de Valera.

- Dacă vă referiți la asociatul lui Marlasca, a murit. Cel cu care am vorbit a fost fiul său.

- Tot un nemernic, doar ceva mai molâu. Nu știu ce v-o fi povestit, dar în mod sigur nu v-a spus cum, împreună, au reușit să mă dea afară din Poliție și să devin un paria căruia nimeni nu-i dădea nici de pomană.

- Mă tem că a uitat să includă asta în versiunea sa asupra faptelor, am admis eu.

- Nu mă miră.

- Îmi povesteți cum s-a înecat Marlasca.

- Acolo încep lucrurile să devină interesante, zise Salvador.

Dumneavoastră știți că domnul Marlasca, pe lângă avocat, erudit și scriitor, fusese, în tinerețe, dublu campion la traversarea înot a portului, pe care o organizează, de Crăciun, Clubul de Natație din Barcelona?

- Cum să se înece un campion de natație? am întrebat.

- Chestiunea este unde. Cadavrul domnului Marlasca a fost găsit în bazinul de pe terasa Rezervorului de Apă din Parc de la Ciutadella. Știți locul?

Am înghițit în sec și am încuviințat. Acolo mă întâlнисem prima oară cu Corelli.

- Dacă îl știți, probabil că mai știți și că, atunci când este plin, abia dacă are un metru adâncime și că, în principiu, e o băltoacă. În ziua când avocatul a fost găsit mort, bazinul era pe jumătate gol, iar nivelul apei nu atingea nici șaiszeci de centimetri.

- Un campion de natație nu se îneacă în șaiszeci de centimetri de apă cu una, cu două, am remarcat eu.

- Așa mi-am zis și eu.

- Existau și alte opinii?

Salvador zâmbi amar.

- Pentru început, e îndoielnic faptul de a se fi înecat.

Medicul legist care a făcut autopsia cadavrului i-a găsit un pic de apă în plămâni, dar verdictul său a fost că decesul s-a produs în urma unui stop cardiac.

- Nu înțeleg.

- Când Marlasca a căzut în bazin, sau când cineva l-a împins acolo, era în flăcări. Corpul prezenta arsuri de gradul trei pe tors, pe brațe și pe figură. În opinia medicului legist, trupul putea să fi ars timp de aproape un minut înainte de a fi intrat în contact cu apa. Resturi găsite din hainele avocatului indicau prezența unui tip de dizolvant în țesături. Marlasca a fost ars de viu.

Mi-a luat câteva secunde ca să diger toate aceste amănunte.

- De ce ar fi făcut cineva una ca asta?

- Reglare de conturi? Simplă cruzime? Alegeți dumneavoastră. Părerea mea este că cineva voia să

amâne identificarea trupului lui Marlasca pentru a câștiga timp și a deruta Poliția.

- Cine?

- Jaco Corbera.

- Impresarul Irenei Sabino.

- Care a dispărut chiar în ziua morții lui Marlasca, cu toți banii dintr-un cont personal pe care avocatul îl avea la Banco Hispano Colonial și despre care soția lui nu știa nimic.

- O sută de mii de franci francezi, am zis eu.

Salvador mă privi, intrigat.

- De unde știți?

- N-are importanță. Ce căuta Marlasca pe terasa Rezervorului de Apă? Nu-i chiar un loc pe unde să treci prea des.

- Acesta-i un alt punct confuz. În biroul lui Marlasca am găsit o agendă în care își notase că avea o întâlnire acolo, la ora cinci după-amiaza. Sau așa părea. Singurul lucru pe care agenda îl indica era o oră, un loc și o inițială. Un "C". Probabil Corbera.

- Atunci, ce credeți că s-a întâmplat? am întrebat.

- Ceea ce cred eu, și ceea ce sugerează evidența, este că Jaco a păcălit-o pe Irene Sabino ca să-l manipuleze pe Marlasca. Știți probabil că avocatul era obsedat de toate escrocheriile acelea cu ședințele de spiritism și așa mai departe, mai ales după moartea fiului său. Jaco avea un asociat, Damian Roures, care era implicat în acele medii. Un șarlatan de primă mărime. Amândoi, cu ajutorul Irenei Sabino, l-au îmbrobodit pe Marlasca, promițându-i că va putea intra în legătură cu fecioru-său în lumea spiritelor. Marlasca era un om disperat și dispus să creadă orice. Acel trio de ticăloși organizaseră afacerea perfectă, până când Jaco a devenit mai lacom decât era cazul. Unii sunt de părere că Irene nu acționa cu rea-credință, că era cu adevărat îndrăgostită de Marlasca și credea în toate acele lucruri la fel ca și dânsul. Pe mine, această posibilitate nu mă convinge, însă, în perspectiva celor întâmplate, este irelevantă. Jaco a aflat că Marlasca deținea acele fonduri la bancă și a hotărât să-l elimine și să dispară cu banii, lăsând confuzie în urma lui. Întâlnirea din agenda putea prea bine să fie o pistă falsă, lăsată de Irene sau de Jaco. Nu exista nici o probă că ar fi notat-o Marlasca.

- Și de unde proveneau cei o sută de mii de franci pe care Marlasca îi ținea la Banco Hispano Colonial?

- Marlasca însuși îi depusese, în numerar, cu un an în urmă. N-am nici cea mai vagă idee de unde a putut scoate o asemenea sumă. Știu doar că ceea ce mai rămăsese din ei a fost retras, în numerar, în dimineața zilei când a murit Marlasca. Mai apoi, avocații au spus că banii fuseseră transferați într-un fel de fond tutelat și că nu au dispărut, că Marlasca pur și simplu se hotărâse să-și reorganizeze finanțele. Însă îmi vine greu să cred că cineva își reorganizează finanțele și transferă aproape o sută de mii de franci dimineața, pentru ca după-amiaza să fie găsit ars de viu. Nu cred că acești bani au ajuns în vreun fond misterios. În ziua de azi, nimic nu mă poate convinge că banii aceia n-au încăput pe mâinile lui Jaco Corbera și ale Irenei Sabino. Cel puțin inițial, fiindcă mă îndoiesc că, mai târziu, ea a mai văzut vreo centimă. Jaco a dispărut cu banii. Pentru totdeauna.

- Atunci, ce s-a întâmplat cu ea?

- Acesta e un alt aspect care mă face să mă gândesc că Jaco i-a păcălit pe Roures și pe Irene

Sabino. La scurt timp după moartea lui Marlasca, Roures s-a lăsat de afacerea cu lumea de dincolo și a deschis o prăvălie cu articole de magie pe strada Princesa. Din câte știu, e tot acolo. Irene Sabino a lucrat încă doi ani de zile în cabarete și localuri de o calitate din ce în ce mai proastă. Ultimul lucru pe care l-am auzit despre ea este că se prostitua în cartierul Raval și că trăia în sărăcie. Evident, nu s-a ales cu nimic din banii ăia. Cum nu s-a ales nici Roures.

- Și Jaco?

- Cel mai sigur e că a părăsit țara sub un nume fals și că se află pe undeva, trăind confortabil din rentă.

Adevărurile că toate acestea, departe de a-mi lămuri câte ceva, îmi puneau și mai multe semne de întrebare. Probabil că Salvador mi-a citit privirea necăjită și mi-a oferit un zâmbet compătimitor.

- Valera și prietenii săi de la Primărie au reușit ca în presă să apară povestea unui accident. A rezolvat chestiunea printr-o înmormântare fastuoasă, ca să nu tulbure apele în afacerile biroului, care în bună măsură erau afacerile Primăriei și ale deputaților, și să se treacă cu vederea comportamentul ciudat al domnului Marlasca din ultimele sale douăsprezece luni de viață, de când și-a părăsit soția și asociații și a hotărât să cumpere o casă în ruine într-o parte a orașului unde nu pusese piciorul său bine încălțat toată viața lui, pentru a se dedica scrisului, după cum afirma fostul său asociat.

- A zis Valera ce voia să scrie Marlasca?

- O carte de poezii sau așa ceva.

- Și dumneavoastră l-ați crezut?

- Am văzut lucruri tare ciudate în munca mea, prietene, dar avocați bogați care să lase totul pentru a se retrage să scrie sonete nu fac parte din repertoriu.

- Și atunci?

- Atunci, normal ar fi fost să uit povestea și să fac cum mi se spunea.

- Dar nu s-a întâmplat așa.

- Nu. Și nu fiindcă aș fi erou sau imbecil. Am făcut-o pentru că, de câte ori o vedeam pe biata femeie, pe văduva lui Marlasca, mi se răscoleau mațele și nu mă mai puteam privi în oglindă fără să fac ceea ce se presupune că eram plătit să fac.

Arătă spre decorul sărăcăcios și rece care îi slujea drept cămin și râse.

- Credeți-mă că, dacă aș fi știut ce va urma, aș fi preferat să fiu un laș și să nu mișc în front. Nu pot spune că n-am fost prevenit la Poliție. Avocatul fiind mort și îngropat, era cazul să ne apucăm de alte treburi și să ne canalizăm eforturile spre urmărirea unor anarhiști morți de foame și a unor învățători cu idei suspecte.

- Ați spus îngropat... Unde-i îngropat Diego Marlasca?

- Cred că în cavoul familiei din cimitirul Sant Gervasi, nu foarte departe de casa unde locuiește văduva. Pot să vă întreb de ce vă interesează povestea asta? Dar să nu-mi spuneți că vi s-a deșteptat curiozitatea numai fiindcă locuiți în casa cu turn.

- E greu de explicat.

- Dacă vreți un sfat prietenesc, uitați-vă la mine și învățați-vă minte. Lăsați-o baltă.

- Aș vrea eu. E însă o problemă: nu cred că povestea mă va lăsa baltă pe mine.

Salvador mă privi lung și clătină din cap afirmativ. Luă o hârtie și notă un număr.

- Acesta e telefonul vecinilor de dedesubt. Sunt oameni cumsecade și singurii care au telefon pe toată scara. Aici mă puteți găsi sau puteți lăsa un mesaj. Întrebați de Emilio. Dacă aveți nevoie de ajutor, nu ezitați să mă sunați. Și umblați cu băgare de seamă. Jaco a dispărut din peisaj de mulți ani, dar încă mai există oameni pe care nu-i interesează să fie răscolită povestea asta. O sută de mii de franci sunt bani mulți.

Am acceptat numărul și l-am vârat în buzunar.

- Vă mulțumesc.

- Nu aveți pentru ce. Oricum, ce mai pot să-mi facă de-acum?

- Aveți cumva o fotografie de-a lui Diego Marlasca?

N-am găsit nici măcar una în toată casa.

- Păi, nu știu... Cred că ar trebui să am una. Lăsați-mă să mă uit.

Salvador se îndreaptă spre un birou din colțul încăperii și scoase o cutie de metal ticsită cu hârtii.

- Încă mai păstrez chestii legate de cazul ăsta... Vedeți că nici cu trecerea anilor nu mă învăț minte.

A, uitați. Fotografia asta mi-a dat-o văduva.

Îmi întinse un vechi portret de studio, în care apărea un bărbat înalt și arătos, de vreo patruzeci și ceva de ani, zâmbind spre aparat pe un fundal de catifea. M-am pierdut în acea privire limpede, întrebându-mă cum era posibil ca îndărătul ei să se ascundă universul tenebros pe care-l întâlnisem în paginile poemului *Lux Aeterna*.

- Pot să o păstrez? Salvador șovăi.

- Cred că da. Dar să n-o pierdeți.

- Vă promit să v-o înapoiez.

- Promiteți-mi că o să aveți grijă și o să fiu mai liniștit. Și că, dacă nu aveți grijă și vă băgați în încurcături, o să mă sunați.

I-am întins mâna și el mi-a strâns-o.

- Promit.

Soarele începea să apună când l-am lăsat pe Ricardo Salvador în mansarda lui rece și m-am întors în piața Real, care era scaldată într-o lumină prăfoasă ce zugrăvea în roșu siluetele trecătorilor și ale străinilor. Am pornit la drum și am sfârșit prin a mă refugia în singurul loc din tot orașul unde m-am simțit mereu bine primit și ocrotit. Când am ajuns în strada Santa Ana, librăria "Sempere și Fiii" era pe punctul de a închide. Amurgul se târa peste oraș și o breșă de azur și purpură se deschisese în cer. M-am oprit în fața vitrinei și am văzut cum Sempere-fiul tocmai însoțise un client care acum își lua rămas-bun. Când m-a zărit, a zâmbit și m-a salutat cu acea timiditate care părea mai mult decență decât altceva.

- Tocmai la dumneavoastră mă gândeam, domnule Martin.

E totul bine?

- Cum nu se poate mai bine.

- Vi se citește pe chip. Haideți, intrați, o să pregătim un pic de cafea.

Mi-a deschis ușa prăvăliei și mi-a făcut loc să trec. Am intrat în librărie și am respirat acel parfum de hârtie și magie pe care, în mod inexplicabil, nimănui nu i-a trecut prin minte să-l îmbutelieze. Sempere-fiul îmi făcu semn să-l urmez până în spatele prăvăliei, unde se apucă să pregătească o cafetieră.

- Tatăl dumitale ce mai face? Cum se simte? Arăta cam moale când l-am văzut deunăzi.

Sempere-fiul încuviință, ca și când mi-ar fi mulțumit pentru întrebare. Mi-am dat seama că probabil nu avea pe nimeni cu care să stea de vorbă despre acest subiect.

- A avut și vremuri mai bune, la drept vorbind. Doctorul spune că trebuie să fie atent cu angina pectorală, însă el insistă să muncească mai mult ca înainte. Uneori trebuie să mă sfădesc cu el, dar pesemne crede că, dacă lasă librăria pe mâna mea, afacerea se duce de râpă. Azi-dimineață, când m-am trezit, i-am zis să binevoiască să rămână în pat și să nu coboare la lucru toată ziua. Vă vine să credeți că, după trei minute, am dat peste el în sufragerie, punându-și pantofii?

- E un om cu idei ferme, am convenit eu.

- E încăpățânat ca un catâr, replică Sempere-fiul. Noroc că acum avem niscaiva ajutor, că de nu...

Mi-am scos la iveală expresia mea de surpriză și inocență, foarte serviabilă și relaxată.

- Fata, mă lămuri Sempere-fiul. Isabella, cea care vă ajută. De aceea mă gândeam eu la dumneavoastră. Sper că nu vă supărați dacă își petrece câteva ceasuri aici. Adevărul e că, la cum merg lucrurile, ajutorul e binevenit - dar dacă aveți ceva împotriva...

Mi-am reprimat un zâmbet pentru felul în care a savurat cei doi de "I" din numele Isabella.

- Bine, câtă vreme e ceva temporar. La drept vorbind, Isabella e o fată cumsecade. Inteligentă și muncitoare, am zis eu. De toată încrederea. Ne împăcăm de minune.

- Dar ea spune că sunteți un despot.

- Ea spune?

- De fapt, are o poreclă pentru dumneavoastră: *mister Hyde*.

- E un îngerăș. N-o lua în seamă. Doar știi cum sunt femeile.

- Da, știu, replică Sempere-fiul pe un ton care lăsa să se înțeleagă că știe multe lucruri, însă despre acesta nu avea nici cea mai vagă idee.

- Isabella îți spune asta despre mine, dar să nu crezi că mie nu-mi spune diverse chestii despre dumneata, i-am aruncat eu.

Am văzut cum ceva i se răscolea pe chip. Mi-am lăsat cuvintele să-i roadă încetișor straturile armurii. Îmi întinse o ceașcă de cafea cu un zâmbet îndatoritor și reveni la subiect printr-o stratagemă care nu și-ar fi avut locul nici într-o operetă de doi bani.

- Ei, ce să spună despre mine, zise el cu glas stins. L-am lăsat să-și mistuie incertitudinea câteva clipe.

- Dorești să afli? am întrebat ca din întâmplare, ascunzându-mi zâmbetul după ceașcă.

Sempere-fiul ridică din umeri.

- Spune că ești un om cumsecade și generos, că lumea nu te înțelege fiindcă ești un pic timid și oamenii nu văd dincolo de, citez textual, o prezență de june prim și o personalitate fascinantă.

Sempere-fiul înghiți în sec și mă privi uluit.

- N-o să te mint, prietene Sempere. Uite, de fapt mă bucur că ai deschis subiectul, fiindcă, la drept vorbind, de mai multe zile voiam să stau de vorbă despre asta cu dumneata și nu știam cum.

- Să stăm de vorbă despre ce?

Mi-am coborât glasul și l-am privit țintă în ochi.

- Fie vorba între noi, Isabella vrea să lucreze aici fiindcă te admiră - și mă tem că e îndrăgostită în secret de dumneata.

Sempere mă privea aproape năucit.

- Dar să știi că e o dragoste curată. Atenție. Spirituală.

Ca de eroină din Dickens, ca să ne înțelegem. Nici vorbă de frivolități sau copilării. Isabella, deși tânără, e o femeie în toată firea. Vei fi observat și dumneata, cu siguranță...

- Acum că-mi spuneți...

- Și nu vorbesc numai de înfățișarea ei, o ramă de o rafinată alcătuire, ci de acel tablou de bunătate și frumusețe interioară pe care îl poartă înăuntru, așteptând momentul oportun să iasă la suprafață și să-l facă pe cine știe care norocos bărbatul cel mai fericit din lume.

Sempere nu știa unde să se ascundă.

- Pe lângă asta, are talente neștiute. Vorbește limbi străine. Cântă la pian îngerește. Are o minte bună la socotit mai ceva ca Isaac Newton. Și, pe deasupra, gătește grozav. Uită-te la mine. Am pus câteva kilograme de când lucrează pentru mine. Delicii mai ceva decât la "Tour d'Argent" ... Să nu-mi spui că nu ți-ai dat seama. "

- Ei bine, n-a pomenit că ar găti".

- Vorbesc de dragostea la prima vedere.

- Păi, adevărul e că...

- Știi ce se întâmplă? Fata, în sufletul ei, chiar dacă își dă aerele acelea de mică fiară neîmblânzită, e blândă și timidă până în pragul patologicului. E din vina călugărițelor, care le prostesc pe fete cu atâtea povești despre iad și cu lecții de cusut. Trăiască școala liberă.

- Păi, eu aş fi jurat că mă lua aproape de prost, mă asigură Sempere.

- Asta-i. Dovada irefutabilă. Prietene Sempere, când o femeie te tratează ca pe un prost, înseamnă că i se ascut gonadele.

- Sunteți sigur?

- Mai ceva decât de fiabilitatea Băncii Spaniei. Ascultă-mă pe mine, fiindcă mă pricep puțin la treburile astea.

- Așa zice și tata. Și ce să fac?

- Mă rog, depinde. Dumitale îți place fata?

- Dacă-mi place? Nu-mi dau seama. Cum îți dai seama dacă...?

- E foarte simplu. Te uiți la ea cu coada ochiului și-ți vine parcă s-o muști?

- S-o mușc?

- De pildă, de fund.

- Domnule Martin...

- Nu fi pudic cu mine, că suntem între bărbați și se știe că noi, bărbații, suntem veriga lipsă între pirat și porc, îți place sau nu?

- Ei bine, Isabella e o fată drăguță.

- Și mai cum?

- Inteligentă. Simpatică. Muncitoare.

- Continuă.

- Și o bună creștină, cred. Nu că eu aş fi un mare practicant, dar...

- Nici vorbă. Isabella e mai bisericoadă decât cutia milelor.

De vină sunt călugărițele, cum ți-am mai zis.

- Dar, la drept vorbind, nu mi-a trecut prin cap s-o mușc.

- Nu ți-a trecut până când am pomenit eu.

- Trebuie să vă spun că mi se pare o lipsă de respect să vorbiți așa despre ea, sau despre oricine, și ar trebui să vă fie rușine... protestă Sempere-fiul.

- *Mea culpa*, am intonat eu ridicând mâinile în semn de capitulare. Dar n-are importanță, fiindcă fiecare își manifestă devoțiunea în felul său. Eu sunt o ființă frivolă și superficială și de aici se trage abordarea mea canină, însă dumneata, cu acea *aurea gravitas*, ești un om cu simțăminte mistice și profunde. Ceea ce contează este că fata te adoră și că sentimentul e reciproc.

- Ei bine...

- Nu-i nici bine, nici rău. Lucrurile sunt cum sunt, Sempere.

Dumneata ești un om respectabil și responsabil. Dacă aş fi eu, ce să-ți povestesc... Dar dumneata nu ești omul care să se joace cu sentimentele nobile și pure ale unei femei în floarea vârstei. Greșesc?

-... presupun că nu.

- Atunci, gata.

- Ce?

- Nu-i clar?

- Nu.

- E momentul să-i faci curte.

- Poftim?

- Să o curtezi sau, în limbaj științific, să-i depeni vorbe dulci. Uite, Sempere, din cine știe ce motiv ciudat, veacuri de pretinsă civilizație ne-au condus la o situație în care nu te poți combina cu femeile pe la colțuri ori să le ceri în căsătorie așa, nitam-nisam. Mai întâi trebuie să le faci curte.

- În căsătorie? Ați înnebunit?

- Ceea ce vreau să spun este că, poate, iar ideea îți aparține, deși încă nu ți-ai dat seama, azi, mâine sau poimâine, după ce o să-ți treacă tremuriciul și n-o să mai pară că-ți curg balele, când Isabella își termină programul la librărie o inviți să luați masa într-un loc plăcut și vă dați seama dintr-o dată că sunteți făcuți unul pentru celălalt. Să zicem la "Els Quatre Gats", unde, cum sunt calici, pun lumina slab ca să facă economie la curent, iar asta ajută întotdeauna în asemenea cazuri. Ceri pentru fată o porție de brânză de vaci cu o lingură zdravănă de miere, fiindcă asta deschide apetitul, iar apoi, ca din senin, îi dai să tragă vreo două duște din tămâioasa aceea care neapărat ți se urcă la cap și, în timp ce îi pui o mână pe genunchi, mi-o amețești cu vorbăria aia pe care o ții ascunsă atât de bine, pușlama ce-mi ești.

- Dar eu nu știu nimic despre ea, nici ce-o interesează, nici...

- O interesează aceleași lucruri ca pe dumneata. O interesează cărțile, literatura, mirosul acestor comori pe care le ai aici și promisiunea unor povești de dragoste și aventuri din romanele ieftine. O interesează să-și alunge singurătatea și să nu-și piardă vremea dându-și seama că, în lumea asta ticăloasă, nici un lucru nu valorează o lețcaie dacă n-avem pe cineva cu care să-l împărțim. De-acum știi esențialul. Restul îl vei deprinde și-l vei savura pe parcurs.

Sempere căzu pe gânduri, plimbându-și privirea între ceașca lui de cafea, neatinsă, și mine, care îmi mențineam, cu chiu, cu vai, zâmbetul de vânzător de titluri la Bursă.

- Nu știu dacă să vă mulțumesc sau să vă denunț la poliție, zise în cele din urmă.

Chiar atunci s-au auzit pașii greoi ai lui Sempere-tatăl în librărie. Câteva secunde mai târziu, își vâră capul în spatele prăvăliei și se uita la noi cu sprânceana încruntată.

- Ce se petrece? Prăvălia e lăsată de izbeliște, iar aici se trăncănește ca și cum ar fi vreo sărbătoare mare. Dacă intră vreun client? Sau vreun hoțoman ce are de gând s-o șteargă cu marfa?

Sempere-fiul oftă, dându-și ochii peste cap.

- Nu vă temeți, domnule Sempere, căci cărțile sunt singurul lucru din lumea asta care nu se fură, i-am zis făcându-i cu ochiul.

Un zâmbet complice îi luminează chipul. Sempere-fiul profită de moment ca să-mi scape din gheare și să se furișeze spre librărie. Taică-său se așeză lângă mine și adulmecă ceașca de cafea de care fiul lui nici măcar nu se atinsese.

- Ce spune medicul despre efectul cafeinei asupra inimii? am întrebat.

- Ăla nu știe nici să-și găsească buclele cu atlasul de anatomie în mână. Ce-ar putea ști despre inimă?

- Mai multe decât dumneavoastră, în mod sigur, i-am replicat eu luându-i ceașca.

- Dar sunt foc și pară de supărare.

- Ba sunteți foc de încăpățânat. Vă rog să urcați în casă și să vă băgați în pat.

- În pat nu merită să stai decât atunci când ești tânăr și ai o companie plăcută.

- Dacă vrei companie, vă găsesc eu, dar nu cred că vă bucurați de conjunctura cardiacă adecvată.

- Martin, la vârsta mea, erotica se reduce la adulmecatul unei creme de zahăr ars și la privit gâtul văduvelor. Ce mă preocupă acum e moștenitorul. Vreun progres în acest sens?

- Ne aflăm în faza îngrășământului și a semănatului.

Rămâne de văzut dacă timpul ține cu noi și dacă vom avea și ceva de recoltat. În două, trei zile o să vă pot oferi o estimare, cu o precizie de circa șaiszeci, șaptezeci la sută.

Sempere zâmbi, mulțumit.

- A fost o lovitură de maestru să mi-o trimiți pe Isabella ca s-o angajez aici, zise el. Dar nu ți se pare un pic cam tânără pentru fecioru-meu?

- Cel care mi se pare un pic necopt este el, dacă e să fiu sincer. Ori se dezmeticește, ori Isabella îl mănâncă de viu în doi timpi și trei mișcări. Noroc că e dintr-un aluat bun, fiindcă altminteri...

- Cum aș putea să-ți mulțumesc?

- Urcând în casă și băgându-vă în pat. Dacă aveți nevoie de o companie picantă, luați *Fortunata* și *Jacinta*.

- Ai dreptate. Don Benito nu greșește niciodată.

- Nici dacă și-ar propune. Haideți, în pătuț!

Sempere se ridică. Îi venea greu să se miște și respira anevoie, cu un horcăit care-ți făcea părul măciucă. L-am luat de braț ca să-l ajut și mi-am dat seama că avea pielea rece.

- Nu te speria, Martin. E metabolismul meu, care-i un pic cam lent.

- Astăzi pare să aibă ritmul din *Război* și pace.

- Dacă moțâi un pic, sunt ca nou.

Am hotărât să-l însoțesc până în apartamentul în care locuiau, tată și fiu, exact deasupra librăriei, și să mă asigur că se vâără sub pătură. Ne-a luat un sfert de oră ca să urcăm treptele. Pe drum, ne-am întâlnit cu un vecin, un afabil profesor de liceu pe nume don Anacleto, care predă limbă și literatură la colegiul iezuit "Casp" și se întorcea acasă.

- Cum se prezintă astăzi viața, prietene Sempere?

- Abruptă, don Anacleto.

Cu ajutorul profesorului, am izbutit să ajung la primul etaj, cu Sempere practic atârându-mi de gât.

- Cu îngăduința domniilor voastre, eu mă retrag să mă odihnesc după o zi lungă de luptă cu haita aia de primare pe care le am ca elevi, anunță profesorul. Vă spun eu, țara asta se va dezintegra în cursul unei generații. Ca șobolanii au să se belească unii pe alții.

Sempere făcu un gest care îmi dădea de înțeles să nu-l iau în seamă prea mult pe don Anacleto.

- Un om de ispravă, murmură el, dar face din țanțar armăsar.

Când am intrat în apartament, m-a năpădit amintirea acelei dimineți de demult, când am ajuns acolo plin de sânge, cu un exemplar din *Marile speranțe* în mână, iar Sempere m-a urcat în brațe

până în casă la el și mi-a oferit o ceașcă de ciocolată caldă, pe care am băut-o în timp ce așteptam doctorul, și el îmi șoptea vorbe liniștitoare și îmi ștergea sângele de pe trup cu un prosop cald și cu o delicatete pe care nimeni nu mi-o mai arătase înainte vreme. Pe atunci, Sempere era un bărbat puternic, care mi se părea un uriaș, în toate sensurile, și fără de care nu cred că aş fi supraviețuit acelor ani nenorociți. Mai nimic nu rămăsese din puterea aceea când l-am ținut în brațe ca să-l ajut să se culce și l-am acoperit cu două pături. M-am așezat lângă el și i-am luat mâna, neștiind ce să spun.

- Auzi, decât să ne apucăm amândoi de plâns cu lacrimi fierbinți, mai degrabă pleci, zise el.

- Îngrijiți-vă, mă auziți?

- Cu tamponașe de vată, nu te teme.

Am încuviințat și m-am îndreptat spre ieșire.

- Martin!

M-am întors, în cadrul ușii. Sempere mă contempla cu aceeași îngrijorare cu care mă privise în dimineața aceea când îmi pierdusem câțiva dinți și o bună parte din inocență. Am plecat înainte să mă întrebe ce se întâmplă cu mine.

Unul dintre primele procedee proprii scriitorului profesionist pe care Isabella le învățase de la mine era arta și practica *tergiversării*. Orice veteran din tagma noastră știe că orice ocupație, de la ascuțirea creionului la visatul cu ochii deschiși, are prioritate față de actul de a te așeza la masă și de a-ți stoarce creierii. Isabella își însușise prin osmoză această lecție fundamentală și, când am ajuns acasă, în loc să o găsesc la masa ei de scris, am surprins-o la bucătărie, aplicând ultimele retușuri unei cine care mirosea și arăta ca și cum elaborarea ei durase mai multe ceasuri.

- Sărbătorim ceva? am întrebat.

- Cu figura pe care o aveți, nu cred.

- A ce miroase?

- A rață glazurată cu pere la cuptor și sos de ciocolată.

Am găsit rețeta într-una din cărțile dumneavoastră de bucate.

- Eu n-am cărți de bucate.

Isabella se ridică și aduse un volum legat în piele pe care-l depuse pe masă. Titlul era: *Cele mai bune 101 rețete din bucătăria franceză* de Michel Aragon.

- Așa credeți dumneavoastră. Pe rândul al doilea de pe rafturile bibliotecii am găsit de toate, inclusiv un manual de igienă matrimonială al doctorului Perez-Aguado, cu niște ilustrații dintre cele mai sugestive și cu fraze de tipul: "Femeia, prin hotărâre divină, nu cunoaște dorința trupească, iar realizarea ei spirituală și sentimentală se sublimază în exercițiul natural al maternității și în treburile casnice". Aveți aici minele regelui Solomon.

- Și se poate ști ce căutai tu pe rândul al doilea al rafturilor?

- Inspirație. Ceea ce am și găsit.

- Dar de tip culinar. Noi ne-am înțeles că o să scrii în fiecare zi, cu sau fără inspirație.

- M-am împotmolit. Iar vina vă aparține, fiindcă m-ați angajat în mai multe locuri și m-ați amestecat în intrigile dumneavoastră amoroase cu imaculatul Sempere-fiul.

- Ți se pare normal să-ți bați joc de bărbatul care-i îndrăgostit de tine la nebunie?

- Ce?

- Cum ai auzit. Sempere-fiul mi-a mărturisit că i-ai furat somnul. Literalmente. Nu doar me, nu mănâncă, nu bea, nici să urineze nu mai poate sârmanul de atâta gândit la tine toată ziua.

- Delirați.

- Cel care delirează e bietul Sempere. Ar fi trebuit să-l vezi. Era cât pe ce să-l împușc, ca să-l scap de durerea și de nenorocirea care-l zbuciumă.

- Dar nici măcar nu mă bagă în seamă, protestă Isabella.

- Fiindcă nu știe cum să-și deschidă inima și să găsească vorbele prin care să-și exprime sentimentele. Noi, bărbații, așa suntem. Neciopliți și primitivi.

- Bine că a știut să-și găsească vorbele ca să mă muștruluiască fiindcă am greșit când am aranjat colecția *Episoadelor Naționale*. Ce-i mai merge melița!

- Nu-i același lucru. Una sunt formalitățile administrative și alta e limbajul pasiunii.

- Prostii.

- Nu-i nimic prostesc în dragoste, stimata mea ajutoare.

Și, schimbând subiectul, luăm cina, sau nu?

Isabella aranjase o masă potrivită cu festinul pe care îl gătise. Rânduise un arsenal de farfurii, tacâmuri și cupe pe care nu-l mai văzusem niciodată.

- Nu știu cum de, având aceste odoare, nu le folosiți.

Totul era în casete, în camera de lângă chiuvetă, zise Isabella. Numai de la un bărbat te puteai aștepta la una ca asta.

Am ridicat unul dintre cuțite și l-am contemplat în lumina lumânărilor aranjate de Isabella. Am înțeles că acelea erau obiectele casnice ale lui Diego Marlasca și am simțit cum îmi piere complet pofta de mâncare.

- S-a întâmplat ceva? întrebă Isabella.

Am clătinat din cap că nu. Ajutoarea mea umplu două farfurii și stătu să mă privească, în expectativă. Am luat prima înghițitură și am zâmbit, încuviințând.

- Foarte bun, am zis.

- Un pic cam greu de mestecat, cred. Rețeta spunea că trebuie s-o frig la foc mic nu știu cât timp, însă, la mașina de gătit pe care-o aveți, focul e ori inexistent, ori arde mâncarea, fără cale de mijloc.

- E bun, am repetat eu mâncând fără poftă.

Isabella mă tot privea cu coada ochiului. Am continuat să cinăm în tăcere, având drept singură companie clinchetul tacâmurilor și al farfuriilor.

- Vorbeați serios în treaba cu Sempere-fiul?

Am clătinat din cap afirmativ, fără să-mi ridic ochii din farfurie.

- Și ce v-a mai spus despre mine?

- Mi-a spus că ai o frumusețe clasică, că ești inteligentă, intens feminină, fiindcă așa e el, demodat, și că simte că există o conexiune spirituală între voi doi.

Isabella mă țintui cu o privire ucigătoare.

- Jurați-mi că nu ați născocit toate astea, zise ea. Mi-am pus mâna dreaptă pe cartea de rețete și am ridicat-o pe stânga.

- Jur pe Cele mai bune 101 rețete din bucătăria franceză, am declarat eu.

- Se jură cu cealaltă mână.

Am schimbat mâna și am repetat gestul, cu o expresie solemnă. Isabella pufni.

- Și ce să fac?

- Nu știu. Ce fac îndrăgostiții? Merg la plimbare, dansează...

- Dar eu nu sunt îndrăgostită de domnul acela.

Am continuat să degust rața glazurată, neluându-i în seamă privirea insistentă. Imediat, Isabella lovi cu palma în masă.

- Vă rog să vă uitați la mine. Toate astea sunt din vina dumneavoastră.

Am lăsat tacâmurile agale, m-am șters cu șervețelul și am privit-o.

- Ce să fac? întrebă din nou Isabella.

- Depinde. Ți place de Sempere, sau nu?

Un nor de îndoială îi trecu peste chip.

- Nu știu. În primul rând, e un pic mai mare decât mine.

- E practic de vârsta mea, am precizat eu. Cel mult, cu unul, doi ani mai mare. Poate trei.

- Sau patru sau cinci.

Am oftat.

- E în floarea vieții. Parcă ne-am înțeles că îți plac bărbații ceva mai coți.

- Nu râdeți.

- Isabella, cine sunt eu ca să-ți spun ție ce trebuie să faci...

- Asta chiar că-i bună.

- Lasă-mă să termin. Vreau să spun că asta-i o treabă între tine și Sempere-fiul. Dacă îmi ceri sfatul, ți-aș spune să-i oferi o șansă. Nimic mai mult. Dacă într-una din zilele astea se hotărăște să facă el primul pas și te invită, să presupunem, la masă, tu acceptă invitația. Poate că o să începeți să stați de vorbă, o să vă cunoașteți mai bine și o să deveniți până la urmă prieteni buni, sau poate că nu. Însă eu cred că Sempere e un om de ispravă, interesul lui față de tine e autentic și aș îndrăzni să spun că, dacă te gândești puțin, în fond și tu simți ceva pentru el.

- Sunteți plin de ciudățenii.

- Dar Sempere nu-i. Și cred că ar fi meschin să nu respecti admirația și afecțiunea pe care le simte pentru tine. Iar tu nu ești meschină.

- Țsta-i șantaj sentimental.

- Nu, asta-i viața.

Isabella mă fulgeră cu privirea. I-am zâmbit.

- Cel puțin vă rog să terminați cina, ordonă ea.

Mi-am golit farfuria, am șters-o cu pâine și am lăsat să-mi scape un oftat de satisfacție.

- Ce avem la desert?

După cină, am lăsat-o pe Isabella căzută pe gânduri, să-și macereze îndoielile și neliniștile în sala de lectură, și am urcat în camera de lucru din turn. Am scos fotografia lui Diego Marlasca pe care mi-o împrumutase Salvador și am lăsat-o lângă lampa de citit. În continuare, am aruncat o privire spre mica citadelă de blocnotesuri, adnotări și foi de hârtie pe care le adunasem treptat pentru patron. Cu răceala tacâmurilor lui Diego Marlasca rămasă în mâini, nu mi-a venit greu să mi-l închipui așezat acolo, contemplând aceeași privesc de dincolo de acoperișurile cartierului Ribera. Am luat una din paginile mele la întâmplare și am început să citesc. Recunoșteam cuvintele și frazele fiindcă le compusesem eu, însă spiritul involburat care le alimenta mi se părea mai îndepărtat ca niciodată. Am lăsat hârtia să cadă pe dușumea și mi-am ridicat privirea, ca să-mi întâlnesc reflexul în geamul ferestrei: un străin pe fundalul tenebrelor albastre în care era îngropat orașul. Am știut că nu voi putea lucra în acea noapte, că voi fi incapabil să însăilez măcar un paragraf pentru patron. Am stins lumina de pe birou și am rămas așezat în semiîntuneric, ascultând cum vântul zgârie pe la ferestre și imaginându-mi-i pe Diego Marlasca în flăcări, prăbușindu-se în apele bazinului, în timp ce ultimele

bule de aer i se desprindeau de pe buze și lichidul înghețat îi inunda plămâni.

M-am trezit în zori, cu trupul îndurerat și înțepenit, în fotoliul din camera de lucru. M-am ridicat și am ascultat cum trosnesc două, trei angrenaje ale anatomiei mele. M-am târât până la fereastră și am deschis-o larg. Terasile de pe acoperișurile orașului vechi luceau de promoroacă și un cer purpuriu se încheaga deasupra Barcelonei. În sunetul clopotelor de la Santa Maria del Mar, un nor de aripi negre își luă zborul dintr-o porumbărie. Un vânt rece și tăios aduse mirosul cheiurilor și funinginea emanată de coșurile de fum din cartier.

Am coborât în apartament și m-am dus la bucătărie să pregătesc cafeaua. Am aruncat o privire în cămară și am rămas uluit. De când o aveam în casă pe Isabella, această cămară semăna cu magazinul "Quilez", de pe Rambla de Catalunya. Din sumedenia de bucate exotice importate de la magazinul tatălui Isabellei, am găsit o cutie de tablă cu biscuiți englezești înveliți în ciocolată și am hotărât să-i încerc. O jumătate de oră mai târziu, odată ce venele au început să-mi pompeze zahăr și cafeină, creierul mi s-a pus în funcțiune și mi-a venit ideea genială de a-mi începe ziua complicându-mi existența ceva mai mult, dacă mai era posibil. De cum aveam să se deschidă magazinele, urma să vizitez prăvălia de articole de magie și prestidigitație din strada Princesa.

- Cum de sunteți treaz la ora asta?

Vocea conștiinței mele, Isabella, mă observa din prag.

- Mănânc biscuiți.

Isabella se așeză la masă și își turnă o ceașcă de cafea.

Arăta de parcă nu închisese un ochi toată noaptea.

- Tata zice că asta-i marca preferată a reginei-mamă.

- Nu-i de mirare că arată așa bine.

Isabella luă un biscuit și ronțai din el cu un aer absent.

- Te-ai gândit la ce-o să faci? Referitor la Sempere, vreau să spun...

Isabella îmi azvârli o privire otrăvită.

- Și dumneavoastră ce-o să faceți astăzi? Nimic bun, în mod sigur.

- Vreo două comisioane.

- Mda.

- Mda, da? Sau ba?

Isabella își lăsă ceașca pe masă și se întoarse spre mine cu aerul ei de interogatoriu sumar.

- De ce nu vorbiți niciodată despre ce puneți la cale cu tipul ăla, cu patronul?

- Printre altele, pentru binele tău.

- Pentru binele meu. Sigur. Proasta de mine. Apropo, am uitat să vă spun că ieri a trecut pe aici prietenul dumneavoastră, inspectorul.

- Grandes? Era singur?

- Nu. Era însoțit de doi bătauși mari cât niște dulapuri, cu fețe de baset.

Ideea cu Marcos și Castelo la ușa mea îmi produse un nod în stomac.

- Și ce voia Grandes?

- N-a zis.

- Atunci, ce-a zis?
- M-a întrebat cine sunt eu.
- Și ce i-ai spus?
- Că sunt amanta dumneavoastră.
- Foarte frumos.
- Păi, pe unul dintre mătăhăloși a părut să-l distreze tare mult.

Isabella mai luă un biscuit și îl devoră din două mușcăături.

Sesiză că o priveam cu coada ochiului și încetă imediat să mai mestece.

- Ce-am mai zis? întrebă ea proiectând un nor de firimituri de biscuit.

Un deget de lumină cețoasă cădea din pătura de nori, aprinzând vopseaua roșie de pe fațada magazinului cu articole de magie din strada Princesa. Stabilimentul se găsea îndărătul unei marchize din lemn lucrat. Geamurile ușii abia insinuau contururile unui interior întunecat, îmbrăcat în draperii de catifea neagră ce acopereau vitrine cu măști și mașinării de un prost gust victorian, cărți de joc truate și pumnale în cumpănă, cărți de magie și clondire de cristal șlefuit conținând un curcubeu de lichide etichetate în limba latină și îmbuteliat probabil la Albacete. Clopoțelul de la intrare îmi anunță prezența. În fund era o tejghea goală. Am așteptat câteva secunde, examinând colecția de curiozități din prăvălie. Tocmai îmi căutam chipul într-o oglindă în care se reflecta tot magazinul mai puțin eu, când am zărit cu coada ochiului o figură mărunță ițindu-se de după perdeaua din spatele prăvăliei.

- Un truc interesant, nu-i așa? zise omulețul cu păr alb și privire pătrunzătoare.

Am încuviințat.

- Cum funcționează?

- Încă nu știu. Mi-a parvenit acum două zile de la un fabricant de oglinzi truate din Istanbul. Creatorul ei o numește inversiune de refracție.

- Ne amintește că nimic nu-i ceea ce pare, am remarcat eu.

- Mai puțin magia. Cu ce vă pot ajuta, domnul meu?

- Stau de vorbă cu domnul Damian Roures?

Omulețul clătină încet din cap afirmativ, fără să clipească.

Am băgat de seamă că avea buzele configurate într-o strâmbătură surâzătoare care, asemenea oglinzii sale, nu era ceea ce părea. Privirea îi era rece și bănuitoare.

- Mi-a fost recomandat magazinul dumneavoastră.

- Pot să vă întreb cine a fost atât de amabil?

- Ricardo Salvador.

Pretinsul zâmbet amabil i se șterse de pe față.

- Nu știam că mai trăiește. Nu l-am mai văzut de douăzeci și cinci de ani.

- Dar pe Irene Sabino?

Roures oftă, tăgăduind discret. Înconjură tejgheaua și se duse spre ușă. Atârnă cartonul cu "Închis" și încuie cu cheia.

- Cine sunteți?

- Mă numesc Martin. Încerc să lămuresc circumstanțele morții domnului Diego Marlasca, pe care am înțeles că îl cunoșteți.

- Din câte știu, au fost deja lămurite cu mulți ani în urmă. Domnul Marlasca s-a sinucis.

- Eu am înțeles altceva.

- Nu știu ce v-o fi povestit polițistul acela. Resentimentele afectează memoria, domnule... Martin. Salvador a mai încercat, la vremea lui, să vândă povestea unei conspirații despre care nu avea nici o

dovadă. Toată lumea știa că încălzește așternutul văduvei Marlasca și că pretinde să se erijeze în eroul situației. Cum era de așteptat, superiorii i-au băgat mințile-n cap și l-au dat afară din Poliție.

- El crede că, de fapt și de drept, s-a încercat să se ascundă adevărul.

Roures râse.

- Adevărul... nu mă faceți să râd. De fapt și de drept, s-a înăbușit scandalul. Cabinetul de avocați al lui Valera și Marlasca avea mâinile băgate în aproape toate oalele care fierb în orașul ăsta. Nimeni nu avea interesul să se ridice capacul unei povești ca aceea... Marlasca își abandonase poziția, serviciul și căsnicia ca să se închidă într-o casă și să facă Dumnezeu știe ce. Orice om cu o fărâmă de minte-n cap își putea imagina că nu se va termina bine.

- Asta nu v-a împiedicat pe dumneavoastră și pe asociatul Jaco să rentabilizați nebunia lui Marlasca, promițându-i posibilitatea de a intra în contact cu lumea de dincolo în ședințele dumneavoastră de spiritism...

- Nu i-am promis niciodată nimic. Acele ședințe erau un simplu divertisment. Toată lumea știa asta. Nu încercați să-mi puneți mortul în cârcă, fiindcă eu nu făceam decât să-mi câștig existența în mod cinstit.

- Și asociatul Jaco?

- Eu răspund pentru mine însumi. Ce făcea Jaco nu-i răspunderea mea.

- Așadar a făcut ceva.

- Ce vreți să vă spun? Că a plecat cu banii aceia despre care Salvador tot spunea că sunt într-un cont secret? Că l-a omorât pe Marlasca și ne-a păcălit pe toți?

- Și n-a fost așa?

Roures mă privi lung.

- Nu știu. Nu l-am mai văzut din ziua când a murit Marlasca. Le-am spus lui Salvador și celorlalți polițiști ce știam. N-am mințit niciodată. N-am mințit niciodată. Dacă Jaco a făcut ceva, n-am aflat niciodată și nici n-am obținut nimic.

- Ce-mi puteți spune despre Irene Sabino?

- Irene îl iubea pe Marlasca. Ea n-ar fi uneltit niciodată nimic care să-i facă vreun rău.

- Știți ce s-a întâmplat cu ea? Mai trăiește?

- Cred că da. Mi s-a spus că lucra într-o spălătorie din Raval. Irene era o femeie cumsecade. Prea cumsecade. Așa a și sfârșit. Ea credea în lucrurile alea. Credea din toată inima.

- Și Marlasca? Ce căuta în lumea aceea?

- Marlasca era implicat în ceva, să nu mă întrebați în ce anume. Ceva ce nici eu, nici Jaco nu i-am vândut și nici nu-i puteam vinde. Ceea ce știu este ce am auzit-o pe Irene spunând la un moment dat. Pe cât se pare, Marlasca întâlnește pe cineva, o persoană pe care eu nu o cunoșteam, și credeți-mă că eu cunoșteam și cunosc pe toată lumea din breaslă, care îi promisese că, dacă făcea ceva, nu știu ce anume, avea să și-l recupereze din morți pe feciorul lui, Ismael.

- Irene a zis cine era omul acela?

- Nu l-a văzut niciodată. Marlasca nu-i dădea voie să-l vadă. Dar ea știa că lui îi era frică.

- Frică de ce?

Roures plescăi din limbă.

- Marlasca credea că e blestemat.

- Fiți mai lămurit.

- V-am mai spus adineauri. Era bolnav. Era convins că ceva intrase în el.

- Ceva?

- Un spirit. Un vierme. N-am idee. Să știți, în meseria asta cunoști mulți oameni care nu-s tocmai întregi la minte. Li se întâmplă o tragedie personală, își pierd o amantă sau o avere și se duc pe copcă. Creierul e organul cel mai fragil din corpul omenesc. Domnul Marlasca nu era în toate mințile, iar asta o putea vedea oricine schimba două, trei vorbe cu el. De aceea a venit la mine.

- Și i-ați spus ce voia să audă.

- Nu. Eu i-am spus adevărul.

- Adevărul dumneavoastră?

- Singurul pe care-l știu. Mi s-a părut că omul acela era serios dezechilibrat și n-am vrut să profit de el. Chestiile astea nu se termină cu bine niciodată. În meseria asta există o limită peste care nu treci dacă știi până unde te poți întinde. Când vine cineva în căutare de distracție sau de niscaiva emoții, ori de mângâiere din lumea de dincolo, te ocupi de el și îl taxezi pentru serviciul prestat. Dar când vine cineva care e pe punctul să-și piardă mințile, îl trimiți acasă. Acesta e un spectacol ca oricare altul. Tu ai nevoie de spectatori, nu de niște iluminați.

- O etică exemplară. Așadar, ce i-ați spus lui Marlasca?

- I-am spus că toate alea erau niște păcăleli, niște basme. I-am spus că sunt un șarlatan, că îmi câștig existența organizând ședințe de spiritism pentru niște bieți nenorociți care și i-au pierdut pe cei dragi și au nevoie să creadă că iubiții, părinții și prietenii îi așteaptă pe lumea cealaltă. I-am spus că de partea cealaltă nu există nimic, doar un vid imens, și că lumea asta e tot ce avem. I-am spus să-și ia gândul de la spirite și să se întoarcă la familia lui.

- Și v-a crezut?

- Evident că nu. N-a mai venit la ședințe și a căutat ajutor în altă parte.

- Unde?

- Irene a crescut în colibele de pe plaja Bogatell și, cu toate că devenise faimoasă ca dansatoare și actriță în teatrele de pe Parallel, aparținea în continuare aceluși loc. Mi-a povestit că l-a dus pe Marlasca la o femeie căreia i se spune Vrajitoarea din Somorrostro, ca să-i ceară să-l ocrotească de acea persoană căreia Marlasca îi era îndatorat.

- A pomenit Irene numele acelei persoane?

- Dacă l-a pomenit, nu-mi aduc aminte. Tocmai v-am spus că n-au mai venit la ședințe.

- Andreas Corelli?

- N-am auzit niciodată de numele ăsta.

- Unde o pot găsi pe Irene Sabino?

- V-am spus deja tot ce știu, replică Roures exasperat.

- O ultimă întrebare și am plecat.

- Să vedem dacă e chiar așa.

- Vă aduceți aminte să-l fi auzit pe Marlasca pomenind vreodată de ceva numit *Lux Aeterna*?

Roures își încruntă sprâncenele, tăgăduind.

- Vă mulțumesc pentru ajutor.

- Nu aveți pentru ce. Și, dacă se poate, nu mai veniți pe aici.

Am clătinat din cap afirmativ și m-am îndreptat spre ieșire. Roures mă urmărea din ochi, bănuitor.

- Așteptați-mă strigă el înainte să trec pragul din spatele prăvăliei.

M-am întors. Omulețul mă privea, ezitând.

- Parcă îmi aduc aminte că *Lux Aeterna* era numele unui fel de cărțuție religioasă pe care l-am folosit la un moment dat în ședințele din apartamentul de pe strada Elisabeta. Făcea parte dintr-o colecție de cărțuții similare, probabil împrumutată de la biblioteca de șmecherii a societății "El Porvenir"^[8]. Nu știu dacă la asta vă referiți.

- Vă amintiți despre ce era vorba în ea?

- O cunoștea mai bine asociatul meu, Jaco, cel care conducea ședințele. Din câte îmi aduc aminte, *Lux Aeterna* era un poem despre moarte și despre cele șapte nume ale Fiului Dimineții, Purtătorul Luminii.

- Purtătorul Luminii? Roures zâmbi.

- Lucifer.

Odată ajuns în stradă, am pornit înapoi spre casă, întrebându-mă ce să fac. Mă apropiam de începutul străzii Montcada când l-am văzut. Inspectorul Victor Grandes, rezemat de zid, savura un trabuc și îmi zâmbea. M-a salutat cu mâna, iar eu am trecut strada spre el.

- Nu știam că sunteți interesat de magie, domnule Martin.

- Nici eu că mă urmăriți, domnule inspector.

- Nu vă urmăresc. Dar sunteți un om greu de găsit și am hotărât că, dacă nu vine muntele la mine, să mă duc eu la munte. Aveți cinci minute ca să bem ceva? Plătește Direcția Superioară a Poliției.

- În cazul ăsta... Azi n-aveți nici o însoțitoare?

- Marcos și Castelo au rămas la Direcție cu hârțogăria - dar dacă le spuneam că mă duc să mă întâlnesc cu dumneavoastră, sigur mă rugau să-i iau și pe ei.

Am coborât prin canionul de vechi palate medievale până la "El Xampanyet" și ne-am așezat la o masă din fund. Un ospătar înarmat cu o cârpă care puțea a leșie ne-a băgat în seamă și Grandes ceru două beri și o *tapa* de brânză din La Mancha. Când au sosit berile și gustarea, inspectorul îmi oferi farfuria, invitație pe care am declinat-o.

- Vă supărați? La ora asta eu mor de foame.

- Bon appetit, Grandes înghiți o bucățică de brânză și se linse pe buze cu ochii închiși.

- Nu vi s-a spus că am trecut ieri pe la dumneavoastră?

- Mi s-a transmis cu întârziere.

- E de înțeles. Auziți, ce mândrețe de fată! Cum o cheamă?

- Isabella.

- Ce neobrăzare, cum trăiesc unii! Vă invidiez. Câți ani are bombonica?

I-am aruncat o privire otrăvită. Inspectorul zâmbi satisfăcut.

- Mi-a șoptit o pasărea că în ultimul timp ați făcut-o pe detectivul. Nu vreți să ne lăsați nimic nouă, profesioniștilor?

- Cum o cheamă pe pasărea dumneavoastră?

- E mai degrabă un păsăroi. Unul dintre superiorii mei e prieten apropiat cu avocatul Valera.

- Sunteți și dumneavoastră pe statul lor de plată?

- Încă nu, prietene. Doar mă știți. Sunt de școală veche.

Onoarea și toate celelalte porcării.

- Păcat.

- Și spuneți-mi, ce mai face bietul Ricardo Salvador?

Știți că de vreo douăzeci de ani n-am mai auzit numele ăsta? Toți îl credeau mort.

- Un diagnostic precipitat.

- Și cum o duce?

- Singur, trădat și uitat.

Inspectorul încuviință încet.

- Vă duce cu gândul la viitorul pe care ți-l hărăzește meseria asta, nu-i așa?

- Fac prinsoare că, în cazul dumneavoastră, lucrurile vor sta altfel, iar ascensiunea către pozițiile cele mai înalte din Poliție e o chestiune de vreo doi ani de zile. Vă văd director general înainte să împliniți patruzeci și cinci de ani, sărutând mâini de episcopi și de generali de armată la defilarea din ziua de Corpus Christi.

Grandes încuviință cu răceală, ignorând tonul sarcastic.

- Fiindcă veni vorba de sărutat mâna, ați auzit povestea cu prietenul dumneavoastră Vidal?

Grandes nu începea niciodată o conversație fără un as în mânecă. Mă observă zâmbind, savurându-mi neliniștea.

- Care poveste? am murmurat eu.

- Se spune că, în urmă cu câteva nopți, soția lui a încercat să se sinucidă.

- Cristina?

- E adevărat, o cunoașteți...

Nu mi-am dat seama că mă ridicasem și îmi tremurau mâinile.

- Fiți liniștit. Doamna Vidal e bine. O sperietură, nimic mai mult. Pe cât se pare, a exagerat cu laudanumul... Faceți-mi plăcerea să luați loc, domnule Martin. Vă rog.

Am luat loc. Stomacul mi se chircea, parcă într-un nod de cuie.

- Când a fost asta?

- Acum două sau trei zile.

Mi-a venit în minte imaginea Cristinei la fereastra de la Vila Helius, cu câteva zile în urmă, făcându-mi semn cu mâna în timp ce eu mă feream de privirea ei și îi întorceam spatele.

- Domnule Martin? întrebă inspectorul trecându-și mâna prin fața ochilor mei ca și când s-ar fi temut să eram dus.

- Ce-i?

Inspectorul mă privi cu ceea ce părea să fie o îngrijorare autentică.

- Aveți ceva să-mi spuneți? Știu că n-o să mă credeți, dar mi-ar plăcea să vă ajut.

- Încă mai credeți că eu i-am omorât pe Barrido și pe asociatul lui?

Grandes tăgădui.

- Eu n-am crezut asta niciodată, însă unora le-ar plăcea să cred.

- Atunci, de ce mă cercetați?

- Liniștiți-vă. Nu vă cercetez, domnule Martin. Nu v-am cercetat niciodată. În ziua când o să vă cercetez, o să vă dați seama. Deocamdată vă observ. Fiindcă îmi sunteți simpatic și mă tem că o să intrați într-o încurcătură. De ce nu aveți încredere în mine și nu-mi spuneți ce se petrece?

Privirile noastre se încrucișară și, pentru o clipă, m-am simțit tentat să-i spun totul. Aș fi făcut-o, dacă aș fi știut de unde să încep.

- Nu se petrece nimic, domnule inspector.

Grandes clătină din cap afirmativ și mă privi cu milă, ori poate doar decepționat. Își goli berea și lăsă pe masă câteva monede. Mă bătu cu palma pe umăr și se ridică.

- Aveți grijă de dumneavoastră, domnule Martin. Și fiți atent pe unde pășiți. Nu toată lumea vă stimează la fel ca mine.

- O să țin seama.

Era aproape ora amiezii când m-am întors acasă, fără să-mi pot scoate din minte ce-mi povestise inspectorul. Când am ajuns la casa cu turn, am urcat treptele scării cu încetineală, de parcă și sufletul mi-ar fi tras la cântar. Am deschis ușa apartamentului temându-mă că voi da peste o Isabella cu chef de conversație. Casa era cufundată în tăcere. Am traversat coridorul până în galeria din fund și am găsit-o acolo, adormită pe sofa, având pe piept o carte deschisă, unul din vechile mele romane. Nu m-am putut abține să nu zâmbesc. Temperatura din casă scăzuse simțitor în acele zile de toamnă și m-am temut că Isabella va răci. Uneori, o vedeam umblând prin casă înfășurată într-un pled de lână pe care și-l punea peste umeri. M-am dus până în camera ei să-l caut și s-o înveselesc pe nesimțite. Ușa ei era întredeschisă și, cu toate că mă aflam în propria mea casă, adevărul este că nu mai intrasem în acel dormitor de când Isabella se instalase acolo, și am avut oarece rețineri s-o fac și acum. Am zărit pledul împăturit pe un scaun și am intrat să-l iau. În cameră se simțea acea mireasmă dulce, cu iz de lămâie, a Isabellei. Patul era încă desfăcut și m-am aplecat să netezesc cearșafurile și păturile, fiindcă știam că, atunci când mă dedicam vreunei asemenea treburi casnice, categoria mea morală câștiga puncte în ochii ajutoarei mele.

Atunci am băgat de seamă că era ceva prins între saltea și somieră. Vârful unei hârtii se iveau de sub colțul îndoit al cearșafului. Când am tras de el, am constatat că era un teanc de foi. L-am scos cu totul și m-am pomenit în mână cu ceea ce păreau să fie vreo douăzeci de plicuri din hârtie albastră, legate cu o fundă. Am simțit cum mă năpădește o senzație de frig, dar am negat în sinea mea. Am desfăcut nodul fundei și am luat unul din plicuri. Avea pe el numele și adresa mea. Adresa expeditorului grăia pur și simplu *Cristina*.

M-am așezat pe pat cu spatele la ușă și am examinat, una câte una, datele când au fost expediate. Prima era din urmă cu câteva săptămâni, iar ultima de trei zile. Toate plicurile erau deschise. Am închis ochii și am simțit cum scrisorile îmi cad din mână. Am auzit-o respirând în spatele meu, nemișcată în prag.

- Iertați-mă, murmură Isabella.

Se apropie încet și îngenunche să adune scrisorile, una câte una. După ce le strânse pe toate într-un teanc, mi le întinse cu o privire rănită.

- Am făcut-o ca să vă protejez, zise ea.

Ochii i se umplură de lacrimi și îmi puse o mână pe umăr.

- Pleacă, i-am zis.

Am îndepărtat-o de mine și m-am ridicat. Isabella își dădu drumul pe dușumea, gemând de parcă ceva o ardea pe dinăuntru.

- Pleacă din casa asta.

Am ieșit din apartament fără să mai am grijă să închid ușa în urma mea. Am ajuns în stradă, unde am dat peste o lume de fațade și de chipuri străine și îndepărtate. Am plecat fără nici o țintă, nesocotind frigul și vântul greu de ploaie care începea să biciuiască orașul cu suflarea unui blestem.

Tramvaiul s-a oprit la porțile turnului Bellesguard, unde orașul se sfârșea la poalele dealului. M-am îndreptat către porțile cimitirului San Gervasio urmând cărarea de lumină gălbuie pe care farurile tramvaiului o despicau în ploaie. Zidurile cimitirului se ridicau la vreo cincizeci de metri, într-o fortăreață de marmură deasupra căreia domnea o armată de statui de culoarea furtunii. La intrare am găsit o gheretă în care un paznic învelit într-un palton își încălzea mâinile în fața unei sobițe. Când m-a văzut apărând din ploaie, s-a ridicat tresărind. M-a cercetat câteva clipe înainte să deschidă ușa.

- Caut cavoul familiei Marlasca.

- Se întunecă în mai puțin de o jumătate de ceas. Mai bine reveniți în altă zi.

- Cu cât îmi spui mai repede unde-i, cu atât mai repede plec.

Paznicul consultă o listă și îmi arată plasamentul, indicându-mi cu degetul pe harta cimitirului care atârna pe un perete. Am plecat fără să-i mulțumesc.

Nu mi-a fost greu să găsesc cavoul în acea citadelă de morminte și mausolee care se îngrămădeau între zidurile cimitirului. Structura era situată pe o platformă de marmură. Executat în stil modernist, cavoul descria un soi de arc format din două mari șiruri de trepte dispuse în formă de amfiteatru, care urcau către o galerie susținută de coloane, în interiorul căreia se deschidea un atrium flancat de pietre funerare. Galeria era încununată cu o cupolă deasupra căreia se ridica o figură din marmură înnegrită. Chipul îi era ascuns sub un vâl, însă când te apropiai de cavou aveai impresia că acea santinelă a lumii de dincolo își întoarce capul, urmărindu-te cu privirea. Am urcat pe una din scări și, când am ajuns la intrarea în galerie, m-am oprit să mă uit în urmă. Luminile orașului se întrezăreau în ploaie, îndepărtate.

Am pătruns în galerie. Statuia unei figuri feminine îmbrățișând o cruce cu Isus răstignit, în atitudine de implorare, se ridica în centru. Chipul îi fusese desfigurat în urma unor lovituri și cineva îi vopsise în negru ochii și buzele, conferindu-i un aspect lupesc. Acela nu era singurul semn de profanare a cavoului. Pietrele funerare prezentau ceea ce păreau a fi niște urme și zgârieturi făcute cu un obiect ascuțit, iar unele fuseseră marcate cu desene obscene și cuvinte care abia se puteau citi în semiîntuneric. Mormântul lui Diego Marlasca se afla în fund. M-am dus până la el și am pus mâna pe piatră. Am scos fotografia lui Marlasca pe care mi-o dăduse Salvador și am cercetat-o.

Atunci am auzit pași pe scara ce urca până la cavou. Am vârat fotografia în palton și m-am întors cu fața spre intrarea în galerie. Pașii încetaseră și nu se mai auzea decât ploaia bătând în marmură. M-am deplasat încet spre intrare și am privit de partea cealaltă. Silueta era cu spatele, contemplând orașul în zare. Era o femeie îmbrăcată în alb, cu capul acoperit cu o pelerină. S-a întors încet și m-a privit. În ciuda anilor, am recunoscut-o imediat. Irene Sabino. Am făcut un pas spre ea și abia atunci mi-am dat seama că mai era cineva în spatele meu. Izbitura în ceafă m-a făcut să văd o lumină albă, într-o convulsie. Am simțit cum cad în genunchi. O secundă mai târziu, m-am prăvălit peste marmura plină de bălți. O siluetă întunecată se contura în ploaie. Irene a îngenuncheat lângă mine. I-am simțit mâna luându-mă de după cap și pipăind locul unde încasasem lovitura. I-am văzut degetele retrăgându-se pline de sânge. Mi-a mângâiat chipul cu ele. Ultimul lucru pe care l-am văzut înainte să-mi pierd cunoștința a fost cum Irene Sabino scotea un brici și îl deschidea agale, iar picăturile de

ploaie argintii lunecau pe lamă în timp ce-l ducea spre mine.

Am deschis ochii în lumina orbitoare a lămpii cu ulei.

Chipul paznicului mă privea fără nici o expresie. Am încercat să clilesc, în timp ce o văpaie de durere îmi străbătea țeasta dinspre ceafă.

- Sunteți viu? întrebă paznicul, fără a specifica dacă întrebarea îmi era dresată mie, sau era una pur retorică.

- Da, am gemut. Să nu-ți dea prin minte să mă vâri într-o groapă.

Paznicul mă ajută să mă îndrept. Fiecare centimetru mă costa o durere ascuțită în cap.

- Ce s-a întâmplat?

- Dumneavoastră ar trebui să știți. Ar fi trebuit să închid de un ceas - dar, cum nu v-am văzut, am venit înapoi să văd ce se întâmplă și v-am găsit trăgând un pui de somn.

- Și femeia?

- Care femeie?

- Erau două persoane.

- Două femei?

Am oftat, negând.

- Mă poți ajuta să mă ridic?

Cu ajutorul paznicului, am izbutit să mă pun pe picioare.

Atunci am simțit arsura și am băgat de seamă că aveam cămașa descheiată. Mai multe urme de tăieturi superficiale îmi brăzdau pieptul.

- Auziți, chestia aia n-arată prea bine...

Mi-am încheiat paltonul și, făcând asta, mi-am pipăit buzunarul interior. Fotografia lui Marlasca dispăruse.

- Ai un telefon în gheretă?

- Da, în sala băilor turcești.

- Mă poți ajuta măcar să ajung până la turnul Bellesguard ca să pot chema o mașină de acolo?

Paznicul trase o înjurătură și mă apucă pe sub umeri.

- V-am zis eu să reveniți în altă zi, spuse el resemnat.

Mai erau doar câteva minute până la miezul nopții când am ajuns, în sfârșit, la casa cu turn. De cum am deschis ușa, am știut că Isabella plecase. Sunetul pașilor mei pe coridor avea un alt ecou. Nu m-am deranjat să aprind lumina. Am intrat în casă pe semiîntuneric și am aruncat o privire în fosta ei cameră. Isabella făcuse ordine și curățenie în odaie. Cearșafurile și păturile erau împăturite ordonat pe un scaun, iar salteaua era descoperită. Mirosul ei încă plutea în aer. M-am dus până în galerie și m-am așezat la masa de scris pe care o folosise ajutoarea mea. Isabella ascuțise creioanele și le așezase frumos într-un pahar. Grămada de file albe era grijuliu ordonată într-un teanc. Setul de penițe pe care i-l dăruisem se afla la un capăt al mesei. Casa nu mi se mai păruse niciodată atât de pustie.

În baie m-am dezbrăcat de hainele ude și mi-am pus pe ceafă un plasture cu alcool. Durerea scăzuse, din ea rămânând doar un zvâcnet surd și o senzație generală nu prea diferită de o mahmureală monumentală. În oglindă, tăieturile pe care le aveam pe piept păreau niște linii trasate cu un stilou. Erau tăieturi curate și superficiale, dar usturau de mai mare dragul. Le-am curățat cu alcool și am nădăjduit că nu se vor infecta.

M-am băgat în pat și m-am acoperit până la gât cu două sau trei pături. Singurele părți ale corpului care nu mă dureau erau cele pe care frigul și ploaia le-a amortit până când le-a lipsit de orice sensibilitate. Am așteptat să mă încălzesc, ascultând acea tăcere rece, o tăcere de absență și de pustiu care înăbușea casa. Înainte să plece, Isabella lăsase teancul de plicuri cu scrisorile Cristinei pe măsuta de noapte. Am întins mâna și am scos una la întâmplare, datată cu două săptămâni în urmă.

Dragă David,

Zilele trec și eu îți scriu mai departe scrisori la care presupun că nu vrei să răspunzi, în caz că mai apuci să le deschizi. Am început să cred că le scriu numai pentru mine, ca să-mi omor singurătatea și ca să cred pentru o clipă că te am aproape de mine. Zi de zi mă întreb ce s-o fi întâmplat cu tine și oare cu ce te ocupi.

Uneori mă gândesc că ai plecat din Barcelona ca să nu te mai întorci și mi te închipui pe undeva, înconjurat de străini, începând o viață nouă despre care nu voi ști niciodată nimic. Alteori mă gândesc că încă mă urăști, că distrugi aceste scrisori și că ți-ai dori să nu mă fi cunoscut niciodată. Nu te învinovățesc. E curios cât de simplu e să-i povestești, în singurătate, unei bucățele de hârtie, ceea ce nu îndrăznești să-i spui omului în față. Lucrurile nu sunt simple pentru mine. Pedro nu putea fi mai bun și mai înțelegător cu mine, ba chiar uneori mă irită răbdarea și dorința lui de a mă face fericită, ceea ce nu face decât să mă simt mizerabil. Pedro mi-a arătat că am inima pustie, că nu merit să mă iubească nimeni. Își petrece aproape toată ziua cu mine. Nu vrea să mă lase singură.

Zâmbesc în fiecare zi și împart așternutul cu el. Când mă întreabă dacă îl iubesc îi spun că da, iar când văd adevărul oglindit în ochii lui aș vrea să mor. Nu mi-o reproșează niciodată. Vorbește mult despre tine. Îți duce dorul. Uneori chiar mă gândesc că pe tine te iubește cel mai mult pe lumea asta. Îl văd cum îmbătrânește, în singurătate, în cea mai proastă companie cu putință, în compania mea. Nu pretind să mă ierți, dar dacă îmi doresc ceva pe lume este să-l ierți pe el. Eu nu valorez atât cât să-i refuzi lui prietenia și tovărășia ta.

Ieri am terminat de citit una din cărțile tale. Pedro le are pe toate, și le-am citit treptat, fiindcă e

singurul fel în care simt că sunt cu tine. Era o poveste tristă și ciudată, cu două păpuși stricate și abandonate dintr-un circ ambulant, care pentru o noapte capătă viață, știind că urmează să moară în zori. Citind-o, mi se părea că scrii despre noi.

Acum câteva săptămâni am visat că te revedeam, că ne întâlneam pe stradă și nu-ți aminteai de mine. Îmi zâmbeai și mă întrebai cum mă cheamă. Nu știai nimic despre mine. Nu mă urai. În fiecare noapte, când Pedro adoarme lângă mine, închid ochii și mă rog cerului sau iadului să-mi îngăduie să visez același lucru. Mâine, sau poate poimâine, îți voi scrie din nou ca să-ți spun că te iubesc, deși asta nu înseamnă nimic pentru tine.

CRISTINA

Am lăsat scrisoarea să cadă pe jos, incapabil să mai citesc. Și mâine va fi o zi, mi-am spus. Cu greu putea fi mai proastă decât aceea. Dar nu-mi închipuiam că bucuriile acelei zile erau abia la început. Probabil că izbutisem să dorm vreo două ceasuri, cel mult, când m-am trezit brusc, cu noaptea-n cap. Cineva bătea puternic în ușa de la etaj. Am rămas câteva secunde buimac, în întuneric, căutând întrerupătorul de la lumină. Din nou, bătăi în ușă. Am aprins lumina, am sărit din pat și m-am dus spre intrare. M-am uitat pe vizor. Trei fețe în semiîntunericul de pe palier. Inspectorul Grandes și, în spatele lui, Marcos și Castelo. Toți trei fixând vizorul. Am respirat adânc de două ori înainte să deschid.

- Bună seara, domnule Martin. Iertați ora.

- Dar ce oră se presupune că e?

- Ora să-ți miști curul, nenorocitul, bombăni Marcos smulgându-i lui Castelo un zâmbet cu care m-aș fi putut bărbieri.

Grandes le aruncă o privire reprobatoare și oftă.

- E puțin trecut de ora trei dimineața, zise el. Pot să intru?

Am oftat deranjat, dar am încuviințat, lăsându-i loc să treacă. Inspectorul le făcu oamenilor săi un semn să-l aștepte pe palier. Marcos și Castelo încuviințară scrâșnind din dinți și îmi azvârliră o privire reptiliană. Le-am închis ușa în nas.

- Ar trebui să fiți ceva mai atent cu ăștia doi, zise Grandes în timp ce pătrundea pe coridor în largul său.

- Vă rog, simțiți-vă ca acasă... am zis eu.

M-am întors în dormitor și m-am îmbrăcat cu ce mi-a venit la mână, și anume cu niște haine murdare îngrămădite pe un scaun. Când am ieșit pe culoar, nici urmă de Grandes.

Am traversat coridorul până în galerie și l-am găsit acolo, contemplând pe fereastră norii care se târau, la joasă înălțime, peste terasele de pe acoperișuri.

- Ce s-a întâmplat cu bombonica? întrebă el.

- E acasă la ea.

Grandes se întoarse zâmbind.

- Omul înțelept nu le ține cu pensiune completă, zise el arătând spre un fotoliu. Luați loc.

Mi-am dat drumul în fotoliu. Grandes rămase în picioare, privindu-mă fix.

- Ce-i? am întrebat eu în cele din urmă.

- Arătați rău, domnule Martin. V-ați încăierat cu careva?

- Am căzut.

- Mda. Am înțeles că astăzi ați vizitat magazinul de articole de magie, proprietate a domnului Damian Roures, de pe strada Princesa.

- M-ați văzut ieșind de acolo la amiază. De ce mă întrebați? Grandes mă observa cu răceală.

- Luați-vă un palton și un fular sau altceva. E frig.

Mergem la secție.

- Pentru ce?

- Faceți cum vă spun.

O mașină a Poliției ne aștepta pe Paseo del Born. Marcos și Castelo m-au băgat înăuntru fără prea multă delicatețe și apoi s-au postat câte unul de fiecare parte, înghesuindu-mă la mijloc.

- Domnișorul stă bine? întrebă Castelo împlântându-și cotul în coastele mele.

Inspectorul se așeză în față, lângă șofer. Nici unul dintre ei nu a scos o vorbă cât am parcurs Via Layetana, care era pustie și îngropată într-o ceață ocră. Când am ajuns la Comisariatul Central, Grandes coborî din mașină și se duse direct înăuntru. Marcos și Castelo m-au înșfăcat fiecare de câte un braț, ca și cum ar fi vrut să-mi facă oasele praf, și m-au târât printr-un labirint de trepte, coridoare și celule, până într-o cameră fără ferestre, care mirosea a sudoare și urină. În centrul încăperii se afla o masă de lemn roasă de cari și două scaune stricate. Un bec gol atârna de tavan, iar în mijlocul camerei, în locul unde convergeau cele două ușoare pante care alcătuiau suprafața pardoselii, exista grătarul unui orificiu de scurgere. Era un frig teribil. Înainte să-mi dau seama, ușa s-a închis cu putere în spatele meu. Am auzit pași care se îndepărtau. M-am învârtit de douăsprezece ori prin acea temniță, după care mi-am dat drumul pe unul din scaune, care se legăna. În ora următoare, în afară de respirația mea, de scârțâitul scaunului și de apa care picura dintr-un loc pe care n-am izbutit să-l localizez, n-am mai auzit nici un sunet.

După o veșnicie, am perceput ecoul unor pași care se apropiau și, în scurt timp, ușa se deschise. Marcos își făcu apariția în celulă, surâzător. Ținu ușa și îi făcu loc să treacă lui Grandes, care intră fără să se uite la mine și se așeză pe scaunul din cealaltă parte a mesei. Îi făcu lui Marcos un semn afirmativ din cap, iar acesta închise ușa, nu înainte să-mi trimită o beza și să-mi facă cu ochiul. Inspectorul așteptă vreo treizeci de secunde bune înainte de a catadicsi să mă privească în față.

- Dacă voiăți să mă impresionați, ați reușit, domnule inspector.

Grandes nu-mi băgă în seamă ironia și mă țintui cu privirea ca și când nu m-ar fi văzut în viața lui.

- Ce știți despre Damian Roures? întrebă el. Am ridicat din umeri.

- Nu prea multe. Că e proprietarul unui magazin cu articole de magie. De fapt, nu știam nimic până acum câteva zile, când Ricardo Salvador mi-a vorbit despre el. Astăzi, sau ieri, fiindcă nu mai știu nici cât e ceasul, i-am făcut o vizită căutând informații despre fostul locatar al casei în care trăiesc. Salvador mi-a zis că Roures și fostul proprietar...

- Marlasca.

- Da, Diego Marlasca. Cum spuneam, Salvador mi-a zis că Roures și cu el au avut anumite treburi cu ani în urmă. I-am pus câteva întrebări și el mi-a răspuns cum a putut și cum s-a priceput. Și cam atât.

Grandes clătină de câteva ori afirmativ din cap.

- Asta-i povestea dumneavoastră?

- Nu știu. A dumneavoastră cum e? Să le comparăm și poate o să înțeleg și eu ce naiba caut, în toiul nopții, la congelat, într-un beci care miroase a căcat.

- Nu ridicăți glasul la mine, domnule Martin.

- Iertați-mă, domnule inspector, dar cred că ați putea măcar să fiți bun și să-mi spuneți ce caut aici.

- O să vă spun ce căutați aici. Acum vreo trei ore, un locatar din clădirea în care se află magazinul domnului Roures se întorcea acasă și a descoperit că poarta prăvăliei era deschisă și luminile erau aprinse. Întrucât l-a mirat acest lucru, a intrat și, fiindcă nu l-a văzut pe proprietar și acesta nici nu i-a răspuns când l-a strigat, s-a dus în spatele prăvăliei, unde l-a găsit legat cu sârmă de mâini și de picioare, pe un scaun, într-o băltoacă de sânge.

Grandes lăsa o pauză lungă, răstimp în care m-a sfredelit cu privirea. Am presupus că mai era ceva. Grandes lăsa mereu o lovitură de efect pentru final.

- Mort? am întrebat.

Grandes încuviință.

- Oarecum. Cineva s-a distrat să-i smulgă ochii și să-i reteze limba cu un foarfece. Medicul legist presupune că a murit înecat în propriul sânge, o jumătate de oră mai târziu.

Am simțit că nu mai am aer. Grandes se învârtea în jurul meu. S-a oprit în spatele meu și l-am auzit cum își aprinde o țigară.

- Cum v-ați lovit aici? Pare ceva recent.

- Am alunecat în ploaie și m-am lovit la ceafă.

- Nu mă tratați ca pe un imbecil, domnule Martin. Nu-i bine pentru dumneavoastră. Preferați să vă las un pic cu Marcos și Castelo, să vedem dacă vă învață să vă purtați frumos?

- Bine. Am fost lovit.

- De cine?

- Nu știu.

- Convorbirea asta începe să mă plictisească, domnule Martin.

- Darămite pe mine, imaginați-vă.

Grandes se așeză din nou în fața mea și îmi adresă un zâmbet conciliant.

- Doar nu credeți că am vreo legătură cu moartea aceluia om?

- Nu, domnule Martin. Nu cred. Ceea ce cred eu este că nu mi-ați spus adevărul și că, într-un fel sau altul, moartea acestui biet nenorocit are legătură cu vizita dumneavoastră. Ca și moartea lui Barrido și Escobillas.

- Ce vă face să credeți asta?

- Să zicem că așa îmi spune inima.

- Eu v-am spus tot ce știu.

- V-am mai prevenit să nu mă luați drept un imbecil, domnule Martin. Marcos și Castelo sunt afară și așteaptă un prilej să stea de vorbă cu dumneavoastră între patru ochi. Asta vreți?

- Nu.

- Atunci, ajutați-mă să vă scot din încurcătură și să vă trimit acasă înainte să vi se răcească

așternutul.

- Ce vreți să auziți?
- Adevărul, de pildă.

Mi-am împins scaunul îndărăt și m-am ridicat, exasperat.

Frigul îmi pătrunsese până în măduva oaselor și aveam senzația că-mi plesnește capul. Am început să mă învârt în cerc, în jurul mesei, aruncând cuvintele înspre inspector, ca niște pietre.

- Adevărul. Vă voi spune adevărul. Adevărul este că nu știu care-i adevărul. Nu știu ce să vă spun. Nu știu de ce l-am vizitat pe Roures, nici pe Salvador. Nu știu ce caut și nici ce mi se întâmplă. Acesta este adevărul.

Grandes mă observa, stoic.

- Nu vă mai învârtiți și luați loc. Mă amețiți.
- N-am chef.
- Doamnă Martin, dumneavoastră de fapt nu mi-ați spus absolut nimic. Nu vă cer decât să mă ajutați pentru ca eu să vă pot ajuta.
- N-ați putea să mă ajutați nici dacă ați vrea.
- Atunci, cine poate?

Am căzut la loc pe scaun.

- Nu știu... am murmurat.

Mi s-a părut că zăresc în ochii inspectorului un licăr de milă, ori poate că era doar oboseala.

- Uitați-vă cum facem, doamnă Martin. Haideți să o luăm de la capăt. Să procedăm în felul dumneavoastră. Spuneți-mi o poveste. Începeți cu începutul.

L-am privit în tăcere.

- Doamnă Martin, să nu credeți că, fiindcă îmi sunteți simpatic, n-o să-mi fac treaba.
- Faceți ce aveți de făcut. Chemați-i pe Hansel și Gretel, dacă vă place.

În clipa aceea, am sesizat o urmă de neliniște pe chipul său. Se apropiau pași pe coridor și ceva mi-a spus că inspectorul nu se aștepta la așa ceva. S-au auzit câteva cuvinte și Grandes, agitat, s-a dus la ușă. A bătut de trei ori cu dosul degetelor și Marcos, care stătea de pază, i-a deschis. Un om îmbrăcat într-un palton din piele de cămilă și un costum asortat intră în sală, se uită în jur cu o expresie dezgustată, iar apoi îmi adresează un zâmbet de o blândețe infinită, în timp ce își scotea alene mânușile. L-am privit, uluit, recunoscându-l pe avocatul Valera.

- Sunteți bine, doamnă Martin? întrebă el.

Am făcut semn că da. Avocatul îl trase într-un colț pe inspector. I-am auzit șușotind. Grandes gesticula cu o furie reținută. Valera îl privea cu răceală și tăgăduia. Convorbirea s-a prelungit aproape un minut. În cele din urmă, Grandes pufni și își lăsă mâinile să-i cadă pe lângă trup.

- Luați-vă fularul, doamnă Martin, fiindcă plecăm, spuse Valera. Domnul inspector a terminat cu întrebările.

În spatele lui, Grandes își mușcă buzele fulgerându-l cu privirea pe Marcos, care ridică din umeri. Fără a-și slăbi zâmbetul amabil și expert, Valera mă luă de braț și mă scoase din temniță.

- Sper că acești agenți v-au tratat în mod corect, doamnă Martin.

- Da, am apucat eu să bâigui.

- Un moment, strigă Grandes din spate.

Valera se opri și, făcându-mi semn să tac, se întoarse.

- Orice întrebare pe care o aveți pentru domnul Martin o puteți adresa biroului nostru, unde vi se va răspunde cu mare plăcere. Între timp, în afară de cazul în care dispuneți de vreun alt motiv întemeiat pentru a-l reține pe domnul Martin în aceste încăperi, pe ziua de azi noi ne retragem, urându-vă noapte bună și mulțumindu-vă pentru amabilitate pe care voi ține să o menționez superiorilor dumneavoastră, în special inspectorului-șef Salgado, cu care, după cum știți, sunt foarte bun prieten.

Sergentul Marcos dădu să vină spre noi, dar inspectorul îl reținu. Am schimbat cu el o ultimă privire, înainte ca Valera să mă înșface din nou de braț și să tragă de mine.

- Nu vă opriți, murmură el.

Am străbătut lungul coridor flancat de lumini fără viață, până la niște trepte care ne-au condus la un alt culoar lung, ca să ajungem în sfârșit la o ușiță ce dădea spre holul de la parter și spre ieșire. Aici ne aștepta un Mercedes-Benz cu motorul pornit și un șofer care, de cum l-a zărit pe Valera, ne-a deschis portiera. Am intrat și m-am așezat în cabină. Automobilul dispunea de încălzire și locurile din piele erau călduțe. Valera s-a așezat lângă mine și, bătând o dată în geamul care despărțea cabina de compartimentul șoferului, i-a făcut semn să pornească. După ce mașina a demarat și s-a înscris pe banda centrală de pe Via Layetana, Valera îmi zâmbi ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic și îmi arătă ceața care se dădea în lături din calea noastră ca un desiş.

- O noapte nesuferită, nu-i așa? întrebă el ca din întâmplare.

- Unde mergem?

- Spre casa dumneavoastră, evident. Doar dacă nu cumva preferați să mergeți la un hotel sau...

- Nu. E bine.

Mașina cobora agale pe Via Layetana. Valera privea străzile pustii fără nici un interes.

- Ce faceți dumneavoastră aici? l-am întrebat în cele din urmă.

- Ce vi se pare că fac? Vă reprezintă și vă apar interesele.

- Spuneți-i șoferului să oprească mașina.

Șoferul caută privirea lui Valera în oglinda retrovizoare.

Valera tăgădui și îi făcu semn să continue.

- Nu vorbiți prostii, domnule Martin. E târziu, e frig și vă conduc acasă.

- Prefer să merg pe jos.

- Fiți rezonabil.

- Cine v-a trimis?

Valera oftă și își frecă ochii.

- Aveți prieteni buni, domnule Martin. În viață e important să ai prieteni buni și mai ales să știi să ți-i păstrezi, zise el. La fel de important cum e să știi când cineva se încăpățânează să o țină tot înainte pe un drum greșit.

- Nu cumva e vorba de drumul care trece pe la Casa Marlasca, de pe strada Vallvidrera numărul

Valera zâmbi răbdător, de parcă dojenea afectuos un copil zburdalnic.

- Domnule Martin, credeți-mă când vă spun că, cu cât mai departe vă veți ține de acea casă și de această chestiune, cu atât mai bine va fi pentru dumneavoastră. Acceptați-mi fie și numai acest sfat.

Șoferul o coti pe Paseo de Colon și o porni spre Paseo del Born, pe strada Comercio. Cărucioarele cu carne și pește, cu gheață și mirodenii, începeau să se îngrămădească în fața marii incinte a pieții. Când am trecut pe acolo, patru flăcăi goleau cadavrul unei vițele pe care o tăiaseră în lungime, lăsând o dâră de sânge și aburi pe care îi puteai mirosi în văzduh.

- Cartierul dumneavoastră e plin de farmec și de priveliști pitorești, domnule Martin.

Șoferul opri la capătul străzii Flassaders și coborî din mașină să ne deschidă portiera. Avocatul coborî cu mine.

- Vă conduc până la intrare, zise el.

- Se va crede că avem o relație.

Ne-am adâncit în canionul de umbre de pe străduță, îndreptându-ne spre casă. Când am ajuns la intrare, avocatul îmi întinse mâna cu o politețe profesionistă.

- Mulțumesc că m-ați scos de acolo.

- Nu-mi mulțumiți mie, răspuse Valera scoțând un plic din buzunarul interior al paltonului.

Am recunoscut sigiliul cu îngerul întipărit în ceară chiar în semiîntunericul care se prelingea dinspre felinarul ce atârna de zid, deasupra capetelor noastre. Valera îmi întinse plicul și, salutându-mă cu o înclinare a capului, se îndepărtă spre mașina care îl aștepta. Am deschis poarta și am urcat treptele până pe palier. Când am intrat, m-am dus direct în camera de lucru și am lăsat plicul pe birou. L-am deschis și am scos foaia împăturită pe caligrafia patronului.

Prietene Martin,

Nădăduiesc și îmi doresc ca această misivă să te găsească într-o stare bună, trupește și sufletește. Întâmplarea face să mă aflu în trecere prin oraș și aș fi deosebit de încântat să mă bucur de compania dumitale vineri la ora șapte seara, în sala de biliard a Cercului Ecvestru, ca să discutăm despre mersul proiectului nostru.

Până atunci, te salută afectuos al dumitale prieten,

ANDREAS CORELLI

Am împăturit foaia la loc și am introdus-o cu grijă în plic. Am aprins un chibrit și, ținând plicul de un colț, l-am apropiat de flacăra. L-am privit cum arde până când ceara s-a aprins în lacrimi stacojii, care s-au revărsat pe birou și peste degetele mele pline de cenușă.

- Duceți-vă dracului! am murmurat în timp ce noaptea, mai întunecată ca niciodată, se pogora îndărătul geamurilor.

Am așteptat zorile, care nu se mai iveau, așezat în fotoliul din camera de lucru, până când furia m-a biruit și am ieșit în stradă gata să sfidez avertismentul avocatului Valera. Sufla vântul acela tăios care precedă zorii pe timp de iarnă. Când am traversat Paseo del Born, mi s-a părut că aud pași în spate. M-am întors o clipă, dar n-am putut vedea pe nimeni, în afară de flăcăii din piață, care descărcau cărucioarele, și mi-am continuat drumul. Când am ajuns în piața Palacio, am zărit luminile primului tramvai al zilei așteptând în ceața care se târa dinspre apele portului. Șerpi de lumină albastră scânteiau pe firul de contact. Am urcat în tramvai și m-am așezat în față. Același controlor ca și data trecută mi-a încasat prețul biletului. O duzină de pasageri s-au adunat încetul cu încetul, toți singuri. În câteva minute, tramvaiul a pornit și am început traseul în timp ce pe cer se întindea o rețea de firicele roșiatice printre norii negri. Nu era nevoie să fii poet sau înțelept ca să-ți dai seama că urma să fie o zi proastă.

Când am ajuns la Sarria, se crăpase de ziuă, cu o lumină cenușie și lipsită de viață care te împiedica să apreciezi culorile. Am urcat străduțele solitare ale cartierului, îndreptându-mă către poalele muntelui. Din când în când, mi s-a părut că aud din nou pași în urma mea, însă ori de câte ori mă opream și mă uitam în spate, nu era nimeni. În cele din urmă am ajuns la strada care ducea spre Casa Marlasca și mi-am croit drum prin stratul de frunze uscate care îmi foșneau sub picioare. Am traversat agale curtea interioară și am urcat treptele până la intrarea principală, scrutând ferestrele fațadei. Am tras de trei ori de ciocănelul de pe ușă și m-am retras câțiva pași. Am așteptat un minut fără să primesc nici un răspuns și am bătut din nou. Am auzit cum ecoul bătailor se pierdea în interiorul casei.

- Bună ziua! am strigat.

Copacii din jurul clădirii parcă mi-au absorbit ecoul glasului. Am înconjurat casa până la pavilionul care adăpostea piscina și m-am apropiat de galeria-vitrată. Ferestrele erau întunecate de niște obloane din lemn, coborâte parțial, care te împiedicau să vezi înăuntru. Una din ferestrele de lângă ușa de sticlă care închidea galeria era întredeschisă. Zăvorul care asigura ușa se putea zări prin geam. Am băgat mâna prin fereastra întredeschisă și am tras zăvorul din încuietore. Ușa a cedat cu un sunet metalic. M-am uitat încă o dată în spate, asigurându-mă că nu era nimeni, și am intrat.

Pe măsură ce ochii mi se obișnuiau cu penumbra, am început să deslușesc contururile sălii. M-am apropiat de ferestre și am întredeschis obloanele ca să se mai lumineze un pic. Un evantai din limbi de lumină răzbătu prin întuneric și desenă profilul încăperii.

- E cineva aici? am întrebat.

Am ascultat cum sunetul glasului meu se adâncea în măruntaiele casei, ca o monedă care cade într-un puț fără fund. M-am îndreptat spre capătul sălii, unde un arc din lemn lucrat dădea către un culoar întunecat, flancat de tablouri care abia se puteau vedea pe pereții îmbrăcați în catifea. La celălalt capăt, se deschidea un mare salon circular, cu pardoseală de mozaic și un perete de sticlă smălțuită pe care se distingeau figura unui înger alb, cu un braț întins și degete de foc. O scară mare din piatră urca într-o spirală care înconjura sala. M-am oprit la poalele scării și am strigat din nou.

- Bună ziua! Doamnă Marlasca!

Casa era cufundată într-o tăcere absolută și ecoul fără viață ducea cu el cuvintele. Am urcat scara până la primul etaj și m-am oprit pe palier, de unde se puteau contempla salonul și lucrarea pe sticlă. De acolo, am văzut urmele lăsate de pașii mei în stratul de praf care acoperea pardoseala.

În afară de asta, singurul semn pe care l-am putut observa și care-mi dădea de înțeles că trecuse cineva pe acolo era un fel de culoar trasat în praf de două linii continue, aflate la o distanță de două sau trei palme, și niște urme de pași între ele. Urmele unor pași mari. Am privit aceste semne, dezorientat, până când am înțeles la ce mă uitam: trecerea unui scaun cu roțile și urmele persoanei care îl împingea.

Mi s-a părut că aud un zgomot în spatele meu și m-am întors. O ușă întredeschisă la capătul unui coridor se legăna ușor. Un suflu de aer rece venea dintr-acolo. M-am apropiat încet de ușă. Între timp, am aruncat o privire în camerele aflate de o parte și de alta. Erau dormitoare, ale căror mobile erau acoperite cu pânze și cearșafuri. Ferestrele închise și o penumbră densă sugerau că nu mai fuseseră folosite de mult, cu excepția unei camere mai încăpătoare decât celelalte, un dormitor matrimonial. Am intrat în acea cameră și am constatat că înăuntru domnea mirosul aceluia amestec ciudat de parfum și boală, tipic persoanelor în vârstă. Am presupus că era camera văduvei Marlasca, dar nu exista nici un semn al prezentei sale.

Patul era aranjat cu grijă. În fata lui se afla o comodă pe care se găseau o serie de fotografii înrămate. În toate apăsările, fără excepție, un băiat cu părul deschis la culoare și cu o expresie surâzătoare. Ismael Marlasca. În unele imagini apărea alături de mama lui sau împreună cu alți băieți. În nici una din fotografii nu se zărea Diego Marlasca.

Zgomotul unei uși de pe coridor m-a făcut să tresar din nou și am ieșit din dormitor lăsând fotografiile așa cum le găsisem. Ușa camerei din capătul coridorului continua să se legene. M-am îndreptat într-acolo și m-am oprit cu o clipă înainte să intru. Am tras adânc aer în piept și am deschis ușa.

Totul era alb. Pereții și tavanul erau văruite într-un alb imaculat. Perdele albe de mătase. Un pat de mici dimensiuni acoperit cu pânze albe. Un covor alb. Rafturi și dulapuri albe. După semiîntinericul care domnea în toată casa, acel contrast mi-a încetșosat vederea pentru câteva clipe. Încăperea părea scoasă ca dintr-un vis, ca o fantezie de basm. Pe rafturi erau jucării și cărți cu povești. Un arlechin din porțelan în mărime naturală ședea în fața unei măsuțe de toaletă, privindu-se în oglindă. Un set mobil de păsărele albe atârna de tavan. La prima vedere, părea odaia un copil răsfățat, Ismael Marlasca, dar avea aerul apăsător al unei camere mortuare.

M-am așezat pe pat și am oftat. Abia atunci am sesizat că ceva era nelalocul lui. Începând cu mirosul. O duhoare dulceagă plutea în aer. M-am ridicat în picioare și m-am uitat în jur. Pe un dulăpior era o farfurie de porțelan cu o lumânare neagră, a cărei ceară se prelinsese într-un ciorchine de lacrimi întunecate. M-am întors. Mirosul părea să provină dinspre capul patului. Am deschis sertarul noptierei și am găsit un crucifix rupt în trei. Am simțit duhoarea și mai aproape. M-am învârtit de două ori prin cameră, dar n-am fost în stare să descopăr de unde venea mirosul. Atunci am văzut obiectul. Era ceva sub pat. Am îngenuncheat și m-am uitat dedesubt. O cutie metalică, din acelea pe care copiii le folosesc ca să-și țină comorile lor din copilărie. Am scos cutia și am așezat-o pe pat. Acum duhoarea era mult mai clară și mai pătrunzătoare. Mi-am ignorat greața și am deschis cutia. Înăuntru era un porumbel alb cu inima străpunsă de un ac. Am făcut un pas înapoi, acoperindu-mi gura și nasul, și m-am retras până pe culoar. Ochii arlechinului, zâmbetul lui de șacal mă urmăreau

din oglindă. Am alergat înapoi, până la scară, și am pornit-o pe trepte în jos, căutând coridorul care ducea la sala de lectură și ușa pe care izbutisem s-o deschid din grădină. La un moment dat, am crezut că m-am rătăcit, iar casa, ca o ființă în stare să-și deplaseze coridoarele și saloanele după bunul ei plac, nu voia să mă lase să scap. În cele din urmă am zărit galeria vitrată și am alergat spre ușă. Abia atunci, în timp ce mă luptam cu zăvorul, am auzit râsul acela răutăcios din spatele meu și am știut că nu eram singur în casă. M-am întors pentru o clipă și am putut zări o siluetă întunecată care mă observa din fundul culoarului, ținând în mână un obiect strălucitor. Un cuțit.

Închizătoarea cedă în mâinile mele și am deschis ușa dintr-o îmbrâncitură. Din pricina elanului, am căzut pe burtă pe dalele de marmură care înconjurau piscina. Fața mi s-a oprit doar la o palmă de pământ și am simțit duhoarea apei stătute. Pentru o clipă, am scrutat întunericul care se întrezărea pe fundul piscinei. Printr-o deschidere ivită între nori, lumina soarelui lunecă prin apă, măturând fundul din plăcuțe de mozaic desprinse. Priveliștea a durat doar o clipă. Scaunul cu roțile era căzut în față, împotmolit pe fund. Lumina și-a urmat traseul până în partea cea mai adâncă a piscinei și acolo am găsit-o. Rezemat de perete, zăcea ceea ce mi s-a părut a fi un corp omenesc înfășurat într-o rochie albă destrămată. M-am gândit că era o păpușă, cu buzele stacojii mâncate de apă și cu ochii strălucitori ca niște safire. Părul ei roșu se legăna ușor în apa râncedă și avea pielea albastră. Era văduva Marlasca. O secundă mai târziu, deschiderea dintre nori s-a astupat și apele s-au preschimbat din nou într-o oglindă întunecată, în care am mai izbutit să-mi zăresc doar propriul chip, dar și o siluetă care prindea contur în pragul galeriei din spatele meu, cu cuțitul în mână. M-am ridicat iute și am luat-o la fugă spre grădină, traversând păduricea, zgâriindu-mi fața și mâinile în arbuști, iar în cele din urmă am răzbit până la poarta metalică și am ieșit pe străduță. Am continuat să alerg și nu m-am oprit până când nu am ajuns la șoseaua Vallvidrera. Iar acolo, fără suflare, m-am întors și am constatat că reședința familiei Marlasca rămăsese din nou ascunsă după străduță, departe de ochii lumii.

M-am întors acasă cu același tramvai, străbătând orașul care se întuneca cu fiecare minut ce trecea, sub un vânt înghețat care ridica frunzele uscate de pe străzi. Când am coborât în piața Palacio, i-am auzit pe doi marinari care veneau de pe chei vorbind despre o furtună ce se apropia dinspre mare și urma să lovească orașul înainte de lăsarea întunericului. M-am uitat în sus și am văzut că cerul începea să se acopere de o pătură de nori roșii care se împrăștiu deasupra mării ca o vărsare de sânge. Pe străzile care înconjurau cartierul Born, oamenii se zoreau să asigure uși și ferestre, negustorii își închideau prăvăliile înainte de vreme, iar copiii ieșeau în stradă să se joace împotriva vântului, ridicându-și brațele în cruce și râzând la auzul tunetelor din depărtare. Felinarele pâlpâiau, iar scânteierea fulgerelor învăluia fațadele într-o lumină albă. M-am grăbit până la intrarea casei cu turn și am urcat scara cât mai repede. Vuietul furtunii se simțea îndărătul zidurilor, din ce în ce mai aproape.

În casă era atât de frig, încât, când am intrat, îmi puteam vedea propria răsuflare pe coridor. M-am dus direct în camera unde era o sobă veche cu cărbuni, pe care o folosisem doar de patru sau cinci ori de când locuiam acolo, și am aprins-o cu o mână de ziere vechi și uscate. Am aprins și șemineul din galerie și m-am așezat pe jos, în dreptul flăcărilor. Măinile îmi tremurau și nu știam dacă era din cauza frigului sau a fricii. Am așteptat să mă încălzesc în timp ce contempnam rețeaua de lumină albă trasată de fulgere pe cer.

Ploaia n-a sosit până la lăsarea întunericului, iar când a început să cadă s-a abătut în perdele de stropi furioși care, în doar câteva minute, au încețoșat noaptea și au înecat acoperișuri și străduțe sub o pătură neagră care lovea cu putere pereți și geamuri. Puțin câte puțin, cu soba de cărbuni și cu șemineul, casa s-a încălzit, însă în continuare îmi era frig. M-am ridicat și m-am dus în dormitor, căutând niște pături cu care să mă învelesc. Am deschis șifonierul și am început să scotocesc prin cele două sertare mari din partea de jos. Caseta era tot acolo, ascunsă pe fund. Am luat-o și am așezat-o pe pat.

Am deschis-o și am privit vechiul revolver al tatălui meu, tot ce-mi mai rămăsese de la el. L-am luat în mână, mângâind trăgaciul cu degetul arătător. Am deschis tamburul și am introdus șase gloanțe din cutia cu muniție aflată sub fundul dublu al casetei. Am lăsat cutia pe noptieră și mi-am luat revolverul și o pătură în galerie. Odată ajuns acolo, m-am tolănit pe sofa, învelit în pătură, cu revolverul pe piept, și mi-am lăsat privirea să urmărească furtuna de dincolo de ferestre. Puteam auzi sunetul ceasului de pe polița de deasupra căminului. Nu era nevoie să mă uit la el ca să știu că mai rămăsese doar o jumătate de oră până la întâlnirea mea cu patronul, în salonul de biliard de la Cercul Ecvestru.

Am închis ochii și mi l-am imaginat străbătând străzile orașului, pustii și înecate de apă. Mi l-am imaginat șezând în partea din spate a cabinei mașinii sale, cu ochii lui aurii lucind în întuneric și cu îngerul de argint de pe capota Rolls-Royce-ului croindu-și drum prin furtună. Mi l-am imaginat nemișcat ca o statuie, fără să respire și fără să zâmbească, fără nici o expresie. Puțin după aceea, am auzit trosnetul lemnului care ardeau și ploaia de după geamuri și am adormit cu arma în mână și cu certitudinea că nu mă voi prezenta la întâlnire.

La scurt timp după miezul nopții, am deschis ochii.

Șemineul era aproape stins și galeria zăcea cufundată în penumbra unduitoare proiectată de flăcările albastre care mistuiau ultimele rămășițe de jărat. Ploua tare în continuare. Revolverul era încă în mâna mea, călduț. Am rămas acolo întins câteva secunde, aproape fără să clilesc. Am știut că cineva era la ușă înainte să aud bătând.

Am dat la o parte pătura și m-am ridicat în capul oaselor.

Am auzit din nou bătaia degetelor în ușa casei. M-am ridicat în picioare cu arma în mână și m-am îndreptat spre culoar. Din nou bătăi în ușă. Am făcut câțiva pași într-acolo și m-am oprit. Mi l-am imaginat zâmbind pe palier, cu îngerul de la rever lucind în întuneric. Am tras percutorul. Din nou sunetul unei mâini bătând în ușă. Am vrut să aprind lumina, dar nu era curent. Am continuat să înaintez până am ajuns la ușă. Aveam de gând să mă uit pe vizor, dar nu am îndrăznit. Am rămas acolo nemișcat, aproape fără să respir, ținând arma ridicată și țintind spre ușă.

- Plecați, am strigat cu o voce vlăguită.

Am auzit atunci acel plânset de partea cealaltă și am lăsat arma jos. Am deschis ușa spre beznă și am găsit-o acolo. Avea hainele ude și tremura. Pielea îi era înghețată. Când m-a văzut, a fost cât pe ce să se prăbușească în brațele mele. Am ținut-o și, negăsindu-mi cuvintele, am îmbrățișat-o cu putere. Mi-a zâmbit slab și, când mi-am dus mâna la obrazul ei, mi-a sărutat-o închizând ochii.

- Iartă-mă, murmură Cristina.

Deschise ochii și îmi oferi acea privire rănită și sfâșiată care m-ar fi urmărit până și în iad. I-am zâmbit.

- Bine ai venit acasă.

Am dezbrăcat-o la lumina unei lumânări. I-am scos pantofii mustind de apă, rochia udă learcă și ciorapii cu dungi. I-am uscat trupul și părul cu un prosop curat. Încă tremura de frig când am culcat-o pe pat și m-am întins lângă ea, îmbrățișând-o ca s-o încălzesc. Am rămas așa o bună bucată de timp, în tăcere, ascultând ploaia. Încetul cu încetul, am simțit cum trupul ei devenea călduț sub mâinile mele și începea să respire adânc. Credeam că adormise când am auzit-o vorbind în semiîntuneric.

- M-a vizitat prietena ta.

- Isabella.

- Mi-a spus că ți-a ascuns scrisorile mele. Că n-a făcut-o cu intenții rele. Credea că e spre binele tău și poate că avea dreptate.

M-am aplecat spre ea și i-am căutat ochii. I-am mângâiat buzele și, pentru prima oară, a zâmbit slab.

- Credeam că m-ai uitat, zise ea.

- Am încercat.

Avea chipul marcat de oboseală. Lunile de absență îi desenaseră riduri pe piele, iar privirea ei avea un aer de înfrângere și de pustiu.

- Nu mai suntem tineri, zise ea citindu-mi gândurile.

- Când am fost noi tineri?

Am dat pătura la o parte și i-am contemplat trupul gol întins pe cearșaful alb. I-am mângâiat gâtul și pieptul, abia atingându-i pielea cu vârful degetelor. I-am trasat cercuri pe abdomen și i-am urmat conturul oaselor care se insinuau sub șolduri. Mi-am lăsat degetele să se joace prin perișorul aproape transparent dintre coapsele ei.

Cristina mă observa în tăcere, cu un zâmbet frânt și cu ochii întredeschiși.

- Ce-o să facem? întrebă ea.

M-am aplecat peste ea și am sărutat-o pe buze. M-a îmbrățișat și am rămas întinși, în timp ce lumina lumânării se stingea încetul cu încetul.

- O să ne vină nouă vreo idee, șopti ea.

La scurt timp după ivirea zorilor, m-am trezit și am descoperit că eram singur în pat. M-am ridicat brusc, temându-mă că Cristina a plecat din nou în toiul nopții. Am văzut atunci că hainele și pantofii ei erau tot pe scaun și am răsuflat ușurat. Am găsit-o în galerie, înfășurată într-o pătură, așezată pe jos, în fața căminului, unde un butuc ardea mocnit, scoțând o flăcăruie albastră. M-am așezat lângă ea și am sărutat-o pe gât.

- Nu puteam să dorm, zise ea cu privirea ațintită asupra focului.

- Trebuia să mă trezești.

- N-am îndrăznit. Arătai de parcă dormeai pentru prima oară după mai multe luni de zile. Am preferat să-ți explorez casa.

- Și?

- Casa asta e sub vraja tristeții, zise ea. De ce nu-i dai foc?

- Și unde o să mai trăim?

- La plural?

- De ce nu?

- Credeam că nu mai scrii basme.

- E ca mersul pe bicicletă. Odată ce l-ai învățat ...

Cristina mă privi lung.

- Ce-i în camera aceea din capătul culoarului?

- Nimic. Vechituri.

- E încuiată.

- Vrei s-o vezi?

Tăgădui.

- E doar o casă, Cristina. O grămadă de pietre și de amintiri. Nimic mai mult.

Cristina consimți fără prea mare convingere.

- De ce nu plecăm? întrebă ea.

- Unde?

- Departe.

Nu m-am putut abține să nu zâmbesc, dar ea nu mi-a răspuns la fel.

- Până unde? am întrebat.

- Până unde nimeni nu știe cine suntem și nici nu-i pasă cuiva.

- Asta vrei? am întrebat.

- Tu nu?

Am ezitat o clipă.

- Și Pedro? am întrebat eu aproape înecându-mă cu propriile-mi cuvinte.

Lăsă să-i cadă pătura care îi acoperea umerii și mă privi sfidătoare.

- Ai nevoie de permisiunea lui ca să te culci cu mine? Mi-am mușcat limba. Cristina mă privea cu lacrimi în ochi.

- Iartă-mă, murmură ea. N-aveam dreptul să spun asta. Am luat pătura de jos și am încercat s-o acopăr, dar s-a ferit, refuzându-mi gestul.

- Pedro m-a părăsit, zise ea cu o voce frântă. Ieri s-a dus la Ritz ca să aștepte până când plecam eu. Mi-a spus că știe că nu-l iubesc, că m-am măritat cu el din recunoștință sau din milă. Mi-a spus că nu vrea compasiunea mea, că îi fac rău în fiecare zi pe care o petrec alături de el prefăcându-mă că-l iubesc. Mi-a spus că, orice aș face, el mă va iubi mereu și că de aceea nu mai vrea să mă vadă.

Mâinile îi tremurau.

- El m-a iubit din tot sufletul, iar eu n-am fost în stare decât să-l fac nefericit, murmură ea.

Închise ochii și chipul i se schimonosi într-o grimasă de durere. O clipă mai târziu, lăsă să-i scape un geamăt adânc și începu să se lovească cu pumnii peste față și peste trup. M-am repezit la ea și am cuprins-o în brațe, imobilizând-o. Cristina se zbătea și țipa. Am țintuit-o pe dușumea, ținând-o de

mâini. Cedă lent, epuizată, cu fața acoperită de lacrimi și salivă, cu ochii înroșiți. Am rămas acolo aproape o jumătate de ceas, până când am simțit cum trupul i se destinde și cum se cufundă într-o tăcere îndelungată. Am acoperit-o cu pătura și am îmbrățișat-o de la spate, ascunzându-i propriile mele lacrimi.

- O să plecăm departe, i-am șoptit la ureche neștiind dacă mă poate auzi sau înțelege. O să plecăm departe, unde nimeni nu știe cine suntem și nici nu-i pasă cuiva. Îți făgăduiesc.

Cristina întoarse capul într-o parte și mă privi. Avea o expresie pierdută, ca și cum sufletul i-ar fi fost sfărâmat cu ciocanul. Am îmbrățișat-o cu putere și am sărutat-o pe frunte. Ploaia biciuia mai departe dincolo de geamuri și, prinși în capcana acelei lumini cenușii și palide a zorilor morți, mi-a venit în minte pentru prima oară că ne scufundăm.

Am încetat să mai lucrez pentru patron chiar din acea dimineață. În timp ce Cristina dormea, am urcat în camera de lucru și am vârat mapa cu toate paginile, notele și însemnările proiectului într-un cufăr vechi de lângă perete. Primul meu impuls a fost să-i dau foc, dar n-am avut curajul. Toată viața simțisem că paginile pe care le lăsam în urma mea erau parte din mine. Oamenii normali aduc pe lume copii, noi, romancierii, aducem cărți. Suntem condamnați să ne lăsăm viața în ele, deși mai niciodată nu ni se mulțumește pentru asta. Suntem condamnați să murim în paginile lor și, uneori, chiar să le lăsăm, până la urmă, să ne ia viața. Dintre toate straniile odrasle de hârtie și cerneală pe care le adusesem pe lumea asta nenorocită, aceasta, ofranda mea de mercenar adusă promisiunilor patronului, era fără îndoială cea mai grotescă. Nimic din acele pagini nu merita altceva decât focul - și totuși, continua să fie sânge din sângele meu și nu mă încumetam să o distrug. Am abandonat-o pe fundul aceluși cufăr și am ieșit din birou mohorât, aproape rușinat de lașitatea mea și de senzația tulbure de paternitate pe care mi-o inspira acel manuscris de tenebre. Probabil că patronul ar fi știut să aprecieze ironia situației. Mie, pur și simplu, îmi inspira greață.

Cristina a dormit până după-amiaza târziu. Am profitat ca să mă duc până la un magazin de lactate de lângă piață ca să cumpăr ceva lapte, pâine și brânză. Ploaia încetase în sfârșit, dar străzile erau pline de băltoace, iar umezeala se simțea în aer ca și cum ar fi fost o pulbere rece care îți pătrundea în haine și în oase. În timp ce stăteam la coadă în magazin, am avut impresia că cineva mă pândește. Când am ieșit din nou în stradă și am traversat Paseo del Born, m-am uitat în spate și am constatat că un puști nu mai mare de cinci ani mă urmărea. M-am oprit și l-am privit. Copilul rămase locului și îmi susținu privirea.

- Nu te teme, i-am zis. Vino încoace.

Puștiul se apropie câțiva pași și se opri la vreo doi metri.

Avea tenul palid, aproape albăstrui, ca și când n-ar fi văzut niciodată lumina zilei. Era îmbrăcat în negru și purta niște pantofi de lac, noi și strălucitori. Avea ochii închiși la culoare și irisurile atât de mari, încât abia i se zărea albul ochilor.

- Cum te cheamă? l-am întrebat.

Puștiul zâmbi și mă arătă cu degetul. Am vrut să fac un pas spre el, dar a rupt-o la fugă și l-am văzut cum se pierde pe Paseo del Born. Când am revenit în fața casei, am găsit un plic băgat în ușă. Sigiliul de ceară roșie cu îngerul încă era calduț. M-am uitat într-o parte și în cealaltă a străzii, dar n-am văzut pe nimeni. Am intrat și am închis poarta după mine încuind de două ori. M-am oprit în capul scărilor și am deschis plicul.

Dragă prietene,

Regret profund că n-ai putut veni la întâlnirea noastră de noaptea trecută. Nădăjduiesc că ești bine și că n-a intervenit nici o urgență sau complicație. Îmi pare rău că nu m-am putut bucura de compania dumitale plăcută de această dată, dar sper și îmi doresc ca, oricare va fi fost chestiunea care te-a împiedicat să te întâlnești cu mine, aceasta să se rezolve repede și favorabil, iar următorul prilej să fie mai propice în înlesnirea întâlnirii noastre. Trebuie să lipsesc din oraș pentru câteva zile, însă de îndată ce mă voi întoarce îți voi da de știre. În așteptarea veștilor

despre dumneata și despre progresele proiectului nostru comun, te salută ca întotdeauna afectuos al dumatăle prieten,

ANDREAS CORELLI

Am strâns scrisoarea în pumn și am vârât-o în buzunar.

Am intrat în apartament tiptil și am închis ușa încetișor. M-am uitat în dormitor și am constatat că Cristina dormea în continuare. M-am dus în bucătărie și am început să pregătesc cafeaua și un prânz frugal. După câteva minute am auzit pașii Cristinei în spatele meu. Mă observa din prag, îmbrăcată într-un jerseu vechi de-al meu care îi ajungea până la jumătatea coapselor. Părul îi era răvășit și ochii umflați. Avea semne întunecate de lovituri pe buze și pomeți, ca și cum ar fi fost palmuită cu putere. Îmi evita privirea.

- Iartă-mă, murmură ea.

- Ți-e foame? am întrebat-o.

Clătină din cap că nu, însă i-am ignorat gestul și i-am făcut semn să ia loc la masă. I-am oferit o ceașcă de cafea cu lapte și zahăr și o felie de pâine proaspăt prăjită, cu brânză și un pic de șuncă. Nu dădu semne că ar vrea să se atingă de farfurie.

- Numai o gură, i-am sugerat eu.

Cochetă puțin cu brânza, fără nici o poftă, și îmi zâmbi slab.

- E bună, zise.

- Când ai s-o guști o să ți se pară și mai bună.

Am mâncat în tăcere. Spre surprinderea mea, Cristina a dat gata o jumătate din conținutul farfuriei. Apoi s-a ascuns îndărătul ceștii de cafea și m-a pândit cu coada ochiului.

- Dacă vrei, plec azi, zise în cele din urmă. Nu-ți face griji. Pedro mi-a dat bani și...

- Nu vreau să pleci nicăieri. Nu vreau să mai pleci niciodată. M-ai auzit?

- Nu sunt o companie bună, David.

- Acum suntem doi.

- Vorbeai serios? Că o să plecăm departe?

Am încuviințat.

- Tata obișnuia să spună că viața nu-ți oferă o a doua șansă.

- Nu le-o oferă decât celor cărora nu le-a oferit-o pe prima. De fapt, sunt șanse la mâna a doua de care cineva n-a știut să profite, dar tot sunt mai bune decât nimic.

Zâmbi stins.

- Scoate-mă la plimbare, zise ea dintr-odată.

- Unde vrei să mergi?

- Vreau să-mi iau rămas-bun de la Barcelona.

În toiul după-amiezii, soarele se ivi de sub pătura de nori pe care o lăsase furtuna. Străzile lucind de ploaie s-au preschimbat în oglinzi pe care pășeau trecătorii și în care se reflecta chihlimbarul cerului. Îmi aduc aminte că am mers până la capătul Ramblei, unde statuia lui Columb se zărea prin ceață. Mergeam în tăcere, contemplând fațadele și oamenii ca și când ar fi fost un miraj, ca și când orașul ar fi fost deja pustiu și uitat. Barcelona nu mi s-a părut niciodată atât de frumoasă și atât de tristă ca în acea după-amiază. Când începea să se înnopteze, ne-am îndreptat spre librăria "Sempere și Fiii". Ne-am postat într-un portal de cealaltă parte a străzii, unde nu ne putea vedea nimeni. Vitrina vechii librării proiecta un șuvoi de lumină pe pavajul din piatră umed și strălucitor. Înăuntru o puteam zări pe Isabella, care, cocoțată pe o scară, aranja cărți pe ultimul raft, în timp ce fiul lui Sempere se prefăcea că revede un registru de contabilitate la tejghea și îi privea gleznele cu coada ochiului. Așezat într-un colț, bătrân și ostenit, domnul Sempere îi observa pe cei doi cu un zâmbet trist.

- Aici e locul unde am întâlnit aproape tot ce-a fost bun în viața mea, am zis eu pe negândite. Nu vreau să-i spun adio.

Când am revenit la casa cu turn, se întunecase deja. De cum am intrat, ne-a întâmpinat căldura focului pe care îl lăsasem aprins înainte de a pleca. Cristina o luă înainte pe coridor și, fără să spună o vorbă, se dezbracă treptat, lăsându-și hainele pe jos una câte una, în urma ei. Am găsit-o întinsă pe pat, așteptând. M-am întins lângă ea și am lăsat-o să-mi călăuzească mâinile. În timp ce o mângâiam, am văzut cum mușchii ei se încordau sub piele. În ochii ei nu exista tandrețe, ci o dorință aprigă de căldură și de a nu mai aștepta. M-am abandonat în trupul ei, asaltând-o cu furie în timp ce îi simțeam unghiile înfipite în piele. Am auzit-o gemând de durere și de viață, ca și cum n-ar mai fi avut aer. În cele din urmă am căzut epuizați și acoperiți de sudoare, unul lângă celălalt. Cristina își rezemă capul de umărul meu și îmi căută privirea.

- Prietena ta mi-a spus că ai intrat într-o încurcătură.

- Isabella?

- E foarte îngrijorată pentru tine.

- Isabella are tendința să se creadă maică-mea.

- Nu cred că asta e intenția ei.

I-am evitat privirea.

- Mi-a spus că lucrezi la o nouă carte, o comandă a unui editor străin. Ea îi spune patronul. Zice că îți plătește o avere, dar că tu te simți vinovat fiindcă ai acceptat banii. Spune că ți-e frică de omul acela, de patron, și că la mijloc e ceva necurat.

Am oftat iritat.

- Mai e ceva ce Isabella nu ți-a spus?

- Restul a rămas între noi, replică ea făcându-mi cu ochiul. Mințea cumva?

- Nu mințea, făcea speculații.

- Și despre ce-i vorba în carte?

- E o poveste pentru copii.
- Mi-a zis Isabella că așa vei spune.
- Dacă Isabella ți-a dat deja toate răspunsurile, de ce mă mai întrebi?

Cristina mă privi cu severitate.

- Pentru liniștea ta, și a Isabellei, am renunțat la carte. *C'est fini*, am asigurat-o eu.
- Când?
- Azi-dimineață, în timp ce dormeai.

Cristina se încruntă, sceptică.

- Și omul acela, patronul, știe asta?
- N-am vorbit cu el. Dar presupun că își imaginează. Iar dacă nu, o va face foarte curând.
- Atunci, va trebui să-i înapoiezi banii?
- Cred că banii nu-l interesează câtuși de puțin.

Cristina se adânci într-o tăcere prelungă.

- Pot s-o citesc? întrebă în cele din urmă.
- Nu.
- De ce nu?

- E o ciornă și n-are nici cap, nici coadă. E o grămadă de idei și de note, fragmente răzlețe. Nimic care să poată fi citit. Te-ai plictisi.

- Mi-ar plăcea s-o citesc oricum.
- De ce?

- Pentru că ai scris-o tu. Pedro spune întotdeauna că singurul mod de a cunoaște cu adevărat un scriitor este prin dâra de cerneală pe care o lasă în urma lui, că omul pe care credem că-l vedem nu-i decât un personaj gol pe dinăuntru și că adevărul se ascunde întotdeauna în ficțiune.

- Probabil a citit asta pe o ilustrată.
- De fapt, a scos-o dintr-una din cărțile tale. Știu asta pentru că am citit-o și eu.
- Plagiatul nu o scutește de-a fi o nerozie.
- Eu cred că are sens.
- Atunci, așa o fi.
- Așadar, pot s-o citesc?
- Nu.

Am cinat cu ce mai rămăsese din pâinea și brânza de dimineață, așezați unul în fața celuilalt, la masa din bucătărie, privindu-ne din când în când. Cristina mesteca fără poftă, examinând fiecare îmbucătură de pâine la lumina lumânării înainte să o ducă la gură.

- E un tren care pleacă de la Estacion de Francia spre Paris mâine la amiază, zise ea. E prea devreme?

Nu-mi puteam scoate din minte imaginea lui Andreas Corelli urcând treptele și bătând la ușă în orice clipă.

- Presupun că nu, am convenit eu.

- Știu un hotel mic lângă Jardins de Luxembourg, care închiriază camere pe câte o lună. E un pic cam scump, dar... adăugă ea.

Am preferat să n-o întreb de unde știa de acest hotel.

- Prețul nu contează, dar eu nu vorbesc franceza, am zis.

- Eu da.

Mi-am coborât privirea.

- Uită-te în ochii mei, David.

Mi-am ridicat privirea fără nici un chef.

- Dacă preferi să plec...

Am tăgăduit o dată și încă o dată. Îmi luă mâna și o duse la buze.

- Va fi bine. O să vezi, zise ea. Știu asta. Va fi primul lucru din viața mea care va ieși bine.

M-am uitat la ea, o femeie frântă, în semiîntuneric, cu lacrimi în ochi, și nu mi-am mai dorit altceva pe lume decât să-i pot reda ceea ce nu avusese niciodată.

Ne-am culcat pe canapeaua din galerie sub două pături, contemplând jăratiful din foc. Am adormit mângâind părul Cristinei și gândindu-mă că aceea avea să fie ultima noapte petrecută în acea casă, temnița în care îmi îngropasem tinerețea. Am visat că alergam pe străzile unei Barcelone pline de ceasuri ale căror ace se roteau în sens invers. Străduțe și bulevarde se răsuceau în calea mea ca niște tuneluri cu voință proprie, configurând un labirint viu care îmi zădărnicea toate încercările de a înainta. În cele din urmă, sub un soare de amiază care ardea pe cer ca o sferă de metal topit, izbuteam să ajung la Estacion de Francia și mă îndreptam în graba mare spre peronul de unde trenul începea să alunece. Alergam după el, însă trenul lua viteză și, în ciuda tuturor eforturilor mele, nu reușeam decât să-l ating cu vârful degetelor. Alergam mai departe până când îmi pierdeam suflul și, ajungând la capătul peronului, cădeam în gol. Când îmi ridicam privirea, era deja prea târziu. Trenul se îndepărta, în timp ce chipul Cristinei mă privea de la ultima fereastră.

Am deschis ochii și mi-am dat seama că Cristina nu era acolo. Din foc mai rămăsese doar un pumn de cenușă care abia mai scânteia. M-am sculat și m-am uitat pe fereastră. Se iveau zorii. Mi-am lipit fața de geam și am sesizat o lumină care clipea în ferestrele camerei de lucru. M-am îndreptat spre scara în spirală care urca în turn. O strălucire arămie se împrăștia pe trepte. Am urcat încet. Când am ajuns în birou m-am oprit în prag. Cristina era cu spatele, așezată pe dușumea. Cufărul de lângă perete era deschis. Cristina avea în mână mapa cu manuscrisul patronului și tocmai dezlega sfoara cu care era închis.

Auzindu-mi pașii, s-a oprit.

- Ce faci aici? am întrebat încercând să-mi ascund neliniștea din glas.

Cristina se întoarse și zâmbi.

- Mi-am băgat nasul.

Îmi urmări direcția privirii până la mapa din mâna ei și adoptă o mutră malițioasă.

- Ce-i aici, înăuntru?

- Nimic. Note. Însemnări. Nimic interesant...

- Mincinosule. Fac prinsoare că asta-i cartea la care ai lucrat, zise ea începând să deznoade sfoara.

Am un chef nebun s-o citesc...

- Aș prefera să n-o faci, i-am zis pe tonul cel mai relaxat de care am fost în stare.

Cristina se încruntă. Am profitat de moment ca să îngenunchez în fața ei și, delicat, să-i smulg mapa.

- Ce se întâmplă, David?

- Nimic, nu se întâmplă nimic, am asigurat-o eu cu un zâmbet stupid întipărit pe buze.

Am legat la loc sfoara mapei și am pus-o înapoi în cufăr.

- Nu-l încui cu cheia? întrebă Cristina.

M-am întors, gata să-i ofer o scuză, însă Cristina dispăruse pe scări în jos. Am oftat și am închis capacul cufărului.

Am găsit-o pe Cristina jos, în dormitor. Pentru o clipă, s-a uitat la mine ca la un străin. Am rămas în ușa.

- Iartă-mă... am început să-i spun.

- N-ai de ce să-mi ceri iertare, răspuse ea. N-ar fi trebuit să-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala.

- Nu-i vorba despre asta.

Îmi oferi un zâmbet înghețat și un gest de nepăsare, ambele deopotrivă de tăioase."

- N-are importanță, zise ea.

Am încuviințat lăsând al doilea asalt pentru altă dată.

- Ghișeele de la Estacion de Francia se deschid acuși, am zis eu. M-am gândit să mă duc ca să fiu acolo când se deschid și să cumpăr biletele pentru astăzi la amiază. Apoi o să merg la bancă să scot bani.

Cristina se mulțumi să clatine din cap afirmativ.

- Foarte bine.

- De ce nu pregătești o geantă cu ceva haine între timp?

Eu mă întorc în două ore, cel mult.

Cristina zâmbi slab.

- O să fiu aici.

M-am dus la ea și i-am luat fața în mâini.

- Mâine seară vom fi la Paris, i-am zis. Am sărutat-o pe frunte și am plecat.

Holul gării Estacion de Francia întindea în fața mea o oglindă în care se reflecta marele ceas suspendat de tavan. Acele arătau ora șapte și treizeci și cinci de minute dimineața, însă ghișeele erau încă închise. Un om de serviciu înarmat cu un măturoi și cu un aer afectat lustruia pardoseala fluierând un cântecel popular și, atât cât îi permitea șchiopătatul, se legăna din șolduri cu o anumită grație. În lipsă de altceva, m-am apucat să-l observ. Era un omuleț mărunț, pe care lumea părea să-l fi chircit până când nu i-a mai rămas decât zâmbetul și plăcerea de a putea curăța porțiunea aceea de pardoseală ca și când ar fi fost Capela Sixtină. În incintă nu mai era nimeni și, până la urmă, și-a dat seama că e privit. Când a cincea sa trecere transversală l-a purtat prin fața postului meu de veghe de pe una din băncile de lemn de pe laturile holului, omul de serviciu s-a oprit și, sprijinindu-se în coada măturii cu amândouă mâinile, s-a hotărât să mă privească fățiș.

- Niciodată nu se deschide la ora la care se spune, explică el făcând un gest spre ghișee.

- Și atunci de ce se pune un afiș în care se spune că se deschide la șapte?

Omulețul ridică din umeri și oftă, cu o mină filosofică.

- Păi, și la trenuri se pun orare și, în cei cincisprezece ani de când sunt eu aici, n-am văzut nici măcar unul care să sosească sau să plece la ora prevăzută, zise el.

Omul de serviciu își continuă măturatul în profunzime și, cincisprezece minute mai târziu, am auzit cum se deschide geamul ghișeului. M-am apropiat și i-am zâmbit vânzătorului.

- Am crezut că deschideți la șapte, am zis eu.

- Așa scrie pe afiș. Ce doriți?

- Două bilete la clasa întâi pentru Paris, la trenul de la amiază.

- Pentru azi?

- Dacă nu-i prea mare deranjul.

Emiterea biletelor i-a luat aproape cincisprezece minute.

După ce și-a finalizat capodopera, le-a dat drumul pe tejghea cu nepăsare.

- La ora unu. Peronul patru. Să nu întârziati.

Am plătit și, cum nu mă dădeam dus, am fost tratat cu o privire dușmănoasă și întrebătoare.

- Altceva?

I-am zâmbit și am clătinat din cap că nu, ocazie de care a profitat ca să-mi închidă în nas ferestruica. M-am întors și am parcurs holul imaculat și strălucitor prin grija omului de serviciu, care m-a salutat de la distanță și mi-a urat *bon voyage*.

Sediul central al Băncii Hispano Colonial de pe strada Fontanella te ducea cu gândul la un templu. Un mare portic făcea loc unui naos flancat de statui, care se întindea până la un șir de ferestruici dispuse aidoma unui altar. De ambele părți, pe post de capele și confesionale, se găseau mese de stejar și fotolii de mareșal, iar de toate acestea se ocupa o mică armată de controlori și de angajați, frumos echipați și înarmați cu zâmbete cordiale. Am retras patru mii de franci în numerar și am primit instrucțiuni despre cum să retrag fonduri de la sucursala pe care banca o avea la intersecția dintre strada Rennes și bulevardul Raspail din Paris, în apropiere de hotelul pomenit de, Cristina. Cu

acea mică avere în buzunar, mi-am luat rămas-bun, nesocotind sfaturile funcționarului privitoare la imprudența de a circula pe străzi cu o asemenea sumă în bani peșin.

Soarele urca pe un cer albastru, de culoarea norocului, iar o briză curată aducea mirosul mării. Pășeam ușor, ca și cum m-aș fi descotorosit de o povară cumplită, și am început să cred că orașul s-a hotărât să mă lase să plec fără a-mi purta pică. Pe Paseo del Born m-am oprit să cumpăr niște flori pentru Cristina, niște trandafiri albi legați cu o fundă roșie. Am urcat treptele casei cu turn două câte două, cu un zâmbet întipărit pe buze și cu certitudinea că ziua aceea avea să fie prima dintr-o viață pe care o crezusem pierdută pentru totdeauna. Eram pe punctul să deschid, dar, când să vâr cheia în broască, ușa a cedat. Era deschisă.

Am împins-o și am intrat în vestibul. Casa era cufundată în tăcere.

- Cristina!

Am lăsat florile pe polița din antreu și am aruncat o privire în dormitor. Cristina nu era acolo. Am străbătut culoarul până la galeria din fund. Nu era nici un semn că ar fi fost prezentă. M-am dus până la scara dinspre birou și am mai strigat o dată.

- Cristina!

Ecoul mi-a înapoiat glasul. Am ridicat din umeri și m-am uitat la ceasul aflat într-o vitrină a bibliotecii din galerie. Era aproape nouă dimineața. Am presupus că Cristina coborâse în stradă să caute ceva și că, întrucât existența ei de la Pedralbes îi indusese prostul obicei că descuratul cu ușile și cu închizătorile era o chestiune rezolvată de servitori, lăsase ușa deschisă atunci când a ieșit. În timp ce așteptam, m-am hotărât să mă tolănesc pe canapeaua din galerie. Soarele intra pe geam, un soare de iarnă curat și strălucitor, care te invita să te lași mângâiat. Am închis ochii și am încercat să mă gândesc la ce voi lua cu mine. Trăisem o jumătate din viață înconjurat de toate acele obiecte, iar acum, când sosise momentul să le spun adio, eram incapabil să fac o scurtă listă cu cele de care consideram că nu mă pot lipsi. Puțin câte puțin, pe nesimțite, întins în lumina caldă a soarelui și a acelor speranțe tandre, am adormit liniștit.

Când m-am deșteptat și m-am uitat la ceasul din bibliotecă, era douăsprezece și jumătate. Mai aveam doar o oră până la plecarea trenului. M-am ridicat dintr-un salt și am alergat spre dormitor.

- Cristina!

De data asta am străbătut casa, încăpere cu încăpere, până am ajuns în camera de lucru. Nu era nimeni, dar mi s-a părut că simt în aer un miros ciudat. Fosfor. Lumina care pătrundea prin ferestre fixa în aer o rețea subțire din firicele de fum albastru, suspendate. Am intrat în birou și am găsit pe jos două chibrituri arse. Am simțit o împunsătură de neliniște și am îngenuncheat în fața cufărului. L-am deschis și am suspinat, ușurat. Mapa cu manuscrisul era tot acolo. Mă pregăteam să închid cufărul când am observat că nodul de sfoară roșie cu care se închidea mapa era desfăcut. Am luat-o și am deschis-o. Am răsfoit filele, dar nu mi s-a părut că lipsește ceva. Am închis mapa înapoi, de data asta cu un nod dublu, și am pus-o la locul ei. M-am așezat pe un scaun în galerie, cu fața spre culoarul lung care ducea spre ușa de la intrare, pregătit să aștept. Minutele s-au scurs cu o cruzime infinită.

Încetul cu încetul, conștiința celor petrecute s-a prăbușit în jurul meu, iar acea dorință de a crede și de a avea încredere s-a preschimbat în fiere și amar. În curând, am auzit clopotele de la Santa Maria bătând de ora două. Trenul spre Paris plecase deja din gară, iar Cristina nu revenise. Atunci am înțeles că a plecat, că acele câteva ceasuri petrecute împreună au fost un miraj. Am privit dincolo de

geamuri, acea zi luminoasă care acum nu mai avea culoarea norocului, și mi-am imaginat-o întorcându-se la Vila Helius, căutându-și adăpost în brațele lui Pedro Vidal. Am simțit cum ranchiuna îmi otrăvește sângele încetul cu încetul și am râs de mine însumi și de speranțele mele absurde. Incapabil să fac un pas, am rămas să contemp lu orașul care se întuneca odată cu lăsarea amurgului și umbrele care se alungeau pe dușumeaua din camera de lucru. M-am ridicat și m-am apropiat de fereastră. Am deschis-o larg și am privit afară. O cădere verticală de câțiva metri, destul de mare, se deschidea în fața mea. Destul de mare pentru a-mi face praf oasele, transformându-le în pumnale care să-mi străpungă trupul și să-l lase să se stingă într-o baltă de sânge, în curtea interioară. M-am întrebat dacă durerea avea să fie atât de cumplită cum îmi imaginam, sau dacă forța impactului era suficientă ca să adoarmă simțurile și să aducă o moarte rapidă și eficientă.

Atunci am auzit bătăile în ușă. O dată, de două ori, de trei ori. O bătaie stăruitoare. M-am întors, năucit încă de acele gânduri. Din nou bătăile. Cineva era jos și bătea la ușă. Inima îmi tresări și m-am avântat pe scări în jos, convins că s-a întors Cristina, că pe drum s-a întâmplat ceva care a reținut-o, că simțămintele mele de neîncredere nenorocite și detestabile n-au avut nici o justificare, că, la urma urmei, era abia prima zi din acea viață făgăduită. Am alergat până la ușă și am deschis. Era acolo, în semiîntuneric, îmbrăcată în alb. Am vrut s-o îmbrățișez, însă atunci i-am văzut fața plină de lacrimi și am înțeles că nu era Cristina.

- David, murmură Isabella cu glas frânt. Domnul Sempere a murit.

Actul III JOCUL ÎNGERULUI

1

Când am ajuns la "Sempere și Fiii", deja se înnoptase. O strălucire aurie sfâșia albastrul nopții la intrarea în librărie, unde vreo sută de oameni se adunaseră, cu lumânări în mâini. Unii plâneau în tăcere, alții se priveau neștiind ce să spună. Am recunoscut câteva chipuri, prieteni și clienți de-ai lui Sempere, persoane cărora bătrânul librar le dăruise cărți, cititori pe care el îi inițiasse în lectură. Pe măsură ce vestea se răspândea în cartier, soseau mereu alți cititori și prieteni, cărora nu le venea să creadă că domnul Sempere a murit.

Luminile din librărie erau aprinse și înăuntru se putea zări cum don Gustavo Barcelo îl îmbrățișa cu putere pe un tânăr care abia se mai putea ține pe picioare. Nu mi-am dat seama că era fiul lui Sempere până când Isabella nu m-a strâns de mână și m-a condus în librărie. Când m-a văzut intrând, Barcelo și-a ridicat privirea și mi-a zâmbit învins. Feciorul librarului plânga în brațele lui și n-am avut curaj să mă duc să-l salut. Isabella a fost cea care s-a dus până la el și i-a pus o mână pe umăr. Sempere-fiul s-a întors și am putut vedea cât era de tras la față. Isabella l-a condus până la un scaun și l-a ajutat să ia loc. Feciorul librarului s-a prăbușit ca o păpușă stricată. Isabella a îngenuncheat lângă el și l-a îmbrățișat. Nu m-am mai simțit niciodată atât de mândru de cineva cum m-am simțit în clipa aceea de Isabella, care de-acum nu mi se mai părea o fetișcană, ci o femeie mai puternică și mai înțeleaptă decât toți cei care ne aflam acolo.

Barcelo a venit la mine și mi-a întins mâna, care îi tremura. I-am strâns-o.

- S-a întâmplat acum două ceasuri, îmi explică el cu un glas răgușit. Rămăsese singur în librărie doar câteva momente, iar când fiu-său a revenit... Se zice că se certa cu cineva... Nu știu. Doctorul a spus că din cauza inimii.

Am înghițit în sec.

- Unde-i?

Barcelo îmi făcu un semn din cap către ușa care dădea în spatele prăvăliei. Am încuviințat și m-am îndreptat într-acolo. Înainte să intru, am tras adânc aer în piept și mi-am strâns pumnii. Am trecut pragul și l-am văzut. Era întins pe o masă, cu mâinile încrucișate peste abdomen. Avea pielea albă ca hârtia și trăsăturile feței parcă i se scofălciseră, ca și când ar fi fost de carton. Ochii îi erau încă deschiși. Am simțit că nu mai am aer, de parcă cineva m-ar fi lovit în stomac cu o forță enormă. M-am sprijinit de masă și am respirat adânc. M-am aplecat peste el și i-am închis pleoapele. L-am mângâiat pe obraz, care era rece, și m-am uitat în jur, spre acel univers de pagini și vise pe care el îl crease. Am vrut să cred că Sempere era tot acolo, printre cărțile și prietenii lui. Am auzit pași în spate și m-am întors. Barcelo venea însoțind doi bărbați cu o înfățișare sumbră, îmbrăcați în negru, despre a căror profesie nu încăpea nici o îndoială.

- Domnii sunt de la pompele funebre, zise Barcelo.

Cei doi au încuviințat cu gravitate profesională și s-au apropiat să cerceteze trupul. Unul dintre ei, înalt și uscățiv, a făcut o estimare cât se poate de sumară și i-a indicat ceva colegului, care a clătinat

din cap afirmativ și și-a notat indicațiile într-un carnețel de însemnări.

- În principiu, înmormântarea va fi mâine după-amiază, în Cimitirul de Est, zise Barcelo. Am preferat să mă ocup eu de chestiune fiindcă feciorul e distrus, după cum vezi și dumneata. Iar lucrurile astea, cu cât mai repede...

- Mulțumesc, don Gustavo.

Librarul aruncă o privire spre vechiul său prieten și zâmbi printre lacrimi.

- Ce-o să ne facem acum, când bătrânul ne-a lăsat singuri? zise el.

- Nu știu...

Unul dintre angajații de la pompele funebre își dresese glasul discret, sugerând că avea ceva să ne comunice.

- Dacă n-aveți nimic împotriva, colegul meu și cu mine ne ducem acum după sicriu și...

- Faceți ce trebuie să faceți, i-am retezat-o eu.

- Aveți vreo preferință în ce privește ceremonia?

M-am uitat la el nepricepând ce voia să spună.

- Răposatul era credincios?

- Domnul Sempere credea în cărți, am zis eu.

- Am înțeles, spuse el retrăgându-se.

M-am uitat la Barcelo, care ridică din umeri.

- Stați să-l întreb pe fecior, am adăugat.

M-am întors în partea din față a librăriei. Isabella îmi aruncă o privire întrebătoare și se ridică de lângă Sempere-fiul. Veni la mine și i-am șoptit ce voiam să aflu.

- Domnul Sempere era prieten bun cu parohul de aici, de la doi pași, de la biserica Santa Ana. Se zvonește că cei de la arhiepiscopie vor să-l dea afară de ani de zile, pe motiv că e rebel și neastâmpărat, însă, cum e atât de bătrân, au preferat să aștepte să moară singur, fiindcă nu-l pot doborî.

- E omul de care avem nevoie, am zis eu.

- O să vorbesc eu cu dânsul, zise Isabella.

I-am făcut semn spre Sempere-fiul.

- Cum se simte?

Isabella mă privi în ochi.

- Dar dumneavoastră?

- Eu sunt bine, am mințit-o. Cine o să rămână cu el în noaptea asta?

- Eu, zise fără a ezita o clipă.

Am încuviințat și am sărutat-o pe obraz înainte să revin în spatele prăvăliei. Aici, Barcelo se așezase în fața vechiului său prieten și, pe când cei doi angajați de la pompele funebre luau măsuri și întrebau de costume și de pantofi, a turnat două pahare de coniac și mi-a întins unul. M-am așezat lângă el.

- În sănătatea prietenului Sempere, care ne-a învățat pe toți să citim, ba chiar să trăim, zise el.

Am închinat și am băut în tăcere. Am rămas acolo împreună, până când angajații de la pompele funebre s-au întors cu coșciugul și cu hainele în care Sempere urma să fie înmormântat.

- Dacă n-aveți nimic împotriva, ne vom ocupa noi de astea, sugeră cel care părea mai dezghețat.

Am făcut semn că da. Înainte să revin în partea din față a librăriei, am luat acel vechi exemplar din *Marile speranțe* după care nu mă mai întorsesem niciodată să-l iau și l-am pus în mâinile domnului Sempere.

- Pentru drum, i-am zis.

După cincisprezece minute, angajații de la pompele funebre au scos sicriul și l-au depus pe o masă mare, ce fusese pregătită în mijlocul librăriei. O mulțime de oameni se adunaseră în stradă și așteptau într-o tăcere profundă. M-am dus la ușă și am deschis. Unul câte unul, prietenii librăriei "Sempere și Fiii" s-au perindat prin prăvălie pentru a-l vedea pe librar. Mulți dintre ei nu mai izbuteau să-și rețină lacrimile și, dinaintea acestei priveliști, Isabella îl luă de mână pe feciorul librarului și îl duse la etaj, exact deasupra librăriei, unde locuise toată viața cu tatăl său. Barcelo și cu mine am rămas acolo, alături de bătrânul Sempere, în timp ce oamenii veneau să-și ia rămas-bun. Unii, cei mai apropiați, rămâneau. Priveghiul a durat toată noaptea. Barcelo a stat până la cinci dimineața, iar eu am rămas până când Isabella a coborât de la etaj, cu puțin înainte de ivirea zorilor, și mi-a ordonat să mă duc acasă, fie și numai ca să-mi schimb hainele și să-mi fac toaleta.

M-am uitat la bietul Sempere și am zâmbit. Nu-mi venea să cred că nu voi mai trece niciodată acel prag ca să-l găsesc îndărătul tejghelei. Mi-am amintit de prima oară când vizitasem librăria, pe când eram doar un țânc, iar librarul îmi păruse înalt și puternic. Indestructibil. Omul cel mai înțelept din lume.

- Duceți-vă acasă, vă rog, șopti Isabella.

- Pentru ce?

- Vă rog...

M-a însoțit până în stradă și m-a îmbrățișat.

- Știu cât de mult îl prețuiați și ce însemna pentru dumneavoastră, îmi zise ea.

Nimeni nu știe, mi-am spus în sinea mea. Dar am încuviințat și, după ce am sărutat-o pe obraz, am plecat fără nici o țintă, străbătând străzi ce mi se păreau mai pustii ca niciodată, crezând că, dacă nu mă opream, dacă mergeam în continuare, nu-mi voi da seama că lumea pe care credeam că o cunosc nu mai era acolo.

Puzderia de oameni se adunase la porțile cimitirului, așteptând sosirea dricului. Nimeni nu îndrăznea să scoată o vorbă. Se auzea rumoarea mării din depărtare și ecoul unui tren de marfă lunecând către cetatea de fabrici care se întindea în spatele cimitirului. Era frig și fulgi de zăpadă pluteau în vânt. Cu puțin înainte de ora trei după-amiaza, dricul, tras de niște cai negri, a intrat pe bulevardul Icaria, flancat de chiparoși și de vechi magazine. Fiul lui Sempere și Isabella mergeau cu el. Șase colegi din breasla librarilor din Barcelona, printre care și don Gustavo, au ridicat sicriul pe umeri și l-au purtat în incintă. Oamenii i-au urmat, alcătuiind un cortegiu tăcut, care a străbătut străzile și pavilioanele cimitirului sub o pătură de nori joși care se unduiau ca un strat de mercur. Am auzit pe cineva spunând că fiul librarului parcă îmbătrânise cu cincisprezece ani într-o noapte. Se refereau la el ca la domnul Sempere, fiindcă acum el era responsabilul librăriei, iar vreme de patru generații acea prăvălie fermecată de pe strada Santa Ana nu-și schimbase numele niciodată, întotdeauna fiind sub comanda unui domn Sempere. Isabella îl ținea de braț și mi s-a părut că, dacă n-ar fi fost ea acolo, s-ar fi prăbușit ca o păpușă fără sfori.

Parohul bisericii Santa Ana, un veteran de vârsta răposatului, aștepta lângă mormânt, o lespede din marmură sobră, fără podoabe, care aproape trecea neobservată. Cei șase librari care purtaseră sicriul l-au depus în fața mormântului. Barcelo, care mă zărise, m-a salutat din cap. Am preferat să rămân în spate, nu știu dacă din lașitate sau din respect. De acolo puteam vedea mormântul tatălui meu, la vreo treizeci de metri. După ce lumea s-a adunat în jurul sicriului, parohul a ridicat privirea și a zâmbit.

- Domnul Sempere și cu mine am fost prieteni vreme de aproape patruzeci de ani și, în tot acest timp, despre Dumnezeu și misterele vieții am vorbit numai o dată. Aproape nimeni nu știe, însă prietenul Sempere nu a mai călcat într-o biserică de la înmormântarea soției lui, Diana, lângă care îl conducem astăzi, ca să odihnească veșnic unul lângă celălalt. Poate că de aceea toți îl considerau ateu, însă el era un om credincios. Credea în prietenii lui, în adevărul lucrurilor și în ceva ce nu cuteza să numească ori să închipuie, fiindcă spunea că pentru asta existăm noi, preoții. Domnul Sempere credea că toți facem parte din ceva și că, atunci când părăsim această lume, amintirile și năzuințele noastre nu se pierd, ci devin amintirile și năzuințele celor care vin să ne ia locul. Nu știa dacă noi l-am creat pe Dumnezeu după chipul și asemănarea noastră, sau dacă el ne-a creat pe noi neștiind prea bine ce face. Credea că Dumnezeu, sau orice ne-a adus pe noi aici, trăiește în fiecare acțiune a noastră, în fiecare cuvânt al nostru, și se manifestă în tot ceea ce ne face să fim ceva mai mult decât niște simple figurine de lut. Domnul Sempere credea că Dumnezeu trăiește un pic, sau mai mult, în cărți, și de aceea și-a închinat viața pentru a le împărți, pentru a le ocroti și pentru a se asigura că paginile lor, asemenea amintirilor și năzuințelor noastre, nu se vor pierde niciodată, fiindcă credea, și m-a făcut și pe mine să cred, că atâta timp cât pe lume mai există măcar un om capabil să le citească și să le trăiască va exista o fărâmă de Dumnezeu sau de viață. Știu că prietenului meu nu i-ar fi plăcut să ne luăm rămas-bun de la el cu rugăciuni și cântece. Știu că i-ar fi fost de ajuns să știe că prietenii lui, atât de mulți câți au venit astăzi să-și ia rămas-bun de la el, nu-l vor uita niciodată. Deși bătrânul Sempere nu se aștepta la așa ceva, nu mă îndoiesc defel că Dumnezeu îl va primi alături de el pe dragul nostru prieten și știu că va trăi pentru totdeauna în

inimile tuturor celor ce ne aflăm astăzi aici, ale tuturor celor care într-o bună zi au descoperit vraja cărților datorită lui și ale tuturor celor care, chiar fără să-l cunoască, într-o bună zi au trecut pragul micii sale librării, unde, așa cum îi plăcea să spună, istoria tocmai a început. Odihnește-te în pace, prietene Sempere, și Dumnezeu să ne ofere tuturor prilejul de a-ți cinsti amintirea și de a mulțumi pentru privilegiul de a te fi cunoscut.

O tăcere infinită s-a așternut peste incintă când parohul și-a terminat discursul și s-a retras câțiva pași, binecuvântând racla și coborându-și privirile. La un semn al șefului angajaților de la pompele funebre, groparii au înaintat și au coborât sicriul încetișor, cu niște frânghii. Îmi amintesc sunetul coșciugului atingând fundul și sughițurile de plâns înăbușite din asistență. Îmi amintesc cum am rămas acolo, incapabil să fac un pas, văzând cum groparii acopereau mormântul cu o lespede mare din marmură, pe care nu se putea citi decât cuvântul Sempere și sub care, de douăzeci și șase de ani, odihnea soția lui, Diana.

Încetul cu încetul, adunarea s-a retras către porțile cimitirului, unde s-a despărțit în grupuri, neștiind încotro s-o apuce, fiindcă nimeni nu voia să plece și să-l lase în urmă pe bietul domn Sempere. Barcelo și Isabella, câte unul de fiecare parte, l-au luat cu ei pe feciorul librarului. Am rămas acolo până când toți s-au îndepărtat și abia atunci am cutezat să mă duc până la mormântul lui Sempere. Am îngenuncheat și am pus mâna pe marmură.

- Pe curând, am murmurat.

L-am auzit apropiindu-se și am știut că era el înainte de a-l zări. M-am ridicat și m-am întors. Pedro Vidal îmi oferi mâna și zâmbetul cel mai trist pe care l-am văzut vreodată.

- Nu vrei să-mi strângi mâna? întrebă el.

N-am făcut-o și, după câteva secunde, Vidal încuviință ca pentru sine și și-o retrase.

- Ce căutați dumneavoastră aici? am izbucnit eu.

- Sempere era și prietenul meu, replică Vidal.

- Da. Și ați venit singur?

Vidal mă privi neînțelegând ce vreau să spun.

- Unde-i? am întrebat eu.

- Cine?

Am lăsat să-mi scape un râs amar. Barcelo, care ne zărise, se apropia cu un aer consternat.

- Ce i-ați mai promis acum ca s-o cumpărați? Privirea lui Vidal se înăsprî.

- Nu știi ce spui, David.

Am înaintat până când i-am simțit răsuflarea în față.

- Unde-i? am insistat.

- Nu știu, zise Vidal.

- Sigur, am zis eu uitându-mă în altă parte.

M-am răsucit pe călcâie, gata să o iau spre ieșire, dar Vidal m-a apucat de braț și m-a reținut.

- David, așteaptă...

Înainte să-mi dau seama ce fac, m-am întors și l-am lovit din răspuțeri. Pumnul meu s-a izbit de fața lui și l-am văzut cum cade pe spate. Am văzut că am sânge pe mână și am auzit pași apropiindu-

se în grabă. Niște brațe m-au înșfăcat și m-au îndepărtat de Vidal.

- Pentru numele lui Dumnezeu, Martin... zise Barcelo. Librarul îngenunche lângă Vidal, care avea gura plină de sânge și răsufla sacadat. Barcelo îi susținu capul și îmi aruncă o privire furioasă. Am plecat de acolo cât am putut de repede, încrucișându-mă pe drum cu câțiva dintre cei care se opriseră să urmărească altercația. N-am avut curajul să-i privesc în față.

Mi-am petrecut mai multe zile fără să ies din casă, dormind când se nimerea și fără să mănânc aproape nimic. În timpul nopților, mă așezam în galerie, în fața focului, și ascultam tăcerea, sperând să aud pași la ușă, crezând că se va întoarce Cristina, că de îndată ce va afla de moartea domnului Sempere va reveni lângă mine, fie și numai din milă, ceea ce la momentul acela îmi era de ajuns. Când se împlinise deja aproape o săptămână de la moartea librarului și știam de acum că Cristina nu va mai reveni, am început să urc din nou în camera de lucru. Am recuperat manuscrisul patronului din cufăr și am început să-l recitesc, degustând fiecare propoziție și fiecare paragraf. Lectura mi-a provocat deopotrivă greață și o satisfacție obscură. Când mă gândeam la cei o sută de mii de franci care la început mi s-au părut atât de mulți, zâmbeam în sinea mea și îmi spuneam că ticălosul acela m-a cumpărat foarte ieftin. Vanitatea îmi umbrea amărăciunea, iar durerea închidea drumul conștiinței. Într-un gest de trufie, am recitit acea *Lux Aeterna* a predecesorului meu, Diego Marlasca, iar apoi am lăsat-o pradă flăcărilor din cămin. Acolo unde el eșuase, eu aveam să triumf. Acolo unde el rătăcise drumul, eu aveam să găsesc ieșirea din labirint.

M-am întors la lucru în ziua a șaptea. Am așteptat miezul nopții și m-am așezat la birou. O pagină albă în tamburul vechii mașini Underwood și orașul negru dincolo de ferestre.

Cuvintele și imaginile mi-au țâșnit din mâini ca și când ar fi așteptat cu furie în temnița sufletului. Paginile curgeau inconștient și fără măsură, fără altă voință decât să vrăjească și să învenineze simțurile și gândirea. Încetasem să mă mai gândesc la patron, la recompensele sau la exigențele lui. Pentru prima oară în viață, scriam pentru mine și pentru nimeni altcineva. Scriam ca să dau foc lumii și să mă mistui odată cu ea. Lucram în fiecare noapte până când cădeam epuizat. Loveam clapele mașinii de scris până când degetele îmi sângerau și febra îmi încetoșa vederea.

Într-o dimineață de ianuarie, pe când pierdusem deja noțiunea timpului, am auzit cum cineva bate la ușă. Eram întins în pat, cu privirea pierdută peste vechea fotografie a Cristinei, în care, copilă fiind, se plimba de mână cu un străin pe platforma aceea care pătrundea într-o mare de lumină, acea imagine care acum mi se părea singurul lucru bun ce-mi mai rămăsese și cheia tuturor misterelor. Am ignorat bătăile în ușă preț de câteva minute, până când i-am auzit glasul și am știut că nu va renunța.

- Deschideți naibii o dată. Știu că sunteți acolo și n-am de gând să plec până când nu-mi deschideți ușa, sau o dau jos.

Când am deschis, Isabella făcu un pas în spate și mă privi îngrozită.

- Eu sunt, Isabella.

Isabella mă dădu deoparte și se duse direct în galerie, să deschidă larg ferestrele. Apoi se îndreptă spre camera de baie și începu să umple cada. M-a luat de braț și m-a târât până acolo. M-a pus să mă așez pe margine și m-a privit în ochi, ridicându-mi pleoapele cu degetele și clătinând din cap imperceptibil. Fără să rostească o vorbă, a început să-mi scoată cămașa.

- Isabella, n-am chef.

- Ce-s tăieturile astea? Dar ce v-ați făcut?

- Sunt doar niște zgârieturi.

- Vreau să vă vadă un doctor.

- Nu.

- Să nu îndrăzniți să-mi spuneți mie că nu, replică ea cu asprime. Acum o să vă băgați în cada asta, o să vă frecați cu apă și săpun și o să vă bărbieriți. Aveți de ales: o faceți dumneavoastră sau o fac eu. Să nu credeți că mă jenez.

Am zâmbit.

- Știu că nu te jenezi.

- Faceți cum v-am spus. Iar între timp eu mă duc după un doctor.

Mă pregăteam să spun ceva, însă ea ridică mâna și mă reduse la tăcere.

- Să nu spuneți nici o vorbă. Dacă vă închipuiți că sunteți singurul pe care îl dor diferite lucruri, vă înșelați. Iar dacă nu vă pasă și vreți să muriți ca un câine, cel puțin aveți decența de a vă aminti că unora dintre noi ne pasă, deși, la drept vorbind, nu prea știu de ce.

- Isabella...

- În apă! Și vă rog să vă scoateți pantalonii și chiloții.

- Știu să fac baie.

- Se vede de la o poștă.

În timp ce Isabella pleca după un doctor, i-am respectat ordinele și m-am supus unui botez cu apă rece și săpun. Nu mă mai bărbierisem de la înmormântare și în oglindă arătam ca un lup. Aveam ochii injectați și pielea de o paloare bolnăvicioasă. M-am îmbrăcat cu haine curate și m-am așezat să aștept în galerie. Isabella a revenit în douăzeci de minute, însoțită de un medic pe care mi se părea că-l mai zărisem la un moment dat prin cartier.

- Acesta e pacientul. Din ce-o să vă spună el, să nu credeți o iotă, fiindcă e un mincinos, anunță Isabella.

Doctorul îmi aruncă o privire, estimându-mi gradul de ostilitate.

- Serviți-vă, domnule doctor, l-am invitat eu. Ca și când n-aș exista.

Medicul își începu subtilul ritual de măsurare a tensiunii, ascultări felurite, examinarea pupilelor, a gurii, întrebări de natură misterioasă și priviri piezișe, care constituie temelia științei medicale. Când îmi examinează tăieturile pe care Irene Sabino mi le făcuse pe piept cu un cuțit, își arcui o sprânceană și mă privi.

- Ce-i asta?

- E mult de explicat, domnule doctor.

- Dumneavoastră vi le-ați făcut?

Am negat.

- O să vă las o pomadă, dar mă tem că cicatricea va rămâne.

- Cred că asta era și intenția.

Doctorul își continuă controlul. Eu m-am supus la toate, docil, uitându-mă la Isabella, care privea nerăbdătoare din prag. Am înțeles cât de dor îmi fusese de ea și cât de mult îi prețuiam compania.

- Am tras o spaimă.. " murmură ea reprobator. Doctorul îmi cercetă mâinile și se încruntă văzând buricele degetelor aproape în carne vie. Se apucă să mi le bandajeze, unul câte unul, murmurând ca pentru sine.

- De când n-ați mai mâncat?

Am ridicat din umeri. Doctorul schimbă o privire cu Isabella.

- Nu există motive de alarmă, însă aş dori să vă examinez în cabinetul meu, mâine cel mai târziu.

- Mă tem că nu va fi posibil, domnule doctor, am zis eu.

- Va fi acolo, îl asigură Isabella.

- Până atunci, vă recomand să începeți prin a mânca ceva cald, mai întâi supe și apoi mâncăruri solide, multă apă, dar în nici un caz cafea sau excitante, și mai cu seamă odihnă. Ieșiți un pic la aer și la soare, dar fără să faceți efort. Prezentați un tablou clasic de epuizare și deshidratare și un început de anemie.

Isabella oftă.

- Nu-i nimic, am zis eu.

Doctorul mă privi cu îndoială și se ridică.

- Pe mâine, în cabinetul meu, la ora patru după-amiaza. Aici n-am nici instrumente, nici condiții ca să vă pot examina cum se cuvine.

Închise trusa și își luă rămas-bun cu un salut politicos.

Isabella îl conduse până la ușă și i-am auzit șușotind pe palier preț de vreo două minute. M-am îmbrăcat la loc și am așteptat ca un pacient cuminte, așezat pe pat. Am auzit ușa închizându-se și pașii medicului coborând scările. Știam că Isabella e în antreu, așteptând o secundă înainte să intre în dormitor. Când, în cele din urmă, a intrat, am întâmpinat-o cu un zâmbet.

- O să vă pregătesc ceva de mâncare.

- Nu mi-e foame.

- Nu-mi pasă. O să mâncați și apoi o să ieșim să luați aer. Și cu asta, basta.

Isabella îmi pregăti o supă pe care, făcând un efort, am umplut-o cu bucățele de pâine pe care le-am înghițit cu o nutră afabilă, deși la gust mi se părea că sunt niște pietre. Am golit farfuria și i-am arătat-o Isabellei, care stătuse lângă mine de strajă, ca un sergent, cât timp am mâncat. Imediat după aceea, m-a dus în dormitor și a căutat un palton în dulap. Mi-a pus mănuși și fular și m-a împins până la ușă. Când am ieșit în pragul ușii, bătea un vânt rece, însă cerul strălucea cu un soare crepuscular care presăra străzile cu chihlimbar. M-a luat de braț și am pornit la drum.

- Parcă am fi doi logodnici, am zis eu.

- Foarte amuzant.

Am mers până în Parc de la Ciutadella și am intrat în grădinile care înconjurau umbrarul. Am ajuns până la bazinul mării fântâni și ne-am așezat pe o bancă.

- Mulțumesc, am murmurat eu.

Isabella nu-mi răspunse.

- Încă nu te-am întrebat ce mai faci, am mai încercat eu.

- Asta nu-i o noutate.

- Ce mai faci?

Isabella ridică din umeri.

- Părinții mei sunt încântați de când m-am întors. Spun că ați avut o influență bună. Dacă ar ști...

Adevărul e că ne împăcăm mai bine. Dar nici nu mă văd prea des cu ei. Îmi petrec aproape tot timpul la librărie.

- Și Sempere? Cum se împacă cu dispariția tatălui său?

- Nu prea bine.

- Dar tu cum te împaci cu el?

- E un om cumsecade, zise ea.

Isabella tăcu îndelung și își coborî capul.

- Mi-a cerut să mă mărit cu el, zise. Acum două zile, la "Els Quatre Gats".

I-am contemplat profilul, senin și deja lipsit de acea inocență juvenilă pe care voisem s-o văd la ea și care probabil nu fusese acolo niciodată.

- Și...? am întrebat în cele din urmă.

- I-am spus că o să mă gândesc.

- Și o s-o faci?

Ochii Isabellei erau rătăciți în fântână.

- Mi-a spus că vrea să întemeieze o familie, să aibă copii... că o să locuim în apartamentul de deasupra librăriei, că o s-o scoatem la capăt, în ciuda datoriilor pe care le avea domnul Sempere.

- Ei bine, ești încă tânără...

Își întoarse capul și mă privi în ochi.

- Îl iubești?

Zâmbi cu o tristețe infinită.

- Știu și eu... Cred că da, însă nu atât cât crede el că mă iubește pe mine.

- Uneori, în împrejurări dificile, unii pot confunda compasiunea cu dragostea, am zis eu.

- Nu vă faceți griji în privința mea.

- Te rog doar să-ți acorzi puțin timp.

Ne-am privit, la adăpostul unei complicități infinite, care nu mai avea nevoie de cuvinte, și am îmbrățișat-o.

- Prieteni?

- Până când moartea ne va despărți.

În drum spre casă, ne-am oprit într-o băcănie de pe strada Comercio ca să cumpărăm lapte și pâine. Isabella mi-a zis că îl va ruga pe taică-său să-mi livreze o comandă de bucate alese și că ar fi mai bine pentru mine să le mănânc pe toate.

- Cum merge treaba la librărie? am întrebat.

- Vânzările au scăzut foarte mult. Eu cred că oamenilor le este greu să vină fiindcă își aduc aminte de bietul domn Sempere. Și adevărul e că, la cum stăm cu contabilitatea, asta nu ne prinde prea bine.

- Cum stați cum contabilitatea?

- Sub minim. În săptămânile de când lucrez acolo am revăzut bilanțul și am constatat că domnul Sempere, fie-i țărâna ușoară, era un dezastru. Dăruia cărți cui nu-și permitea să le cumpere. Sau le împrumuta și nu le mai primea înapoi. Cumpăra colecții despre care știa că nu se pot vinde, numai fiindcă posesorii lor amenințau că le dau foc sau le aruncă.

Întreținea, prin pomeni, o grămadă de poetaștri de doi bani care n-aveau nici după ce bea apă. Mai departe vă puteți imagina.

- Creditori?

- Câte doi pe zi, fără a mai socoti scrisorile și avizele de la bănci. Vestea bună e că nu ne lipsesc ofertele.

- De cumpărare?

- Doi negustori de produse din carne de porc din Vie sunt foarte interesați de local.

- Și Sempere-fiul ce zice?

- Că din porc se folosește totul. Realismul nu e punctul lui forte. Zice să am încredere, că o scoatem noi la capăt.

- Și nu ai?

- Am încredere în aritmetică, iar când fac socotelile îmi iese că, în două luni, vitrina librăriei va fi burdușită cu cârnați și salamuri albe.

- Găsim noi o soluție.

Isabella zâmbi.

- Mă așteptam să spuneți asta. Și, dacă tot veni vorba de socoteli rămase neîncheiate, spuneți-mi că nu mai lucrați pentru patron.

Mi-am arătat mâinile curate.

- Redevin liber profesionist, i-am zis.

M-a însoțit pe trepte până sus, iar când urma să-și ia rămas-bun am văzut-o șovăind.

- Ce-i? am întrebat-o.

- Mă gândisem să nu vă spun, dar... Prefer să aflați de la mine, decât de la alții. E vorba de domnul Sempere.

Am intrat și ne-am așezat în galerie, în fața focului, pe care Isabella l-a întezit aruncând două lemne. Cenușa volumului *Lux Aeterna* al lui Marlasca era tot acolo, iar fosta mea ajutoare mi-a

aruncat o privire care ar fi putut lăsa urme.

- Ce voiai să-mi zici de Sempere?

- Știu de la don Anacleto, unul din vecinii de pe scară.

Mi-a spus că, în după-amiaza când domnul Sempere a murit, l-a văzut certându-se cu cineva în prăvălie. El se întorcea acasă și spune că strigătele se puteau auzi din stradă.

- Cu cine se certa?

- Era o femeie. Oarecum în vârstă. Lui don Anacleto nu i s-a părut s-o mai fi zărit vreodată pe acolo, deși a zis că îi părea vag familiară, însă cu don Anacleto nu se știe niciodată, fiindcă pentru el retorica e mai importantă decât gastronomia.

- A auzit de ce se certau?

- A avut impresia că vorbeau de dumneavoastră.

- De mine?

Isabella încuviință.

- Feciorul lui ieșise puțin să ducă o comandă în strada Canuda. N-a lipsit mai mult de zece sau cincisprezece minute. Când a revenit, s-a pomenit cu taică-său pe jos, în spatele tejghelei. Încă mai respira, dar se răcise. Când a ajuns doctorul, era prea târziu...

Simțeam că se prăbușește cerul peste mine.

- Nu trebuia să vă spun... murmură Isabella.

- Nu. Ai făcut bine. Don Anacleto n-a mai zis nimic despre femeia aceea?

- Doar că i-a auzit certându-se. I s-a părut că era vorba despre o carte. O carte pe care ea voia s-o cumpere și domnul Sempere nu voia să i-o vândă.

- Și de ce m-a pomenit? Nu înțeleg.

- Fiindcă era cartea dumneavoastră. *Pașii cerului*. Singurul exemplar pe care domnul Sempere îl păstrase în colecția sa personală și care nu era de vânzare...

M-a năpădit o certitudine întunecată.

- Și cartea...? am început eu.

-... nu mai e acolo. A dispărut, completă Isabella. M-am uitat în registru, fiindcă domnul Sempere nota acolo toate cărțile pe care le vindea, cu data și prețul, iar aceasta nu figura.

- Fecioru-său știe?

- Nu. N-am mai zis nimănui, în afară de dumneavoastră.

Încă mai încerc să înțeleg ce s-a întâmplat în librărie în acea după-amiază, Și de ce. Mă gândeam că poate dumneavoastră o să știți...

- Femeia aceea a încercat să ia cartea cu forța, iar în luptă domnul Sempere a suferit un atac de cord. Asta s-a întâmplat, am zis eu. Și totul pentru o porcărie de carte de-a mea.

Am simțit cum mi se răsucesc măruntaiele.

- Mai e ceva, zise Isabella.

- Ce?

- După câteva zile, m-am întâlnit cu don Anacleto pe scară și mi-a zis că știe de ce și-o amintea pe femeia aceea, că în ziua când a văzut-o nu și-a dat seama, dar că i se părea lui că a mai zărit-o

cândva, cu mulți ani în urmă, la teatru.

- La teatru? Isabella încuviință.

M-am cufundat într-o tăcere îndelungată. Isabella mă privea, neliniștită.

- Acum n-o să am liniște dacă vă las aici. Nu trebuia să vă spun.

- Ba nu, ai făcut bine. N-am nimic. Vorbesc serios. Isabella tăgădui.

- În noaptea asta rămân cu dumneavoastră.

- Și reputația ta?

- În pericol e doar reputația dumneavoastră. Mă duc un pic până la prăvălia părinților mei să sun la librărie ca să anunț.

- Nu-i nevoie, Isabella.

- N-ar fi nevoie dacă ați fi acceptat că trăim în secolul douăzeci și v-ați fi pus un telefon în mausoleul ăsta. Revin într-un sfert de oră. N-are rost să mai discutăm.

În absența Isabellei, certitudinea că moartea vechiului meu prieten Sempere apăsa asupra conștiinței mele a început să-mi pătrundă adânc în suflet. Mi-am amintit cum bătrânul librar mi-a zis că toate cărțile au un suflet, sufletul celor care le-au scris și al celor care le-au citit și au visat la ele. Am înțeles atunci că, până în ultima clipă, luptase ca să mă protejeze, jertfindu-se ca să salveze bucata aceea de hârtie și cerneală despre care credea că purta scris sufletul meu. Când Isabella s-a întors, încărcată cu o plasă de bunătați din prăvălia părinților ei, i-a fost de ajuns să se uite la mine ca să-și dea seama.

- Dumneavoastră o cunoașteți pe femeia aceea, zise ea.

Pe femeia care l-a omorât pe domnul Sempere...

- Cred că da. Irene Sabino.

- Nu-i cea din fotografiile vechi pe care le-am găsit în camera din fund? Actrița?

Am încuviințat.

- Și pentru ce voia cartea aceea?

- Nu știu.

Mai târziu, după ce am gustat câte ceva din mâncărurile de la "Can Gispert", ne-am așezat pe fotoliul cel mare, în fața focului. Încăpeam amândoi, iar Isabella și-a rezemat capul de umărul meu în timp ce ne uitam la foc.

- Ieri-noapte am visat că aveam un copil, zise ea. Am visat că mă striga, dar nu-l puteam auzi și nici nu puteam să ajung la el, fiindcă eram prinsă ca într-o cursă, într-un loc unde era tare frig și nu mă puteam mișca. El mă striga și eu nu puteam să dau fuga până la el.

- E doar un vis, am zis eu.

- Părea real.

- Poate că ar trebui să scrii povestea asta, am aruncat eu.

Isabella tăgădui.

- M-am tot gândit. Și am hotărât că prefer să trăiesc viața, nu s-o scriu. Să nu mi-o luați în nume de rău.

- Mi se pare o hotărâre înțeleaptă.

- Și dumneavoastră? O s-o trăiți?
- Mă tem că viața mea e deja oarecum trăită.
- Și femeia aceea? Cristina?

Am respirat adânc.

- Cristina a plecat. S-a întors la soțul ei. Încă o hotărâre înțeleaptă.

Isabella se îndepărtă de mine și mă privi, încruntându-se.

- Ce-i? am întrebat-o.

- Mi se pare că vă înșelați.

- În ce privință?

- Deunăzi a venit acasă la noi don Gustavo Barcelo și am stat de vorbă despre dumneavoastră. Mi-a spus că l-a văzut pe soțul Cristinei, pe un anume...

- Pedro Vidal.

- Chiar așa. Și că el i-a spus de Cristina că a plecat cu dumneavoastră, că n-a mai revăzut-o și nici n-a mai știut nimic de ea de circa o lună sau mai mult. De fapt, m-a mirat că n-am găsit-o aici, cu dumneavoastră, dar nu am îndrăznit să întreb...

- Ești sigură că Barcelo a spus asta? Isabella încuviință.

- Ce-am mai zis acum? întrebă ea alarmată.

- Nimic.

- E ceva ce nu vreți să-mi spuneți...

- Cristina nu-i aici. N-a mai fost aici din ziua când a murit domnul Sempere.

- Atunci, unde-i?

- Nu știu.

Puțin câte puțin, ne-am cufundat în tăcere, ghemuiți pe fotoliul cel mare, în fața focului, iar în zori Isabella a adormit. Am înconjurat-o cu brațul și am închis ochii, gândindu-mă la tot ce-mi spusese și încercând să găsesc un înțeles. Când lumina dimineții a aprins geamul galeriei, am deschis ochii și am descoperit că Isabella era trează și mă privea.

- Bună dimineața, am zis.

- M-am tot gândit, îmi spuse ea.

- Și?

- Am de gând că accept propunerea pe care mi-a făcut-o feciorul domnului Sempere.

- Ești sigură?

- Nu, râse ea.

- Ce-or să zică părinții tăi?

- N-o să le placă, bănuiesc, dar o să le treacă. Ar prefera pentru mine un negustor prosper de tobă și cârnați decât unul de cărți, dar nu vor avea de ales.

- S-ar putea și mai rău.

Isabella încuviință.

- Da. Aș putea să ajung cu un scriitor.

Ne-am privit lung, până când Isabella s-a ridicat din fotoliu. Și-a luat paltonul și s-a încheiat la nasturi cu spatele la mine.

- Trebuie să plec, îmi zise.

- Mulțumesc pentru companie, i-am răspuns eu.

- N-o lăsați să vă scape, spuse Isabella. Căutați-o, oriunde ar fi, și spuneți-i că o iubiți, chiar dacă nu-i adevărat. Nouă, fetelor, ne place să auzim așa ceva.

Chiar atunci se întoarse și se aplecă pentru a-și atinge din zbor buzele de ale mele. Îmi strânse mâna cu putere și plecă fără să spună un cuvânt.

Mi-am petrecut restul săptămânii cutreierând Barcelona în căutarea cuiva care să-și fi amintit că o văzuse pe Cristina în ultima lună de zile. Am trecut prin locurile pe unde fusesem cu ea și am refăcut zadarnic traseul preferat al lui Vidal prin cafenele, restaurante și magazine pentru bogătași. Oricui îmi ieșea în cale îi arătam o fotografie pe care Cristina o lăsase la mine acasă și îl întrebam dacă o văzuse în ultima vreme. În unele locuri am dat peste câte cineva care o recunoștea și își aducea aminte că, la un moment dat, o văzuse în compania lui Vidal. Unii chiar își aminteau cum o cheamă. Nimeni n-o mai văzuse de câteva săptămâni. În a patra zi de căutare am început să bănuiesc că Cristina a plecat din casa cu turn în acea dimineață în care eu m-am dus să cumpăr bilete de tren și s-a evaporat de pe suprafața pământului.

Atunci mi-am amintit că familia Vidal ținea permanent o cameră rezervată la Hotel Espania, de pe strada Sant Pau, în spatele Teatrului Liceu, pentru folosința acelor membri ai familiei cărora, în nopțile cu operă, nu le ardea sau nu le convenea să se întoarcă la Pedralbes la ore târzii. Știam că, cel puțin în anii lui de glorie, Vidal însuși și tatăl său au folosit-o ca să-și aline poftelile cu domnișoare și doamne a căror prezență în reședințele oficiale din Pedralbes s-ar fi lăsat cu zvonuri prea puțin recomandabile, din pricina originii lor fie prea înaltă, fie prea joasă a celor implicate. Nu o dată mi-o oferise atunci când încă locuiam în pensiune la dona Carmen, în caz că, așa cum spunea dânsul, aveam chef să dezbrac o damă într-un loc care să nu provoace spaimă. Nu credeam că Cristina și-ar fi ales locul acela ca refugiu, dacă într-adevăr știa de existența lui, însă era ultimul loc de pe lista mea și nu-mi mai venea în minte nici o altă posibilitate. Se însera când am ajuns la Hotel Espania și am cerut să vorbesc cu directorul, laudându-mă cu statutul meu de prieten al domnului Vidal. Când i-am arătat fotografia Cristinei, directorul, un domn de o discreție ca de gheață, mi-a zâmbit politicos și mi-a zis că și "alți" angajați ai domnului Vidal veniseră deja să întrebe despre aceeași persoană cu săptămâni în urmă și că le spusese același lucru ca și mie. N-o văzuse niciodată pe acea doamnă în hotel. I-am mulțumit pentru amabilitatea glacială și m-am îndreptat învins spre ieșire.

Când am trecut prin dreptul geamului care dădea spre sala de mese mi s-a părut că zăresc cu coada ochiului un profil familiar. Patronul stătea la o masă, singurul musafir din tot restaurantul, degustând ceea ce păreau a fi niște cubulețe de zahăr pentru cafea. Mă pregăteam să dispar în mare grabă când s-a întors și m-a salutat cu mâna, zâmbitor. Mi-am blestemat soarta și i-am răspuns la salut. Patronul mi-a făcut semn să vin până la el. M-am târât spre ușa sălii de mese și am intrat.

- Ce surpriză plăcută să te gălesc aici, dragă prietene. Tocmai mă gândeam la dumneata, zise Corelli.

I-am strâns mâna fără nici un chef.

- Credeam că sunteți plecat din oraș, am zis eu.

- M-am întors înainte decât era prevăzut. Pot să-ți ofer ceva?

Am negat. Mi-a făcut semn să iau loc la masă și m-am supus. Urmându-și linia obișnuită, patronul purta un costum din trei piese, din lână neagră, și o cravată de mătase roșie. Impecabil, așa cum în cazul lui nici nu se putea altfel, cu toate că de această dată ceva nu se potrivea. Mi-a luat câteva

secunde ca să-mi dau seama ce anume. Broșa cu îngerul nu mai era la rever. Corelli îmi urmări privirea și încuviință.

- Din păcate am pierdut-o și nu știu unde, îmi explică el.

- Sper că nu era prea valoroasă.

- Valoarea ei era pur sentimentală. Dar să vorbim de lucruri importante. Ce mai faci, prietene? Mi-a fost tare dor de conversațiile noastre, în ciuda dezacordurilor sporadice dintre noi. Mi-e greu să găsesc parteneri buni de discuție.

- Mă supraestimați, domnule Corelli.

- Dimpotrivă.

Urmă un moment de tăcere, fără altă companie în afară de privirea aceea insondabilă. Mi-am zis că îl preferam când se angaja în conversația lui banală. Atunci când înceta să mai vorbească, aspectul părea să i se schimbe și aerul devenea închis în jurul lui.

- Locuiți aici? am întrebat ca să curm tăcerea.

- Nu, stau tot în casa de lângă Parcul Guell, mi-am dat întâlnire cu un prieten aici în după-amiaza asta, dar se pare că a întârziat. Caracterul informal al unora este deplorabil.

- Mă gândesc că nu mulți îndrăznesc să vă lase cu ochii în soare, domnule Corelli.

Patronul mă privi în ochi.

- Nu mulți. De fapt, singurul care îmi vine în minte ești dumneata.

Patronul luă un cubuleț de zahăr și îi dădu drumul în ceașcă. Gustă cafeaua și mai adăugă patru cubulețe. Apoi luă un al cincilea și-l duse în dreptul buzelor.

- Mă dau în vânt după zahăr, zise el.

- Am văzut.

- Nu-mi spui nimic despre proiectul nostru, prietene Martin? tranșă el. E vreo problemă?

Am înghițit în sec.

- E aproape gata, i-am zis.

Chipul patronului se luminează cu un zâmbet pe care am preferat să-l evit.

- Asta chiar e o veste bună. Când voi putea intra în posesia lui?

- Peste două săptămâni. Mai am de făcut câteva retușuri.

- Putem fixa o dată?

- Dacă doriți...

- Ce părere ai de vineri, 23 ale lunii? Accepți pentru atunci o invitație la cină, pentru a sărbători succesul acțiunii noastre?

Vineri, 23 ianuarie, cădea exact peste două săptămâni.

- De acord, am convenit eu.

- Atunci, rămâne stabilit.

Își ridică ceașca de cafea care dădea pe dinafară de zahăr, ca și când ar fi închinat, și o goli dintr-o înghițitură.

- Dumneata ce mai faci? întrebă el ca din întâmplare.

Ce te aduce pe aici?

- Căutam pe cineva.
- Cunosc și eu persoana?
- Nu.
- Și ai găsit-o?
- Nu.

Patronul clătină încetișor din cap afirmativ, savurându-mi muțenia.

- Am impresia că te rețin împotriva voinței dumitale, prietene.
- Sunt un pic obosit, atâta tot.

- Atunci, nu vreau să-ți mai răpesc din timp. Uneori uit că, deși eu mă bucur de compania dumitale, poate că a mea nu-ți este pe plac.

Am zâmbit docil și am profitat ca să mă ridic. M-am văzut oglindit în pupilele lui, ca o păpușă palidă prinsă într-un puț întunecat.

- Ai grijă de dumneata, Martin. Te rog.
- Așa voi face.

Mi-am luat rămas-bun înclinând din cap și m-am îndreptat spre ieșire. În timp ce mă îndepărtam, am putut să-l aud cum ducea la gură încă un cubuleț de zahăr și îl sfârâma între dinți.

Trecând pe Rambla, am văzut că marchizele Teatrului Liceu erau luminate și că un șir lung de mașini păzite de un mic regiment de șoferi în uniformă aștepta pe trotuar. Afișele anunțau *Cost fan tutte* și m-am întrebat dacă Vidal s-o fi decis să-și lase castelul și să se prezinte la întâlnire. Am scrutat mulțimea de șoferi care se formase în mijlocul străzii și nu mi-a luat prea mult ca să-l zăresc pe Pep printre ei. I-am făcut semn să vină la mine.

- Ce căutați dumneavoastră aici, domnule Martin?
- Unde-i?
- Domnul e înăuntru, urmărește spectacolul.
- Nu mă refer la don Pedro. Mă refer la Cristina. La doamna Vidal. Unde-i?

Bietul Pep înghiți în sec.

- Nu știu. Nimeni nu știe.

Mi-a explicat că Vidal încerca de câteva săptămâni să o găsească și că tatăl său, patriarhul clanului, chiar tocmise mai mulți polițiști de la secție ca să-i dea de urmă.

- La început, domnul credea că e cu dumneavoastră
- N-a sunat, n-a trimis nici o scrisoare, nici o telegramă?

- Nu, domnule Martin. Vă jur. Suntem cu toții tare îngrijorați, iar domnul... ei bine, nu l-am mai văzut așa de când îl știu. Astăzi e prima seară când iese în oraș, de când a plecat domnișoara, vreau să spun doamna...

- Îți amintești să fi spus Cristina ceva, indiferent ce, înainte să plece de la Vila Helius?

- Păi... zise Pep coborându-și tonul glasului până la șoaptă. Se auzea cum se ceartă cu domnul. Eu o vedeam că-i tristă. Petrecea mult timp singură. Scria scrisori și în fiecare zi se ducea până la poșta de pe promenada Reina Elisenda ca să le expedieze.

- Ai vorbit cu ea vreodată, între patru ochi?

- Într-o zi, cu puțin înainte să plece, domnul mi-a cerut să o conduc cu mașina la doctor.

- Era bolnavă?

- Nu putea să doarmă. Medicul i-a prescris niște picături de laudanum.

- Ți-a spus ceva pe drum? Pep ridică din umeri.

- M-a întrebat de dumneavoastră, dacă nu cumva știam ceva de dumneavoastră sau dacă v-am văzut.

- Atâta tot?

- Părea tare tristă. A izbucnit în plâns și când am întrebat-o ce-a pățit mi-a zis că îi era tare dor de tatăl ei, de senior Manuel...

Atunci mi-am dat seama și m-am blestemat fiindcă nu-mi picase fisa mai devreme. Pep mă privi mirat și mă întreabă de ce zâmbesc.

- Știți unde este? mă întreabă el.

- Cred că da, am murmurat.

Mi s-a părut atunci că aud o voce de peste drum și că zăresc o umbră cu o siluetă familiară care se contura în vestibulul Teatrului Liceu. Vidal nu rezistase nici măcar la primul act. Pep se întoarse o secundă ca să răspundă la chemarea stăpânului, iar când a vrut să-mi spună să mă ascund, eu mă pierdusem deja în noapte.

Chiar și de la distanță, aveau acel aspect inconfundabil al veștilor proaste. Jarul unei țigări în albastrul nopții, siluetele rezemate de negrul zidurilor și volutele de abur din răsuflarea celor trei indivizi care păzeau portalul casei cu turn. Inspectorul Victor Grandes, însoțit de cei doi câini de pază ai săi, Marcos și Castelo, alcătuiau un comitet de întâmpinare. Nu era greu să-ți imaginezi că găsiseră deja trupul Aliciei Marlasca pe fundul piscinei casei sale din Sarria și că urcasem mai multe poziții pe lista neagră. De cum i-am zărit, m-am oprit și m-am cufundat în întunericul străzii. I-am observat câteva clipe, asigurându-mă că n-au băgat de seamă că sunt de față, la doar vreo cincizeci de metri. Am deslușit profilul lui Grandes în lumina felinarului care atârna de fațadă. M-am retras încetișor, la adăpostul întunericului ce inunda străzile, și m-am strecurat pe prima străduță, pierzându-mă în desișul de pasaje și arce din cartierul Ribera.

Zece minute mai târziu, ajungeam la intrarea gării Estacion de Francia. Ghișeele erau deja închise, dar încă se puteau vedea trenuri aliniat la peron, sub marea boltă de sticlă și oțel. Am consultat tabelul orarelor și am constatat că, așa cum mă temusem, nu mai exista nici o plecare până a doua zi. Nu puteam risca să mă întorc acasă și să dau peste Grandes și compania. Ceva îmi spunea că, de data asta, vizita mea la comisariat avea să fie cu masă și casă și că nici bunele oficii ale avocatului Valera nu vor mai izbuti să mă scoată atât de ușor ca data trecută.

Am hotărât să-mi petrec noaptea într-un hotel modest, vizavi de clădirea Bursei, în piața Palacio, unde legenda spunea că locuiau câteva cadavre în viață ale unor foști speculatori, cărora lăcomia și aritmetica făcută după ureche nu le-au picat tocmai bine. Am ales o asemenea văgăună fiindcă am presupus că acolo nici Doamna cu Coasa nu va veni să mă caute. M-am înregistrat sub numele de Antonio Miranda și am plătit anticipat. Portarul, un individ cu aspect de moluscă, ce părea încrustat în ghereta ce funcționa pe post de recepție, depozit de prosoape și magazin de suveniruri, îmi întinse cheia, o bucată de săpun marca "El Cid Campeador" care puțea a leșie și care mi s-a părut folosită, și m-a informat că dacă îmi era pe plac compania feminină îmi putea trimite o cameristă poreclită Chioara, de îndată ce va reveni dintr-o vizită la domiciliu.

- O să vă lase ca nou, mă asigură el.

Am declinat oferta invocând un început de lumbago și am apucat-o pe scări urându-i noapte bună. Camera avea aspectul și dimensiunile unui sarcofag. O simplă privire m-a convins să mă întind îmbrăcat pe pat, în loc să mă vâr în așternut și să fraternizez cu ce-o mai fi conținut acesta. M-am acoperit cu o pătură destrămată pe care am găsit-o în șifonier - și care, dacă era vorba de mirosit, cel puțin mirosea a naftalină - și am stins lumina, încercând să-mi imaginez că mă aflu într-un fel de apartament pe care cineva cu o sută de mii de franci în bancă și-l putea permite. Abia am izbutit să pun geană pe geană.

Am părăsit hotelul în toiul dimineții și m-am îndreptat spre gară. Am cumpărat un bilet de clasa întâi, cu speranța că voi dormi în tren tot timpul cât nu putusem dormi în acea văgăună și, văzând că mai am la dispoziție douăzeci de minute până la plecare, m-am îndreptat spre șirul de cabine cu telefoane publice. I-am dat operatoarei numărul pe care mi-l lăsase Ricardo Salvador, acela al vecinilor lui de dedesubt.

- Aș dori să vorbesc cu Emilio, vă rog.

- La aparat.

- Mă numesc David *Martin*. Sunt un prieten al domnului Ricardo Salvador. Mi-a spus că îl pot suna la acest număr în caz de urgență.

- Să vedem... Puteți aștepta un moment, ca să-l anunțăm? M-am uitat la ceasul gării.

- Da. Aștept. Mulțumesc.

Au trecut mai bine de trei minute până când am auzit pași apropiindu-se și glasul lui Ricardo Salvador m-a liniștit pe deplin.

- Doamnă Martin? Sunteți bine?

- Da.

- Slavă Domnului. Am citit în ziar despre treaba cu Roures și eram foarte îngrijorat pentru dumneavoastră. Unde sunteți?

- Doamnă Salvador, acum nu prea am timp. Trebuie să dispar din oraș.

- Sigur sunteți bine?

- Da. Ascultați-mă. Alicia Marlasca a murit.

- Văduva? A murit?

O tăcere lungă. Mi s-a părut că Salvador plânge înăbușit și m-am blestemat că i-am dat vestea cu atâta lipsă de delicatețe.

- Mai sunteți acolo?

- Da...

- V-am sunat să vă avertizez să fiți cu mare băgare de seamă. Irene Sabino e în viață și m-a urmărit. Este cineva cu ea. Cred că Jaco.

- Jaco Corbera?

- Nu sunt sigur că este el. Cred că cei doi știu că mă aflu pe urmele lor și încearcă să-i reducă la tăcere pe toți cei care au stat de vorbă cu mine. Mi se pare că aveți dreptate...

- Dar de ce s-ar fi întors Jaco acum? Întrebă Salvador.

N-are sens.

- Nu știu. Acum trebuie să plec. Voiam doar să vă previn.

- Pentru mine să nu vă faceți griji. Dacă ticălosul acela vine să mă viziteze, sunt pregătit. De douăzeci și cinci de ani aștept.

Șeful gării anunță, fluierând, plecarea trenului.

- Să nu vă încredeți în nimeni. Mă auziți? O să vă sun de îndată ce revin în oraș.

- Mulțumesc pentru telefon, doamnă Martin. Aveți mare grijă.

Trenul începea să lunece pe peron când m-am refugiat în compartiment și mi-am dat drumul să cad pe locul meu. M-am lăsat în voia adierii călduțe a caloriferului și a hurducăitului molcom. Am lăsat în urmă orașul, traversând pădurea de coșuri de fabrici care îl înconjura și scăpând de sub lințoliul de lumină stacojie care îl acoperea. Încetul cu încetul, terenul păraginit al hangarelor și al trenurilor trase pe linie moartă s-a diluat într-o întindere nesfârșită de câmpii și dealuri acoperite de case mari și vile, de păduri și râuri. Căruțe și sate se iveau printre vălurile de ceață. Gări mici se scurgeau pe lângă noi, în timp ce clopotnițe și gospodării de țară desenau miraje în depărtare.

La un moment dat am adormit, iar când m-am trezit peisajul se schimbase complet. Traversam văi abrupte și stânci care se ridicau printre lacuri și pâraie. Trenul ocolea codri mari, care escaladau coastele munților ce păreau să nu se mai sfârșesc. Curând, încâlceala de munți și tuneluri tăiate în piatră s-a lămurit într-o vale deschisă și mare, cu câmpii infinite, unde herghelii de cai sălbatici alergau prin zăpadă, iar cătune de case din piatră se deslușeau în depărtare. Vârfurile Pirineilor se ridicau de partea cealaltă, cu coastele înzăpezite aprinse în chihlimbarul amurgului. În față, o aglomerare de case și clădiri se îngrămădea pe un deal. Controlorul și-a vârât capul pe ușa compartimentului și mi-a zâmbit.

- Următoarea stație, Puigcerda, mă anunță el.

Trenul s-a oprit exalând o furtună de aburi care a inundat peronul. Am coborât și m-am pomenit învâluit în ceața aceea care mirosea a electricitate. În scurt timp, am auzit clopotul șefului de stație și trenul reluându-și mersul. Încetul cu încetul, în timp ce vagoanele se perindau pe șine, conturul gării s-a ridicat ca un miraj în jurul meu. Eram singur pe peron. O perdeă subțire de zăpadă cădea, ca o pulbere, cu o lentoare infinită. Un soare roșiatic se arăta spre vest, sub bolta de nori, și făcea ca zăpada să semene cu un jar aprins. M-am dus spre biroul șefului de gară. I-am bătut în geam. Și-a ridicat ochii, mi-a deschis ușa și mi-a oferit o privire lipsită de interes.

- Mi-ați putea spune cum să găsesc un loc care se numește Vila San Antonio?

Șeful de gară își arcui o sprânceană.

- Sanatoriul?

- Cred că da.

Șeful de gară adoptă aerul acela meditativ al cuiva care cumpănește cum să le ofere indicații și adrese străinilor și, după ce și-a recapitulat catalogul de gesturi și figuri, mi-a prezentat următoarea schiță de traseu:

- Traversați satul, treceți prin piața bisericii și ajungeți la lac. De partea cealaltă veți întâlni un bulevard lung, înconjurat de case mari, care se termină în promenada Rigolisa. Acolo, în colț, e o casă mare cu trei etaje, înconjurată de o grădină mare. Acela e sanatoriul.

- Știți unde aș putea găsi cazare?

- În drum, veți trece prin față pe la Hotel del Lago.

Spuneți că v-a trimis Sebas.

- Vă mulțumesc.

- Mult noroc...

Am străbătut străzile pustii ale satului prin ninsoare, căutând profilul turnului bisericii. Pe drum, m-am încrucișat cu câțiva localnici care m-au salutat înclinând din cap și m-au privit cu coada ochiului. Când am ajuns în piață, doi flăcăi care descărcau o căruță cu cărbuni mi-au indicat drumul spre lac și, după două minute, am apucat-o pe o stradă care ocolea un iaz mare, alb și înghețat. Case cu turnuri ascuțite și profil seniorial înconjurau lacul și o promenadă jalonată cu bănci și arbori alcătuită o centură în jurul uriașei întinderi de gheață în care rămăseseră prinse mici bărci cu vâsle. M-am apropiat de margine și m-am oprit să contemp lu heleșteul înghețat care se întindea la picioarele mele. Probabil că stratul de gheață era gros de o palmă și pe alocuri lucea ca un geam mat, insinuând curentul de ape negre care lunecau pe sub acest acoperământ.

Hotel del Lago era o casă cu două etaje, zugrăvită în roșu-închis, aflată chiar lângă heleșteu. Înainte să-mi continui drumul, m-am oprit să rezerv o cameră pentru două nopți, pe care am plătit-o anticipat. Portarul m-a informat că hotelul e aproape gol și m-a lăsat să aleg camera.

- Numărul 101 are o priveliște spectaculoasă în zori, spre lac, mi-a zis el. Dar dacă preferați cu vedere spre nord, am...

- Alegeți dumneavoastră, i-am retezat-o eu indiferent la frumusețea seniorială a acelei priveliști crepusculare.

- Atunci, numărul 101. În sezonul de vară e preferata tinerilor căsătoriți.

Mi-a întins cheile acelu presupus apartament nupțial și m-a informat asupra orarului sălii de mese, pentru cină. I-am spus că mă voi întoarce mai târziu și l-am întrebat dacă Vila San Antonio era departe. Portarul adoptă aceeași expresie pe care o văzusem și la șeful de gară și tăgădui cu un zâmbet binevoitor.

- E aici, aproape, la zece minute. Dacă o luați pe promenada de la capătul străzii, o s-o vedeți în fund. N-aveți cum să n-o găsiți.

Zece minute mai târziu, mă aflam dinaintea porții unei grădini mari, presărată cu frunze uscate prinse în zăpadă. Mai încolo, Vila San Antonio se ridica aidoma unei santinele sumbre, învăluită într-un nimb de lumină aurie care se revărsa dinspre ferestrele sale. Am traversat grădina, simțind cum inima îmi bate cu putere și cum, în ciuda frigului tăios, mâinile îmi asudă. Am urcat treptele care duceau la intrarea principală. Vestibulul era o sală cu pardoseala acoperită cu dale asemenea unei table de șah, care ducea la o scară pe care am zărit o tânără echipată în infirmieră. Aceasta ținea de mână un bărbat care tremura, părând suspendat pe vecie între două trepte, ca și când întreaga lui existență ar fi rămas capturată într-o suflare.

- Bună seara, zise un glas din dreapta mea.

Avea ochii negri și severi, trăsăturile tăiate fără nici o urmă de simpatie și aerul acela grav al cuiva care s-a deprins să nu audă decât vești proaste. Probabil că avea în jur de cincizeci de ani și, cu toate că purta aceeași uniformă ca și tânăra infirmieră care-l însoțea pe bătrân, la ea totul emana autoritate și rang.

- Bună seara. Caut o persoană pe nume Cristina Sagnier.

Am motive să cred că e cazată aici...

Mă observă fără să clipească.

- Aici nu e cazat nimeni, domnule. Acest loc nu-i nici hotel, nici cămin.

- Mă scuzați. Sunt după un drum lung, în căutarea acestei persoane...

- Nu vă scuzați, zise infirmiera. Pot să vă întreb dacă vă e rudă sau cunoștință apropiată?

- Mă numesc David Martin. Cristina Sagnier e aici? Vă rog...

Expresia infirmierei se împlânzi. A urmat o încercare de zâmbet amabil și o încuviințare. Am răsuflat adânc.

- Eu sunt Teresa, infirmiera-șefă din tura de noapte.

Dacă sunteți drăguț să mă urmați, domnule Martin, o să vă conduc în biroul domnului doctor Sanjuan.

- Cum se simte domnișoara Sagnier? Pot s-o văd? Încă un zâmbet ușor și impenetrabil.

- Pe aici, vă rog.

Camera descria un dreptunghi fără ferestre, încadrat între patru pereți zugrăviți în albastru și luminat de două lămpi care atârnau de tavan și emiteau o lumină metalică. Singurele trei obiecte din încăperea erau o masă goală și două scaune. Aerul mirosea a dezinfectant și era frig. Infirmiera o denumise birou, însă, după zece minute de așteptare de unul singur, țintuit într-unul din cele două scaune, nu puteam vedea altceva decât o celulă. Ușa era închisă, însă chiar și așa puteam auzi voci, uneori țipete izolate, între pereți. Începeam să pierd noțiunea timpului pe care mi-l petrecusem acolo când ușa s-a deschis și un bărbat între treizeci și patruzeci de ani a intrat, echipat cu un halat alb și un zâmbet la fel de înghețat ca aerul care apăsa încăperea. Doctorul Sanjuan, am presupus eu. A înconjurat masa și a luat loc în scaunul de pe partea cealaltă. Și-a rezemat mâinile pe masă și m-a observat cu o vagă curiozitate preț de câteva clipe, înainte să deschidă gura.

- Am înțeles că sunteți după un drum lung și probabil că sunteți obosit, dar aș dori să știu de ce nu-i aici domnul Pedro Vidal, zise el în cele din urmă.

- N-a putut să vină.

Doctorul mă observa așteptând, fără să clipească. Avea o privire rece și acea expresie aparte a celor care nu aud, ci ascultă.

- Pot s-o văd?

- Nu puteți vedea pe nimeni dacă mai înainte nu-mi spuneți adevărul și nu aflu ce căutați aici.

Am suspinat și am încuviințat. Nu bătușem o sută cincizeci de kilometri ca să mint.

- Mă numesc Martin. David Martin. Sunt prieten cu Cristina Sagnier.

- Aici o numim doamna Vidal.

- Nu mă interesează cum o numiți dumneavoastră. Vreau s-o văd. Acum.

Doctorul oftă.

- Dumneavoastră sunteți scriitorul?

M-am ridicat în picioare nerăbdător.

- Ce fel de loc e ăsta? De ce n-o pot vedea acum?

- Luați loc. Vă rog. Vă implor.

Doctorul arată spre scaun și așteaptă până m-am așezat la loc.

- Pot să vă întreb când a fost ultima oară când ați văzut-o sau când ați vorbit cu ea?

- Acum ceva mai mult de o lună, am răspuns. De ce?

- Știți dacă cineva a mai văzut-o sau a mai vorbit cu ea după dumneavoastră?

- Nu. Nu știu. Ce se petrece aici?

Doctorul își duse mâna dreaptă la gură, cântărindu-și cuvintele.

- Domnule Martin, mă tem că am vești proaste. Am simțit cum mi se face un nod în stomac.

- Ce s-a întâmplat?

Doctorul mă privi fără să-mi răspundă și, pentru prima oară, mi s-a părut că întrezăresc în privirea lui un crâmpei de îndoială.

- Nu știu, zise el.

Am străbătut un coridor scurt, flancat de uși metalice.

Doctorul Sanjuan mergea în fața mea, ținând în mână o legătură de chei. Mi s-a părut că aud îndărătul ușilor glasuri care șopteau, la trecerea noastră, sufocate, între râsete și plânssete. Camera se afla la capătul culoarului. Doctorul deschise ușa și se opri în prag, privind-mă fără nici o expresie.

- Aveți cincisprezece minute, zise el.

Am intrat în cameră și l-am auzit pe doctor închizând ușa în spatele meu. Dinaintea mea se deschidea o încăpere cu tavanul înalt și cu pereți albi, care se reflectau pe o pardoseală de dale lucioase. Într-o parte era un pat metalic gol, acoperit cu o perdea de tifon. Pe o fereastră largă se puteau contempla grădina înzăpezită, copacii și, mai încolo, conturul lacului. Nu am zărit-o decât când am înaintat câțiva pași.

Ședea într-un fotoliu, în fața ferestrei. Purta o cămașă de noapte albă și avea părul strâns într-o coadă. Am ocolit fotoliul și am privit-o. Ochii i-au rămas nemișcați. Când am îngenuncheat lângă ea, nici măcar n-a clipit. Când mi-am pus mâna pe mâna ei, nu i s-a clintit nici un mușchi. Atunci am observat bandajele care îi acopereau brațele, de la încheieturi până la coate, și legăturile care o țineau lipită de scaun. I-am mângâiat obrazul, culegând o lacrimă care îi luneca pe chip.

- Cristina, am șoptit.

Privirea ei rămase fixată spre nicăieri, străină de prezența mea. Am tras un scaun și m-am așezat în fața ei.

- Sunt David, am șoptit.

Vreme de un sfert de ceas am rămas amândoi așa, în tăcere, cu mâna ei într-a mea, cu privirea ei rătăcită și cuvintele mele rămase iară răspuns. La un moment dat, am auzit cum ușa se deschide din nou și am simțit cum cineva mă apucă de braț cu delicatețe și trage de mine. Era doctorul Sanjuan. M-am lăsat condus până pe coridor fără să opun rezistență. Doctorul a închis ușa și m-a însoțit înapoi în biroul acela înghețat. M-am prăbușit în scaun și m-am uitat la el, incapabil să articulez un cuvânt.

- Vreți să vă las singur câteva minute? întrebă el.

Am făcut din cap semn că da. Doctorul s-a retras și, ieșind, a apropiat ușa. Mi-am privit mâna dreaptă, care tremura, și am strâns pumnul. Acum, abia mai simțeam frigul din acea cameră și nici n-am mai putut să aud țipetele și glasurile care se filtrau prin pereți. N-am mai știut decât că n-am aer și că trebuie să ies din locul acela.

Doctorul Sanjuan m-a găsit în sala de mese de la Hotel del Lago, șezând în fața focului în compania unei farfurii de care nu mă atinsesem. Nu mai era nimeni, cu excepția unei cameriste care trecea printre mesele goale și lustruia cu o cârpă tacâmurile aflate pe fețele de masă. Dincolo de geamuri se înnoptase și zăpada cădea încetișor, ca o pulbere de sticlă albastră. Doctorul veni la masa mea și îmi zâmbi.

- Am bănuț că o să vă gășesc aici, zise el. Toți străinii ajung aici. Aici mi-am petrecut eu prima noapte, când am ajuns în satul ăsta, acum zece ani. Ce cameră v-au dat?

- Se pare că preferata tinerilor cășătoriți, cu vedere spre lac.

- Să nu-i credeți. Așa spun despre toate.

În afara incintei sanatoriului și fără halatul alb, doctorul Sanjuan arăta mai relaxat și mai binevoitor.

- Fără uniformă aproape că nu v-am recunoscut, am zis eu în trecut.

- În medicină e ca în armată. Fără rasă nu ești călugăr, replică el. Cum vă simțiți?

- Bine. Am avut și zile mai proaste.

- Aha. Nu v-am mai găsit când m-am întors în birou să vă caut.

- Simțeam nevoia să iau puțin aer.

- Vă înțeleg. Dar speram că veți fi mai puțin impresionabil.

- De ce?

- Fiindcă am nevoie de dumneavoastră. Mai bine zis, Cristina are nevoie de dumneavoastră.

Am înghițit în sec.

- Probabil vă gândiți că sunt un laș, am zis eu. Doctorul negă.

- De cât timp e așa?

- De câteva săptămâni. Practic, de când a ajuns aici. S-a agravat cu timpul.

- E conștientă unde se află? Doctorul ridică din umeri.

- E greu de știut.

- Ce-a pățit?

Doctorul Sanjuan oftă.

- Acum patru săptămâni, a fost gășită, nu foarte departe de aici, în cimitirul satului, întinsă pe piatra de mormânt a tatălui ei. Suferea de hipotermie și delira. A fost adusă la sanatoriu fiindcă unul dintre agenții Gărzii Civile a recunoscut-o de când și-a petrecut câteva luni aici, anul trecut, în vizită la tatăl ei. Multă lume din sat o cunoștea. Am internat-o și a stat sub observație vreo două zile. Era deshidratată și probabil nu mai dormise de câteva zile. Din când în când redevenea conștientă. Când se întâmpla asta, vorbea de dumneavoastră. Spunea că sunteți într-un mare pericol. M-a pus să jur că nu voi anunța pe nimeni, nici pe soțul ei, pe nimeni, până când n-o va putea face ea însăși.

- Chiar și așa, de ce nu i-ați dat de veste lui Vidal despre cele întâmpalte?

- Aș fi făcut-o, dar... Vi se va părea absurd.

- Ce anume?
- Am avut convingerea că fugea și m-am gândit că datoria mea era s-o ajut.
- Fugea de cine?
- Nu sunt sigur, zise el cu o expresie ambiguă.
- Ce-mi ascundeți, domnule doctor?
- Sunt un simplu medic. Există lucruri pe care nu le înțeleg.
- Ce lucruri?

Doctorul Sanjuan zâmbi nervos.

- Cristina crede că ceva, sau cineva, a intrat în ea și vrea s-o distrugă.
- Cine?

- Știu doar că ea crede că are legătură cu dumneavoastră și că e cineva sau ceva de care se teme.

De aceea cred că nimeni n-o mai poate ajuta. De aceea nu l-am anunțat pe Vidal, așa cum ar fi fost de datoria mea. Fiindcă știam că, mai devreme sau mai târziu, o să vă faceți apariția.

Mă privi cu un amestec ciudat de milă și invidie.

- Și eu o prețuiesc, domnule Martin. În lunile pe care Cristina și le-a petrecut aici, în vizită la tatăl ei... am devenit prieteni buni. Bănuiesc că nu v-a vorbit despre mine, și se prea poate să nu fi avut motiv s-o facă. A fost o perioadă foarte dificilă pentru ea. Mi-a mărturisit multe lucruri, și eu ei la fel, lucruri pe care nu le-am mai zis niciodată nimănui. De fapt, chiar am cerut-o în căsătorie, ca să vedeți că aici și noi, medicii, suntem puțin duși. Bineînțeles că m-a respins. Nu știu de ce vă povestesc toate astea.

- Dar se va face din nou bine, nu-i așa, domnule doctor?

Își va reveni...

Doctorul Sanjuan își mută privirea spre foc, zâmbind cu tristețe.

- Așa sper, răspunse el.
- Vreau s-o iau cu mine.

Doctorul ridică sprâncenele.

- S-o luați cu dumneavoastră? Unde?
- Acasă.

- Domnule Martin, permiteți-mi să vă vorbesc cinstit.

Pe lângă faptul că nu sunteți rudă directă și nici, bineînțeles, soțul pacientei, ceea ce reprezintă o simplă cerință legală, Cristina nu-i în situația de a pleca cu nimeni nicăieri.

- Stă mai bine aici, închisă într-o casă mare cu dumneavoastră, legată de un scaun și drogată? Să nu-mi spuneți că ați mai cerut-o încă o dată de soție.

Doctorul mă observă îndelung, înghițind ofensa pe care, evident, i-o produsese cuvintele mele.

- Domnule Martin, mă bucur că vă aflați aici fiindcă eu cred că, împreună, o s-o putem ajuta pe Cristina. Cred că prezența dumneavoastră o să-i permită să iasă de unde s-a refugiat. Cred asta fiindcă singurul lucru pe care l-a rostit în ultimele două săptămâni e numele dumneavoastră. Orice s-o fi petrecut, cred că avea legătură cu dumneavoastră.

Doctorul mă privea ca și cum aștepta ceva de la mine, ceva care să-i răspundă la toate întrebările.

- Cred că m-a părăsit, am început eu. Urma să plecăm în călătorie, să renunțăm la tot. Și am plecat să iau bilete de tren și să fac un comision. N-am lipsit mai mult de nouăzeci de minute. Când m-am întors acasă, Cristina plecase.

- S-a întâmplat ceva înainte să fi plecat dânsa? V-ați certat?

Mi-am mușcat buzele.

- N-aș numi-o ceartă.

- Cum ați numi-o?

- Am surprins-o uitându-se prin hârtiile la care lucram și cred că a jignit-o ceea ce probabil a interpretat ca neîncredere din partea mea.

- Era ceva important?

- Nu. Un simplu manuscris, o ciornă.

- Pot să vă întreb ce fel de manuscris era?

Am șovăit.

- O poveste.

- Pentru copii?

- Să spunem că pentru un public de familie.

- Înțeleg.

- Nu, nu cred că înțelegeți. N-a fost nici o ceartă. Cristina era doar un pic supărată fiindcă nu i-am dat voie să arunce o privire, atât și nimic mai mult. Când m-am despărțit de ea era bine, pregătea niște bagaje. Manuscrisul acela n-are nici o importanță.

Doctorul clătină afirmativ din cap, mai mult din politețe decât din convingere.

- Ar fi posibil ca, în timpul cât ați lipsit, cineva s-o fi vizitat acasă la dumneavoastră?

- Nimeni în afară de mine nu mai știa că se află acolo.

- Vă vine în minte vreun motiv pentru care să se fi hotărât să plece de acasă înainte să vă întoarceți?

- Nu. De ce?

- Sunt doar niște întrebări, domnule Martin. Încerc să lămuresc ce s-a petrecut între momentul când ați văzut-o ultima oară și apariția ei aici.

- A zis dânsa ce sau cine a intrat în ea?

- E un fel de-a spune, domnule Martin. Nimic n-a intrat în Cristina. Nu rareori, pacienții care au suferit o experiență traumatizantă simt prezența unor rude decedate sau a unor persoane imaginare, inclusiv că se refugiază în mintea lor și rup legăturile cu exteriorul. E o reacție emoțională, un mod de a se apăra de sentimente sau emoții inacceptabile. Nu asta trebuie să vă preocupe acum. Ceea ce contează și ceea ce ne va ajuta este că, dacă există ceva important pentru ea acum, acela sunteți dumneavoastră. Din lucruri pe care mi le-a spus la vremea lor și care au rămas între noi, ca și din ce am observat în aceste ultime săptămâni, știu că Cristina vă iubește, domnule Martin. Vă iubește așa cum n-a mai iubit niciodată pe nimeni și, cu siguranță, așa cum nu mă va iubi niciodată pe mine. De aceea vă rog să mă ajutați, să nu vă lăsați orbit de teamă sau de resentimente și să mă ajutați, fiindcă amândoi vrem același lucru. Amândoi vrem ca Cristina să poată ieși din acest loc.

Am încuviințat rușinat.

- Iertați-mă dacă mai înainte...

Doctorul își ridică mâna, făcându-mă să tac. Se sculă în picioare și își puse paltonul. Mi-a întins mana, pe care i-am strâns-o.

- Vă aștept mâine, zise el.

- Vă mulțumesc, domnule doctor.

- Eu vă mulțumesc. Pentru că îi săriți în ajutor.

A doua zi, de dimineață, am plecat de la hotel când soarele începea să se ridice deasupra lacului înghețat. Un grup de copii se jucau la malul heleșteului aruncând cu pietre și încercând să nimerască un borcan înțepenit în gheață. Nu mai ninge și se puteau vedea munții albi în depărtare și nori mari trecători, care lunecau pe cer ca niște monumentale cetăți de aburi. Am ajuns la sanatoriul de la Vila San Antonio cu puțin înainte de ora nouă. Doctorul Sanjuan mă aștepta în grădină, cu Cristina. Ședeau la soare și doctorul ținea mâna Cristinei într-a lui, în timp ce-i vorbea. Ea abia îl privea. Când m-a zărit traversând grădina, doctorul mi-a făcut semn să mă apropii. Îmi reținuse un scaun în fața Cristinei. M-am așezat și am privit-o, în timp ce ochii ei îi fixau pe ai mei, fără a mă vedea.

- Cristina, uite cine a venit, zise doctorul.

Am luat mâna Cristinei și m-am apropiat de ea.

- Vorbiți-i, zise doctorul.

Am încuviințat, pierdut în acea privire absentă, negăsindu-mi cuvintele. Doctorul s-a ridicat în picioare și ne-a lăsat singuri. L-am văzut dispărând în sanatoriu, nu înainte de a-i indica unei infirmiere să nu ne scape din ochi. Am ignorat prezența infirmierei și mi-am tras scaunul lângă Cristina. I-am dat la o parte părul de pe frunte și mi-a zâmbit.

- Îți amintești de mine? am întrebat-o.

Îmi puteam vedea reflexul în ochii ei, însă nu știam dacă mă vede sau dacă îmi poate auzi glasul.

- Doctorul mi-a zis că în curând o să te faci bine și o să putem merge acasă. Oriunde vei vrea. M-am gândit să las casa cu turn și să plecăm foarte departe, așa cum voiai. Unde nimeni nu ne cunoaște și nimănui nu-i pasă cine suntem și de unde venim.

Mâinile îi fuseseră acoperite cu mănuși de lână, care îi ascundeau bandajele de pe brațe. Pierduse în greutate și avea cute adânci în piele, buzele crăpate și ochii stinși și fără viață. M-am limitat să zâmbesc și să-i mângâi fața și fruntea, vorbind neconținut, spunându-i cât de dor mi-a fost de ea și cum am căutat-o pretutindeni. Am petrecut astfel două ceasuri, până când doctorul a revenit cu o infirmieră și au dus-o înăuntru. Am rămas acolo, așezat în grădină, neștiind încotro s-o apuc, până când l-am văzut reapărând în ușă pe doctorul Sanjuan, S-a apropiat și a luat loc lângă mine.

- N-a spus un cuvânt, am zis eu. Cred că nici nu și-a dat seama că sunt aici...

- Vă înșelați, stimate prietene, îmi replică el. Acesta e un proces lent, dar vă asigur că prezența dumneavoastră o ajută, și încă mult.

Am încuviințat, acceptând mila și minciuna caritabilă a doctorului.

- Mâine vom încerca din nou, zise el.

Era abia ora amiezii.

- Și ce să fac până mâine? am întrebat.

- Nu sunteți scriitor? Scrieți. Scrieți ceva pentru ea.

M-am întors la hotel pe marginea lacului. Portarul mi-a arătat cum să găesc singura librărie din sat, de unde am cumpărat niște coli de hârtie și un stilou, care era acolo din vremuri imemorabile. Odată înarmat, m-am închis în camera mea. Am mutat masa în dreptul ferestrei și am cerut un termos cu cafea. Mi-am petrecut aproape o oră privind lacul și munții din depărtare, înainte de a scrie măcar un cuvânt. Mi-am amintit de fotografia cea veche pe care mi-o dăruise Cristina, imaginea aceea care înfățișa o copilă înaintând pe o platformă de lemn îndreptată spre mare și al cărei mister îi înșelase mereu memoria. Mi-am imaginat că urcam pe acea platformă, că pașii mă purtau după ea și, încet-încet, cuvintele au început să curgă, iar în timp ce scriam, a început să se închege o povestioară. Am știut că voi scrie povestea pe care Cristina nu și-a putut-o aminti niciodată, povestea care o purtase, în copilărie, să pășească peste acele ape strălucitoare, de mână cu un străin. Aveam să scriu povestea acelei amintiri care n-a existat niciodată, memoria unei vieți furate. Imaginile și lumina care se iveau printre fraze m-au purtat din nou în acea veche Barcelonă întunecată, care ne-a zămislit pe amândoi. Am scris până când soarele a apus și în termos n-a mai rămas picătură de cafea, până când lacul înghețat s-a aprins de la luna albastră și m-au durut ochii și mâinile. Am lăsat stiloul să cadă și am dat la o parte colile de pe masă. Când portarul a bătut la ușă ca să mă întrebe dacă mai cobor să iau cina, nu l-am auzit. Căzusem într-un somn adânc, visând în sfârșit și crezând că cuvintele, inclusiv ale mele, au puterea de a vindeca.

Au trecut patru zile în care am făcut mereu același lucru.

Mă trezeam în zori și ieșeam în balconul camerei să văd soarele zugrăvind în roșu lacul din fața mea. Ajungeam la sanatoriu pe la opt și jumătate dimineața și, de obicei, îl găseam pe doctorul Sanjuan șezând pe treptele de la intrare și contemplând grădina cu o ceașcă de cafea aburindă în mâini.

- Nu dormiți niciodată, domnule doctor? îl întrebam.

- Nu mai mult ca dumneavoastră, replica el.

Pe la ora nouă, doctorul mă conducea până la camera Cristinei și îmi deschidea ușa. Ne lăsa singuri. Întotdeauna o găseam șezând în același fotoliu, în dreptul ferestrei. Trăgeam mai aproape unul din scaune și îi luam mâna. Abia îmi recunoștea prezenta. Apoi începeam să citesc paginile pe care le scrisesem pentru ea cu o noapte în urmă. În fiecare zi începeam să citesc de la capăt. Uneori întrerupeam lectura și, când îmi ridicam privirea, mă uimea să descopăr pe buzele ei urma unui zâmbet. Îmi petreceam ziua cu ea, până când doctorul se întorcea pe înserate și mă ruga să plec. Apoi mă târam pe străzile pustii, prin ninsoare, și reveneam la hotel, mâncam ceva și urcam în cameră, ca să scriu mai departe, până când oboseala mă biruia. Zilele și-au pierdut numele.

În ziua a cincea am intrat în camera Cristinei ca în fiecare dimineață, dar fotoliul în care mă aștepta întotdeauna era gol. Alarmat, am căutat în jur și am găsit-o chircită pe jos, făcută ghem într-un colț, îmbrățișându-și genunchii, cu chipul scaldat în lacrimi. Când m-a văzut, a zâmbit și am înțeles că m-a recunoscut. Am îngenuncheat lângă ea și am îmbrățișat-o. Nu cred să fi fost vreodată atât de fericit ca în acele clipe nenorocite, când i-am simțit răsuflarea în față și am văzut că un crâmpei de lumină îi revenise în ochi.

- Unde-ai fost? m-a întrebat.

În acea după-amiază, doctorul Sanjuan mi-a dat voie să o scot la plimbare timp de un ceas. Am mers până la lac și ne-am așezat pe o bancă. A început să-mi vorbească despre un vis pe care l-a avut, povestea unei fetițe care trăia într-un oraș labirintic și întunecat, ale cărui străzi și clădiri erau vii și se hrăneau cu sufletele locuitorilor săi. În visul ei, ca în povestirea pe care i-o tot citisem zile în șir, fetița reușea să scape și ajungea la o platformă întinsă deasupra unei mări nesfârșite. Umbla de mână cu un străin fără nume și fără chip, care o salvase și care acum o conducea până la capătul acelei punți de scânduri întinsă peste ape, unde cineva o aștepta, o persoană pe care nu apuca să o vadă, fiindcă visul ei, ca și povestea pe care i-o tot citisem, era neterminat.

Cristina își amintea vag de Vila San Antonio și de doctorul Sanjuan. A roșit când mi-a zis că, după cum credea ea, acesta o ceruse în căsătorie în urmă cu o săptămână. În ochii ei, timpul și spațiul se confundau. Uneori credea că tatăl ei era internat într-una din camere și că ea venise să-l viziteze. În clipa următoare, nu-și mai amintea cum ajunsese acolo, iar în anumite momente nici nu se mai întreba. Își aducea aminte că m-am dus să cumpăr niște bilete de tren și, din când în când, se referea la dimineața aceea în care dispăruse ca și cum ar fi fost cu o zi în urmă. Uneori mă confunda cu Vidal și îmi cerea iertare. Alteori, teama îi întuneca fata și începea să tremure.

- Vine, spunea ea. Trebuie să plec. Înainte să te vadă. Atunci se cufunda într-o tăcere îndelungată, străină de prezența mea și de lume, ca și când ceva ar fi târât-o într-un loc îndepărtat, de neatins. După ce au trecut câteva zile, convingerea că Cristina și-a pierdut uzul rațiunii a început să-mi pătrundă adânc în suflet. Speranța din primul moment s-a înnegrit de amărăciune și, uneori, când mă întorceam noaptea în odaia de la hotel, simțeam cum se cascadează în mine acea prăpastie de beznă și ură pe care o credeam uitată. Doctorul Sanjuan, care mă observa cu aceeași răbdare și tenacitate cu care își trata pacienții, mă prevenise că așa se va întâmpla.

- Nu trebuie să-ți pierzi speranța, prietene, zicea el. Facem progrese mari. Ai încredere.

Eu încuviințam docil și reveneam zi de zi la sanatoriu, ca s-o iau pe Cristina la plimbare până la lac, să ascult acele amintiri visate pe care mi le istorisise de zeci de ori, însă pe care ea le descoperea din nou în fiecare zi. În fiecare zi mă întreba unde am fost, de ce nu m-am întors după ea, de ce am lăsat-o singură. În fiecare zi mă privea din cușca ei nevăzută și mă ruga s-o îmbrățișez. În fiecare zi, când îmi luam rămas-bun de la dânsa, mă întreba dacă o iubesc, iar eu îi răspundeam mereu la fel.

- Te voi iubi mereu, spuneam eu. Mereu.

Într-o noapte, m-au trezit niște bătăi în ușa camerei. Era ora trei dimineața. M-am târât până la ușă, năucit, și m-am pomenit în prag cu una din infirmierele de la sanatoriu.

- Doctorul Sanjuan mi-a cerut să vin după dumneavoastră.

- Ce s-a întâmplat?

Zece minute mai târziu, intram pe poarta Vilei San Antonio.

Țipetele se puteau auzi din grădină. Cristina blocase ușa camerei pe dinăuntru. Doctorul Sanjuan, care arăta ca și cum n-ar fi dormit de o săptămână, împreună cu doi infirmieri, încercau să forțeze ușa. Dinăuntru se putea auzi cum Cristina țipă și izbește în pereți, răsturnând mobilele și distrugând tot ce întâlnea în cale.

- Cine-i acolo, cu ea? am întrebat eu cu sângele înghețat în vine.

- Nimeni, răspuse doctorul.
- Dar vorbește cu cineva... am protestat eu.
- E singură.

Un supraveghetor sosi în grabă, aducând un levier mare din metal.

- E tot ce-am găsit, zise el.

Doctorul încuviință și supraveghetorul vârî levierul în gaura cheii și începu să forțeze.

- Cum s-a putut încuia pe dinăuntru? am întrebat.
- Nu știu...

Pentru prima oară mi s-a părut că citesc frica pe chipul doctorului, care îmi evita privirea. Supraveghetorul era pe punctul de a sparge broasca cu levierul când, dintr-odată, de cealaltă parte a ușii s-a făcut liniște.

- Cristina! strigă doctorul.

Nu primi nici un răspuns. Ușa a cedat în sfârșit și s-a deschis brusc spre interior. L-am urmat pe doctor în cameră, care era cufundată în semiîntuneric. Fereastra era deschisă și un vânt înghețat inunda încăperea. Scaunele, mesele și fotoliile erau răsturnate. Pereții erau mânjiți cu ceea ce părea o dâră trasată fără noimă cu vopsea neagră. Era sânge. Nici urmă de Cristina.

Infirmierii au dat fuga pe balcon și au scrutat grădina, în căutarea unor urme de pași prin zăpadă. Doctorul se uita într-o parte și în cealaltă, după Cristina. Atunci am auzit un râset care venea din camera de baie. M-am apropiat de ușă și am deschis-o. Pe jos era plin de cioburi. Cristina ședea pe pardoseală, rezemată de cada metalică, asemenea unei păpuși stricate. Măinile și picioarele îi sângerau, presărate cu tăieturi și așchii de sticlă. Sângele încă mai luneca prin crăpăturile oglinzii pe care o distrusese cu pumnii. Am luat-o în brațe și i-am căutat privirea. Mi-a zâmbit.

- Nu l-am lăsat să intre, zise ea.
- Pe cine?
- Voia să uit, dar nu l-am lăsat să intre, repetă ea.

Doctorul îngenunche lângă mine și examinează tăieturile și rănilor care acopereau trupul Cristinei.

- Te rog, șopti el dându-mă la o parte. Nu acum.

Unul din infirmieri dăduse fuga după o targă. I-am ajutat să o întindă pe Cristina și am ținut-o de mână în timp ce o duceau într-un cabinet, unde doctorul Sanjuan i-a injectat un calmant care, în doar câteva secunde, a făcut-o să-și piardă cunoștința. I-am rămas alături, uitându-mă în ochii ei, până când privirea i s-a preschimbat într-o oglindă goală, iar una din infirmiere m-a luat de un braț și m-a scos din cabinet. Am rămas acolo, în mijlocul unui coridor cufundat în semiîntuneric, care mirosea a dezinfectant, cu mâinile și hainele pătate de sânge. M-am rezemat de perete și m-am lăsat să alunec pe pardoseală.

Cristina s-a trezit a doua zi, când s-a pomenit imobilizată, cu curele din piele, pe un pat, izolată într-o cameră fără ferestre și fără altă lumină decât aceea a unui bec gălbui care atârna de tavan. Îmi petrecusem noaptea într-un scaun plasat în colț, uitându-mă la ea, pierzând noțiunea timpului. A deschis ochii brusc, cu o grimasă de durere pe chip atunci când a simțit împunsăturile rănilor care îi acopereau brațele.

- David! strigă ea.

- Sunt aici, i-am răspuns.

M-am apropiat de pat și m-am aplecat să-mi vadă chipul și zâmbetul anemic pe care îl exersasem pentru ea.

- Nu mă pot mișca.

- Ești immobilizată cu niște curele. E spre binele tău. Când vine doctorul, o să ți le scoată.

- Scoate-mi-le tu.

- Nu pot. Doctorul trebuie să fie cel care...

- Te rog, imploră ea.

- Cristina, e mai bine să...

- Te rog.

În privirea ei era durere și frică, dar mai ales o lumină și o prezență pe care nu le mai văzusem în nici o zi de când vizitam locul acela. Era ea din nou. Am dezlegat primele două curele care îi treceau peste umeri și peste talie. I-am mângâiat chipul. Tremura.

- Ți-e frig? Tăgădui.

- Vrei să-l anunț pe doctor? Tăgădui din nou.

- David, uită-te la mine.

M-am așezat pe marginea patului și am privit-o în ochi.

- Trebuie s-o distrugi.

- Nu te înțeleg.

- Trebuie s-o distrugi.

- Ce anume?

- Cartea.

- Cristina, ar fi mai bine să-l anunț pe doctor...

- Nu. Ascultă-mă.

Mă apucă de mână cu putere.

- În dimineața când ai plecat după bilete, îți amintești?

Am urcat din nou în camera ta de lucru și am deschis cufărul.

Am oftat.

- Am găsit manuscrisul și am început să-l citesc.

- E doar un basm, Cristina...

- Nu mă minți. L-am citit, David. Sau, cel puțin, suficient cât să-mi dau seama că trebuia să-l distrug...

- Nu-ți face griji pentru asta acum. Ți-am mai spus că am abandonat manuscrisul.

- Dar el nu te-a abandonat pe tine. Am încercat să-i dau foc...

Pentru o clipă, i-am dat drumul la mână când am auzit aceste cuvinte, reprimându-mi o mânie rece, stârnită de amintirea chibriturilor arse pe care le găsisem pe jos, în camera de lucru.

- Ai încercat să-i dai foc?

- Dar n-am putut, murmură ea. Mai era cineva în casă.

- Nu era nimeni în casă, Cristina. Nimeni.

- De cum am aprins chibritul și l-am îndreptat spre manuscris, l-am simțit în spatele meu. Am primit o lovitură în ceafă și am căzut.

- Cine te-a lovit?

- Totul era foarte întunecat, ca și când lumina zilei s-ar fi retras și nu mai putea să intre. M-am răsucit, însă totul era foarte întunecat. I-am văzut doar ochii. Niște ochi ca de lup.

- Cristina...

- Mi-a luat manuscrisul din mână și l-a pus la loc în cufăr.

- Cristina, nu ești în apele tale. Lasă-mă să-l chem pe doctor și...

- Nu mă ascuți.

I-am zâmbit și am sărutat-o pe frunte.

- Sigur că te ascult. Dar nu mai era nimeni în casă ... Închise ochii și își lăsă capul pe o parte, gemând ca și când cuvintele mele ar fi fost niște pumnale care i se răsuceau în măruntaie.

- Mă duc să-l anunț pe doctor...

M-am aplecat să o sărut din nou și m-am ridicat în picioare. M-am îndreptat spre ușă, simțindu-i privirea în spate.

- Lașule, zise ea.

Când m-am întors în cameră cu doctorul Sanjuan, Cristina dezlegase și ultima curea și se îndrepta spre ușă, clătinându-se prin cameră și lăsând urme de pași însângerați pe dalele albe. Am prins-o amândoi și am întins-o la loc pe pat. Cristina țipa și se zbătea cu o furie care îi îngheța sângele în vine. Larma a alertat personalul infirmeriei. Un supraveghetor ne-a ajutat să o ținem, în timp ce doctorul o lega la loc cu curelele. Odată imobilizată, doctorul mă privi cu severitate.

- O voi seda din nou. Rămâi aici și să nu-ți mai dea prin gând să-i dezlegi curelele.

Am rămas cu ea doar un minut, încercând să o calmez.

Cristina se lupta în continuare să scape de curele. I-am luat capul în mâini și am încercat să-i fixez privirea.

- Cristina, te rog...

Mă scuipă în față.

- Pleacă.

Doctorul reveni însoțit de o infirmieră care ducea o tavă metalică cu o seringă, pansamente și un flacon de sticlă cu o soluție gălbuie.

- Ieși, îmi ordonă el.

M-am retras până în prag. Infirmiera o imobiliză pe Cristina de pat, iar doctorul îi injectă calmantul în braț. Cristina țipa cu un glas sfâșiat. Mi-am astupat urechile și am ieșit pe coridor.

Lașule, mi-am zis. Lașule.

Dincolo de sanatoriul de la Vila San Antonio de deschidea un drum străjuit de arbori, care trecea pe lângă un șanț de irigare, îndepărtându-se de sat. Harta înrămată din sala de mese a hotelului îl identifica sub apelativul dulceag de Paseo de los Enamorados ^[10]. În acea după-amiază, când am plecat de la sanatoriu, m-am aventurat pe acea potecă întunecată, care sugera mai degrabă singurătăți decât iubiri. Am umblat preț de aproape o jumătate de ceas fără să întâlnesc țipenie de om, lăsând satul în urma mea, până când silueta colțuroasă a Vilei San Antonio și casele mari din jurul lacului mi s-au părut niște mici decupaje de carton la orizont. M-am așezat pe una din băncile care punctau traseul promenadei și am contemplat soarele apunând de partea cealaltă a văii Cerdanya. De acolo, la vreo două sute de metri, se zărea silueta unui mic schit, izolat în mijlocul unei câmpii înzăpezite. Fără să-mi dau seama prea bine de ce, m-am ridicat și mi-am croit drum prin zăpadă spre acea clădire. Când mă aflam la vreo zece de metri, am băgat de seamă că schitul nu avea poartă. Piatra era înnegrită de flăcările care devoraseră structura. Am urcat treptele care duceau spre ceea ce fusese intrarea și am făcut câțiva pași înăuntru. Rămășițele unor bănci arse și ale unor grinzi desprinse din tavan se iveau din cenușă. Buruienile se furișaseră în interior și urcau peste ceea ce odinioară fusese altarul. Lumina amurgului pătrundea prin ferestrele înguste din piatră. M-am așezat pe ce mai rămăsese dintr-o bancă, în fața altarului, și am ascultat vântul șuierând prin crăpăturile bolții mistuite de foc. Am ridicat privirea și mi-am dorit să mai am măcar un crâmpei din acea credință care sălășluisese în bătrânul meu prieten Sempere, credință în Dumnezeu sau în cărți, cu care să-l rog pe Dumnezeu, sau iadul, să-mi mai acorde o șansă și să mă lase să o scot pe Cristina din acel loc.

- Te rog, am murmurat înghițindu-mi lacrimile.

Am zâmbit cu amărăciune, ca un om deja înfrânt, implorând nimicuri de la un Dumnezeu în care nu am crezut niciodată. M-am uitat în jur și am văzut acea casă a Domnului, făcută din ruine și cenușă, din pustiu și singurătate, și am știut că mă voi întoarce după ea chiar în acea noapte, fără nici un alt miracol și fără nici o altă binecuvântare decât hotărârea mea de a o lua din acel loc și de a o smulge din mâinile aceluia doctor fricos și frivol, care se decisese să o transforme în frumoasa lui adormită. Mai degrabă dădeam foc la casă decât să-i mai permit cuiva să pună mâna pe ea. Aveam s-o iau acasă, să mor lângă dânsa. Ura și furia aveau să-mi lumineze calea.

Am părăsit vechiul schit la lăsarea serii. Am traversat acea câmpie de argint care ardea în lumina lunii și am revenit pe cărarea cu arbori, urmând conturul șanțului prin întuneric, până când am zărit, în depărtare, luminile de la Vila San Antonio și orașelul de turnuri și mansarde din jurul lacului. Când am ajuns la sanatoriu, nu m-am mai deranjat să trag de clopotul de la poartă. Am sărit peste zid și am traversat grădina, furișându-mă prin beznă. Am înconjurat casa și m-am dus spre una din intrările din spate. Era închisă pe dinăuntru, însă n-am ezitat o clipă să lovesc geamul cu cotul ca să-l sparg și să ajung la clanță. Am pătruns pe coridor, auzind glasurile și șoaptele, adulmecând în aer aroma unei supe care urca dinspre bucătărie. Am străbătut tot etajul, până la camera din fund, unde bunul doctor o închisese pe Cristina, fără îndoială în timp ce fantaza s-o preschimbe în frumoasa lui adormită, zăcând pentru vecie într-un limb de leacuri și curele.

Credeam că voi găsi închisă ușa camerei, dar clanța a cedat sub mâna mea, care zvâcnea cu durerea surdă a tăieturilor. Am împins ușa și am intrat în încăpere. Primul lucru pe care l-am observat

a fost că îmi puteam vedea propria răsufare plutindu-mi dinaintea feței. Al doilea a fost că pardoseala de dale albe era mânjită cu urme de pași însângeați. Fereastra care dădea spre grădină era larg deschisă și perdelele se unduiau în vânt. Patul era gol. Am înaintat și am luat una din curelele din piele cu care doctorul și infirmierii o imobilizaseră pe Cristina. Erau retezate neted, de parcă ar fi fost de hârtie. Am ieșit în grădină și am zărit, lucind în zăpadă, urme de pași roșietice care se îndreptau către zid. Am urmat-o până acolo și am pipăit peretele din piatră care înconjura grădina. Pe pietre era sânge. M-am cățărat și am sărit de partea cealaltă. Pașii, împrăștiați, se îndreptau către sat. Îmi aduc aminte că am început să alerg.

M-am luat după urmele din zăpadă până în parcul din jurul lacului. Luna plină ardea peste marea întindere de gheață. Acolo am văzut-o. Înainta încetișor, șchiopătând, pe lacul înghețat, lăsând înapoia ei o dâră de pași însângeați. Briza îi flutura cămașa de noapte în care îi era învăluit trupul. Când am ajuns la mal, Cristina înaintase vreo treizeci de metri către mijlocul lacului. Am strigat-o pe nume și s-a oprit. S-a întors încet și am văzut-o cum zâmbește, în timp ce la picioarele ei gheața care se crăpa țesea parcă o pânză de păianjen. Am sărit pe gheață, simțind cum suprafața ei se frânge sub pașii mei, și am alergat spre ea. Cristina a rămas nemișcată, uitându-se la mine. Crăpăturile de sub picioarele ei se întindeau și se înmulțeau așdoma unei hidre de capilare negre. Gheața ceda sub pașii mei și am căzut pe burtă.

- Te iubesc, am auzit-o spunând.

M-am târât până la ea, însă rețeaua de crăpături creștea sub mâinile mele și a înconjurat-o. Ne mai despărțeau doar câțiva metri când am auzit gheața spărgându-se și cedându-i sub picioare. Niște fălci negre s-au căscat sub ea și au înghițit-o, ca un puț de smoală. De cum s-a făcut nevăzută dedesubt, plăcile de gheață s-au reunit, pecetluind deschiderea prin care Cristina se prăbușise. Trupul ei lunecă vreo doi metri pe sub întinderea de gheață, împins de curent. Am izbutit să mă târăsc până unde rămăsese prinsă și am izbit în gheață din răspuțeri. Cristina.. cu ochii deschiși și cu părul unduind în curent, mă privea de pe partea cealaltă a întinderii transparente. Am izbit până când mi-am sfărâmat mâinile - zadarnic. Cristina nu și-a desprins ochii dintr-ai mei. A pus mâna pe gheață și a zâmbit. Ultimele bule de aer i se desprindeau de pe buze și pupilele i se dilatau pentru ultima oară. O secundă mai târziu, încet, începu să se scufunde pentru totdeauna în beznă.

Nu m-am mai întors în cameră să-mi iau lucrurile. Ascuns printre copacii din jurul lacului, am putut vedea cum doctorul și doi agenți din Garda Civilă ajungeau la hotel și i-am observat, prin geamuri, vorbind cu directorul. La adăpostul străzilor întunecate și pustii, am traversat satul și am ajuns la gara îngropată în ceață. Două felinare cu gaz lăsau să se ghicească silueta unui tren care aștepta tras la peron. Scheletul metalic al semaforului roșu, aprins la ieșirea din gară, era întunecat. Locomotiva era oprită, lacrimi de gheață atârnav de șine și de bare ca niște picături de gelatină. Vagoanele zăceau în întuneric, cu geamurile acoperite de promoroacă. Nu se zărea lumină în biroul șefului de gară. Mai erau câteva ceasuri până la plecarea trenului și stația era pustie.

M-am apropiat de unul din vagoane și am încercat să deschid o ușă. Era blocată pe dinăuntru. Am coborât pe linii și am înconjurat trenul. La adăpostul întunericului, m-am cățărat pe platforma de trecere dintre cele două vagoane de la coadă și mi-am încercat norocul cu ușa dintre ele. Era deschisă. M-am strecurat în vagon și am înaintat prin penumbră până într-unul din compartimente. Am intrat și am blocat închizătoarea pe dinăuntru. Tremurând de frig, m-am prăbușit pe unul din locuri. Nu mă încumetam să închid ochii de frică să nu zăresc speranța din ochii Cristinei alunecând sub gheață. Au trecut minute, poate chiar ore. La un moment dat, m-am întrebat de ce mă ascund și de ce nu mai pot simți nimic.

M-am refugiat în locul acela pustiu și am așteptat ascuns ca un fugar, ascultând miile de vaiete ale metalului și lemnului care se contractau din pricina frigului. Am scrutat umbrele de dincolo de geamuri, până când fasciculul unui felinar a măturat pereții vagonului și am auzit voci pe peron. Am făcut, cu degetele, un vizor pe geamul aburit și am putut zări cum mecanicul și doi muncitori se îndreptau spre partea din față a trenului. La vreo zece metri, șeful de gară stătea de vorbă cu cei doi agenți din Garda Civilă pe care îi văzusem cu doctorul la hotel, cu puțin timp în urmă. L-am văzut încuviințând și scoțând o legătură de chei în timp ce venea spre tren, urmat de cei doi agenți. M-am retras la loc în compartiment. Câteva secunde mai târziu, am auzit zgomotul cheilor și țâcănitul ușii vagonului care se deschidea. Niște pași au înaintat dinspre capătul vagonului. Am ridicat piedica închizătorii, lăsând ușa compartimentului deschisă, și m-am întins pe jos, sub una din bănci, lipindu-mă de perete. Am auzit pașii agenților apropiindu-se, în timp ce fasciculul felinarelor din mâinile lor trasau ace de lumină albastră care lunecau pe geamurile compartimentelor. Când pașii s-au oprit în dreptul compartimentului meu, mi-am ținut respirația. Vocile tăcuseră. Am auzit ușa deschizându-se și zum cizmele mi-au trecut la două palme de față. Agentul a rămas acolo câteva clipe, după care a ieșit și a închis ușa. Pașii s-au îndepărtat de-a lungul vagonului.

Am rămas acolo, nemișcat. Două minute mai târziu, am auzit un huruit și o suflare caldă ce ieșea din grătarul caloriferului mi-a mângâiat fața. O oră mai târziu, primele lumini ale zorilor au atins geamurile. Am ieșit din ascunzătoare și am privit afară. Călători solitari sau în cupluri străbăteau peronul târând după ei valize și pachete. Vuietul locomotivei pornite se putea simți în pereții și în dușumeaua vagonului. În câteva minute, căitorii au început să urce în tren și controlorul a aprins luminile. M-am așezat din nou pe locul de la geam și am răspuns la salutul unuia dintre pasagerii care treceau prin dreptul compartimentului. Când ceasul cel mare al gării a bătut ora opt dimineața, trenul a început să lunece de-a lungul peronului. Abia atunci am închis ochii și am ascultat clopotele

bisericii bătând în depărtare, cu ecoul unui blestem.

Drumul de întoarcere a fost marcat de numeroase întârzieri. O parte din linie căzuse și am ajuns la Barcelona abia spre seara acelei zile de vineri, 23 ianuarie. Orașul era îngropat sub un cer stacojiu, peste care se întindea un păienjeniș de fum negru. Era cald, ca și când iarna s-ar fi retras brusc și o suflare murdară și umedă urca dinspre grătarele sistemului de canalizare. Când am deschis poarta de la intrarea casei cu turn am găsit pe jos un plic alb. Am remarcat pecetea de ceară roșie care îl sigila și nu m-am deranjat să-l ridic, fiindcă știam prea bine ce conținea: mi se reamintea de întâlnirea cu patronul, pentru a-i preda manuscrisul, chiar în acea seară, în vila de lângă Parcul Guell. Am urcat treptele pe întuneric și am deschis ușa de la etaj. N-am aprins lumina și m-am dus direct spre camera de lucru. M-am apropiat de fereastră și am contemplat încăperea, în strălucirea infernală pe care o revărsa cerul acela în flăcări. Mi-am imaginat-o acolo, așa cum îmi spusese ea, îngenuncheată în fața cufărului. Deschizând cufărul și scoțând mapa cu manuscrisul. Citind acele pagini blestемate cu certitudinea că trebuie să le distrugă. Aprinzând chibriturile și îndreptând flacăra spre hârtie.

Mai era cineva în casă.

M-am dus spre cufăr și m-am oprit la câțiva pași, ca și când aș fi fost în spatele ei, pândind-o. M-am aplecat și l-am deschis. Manuscrisul era tot acolo, așteptându-mă. Am întins mâna și am șters mapa cu degetele, mângâind-o. Atunci am zărit-o. Figura de argint lucea pe fundul cufărului ca o perlă pe fundul unui iaz. Am apucat-o cu degetele și am cercetat-o la lumina aceluia cer sângieru. Broșa cu îngerul.

- Nemernicul, m-am auzit spunând.

Am scos din fundul dulapului cutia cu revolverul cel vechi al tatei. Am deschis tamburul și am constatat că era încărcat. Am vârat restul cutiuței cu muniție în buzunarul stâng al paltonului. Am învelit arma într-o bucată de pânză și am vârat-o în buzunarul drept. Înainte de a pleca, m-am oprit o clipă să-l privesc pe străinul care se uita la mine din oglinda de pe hol. Am zâmbit, cu pacea pe care mi-o dădea ura arzându-mi în vine, și am ieșit în noapte.

Casa lui Andreas Corelli se înălța pe deal, pe fundalul țesut de norii roșii. Dincolo de ea, se legăna pădurea de umbre a Parcului Guell, Briza mișca crengile, iar frunzele șuierau în beznă ca niște șerpi. M-am oprit la intrare și am cercetat fațada. Nu exista nici o lumină în toată casa. Obloanele de la ferestre erau trase. Am ascultat în spatele meu respirația câinilor care dădeau târcoale dincolo de zidurile parcului, urmărindu-mi pașii. Am scos revolverul din buzunar și m-am întors spre grilajul de la intrare, unde se întrezăreau contururile animalelor, niște umbre lichide care pândeau din beznă.

M-am dus spre ușa principală a casei și am lovit de trei ori cu ciocănelul. N-am așteptat să mi se răspundă. Aș fi zburat închizătoarea cu un foc de armă, dar n-a fost nevoie.

Ușa era deschisă. Am rotit mânerul de bronz până când am eliberat piedica broaștei și ușa de stejar a lunecat încet spre interior, sub inerția propriei greutate. Coridorul cel lung se deschidea în față, iar stratul de praf care acoperea pardoseala sclipea ca un nisip fin. Am făcut câțiva pași înăuntru și m-am dus către scara ce urca dintr-o parte a holului, dispărând într-o spirală de umbre. Am înaintat pe culoarul ce ducea spre salon. Zeci de priviri mă urmăreau din galeria de fotografii vechi, înrămate, care acopereau peretele. Singurele sunete pe care le puteam percepe erau ale pașilor și respirației mele. Am ajuns la capătul coridorului și m-am oprit. Lumina nopții se strecura, ca niște săbii de sclipiri roșiate, printre obloane. Am ridicat revolverul. Și am intrat în salon. Mi-am obișnuit ochii cu întunericul. Mobilele erau acolo unde mi le aminteam, însă, chiar și fără lumină, se simțea că erau vechi și acoperite de praf. Niște ruine. Draperiile atârnavu destrămate și zugrăveala de pe ziduri se desprindea în fășii, ca niște solzi. M-am dus spre una din ferestre ca să deschid obloanele și să las să intre ceva lumină. Mă aflam la doi metri de balcon când mi-am dat seama că nu eram singur. M-am oprit, țintuit locului, și m-am întors încet.

Silueta se distingea clar în colțul încăperii, șezând în fotoliul dintotdeauna. Lumina sângerie care picura dinspre obloane ajungea să-i dezvăluie pantofii lucioși și conturul costumului. Chipul îi rămânea complet în întuneric, dar știam că mă privește. Și că zâmbește. Am ridicat revolverul și l-am ochit.

- Știu ce-ați făcut, am zis eu.

Corelli nu-și clinti nici un mușchi. Figura îi rămase nemișcată, ca un păianjen. Am făcut un pas înainte, ochindu-i fața. Mi s-a părut că aud un suspin în beznă și, pentru o clipă, lumina roșiatică i s-a aprins în ochi și am fost sigur că se va năpusti asupra mea. Am tras un foc. Reculul armei m-a izbit în antebraț ca o lovitură seacă de ciocan. Un nor de fum albastru s-a ridicat din revolver. Una din mâinile lui Corelli a căzut de pe brațul fotoliului și a început să se legene, cu unghiile răzuind dușumeaua. Am tras din nou. Glonțul l-a nimerit în piept și i-a deschis o gaură fumegândă în haină. Am rămas ținând revolverul cu amândouă mâinile, neîndrăznind să mai fac un pas, scrutându-i silueta nemișcată din fotoliu. Încetul cu încetul, brațul a încetat să i se mai legene până când trupul a zăcut inert, iar unghiile, lungi și îngrijite, i-au rămas ancorate în parchetul de stejar. N-a slobozit nici un sunet și n-a schițat nici o mișcare trupul acela, care tocmai încasase două focuri de armă, unul în față și celălalt piept. M-am retras câțiva pași spre geam și l-am deschis cu piciorul, fără să-mi dezlipesc privirea de fotoliul unde zăcea Corelli. O coloană de lumină vapoasă și-a croit drum dinspre balustradă până în acel colț, luminând trupul și fața patronului. Am încercat să înghit salivă, dar

aveam gura uscată. Primul foc îi făcuse o gaură între ochi. Al doilea îi perforase un rever. Nu exista nici o picătură de sânge. În locul acestuia, se prelingea o pulbere fină și strălucitoare, ca dintr-o clepsidră, care îi luneca printre pliurile hainelor. Ochii îi luceau și avea buzele încremenite într-un zâmbet sarcastic. Era o păpușă.

Am coborât revolverul, cu mâna încă tremurându-mi, și m-am apropiat încet. M-am aplecat peste acea marionetă grotescă și i-am dus mâna, ușor, spre față. Pentru o clipă, m-am temut că, în orice moment, ochii aceia de sticlă se vor mișca, iar mâinile acelea cu unghii prelungi se vor repezi la gâtul meu. I-am atins obrazul cu vârfurile degetelor. Lemn smălțuit. Nu m-am putut abține să nu râd cu amărăciune. Nu te puteai aștepta la mai puțin din partea patronului. M-am uitat încă o dată la mutra aceea batjocoritoare și am pocnit-o cu patul pistolului, prăvălind-o într-o rână. Am văzut-o căzând pe dușumea și am luat-o la șuturi. Scheletul din lemn s-a deformat până când brațele și picioarele au rămas înnodate într-o postură imposibilă. M-am retras câțiva pași și m-am uitat în jur. Am observat pânza cea mare cu figura îngerului și am smuls-o dintr-o mișcare. În spatele tabloului am găsit ușa de acces spre subsolul pe care mi-l aminteam din noaptea când am adormit acolo. Am încercat închizătoarea. Era deschisă. Am scrutat scara ce cobora în puțul de beznă. M-am îndreptat spre comoda unde îmi aminteam că îl văzusem pe Corelli punând cei o sută de mii de franci, în cursul primei noastre întâlniri în acea casă, și am căutat prin sertare. Într-unul din ele am găsit o cutie metalică, cu lumânări și niște chibrituri. Am șovăit o clipă, întrebându-mă dacă nu cumva patronul lăsase acolo acele obiecte fiindcă se aștepta să le găsească, așa cum am găsit și păpușa. Am aprins una din lumânări și am traversat salonul, îndreptându-mă spre ușă. Am aruncat o ultimă privire spre păpușa doborâtă și, ridicând lumânarea și strângând tare revolverul în mâna dreaptă, m-am pregătit să cobor. Am înaintat treaptă cu treaptă, oprindu-mă la fiecare pas ca să mă uit în spate. Când am ajuns în încăperea de la subsol, am ținut lumânarea cât mai departe de mine și am descris cu ea un semicerc. Toate rămăseseră la locul lor: masa de operații, luminile de gaz și tava cu instrumente chirurgicale. Toate acoperite de o patină de praf și pânze de păianjen. Însă mai era ceva. Se zăreau alte câteva siluete rezemate de zid. La fel de nemișcate ca a patronului. Am lăsat lumânarea pe masa de operații și m-am apropiat de acele trupuri inerte. L-am recunoscut, în ele, pe valetul care ne-a servit într-o seară și pe șoferul care m-a dus acasă după cina mea cu Corelli, din grădina casei lui. Mai erau și alte figuri, pe care nu le-am putut identifica. Una din ele era rezemată de zid, cu fața ascunsă. Am împins-o cu vârful pistolului, făcând-o să se rotească, și, o secundă mai târziu, m-am pomenit privind-mă pe mine însumi. Am simțit un fior străbătându-mi trupul. Păpușa care mă imita avea doar o jumătate de chip. Cealaltă jumătate nu avea trăsături formate. Mă pregăteam să strivesc fața aceea cu un șut, când am auzit râsul unui copil, din înaltul scării. Mi-am ținut răsuflarea și atunci s-au auzit o serie de pocnete seci. Am alergat pe trepte în sus și, când am ajuns la primul etaj, figura patronului nu mai era pe jos, unde rămăsese doborâtă. Niște urme de pași o porneau de acolo înspre coridor. Am armat percutorul revolverului și m-am luat după acele urme până pe culoarul care ducea în hol. M-am oprit în prag și am ridicat pistolul. Pașii se opreau la jumătatea culoarului. Am căutat printre umbre forma întunecată a patronului, dar nu era nici urmă de el. În fundul culoarului, ușa principală era tot deschisă. Am înaintat încet până în punctul unde se opreau urmele. Nu mi-am dat seama decât câteva secunde mai târziu, când am observat că golul pe care mi-l aminteam între portretele de pe perete nu mai exista. În locul lui apăruse o ramă nouă, iar în această ramă, într-o fotografie ce părea făcută cu același aparat ca toate pozele care alcătuiau acea colecție macabră, se vedea Cristina, îmbrăcată în alb, cu privirea pierdută în ochiul lentilei. Nu era singură. Niște brațe o

înconjurau și o susțineau în picioare, iar posesorul lor zâmbea spre obiectiv. Andreas Corelli.

M-am îndepărtat coborând colina, îndreptându-mă spre încâlceala de străzi întunecate de pe Paseo de Gracia. Acolo am găsit o cafenea deschisă, unde se adunase un grup numeros de vecini care discutau aprins despre politică sau despre fotbal, era greu de spus despre ce anume. M-am strecurat printre oameni și am traversat un nor de fum și de zgomot până când am ajuns la teighea, unde barmanul mi-a adresat o privire vag ostilă, cu care am presupus că îmi întâmpina pe toți străinii, care în cazul acela însemnau probabil toți cei care locuiau mai departe de două străzi față de localul său.

- Aș dori să folosesc telefonul dumneavoastră, i-am zis.

- Telefonul e numai pentru clienți.

- Pune-mi un coniac. Și telefonul.

Barmanul luă un pahar și îmi arătă spre un culoar care se deschidea undeva, în fundul sălii, sub un afiș care anunța *Closete*. Acolo am găsit o imitație de cabină telefonică, undeva în fund, imediat lângă intrarea la toalete, expusă unui damf intens de amoniac și zgomotului care se strecura din sală. Am ridicat receptorul și am așteptat să vină tonul. Câteva secunde mai târziu, mi-a răspuns o operatoare a companiei telefonice.

- Aș dori o convorbire cu biroul de avocatură Valera, de pe bulevardul Diagonal, numărul 442.

Operatoarei i-au trebuit două minute ca să găsească numărul și să-mi facă legătura. Am așteptat acolo, ținând receptorul cu o mână și astupându-mi urechea stângă cu cealaltă. În cele din urmă, mi-a confirmat că îmi transfera convorbirea. și, în câteva clipe, recunoșteam glasul secretarei avocatului Valera.

- Îmi pare rău, dar domnul avocat Valera nu-i aici, în acest moment.

- E ceva important. Spuneți-i că mă numesc Martin.

David Martin. E o chestiune de viață și de moarte.

- Știu cine sunteți, domnule Martin. Regret, dar nu vi-l pot da la telefon pe domnul avocat, fiindcă nu-i aici. E ora nouă și jumătate seara și a plecat de ceva vreme.

- Atunci dați-mi adresa lui de acasă.

- Nu vă pot oferi această informație, domnule Martin.

Regret. Dacă doriți, puteți suna mâine dimineață și ...

Am pus receptorul în furcă și am așteptat să revină tonul.

De data asta, i-am dat operatoarei numărul primit de la Ricardo Salvador. A răspuns vecinul lui, care mi-a zis că urcă să vadă dacă fostul polițist e acasă. Salvador a venit imediat.

- Domnule Martin? Sunteți teafăr? Sunteți în Barcelona?

- Abia am sosit.

- Trebuie să fiți cu mare băgare de seamă. Vă caută poliția. Au venit aici întrebând despre dumneavoastră și Alicia Marlasca.

- Victor Grandes?

- Cred că da. Era cu două matahale care nu mi-au plăcut deloc. Mi se pare că vrea să vă pună în

cârcă moartea lui Roures și a văduvei Marlasca. E mai bine să fiți cu ochii în patru. În mod sigur sunteți urmărit. Dacă vreți, puteți veni aici.

- Vă mulțumesc, domnule Salvador. O să mă gândesc.

Nu vreau să vă mai vâd în alte neazuri.

- Orice veți face, fiți cu ochii în patru. Cred că aveți dreptate: Jaco s-a întors. Nu știu de ce, dar s-a întors. Aveți vreun plan?

- Acum încerc să-l găesc pe avocatul Valera. Cred că la mijloc este editorul pentru care lucrează Marlasca și cred că Valera e singurul care știe adevărul.

Salvador făcu o pauză.

- Vreți să vă însoțesc?

- Nu cred că e nevoie. O să vă sun după ce vorbesc cu Valera.

- Cum doriți. Sunteți înarmat?

- Da.

- Mă bucur să aud asta.

- Domnule Salvador." Roures mi-a spus despre o femeie din Somorostro pe care Marlasca a consultat-o. Una pe care a cunoscut-o prin Irene Sabino.

- Vrajitoarea din Somorostro.

- Ce știți despre ea?

- Nu-s prea multe de știut. Nici nu cred că există, la fel ca și editorul acela. Dumneavoastră trebuie să aveți grijă cu Jaco și cu Poliția.

- O să țin seama.

- Sunați-mă de îndată ce aflați ceva, de acord?

- Așa voi face. Vă mulțumesc.

Am pus receptorul în furcă și, trecând prin dreptul teșghelei, am lăsat câteva monede ca să plătesc telefonul și paharul cu băutură, care era tot acolo, neatins.

Douăzeci de minute mai târziu, mă aflam în dreptul numărului 442 de pe bulevardul Diagonal, uitându-mă la luminile aprinse din biroul lui Valera, care se găsea în partea de sus a clădirii. Poarta era închisă, însă am bătut până când a apărut portarul, care s-a apropiat cu o figură nu foarte prietenoasă. De cum a deschis ușa ea să-mi facă vânt la modul nepolitic, i-am dat un brânci și m-am strecurat înăuntru, neluându-i în seamă protestele. M-am dus direct spre lift și, când portarul a încercat să mă oprească apucându-mă de braț, i-am aruncat o privire veninoasă, care l-a făcut să renunțe.

Când secretara lui Valera a deschis ușa, expresia ei de surprindere s-a preschimbat iute într-una de teamă, mai ales când am pus piciorul în prag ca să n-o las să-mi închidă ușa în nas și am intrat fără să fiu poftit.

- Anunță-l pe domnul avocat, i-am zis. Acum. Secretara mă privi, palidă.

- Domnul Valera nu-i aici".

Am luat-o de braț și am împins-o până în biroul avocatului.

Luminile erau aprinse, dar nici urmă de Valera. Secretara plângea cu sughițuri, terorizată, și mi-am

dat seama că îmi înfipsesem degetele în brațul ei. I-am dat drumul și a făcut câțiva pași înapoi. Tremura. Am suspinat și am încercat să schițez un gest liniștitor, care n-a făcut altceva decât să scoată în evidență revolverul, care-mi ieșea de sub cureaua de la pantaloni.

- Vă rog, domnule Martin... Vă jur că domnul Valera nu-i aici.

- Te cred. Liniștește-te. Nu vreau decât să stau de vorbă cu el. Atâta tot.

Secretara încuviință. I-am zâmbit.

- Fii amabilă, pune mâna pe telefon și sună-l acasă, i-am cerut eu.

Secretara ridică telefonul și îi murmură operatoarei numărul avocatului. Când primi legătura, îmi întinse receptorul.

- Bună seara, am aruncat eu.

- Domnule Martin, ce surpriză nefericită, zise Valera de la celălalt capăt al firului. Pot să știu ce căutați în biroul meu la ora asta târzie, în afară că-mi terorizați angajații?

- Regret deranjul, domnule avocat, dar trebuie neapărat să dau de clientul dumneavoastră Andreas Corelli, și sunteți singurul care mă poate ajuta.

O tăcere lungă.

- Mă tem că vă înșelați, domnule Martin. Nu vă pot ajuta.

- Speram să pot rezolva problema în mod amiabil, domnule Valera.

- N-ați înțeles. Eu nu-l cunosc pe domnul Corelli.

- Poftim?

- Nu l-am văzut niciodată și n-am vorbit cu el niciodată, așa încât n-aș putea ști unde să-l găsesc.

- Vă amintesc că el v-a angajat să mă scoateți de la Poliție.

- Am primit o scrisoare cu două săptămâni înainte și un cec din partea lui, spunându-ne că sunteți un asociat de-al lui, că inspectorul Grandes vă presează, iar noi să ne ocupăm de apărarea dumneavoastră în caz de nevoie. Odată cu scrisoarea a venit și plicul pe care ne-a cerut să vi-l înmânăm personal. Eu n-am făcut decât să încasez cecul și să le cer oamenilor mei de legătură din Poliție să mă anunțe dacă erați adus acolo. Așa s-a întâmplat și, după cum vă amintiți prea bine, mi-am respectat partea mea de înțelegere și v-am scos de la Poliție amenințându-l pe Grandes cu o ploaie de necazuri dacă nu binevoiește să vă înlesnească punerea în libertate. Nu cred că vă puteți plânge de serviciile noastre.

De data asta, tăcerea a fost a mea.

- Dacă nu mă credeți, rugați-o pe domnișoara Margarita să vă arate scrisoarea, adăugă Valera.

- Dar tatăl dumneavoastră? l-am întrebat.

- Tatăl meu?

- Tatăl dumneavoastră și Marlasca au avut de-a face cu Corelli. El trebuia să știe ceva...

- Vă asigur că tatăl meu nu a avut de-a face niciodată în mod direct cu acest domn Corelli. De toată corespondența lui, dacă a existat, fiindcă în arhivele biroului nu se găsește nici un indiciu, se ocupa răposatul domn Marlasca, personal. De fapt, fiindcă tot mă întrebați, vă pot spune că tatăl meu a ajuns să se îndoiască de existența respectivului domn Corelli, mai ales în ultimele luni de viață ale domnului Marlasca, atunci când acesta a început să stea de vorbă, ca să zic așa, cu femeia aceea.

- Care femeie?

- Artista de revistă.

- Irene Sabino?

L-am auzit suspinând, iritat.

- Înainte de a muri, domnul Marlasca a lăsat un fond de capital sub administrarea și tutela biroului, de unde trebuiau să se efectueze o serie de plăți către un cont pe numele lui Juan Corbera și Maria Antonia Sanahuja.

Jaco și Irene Sabino, mi-am zis în sinea mea. - De cât era fondul?

- Era un depozit în valută. Parcă îmi amintesc că erau cam o sută de mii de franci francezi.

- A zis Marlasca de unde a scos banii ăștia?

- Noi suntem un birou de avocatură, nu de detectivi particulari. Firma noastră n-a făcut decât să urmeze instrucțiunile stipulate în testamentul domnului Marlasca, nu să le pună sub semnul întrebării.

- Ce alte instrucțiuni a mai lăsat?

- Nimic deosebit. Simple plăți către terțe persoane, care nu aveau nici o legătură nici cu biroul, nici cu familia lui.

- Vă amintiți vreuna în mod deosebit?

- Tatăl meu se ocupa personal de aceste chestiuni, pentru ca angajații biroului să nu aibă acces la informații, ca să zic așa, delicate.

- Și tatălui dumneavoastră nu i s-a părut ciudat că fostul lui asociat voia să dea din acești bani unor necunoscuți?

- Bineînțeles că i s-a părut ciudat. Multe lucruri i s-au părut ciudate.

- Vă amintiți care era destinația acelor plăți?

- De unde vreți să-mi amintesc? Au trecut de atunci cel puțin douăzeci și cinci de ani.

- Faceți un efort, i-am zis. Pentru domnișoara Margarita. Secretara îmi aruncă o privire îngrozită, la care i-am răspuns făcându-i cu ochiul.

- Nu cumva să vă atingeți de ea, amenință Valera.

- Nu-mi dați idei, i-am retezat-o eu. Cum stați cu memoria? Vi s-a mai îmbospătat?

- Pot să mă uit în registrele private ale tatălui meu.

Atâta tot.

- Unde-s?

- Aici, printre hârtiile lui. Dar îmi va lua câteva ore...

Am pus receptorul în furcă și m-am uitat la secretara lui Valera, care izbucnise în plâns. I-am întins o batistă și am bătut-o cu palma pe umăr.

- Hai, femeie, nu fi așa tristă, că acuși plec. Ai văzut că nu voiam decât să stau de vorbă cu el?

Încuviință înspăimântată, fără să-și mute privirea de la revolver. Mi-am închis paltonul și i-am zâmbit.

- Încă ceva și gata.

Își ridică privirea temându-se de ce-i mai rău.

- Notează-mi adresa avocatului. Și nu încerca să mă păcălești fiindcă, dacă mă minți, mă întorc și te asigur că o să las la poartă simpatia asta naturală ce mă caracterizează.

Înainte să plec, am rugat-o pe domnișoara Margarita să-mi arate unde avea cablul telefonic și l-am retezat, scutind-o astfel de tentația de a-l anunța pe Valera că mă pregăteam să-i fac o vizită de curtoazie sau de a suna la Poliție ca să informeze despre micile noastre neînțelegeri.

Avocatul Valera locuia într-o clădire monumentală, cu aer de castel normand, pironită la intersecția străzilor Girona și Ausias March. Am presupus că moștenise de la taică-său acea monstruoasă odată cu biroul și că fiecare piatră care o susținea era zidită cu sângele și cu suflarea unor generații întregi de barcelonezi care n-ar fi visat niciodată să pună piciorul într-un asemenea palat. I-am spus portarului că am niște acte de la birou pentru domnul avocat, din partea domnișoarei Margarita, și, după ce a șovăit o clipă, m-a lăsat să trec. Am urcat treptele fără grabă, sub privirea atentă a portarului. Palierul de la etajul principal era mai spațios decât majoritatea locuințelor pe care mi le aminteam din copilăria petrecută în vechiul cartier Ribera, aflat la doar câțiva metri. Ciocanul de bătut în ușă avea forma unui pumn de bronz. De îndată ce l-am apucat să bat, mi-am dat seama că ușa era deschisă. Am împins-o ușor și am vârat capul înăuntru. Antreul dădea într-un coridor lung, măsurând cam trei metri lățime, cu pereții îmbrăcați într-o catifea albastră și acoperiți cu tablouri. Am închis ușa în urma mea și am scrutat semiîntunericul cald ce se întrezărea în fundul culoarului. O melodie voalată plutea în aer, un lamento de pian, elegant și melancolic. Granados.

- Domnule Valera l am strigat. Sunt Martin. Neprimind nici un răspuns, am pornit-o încetișor pe culoar, urmărind acea melodie tristă. Am înaintat printre tablourile și firidele ce adăposteau statuete de fecioare și de sfinți. Culoarul era jalonat de arce succesive, acoperite cu perdele. L-am traversat, perdele după perdele, până când am ajuns la capătul coridorului, unde se deschidea o sală mare, aflată în penumbră. Salonul era dreptunghiular și avea pereții acoperiți cu rafturi de cărți, de la podea până la tavan. În fund se distingea o ușă mare, întredeschisă, iar mai încolo, întunecimea pâlpâitoare și portocalie a unui cămin.

- Domnule Valera! am strigat din nou, ridicând glasul. O siluetă se profilă în fasciculul de lumină pe care focul îl proiecta dinspre ușa întredeschisă. Doi ochi strălucitori mă examină cu suspiciune. Un câine, care mi s-a părut ciobănesc german, dar care avea toată blana albă, s-a apropiat încetișor. Am rămas nemișcat, descheindu-mă încet la palton și căutând revolverul, Animalul se opri la picioarele mele și mă privi, lăsând să-i scape o tânguială. L-am mângâiat pe cap și mi-a lins degetele. Apoi s-a întors și s-a dus spre ușa dincolo de care strălucea lumina focului. Se opri în prag și mă privi din nou. L-am urmat.

De partea cealaltă a ușii am găsit o sală de lectură dominată de un șemineu imens. Nu exista altă lumină în afară de cea aruncată de flăcări și un dans de umbre pâlpâitoare șerpuia pe pereți și pe tavan. În mijlocul sălii se afla o masă pe care era un gramofon, din care ieșea acea melodie. În fața focului, cu spatele la ușă, era un fotoliu mare din piele. Câinele se apropie de fotoliu și se întoarce din nou, uitându-se la mine. M-am dus într-acolo, exact atât cât să văd mâna care se odihnea pe brațul fotoliului, ținând o țigară aprinsă, din care fumul albastru urca perfect vertical.

- Domnule Valera! Sunt Martin. Ușa era deschisă... Câinele se întinse lângă fotoliu, uitându-se în continuare țintă la mine. M-am apropiat încet și am înconjurat fotoliul. Avocatul Valera ședea în fața focului, cu ochii deschiși și cu un zâmbet ușor pe buze. Era îmbrăcat într-un costum de trei piese și cu mâna cealaltă ținea, în poală, un caiet din piele. M-am așezat în fața lui și l-am privit în ochi. Nu clipea. Atunci am observat acea lacrimă roșie, o lacrimă de sânge, care îi cobora încetișor pe obraz. Am îngenuncheat în fața lui și am luat caietul pe care-l ținea în poală. Câinele îmi azvârli o privire

dezolată. L-am mângâiat pe cap.

- Îmi pare rău, am murmurat.

Caietul era scris de mână și părea un soi de registru de încasări, cu paragrafe datate și separate printr-o linie scurtă. Valera îl ținea deschis la jumătate. Prima încasare de pe pagina la care rămăsese indica faptul că însemnarea fusese făcută pe 23 noiembrie 1904.

Aviz de plată (356-a/23-11-04), 7.500 pesetas, către contul fond D.M. Trimitere prin Marcel (în persoană) la adresa indicată de D.M. Pasajul din spatele cimitirului vechi - atelier de sculptură "Sanabre și Fiii".

Am recitit paragraful de mai multe ori, încercând să-i surprind vreun sens. Cunoșteam pasajul acela din anii petrecuți în redacția ziarului *La Voz de la Industria*. Era o străduță mizerabilă, ascunsă printre zidurile cimitirului din Pueblo Nuevo, unde se îngrămădeau ateliere de lespezi și sculpturi funerare și care se sfârșea într-una din acele străduțe numite *riera* ce traversau plaja Bogatell și Somorrostro, acel orașel de cocioabe care se întindea până la mare. Dintr-un motiv sau altul, Marlasca lăsase instrucțiuni să se plătească o sumă considerabilă către unul din acele ateliere.

Pe pagina aceleiași zile apărea o altă însemnare legată de Marlasca, indicând începutul plăților către Jaco și Irene Sabino.

Transfer bancar din fondul D.M. către contul Banco Hispano Colonial (filiala strada Fernando) nr. 008965-2564-1. Juan Corbera - Maria Antonia Sanahuja. Prima tranșă lunară de 7000 pesetas. De stabilit programarea plăților.

Am răsfoit mai departe. Majoritatea însemnărilor erau despre cheltuieli și operațiuni minore legate de birou. A trebuit să parcurg multe alte pagini, ticsite cu adnotări criptice, ca să mai găsesc una în care era pomenit Marlasca. Era vorba tot de o plată în numerar, efectuată prin intermediul aceluiași Marcel, probabil unul din stagiarii de la birou.

Aviz de plată (379-a/29-12-04), 15.000 pesetas, către contul fond D.M. Predarea prin Marcel. Plaja Bogatell, lângă trecerea la nivel. Ora 9. Persoana de contact se va identifica.

Vrăjitoarea din Somorrostro, mi-am zis. După ce a murit, Diego Marlasca a împărțit importante sume de bani prin intermediul asociatului său. Acest fapt contrazicea bănuiala lui Salvador cum că Jaco ar fi fugit cu banii. Marlasca ordonase plățile personal și lăsase banii într-un fond tutelat de biroul de avocatură. Celelalte două plăți lăsau să se înțeleagă că, la scurt timp înainte să moară, Marlasca avusese de-a face cu un atelier de sculpturi funerare și cu un personaj dubios din Somorrostro, legături care s-au tradus prin transferarea unei mari sume de bani. Am închis caietul mai nedumerit ca oricând.

Mă pregăteam să părăsesc locul acela când, întorcându-mă, am băgat de seamă că unul din pereții salonului de lectură era acoperit cu portrete frumos înrămate, pe o pânză de catifea grenă. M-am apropiat și am recunoscut fața severă și impunătoare a patriarhului Valera, al cărui portret în ulei domina în continuare camera de lucru a fiului său. În majoritatea imaginilor, avocatul apărea în compania unei serii de persoane marcante și patricieni ai orașului, în ceea ce păreau a fi diverse prilejuri sociale și evenimente civice. Era de ajuns să parcurgi o duzină din acele portrete și să identifici lista de personaje care pozau zâmbitoare lângă bătrânul avocat, ca să constați că biroul lui Valera, Marlasca și Sentis era un organ vital pentru funcționarea Barcelonei. Fiul lui Valera, mult mai tânăr, însă perfect recognoscibil, apărea și el în câteva imagini, mereu în planul doi, mereu cu

privirea îngropată în umbra patriarhului.

Am simțit înainte să-l văd. În portret apăreau Valera tatăl și fiul. Poza era făcută la poarta de pe Diagonal 442, în fața biroului. Lângă ei apărea un domn înalt și distins. Fața lui apărea și ea în multe din celelalte fotografii din colecție, întotdeauna împreună cu Valera.. Diego Marlasca. M-am concentrat asupra acelei priviri tulburi, asupra acelu chip ascuțit și senin care mă contempla din acel instantaneu surprins cu douăzeci și cinci de ani în urmă. Ca și patronul, nu îmbătrânise nici măcar o zi. Am zâmbit amar când am înțeles cât am fost de naiv. Fața respectivă nu era cea din poza pe care mi-o dăduse prietenul meu, fostul polițist.

Omul pe care-l cunoșteam ca fiind Ricardo Salvador nu era altul decât Diego Marlasca.

Scara era cufundată în întuneric când am părăsit palatul familiei Valera. Am traversat holul și, când am deschis poarta, felinarele din stradă au proiectat spre interior un dreptunghi de lumină albastră, la capătul căruia m-am pomenit cu privirea portarului. M-am îndepărtat cu pași repezi spre strada Trafalgar, de unde pleca tramvaiul de noapte care te lăsa la porțile cimitirului din Pueblo Nuevo, același pe care, în atâtea nopți, îl luasem împreună cu tatăl meu, atunci când îl însoțeam în tura sa de paznic al ziarului *La Voz de la Industria*.

În tramvai nu erau decât câțiva pasageri și m-am așezat în față. Pe măsură ce ne apropiam de Pueblo Nuevo, tramvaiul s-a adâncit într-o urzeală de străzi tenebroase, pline de bălți mari, acoperite de aburi. Abia dacă exista iluminat public și luminile tramvaiului dezvăluiau împrejurimile aidoma unei torte într-un tunel. În cele din urmă am zărit porțile cimitirului și profilul de cruci și sculpturi decupat pe zarea fără fund, de fabrici și coșuri de fum, care injectau bolta cerului cu roșu și negru. O haită de câini înfomețați dădeau târcoale pe sub cei doi îngeri care vegheau incinta. Pentru o clipă, au rămas nemișcați, uitându-se la farurile tramvaiului, cu ochii aprinși, ca ai unor șacali, după care s-au făcut nevăzuți în beznă.

Am coborât din tramvaiul care încă nu staționase și am început să ocolesc zidurile cimitirului. Tramvaiul s-a îndepărtat ca o corabie în ceață și am grăbit pasul. Puteam auzi și simți mirosul câinilor care mă urmăreau prin întuneric. Când am ajuns la partea din spate a cimitirului, m-am oprit la colțul străduței și am aruncat o piatră spre ei, la nimereală. Am auzit un chelălăit ascuțit și pași repezi îndepărtându-se în noapte. Am apucat-o pe străduță, un fel de pasaj prins între zid și șirul de ateliere de sculpturi funerare îngrămădite unul după altul. Firma de la "Sanabre și Fiii" se legăna în lumina gălbuie: și prăfoasă proiectată de un felinar la vreo treizeci de metri de locul acela. M-am apropiat de poartă, un fel de grilaj asigurat cu lanțuri și un lacăt ruginit. L-am spulberat cu un foc de armă.

Vântul care sufla dinspre capătul străduței, impregnat cu salpetru din marea aflată la doar o sută de metri, a dus cu el ecoul focului de armă. Am deschis grilajul și am intrat în atelierul "Sanabre și Fiii". Am dat la o parte perdeaua de pânză întunecată care masca interiorul și am lăsat lumina felinarului să pătrundă la intrare. Mai încolo se deschidea un naos adânc și îngust, populat cu figuri din marmură congelate în întuneric, cu chipuri sculptate pe jumătate. Am făcut câțiva pași printre fecioare și madone care țineau în brațe prunci, doamne albe cu trandafiri de marmura în mână ridicându-și privirile spre cer și blocuri de piatră în care începeau să se contureze priviri. În aer se putea simți mirosul pulberii de piatră. Nu era nimeni acolo, cu excepția acelor efigii fără nume. Mă pregăteam să mă întorc, când l-am văzut. Mâna i se zărea de după profilul unui panou cu figuri religioase acoperit cu o pânză, din fundul atelierului. M-am apropiat încet și silueta lui mi s-a dezvăluit, centimetru cu centimetru. M-am oprit în față și am contemplat acel înger mare de lumină, același pe care patronul îi purtase la rever și pe care îl găsisem pe fundul cufărului din camera de lucru. Figura măsura probabil doi metri și jumătate, iar când i-am contemplat chipul i-am recunoscut trăsăturile și mai cu seamă zâmbetul. Sub el era o placă funerară. Gravată în piatră, se putea citi o inscripție.

David Martin 1900-1930

Am zâmbit. Dacă trebuia să-i recunosc ceva bunului meu prieten Diego Marlasca, acel ceva era

simțul umorului și plăcerea de a face surprize. Mi-am zis că nu trebuia să mă mire dacă, în zelul lui, o luase înaintea faptelor și îmi pregătise un rămas-bun îndurerat. Am îngenuncheat în fața plăcii și mi-am mângâiat numele. Niște pași ușori și măsuțați se auzeau în spatele meu. M-am întors și am descoperit o față cunoscută. Copilul purta același costum ca atunci când mă urmărise, cu câteva săptămâni în urmă, pe Paseo del Born.

- Doamna vă primește acum, zise el.

Am încuviințat și m-am ridicat în picioare. Copilul mi-a întins mâna și i-am luat-o.

- Nu vă fie frică, îmi zise el conducându-mă spre ieșire.

- Nu mi-e frică, am murmurat.

Copilul m-a însoțit până la capătul străduței. De acolo se putea zări linia plajei, care rămânea ascunsă după un șir de magazine în ruină și rămășițele unui tren de marfă abandonat pe o linie moartă, acoperită de buruieni. Vagoanele erau roase de rugină, iar din locomotivă mai rămăsese doar un schelet de cazane și bare așteptând casarea.

Pe cer, luna s-a ivit prin crăpăturile unei bolți de nori plumburii. În largul mării se zăreau câteva cargouri îngropate între valuri și, în dreptul plajei Bogatell, un osuar de vechi cocci ale unor nave de pescuit și de cabotaj azvârlite de furtună și eșuate în nisip. De partea cealaltă, ca o pătură de zgură întinsă în spatele fortăreței de ceață industrială, se întindea tabăra de barăci de la Somorrostro. Valurile se spărgeau la câțiva metri de prima linie de colibe din trestie și lemn. Dâre de fum alb șerpuiau printre acoperișurile aceluia sat mizerabil, care creștea între oraș și mare, ca o infinită groapă de gunoi umană. Duhoarea de resturi menajere arse plutea în aer. Am pătruns amândoi pe străzile aceluia oraș uitat, niște pasaje croite printre structuri înjghebate din cărămizi furate, lut și bârne aduse de maree. Copilul m-a condus spre interior, neținând seama de privirile neîncrezătoare ale oamenilor din partea locului. Zilieri fără ocupație, țigani alungați din alte tabere similare de pe coastele muntelui Montjuic sau din fața gropilor comune din cimitirul Can Tunis, copii și bătrâni izgoniți din casele lor. Toți mă observau cu suspiciune. Pe unde treceam, femeii de o vârstă imprecisă încălzeau la foc apă sau mâncare, în recipiente din alamă, în fața barăcilor. Ne-am oprit dinaintea unei structuri alburii, în ușa căreia era o fetiță cu o față îmbătrânită, care șchiopăta de un picior ros de poliomielită și târa o găleată în care se agita ceva cenușiu și vâscos. Anghile. Copilul îmi arătă spre ușă.

- Aici e, zise el.

Am aruncat o ultimă privire spre cer. Luna se ascundea din nou printre nori și un vâl de beznă înainta dinspre mare.

Am intrat.

Avea chipul zugrăvit cu amintiri și o privire care ar fi putut să aibă, la fel de bine, zece sau o sută de ani. Ședea lângă un foc mic și contempla dansul flăcărilor, fascinată ca un copil. Părul îi era cenușiu și legat într-o coadă. Avea talia zveltă și austeră și gesticula scurt și fără grabă. Era îmbrăcată în alb și purta un batic de mătase legat în jurul gâtului. Mi-a zâmbit călduros și mi-a oferit un scaun lângă dânsa. M-am așezat. Am rămas în tăcere două minute, ascultând trosnetul jarului și vuietul mării. În prezența ei, timpul parcă se oprise, iar zorul care mă purtase până la ușa ei, în mod ciudat, se risipise. Încetul cu încetul, suflul focului mi-a pătruns în oase, iar frigul s-a topit la adăpostul companiei sale. Abia atunci și-a desprins ochii de foc și, luându-mi mâna, a deschis gura.

- Mama a trăit în casa asta timp de patruzeci și cinci de ani, zise ea. Pe atunci nu era o casă, ci o biată colibă făcută din trestii și din resturi aduse de maree. Chiar și după ce și-a făurit o reputație și a avut posibilitatea să plece din locul ăsta, a refuzat s-o facă. Mereu spunea că, în ziua când va părăsi Somorostro, va muri. Aici s-a născut, cu oamenii de pe plajă, și aici a rămas până în ultima zi. Despre ea s-au spus multe. Mulți au vorbit despre ea și puțini au cunoscut-o cu adevărat. Mulți se temeau de ea și o urau. Chiar și după ce a murit. Vă spun toate astea fiindcă mi se pare corect să știți că nu sunt cea pe care o căutați. Cea pe care o căutați, sau credeți că o căutați, cea pe care mulți o numeau Vrajitoarea din Somorostro, era maică-mea.

Am privit-o nedumerit.

- Când...?

- Mama a murit în 1905, zise ea. A fost ucisă la câțiva pași de aici, pe țărm, cu o lovitură de cuțit la beregată.

- Îmi pare rău. Credeam că...

- Multă lume crede asta. Dorința de a crede e mai puternică și decât moartea.

- Cine a omorât-o?

- Știți cine.

Am răspuns după câteva secunde.

- Diego Marlasca...

Încuviință.

- De ce?

- Ca s-o facă să tacă. Ca să-și ascundă urma.

- Nu înțeleg. Mama dumitale l-a ajutat... El însuși i-a dat o sumă mare de bani pentru ajutorul oferit.

- Tocmai de asta a vrut s-o omoare, ca să-și ia secretul cu dânsa în mormânt.

Mă privi cu un zâmbet ușor, ca și când nedumerirea mea o amuza și totodată îi inspira milă.

- Mama era o femeie obișnuită, domnule Martin. A crescut în mizerie și singura ei putere era voința de a supraviețui.

N-a învățat niciodată să citească și să scrie, dar știa să vadă înlăuntrul oamenilor. Simțea ce simt, ce ascund și ce-și doresc ei. Citea în privirile lor, în gesturile, în glasul lor, în felul cum umblă și cum

gesticulează. Știa ce urmează să spună și să facă cineva înainte ca respectivul să-și dea seama. De aceea, mulți îi spuneau vrăjitoare, fiindcă era în stare să vadă în ei ceea ce ei înșiși refuzau să vadă. Își câștiga existența vânzând poțiuni de dragoste și farmece pe care le prepara cu apă de pe *riera*, cu ierburi și cu câte un pic de zahăr. Ajuta sufletele pierdute să creadă în ceea ce-și doreau ele să creadă. Când numele ei a început să devină popular, multă lume din înalta societate a început să-o viziteze și să-i ceară favorurile. Bogații voiau să fie și mai bogați. Cei puternici voiau mai multă putere. Meschinii voiau să se simtă sfinți, iar sfinții voiau să fie pedepsiți pentru păcate pe care regretau că n-au avut curajul să le săvârșească. Mama îi asculta pe toți și le accepta bănuții. Cu banii ăștia ne-a trimis, pe mine și pe frații mei, să învățăm la școlile la care se duceau odraslele clienților ei. Ne-a cumpărat alt nume și altă viață, departe de locul ăsta. Mama era un om cumsecade, domnule Martin. Nu vă lăsați păcălit. N-a profitat niciodată de nimeni, n-a făcut pe nimeni să creadă mai mult decât avea nevoie să creadă. Viața a învățat-o că noi, oamenii, trăim din minciuni mari și mici, la fel cum trăim cu aer. Spunea că dacă am fi în stare să vedem fără ocolișuri cum e lumea și cum suntem noi înșine măcar o singură zi, din zori și până seara, atunci ne-am lua viața sau ne-am pierde mințile.

- Dar...

- Dacă ați venit aici după magie, îmi pare rău că vă dezamăgesc. Mama mi-a explicat că nu există magie, că pe lume nu există alt rău sau alt bine în afară de cel pe care ni-l imaginăm noi, din lăcomie sau din naivitate. Uneori, chiar și din nebunie.

- Nu asta i-a zis lui Diego Marlasca atunci când i-a luat banii, am obiectat eu. Cu șapte mii de pesetas, pe vremea aia, se puteau cumpăra ceva ani de renume și școli bune.

- Diego Marlasca avea nevoie să creadă. Mama l-a ajutat să-o facă. Asta a fost tot.

- Să creadă în ce?

- În propria lui mântuire. Era convins că s-a trădat pe sine însuși și pe cei care îl iubeau. Credea că și-a canalizat viața pe un drum al ticăloșiei și al minciunii. Mama s-a gândit că, în privința asta, nu se deosebea de majoritatea oamenilor care, la un moment dat al vieții lor, se opresc să se privească în oglindă. Numai jivinele meschine se simt întotdeauna virtuozose și se uită de sus la restul lumii. Însă Diego Marlasca era un om cu conștiință și nu era mulțumit de ceea ce vedea. De aceea a apelat la mama. Fiindcă și-a pierdut speranța și, probabil, uzul rațiunii.

- A zis Marlasca ce-a făcut?

- A zis că și-a încredințat sufletul unei umbre.

- Unei umbre?

- Astea au fost cuvintele lui. O umbră care îl urmărea, care avea chipul, înfățișarea și glasul lui.

- Asta ce însemna?

- Vina și remușcarea nu au un înțeles. Sunt sentimente și emoții, nu idei.

Mi-am adus aminte că nici patronul n-ar fi putut explica mai lămurit.

- Și ce putea face mama dumitale pentru el? am întrebat.

- Nimic altceva decât să-l consoleze și să-l ajute să-și găsească un pic de împăcare. Diego Marlasca credea în magie și din pricina asta mama s-a gândit că trebuie să-l convingă că drumul lui către mântuire trece prin ea. I-a vorbit despre o vrajă veche, despre o legendă a pescarilor pe care o auzise în copilărie, printre colibe de pe plajă. Când un om își pierde direcția în viață și simțea că moartea a pus preț pe sufletul lui, legenda spunea că, dacă se găsea un suflet curat care voia să se

jertfească pentru el, atunci și-ar fi ascuns, cu acesta, inima lui neagră, iar moartea, oarbă, avea să-l ocolească.

- Un suflet curat?
- Fără păcat.
- Și cum se făcea una ca asta?
- Cu durere, firește.
- Ce fel de durere?
- O jertfă de sânge. Un suflet în schimbul celuiilalt.

Moarte în schimbul vieții.

A urmat o tăcere îndelungată. Vuietul mării pe țărm și vântul printre colibe.

- Irene și-ar fi smuls ochii din orbite și inima din piept pentru Marlasca. El era singura ei rațiune de a trăi. Îl iubea orbește și, asemenea lui, credea că singura lui mântuire era în magie. La început a vrut să-și ia viața și să o ofere ca jertfă, însă mama a convins-o să renunțe. I-a spus ceea ce ea știa deja, că sufletul ei nu era fără păcat și că jertfa ei ar fi fost zadarnică. I-a spus asta ca s-o salveze. Ca să-i salveze pe amândoi.

- De cine?
- De ei înșiși.
- Dar a făcut o greșeală...
- Nici mama nu putea să le vadă pe toate.
- Ce anume a făcut Marlasca?

- Mama n-a vrut să-mi spună niciodată, nu voia ca eu sau frații mei să fim implicați. Ne-a trimis pe toți departe și ne-a separat în diferite internate, ca să uităm de unde veneam și cine eram. Spunea că, acum, noi eram cei blestemați. A murit la scurt timp, singură. Noi n-am aflat decât mult după aceea. Când i-au găsit trupul neînsuflețit, nimeni n-a îndrăznit să-l atingă și l-au lăsat să-l ia marea. Nimeni nu îndrăznea să vorbească despre moartea ei. Dar eu știam cine a omorât-o și de ce. Iar astăzi încă mai cred că mama știa că va muri curând și de mâna cui. Știa și n-a făcut nimic, fiindcă, până la urmă, a crezut și dânsa. A crezut fiindcă nu era în stare să accepte ce-a făcut. A crezut că dându-și sufletul va salva sufletele noastre, sufletul acestui loc. De aceea n-a vrut să fugă de aici, fiindcă vechea legendă spunea că sufletul care se dăruiește trebuie să fie mereu acolo unde s-a săvârșit trădarea, ca un bandaj peste ochii morții, întemnițat pentru vecie.

- Și unde-i sufletul care l-a mântuit pe cel al lui Diego Marlasca?

Femeia zâmbi.

- Nu există suflete și nici mântuiri, domnule Martin.

Sunt basme din vechime și baliverne. Tot ce există sunt cenușa și amintirile - însă, dacă ar exista, ar fi acolo unde Marlasca a comis crima, secretul pe care l-a ținut ascuns în toți acești ani, ca să-și înșele propriul destin.

- Casa cu turn... Am locuit acolo aproape zece ani și în casa aceea nu există nimic.

Zâmbi din nou și, privindu-mă fix în ochi, se aplecă spre mine și mă sărută pe obraz. Buzele îi erau înghețate, ca ale unui cadavru. Răsuflarea ei mirosea a flori moarte.

- Poate că n-ați știut să vă uitați unde trebuie, îmi șopti ea la ureche. Poate că sufletul acela întemnițat e al dumneavoastră.

Atunci, și-a dezlegat baticul din jurul gâtului și am putut vedea o cicatrice mare care îi străbătea beregata. De astă dată, zâmbetul ei a fost unul răutăcios, iar ochii i-au strălucit cu o lumină crudă și batjocoritoare.

- Acuși va ieși soarele. Plecați cât mai puteți, zise Vrăjitoarea din Somorrostro întorcându-mi spatele și ținându-și privirea înapoi în foc.

Copilul îmbrăcat în costum negru a apărut în prag și mi-a întins mâna, dându-mi de înțeles că timpul meu s-a încheiat. M-am ridicat și l-am urmat. Când m-am întors, m-a surprins reflexul meu într-o oglindă atârnată de perete. În ea, se putea vedea silueta încovoiată și învelită în zdrențe a unei bătrâne care ședea în fața focului. Râsul ei întunecat și crud m-a însoțit până la ieșire.

Când am ajuns la casa cu turn, se crăpa de ziuă. Broasca ușii dinspre stradă era spartă. Am împins ușa cu mâna și am intrat în hol. Mecanismul încuietorii de cealaltă parte a ușii fumea și emana un miros intens. Acid. Am urcat scările încet, convins că o să-l găsesc pe Marlasca așteptându-mă în întunericul de pe palier sau că, dacă mă întorc, îl voi găsi acolo, zâmbind, în spatele meu. Când am început să urc ultima porțiune de trepte am băgat de seamă că gaura cheii purta și ea urme de acid. Am vârât cheia în broască și a trebuit să forțez aproape două minute ca să deblochez încuietoarea, care rămăsese mutilată, dar care se vede treaba că nu cedase. Am scos cheia roasă de acea substanță și am deschis ușa împingând-o. Am lăsat-o deschisă în spatele meu și am intrat pe coridor, fără să-mi scot paltonul. Am scos revolverul din buzunar și am deschis tamburul. L-am golit de tuburile cartușelor pe care le trăseseam și le-am înlocuit cu gloanțe noi, așa cum îl văzusem făcând pe tata de atâtea ori când se întorcea acasă în zori.

- Salvador! am strigat.

Ecolul glasului meu s-a împrăștiat prin casă. Am tras perculatorul. Am continuat să înaintez pe coridor până când am ajuns la camera din fund. Ușa era întredeschisă.

- Salvador! am strigat din nou.

Am îndreptat arma spre ușă și am deschis-o cu un șut.

Înăuntru nu era nici urmă de Marlasca, doar mormanul de cutii și vechituri stivuite lângă perete. Am simțit din nou mirosul acela care părea să se strecoare prin ziduri. M-am apropiat de dulapul care acoperea peretele din fund și am deschis ușile larg. Am dat la o parte hainele vechi care atârnav de umerase. Curentul rece și umed care țâșnea din gaura aceea din perete îmi mângâie fața. Orice va fi ascuns Marlasca în acea casă, lucrul respectiv se afla dincolo de acel zid.

Am vârât arma în buzunarul paltonului, pe care mi l-am scos. Am căutat capătul dulapului și am băgat mâna prin spațiul îngust dintre perete și mobilă. Am izbutit să înșfac partea din spate și am tras cu putere. Cu primul efort, am câștigat vreo doi centimetri, de unde am putut apuca mai bine și am tras din nou. Dulapul a cedat aproape o palmă. Am continuat să împing capătul spre în afară, până când peretele din spatele dulapului a rămas la vedere și am avut loc să mă strecor. Odată ajuns în spate, am împins cu umărul și l-am mutat complet, lipindu-l de peretele alăturat. M-am oprit să-mi recapăt răsuflarea și am cercetat peretele. Era vărui în ocră, diferit de restul camerei. Sub stratul de var se întrezărea un fel de mortar argilos, nefinisat. Am bătut în el cu dosul degetelor. Ecolul nu lăsa loc de îndoială. Nu era un perete de susținere. Exista ceva de partea cealaltă. Mi-am lipit capul de perete și am ascultat. Atunci am auzit un zgomot. Pași pe coridor, apropiindu-se... M-am retras încet și am întins mâna spre paltonul pe care îl lăsasem pe un scaun, ca să iau revolverul. O umbră se întinse în fața pragului. Mi-am ținut răsuflarea. Silueta s-a ivit încet, privind înăuntru.

- Domnule inspector... am murmurat.

Victor Grandes îmi zâmbi cu răceală. Mi-am imaginat că mă tot așteptau de câteva ore, ascunși în dreptul vreunei uși din stradă.

- Sunteți în renovare, domnule Martin?

- Fac ordine.

Inspectorul privi maldărul de haine și sertare împrăștiate pe jos și dulapul dislocat și se limită să clatine din cap afirmativ.

- I-am rugat pe Marcos și Castelo să aștepte jos. Mă pregăteam să sun, dar ați lăsat ușa deschisă și mi-am permis să intru. Mi-am zis: asta înseamnă că prietenul Martin mă așteaptă.

- Ce pot face pentru dumneavoastră, domnule inspector?

- Să veniți cu mine la comisariat, dacă sunteți drăguț.

- Sunt arestat?

- Mă tem că da. Veniți de bunăvoie sau o să trebuiască s-o facem cu forța?

- Nu, l-am asigurat.

- Vă mulțumesc.

- Pot să-mi iau paltonul? l-am întrebat.

Grandes mă privi în ochi o clipă. Apoi mi-a luat paltonul și m-a ajutat să-l îmbrac. Am simțit pe picior greutatea revolverului. Calm, m-am încheiat la nasturi. Înainte de a ieși din cameră, inspectorul aruncă o ultimă privire spre peretele care rămăsese descoperit. Apoi îmi făcu semn să ies pe culoar. Marcos și Castelo urcaseră până pe palier și așteptau, cu un zâmbet triumfător. Când am ajuns la capătul culoarului, m-am oprit o clipă, ca să mă uit spre interiorul casei, care parcă se replia într-un puț de întuneric. M-am întrebat dacă o voi mai vedea vreodată. Castelo scoase niște cătușe, dar Grandes făcu un gest de negare.

- Nu va fi necesar, nu-i așa, domnule Martin?

Am făcut semn că nu. Grandes lăsă ușa întredeschisă și mă împinse ușor, dar ferm, spre scară.

De astă dată n-au mai existat efecte dramatice și decoruri realist-naturaliste, nici ecouri de carcere umede și întunecate. Sala era spațioasă, luminoasă și avea tavanul înalt. M-a dus cu gândul la sala de clasă a unei școli religioase pentru bogătași, cu tot cu crucifixul din față. Era amplasată la parterul Comisariatului, cu ferestre largi ce ofereau priveliștea oamenilor și tramvaielor care își începuseră deja defilarea matinală pe Via Layetana. În mijlocul încăperii erau așezate două scaune și o masă de metal care, abandonate într-un spațiu gol atât de mare, păreau minuscule. Grandes m-a condus până la masă și le-a ordonat lui Marcos și Castelo să ne lase singuri. Cei doi polițiști au executat ordinul fără să se grăbească. Mânia pe care o respirau se putea adúlmea în aer. Grandes a așteptat până când au ieșit și apoi s-a destins.

- Credeam că o să mă aruncați la lei, i-am zis.

- Luați loc.

M-am supus. Dacă n-ar fi fost privirile lui Marcos și Castelo, când s-au retras, ori ușa de metal și gratiile groase de partea cealaltă a geamurilor, nu s-ar fi zis că situația mea era gravă. În cele din urmă, m-au convins termosul cu cafea fierbinte și pachetul de țigări pe care Grandes le-a lăsat pe masă, dar mai cu seamă zâmbetul său senin și binevoitor. Sigur pe el. De astă dată inspectorul nu glumea.

S-a așezat în fața mea și a deschis un dosar, din care a scos niște fotografii pe care s-a apucat să le așeze pe masă, una lângă alta. În prima apărea avocatul Valera, în fotoliul din salonul lui. Lângă el era o imagine cu cadavrul văduvei Marlasca, sau ce mai rămăsese din el, la scurt timp după ce a fost scos de pe fundul piscinei, din casa ei de pe șoseaua Vallvidrera. O a treia fotografie înfățișa un omuleț cu beregata sfârtecătă, care semăna cu Damian Roures. A patra imagine era cu Cristina Sagnier și mi-am dat seama că poza fusese făcută în ziua nunții ei cu Pedro Vidal. Ultimele două erau niște portrete realizate în studio ale foștilor mei editori, Barrido și Escobillas. După ce a aliniat cu grijă cele șase fotografii, Grandes mi-a adresat o privire impenetrabilă și a lăsat să se scurgă două minute de tăcere, studiindu-mi reacția în fața pozelor, sau absența acestei reacții. Apoi, cu un calm infinit, a turnat două cești de cafea și a împins una spre mine.

- Mai întâi, aș dori să vă ofer ocazia să-mi povestiți dumneavoastră totul, domnule Martin. În felul dumneavoastră și fără nici o grabă, zise el în cele din urmă.

- Nu va folosi la nimic, i-am replicat eu. Nu va schimba nimic.

- Preferați să vă pun față în față cu alți posibili implicați? Cu ajutoarea dumneavoastră, de pildă? Cum se numea? Isabella?

- Lăsați-o în pace. Ea nu știe nimic.

- Convingeți-mă.

M-am uitat spre ușă.

- Există o singură modalitate de a ieși din sala asta, domnule Martin, zise inspectorul arătându-mi o cheie.

Am simțit din nou greutatea revolverului în buzunarul de la palton.

- De unde vreți să încep?
- Dumneavoastră sunteți naratorul. Eu nu vă cer decât să-mi spuneți adevărul.
- Nu știu care-i adevărul.
- Adevărul e ceea ce doare.

Într-un răstimp de două ceasuri și mai bine, Victor Grandes n-a deschis gura nici măcar o dată. A ascultat atent, încuviințând din când în când și notând câte un cuvânt în carnețel. La început mă uitam la el, însă curând am uitat că e acolo și am descoperit că îmi istoriseam povestea mie însumi. Cuvintele m-au făcut să călătoresc într-un timp pe care îl credeam pierdut, în noaptea când tatăl meu a fost asasinat în fața sediului ziarului. Mi-am amintit zilele petrecute în redacția jurnalului *La Voz de la Industria*, anii când am supraviețuit scriind povestiri la miezul nopții și acea primă scrisoare semnată de Andreas Corelli, promițând marile speranțe. Mi-am amintit acea primă întâlnire cu patronul, de la Rezervorul de Apă, și acele zile când certitudinea unei morți inevitabile era singurul orizont pe care îl aveam în față. I-am vorbit de Cristina, de Vidal și de o poveste al cărei final l-ar fi putut intui oricine în afară de mine. I-am vorbit de acele două cărți pe care le-am scris, una cu numele meu și cealaltă cu al lui Vidal, de pierderea acelor speranțe nenorocite și de după-amiaza când mi-am văzut mama azvârlind la gunoi singurul lucru bun pe care credeam că l-am făcut în viață. Nu căutam nici mila, nici înțelegerea inspectorului. Îmi era de ajuns să încerc să trasez o hartă imaginară a întâmplărilor care m-au condus către acea sală, către acea clipă de vid absolut. M-am întors la casa de lângă Parcul Guell și la noaptea când patronul mi-a făcut o ofertă pe care n-o puteam refuza. Mi-am mărturisit primele bănuieli, cercetările mele în privința casei cu turn, în privința straniului deces al lui Diego Marlasca și a rețelei de înșelăciuni în care m-am pomenit implicat sau pe care am ales-o ca să-mi satisfac vanitatea, lăcomia și dorința de a trăi cu orice preț. A trăi pentru a povesti.

N-am lăsat nimic deoparte. Nimic în afară de ceea ce era mai important, ceea ce nu îndrăzneau să-mi povestesc nici măcar mie însumi. În relatarea mea, mă întorceam la sanatoriul de la Vila San Antonio, să o caut pe Cristina, și nu mai găseam decât urma unor pași care se pierdeau în zăpadă. Poate că, dacă repetam asta o dată și încă o dată, chiar și eu ajungeam să cred că așa a fost. Povestea mea se termina chiar în acea dimineață, când, revenind dinspre barăcile din Somorrostro, descopeream că Diego Marlasca hotărâse că portretul care lipsea din șirul pe care inspectorul îl așezase pe masă era portretul meu.

Când mi-am încheiat relatarea m-am cufundat într-o tăcere îndelungată. Nu mă mai simțisem atât de obosit în toată viața mea. Aș fi vrut să mă duc la culcare, să adorm și să nu mă mai trezesc niciodată. Grandes mă observa de cealaltă parte a mesei. Mi s-a părut că era încurcat, trist, mânios și mai cu seamă pierdut.

- Spuneți ceva, i-am zis.

Grandes oftă. Se ridică din scaunul pe care nu-l părăsise cât a durat toată istorisirea mea și se apropie de fereastră, cu spatele la mine. M-am văzut pe mine însumi scoțând revolverul din palton, împușcându-l în ceafă și ieșind de acolo cu cheia pe care și-o vârase în buzunar. În șaiszeci de secunde, puteam să fiu în stradă.

- Motivul pentru care stăm acum de vorbă este că ieri a sosit o telegramă de la cartierul Gărzii Civile din Puigcerda, în care se spune că Cristina Sagnier a dispărut din sanatoriul de la Vila San Antonio și că sunteți principalul suspect. Medicul-șef al centrului afirmă că v-ați manifestat interesul să o luați de acolo și că el a refuzat să o externeze. Vă spun toate astea ca să înțelegeți exact de ce

suntem aici, în sala asta, cu cafea fierbinte și țigări, făcând conversație ca niște prieteni vechi. Suntem aici fiindcă soția unuia dintre cei mai bogați oameni din Barcelona a dispărut, iar dumneavoastră sunteți singurul care știe unde este. Suntem aici fiindcă tatăl prietenului dumneavoastră Pedro Vidal, unul dintre cei mai puternici oameni din acest oraș, s-a interesat de caz fiindcă, pe cât se pare, e un vechi cunoscut de-al dumneavoastră, și i-a rugat pe superiorii mei ca, înainte să ne atingem de-un fir de păr de-al dumneavoastră, să obținem această informație și să lăsăm orice alt considerent pentru mai târziu. Dacă nu ar fi acest motiv, precum și insistența mea de a avea o ocazie să încerc să. lămuresc subiectul în felul meu, v-ați afla acum într-o carceră din Campa de la Bota și, în loc să stați de vorbă cu mine, ați vorbi direct cu Marcos și Castelo, care, pentru informarea dumneavoastră, cred că tot ceea ce nu înseamnă să vă sfârâme genunchii cu ciocanul de la bun început e pierdere de vreme și punere în pericol a vieții doamnei Vidal, opinie pe care, pe minut ce trece, o împărtășesc din ce în ce mai mult superiorii mei, care consideră că vă dau prea multă apă la moară în numele prieteniei noastre.

Grandes se întoarse și mă privi, reținându-și mânia.

- Nu m-ați ascultat, i-am zis eu. N-ați auzit nimic din ce v-am spus.

- V-am auzit perfect, domnule Martin. Am auzit cum, muribund și disperat, ați încheiat un contract cu un editor parizian mai mult decât misterios, de care nimeni n-a auzit și pe care nimeni nu l-a văzut vreodată, ca să inventați, așa cum ați spus, o nouă religie, în schimbul a o sută de mii de franci francezi. Dar mai apoi ați descoperit că, de fapt, ați nimerit într-un complot sinistru, în care se pare că mai sunt implicați un avocat care și-a simulat propria moarte acum douăzeci și cinci de ani, amanta acestuia și o artistă de revistă decăzută, pentru a scăpa de o soartă care acum iată că vă paște. Am auzit cum această soartă v-a făcut să cădeți în capcana unei case blestемate, în care mai fusese prins și predecesorul dumneavoastră, Diego Marlasca, și unde ați descoperit dovada că cineva era pe urmele dumneavoastră și îi asasina treptat pe toți cei care ar putea da în vileag secretul unui om care, judecând după cuvintele pe care le-ați folosit, era aproape la fel de nebun ca dumneavoastră. Omul din umbră, care se pare că a preluat identitatea unui fost polițist ca să ascundă faptul că era încă în viață, a comis o serie de crime cu ajutorul amantei lui, provocând inclusiv moartea domnului Sempere, dintr-un oarecare motiv ciudat, pe care nici dumneavoastră nu sunteți în măsură să-l explicați.

- Irene Sabino l-a ucis pe Sempere ca să-i fure o carte.

O carte despre care credea că conține sufletul meu.

Grandes se bătu cu palma peste frunte, ca și când tocmai ar fi găsit soluția problemei.

- Desigur. Prostul de mine. Asta le explică pe toate.

Cum explică și secretul acela teribil pe care vi l-a dezvăluit o vrăjitoare de pe plaja Bogatell. Vrăjitoarea din Somorrostro. Îmi place. E tipic pentru dumneavoastră. Să vedem dacă am înțeles bine. Respectivul Marlasca ține un suflet prizonier pentru a și-l ascunde pe al său și pentru a evita astfel un soi de blestem. Spuneți-mi, pe asta ați scos-o din *Orașul blestemaților* sau ați inventat-o chiar acum?

- N-am inventat nimic.

- Puneți-vă în locul meu și gândiți-vă dacă ați crede ceva din ce-ați spus.

- Presupun că nu. Dar v-am spus tot ce știu.

- Firește. Mi-ați oferit date și probe concrete, care confirmă adevărul povestirii dumneavoastră, începând cu vizita pe care i-ați făcut-o doctorului Trias, contul bancar pe care-l aveți la Banco Hispano Colonial, propria dumneavoastră placă de mormânt dintr-un atelier din Pueblo Nuevo și chiar o relație de natură juridică între omul pe care-l numiți *patronul* și cabinetul de avocatură Valera, printre multe alte detalii faptice care nu rămân mai prejos de experiența pe care o aveți în crearea de povestiri polițiste. Singurul lucru pe care nu mi l-ați spus și care, sincer vorbind, atât pentru binele dumneavoastră, cât și pentru binele meu, speram să-l aud este unde se află Cristina Sagnier.

Am înțeles că singurul lucru care mă putea salva în momentul acela era o minciună. În clipa în care aș fi spus adevărul despre Cristina, ceasurile mele erau numărate.

- Nu știu unde este.
- Mințiți.
- Eu v-am zis că nu va folosi la nimic să vă spun adevărul, i-am răspuns.
- În afară de faptul că m-ați făcut să pic de fraier fiindcă am vrut să vă ajut.
- Asta încercați să faceți, domnule inspector? Să mă ajutați?
- Da.
- Atunci verificați tot ce v-am spus. Găsiți-i pe Marlasca și pe Irene Sabino.
- Superiorii mei mi-au acordat douăzeci și patru de ore cu dumneavoastră. Dacă până atunci nu le aduc pe Cristina teafără, sau cel puțin în viață, îmi vor lua cazul și îl vor da lui Marcos și Castelo, care de mult așteaptă ocazia să arate ce pot, și nu o vor irosi.
- Atunci, nu vă mai pierdeți vremea. Grandes pufni, dar încuviință.
- Sper că știți ce faceți, domnule Martin.

Am socotit că trebuia să fie cam ora nouă dimineața când inspectorul Victor Grandes m-a lăsat închis în sala aceea, doar în compania termosului cu cafea rece și a pachetului de țigări. Și-a postat un om la ușă și l-am auzit ordonând să nu fie lăsat să treacă nimeni, sub nici un motiv. La cinci minute după plecarea lui, am auzit cum cineva bate la ușă și am recunoscut fața sergentului Marcos, conturată în dreptul ferestruicii cu geam. Nu-i puteam auzi cuvintele, însă caligrafia buzelor lui nu lăsa loc de îndoială :

Pregătește-te, nenorocitul.

Mi-am petrecut restul dimineții așezat pe pervaz, contemplând cum oamenii care se credeau liberi treceau, dincolo de gratii, fumând și mâncând cubulețe de zahăr, cu aceeași plăcere cu care îl văzusem pe patron, nu o dată. Oboseala, ori poate doar reculul disperării, m-au ajuns la amiază și m-am întins pe jos, cu fața la perete. Am adormit în mai puțin de un minut. Când m-am trezit, sala era în semiîntuneric. Se înnoptase și lumina gălbuie a felinarelor de pe Via Layetana desena pe tavanul încăperii umbre de automobile și tramvaie. M-am ridicat. Frigul pardoselii îmi pătrunsese în toți mușchii, și m-am apropiat de un radiator din colț, care era mai înghețat decât mâinile mele.

În clipa, aceea, am auzit ușa sălii deschizându-se în spatele meu și m-am întors. Inspectorul mă privea din prag. La un semnal al lui Grandes, unul din oamenii lui a aprins lumina din sală și a închis ușa. Lumina aspră și metalică m-a izbit în ochi, orbindu-mă pentru moment. Când i-am deschis, am dat peste un inspector care arăta aproape la fel de rău ca mine.

- Aveți nevoie să mergeți la baie?

- Nu. Profitând de circumstanțe, am hotărât să mă piș pe mine și să mă antrenez pentru când mă veți trimite în camera groazei, ținută de inchizitorii Marcos și Castelo.

- Mă bucur că nu v-ați pierdut simțul umorului. O să aveți nevoie de el. Luați loc.

Ne-am reluat pozițiile din urmă cu câteva ore și ne-am privit în tăcere.

- Am verificat detaliile povestirii dumneavoastră.

- Și?

- De unde vreți să încep?

- Dumneavoastră sunteți polițistul.

- Mai întâi am vizitat clinica doctorului Trias din strada Muntaner. A fost o vizită scurtă. Doctorul Trias a murit acum doisprezece ani și, de opt ani încoace, cabinetul îi aparține unui dentist pe nume Bernat Llofriu, care, e de prisos să mai spun, n-a auzit niciodată de dumneavoastră.

- Imposibil.

- Așteptați, fiindcă partea cea mai bună abia urmează.

După ce am plecat de acolo, am trecut pe la sediul central al Băncii Hispano Colonial. Decorațiuni interioare impresionante și un serviciu impecabil. Mi-a venit chef să deschid un carnet de economii. Acolo am putut să aflu că n-ați avut niciodată vreun cont deschis la ei, că n-au auzit niciodată de nimeni cu numele de Andreas Corelli și că, în prezent, nu există nici un client care să aibă un cont în valută în valoare de o sută de mii de franci francezi. Pot continua?

Am strâns din buze, dar am încuviințat.

- Următoarea mea oprire a fost la biroul răposatului avocat Valera. Acolo am putut constata că, într-adevăr, aveți un cont, însă nu la Banco Hispano Colonial, ci la Banco de Sabadell, de la care ați transferat fonduri către conturile avocaților, în valoare de două mii de pesetas, acum vreo șase luni.

- Nu vă înțeleg.

- E foarte simplu. Dumneavoastră l-ați angajat pe Valera anonim, sau așa credeți, fiindcă băncile au o memorie de elefant și, odată ce au văzut cum le zboară o centimă, nu mai uită niciodată. Vă mărturisesc că, pe atunci, începusem deja să dau de gustul chestiunii și am hotărât să fac o vizită la atelierul de sculpturi funerare "Sanabre și Fiii".

- Să nu-mi spuneți că n-ați văzut îngerul...

- L-am văzut, l-am văzut. Impresionant. Ca și scrisoarea semnată cu mâna dumneavoastră și datată acum trei luni, prin care ați comandat lucrarea, ca și chitanța de plată anticipată pe care bunul Sanabre o păstra în registrele lui. Un om încântător și mândru de munca sa. Mi-a spus că e capodopera lui, că a primit o inspirație divină.

- Nu l-ați întrebat de banii pe care i-a plătit Marlasca acum douăzeci și cinci de ani?

- Ba da. A păstrat chitanțele. În contul lucrărilor de îmbunătățire, întreținere și renovare a cavoului familiei.

- În mormântul lui Marlasca e îngropat cineva care nu-i el.

- Așa spuneți dumneavoastră. Dar, dacă vreți să profanați un mormânt, înțelegeți probabil că va trebui să-mi oferiți argumente mai solide. Însă dați-mi voie să continui cu recapitularea poveștii dumneavoastră.

Am înghițit în sec.

- Profitând că mă aflam acolo, m-am dus până la plaja Bogatell, unde, pentru un real, am găsit zece oameni dispuși să-mi dezvăluie grozavul secret al Vrajitoarei din Somorostro. Nu v-am spus asta azi-dimineață, când îmi istoriseați povestea dumneavoastră, ca să nu stric reprezentăția, însă, de fapt, femeia care își spunea așa a murit de ani de zile. Bătrâna pe care am văzut-o azi-dimineață nu-i mai sperie nici pe copii și zace neputincioasă într-un scaun. Și un amănunt care o să vă încânte: . e mută.

- Domnule inspector...

- Încă n-am terminat. N-o să-mi puteți spune că nu îmi iau munca în serios. Așa încât, de acolo, m-am dus la vila pe care mi-ați descris-o, cea de lângă Parcul Giiell, care-i abandonată de cel puțin zece ani de zile și în care, îmi pare rău să vă spun, nu existau nici fotografiile, nici stampe, nimic altceva decât rahat de pisică. Ce părere aveți?

Nu i-am răspuns.

- Spuneți-mi, domnule Martin. Puneți-vă în locul meu.

Ce-ați fi făcut dacă v-ați fi găsit într-o asemenea conjunctură?

- Aș fi abandonat, presupun.

- Exact. Însă eu nu sunt dumneavoastră și, ca un idiot, după acest periplu atât de profitabil, am hotărât să vă urmez sfatul și s-o caut pe temuta Irene Sabino.

- Ați găsit-o?

- Aveți un pic de încredere în forțele de ordine, domnule Martin. Bineînțeles că am găsit-o.

Prăpădindu-se de plictiseală într-o pensiune mizerabilă din Raval, unde locuiește de ani de zile.

- Ați vorbit cu ea? Grandes încuviință.
- Pe îndelete.
- Și...?
- Nu are nici cea mai vagă idee despre cine sunteți dumneavoastră.
- Așa v-a zis?
- Printre alte lucruri.
- Care lucruri?

- Mi-a povestit că l-a cunoscut pe Diego Marlasca la o ședință organizată de Roures într-un apartament din strada Elisabeta, unde se aduna asociația spiritistă „El Porvenir”, în anul 1903. Mi-a povestit că a dat peste un om care s-a refugiat în brațele ei, distrus fiindcă își pierduse fiul și prins în capcana unei căsnicii fără sens. Mi-a povestit că Marlasca era un om amabil, dar dereglat, care credea că ceva a intrat în el și era convins că va muri curând. Mi-a povestit că, înainte de a muri, a lăsat un fond de capital pentru ea și bărbatul pe care l-a părăsit ca să plece cu Marlasca, Juan Corbera, alias Jaco, să poată primi ceva în lipsa lui. Mi-a povestit că Marlasca și-a pus capăt zilelor fiindcă nu putea suporta durerea care îl măcina. Mi-a povestit că ea și Juan Corbera au trăit din acea pomană a lui Marlasca până când fondul s-a isprăvit și că omul pe care dumneavoastră îl numiți Jaco a părăsit-o la scurt timp după aceea și, după cum a aflat ea, a murit singur și alcoolic, în timp ce lucra ca paznic de noapte la Casaramona, la fabrică. Mi-a povestit că, într-adevăr, l-a dus pe Marlasca s-o vadă pe femeia aceea căreia i se spunea Vrăjitoarea din Somorrostro, fiindcă a crezut că aceasta îl va consola și îl va face să creadă că se va întâlni cu feciorul său pe lumea de dincolo... Doriți să spun mai departe?

Mi-am descheiat cămașa și i-am arătat tăieturile pe care Irene Sabino mi le creștase pe piept în noaptea când ea și Marlasca m-au atacat în cimitirul San Gervasio.

- O stea cu șase colțuri. Nu mă faceți să râd, domnule Martin. Tăieturile astea vi le puteați face și singur. Ele nu înseamnă nimic. Irene Sabino nu-i decât o biată femeie care își câștigă existența muncind într-o spălătorie din strada Cadena, nu una care face farmece.

- Și ce-ați aflat de Ricardo Salvador?

- Ricardo Salvador a fost dat afară din poliție în 1906, după ce și-a petrecut doi ani tot răscolind cazul morții lui Diego Marlasca, în timp ce avea o relație ilicită cu văduva răposatului. Ultimul lucru care se știe despre el e că se hotărâse să plece cu vaporul în America, unde să înceapă o viață nouă.

Nu m-am putut abține să nu izbucnesc în râs văzând enormitatea acestei păcăleli.

- Nu vă dați seama, domnule inspector? Nu vă dați seama că tocmai cădeți în aceeași capcană pe care mi-a întins-o Marlasca?

Grandes mă privea cu milă.

- Cel care nu-și dă seama ce se petrece sunteți dumneavoastră, domnule Martin. Timpul trece și, în loc să-mi spuneți ce s-a întâmplat cu Cristina Sagnier, vă încăpățânați să mă convingeți de o poveste care parcă-i ieșită din *Orașul blestemaților*. Aici există o singură capcană: aceea pe care dumneavoastră v-ați întins-o singur. Iar fiecare minut care trece fără să-mi spuneți adevărul mă împiedică tot mai mult să vă pot scoate de aici.

Grandes își trecu mâna de două ori prin fața ochilor mei, ca și când ar fi vrut să se asigure că încă mai vedeam.

- Nu? Nimic? Cum doriți. Dați-mi voie să termin de povestit ce mi-a mai oferit ziua de azi. După vizita la Irene Sabino, la drept vorbind, mă cam săturasem, și m-am întors un pic la secție, unde încă am mai găsit timp și dispoziție să sun la cartierul Gărzii Civile din Puigcerda. De acolo mi s-a confirmat că ați fost văzut ieșind din camerele unde era internată Cristina Sagnier în noaptea când ea a dispărut, că n-ați mai revenit la hotel ca să vă luați bagajele și că medicul-șef al sanatoriului le-a spus că ați retezat curelele de piele care țineau pacienta imobilizată. Atunci l-am sunat pe un vechi prieten al dumneavoastră, Pedro Vidal, care a avut amabilitatea să vină până la secție. Bietul om era distrus. Mi-a spus că ultima dată când v-ați văzut, l-ați lovit. E adevărat?

Am încuviințat.

- Să știți că nu vă poartă pică. De fapt, a încercat aproape să mă convingă să vă dau drumul. Spune că toate trebuie să aibă o explicație. Că ați avut o viață grea. Că v-ați pierdut tatăl din vina lui. Că el se simte responsabil. Că singurul lucru pe care-l vrea e să-și recupereze soția și că n-are nici o intenție să treacă la represalii împotriva dumneavoastră.

- I-ați povestit toate astea lui Vidal?

- N-am avut încotro.

Mi-am ascuns fața în mâini.

- Ce a zis? l-am întrebat. Grandes ridică din umeri.

- El crede că v-ați pierdut mințile. Că trebuie să fiți nevinovat și că nu vrea să pățiți nimic, fie că sunteți de vină sau nu. Familia lui e altă poveste. Am aflat că tatăl prietenului dumneavoastră Vidal, căruia, cum v-am spus, nu-i sunteți prea simpatic, le-a oferit, în secret, o bonificație lui Marcos și Castelo dacă vă smulg o mărturisire în mai puțin de douăsprezece ore. Ei l-au asigurat că până mâine dimineață o să recitați și versurile din *Canigo*^[9].

- Și dumneavoastră ce credeți?

- Sincer? Sincer aș vrea să cred că Pedro Vidal nu se înșală și că v-ați pierdut mințile.

Nu i-am spus că, exact în clipa aceea, eu însumi începeam să cred același lucru. L-am privit pe Grandes și am băgat de seamă că ceva din expresia lui nu era în regulă.

- Mai e ceva ce nu mi-ați spus, am remarcat eu.

- Eu aș zice că v-am spus mai mult decât suficient, replică el.

Considerată cândva epopee națională, această legendă romantică preamărește originea creștină a Cataloniei.

- Ce nu mi-ați spus?

Grandes mă observă atent și apoi râse înăbușit.

- Azi-dimineață, când mi-ați spus că, în noaptea dinaintea morții domnului Sempere, cineva a venit la librărie și cei doi au fost auziți certându-se, bănuiați că acea persoană voia să cumpere o carte, o carte de-a dumneavoastră, și că, atunci când Sempere a refuzat să i-o vândă, a avut loc o luptă și librarul a suferit un atac de cord. După câte mi-ați spus, era vorba de un titlu aproape unic, din care nu prea mai există exemplare. Cum se numea cartea?

- *Pașii cerului*.

- Exact. Asta-i cartea care, întocmai cum bănuiați, a fost furată în noaptea când a murit Sempere.

Am încuviințat. Inspectorul a luat o țigară și a aprins-o.

A savurat două fumuri și a stins-o.

- Asta-i dilema mea, domnule Martin. Pe de o parte cred că mi-ați turnat o mulțime de gogoși pe care, fie că le-ați inventat fiindcă m-ați luat de prost, fie că, nu știu dacă ar fi chiar mai rău, ați început să le credeți și dumneavoastră după ce le-ați tot repetat atâta. Toate indiciile conduc spre dumneavoastră și cel mai ușor pentru mine e să mă dau la o parte și să vă las pe mâna lui Marcos și Castelo.

- Dar...

-... dar, și aici e un "dar" minuscul, insignifiant, un "dar"

pe care colegii mei n-ar avea nici o problemă să-l înlăture, însă care pe mine mă deranjează ca un fir de praf în ochi și mă face să mă gândesc dacă nu cumva, iar ceea ce voi spune acum contrazice tot ce-am învățat în douăzeci de ani de meserie, dacă nu cumva ceea ce mi-ați povestit dumneavoastră nu-i adevărul, însă nici fals nu este.

- Vă pot spune doar că v-am povestit ceea ce-mi amintesc, domnule inspector. Mă puteți crede sau nu. La drept vorbind, uneori nici eu însumi nu mă cred. Dar asta e ceea ce-mi amintesc.

Grandes se ridică și încep să se învârtă în jurul mesei.

- În după-amiaza asta, când stăteam de vorbă cu Maria Antonia Sanahuja, sau Irene Sabino, în camera ei de la pensiune, am întrebat-o dacă știe cine sunteți. A zis că nu. I-am explicat că locuiți în casa cu turn unde ea și Marlasca și-au petrecut mai multe luni. Am întrebat-o din nou dacă își amintește de dumneavoastră. Mi-a zis că nu. Ceva mai târziu, i-am spus că ați vizitat mormântul familiei Marlasca și că ați afirmat că ați văzut-o acolo. Pentru a treia oară femeia a negat că v-ar fi văzut vreodată. Și am crezut-o, Am crezut-o până când, în momentul în care dădeam să plec, a spus că-ie puțin frig și a deschis dulapul să-și ia un șal de lână pe care să și-l pună pe umeri. Atunci am văzut că pe masă era o carte. Mi-a atras atenția fiindcă era singura carte din cameră. Profitând că s-a întors cu spatele, am deschis-o și am citit o dedicație de mână de pe prima pagină.

- *Domnului Sempere, cel mai bun prieten pe care o carte și l-ar putea dori, fiindcă mi-a deschis porțile lumii și m-a învățat să le trec*", am citat eu din memorie.

- Semnat "David Martin", completă Grandes. Inspectorul se opri în fața ferestrei, cu spatele la mine.

- Într-o jumătate de oră vor veni după dumneavoastră și îmi vor lua cazul, zise el. Veți trece în custodia sergentului Marcos. Iar eu nu voi mai putea face nimic. Mai aveți să-mi spuneți ceva care să mă ajute să vă salvez capul?

- Nu.

- Atunci, puneți mâna pe revolverul acela caraghios pe care îl țineți ascuns în palton de câteva ore bune și, cu grijă să nu vă împușcați în picior, amenințați-mă că îmi zburăți creierii dacă nu vă dau cheile de la ușă.

M-am uitat spre ușă.

- În schimb, vă rog doar să-mi spuneți unde-i Cristina Sagnier, dacă mai e în viață.

Mi-am coborât privirea, incapabil să-mi găsesc propriul glas.

- Dumneavoastră ați omorât-o? Am lăsat să treacă o tăcere lungă.

- Nu știu.

Grandes veni până la mine și îmi întinse cheia de la ușă.

- Plecați de aici, domnule Martin.

Am ezitat o clipă înainte s-o accept.

- Nu folosiți scara principală. Cum ieșiți pe culoar, la capăt, pe stânga, e o ușă albastră care se deschide numai din partea asta și care dă spre scara de incendiu. Ieșirea dă în străduța din spate.

- Cum aș putea să vă mulțumesc?

- Ați putea începe prin a nu mai pierde timpul. Aveți cam treizeci de minute până când tot departamentul se va porni pe urmele dumneavoastră. Nu le irosiți, zise inspectorul.

Am luat cheia și m-am îndreptat spre ușă, Înainte să ies, m-am întors pentru o clipă. Grandes se așezase pe masă și mă privea fără nici o expresie.

- Broșa aia cu îngerul, zise el arătându-și spre rever.

- Da?

- V-am văzut-o la rever de când vă cunosc, zise el.

Străzile din Raval erau niște tuneluri întunecate, punctate cu felinare pâlpâitoare care abia izbuteau să scrijelească bezna. Mi-au trebuit ceva mai mult de cele treizeci de minute acordate de inspectorul Grandes ca să descopăr că pe strada Cadena erau două spălătorii. În prima, un fel de hrubă aflată la capătul unor trepte care luceau din pricina aburului, lucrau doar copii cu mâinile învinate de vopsea și cu ochii gălbui. A doua, un adevărat rezervor de jeg și duhoare de leșie, de-ți venea greu să crezi că de acolo ar putea ieși ceva curat, era condusă de o namilă de femeie care, la vederea câtorva bănuți, n-a stat deloc pe gânduri și a recunoscut că Maria Antonia Sanahuja lucra acolo șase după-amiezi pe săptămână.

- De data asta ce-a mai făcut? întrebă matroana.

- A primit o moștenire. Spuneți-mi unde pot s-o găsec și poate vă pică ceva.

Matroana a răs, dar ochii i-au lucit de lăcomie.

- După câte știu, locuiește la pensiunea "Santa Lucia", din strada Marques de Barbera. Cât a moștenit?

Am lăsat să cadă câțiva bănuți pe tejghea și am ieșit din puțul acela imund, fără să mă mai deranjez să răspund.

Pensiunea unde locuia Irene Sabino lăncezea într-o clădire sumbră, care părea împletită din oase dezgropate și pietre de mormânt furate. Tăblițele de pe cutia poștală de la poartă erau acoperite de rugină. La primele două etaje nu figura nici un nume. Etajul al treilea găzduia un atelier de croitorie și confecții cu numele bombastic "Textila Mediteraneană". Al patrulea și ultimul era ocupat de pensiunea "Santa Lucia". O scară pe care abia încăpea o persoană urca în semiîntuneric, iar suflul canalelor de scurgere se strecura prin ziduri, rozând zugrăveala ca un acid. Am urcat patru etaje până când am dat peste un palier înclinat, care ducea la o singură ușă. Am bătut cu pumnul și imediat mi-a deschis un bărbat înalt și slab ca un coșmar visat de El Greco.

- O caut pe Maria Antonia Sanahuja, i-am zis.

- Sunteți doctorul? m-a întrebat el.

L-am împins într-o parte și am intrat. Etajul era doar o îngrămădeală de camere înguste și întunecate, înghesuite de o parte și de cealaltă a unui culoar care se termina printr-un glasvand plasat în dreptul unui luminator. Duhoarea care urca pe țevi impregna atmosfera. Bărbatul care mi-a deschis ușa rămăsese în prag, privindu-mă nedumerit. Am bănuț că era un chiriaș.

- Care-i camera ei? am întrebat.

M-a privit în tăcere, impenetrabil. Am scos revolverul și i l-am arătat. Fără să-și piardă seninătatea, omul mi-a arătat ultima ușă de pe coridor, aflată lângă fereastra luminatorului. M-am dus până acolo și, când am descoperit că ușa e închisă, am început să forțez broasca. Ceilalți chiriași scosese capul pe culoar, un cor de suflete uitate, pe care parcă nu le mai atinsese lumina soarelui de ani de zile. Mi-am amintit de zilele mele de mizerie, de la pensiunea donei Carmen, și mi-am zis că fostul meu domiciliu parcă era noul Hotel Ritz în comparație cu purgatoriul acela mizerabil, unul printre atâtea altele din stupul Ravalului.

- Duceți-vă înapoi în camerele voastre, am zis.

Nimeni n-a dat semne că m-ar fi auzit. Am ridicat mâna, arătându-le arma. Imediat, toți au intrat în camerele lor ca niște rozătoare speriate, cu excepția domnului cu înfățișarea tristă și deșirată. Mi-am concentrat din nou atenția asupra ușii.

- A închis pe dinăuntru, mi-a explicat chiriașul. A stat acolo toată după-amiaza.

Un miros care m-a dus cu gândul la migdale amare se strecura pe sub ușă. Am bătut cu pumnul de mai multe ori, fără să obțin nici un răspuns.

- Proprietara are paspartu, îmi zise chiriașul. Dacă vreți să așteptați... Cred că revine curând.

Drept răspuns, m-am tras într-o parte a coridorului și m-am năpustit cu toate puterile în ușă. Broasca a cedat la al doilea asalt. De cum m-am pomenit în cameră, m-a izbit duhoarea aceea acră și grețoasă.

- Dumnezeule, murmură chiriașul în spatele meu.

Fosta vedetă de pe bulevardul Parallel zăcea pe un pat mizerabil, palidă și acoperită de sudoare. Avea buzele negre și, când m-a văzut, a zâmbit. Mâinile ei strângeau cu putere flaconul cu otravă. Îl golise până la ultima picătură. Damful răsuflării ei, a sânge și fiere, umplea încăperea. Chiriașul și-a acoperit nasul și gura cu mâna și s-a retras până pe culoar. Am privit-o pe Irene Sabino cum se zvârcolește în timp ce otrava o rodea pe dinăuntru. Moartea nu se grăbea.

- Unde-i Marlasca?

M-a privit printre lacrimi de agonie.

- De-acum nu mai avea nevoie de mine, zise ea. Nu m-a iubit niciodată.

Vocea îi era aspră și frântă. A apucat-o o tuse seacă, ce i-a smuls din piept un sunet sfâșiat, iar o secundă mai târziu un lichid închis la culoare i s-a ivit printre dinți. Irene Sabino mă privea în timp ce se agăța de ultima ei suflare de viață. Mi-a luat mâna și mi-a strâns-o cu putere.

- Ești blestemat, la fel ca el.

- Ce pot să fac?

Tăgădui încetișor. Încă un acces de tuse i-a scuturat pieptul. Capilarele ochilor ei plesneau și o rețea de firicele sângerii îi înainta către pupile.

- Unde-i Ricardo Salvador? E în mormântul lui Marlasca?

În cimitir?

Irene Sabino tăgădui. Un cuvânt mut i se contură pe buze: *Jaco*,

- Atunci unde-i Salvador?

- El știe unde ești dumneata. Te vede. Va veni după dumneata.

Mi s-a părut că începe să delireze. Strânsoarea mâinii ei a slăbit treptat.

- Eu îl iubeam, zise ea. Era un om cumsecade. Un om cumsecade. El l-a schimbat. Era un om cumsecade...

Un sunet de carne sfâșiată i s-a desprins de pe buze și trupul i s-a încordat într-un spasm. Irene Sabino a murit cu ochii pironiți în ochii mei, ducând cu ea pentru totdeauna secretul lui Diego Marlasca. Acum mai rămâneam doar eu.

I-am acoperit fața cu un cearșaf și am oftat. În pragul ușii, chiriașul și-a făcut semnul crucii. M-am uitat în jur, încercând să găsesc ceva care m-ar fi putut ajuta, un indiciu pentru următorul meu pas.

Irene Sabino își petrecuse ultimele zile într-o cămăruță de vreo patru metri pe doi. Nu avea ferestre. Patul de metal pe care acum zăcea trupul ei neînsuflețit, un dulap de partea cealaltă și o măsuță trasă lângă perete alcătuiau tot mobilierul. O valiză se zărea de sub pat, lângă o oală de noapte și o cutie pentru pălării. Pe masă era o farfurie cu firimituri de pâine, o cană cu apă și un teanc de ceea ce păreau a fi niște cărți poștale, dar care de fapt erau icoane de sfinți și ferpare de la înmormântări. Învelită într-o pânză albă, era ceva ce semăna cu o carte. Am dezvelit-o și m-am pomenit cu exemplarul din *Pașii cerului* pe care i-l dedicasem domnului Sempere. Compasiunea pe care mi-o trezise agonia femeii s-a evaporat instantaneu. Nenorocita aceea îl omorâse pe bunul meu prieten pentru a-i smulge cartea aceea nenorocită. Mi-am amintit atunci ce mi-a spus Sempere când i-am intrat pentru prima oară în librărie: că fiecare carte are un suflet, sufletul celui care a scris-o și sufletele celor care au citit-o și au visat-o. Sempere murise crezând în aceste cuvinte și am înțeles că Irene Sabino crezuse și ea în ele, în felul ei.

Am dat paginile, recitind dedicația. Am găsit primul semn la pagina a șaptea. O linie maronie era mâzgălită peste cuvinte, desenând o stea cu șase colțuri identică cu cea pe care mi-o crestase pe piept cu tăișul unui cuțit, cu câteva săptămâni în urmă. Am înțeles că mâzgălitura era făcută cu sânge. Am răsfoit mai departe și am dat peste noi desene. Niște buze. O mână. Ochi. Sempere își jertfise viața pentru o vrajă de bâlci mizerabilă și caraghioasă.

Am vârât cartea în buzunarul interior al paltonului și am îngenuncheat lângă pat. Am scos valiza și i-am golit conținutul pe dușumea. Nu erau decât haine și pantofi vechi. Am deschis cutia pentru pălării și am găsit un toc din piele în care era briciul cu care Irene Sabino îmi făcuse semnele de pe piept. Dintr-odată, am observat o umbră care se întindea pe dușumea și m-am întors brusc, țintind cu revolverul. Chiriașul cel deșirat m-a privit cu oarecare surprindere.

- Mi se pare că vă caută cineva, îmi zise el fără ocolișuri. Am ieșit pe culoar și am plecat spre ieșire. M-am uitat pe scări și am auzit pașii greoi urcând treptele. O față s-a profilat pe casa scării, uitându-se în sus și am dat peste ochii sergentului Marcos, două etaje mai jos. S-a retras și pașii au devenit mai iuți. Nu era singur. Am închis ușa și m-am rezemat de ea, încercând să gândesc. Complicele meu mă privea, cu calm, dar în așteptare.

- Există o altă ieșire în afară de asta? l-am întrebat. A tăgăduit.

- O ieșire spre acoperiș?

Mi-a arătat ușa pe care tocmai o închisesem. Trei secunde mai târziu, am simțit impactul trupurilor lui Marcos și Castelo încercând să o dărâme. M-am tras la o parte, dând înapoi pe coridor, cu arma îndreptată spre ușă.

- Pentru orice eventualitate, eu mă duc în camera mea, zise chiriașul. Mi-a făcut plăcere.

- Asemenea.

M-am uitat spre ușă, care se zgâlțâia puternic. Lemnul învechit din jurul balamalelor și a clanței a început să se crape. M-am dus spre fundul coridorului și am deschis fereastra care dădea spre luminator. Un tunel vertical de aproximativ un metru pe un metru și jumătate se adâncea în întuneric. Marginea terasei de pe acoperiș se zărea la vreo trei metri deasupra ferestrei. De partea cealaltă a luminatorului era un burlan fixat de zid prin niște inele mâncate de rugină. Umezeala supurantă picura în lacrimi negre pe suprafața lui. Zgomotul izbiturilor continua să bubuie în spatele meu. M-am întors și am constatat că ușa era deja practic scoasă din țâțâni. Am socotit că mai aveam doar câteva secunde. Neavând de ales, m-am urcat pe cadrul ferestrei și am sărit.

Am reușit să mă agăț cu mâinile de burlan și să pun un picior pe unul din inelele care-l fixau. Am ridicat mâna să mă apuc de partea de sub streășină a burlanului, însă de cum am tras mai puternic am simțit cum tabla se desface sub mâinile mele și cum un metru întreg cade prin golul luminatorului. A fost cât pe ce să cad și eu odată cu el, însă m-am ținut de bucata de metal înfiptă în zid care susținea inelul. Burlanul pe care sperasem să mă pot cățăra pe terasă era acum prea departe de mine. Mai aveam doar două soluții: să revin pe culoar, unde peste două secunde urmau să intre Marcos și Castelo, sau să cobor prin acea gaură neagră. Am auzit ușa trântindu-se puternic de perete și mi-am dat drumul să cad încetișor, ținându-mă de burlan cum puteam și zdrelindu-mi o bună parte din pielea mâinii stângi, în acest efort.. Izbutisem să cobor un metru și jumătate, când am văzut siluetele celor doi polițiști profilându-se în fasciculul de lumină pe care fereastra îl proiecta peste beznă luminatorului. Fața lui Marcos a apărut prima. A zâmbit și m-am întrebat dacă o să mă împuște pe loc, fără prea multă ceremonie. Castelo și-a făcut și el apariția.

- Rămâi aici. Eu mă duc la etajul de jos, îi ordonă Marcos. Castelo a încuviințat fără să-și ia ochii de la mine. Mă voiau viu, cel puțin pentru câteva ore. Am auzit pașii lui Marcos îndepărtându-se alergând. În câteva secunde, urma să-l văd apărând la fereastra aflată la cel mult un metru sub mine. M-am uitat în jos și am văzut că ferestrele de la etajul al doilea și de la primul desenau porțiuni de lumină, însă cele de la etajul al treilea erau întunecate. Am coborât încet, până când am simțit că piciorul mi se sprijinea pe următorul inel de susținere. Am ajuns în dreptul ferestrei întunecate de la etajul al treilea, în fund zărindu-se culoarul pustiu, cu ușa la care bătea Marcos. La ora aceea, atelierul de confecții se închisese și nu mai era nimeni. Bătăile în ușă au încetat și am înțeles că Marcos coborâse la etajul al doilea. M-am uitat în sus și am observat cum Castelo mă privea în continuare, lingându-se pe buze ca un motan.

- Să nu cazi, că după ce-o să punem mâna pe tine o să ne distrăm, zise el.

Am auzit glasuri la etajul al doilea și mi-am dat seama că, până la urmă, cineva i-a deschis lui Marcos. Fără să mai stau pe gânduri, m-am avântat cu toată puterea de care am fost în stare spre fereastra de la etajul al treilea. Am trecut prin geam, acoperindu-mi fața și mâinile cu mânecile paltonului și am aterizat într-o mare de cioburi. M-am ridicat anevoie și, în semiîntuneric, am zărit o pată de culoare închisă care mi se întindea pe brațul stâng. O așchie de sticlă, ascuțită ca un pumnal, îmi ieșea de deasupra cotului. Am apucat-o cu mâna și am tras de ea. Frigul a lăsat locul unei văpăi de durere, care m-a făcut să cad în genunchi pe dușumea. De acolo, am putut vedea cum Castelo începuse să coboare pe burlan și mă privea din locul din care eu sărisem. Înainte să-mi fi putut scoate arma, a sărit spre fereastră. I-am văzut mâinile apucându-se de cadru și, printr-un gest reflex, m-am izbit din răsuputeri în cadrul ferestrei sparte, dându-mi drumul cu toată greutatea corpului. Am auzit cum oasele degetelor i se frâng cu un pocnet sec și Castelo zbiară de durere. Am scos revolverul și l-am îndreptat spre fața lui, însă el începuse să simtă cum mâinile i se desprind de cadru. După o secundă de groază în priviri, a căzut prin luminator, trupul său izbindu-se de pereți și lăsând o dâră de sânge peste petele de lumină filtrate de ferestrele de la etajele inferioare.

M-am târât pe culoar, către ușă. Rana de la braț îmi zvâcnea puternic și am băgat de seamă că mai aveam câteva tăieturi pe picioare. Am continuat să înaintez. De pe ambele părți se deschideau, în semiîntuneric, camere ticsite cu mașini de cusut, bobine de ață și mese cu rulouri mari de pânză. Am ajuns la ușă și am pus mâna pe clanță. După o zecime de secundă, am simțit-o cum se rotește sub degetele mele. I-am dat drumul. Marcos era de partea cealaltă, încercând să forțeze ușa. M-am retras

câțiva pași. Un bubuit teribil a scuturat ușa și o parte din clanță a zburat, proiectată într-un nor de scânteii și fum albastru. Marcos urma să arunce în aer închizătoarea cu focuri de armă. M-am refugiat în prima cameră, plină cu siluete imobile cărora le lipseau brațele sau picioarele. Erau manechine de vitrină, înghesuite unele în altele. M-am strecurat printre torsurile care luceau în semiîntuneric. Am auzit o a doua împușcătură. Ușa s-a deschis dintr-odată. Lumina de pe palier, gălbuie și prinsă în norul de praf, a pătruns în apartament. Trupul lui Marcos a conturat un profil țepos în fasciculul de lumină. Pașii lui greoi s-au apropiat pe coridor. L-am auzit împingând ușa. M-am lipit de perete, strângând revolverul în mâinile care îmi tremurau.

- Ieși, Martin, zise Marcos calm, înaintând încet. N-o să-ti fac nici un rău. Am ordin de la Grandes să te duc la comisariat. L-am găsit pe omul acela, pe Marlasca. A mărturisit tot. Ești curat. Să nu faci acum vreo prostie. Ieși și vorbim despre asta la secție.

L-am văzut trecând prin dreptul pragului încăperii și mergând mai departe.

- Martin, ascultă-mă. Grandes e pe drum. Putem lămuri totul și nu-i nevoie să complicăm lucrurile și mai mult.

Am armat percutorul revolverului. Pașii lui Marcos s-au oprit. O atingere ușoară peste pardoseală. Era de partea cealaltă a peretelui. Știa perfect că sunt în camera aceea și că nu mai aveam altă soluție decât să trec prin fața lui. Încet-încet, i-am văzut silueta căpătând forma umbrelor de la intrare. Profilul i s-a cufundat în penumbra lichidă, strălucirea din ochi rămânând singura urmă a prezenței sale. Era la doar patru metri de mine. Mi-am dat drumul să lunec pe lângă perete, până când am ajuns jos, îndoindu-mi genunchii. Picioarele lui Marcos se apropiau, dincolo de manechine.

- Știi că ești aici, Martin. Lasă-te de copilării.

S-a oprit și a rămas nemișcat. L-am văzut îngenunchind și pipăind cu degetele dâra de sânge pe care o lăsasem în urma mea. Și-a dus un deget la buze. Mi-am imaginat că zâmbește.

- Sângerezi mult, Martin. Ai nevoie de un doctor. Ieși și te conduc la un dispensar.

Am păstrat tăcerea. Marcos s-a oprit în fața unei mese și a luat un obiect strălucitor care zăcea printre fâșiile de pânză. Erau niște foarfeci mari de croitorie.

- Când poștești, Martin.

Am ascultat zgomotul făcut de tăișul foarfecelui care se deschidea și se închidea în mâna lui. O durere înțepătoare mi-a cuprins brațul și mi-am mușcat buzele ca să nu gem. Marcos și-a întors fața spre locul unde mă aflam.

- Că tot veni vorba de sânge, o să-ți facă plăcere să afli că am pus mâna pe târfulița dumitale, pe Isabella, și că înainte să începem cu dumneata o să avem grijă de dânsa pe îndelete...

Am ridicat arma și am ochit spre fața lui. Strălucirea metalului m-a dat de gol. Marcos a sărit spre mine, răsturnând manechinele și ocolind împușcătura. I-am simțit greutatea trupului peste mine și răsuflarea în față. Tăișul foarfecelui s-a închis cu putere la un centimetru de ochiul meu stâng. L-am pocnit cu fruntea peste față cu toată puterea pe care am putut s-o adun și a căzut într-o parte. Am ridicat arma și am îndreptat-o spre fața lui. Cu buza crăpată în două, Marcos s-a ridicat și mi-a înfruntat privirea.

- N-ai curaj, murmură el.

A pus mâna pe țeavă și mi-a zâmbit. Am apăsat pe trăgaci. Glonțul i-a zburat mâna, aruncându-i brațul înapoi de parcă ar fi fost izbit cu barosul. Marcos a căzut pe spate, pe pardoseală, ținându-și

încheietura mutilată și fumegândă, în timp ce fața lui presărată cu arsuri de praf de pușcă se schimonosea într-un rânjete de durere care urla fără glas. M-am ridicat și l-am lăsat acolo, pierzându-și sângele într-o băltoacă din propria lui urină.

Cu greu am izbutit să mă târăsc pe străduțele din Raval până la bulevardul Parallel, unde un șir de taxiuri se formase în fața Teatrului „Apolo”. M-am strecurat în primul în care am putut. Auzind portiera, șoferul s-a întors și, când m-a văzut, a făcut o mutră prin care încerca să mă facă să renunț. Mi-am dat drumul pe bancheta din spate, ignorându-i protestele.

- Auziți, nu cumva aveți de gând să-mi muriți acolo, în spate?

- Cu cât mai repede mă duci unde vreau să merg, cu atât mai repede scapi de mine.

Șoferul bălmăji o sudalmă și porni motorul.

- Și unde vreți să mergeți?

Nu știu, mi-am zis în sinea mea.

- Dă-i drumul și o să-ți zic mai încolo.

- Încotro să-i dau drumul?

- Spre Pedralbes.

Douăzeci de minute mai târziu, am zărit pe deal luminile de la Vila Helius. I le-am arătat șoferului, care abia aștepta să se descotorosească de mine. M-a lăsat în fața vilei și aproape că a uitat să-mi ia banii pentru cursă. M-am târât până la poartă și am apăsat soneria. Mi-am dat drumul să cad pe trepte și mi-am rezemat capul de zid. Am auzit pași apropiindu-se și, la un moment dat, mi s-a părut că ușa se deschide și un glas pronunță numele meu. Am simțit o mână pe frunte și mi s-a părut că recunosc ochii lui Vidal.

- Iertați-mă, don Pedro, l-am implorat eu. N-aveam unde să mă duc...

L-am auzit ridicând glasul și imediat am simțit cum mai multe mâini mă apucă de picioare și de brațe și mă saltă. Când am redeschis ochii, mă aflam în dormitorul lui don Pedro, întins chiar pe patul pe care acesta îl împărțise cu Cristina în cele numai două luni cât durase căsnicia lor. Am oftat. Vidal mă privea de lângă pat.

- Nu vorbi acum, zise el. Medicul e pe drum.

- Să nu-i credeți, don Pedro, am gemut eu. Să nu-i credeți.

Vidal încuviință, strângând din buze.

- Sigur că nu.

Don Pedro a luat o pătură și m-a învelit cu ea.

- O să cobor să-l aștept pe doctor, zise el. Odihnește-te. Îndată, am auzit pași și glasuri care pătrundeau în dormitor. Am simțit cum mi se scoteau hainele și am izbutit să văd duzinile de tăieturi care îmi acopereau trupul ca o iederă sângerândă. Am simțit pensele scormonindu-mi rănilor, scoțând cioburi de sticlă care luau după ele fâșii de piele și de carne. Am simțit căldura dezinfecanților și împunsăturile acului cu care medicul cosea rănilor. Nu mai percepeam nici o durere, doar oboseală. După ce m-au bandajat, cusut și cârpit de parcă aș fi fost o păpușă de paie ruptă, doctorul și Vidal m-au acoperit și mi-au rezemat capul de perna cea mai pufoasă și mai moale pe care o cunoscusem în viața mea. Am deschis ochii și am dat peste chipul medicului, un domn cu o alură aristocratică și cu un zâmbet liniștitor. Avea în mână o seringă mică.

- Ai avut noroc, tinere, zise el în timp ce-mi înfigea acul în braț.

- Ce-i asta? am murmurat eu.

Chipul lui Vidal apăru lângă cel al doctorului.

- Te va ajuta să te odihnești.

Un nor de frig mi s-a răspândit prin braț și mi-a acoperit pieptul. Am căzut printr-un puț de catifea neagră, în timp ce Vidal și doctorul mă priveau de undeva, de sus. Lumea s-a închis treptat, până când din ea a mai rămas doar un strop de lumină, care s-a evaporat în mâinile mele. M-am scufundat în acea pace caldă, chemică și infinită, din care n-aș mai fi vrut să ies niciodată.

Îmi amintesc o lume de ape negre, sub gheață. Lumina lunii ștergea bolta înghețată de sus și se descompunea în mii de fascicule prăfoase, ce se legănau în curentul care mă purta. Mantia albă în care era învelită se unduia încet, iar conturul trupului i se deslușea în lumină. Cristina își întindea mâna spre mine, iar eu mă luptam cu acel curent rece și dens. Când mai rămăseseră doar câțiva milimetri între mâna mea și a ei, un nor de beznă își desfăcea aripile în spatele ei și o învăluia ca o explozie de cerneală. Tentacule de lumină neagră îi înconjurau brațele, gâtul și fața, trăgând-o cu putere spre beznă.

M-am trezit auzindu-mi numele pe buzele inspectorului Victor Grandes. M-am ridicat brusc. În capul oaselor, nerecunoscând locul unde mă aflam și care, dacă semăna cu ceva, atunci părea să fie apartamentul de lux al unui mare hotel. Șfichiuirile dureroase din duzinile de tăieturi care îmi acopereau torsul m-au readus la realitate. Mă aflam în dormitorul lui Vidal de la Vila Helius. O lumină de după-amiază se strecura prin obloanele mijite. Un foc ardea în cămin și era cald. Vocile proveneau de la etajul de mai jos. Pedro Vidal și Victor Grandes.

Am ignorat întinderile și înțepăturile care îmi mușcau pielea și m-am ridicat din pat. Hainele mele murdare și pline de sânge erau aruncate pe un fotoliu. Mi-am căutat paltonul. Revolverul rămăsese în buzunar. Am tras perculatorul și am ieșit din cameră, luând urma vocilor, până la scară. Am coborât câteva trepte rezemându-mă de perete.

- Îmi pare tare rău pentru ce-au pățit oamenii dumneavoastră, domnule inspector, l-am auzit spunând pe Vidal.

Fiți sigur că, dacă David ia legătura cu mine, sau dacă aflu ceva despre unde se ascunde, vă voi comunica de îndată.

- Vă mulțumesc pentru ajutor, domnule Vidal. Îmi pare rău că trebuie să vă deranjez în aceste împrejurări, dar situația este extrem de gravă.

- Am înțeles. Vă mulțumesc pentru vizită.

Pași spre hol și sunetul ușii de la intrare. Mersul cuiva îndepărtându-se prin grădină. Respirația lui Vidal, greoaie, la capătul de jos al scării. Am mai coborât câteva trepte și l-am găsit cu fruntea rezemată de ușă. Când m-a auzit, a deschis ochii și s-a întors.

N-a zis nimic. S-a mărginit să privească revolverul din mâna mea. L-am lăsat pe măsuta de lângă scară.

- Vino, să vedem dacă îți găsim niște haine curate, zise el. L-am urmat până într-o garderobă imensă, care părea un adevărat muzeu de îmbrăcăminte. Toate costumele rafinate pe care mi le aminteam din epoca de glorie a lui Vidal erau acolo. Zeci de cravate, pantofi și butoni în cutiuțe de catifea roșie.

- Toate astea sunt de când eram eu tânăr. O să-ți vină bine.

Vidal a ales pentru mine. Mi-a întins o cămașă care valora probabil cât o mică parcelă, un costum de trei piese făcut de comandă la Londra și niște pantofi italieni demni de garderoba patronului. M-am îmbrăcat în tăcere, în timp ce Vidal mă privea gânditor.

- E un pic largă la umeri, dar va trebui să te mulțumești cu ea, zise el întinzându-mi doi butoni cu safire.

- Ce v-a zis inspectorul?

- Totul.

- Și l-ați crezut?

- Ce contează ce cred eu?

- Contează pentru mine.

Vidal se așeză pe o băncuță lipită de un perete acoperit cu oglinzi de la dușumea până la tavan.

- Spune că tu știi unde-i Cristina, zise el. Am încuviințat.

- Trăiește?

L-am privit în ochi și, cu mare încetineală, am încuviințat. Vidal zâmbi slab, ferindu-și privirea. Apoi izbucni în plâns, slobozind un geamăt care îi venea din străfundul sufletului. M-am așezat lângă el și l-am îmbrățișat.

- Iertați-mă, don Pedro, iertați-mă...

Mai târziu, când soarele începea să coboare dincolo de zare¹, don Pedro mi-a strâns hainele vechi și le-a aruncat în foc. Înainte să lase paltonul pradă flăcărilor, a scos exemplarul din *Pașii cerului* și mi l-a întins.

- Din cele două cărți pe care le-ai scris anul trecut, asta era cea bună, zise el.

L-am privit cum învârte hainele care ardeau în foc.

- Când v-ați dat seama?

Vidal ridică din umeri.

- Chiar și pe un prost vanitos e greu să-l păcălești la nesfârșit, David.

Nu am izbutit să-mi dau seama dacă în glasul lui era ranchiună sau numai tristețe.

- Am făcut-o fiindcă am crezut că vă ajut, don Pedro.

- Știu.

Mi-a zâmbit fără acreală.

- Iertați-mă, am murmurat eu.

- Trebuie să pleci din oraș. E un cargou tras la cheiul de la San Sebastian care ridică ancora la miezul nopții. Totul e aranjat. Întreabă de căpitanul Olmo. Te așteaptă. Ia una din mașinile din garaj. O poți lăsa pe chei. Pep o să se ducă mâine după ea. Să nu vorbești cu nimeni. Să nu te mai duci pe acasă. Probabil ai nevoie de bani.

- Am destui bani, l-am mințit eu.

- Niciodată nu sunt destui bani. Când vei debarca la Marsilia, Olmo o să meargă cu tine la o bancă și o să-ți înmâneze cincizeci de mii de franci.

- Don Pedro...

- Ascultă-mă. Oamenii aceia doi pe care Grandes spune că i-ai ucis...

- Marcos și Castelo. Cred că lucrau pentru tatăl dumneavoastră, don Pedro.

Vidal tăgădui.

- Nici taică-meu, nici avocații lui nu discută niciodată cu gradele intermediare, David. De unde crezi că știau cei doi unde să te găsească la treizeci de minute după ce ai plecat de la comisariat?

Certitudinea s-a prăvălit peste mine, rece și transparentă.

- De la prietenul meu, inspectorul Victor Grandes. Vidal încuviință.

- Grandes te-a lăsat să pleci fiindcă nu voia să-și murdărească mâinile la comisariat. Imediat ce ai plecat de acolo, cei doi oameni ai lui erau pe urmele tale. Aveai parte de o moarte telegrafiată. Suspect de omucidere, fuge și moare opunându-se arestării.

- Ca-n vremurile de odinioară, de la secțiunea de știri, am zis eu.

- Unele lucruri nu se schimbă niciodată, David. Tu ar trebui să știi asta mai bine ca oricine.

Și-a deschis dulapul și mi-a întins un palton nou, nepurtat.

L-am acceptat și am vârât cartea în buzunarul interior. Vidal mi-a zâmbit.

- Te văd și eu o dată-n viață bine îmbrăcat.

- Dumneavoastră vă venea mai bine, don Pedro.

- Asta în mod sigur.

- Don Pedro, sunt o mulțime de lucruri pe care...

- Acum nu mai contează, David. Nu-mi datorezi nici o explicație.

- Vă datorez mult mai mult decât o explicație...

- Atunci, vorbește-mi de ea.

Vidal mă privea cu ochi disperați, care mă implorau să-l mint. Ne-am așezat în salon, în fața ferestrelor mari de la care se vedea, de sus, toată Barcelona, și l-am mințit din tot sufletul. I-am spus că Cristina a închiriat o mică mansardă pe *rue Soufflot*, sub numele de *madame Vidal* și că mi-a zis că o să mă aștepte în fiecare după-amiază la fântâna din Jardins de Luxembourg. I-am spus că vorbea întruna despre el, că nu-l va uita niciodată și că eu știam că, oricât de mulți ani îmi voi petrece lângă ea, nu voi putea umple niciodată golul lăsat de dânsul. Don Pedro încuviința, cu privirea pierdută în depărtare.

- Trebuie să-mi făgăduiești că o să ai grijă de ea, David.

Că n-o s-o părăsești niciodată. Că, orice s-ar întâmpla, o să fii lângă ea.

- Vă făgăduiesc, don Pedro.

În lumina palidă a înserării abia am putut recunoaște în el ceva mai mult decât un om bătrân și învins, bolnav de amintiri și de remușcări, un om care nu fusese niciodată credincios și căruia acum nu-i mai rămăsese decât balsamul credinței.

- Aș fi vrut să fiu un prieten mai bun pentru tine, David.

- Ați fost cel mai bun prieten, don Pedro. Ați fost mult mai mult decât atât.

Vidal și-a întins brațul și mi-a luat mâna. Tremura.

- Grandes mi-a zis de omul acela, pe care tu îl numești patronul... A spus că îi datorezi ceva și crezi că singurul mod de a-ți plăti datoria e să-i dăruiești un suflet curat...

- Astea-s prostii, don Pedro. Nu le luați în seamă.

- N-ai nevoie de un suflet murdar și istovit, ca al meu?

- Nu cunosc un suflet mai curat decât al dumneavoastră, don Pedro.

Vidal zâmbi.

- Dacă aș fi putut fi în locul tatălui tău, aș fi făcut-o, David.

- Știu.

S-a ridicat și a contemplat înserarea care se lăsa peste oraș.

- Ar trebui să te pornești la drum, zise el. Du-te în garaj și ia o mașină. Pe care-o vrei. Eu mă duc să văd dacă am ceva bani peșin. Am încuviințat și am luat paltonul. Am ieșit în grădină și m-am îndreptat spre garajele Vilei Helius. Acestea adăposteau două automobile strălucitoare ca niște calești regale. L-am ales pe cel mai mic și mai discret, un Hispano-Suiza negru, care părea să nu fi

ieșit de acolo mai mult de două sau trei ori și încă mirosea a nou. M-am urcat la volan și am pornit motorul. Am scos mașina din garaj și am așteptat în curtea interioară. A trecut un minut și, văzând că don Pedro nu mai ieșea, am coborât din mașină lăsând motorul pornit. Am intrat din nou în casă pentru a-mi lua rămas-bun de la el și să-i spun să nu-și facă griji din pricina banilor, fiindcă o să mă descurc. Trecând prin hol, mi-am amintit că lăsasem arma acolo, pe măsută. Când m-am dus s-o iau, nu mai era.

- Don Pedro!

Ușa care dădea spre sală era întredeschisă. Am ajuns în prag și l-am văzut în mijlocul încăperii. Și-a dus la piept revolverul tatii și și-a potrivit țeava în dreptul inimii. Am alergat spre el, dar zgomotul împușcării mi-a acoperit strigătele. Arma i-a căzut din mână. Trupul i s-a lipit de perete și a lunecat încet până jos, lăsând pe marmură o dâră stacojie. Am căzut în genunchi lângă el și l-am ținut în brațe. Împușcătura îi făcuse în haine o gaură fumegândă din care țâșnea năvalnic un sânge gros și închis la culoare. Don Pedro mă privea țintă în ochi, în timp ce zâmbetul i se umplea de sânge, iar trupul înceta să-i mai tremure și cădea doborât, mirosind a praf de pușcă și a mizerie.

M-am întors la mașină și am urcat înăuntru, cu mâinile mânjite de sânge pe volan. Abia mai puteam respira. Am așteptat un minut, apoi am coborât frâna de mână. Amurgul acoperise cerul cu un giulgiu roșu, sub care pulsau luminile orașului. Am pornit în josul străzii, lăsând în urmă silueta Vilei Helius, sus pe deal. Când am ajuns pe bulevardul Pearson m-am oprit și m-am uitat în oglinda retrovizoare. O mașină întorcea de pe o străduță ascunsă și se plasa la vreo cincizeci de metri. Nu avea luminile aprinse. Victor Grandes.

Am continuat pe bulevardul Pedralbes la vale, până când am trecut de marele balaur din fier forjat care străjuia poarta de la proprietatea Guell. Mașina inspectorului Grandes era tot acolo, la vreo sută de metri. Ajungând pe Diagonal, am cotit-o la stânga, spre centrul orașului. Circulau puține mașini și Grandes m-a urmărit fără dificultate, până când am hotărât să întorc la dreapta, sperând să-l pierd pe străduțele înguste care porneau de pe Las Corts. Inspectorul își dăduse deja seama că prezența lui nu mai era un secret și aprinsese farurile, reducând distanța. Timp de douăzeci de minute, am lăsat în urmă un număr de străzi și de tramvaie. M-am strecurat printre omnibuze și automobile, dar farurile lui Grandes erau mereu după mine, neslăbindu-mă o clipă. Curând, în față mi-a răsărit muntele Montjuic, Marele palat al Expoziției Universale și rămășițele celorlalte pavilioane fuseseră închise de numai două săptămâni, dar se profilau deja în ceața amurgului ca niște ruine ale unei mari civilizații uitate. Am intrat pe marele bulevard care urca spre cascada de lumini fantomatice și focuri aparente a fântânilor din Expoziție și am accelerat cât permitea motorul. Pe măsură ce urcam șoseaua care înconjura muntele șerpuiind spre Stadionul Olimpic, Grandes a câștigat teren, până când i-am putut distinge limpede fața în oglinda retrovizoare. Pentru o clipă, m-am simțit tentat să o apuc pe șoseaua care urca până la castelul militar din vârful muntelui, însă de acolo chiar nu mai aveam nici o ieșire. Singura mea speranță era să ajung de partea cealaltă a muntelui, care dădea spre mare, și să dispar pe unul din cheiurile din port. Pentru asta trebuia să măresc viteza pentru a câștiga ceva timp. Grandes era acum la vreo cincisprezece metri în spatele meu. Marile balustrade de la Miramar se zăreau în față, în timp ce orașul se întindea sub noi. Am tras frâna de mână din toate puterile și l-am lăsat pe Grandes să se izbească de automobilul Hispano-Suiza. Impactul ne-a târât pe amândoi vreo douăzeci de metri, ridicând o jerbă de scântei peste șosea. Am dat drumul la frână și am înaintat o scurtă bucată de drum. În timp ce Grandes încerca să recapete controlul volanului, am dat înapoi, accelerând la limită. Când Grandes și-a dat seama ce fac, era prea târziu. L-am ciocnit cu forța unei caroserii și a unui motor oferite de cea mai selectă firmă auto din oraș, cu mult mai solide decât cele pe care se bizuia el. Forța șocului l-a zguduit în interiorul cabinei și i-am putut vedea capul lovindu-se de parbriz și făcându-l țândări. Un fum alb s-a ridicat de sub capota mașinii și farurile i s-au stins. Am călcat acceleratorul și i-am dat bătaie, lăsându-l în urmă și îndreptându-mă spre foișorul de la Miramar. După câteva secunde, am băgat de seamă că ciocnirea turtise bara din spate peste pneu, care acum se învârtea frecându-se cu metalul. Mirosul de cauciuc ars a umplut cabina. După încă douăzeci de metri, pneul a explodat și mașina a început să înainteze în zigzag, până când s-a oprit, învăluită într-un nor de fum negru. Am părăsit automobilul și m-am uitat spre locul unde rămăsese mașina lui Grandes. Inspectorul se târa afară din cabină, ridicându-se anevoie. M-am uitat în jur. Stația telefericului care trecea peste portul orașului de pe muntele Montjuic până la turnul San

Sebastian se găsea la vreo cincizeci de metri. Am distins silueta cabinelor suspendate de cabluri lunecând peste stacojiul amurgului, și am alergat într-acolo.

Unul dintre angajații de la teleferic se pregătea să închidă ușile clădirii când m-a văzut că mă apropiam în goana mare. Mi-a ținut ușa deschisă și a făcut un semn spre interior.

- E ultima cursă pe ziua de azi, a anunțat el. Ar fi bine să vă grăbiți.

Ghișeul era pe punctul de a se închide când am cumpărat ultimul bilet al zilei și m-am grăbit să mă alătur unui grup de patru persoane care așteptau lângă cabină. Nu mi-am dat seama cum erau îmbrăcați până când angajatul nu a deschis portiera și i-a invitat să intre. Erau preoți.

- Telefericul a fost construit pentru Expoziția Universală și e dotat cu cele mai mari cuceriri ale tehnicii. Siguranța lui e garantată în orice moment. Imediat ce începe cursa, această ușă de siguranță, care se poate deschide numai din afară, va fi blocată pentru a evita accidentele sau, Doamne ferește, încercările de sinucidere. Sigur că, în cazul eminențelor voastre, nu-i nici un pericol...

- Tinere, l-am întrerupt eu, poți să grăbești ceremonialul, că se lasă noaptea?

Angajatul îmi adresează o privire ostilă. Unul din preoți observă petele de sânge de pe mâinile mele și își face semnul crucii. Angajatul își continuă perorația.

- Veți călători pe cerul Barcelonei, la o altitudine de circa șaptezeci de metri, peste apele portului, bucurându-vă de priveliștile cele mai extraordinare ale întregului oraș, care până acum nu s-au aflat decât la îndemâna rândunecilor, a pescărușilor și a altor ființe pe care Cel de Sus le-a înzestrat cu pene. Călătoria durează zece minute și face două opriri, prima în turnul central din port, sau, cum îmi place mie să-l numesc, turnul Eiffel al Barcelonei, sau turnul San Jairoe, iar a doua și ultima în turnul San Sebastian. Ca să n-o mai lungesc, le urez eminențelor voastre o cursă fericită și vă asigur încă o dată de dorința companiei noastre de a vă revedea la bordul telefericului din portul Barcelonei și cu alte ocazii.

Am urcat primul în cabină. Angajatul întinse mâna dinaintea celor patru preoți, așteptând un bacșiș care nu i-a mai parvenit. Vizibil decepționat, a închis portiera trântind-o și s-a răsucit pe călcâie, gata să învârtă maneta și să pornească. Inspectorul Victor Grandes îl aștepta de partea cealaltă, într-o stare deplorabilă, dar zâmbitor, cu legitimația în mână.

Angajatul i-a deschis portiera și Grandes a intrat în cabină, salutându-i din cap pe preoți și făcându-mi cu ochiul. Câteva secunde mai târziu, pluteam împreună în gol.

Cabina s-a ridicat din clădirea terminalului spre marginea muntelui. Preoții s-au bulucit toți într-o parte, evident dispuși să se bucure de priveliștile amurgului deasupra Barcelonei și să ignore problema dubioasă care ne reunise acolo pe Grandes și pe mine, oricare ar fi fost aceasta. Inspectorul s-a apropiat încet și mi-a arătat arma pe care o ținea în mână. Niște nori mari și roșii pluteau peste apele din port. Cabina telefericului a pătruns într-unul din ei și, pentru o clipă, parcă ne-am scufundat într-un lac de foc.

- Ați mai urcat vreodată? m-a întrebat Grandes. Am încuviințat.

- Fetiței mele îi place la nebunie. O dată pe lună mă roagă să facem traseul dus-întors. Cam scump, dar merită.

- Cu cât vă plătește bătrânul Vidal ca să mă vindeți, cu siguranță o să vă puteți aduce fetița în fiecare zi, dacă aveți chef. Am o simplă curiozitate. Ce preț a pus pe mine?

Grandes zâmbi. Cabina a ieșit din norul cel mare și stacojiu și am rămas suspendați deasupra

danei portului, în timp ce luminile orașului se împrăștiau peste apele întunecate.

- Cincisprezece mii de pesetas, mi-a răspuns el bătându-se cu palma peste un plic care i se vedea din buzunarul de la palton.

- Presupun că ar trebui să mă simt măgulit. Alții omoară pentru doi gologani. În preț e inclus și faptul că i-ați trădat pe cei doi oameni ai dumneavoastră?

- Vă amintesc că aici singurul care a ucis pe cineva sunteți dumneavoastră.

În momentul acela, cei patru preoți ne priveau uluiți și consternați, străini de farmecele ameteții și de zborul peste oraș. Grandes le-a aruncat o privire sumară.

- Când ajungem la prima oprire, dacă nu vă e cu supărare, o să vă rog pe eminențele voastre să coborâți și să ne lăsați să discutăm despre problemele noastre lumești.

Turnul din dana portului se ridica în fața noastră ca o cupolă de oțel și cabluri ivită dintr-o catedrală mecanică. Cabina a pătruns în cupola turnului și s-a oprit pe platformă. Când s-a deschis portiera, cei patru preoți au ieșit ca din pușcă. Grandes, cu pistolul în mână, mi-a făcut semn să mă duc spre fundul cabinei. Unul din preoți, când a coborât, s-a uitat la mine îngrijorat.

- Nu-ți face griji, tinere, că anunțăm noi poliția, mi-a zis înainte ca ușa să se închidă la loc.

- Să nu ezitați s-o faceți, i-a replicat Grandes.

După ce ușa s-a blocat, cabina și-a continuat drumul.

Ne-am ridicat din turnul din dană și am început ultima parte a traseului. Grandes s-a apropiat de fereastră și a contemplat priveliștea orașului, un miraj de lumini și cețuri, catedrale și palate, străduțe și mari bulevarde, întreșesute într-un labirint de întuneric.

- Orașul blestemaților, zise Grandes. Cu cât îl vezi de mai departe, cu atât mai frumos pare.

- Țsta-i epitaful meu?

- N-o să vă omor, domnule Martin. Eu nu omor oameni.

O să-mi faceți singur această favoare. Mie și dumneavoastră. Știți că am dreptate.

Fără să mai stea pe gânduri, inspectorul descărcă trei focuri în mecanismul de închidere al portierei și o deschise cu un șut. Ușa rămase atârnată în aer, în timp ce o boare de aer umed inunda cabina.

- Nu veți simți nimic, domnule Martin. Credeți-mă. Șocul nu durează nici o zecime de secundă. E instantaneu. Și apoi, pace.

M-am uitat la portiera deschisă. O cădere de șaptezeci de metri se deschidea în fața mea. M-am uitat spre turnul San Sebastian și am socotit că mai aveam câteva minute ca să ajungem până acolo. Grandes mi-a citit gândurile.

- În câteva minute totul se va sfârși, domnule Martin.

Ar trebui să-mi fiți recunoscător.

- Chiar credeți că i-am omorât pe toți oamenii aceia, domnule inspector?

Grandes ridică revolverul și-l îndreaptă spre inima mea.

- Nu știu și nici nu mă interesează.

- Am crezut că suntem prieteni.

Grandes zâmbi și tăgădui discret.

- Dumneavoastră n-aveți prieteni, domnule Martin. Am auzit detunătura împușcăturii și am simțit în piept o izbitură, ca și când un ciocan industrial m-ar fi lovit în coaste. Am căzut pe spate, fără să mai pot răsufla, în timp ce un spasm de durere se aprindea în trupul meu, ca benzina. Grandes mă apucase de picioare și trăgea de mine spre ușă. Vârful turnului San Sebastian a apărut în partea cealaltă, printr-o perdea de nori. Grandes a trecut peste mine și a îngenuncheat în spatele meu. M-a împins de umeri spre portieră. Am simțit în picioare vântul umed. Grandes m-a mai împins o dată și mi-am dat seama că ajunseseam cu talia dincolo de platforma cabinei. Forța gravitației a acționat instantaneu. Începeam să cad.

Am întins brațele spre polițist și mi-am înfipt degetele în gâtul lui. Tras în jos de greutatea trupului meu, inspectorul a rămas înțepenit în ușă. Am strâns din rășputeri, apăsându-i traheea și strivindu-i arterele gâtului. A încercat să se zbată ca să scape din strânsoarea mea cu o mână, în timp ce cu cealaltă băjbăia după armă. Degetele lui au dat peste patul pistolului și au lunecat pe trăgaci. Împușcătura mi-a ras tâmpla, glonțul lovindu-se de marginea ușii - apoi a ricoșat înăuntrul cabinei și i-a trecut curat prin palmă. Mi-am adâncit mâinile în gâtul lui, simțind cum pielea îi cedează. Grandes a scos un geamăt. Am tras cu putere și m-am săltat din nou, până când am ajuns cu mai mult de jumătate din trup în interiorul cabinei. De cum m-am putut agăța de pereții metalici, i-am dat drumul lui Grandes și am izbutit să mă arunc într-o parte.

Mi-am pipăit pieptul și am găsit gaura lăsată de împușcătura inspectorului. M-am descheiat la palton și am scos exemplarul din *Pașii cerului*. Glonțul traversase coperta din față și cele aproape patru sute de pagini, iar acum apărea ca vârful unui deget de argint prin coperta din spate. Lângă mine, Grandes se zvârcolea pe jos, ținându-se de gât cu disperare. Fața îi era vânătă, iar venele de pe frunte și tâmple îi pulsau ca niște cabluri încordate. S-a uitat la mine implorator. Un păienjeniș de vase sparte i se împrăștia în ochi și am înțeles că îi strivisem traheea cu mâinile și că se asfixia iremediabil.

L-am privit cum se zbate pe jos, în lenta lui agonie. Am tras de marginea plicului alb care i se zărea în buzunar. L-am deschis și am numărat cincisprezece mii de pesetas. Prețul vieții mele. Am pus plicul în buzunar. Grandes se târa pe jos spre armă. M-am ridicat și am îndepărtat-o de mâinile lui cu piciorul. M-a înșfăcat de gleznă implorând îndurare.

- Unde-i Marlasca? l-am întrebat.

Gâtlejul lui a slobozit un geamăt surd. Mi-am ațintit privirea în ochii lui și mi-am dat seama că râde. Cabina intrase deja în interiorul turnului San Sebastian când l-am împins pe portieră și i-am văzut trupul prăbușindu-se aproape optzeci de metri, printr-un labirint de bare, cabluri, roți dințate și grinzi de oțel care, în cădere, l-au făcut bucăți.

Casa cu turn era îngropată în beznă. Am urcat pe bâjbâite treptele scării de piatră până când am ajuns pe palier și am găsit ușa întredeschisă. Am împins-o cu mâna și m-am oprit în prag, scrutând umbrele care inundau lungul coridor. Am făcut câțiva pași înăuntru. Am rămas acolo, nemișcat, așteptând. Am pipăit peretele și am găsit întrerupătorul. L-am învărtit de patru ori, fără nici un efect. Prima ușă pe dreapta ducea în bucătărie. Am parcurs încet cei trei metri care mă despărțeau de ea și m-am oprit chiar în dreptul ușii. Mi-am amintit că țineam un felinar cu ulei într-una din cămări. M-am dus până acolo și l-am găsit printre cutiile de cafea neîncepute, aduse de la magazinul "Can Gispert". Am pus felinarul pe masa din bucătărie și l-am aprins. O lumină slabă și gălbuie s-a revărsat peste pereții bucătăriei. Am luat felinarul și am ieșit din nou pe coridor.

Am înaintat încet, ținând ridicată lumina pâlpâitoare și așteptându-mă să văd ceva sau pe cineva ieșind, dintr-o clipă în alta, pe una din ușile de pe marginile coridorului. Știam că nu sunt singur. Puteam mirosi acest lucru. O duhoare acră, a furie și ură, plutea în aer. Am ajuns la capătul culoarului și m-am oprit în dreptul ușii de la ultima cameră. Lumina felinarului a mângâiat conturul dulapului despărțit de perete și hainele azvârlite pe jos, exact cum le lăsasem atunci când Grandes a venit să mă aresteze, în urmă cu două seri. Am mers mai departe, până la scara în spirală ce urca spre camera de lucru. Am urcat încet, uitându-mă în spate la fiecare doi sau trei pași, până când am ajuns în camera de lucru. Adierea roșiatică a amurgului pătrundea prin ferestre. Am trecut rapid până la peretele lângă care era cufărul și l-am deschis. Mapa cu manuscrisul patronului dispăruse.

M-am întors până la scară. Când am trecut prin dreptul biroului, am observat că vechea mea mașină de scris avea claviatura distrusă, ca și când cineva ar fi lovit-o cu pumnii. Am coborât încet treptele. Când am pășit din nou pe coridor, m-am oprit în dreptul intrării în galerie. Chiar și în semiîntuneric, am putut vedea că toate cărțile mele erau azvârlite pe jos, iar pielea fotoliilor era făcută zdrențe. M-am întors și am examinat cei douăzeci de metri de coridor care mă despărțeau de ușa de la intrare. Lumina aruncată de felinar nu-mi permitea să deslușesc contururile decât până la jumătatea acelei distanțe. Mai încolo, întunericul se legăna ca o apă neagră.

Îmi aminteam că, la plecare, lăsasem ușa de la etaj deschisă. Acum era închisă. Am înaintat vreo doi metri, însă, când am trecut din nou prin dreptul ultimei camere de pe culoar, ceva m-a oprit. Când intrasem, nu observasem nimic fiindcă ușa camerei se deschidea spre stânga și, trecând prin dreptul ei, nu avusesem un unghi destul de bun ca să-l văd, dar acum, când m-am apropiat, l-am văzut limpede. Un porumbel alb, cu aripile deschise în cruce, era țintuit de ușă. Picăturile de sânge se prelingeau pe lemn, proaspete.

Am intrat în cameră. M-am uitat după ușă, dar nu era nimeni. Dulapul era tot tras într-o parte. Aerul rece și umed care ieșea pe orificiul din perete inunda încăperea. Am lăsat felinarul pe dușumea și am pus mâna pe chitul moale din jurul găurii. Am început să râcăi cu unghiile și am simțit cum se sfărâmă sub degetele mele. Am căutat în jur și am dat peste un vechi cuțitaș pentru desfăcut scrisori, în sertarul uneia din măsuțele înghesuite în colțul camerei. Am înfipt lama în chit și am început să scobesc. Ghipsul se desprindea cu ușurință. Stratul nu avea mai mult de trei centimetri. De partea cealaltă, am dat peste lemn.

O ușă.

I-am căutat marginile cu cuțitașul și, încetul cu încetul, acestea s-au conturat pe perete. Deja uitasem de acea prezență apropiată care otrăvea casa, pândind în umbră. Ușa nu avea clanță, ci doar o broască ruginită înecată cu ghipsul înmuiat de ani întregi de umezeală. Am vârât cuțitașul și am forțat zadarnic. Am început să izbesc cu piciorul, până când chitul care ținea închizătoarea s-a desprins, încetul cu încetul. Am continuat să eliberez dispozitivul de închidere cu cuțitașul și, după ce i-am dat drumul, pur și simplu am împins și am dărâmat ușa.

Un suflu de aer infect a răzbătut dinăuntru, pătrunzându-mi în haine și în piele. Am luat felinarul și am intrat. Încăperea avea o lungime de circa cinci-șase metri. Pereții erau acoperiți cu desene și inscripții care păreau făcute cu degetele. Liniile erau de un maroniu închis. Sânge uscat. Dușumeaua era acoperită cu ceva ce, la început, am crezut că e praf, însă, când am coborât felinarul, s-au dovedit a fi resturi de oscioare. Oase de animale sfărâmate într-o maree de cenușă. De tavan atârnav nenumărate obiecte suspendate de câte o sfoară neagră. Am recunoscut figuri religioase, icoane de sfinți și fecioare cu fața arsă și ochii smulși, crucifixe înnodate cu sârmă ghimpată și resturi de jucării de tablă și păpuși cu ochi de sticlă. Silueta era undeva în fund, aproape nevăzută.

Un scaun cu fata spre coltul încăperii. Pe el se distingea cineva. Îmbrăcămintea îi era neagră. Un bărbat. Măinile îi erau legate la spate cu cătușe. O sârmă groasă îi strângea membrele de scaun. M-a năpădit un frig cum nu mai cunoscusem până atunci.

- Salvador! am izbutit să articulez.

Am înaintat încet către dânsul. Silueta a rămas nemișcată. M-am oprit la un pas de acea persoană și am întins mâna încet. Degetele mele i-au atins părul și s-au oprit pe umărul lui. Am vrut să rotesc trupul, dar am simțit atunci cum ceva cedează sub degetele mele. La o secundă după ce l-am atins, mi s-a părut că aud un susur, iar cadavrul s-a prefăcut în cenușă, care s-a împrăștiat printre haine și printre legăturile de sârmă, ridicându-se apoi într-un nor de ceață ce a rămas plutind printre zidurile acelei temnițe care îl ascunsese ani de zile. Am privit vâlul de cenușă de pe mâinile mele și mi le-am dus la gură, suflând *ce-mi* mai rămăsese pe piele din sufletul lui Ricardo Salvador. Când am deschis ochii, am văzut că Diego Marlasca, temnicerul lui, aștepta în pragul celulei, cu manuscrisul patronului în mână și cu foc în ochi.

- L-am citit în timp ce te așteptam, domnule Martin, zise Marlasca. O capodoperă. Patronul va ști să mă răsplătească atunci când i-l voi preda în numele dumitale. Recunosc că eu n-am fost în stare să dezleg enigma. M-am oprit pe parcurs. Mă bucur să constat că patronul a putut să-mi găsească un succesori mai talentat.

- Dă-te la o parte.

- Îmi pare rău, domnule Martin. Crede-mă că-mi pare rău. Te-am apreciat, zise el scoțând din buzunar ceva ca un mâner din fildeș. Dar nu te pot lăsa să ieși din camera asta. E timpul să-i iei locul bietului Salvador.

A apăsă un buton de pe mâner și o lamă cu tăiș dublu a lucit în semiîntuneric.

S-a năpustit spre mine cu un strigăt furios. Lama cuțitului mi-a tăiat obrazul și mi-ar fi smuls ochiul stâng dacă nu m-aș fi aruncat într-o parte. Am căzut pe spate, peste dușumeaua acoperită cu oscioare și praf. Marlasca a apucat cuțitul cu amândouă mâinile și s-a aruncat peste mine, lăsându-se cu toată greutatea pe lamă. Vârful cuțitului s-a oprit la doi centimetri de pieptul meu, în timp ce, cu mâna dreaptă, îl strângeam de gât pe Marlasca.

Și-a întors capul ca să mă muște de încheietură și i-am tras un pumn în față, cu stânga. Abia s-a clintit. Era mânat de o furie mai presus de rațiune și de durere și mi-am dat seama că nu mă va lăsa să ies viu din celula aceea. M-a atacat cu o forță ce părea imposibilă. Am simțit vârful cuțitului perforându-mi pielea. L-am lovit din nou, din răsuputeri. Pumnul meu s-a izbit de fața lui și am simțit cum îi plesnesc oasele nasului. Sângele lui mi-a mânjit dosul degetelor. Marlasca a strigat din nou, neluând în seamă durerea, și și-a înfipt cuțitul un centimetru în carnea mea. Un junghi dureros mi-a străbătut pieptul. L-am lovit din nou, căutându-i cu degetele orbitele ochilor, însă Marlasca și-a ridicat bărbia și nu i-am putut înfige unghiile decât în obraz. De data asta i-am simțit dinții pe degetele mele.

Mi-am vârât pumnul în gura lui, despicându-i buzele și scoțându-i mai mulți dinți. L-am auzit urlând și, pentru o clipă, a șovăit în atacul lui. L-am împins într-o parte și s-a prăvălit pe jos, cu fața preschimbată într-o mască de sânge, tremurând de durere. M-am îndepărtat de el, rugându-mă să nu se ridice iar. O secundă mai târziu, s-a târât până la cuțit și a dat să se ridice.

A luat cuțitul și s-a repezit la mine cu un urlat asurzitor.

De data asta nu m-a mai luat prin surprindere. Am ajuns la mânerul felinarului și l-am trântit din toate puterile în calea lui. Felinarul i s-a făcut țândări în față și uleiul l-a stropit în ochi, pe buze, pe gât și pe piept. S-a aprins instantaneu. În nici două secunde, focul a întins o mantie care i-a cuprins tot trupul. Părul i-a dispărut imediat. I-am văzut ura din priviri printre flăcările care îi devorau pleoapele. Am luat manuscrisul și am ieșit. Marlasca încă mai ținea cuțitul în mână când a încercat să mă urmeze afară din încăperea aceea blestemată și a căzut cu fața în jos peste maldărul de haine vechi, care au luat foc imediat. Flăcările au sărit pe lemnul vechi al dulapului și pe mobilele înghesuite lângă perete. Am fugit până pe coridor și l-am văzut pășind încă în spatele meu, cu brațele întinse, încercând să ajungă la mine. Am alergat spre ușă, însă, înainte să ies, m-am oprit să-l privesc pe Diego Marlasca cum se mistuia în flăcări, izbindu-se furios de pereții care se aprindeau la atingerea lui. Focul s-a întins până la cărțile împrăștiate prin galerie și a ajuns la draperii. Flăcările s-au revărsat în șerpi de foc peste tavan, măturând cadrele ușilor și ferestrelor și târându-se pe scările dinspre camera de lucru. Ultima imagine pe care mi-o amintesc este a acelui om blestemat căzând în genunchi la capătul coridorului, după ce speranțele deșarte ale nebuniei lui s-au pierdut și din trup i-a mai rămas doar o torță de carne și de ură, înghițită în cele din urmă de flăcările care se întindeau iremediabil prin casa cu turn. Apoi am deschis ușa și am alergat pe scări în jos.

Câțiva oameni din cartier se adunaseră în stradă când au zărit primele flăcări apărând la ferestrele turnului. Nimeni nu și-a dat seama când m-am îndepărtat în josul străzii. În scurt timp, am auzit explodând geamurile camerei de lucru și m-am întors să văd focul vuind și îmbrățișând acea roză a vânturilor în formă de dragon. Puțin după aceea, m-am îndepărtat spre Paseo del Born, înaintând împotriva unui val de vecini care veneau uitându-se în sus, cu privirile aprinse de strălucirea rugului ce se înălța pe cerul negru.

În noaptea aceea am revenit pentru ultima oară la librăria "Sempere și Fiii". Cartonul cu "închis" atârna de ușă, însă când m-am apropiat am văzut că înăuntru încă mai era lumină și că Isabella era îndărătul tejghelei, singură, cu privirea absorbită de un registru gros de contabilitate care, judecând după expresia feței sale, vestea sfârșitul zilelor pentru vechea librărie. Văzând-o cum roade creionul și cum își scarpină vârful nasului cu degetul arătător, mi-am dat seama că, atât timp cât va fi ea acolo, locul acela nu va dispărea niciodată. Prezența ei avea să-l salveze, așa cum mă salvase și pe mine. N-am îndrăznit să stric momentul acela și m-am oprit s-o privesc, fără ca ea să observe că eram de față, zâmbind în sinea mea. Dintr-odată, ca și cum mi-ar fi citit gândul, și-a ridicat privirea și m-a zărit. Am salutat-o cu mâna și am văzut cum, involuntar, ochii ei se umplu de lacrimi. A închis registrul și a ieșit în fugă dindărătul tejghelei ca să-mi deschidă ușa. Mă privea de parcă nu-i venea să creadă că mă aflu acolo.

- Omul acela a spus că ați fugit... că n-o să vă mai vedem niciodată.

Am presupus că Grandes îi făcuse o vizită.

- Vreau să știți că n-am crezut o vorbă din ce mi-a spus, zise Isabella. Dați-mi voie să-l anunț pe...

- Nu prea am timp, Isabella.

M-a privit abătută.

- Plecați, nu-i așa?

Am încuviințat. Isabella înghiți în sec.

- V-am mai spus că nu-mi place să-mi iau rămas-bun.

- Mie cu atât mai puțin. De aceea, n-am venit să-mi iau rămas-bun. Am venit să înapoiez două lucruri care nu-mi aparțin.

Am scos exemplarul din *Pașii cerului* și i l-am întins.

- Țsta nu trebuia să iasă niciodată din vitrina colecției personale a domnului Sempere.

Isabella l-a luat și, văzând glonțul încă imobilizat în paginile lui, m-a privit fără să spună nimic. Am scos atunci plicul alb cu cele cincisprezece mii de pesetas cu care bătrânul Vidal încercase să-mi cumpere moartea, și l-am lăsat pe tejghea.

- Iar ăsta-i în contul tuturor cărților pe care Sempere mi le-a dăruit în toți acești ani.

Isabella l-a deschis și a numărat banii, uluită.

- Nu știu dacă pot să-l accept...

- Consideră-l un dar de nuntă, cu anticipație.

- Și eu, care încă mai aveam speranțe că mă veți duce într-o bună zi la altar, fie și ca naș.

- Nimic nu mi-ar fi plăcut mai mult.

- Dar trebuie să plecați.

- Da.

- Pentru totdeauna.

- Pentru un timp.

- Și dacă vin și eu cu dumneavoastră?

Am sărutat-o pe frunte și am îmbrățișat-o.

- Oriunde m-aș duce, tu vei fi mereu cu mine, Isabella.

Mereu.

- N-am de gând să vă duc dorul.

- Știu.

- Cel puțin aș putea să vă însoțesc până la tren sau ce-o mai fi?

Am ezitat prea mult timp ca să-i refuz acele ultime minute de companie.

- Ca să mă asigur că plecați cu adevărat și că am scăpat de dumneavoastră pentru totdeauna, adăugă ea.

- De acord.

Am coborât agale pe Rambla, la braț cu Isabella. Când am ajuns în dreptul străzii Arc del Teatre, am traversat spre străduța întunecată care își croia drum prin Raval.

- Isabella, ce vei vedea în noaptea asta nu vei putea spune nimănui.

- Nici lui Sempere-junior? Am oftat.

- Ba sigur că da. Lui poți să-i spui totul. Cu el aproape că n-avem secrete.

Când a deschis porțile, custodele Isaac ne-a zâmbit și s-a dat la o parte.

- Era și timpul să avem o vizită importantă, zise el făcând o reverență în fața Isabellei. Îmi închipui că preferi s-o faci dumneata pe ghidul, Martin?

- Dacă nu vă e cu supărare...

Isaac încuviință și îmi întinse mâna. I-am strâns-o.

- Noroc, zise el.

Custodele s-a retras spre întuneric, lăsându-mă singur cu Isabella. Fosta mea ajutoare și nou-nouța directoare de la "Sempere și Fiii" privea totul cu un amestec de uimire și teamă.

- Ce fel de loc e ăsta? întrebă ea.

Am luat-o de mână și, încet, am condus-o pe restul traseului, până când am ajuns în sala cea mare, care adăpostea intrarea.

- Bine ai venit în Cimitirul Cărților Uitate, Isabella. Isabella și-a ridicat privirea spre cupola de sticlă și s-a pierdut în acea priveliște neverosimilă de fascicule de lumină albă care ciuruiu un Babei de tuneluri, pasarele și punți întinse spre măruntaiele acelei catedrale făcute din cărți.

- Locul ăsta e un mister. Un sanctuar. Fiecare volum, fiecare carte pe care o vezi, are suflet. Sufletul celui care a scris-o, și sufletul celor care au citit-o, care au trăit-o și care au visat-o. Ori de câte ori o carte trece în mâinile altcuiva, ori de câte ori cineva își plimbă privirea prin paginile sale, spiritul ei crește și se întărește. În locul ăsta, cărțile de care nimeni nu-și mai amintește, cărțile care s-au pierdut în timp, trăiesc pentru totdeauna, așteptând să ajungă în mâinile unui nou cititor, ale unui nou spirit...

Mai târziu, am lăsat-o pe Isabella să aștepte la intrarea în labirint și am intrat singur în tuneluri, ducând cu mine manuscrisul acela blestemat, pe care nu avusesem curaj să-l distrug. Am nădăjduit că pașii mă vor călăuzi așa încât să găsesc locul unde trebuia să-l îngrop pentru totdeauna. Am cotit-o

de mii de ori, până când am crezut că m-am pierdut. Apoi, când am avut certitudinea că străbătusem același drum de zece ori, m-am pomenit la intrarea săliței în care dădusem peste propria mea imagine, în acea mică oglindă în care privirea omului în negru era mereu prezentă. Am zărit un gol între două cotoare din piele neagră și, fără a mai sta pe gânduri, am vârat acolo mapa patronului. Mă pregăteam să părăsesc acel loc, când m-am întors și m-am apropiat din nou de raft. Am luat volumul lângă care lăsasem manuscrisul și l-am deschis. Mi-a fost de ajuns să citesc două fraze ca să simt din nou râsul acela întunecat în spatele meu. Am pus cartea la locul ei și am luat alta, la întâmplare, pe care am răsfoit-o rapid. Am luat încă una și încă una, și tot așa, până când am examinat câteva duzini din volumele care populau sala, și am constatat că toate conțineau diferite grafii ale acelorași cuvinte, că aceleași imagini le întunecau și că aceeași poveste se repeta în ele, ca un *pas de deux* într-o galerie de oglinzi infinită. *Lux Aeterna*.

Când am ieșit din labirint, am găsit-o pe Isabella așteptându-mă așezată pe una din trepte, în mână cu cartea pe care și-o alesese. M-am așezat lângă ea și Isabella și-a rezemat capul pe umărul meu.

- Mulțumesc că m-ați adus aici, zise ea.

Am înțeles atunci că nu voi mai vedea niciodată locul acela, că eram condamnat să-l visez și să-i sculpez amintirea în memorie, știindu-mă norocos fiindcă putusem să-i străbat culoarele și să-i ating în trecere secretele. Am închis ochii și, pentru o clipă, am lăsat acea imagine să mi se întipărească în minte pentru totdeauna. Apoi, neîndrăznind să mai privesc o dată, am luat-o de mână pe Isabella și m-am îndreptat spre ieșire, lăsând în urmă pentru totdeauna Cimitirul Cărților Uitate.

Isabella m-a însoțit până pe cheiul unde aștepta vaporul care urma să mă ducă departe de acel oraș și de tot ce cunoscusem până atunci.

- Cum spuneți că-l cheamă pe căpitan? întrebă Isabella.

- Caron.

- Nu văd ce-i de râs.

Am îmbrățișat-o pentru ultima dată și am privit-o în ochi, în tăcere. Pe drum, ne înțeleseserăm că nu vor fi gesturi de rămas-bun, nici cuvinte solemne, nici promisiuni de îndeplinit. Când clopotele de la Santa Maria del Mar au bătut miezul nopții, am urcat la bord. Căpitanul Olmo mi-a urat bun-venit și s-a oferit să mă conducă până la cabina mea. I-am spus că prefer să aștept. Echipajul a dezlegat odgoanele și, încet, vasul s-a desprins de chei. M-am postat la pupa, contemplând orașul care se îndepărta într-o maree de lumini. Isabella a rămas acolo, nemișcată, privind spre ochii mei, până când cheiul s-a pierdut în beznă și marele miraj al Barcelonei s-a scufundat în apele negre. Una câte una, luminile orașului s-au stins în depărtare și am știut că începusem să-mi amintesc.

Epilog

1945

Au trecut cincisprezece ani lungi din acea noapte, când am fugit pentru totdeauna din orașul blestemaților. Pentru mult timp, existența mea a fost una a absențelor, fără alt nume și fără altă prezență decât acelea ale unui străin pribeag. Am avut o sută de nume și tot atâtea meserii, dar nici unul dintre ele nu-mi aparține.

Am dispărut în orașe infinite și în sate atât de mici încât, acolo, nimeni nu mai avea nici trecut, nici viitor. Nicăieri nu m-am oprit mai mult decât era necesar. Mai degrabă mai devreme decât mai târziu, fugeam din nou, pe neașteptate, lăsând doar vreo două cărți vechi și haine la mâna a doua, în niște odăi lugubre unde timpul n-avea milă și amintirea ardea. N-am avut altă memorie decât incertitudinea. Anii m-au învățat să trăiesc în trupul unui străin care nu știa dacă a săvârșit acele crime al căror miros încă și-l mai putea simți pe mâini, dacă și-a pierdut mințile și era osândit să rățăcească prin lumea cuprinsă de flăcări pe care o închipuise în schimbul câtorva bănuți și a făgăduielii că va înșela o moarte care acum i se părea cea mai dulce răsplată. De multe ori m-am întrebat dacă glonțul pe care inspectorul Grandes mi l-a tras în inimă chiar a străbătut paginile acelei cărți, dacă nu cumva eu am fost cel care a murit în acea cabină suspendată în văzduh.

În anii mei de pribegie, am văzut cum infernul promis în paginile pe care le-am scris pentru patron prindea viața pe unde treceam. De o mie de ori am fugit de propria mea umbră, mereu privind în spate, mereu așteptându-mă să dau peste ea la un colț de stradă, pe trotuarul celălalt sau lângă pat, în ceasurile interminabile dinaintea zorilor. N-am permis niciodată nimănui să mă cunoască îndeajuns ca să mă întrebe de ce nu îmbătrânesc niciodată, de ce nu-mi apar riduri pe față, de ce imaginea mea din oglindă era aceeași din noaptea în care am lăsat-o pe Isabella pe cheiul din Barcelona, și nu mai în vârstă, câtuși de puțin.

A fost un timp când am crezut că am epuizat toate ascunzătorile din lume. Eram atât de sătul să-mi fie frică, să trăiesc și să mor din amintiri, încât m-am oprit acolo unde se termina uscatul și începea un ocean care, ca și mine, se trezește în zori la fel ca în ziua dinainte, și mi-am dat drumul să cad.

Azi se împlinește un an de când am ajuns aici și mi-am reluat numele și meseria. Am cumpărat coliba asta veche de pe plajă, un adăpost pe care-l împart cu cărțile lăsate de fostul proprietar și cu o mașină de scris despre care aș vrea să cred că ar putea fi tot cea cu care am scris sute de pagini de care nu voi ști niciodată dacă cineva își mai amintește. De la fereastră, văd o mică platformă din lemn care înaintează spre mare și, legată la capătul ei, luntrea pe care am cumpărat-o odată cu casa, o bărcuță îngustă și ușoară cu care, din când în când, ies să navighez până unde începe reciful și coasta aproape că nu se mai zărește.

Nu mai scrisesem până când am ajuns aici. Prima oară când am strecurat o pagină în mașina de scris și am pus mâinile pe claviatură m-am temut că nu voi fi în stare să compun nici măcar un rând. Am scris primele pagini din această poveste în timpul primei mele nopți din coliba de pe plajă. Am scris până în zori, așa cum obișnuiam să fac cu ani în urmă, neștiind încă pentru cine scriam. Ziuă umblam pe plajă sau mă așezam pe platforma de lemn din fața colibeii - o pasarelă între cer și mare - și citeam grămezile de ziare vechi pe care le-am găsit într-unul din dulapuri. Paginile lor purtau povești din război, din lumea cuprinsă de flăcări pe care o închipuisem pentru patron.

Astfel, citind acele cronici despre războiul din Spania, iar apoi din Europa și din lume, m-am

hotărât că nu mai am nimic de pierdut și că singurul lucru pe care mi-l doream era să știu dacă Isabella era teafără și dacă eventual își mai amintea de mine. Sau poate că voiam să știu doar dacă mai era în viață. Am trimis scrisoarea pe adresa vechii librării "Sempere și Fiii" de pe strada Santa Ana din Barcelona - avea să întârzie săptămâni sau luni de zile până să ajungă la destinație, dacă mai ajungea vreodată. La expeditor, am semnat *Mr. Rochester*, știind că, dacă scrisoarea ajungea în mâna ei, Isabella avea să știe despre cine era vorba și, dacă dorea, putea să n-o deschidă și să mă uite pentru totdeauna.

Luni de zile am continuat să scriu această poveste. Am revăzut chipul tatălui meu și am trecut din nou prin redacția ziarului *La Voz de la Industria*, visând să mă iau la întrecere, într-o bună zi, cu marele Pedro Vidal. Am văzut-o din nou, pentru prima oară, pe Cristina Sagnier și am intrat din nou în casa cu turn ca să mă scufund în nebunia care-l mistuise pe Diego Marlasca. Scriam de la miezul nopții până în zori, fără odihnă, simțindu-mă viu pentru prima oară de când fugisem din oraș.

Scrisoarea a ajuns într-o zi de iunie. Poștașul mi-o strecurase pe sub ușă în timp ce dormeam. Îi era adresată lui *Mr. Rochester*, iar la adresa expeditorului figura, pur și simplu, *Librăria "Sempere și Fiii"*, Barcelona. Preț de mai multe minute, m-am foit prin colibă, neîndrăznind s-o deschid. Până la urmă am ieșit și m-am așezat pe malul mării ca s-o citesc. Scrisoarea conținea o foaie și un alt doilea plic, mai mic. Plicul al doilea, învechit, purta pur și simplu numele meu, *David*, într-o caligrafie pe care n-o uitasem, în ciuda tuturor anilor de când n-o mai văzusem.

În scrisoare, Sempere-fiul îmi povestea că Isabella și cu el, după mai mulți ani de logodnă furtunoasă și intermitentă, s-au căsătorit pe 18 ianuarie 1935, în biserica Santa Ana. Sfidând orice pronostic, ceremonia a fost oficiată de preotul nonagenar care rostise discursul funebru la înmormântarea domnului Sempere și care, în ciuda tuturor încercărilor și strădaniilor episcopiei, refuza să moară și continua să facă lucrurile în felul său. Un an mai târziu, cu câteva zile înainte să izbucnească războiul civil, Isabella a născut un băiețel care urma să se numească Daniel Sempere. Anii cumpliți ai războiului aveau să aducă tot felul de penurii și, la scurt timp după încetarea conflagrației, în acea pace neagră și blestemată care avea să otrăvească pământ și cer pentru totdeauna, Isabella s-a îmbolnăvit de holeră și a murit în brațele soțului ei, în apartamentul unde locuiau împreună, deasupra librăriei. A fost înmormântată la Montjuic, în ziua când Daniel împlinea patru ani, pe o ploaie care a durat două zile și două nopți, iar când micuțul l-a întrebat pe taică-său dacă cerul plânge, el n-a avut grai să-i răspundă.

Plicul care purta numele meu conținea o scrisoare pe care Isabella mi-o scrisese în ultimele ei zile de viață și pe care îl pusese pe soțul ei să jure că mi-o va trimite dacă va afla într-o bună zi unde mă ascundeam.

Scumpul meu David,

Uneori mi se pare că am început să vă scriu această scrisoare cu ani în urmă și că încă n-am fost în stare să o termin. A trecut mult timp de când v-am văzut pentru ultima oară, multe lucruri cumplite și meschine, și totuși nu trece o zi fără să-mi amintesc de dumneavoastră și să mă întreb unde sunteți, dacă v-ați găsit pacea, dacă scrieți, dacă ați devenit un bătrân arțăgos, dacă v-ați îndrăgostit sau dacă vă amintiți de noi, de mica librărie "Sempere și Fiii" și de cea mai slabă ajutoare pe care ați avut-o vreodată.

Mă tem că ați plecat fără să mă fi învățat să scriu și nu știu nici măcar de unde să încep să pun în cuvinte tot ce aș vrea să vă spun. Aș dori să știți că am fost fericită, că mulțumită dumneavoastră

am întâlnit un bărbat pe care l-am iubit și că împreună avem un copil, Daniel, căruia îi vorbesc mereu de dumneavoastră și care a dat vieții mele un sens pe care nici toate cărțile din lume n-ar putea să-l explice câtuși de puțin.

Nimeni nu știe, dar uneori mă întorc pe cheiul acela de pe care v-am văzut plecând pentru totdeauna și mă așez o bucată de vreme, singură, să aștept, ca și când aș crede că vă veți întoarce. Dacă ați face-o, ați constata că, în ciuda tuturor celor întâmplate, librăria e deschisă mai departe, că terenul pe care se înălța casa cu turn e gol mai departe, că toate minciunile care s-au spus despre dumneavoastră au fost uitate și că pe aceste străzi sunt atâția oameni cu sufletul pătat de sânge, încât nu mai îndrăznesc nici măcar să-și amintească, iar când o fac, se mint pe sine, fiindcă nu se pot privi în oglindă. În librărie continuăm să vindem cărțile dumneavoastră, însă pe sub mână, fiindcă acum au fost declarate imorale și țara s-a umplut de mai mulți oameni care vor să distrugă și să ardă cărți decât cei care vor să le citească. Sunt vremuri grele și adesea cred că vor veni altele și mai grele. Soțul meu și doctorii cred că mă păcălesc, dar eu știu că mai am puțin de trăit. Știu că voi muri curând și că, atunci când veți primi această scrisoare, eu nu voi mai fi. De aceea am vrut să vă scriu, fiindcă voiam să știți că nu mi-e frică, că singurul meu regret este că îi voi lăsa, pe un bărbat cumsecade, căruia mi-am dedicat viața, și pe Daniel al meu, singuri într-o lume care, pe zi ce trece, mi se pare, e tot mai mult cum spuneți dumneavoastră că este, și nu cum voiam eu să cred că ar putea fi.

Voiam să vă scriu ca să știți că, orice ar fi, am trăit și sunt recunoscătoare pentru timpul pe care l-am petrecut aici, recunoscătoare pentru că v-am cunoscut și am fost prietena dumneavoastră. Voiam să vă scriu fiindcă aș vrea să vă amintiți de mine și, într-o bună zi, dacă veți avea pe cineva așa cum îl am eu pe micuțul meu Daniel, să-i vorbiți despre mine și, prin cuvintele dumneavoastră, să mă faceți să trăiesc pentru totdeauna.

Cu drag, ISABELLA

La câteva zile după ce am primit această scrisoare, mi-am dat seama că nu eram singur pe plajă. I-am simțit prezența în briza dimineții, dar n-am mai vrut și nici n-am mai putut să fug. S-a întâmplat într-o după-amiază, când mă așezasem să scriu în dreptul ferestrei, în timp ce așteptam ca soarele să coboare dincolo de zare. Am auzit pașii pe scândurile platformei și l-am văzut.

Patronul, îmbrăcat în alb, pășea agale pe platformă și ducea de mână o fetiță de vreo șapte sau opt ani. Am recunoscut imaginea imediat, cea veche fotografie pe care Cristina o ținuse toată viața ei ca pe o comoară, fără să știe de unde provenea. Patronul s-a apropiat de capătul platformei și a îngenuncheat lângă fetiță. Amândoi au contemplat soarele care se revărsa peste ocean într-o peliculă infinită de aur topit. Am ieșit din colibă și am înaintat pe platformă. Când am ajuns la capăt, patronul s-a întors și mi-a zâmbit. Pe fața lui nu se citea nici amenințare, nici ranchiună, ci doar o umbră de melancolie.

- Mi-a fost dor de dumneata, prietene, zise el. Mi-a fost dor de conversațiile noastre, chiar și de micile noastre certuri...

- Ați venit pentru o reglare de conturi?

Patronul zâmbi și tăgădui încet.

- Cu toții facem greșeli, Martin. Începând cu mine. Ți-am răpit ceea ce iubeai cel mai mult. N-am făcut-o ca să te rănesc. Am făcut-o de teamă. De teamă că ea te va îndepărta de mine, de lucrarea noastră. M-am înșelat. Mi-a luat ceva timp ca să recunosc, dar nu de timp duc eu lipsă.

L-am observat pe îndelete. Patronul, la fel ca mine, nu îmbătrânise nici măcar cu o zi.

- Atunci, de ce ați venit?

Patronul ridică din umeri.

- Am venit să-mi iau rămas-bun de la dumneata. Privirea i s-a concentrat asupra fetei pe care o ținea de mână și care se uita la mine curioasă.

- Cum te cheamă? am întrebat-o.

- O cheamă Cristina, zise patronul.

Am privit-o în ochi și ea a încuviințat. Am simțit cum îmi îngheață sângele în vine. Îi puteam intui trăsăturile feței, dar privirea era inconfundabilă.

- Cristina, salută-l pe prietenul meu David. De acum înainte, o să locuiești cu el.

Am schimbat o privire cu patronul, dar n-am zis nimic.

Fetița mi-a întins mâna, ca și când ar fi repetat de o mie de ori acest gest, și a râs rușinată. M-am aplecat spre ea și i-am strâns-o.

- Bună, a îngăimat ea.

- Foarte bine, Cristina, aprobă patronul. Și mai departe?

Fetița clătină din cap afirmativ, amintindu-și imediat.

- Am auzit că sunteți creator de povestiri și basme.

- Unul dintre cei mai buni, adăugă patronul.

- O să-mi faceți și mie unul?

Am șovăit câteva secunde. Fetița s-a uitat spre patron, neliniștită.

- Martin? murmură patronul.

- Sigur, am zis eu în cele din urmă. O să-ți fac câte basme vei vrea.

Fetița zâmbi și, apropiindu-se de mine, mă sărută pe obraz.

- De ce nu te duci pe plajă și să aștepti acolo cât îmi iau rămas-bun de la prietenul meu, Cristina? întrebă patronul.

Cristina încuviință și se îndepărtă agale, uitându-se în urmă la fiecare pas și zâmbind. De lângă mine, glasul patronului își șopti blestemul veșnic cu blândețe.

- Am hotărât să-ți înapoiez ceea ce ai iubit cel mai mult și eu ți-am răpit. Am hotărât că, măcar o dată, vei umbla dumneata în locul meu și vei simți ce simt eu, că nu vei îmbătrâni nici măcar cu o zi și o vei vedea pe Cristina crescând, că te vei îndrăgosti de ea încă o dată, că o vei vedea îmbătrânind lângă dumneata și că într-o zi o vei vedea murind în brațele dumitale. Asta e binecuvântarea și răzbumarea mea.

Am închis ochii, negând în sinea mea.

- E imposibil. Nu va fi niciodată cea de odinioară.

- Asta va depinde numai de dumneata. Eu îți încredințez o pagină albă. Povestea asta deja nu-mi mai aparține.

I-am auzit pașii îndepărtându-se și, când am redeschis ochii, patronul nu mai era acolo. De la capătul platformei, Cristina mă privea atentă. I-am zâmbit și s-a apropiat încet, ezitând.

- Unde-i domnul? m-a întrebat.

- A plecat.

Cristina privi în jur, spre plaja infinită, pustie în ambele direcții.

- Pentru totdeauna?

- Pentru totdeauna.

Cristina zâmbi și se așeză lângă mine.

- Am visat că eram prieteni, zise ea. M-am uitat la ea și am încuviințat.

- Chiar suntem prieteni. Am fost dintotdeauna.

A râs și m-a luat de mână. I-am arătat în față, spre soarele care cobora în mare, iar Cristina l-a contemplat cu lacrimi în ochi.

- O să-mi amintesc într-o zi? m-a întrebat.

- Într-o zi.

Atunci mi-am dat seama că voi folosi fiecare minut care ne mai rămânea să-l trăim împreună ca s-o fac fericită, ca să repar răul pe care i-l făcusem și să-i redau ceea ce niciodată n-am știut să-i ofer. Aceste pagini vor fi memoria noastră până când ultima ei suflare se va stinge în brațele mele și o voi însoți în largul mării, unde începe curentul, ca să mă scufund cu ea pentru totdeauna și ca să putem, în sfârșit, fugi într-un loc unde nici cerul, nici infernul nu ne vor putea găsi vreodată.

---

[1] Vocea Industriei.

[2] Benito Perez Galdos (1843-1920), romancier spaniol de o prolificitate proverbială și totodată de o calitate indiscutabilă.

[3] "Măturat" și, respectiv, "Măturici".

[4] Centrul istoric al Barcelonei

[5] Rasă de cai originară din vechea provincie franceză Le Perche, caracterizată printr-o forță și robustețe care o recomandă mai cu seamă pentru tracțiune

[6] În limba spaniolă, substantivul comun *soponcio* înseamnă fie "o cantitate mare de supă", fie "leșin".

[7] Un fel de tocăniță din carne de porc

[8] "Viitorul".

[9] Poem în limba catalană al lui Jacint Verdaguer (1845-1902).

[10] Promenada îndrăgostiților